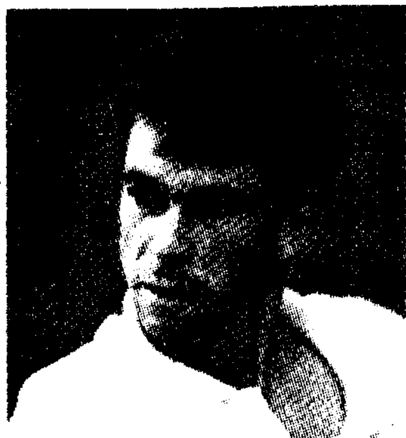
imburgs agblad
aterdag 9 november 1991
73e jaargang nr. 265.
itgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,50

● Michiel Schapers.

● Het plaatsje Sölden in Tirol.

Strijd in Kroatië laait op na bekend worden sancties

Joegoslavië uit kritiek op EG

Van onze redactie buitenland

BELGRADO/ZAGREB/ROME – Het besluit van de EG economische sancties tegen Joegoslavië te nemen, is hevig bekritiseerd door Servië, Kroatië, Bosnië-Hercegovina en het Joegoslavische ministerie van Buitenlandse Zaken.

Het door Servië gedomineerde staatspresidum verklaarde gistermiddag, enkele uren nadat de EG-ministers van Buitenlandse Zaken in Rome besloten hadden tot het nemen van strafmaatregelen, dat 'de sancties niet de juiste weg zijn om de Joegoslavische crisis op te lossen'.

Onmiddellijk na het bekend worden van de sancties laaide de strijd in Joegoslavië weer op. De federale luchtmacht bestookte doelen in Kroatië en ook werden Kroatische dorpen en stellingen beschoten. De Joegoslavische marine hervatte gistermorgen al de blokkade van zes havens: Dubrovnik, Rijeka, Split, Sibenik, Ploce en Zadar.

De EG maakte in Rome bekend dat deelrepublieken die willen meewerken aan een vreedzame oplossing van het conflict in Joegoslavië kunnen rekenen op compenserende maatregelen. De samenwerkingsovereenkomst tussen de EG en Joegoslavië die uit 1980 dateert, zal met onmiddellijke ingang worden opgeschort en over zes maanden definitief worden opgezegd. De EG zal de import van Joegoslavische textiel beperken en het land kan niet langer profiteren van voordelen op handelsgebied.

De Veiligheidsraad zal gevraagd worden een olie-embargo tegen Joegoslavië af te kondigen en erop toe te zien dat het al in een eerder stadium afgekondigde wapenembargo tegen het land daadwerkelijk wordt nageleefd.

Bush in Nederland

● *Koningin Beatrix verwelkomt bij het toegangshek van Paleis Noordeinde de Amerikaanse president Bush. De president kwam gistermiddag in Nederland aan. Bush is in Nederland om het gebruikelijke halfjaarlijkse overleg tussen de Verenigde Staten en de Europese Gemeenschap te voeren. Het overleg heeft de intentie een doorbraak te bereiken in de slepende GATT-onderhandelingen (de algemene overeenkomst inzake tarieven en handel) over de vrijmaking van de wereldhandel. Naar verwachting vliegt het gezelschap vanmiddag terug naar de Verenigde Staten.*

Advies: AID moet verhuizen

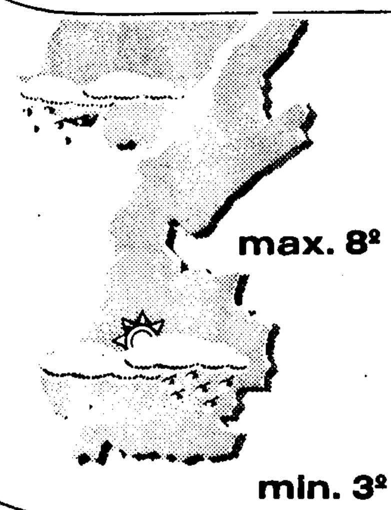
DEN HAAG/KERKRADE – Minister Bukman (Landbouw) heeft gisteren het advies gekregen het hoofdkantoor van de Algemene Inspectie Dienst (AID) te verhuizen van Kerkrade naar een meer centraal gelegen plaats in Nederland.

Het advies is afkomstig van de Stuurgroep AID. Die werd door Bukman ingesteld nadat eerder dit jaar een rapport over de AID uitkwam. In dat rapport, gemaakt door de Leidse hoogleraar bestuurskunde A. Bekke, werd eveneens gepleit voor verplaatsing van de AID. Bekke wijt het gebrekkige functioneren van de AID onder meer aan de grote afstand tussen Kerkrade en het ministerie van Landbouw in Den Haag.

De Stuurgroep AID bestaat naast Bekke uit ambtenaren van de AID en van het ministerie van Landbouw. Of Bukman het advies van de stuurgroep zal opvolgen, is volgens een woordvoerder van het departement nog niet bekend.

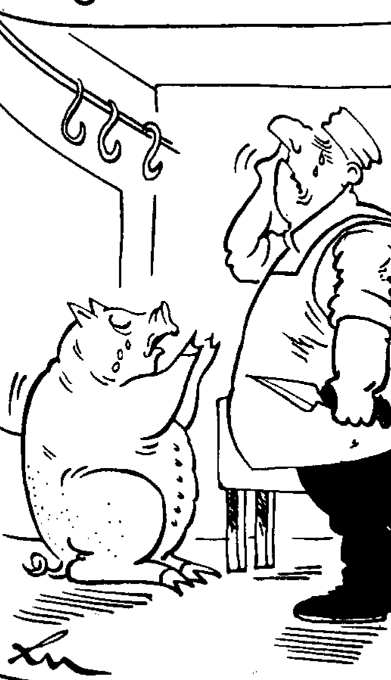
Bij de AID in Kerkrade werken 90 mensen.

Zie verder pagina 17
● AID-personeel teleurgesteld

WISSELEND BEWOLKT, BUIEN
In de geleidelijk naar noordwest draaiende koude onstabiele polaire luchtstroming kunnen vanmiddag, in onze provincie, buien ontstaan waarvan een enkele met hagel en onweer. De wind wordt westelijk en matig tot vrij krachtig. In de polaire lucht wordt het vanmiddag niet warmer dan 8 graden en koelt het vannacht af tot 3 graden. Op beschutte plaatsen kan vorst aan de grond optreden. Ook zondag is het aanvankelijk wisselend bewolkt met enkele buien, later is het droog en koud bij een matige noordwestenwind. De middagtemperatuur wordt circa 7 graden en 's nachts kan het licht vriezen.
Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346.

Minder animo voor slagersambacht

MO-conferentie verder in Washington

AMMAN – De bilaterale vredesonderhandelingen tussen Israël en Arabische landen worden vanaf 22 november voortgezet in Washington, werd gisteren in Amman in betrouwbare bron vernomen.

Het is de derde diplomatieke nederlaag voor Israël, sinds op 30 oktober de vredesconferentie in Madrid begon. De Israëlische regering was voorstander van bilaterale onderhandelingen in grensgebieden in afwisselend Israël en de Arabische buurlanden. Israël moest al eerder toegeven aan de eis van de Arabische delegaties dat de bilaterale onderhandelingen op één plek zouden plaatsvinden, zodat de Syrische, Jordaanse en Libanese regering en de Palestijnen hun standpunten zouden kunnen coördineren.

37 doden bij vliegtuigramp in Kaukasus

MOSKOU – Een Sovjet-verkeersvliegtuig is donderdagmiddag neergestort in het Kaukasus-gebergte. Zevenendertig inzittenden zijn om het leven gekomen, terwijl een passagier wordt vermist. Dat heeft het persbureau Tass gisteren bekendgemaakt.

Na akkoord tussen werkgevers en vakbonden

Kabinet ziet af van ingreep ziekteverzuim

DEN HAAG – Het kabinet ziet af van een wettelijke ingreep om het ziekteverzuim terug te dringen, het zogenoemde 'parapluwetje'. Er komt geen verandering van het burgerlijk wetboek waardoor werkgevers en vakbonden opnieuw zouden moeten gaan onderhandelen over een aanvulling op de uitkering ziektewet. Er zal ook geen wettelijke bepaling komen dat vakantiedagen ingeleverd moeten worden bij ziekte.

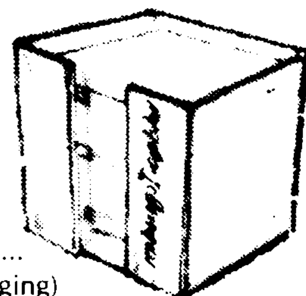
Vice-premier Kok maakte dit gisteren na afloop van het kabinetsberaad bekend. Het kabinet is tot het besluit gekomen op basis van afspraken die werkgevers en vakbonden hebben gemaakt over de bestrijding van ziekteverzuim. Dat gebeurde gisterochtend in de Stichting van de Arbeid.

De werkgeversorganisaties hebben daar gistermorgen alsnog gedaan gekregen dat cao-onderhandelaars nadrukkelijker dan tot dusver wordt aanbevolen bij komende cao-besprekingen ook te praten over het inleveren van vrije dagen en eventueel niet volledige doorbetaling van het loon bij ziekte.

In het vorige week vrijdag tot stand gekomen concept van de aanbeveling aan de cao-onderhandelaars waren al 'arbeidsvoorwaardelijke stimulansen in geld en/of vrije tijd' opgenomen.

Aan werkgeverskant werden de 'arbeidsvoorwaardelijke stimulansen' vooral naar deze negatieve kant uitgelegd. De vakbeweging legt juist nadruk op positieve stimulansen: extra vrije dagen of misschien zelfs een financieel extraatje voor degenen die niet ziek worden, zonder dat er wordt getornd aan loon of vakantie van mensen die wel een keer in de lappenmand raken.

Als Stichting van de Arbeid hebben de centrale organisaties van ondernemers en van de vakbeweging elkaar gisteren in extra beraad gevonden in de formulering van een brief waarmee zij hun 'aanbeveling' aan de cao-partijen aanbieden. In die brief wordt nog eens nadrukkelijk gezegd dat de 'arbeidsvoorwaardelijke stimulansen' zowel positief als negatief kunnen zijn.

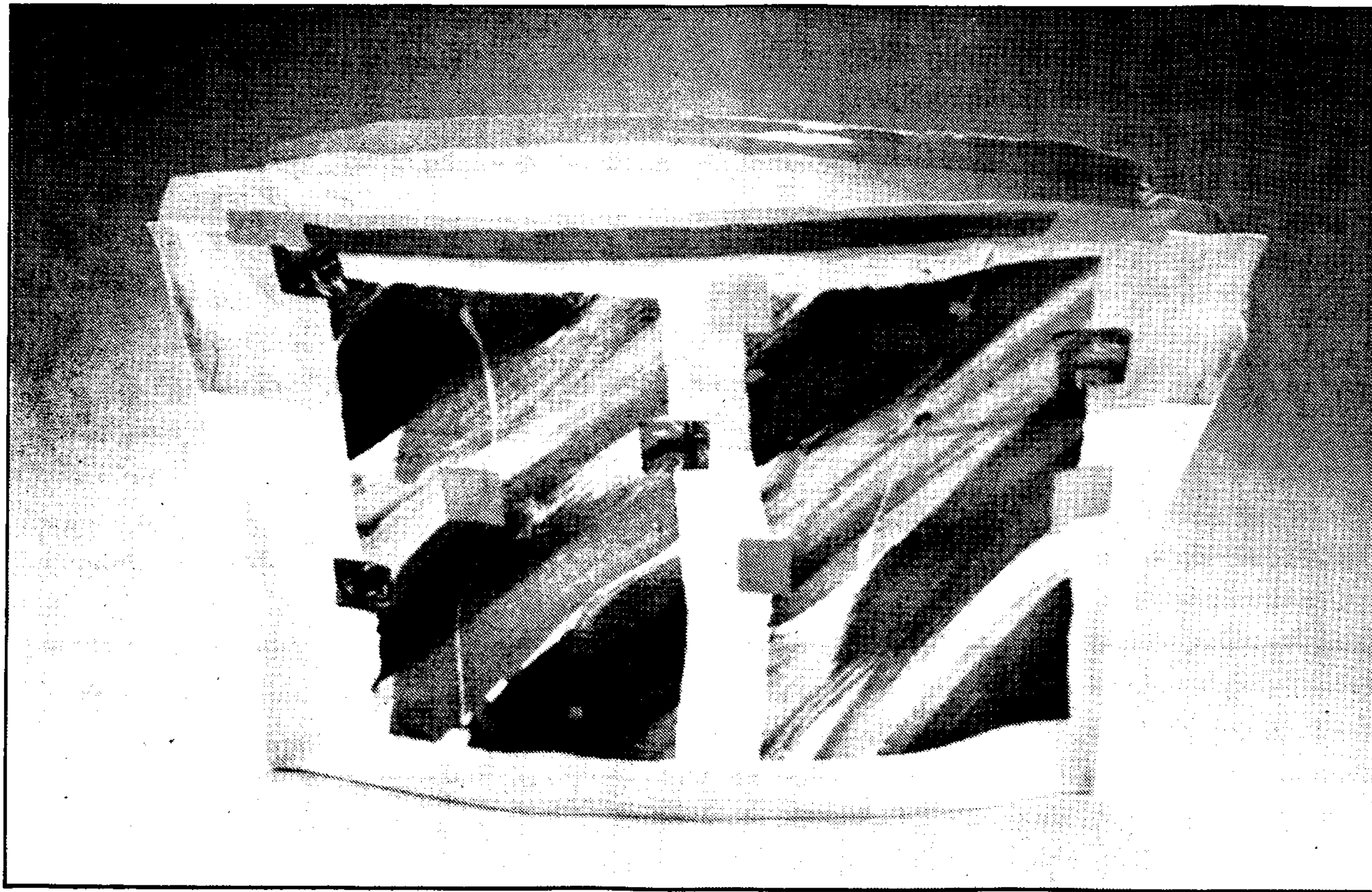
Van der Heijden en Wolvers exposeren bij Dis

Nobele creaties in papier en porselein

MAASTRICHT – De meeste expositiegelegenheden streven naar afwisseling en naar aandacht van een breed publiek. Galerie Dis bereikt dat door contacten te onderhouden met kunstenaars uit zo verre delen van overig Nederland als Walcheren en De Achterhoek. Maar ook door nu eens jonge kunstenaars te presenteren, vers van de academie, zoals Patrick Schols, dan weer sinds jaar en dag bekende fenomenen. De beroemdheid die zij nu op haar marmeren paleisvloeren heeft ontvangen is Marianne van der Heijden. Niet voor de eerste keer. Zij was er, naar ons beste weten, tweemaal eerder.

De eerste maal met verhalende, zelfs betogende grafiekbladen, geïnspireerd door de levende natuur; door de bedreiging van het leven en door beschouwingen over de kwetsbaarheid van het eigen bestaan.

De tweede maal met een reeks van in nieuwe technieken verkregen werken op papier, waarvoor veelal handgemaakt materiaal uit oosterse leefwerelden van belang was. Niet zozeer de nieuwe technieken waren daarin opvallend, maar de overgang van de vroegere expressionistische bewogenheid naar een soort verstilling. Stilzwijgende abstracties, waaraan door collagetechnieken een versluierde, bijna mystieke uitstraling was gegeven: zij schenen te duiden op het overwonnen zijn van aardse bekommernissen.
Er is schilderkunst uit het Oosten bekend die op de zelfde manier de vrucht schijnt te zijn van een transcendente meditatie.

● *Vaasvorm van Henk Wolvers, te zien in galerie Dis.*

Wie dacht dat Marianne van der Heijden daarmee het eindpunt van een lange en bewogen ontwikkeling van haar creatieve expressie had bereikt, komt bij de confrontatie met haar laatste 'tekens van leven', zoals zij haar presentaties vroeger wel heeft genoemd, tot een meer genuanceerde bevinding. Ze maken nog steeds een wezenlijk bestanddeel uit van haar nieuwe collectie, de evenwichtige, als boeddhabeelden zacht-glimlachende abstracties, maar er zijn nu ook minder hemelse, meer aardse glimlachjes te bespeuren. Het fraaie medium, in alle kleuren van de regenboog getint papier, gescheurd, laag op laag geassembleerd, behaagt niet alleen de toeschouwer, maar ook de maker zelf die weet dat de kleuren stammen van de dahlia's in de tuin.

Het leven is sterker dan de leer. In de nieuw verworven positie is het verlangen gegroeid, naar zij zelf zegt: zichzelf te verrassen. 'Ik veroorloof mij gekke dingen te maken'. 'Gek'is het juiste woord niet voor de nieuwe elementen in haar werk, al zijn een reeks ijle objecten van zacht gekleurd papier en dingen als satéstokjes van zekere vrolijkheid en soms bizarre vindingrijkheid.

Aards

Men treft collages aan die de strengheid missen van de eerdere, en waarin vlaggen, regenbogen en blauwe luchten een goed verstaander doen verstaan dat de aardse schoonheid haar belang niet heeft verloren. Marianne van der Heijden geeft met wat zij 'zich heeft veroorloofd' andermaal blijk van de vitaliteit die haar en veel van haar generatiegenoten kenmerkt. Zoals ook Lataster, Diederen, nu te zien in Venlo, Defesche en Van Soest vernieuwt zij zich regelmatig, nu al nagenoeg een halve eeuw. En dat is een opmerkelijk fenomeen.

In vijftig jaar is veel ervaring opgestapeld, uitgaande van vaardigheid in monumentale kunsten, sinds een verblijf in Ravenna van mozaïekkunst in het bijzonder. Het is frappant dat na alle bezig zijn met houtsneden, etsen en droge naalden, de oude ervaring met mozaïekkunst haar in deze fase van haar kunstenaarschap te hulp schiet. Zij stelt haar in staat aan haar collages van papier, een niet al te veeleisend medium, een slechts door weinigen – en daaronder mag Marijke Stultiens worden genoemd – bereikte kwaliteit, diepgang en finesse mee te geven.

Noblesse

Opmerkelijk is de schijnbare verwantschap van de creaties van haar mede-exposant Henk Wolvers uit 's-Hertogenbosch met de hare, zowel in kleurengamma als in finesse, hoe verschillend het medium ook is waarin Wolvers bekwaam is: porselein. Ook noblesse bepaalt de verwantschap: van de keramiek-cultuur, zo oud als het mensdom, is de porseleinkunst de meest verfijnde vorm. Beroemde namen als Venetië, Sevres, Meissen en Chelsea zijn eraan verbonden.

Wolvers rolt zijn materiaal uit tot flinterdunne vellen: niet ongelijk aan collagekunst brengt hij met oxyden gemengde delen aan in de vlakke materie. Zij tonen een scherf van andere kleur. Als papier vouwt hij zijn vellen tot vaasachtige vormen, vaak nauwelijks meer dan twee-dimensionaal. De subtiele versieringen met opgebrachte glazuren vertonen zij na een tweede hoge verhitting.
Wolvers is een alchimist, maar een wetenschapper voor wie zijn klinische ateliers ooit heeft gezien, een goochelaar voor de een, een vakman voor de ander: hij slaagt erin van de broze materie uit de hand reusachtige eierschalen te vormen, die dicht bij de grond geëtaleerd, de adem benemen en lijken te vragen om ongelukken.

Maastricht, Galerie Dis, Tafelstraat 28. Expositie van Marianne van der Heijden en Henk Wolvers, tot 21 november.

pieter defesche

k

Limburgse kunst in Amerika

Naast de Nederlandse inzending voor de internationale kunstbeurs 'ART/LA91', die van 20 tot en met 24 november in Los Angeles gehouden wordt, zal ook Limburgse kunst op deze prestigieuze kunstmanifestatie te zien zijn. Bijzonder daarbij is dat deze kunstwerken door Amerikaanse galerieën worden gepresenteerd. Zo tonen twee galerieën uit Seattle werk van Maastrichtse kunstenaars: de Davidson Gallery objecten van Gerard Schuwirth en de M.I.A. Gallery schilderijen van Marianne Aartsen. Onder de Nederlandse galerieën, die aan 'ART/LA91' deelnemen, bevindt zich ook een Maastrichtse galerie: die van Wanda Reiff. In totaal doen honderd galerieën mee aan de kunstbeurs.

verder...

... loopt in de Stadsgalerij He len vanaf vandaag een tentoo stelling van **Suzan Drummen** Heerlen en **Piet Derkx** uit Ein hoven. De expositie duurt tot met 12 januari, de galerij is g opend van dinsdag tot en m vrijdag 11-17 uur en zaterdag zondag van 14-17 uur.

... wordt in Galerie 'Het K kraam' aan de Akerstraat 124 i Brunssum vanaf morgen ee dubbelexpositie gehouden me werk van **Enny Hardy** en **Fra Salden.** Daarnaast worden e werken getoond van de overle den Maastrichtse amateurku stenaar **Mat Wanders.** De galeri is geopend van dinsdag tot e met zondag van 14-18 uur. Tot e met 1 december.

... zal in Fotogalerie 68, in he poortgebouw van kasteel Hoens broek een fototentoonstelling t zien zijn van de uit België a komstige **Lucia Radochonsk** Van 13 november tot 31 decem ber.

... exposeert **Jef Diederen** zij schilderijen en werken op papie vanaf morgen tot en met 29 de cember in het Museum va Bommel van Dam, Deken va Oppensingel 6 in Venlo. Het mu seum is open van dinsdag tot e met vrijdag van 10-16.30 uur, za terdag en zondag van 14-17 uur.

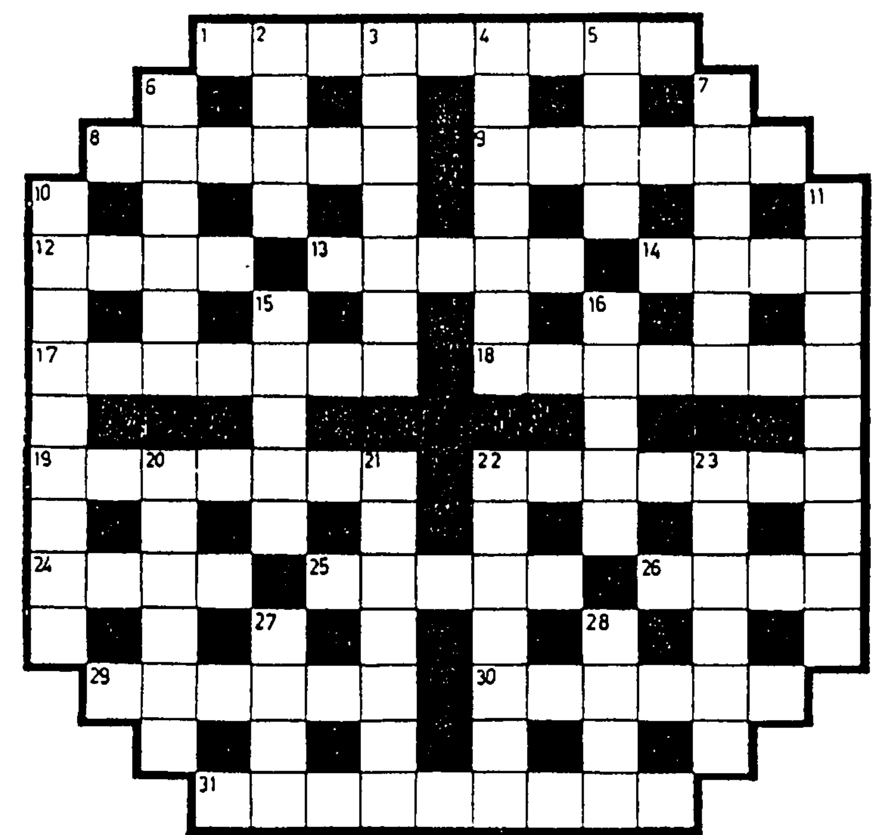
... stellen **Han Kniphorst** en **Re ne Glaser** vanaf vandaag tot e met 30 november hun werk ten toon in de bovenzaal van kunst handel Felix in de Wyckerbrug straat 16 in Maastricht.

... laten **Jan Knap,** schilderije en werk op papier en **Nicola d Maria,** grafiek en werk op papie zien bij Galerie Wanda Reiff Rechtstraat 43 in Maastricht. De expositie loopt vanaf tot en me 22 december en de galerie is open van dinsdag tot en met za terdag van 11-17 uur.

Oplossing van gisteren

	K		E		L	I	P		W		O		B	
D	O	S	S	I	E	R		W	I	T	K	I	E	L
	M		P		G	A	L		P	R	E		I	
A	B	T		T	A	K		E		E		A	G	A
	U		U		L		A	D	J	U	D	A	N	T
M	I	T	R	A	I	L	L	E	U	R		L	E	E
A	S	E	N		S		M		D	I	A		T	
L		E		G	A	L	A	D	A	G		N		L
	E		A	A	T		N		S		O	E	L	E
S	T	A		S	I	N	A	A	S	A	P	P	E	L
A	A	L	S	T	E	E	K		T		A		E	
S	L	A		V		K		E	R	F		D	U	T
	E		T	R	A		O	D	E		A		W	
R	U	G	Z	IJ	D	E		D	E	E	R	N	I	S
	R		T		E		H	A	K		M		N	

cryptogram

Horizontaal:
1. Een Bilts praatje tegenspreken. 8. Het stukje vet op school. 9. Het café is besloten met de parade. 12. Wie A zegt tegen Ton, krijgt de rekening wel gepresenteerd. 13. O, in het zuiltje staat een beeld. 14. Is Em niet in de kamer met de emmer? 17. Allemaal reclame in de lucht. 18. Waar de den staat in het park. 19. Een pover soort moet ruimte hebben. 22. De beste gang hoort bij het paard. 24. Teer is vervelend. 25. Neem es wijn als ontspanning. 26. Geld om vast te zetten. 29. Ha, om een nier pijn lijden. 30. Wie sloeg er zo op de instrumenten. 31. Ongelovig, maar altijd met liefde bezig.

Verticaal:
2. Met vuur brengen we de twee meisje bij elkaar. 3. De schepen komen in fi dichterbij. 4. Voor het huwelijk is D er ni in omdat hij niet eerlijk is. 5. Zonder ban den kruipt 'ie ook. 6. Een dier op een kie 7. Zeurende koppen. 10. Ton is er ander met straf uitgegooid. 11. Zuiniger, du aanhalen dat ding. 15. De omroep in zij aanhef: zo zijn de katten. 16. U bent ni bij de freule, daar is ze te teer voor. 20. We mogen er in, maar vandaag nog niet. 21. Geld in de pan, dat hebben we al vast gelegd. 22. Muziekinstrument voor ee dwaas kan dodelijk zijn. 23. In de vacht voor de melk. 27. Ben 'k gek of oud? 28. Hebt u zich anders met u verbonden in de landbouw.

expositles

Spel met kleur, lijn en vlak

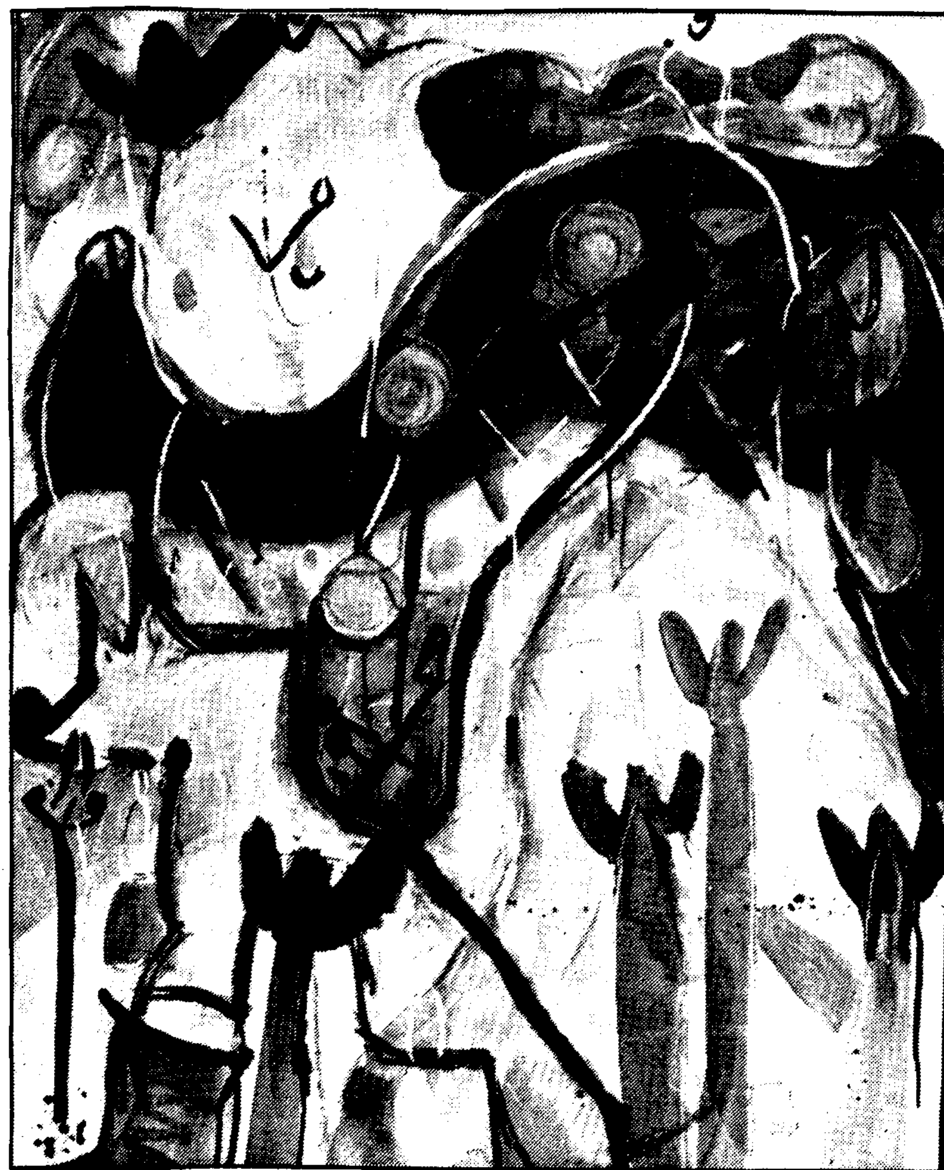
MAASTRICHT – Hans Mutsers exposeert vanaf vandaag tot en met 15 december schilderijen bij Galerie Schuwirth & van Noorden aan de Rechtstraat 64 in Maastricht. De galerie is geopend van donderdag tot en met zaterdag van 14.00-18.00 uur.
Hans Mutsers speelt een spel met kleuren, lijnen en vlakken in gemengde technieken of in olieverf. Hij schrijft een eigen taal over emoties en confronterende behaagzucht op het doek. Soms driftig, maar meestal met een beheersing van het grote gebaar, opgebouwd uit een mozaïek van korte streken. Mutsers werkt met sterke contrasten. Door het werk wordt de kijker deelgenoot van stemmingen, gevoelens en betrokkenheid van de knstenaar met de natuur.

Vijf kunstenaars in galerie Simera

MAASTRICHT – In Galerie Simera, Bogaardenstraat 40b in Maastricht, wordt vandaag om 17.00 uur een tentoonstelling geopend met werk van een vijftal kunstenaars uit Joegoslavië, de Verenigde Staten en Nederland. De expositie loopt tot en met 7 december, Simera is open van **woensdag** tot en met zaterdag **van 13.30-18.00** uur.
De deelnemende kunstenaars zijn Richard T. Brewer uit de VS, Krien Clevis en Trudy van Soest uit Nederland, Evica Dolofsjak en Vladimir Jovanović uit Joegoslavië.

Eigenzinnige kunstenaars

LIMBRICHT – In tentoonstellingscentrum het Kritzraedthuis aan de Rosmolenstraat 2 in Sittard wordt vandaag de tentoonstelling 'Zonder woorden, een bericht van de kunstenaar' geopend. De expositie laat werk zien van vijf kunstenaars uit verschillende disciplines van de beeldende kunst. Uitgangspunt van de tentoonstelling is de eigenzinnigheid van de deelnemers, de een maakt alleen tekeningen, de ander alleen schilderijen.
Geert van de Camp gaat in zijn ruimtelijke werken uit van bronnen uit de dagelijkse woonomgeving. Marian Plug maakt schilderijen. Zij geeft haar werk titels waardoor de kijker wordt gewezen op de associatieve illusie van de schilderkunst. Agnes Bomers is geïnteresseerd in putdeksels, zij verbeeldt het 'geheime' leven van deze voorwerpen. Ad van Campenhout werkt met houtskool. Hij voegt losse onderdelen van tekeningen samen in nieuwe tekeningen en tekent vervolgens verder zodat als het ware een nieuwe werkelijkheid ontstaat. Paul de Nooijer tenslotte toont foto's en films.
Het Kritzraedthuis is van dinsdag tot en met vrijdag geopend van 10.00-17.00 uur en zaterdag en zondag van 14.00-17.00 uur.

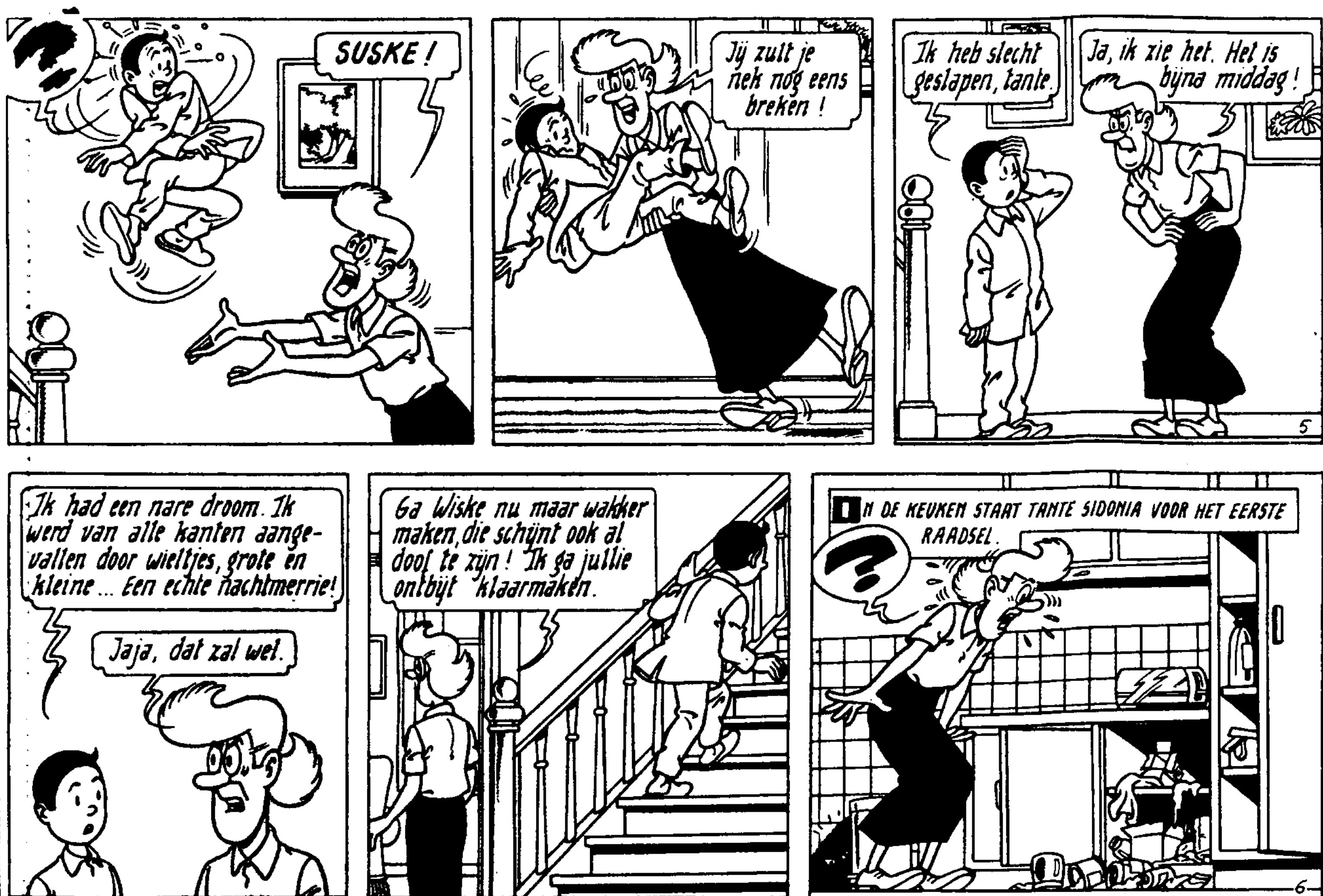

● *Gemengde techniek van Hans Mutsers, te zien bij Galerie Schuwirth & van Noorden in Maastricht.*

Japanners veroveren Limbricht

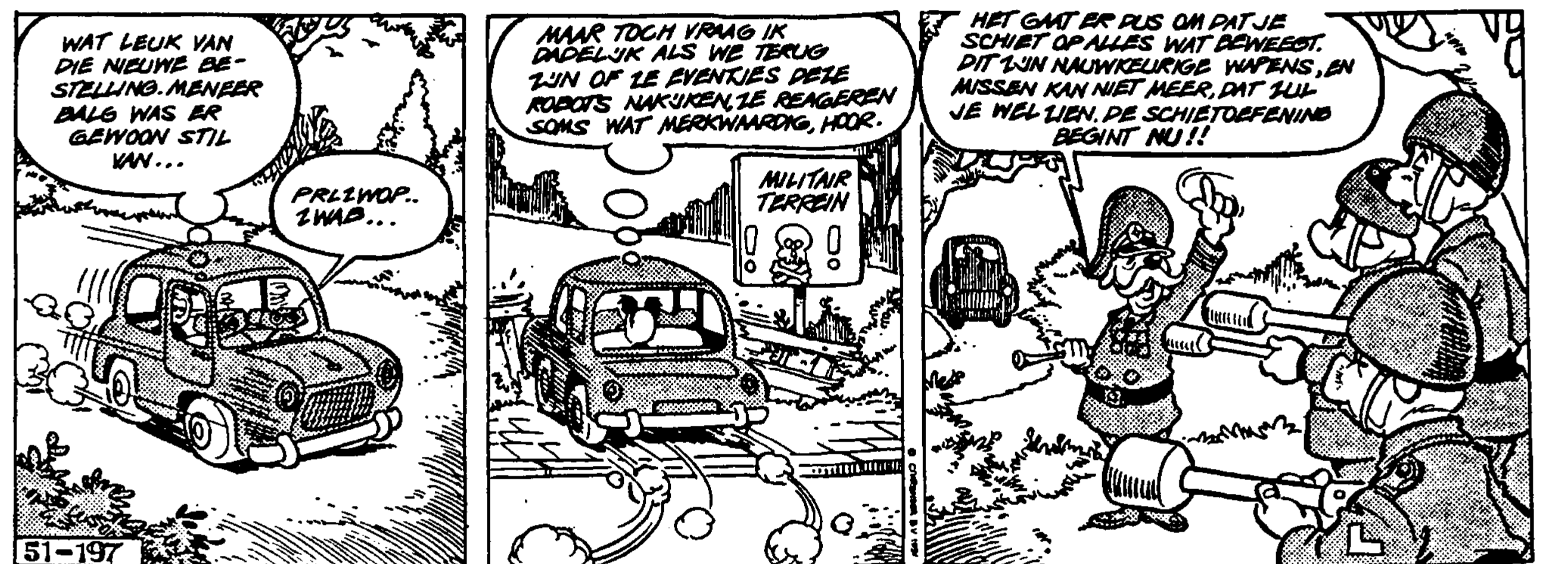
LIMBRICHT – In de enige exlibrisgalerie van Nederland aan de Allee 1 in Limbricht is tot en met 19 januari 1992 een tentoonstelling te zien van Japanse exlibris. De overzichtsexpositie bestaat uit kleingrafiek van een dertigtal vooraanstaande grafische kunstenaars. De werken van Kiichiro Kawata beslaan het merendeel van deze expositie, die van dinsdag tot en met zondag vanaf 14.00 uur geopend is.
Het is een gegeven dat het Japanse exlibris internationaal aan terrein wint, dit mede vanwege de oosterse invloeden op de exlibris benadering. Het idee om exlibris te maken was niet eerder dan rond 1910 in Japan ingeburgerd.
Tevens worden de wanden van de galerie gesierd met de internationale inzendingen voor de in ons land gehouden Johan Schwencke-prijs 1990 én een kollektie rozenexlibris.

de tootootjes

(C) Standaard Uitgeverij Antwerpen

panda en de spelbreker

recept

Gevulde houtduif

Benodigdheden voor 4 personen: 4 panklare houtduiven, 250 g bloemkoolroosjes, 250 g broccoliroosjes, 1 fijn gehakt teentje knoflook, 50 g gehakte sjalotten, 50 g boter, 1 ei, 4 el room, 1/8 l wildbouillon, 1 el gehakte kervel.
Duiven goed afspoel met koud stromend water en droogdeppen.
Bloemkool en broccoli respectievelijk 6 en 2 minuten koken, in koud water laten schrikken, goed uit laten lekken en pureren. Knoflook en sjalotten in boter 'glazig' bakken. Koolpuree toevoegen en 2 minuten meeverwarmen. Af laten koelen en vermengen met room en ei. Peper en zout naar smaak toevoegen.
Duiven van binnen inwrijven met peper en zout, vullen met groentefarce en aan achterzijde dichtnaaien.
Verhit boter en bak daarin duiven rondom mooi bruin. Leg naast elkaar in vuurvaste schaal. Blus braadjus af en roer aan baksels los met wildbouillon en schenk over duiven. Zet schaal in voorverwarmde oven van 150°C. - stand 2 - en braad 20 minuten. Halveer duiven en giet braadjus, waaraan kervel is toegevoegd over de helften. Serveer hierbij aardappelpuree en gestoofde peren.

huub meijer

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon:
Abonnementen 045-739881
Advertenties 045-739886
Piccolo-advertenties 045-719966

Fax:
Redactie 045-739264
Advertenties 045-739204
Algemeen 045-739364

Telex:
Redactie 56123

Banken:
ABN Bank Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:
Brunssum 045-256363
Geleen 046-746868
Heerlen-Centrum 045-717719
Kerkrade 045-452932/455506
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18484
Sittard 046-515577
Valkenburg 04406-15045

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal ƒ 79,20
per maand ƒ 26,40
losse nummers ƒ 1,50
Bfr. 29

Huisartsen niet naar awbz, medicijnen wel

[DE]N HAAG – De tweede fase van [de] stelselwijziging wordt toch gedeel[te]lijk op 1 januari ingevoerd. Medi[cij]nen, revalidatie en audiologische [hul]p zijn per die datum overgehe[ve]ld naar de volksverzekering [aw]bz. Met de overheveling van de [hui]sartsenhulp wil het kabinet een [jaar] wachten. Dat bleek op de pers[con]ferentie na afloop van de minis[terr]aad die door vice-premier Kok [wer]d gegeven.

[An]dere onderdelen van het plan [zijn] ook een jaar uitgesteld, zoals [de] functioneel omschrijven van [ver]pleging en verzorging (aanspraak op deze hulp, die al in de awbz zit, zonder dat wordt aangegeven door wie en waar), het budgetteren ervan en de mogelijkheid om er een specifiek eigen risico voor te nemen (waardoor de nominale awbz-premie omlaag kan).

Hetzelfde geldt voor de geestelijke gezondheidszorg (inclusief de mogelijkheid van een eigen risico voor psychotherapie).

De huisartsenhulp zal bij de overheveling op 1 januari 1993 wel direct worden gebudgetteerd en functioneel omschreven, evenals de kraamzorg die dan wordt opgenomen in het 'cluster' verzorging en verpleging.

Op 1 januari 1992 gaan voor geneesmiddelen ook functionele omschrijvingen en budgetten gelden. De verzekerden kunnen ook kiezen voor een specifiek eigen risico voor medicijnen, net als voor de hulpmiddelen die nu al via de AWBZ worden vergoed.

Britse conservatieven verliezen verkiezingen

Van onze correspondent

LONDEN – De Britse Conservatieve Partij heeft gisternacht de zwaarste verkiezingsnederlaag moeten slikken sinds zij ruim tien jaar geleden aan de macht kwam. Bij tussentijdse verkiezingen in drie kiesdistricten werden de Conservatieven weggevaagd.

In twee van de drie districten hadden de Conservatieven bij de vorige verkiezingen nog een meerderheid. In het Schotse Kincardine en Deeside verloren zij die meerderheid aan de Liberaal-Democraten en in het Engelse Langbaurgh aan Labour. Het derde kiesdistrict, Hemsworth in Engeland, is en bleef een Labourbolwerk. Labour won maar zag haar meerderheid gehalveerd. Labour verloor echter niet aan de Conservatieven maar aan de Liberaal-Democraten. De Conservatieven eindigden er op de derde plaats.

De nederlaag in Schotland was de hardste klap voor de regeringspartij. De Conservatieven hadden Kincardine en Deeside in 1987 gewonnen met een kleine meerderheid van 2000 stemmen. Hun verlies kwam niet als een verassing, maar wel de omvang ervan. De Liberaal-Democraten wisten de achterstand van 2000 stemmen in een voorsprong van 7824 om te zetten.

Door het verlies van Kincardine en Deeside zijn de Conservatieven nu de kleinste partij geworden in Schotland. Nooit eerder in de parlementaire geschiedenis van het Verenigd Koninkrijk heeft de Conservatieve Partij zo weinig zetels gehad buiten Engeland.

Blijkens een opiniepeiling in de Daily Telegraph kunnen de Conservatieve verkiezingsnederlagen niet aan plaatselijke factoren worden toegeschreven. Voor het eerst sinds de val van Thatcher vorig jaar is de steun voor de Conservatieven weer tot 36 procent gedaald, terwijl Labour 44 procent van de stemmen zou krijgen als er nu verkiezingen plaatsvonden. De Conservatieve woordvoerder David Mellor zei gistermorgen echter: „Ik geloof helemaal niet dat wij zo'n slechte nacht hebben gehad."

Voorstel van Hirsch Ballin en Simons goed ontvangen

Akkoord euthanasie bevestigt praktijk

Van onze parlementaire redactie

[D]EN HAAG – De huidige praktijk rond euthanasie en hulp [b]ij zelfdoding, vastgelegd in een meldingsprocedure en een [a]antal zorgvuldigheidseisen, wordt in grote lijnen gehand[h]aafd. De meldingsprocedure wordt enigszins uitgebreid en [w]ettelijk verankerd in de Wet op de Lijkbezorging. Artsen die [de] zorgvuldigheidseisen en de meldingsprocedure in acht ne[m]en, zijn er zodoende van verzekerd dat er geen strafvervol[gi]ng tegen hen wordt ingesteld.

In principe blijven euthanasie en hulp bij zelfdoding echter strafbaar. De betreffende artikelen in het Wetboek van Strafrecht zullen niet worden aangepast. Dit blijkt uit het kabinetsvoorstel, dat gisteren aan de Tweede Kamer is aangeboden door minister Hirsch-Ballin (Justitie) en staatssecretaris Simons (Volksgezondheid).

Het ziet ernaar uit dat er nu een einde komt aan een bijna twintig jaar durende politieke discussie over euthanasie. De fracties van PvdA en CDA, die nadrukkelijk bij de voorbereiding van het voorstel betrokken zijn geweest, hebben in grote lijnen positief gereageerd. Het CDA vindt dat het kabinet lof verdient omdat het zorgvuldigheid en voortvarendheid heeft weten te combineren. Wel acht het CDA het van wezenlijk belang dat er een regeling komt voor verpleegkundigen met gewetensbezwaren.

De PvdA vindt dat het kabinet de juiste conclusies heeft getrokken. „De bestaande praktijk, die zich kenmerkt door een grote zorgvuldigheid van artsen en een grote terughoudendheid van de kant van het Openbaar Ministerie, wordt nu wettelijk verankerd," aldus de PvdA.

D66 reageert negatief en vindt dat het kabinet de kool en de geit spaart. De VVD heeft nog geen oordeel, maar vindt wel dat na twintig jaar discussie nu besluiten moeten worden genomen.

De Koninklijke Maatschappij voor de Geneeskunde (KNMG) noemt het in een voorlopige reactie positief dat de meldingsprocedure een wettelijke status krijgt en dat nu ook aandacht wordt besteed aan levensbeëindiging van 'wilsonbekwame patiënten'. De KNMG vindt ook dat het voorstel de duidelijkheid en toetsbaarheid bevordert. Zij is er echter niet gelukkig mee dat euthanasie in de strafrechtelijke sfeer blijft.

Belangrijkste aanvulling van het kabinet op de nu geldende praktijk is dat de meldingsprocedure ook van toepassing wordt op de actieve levensbeëindiging door een arts, zonder uitdrukkelijk verzoek van de patiënt. Dergelijke situaties kunnen zich voordoen bij comateuze, demente en geestelijk gestoorde patiënten, waarbij de vitale levensfuncties beginnen te falen. In de huidige praktijk geldt voor deze situatie geen bevredigende regeling.

Gijzeling in Duitse stad Lüdenscheid

[B]ERLIJN – Minstens één overval[ler] houdt sinds gisteravond naar [sc]hatting een tiental mensen gegij[zel]d in een bank in de Duitse stad [Lü]denscheid. De overvaller storm[de] de bank kort voor sluitingstijd [bi]nnen en nam bankemployées en [kla]nten als gijzelaars. Over eventue[le] eisen is nog niets bekend. Grote [de]len van de stad werden afgezet.

[D]e politie heeft direct na de overval [ee]n nieuwsstop afgekondigd. Be[ke]nd werd alleen dat de gangster(s) [h]andboeien hebben geëist en dat [ee]n van de gijzelaars, nadat hij zich [h]ad moeten uitkleden, als koerier [m]et de politie optreedt. Ook werd [be]kend dat een speciale eenheid [va]n de politie van Dortmund naar [L]üdenscheid in het Sauerland is ge[st]uurd. Ingrijpen zal buitengewoon [m]oeilijk zijn, omdat er zich honder[de]n nieuwsgierigen voor het bank[ge]bouw hebben verzameld.

Miljoenenfraude met vee en vlees in Oss

[D]EN BOSCH – Het Openbaar Mi[n]isterie in Den Bosch heeft donder[d]ag in de regio Oss op dertig plaat[s]en huiszoeking verricht in verband [m]et een omvangrijke vleesfraude. [D]at heeft de Bossche persofficier [mr] Regelink gisteren bekendge[m]aakt.

[V]olgens Regelink zijn met de frau[de] miljoenen guldens gemoeid. Jus[ti]tie verdenkt meerdere slachte[r]ijen, uitbeenbedrijven, vleesver[w]erkende bedrijven en transportbe[d]rijven ervan betrokken te zijn bij [d]e fraude. Uit het onderzoek is tot [d]usver gebleken dat op grote schaal [b]elastingfraude werd gepleegd. [B]ovendien worden de frauduers [v]erdacht van valsheid in geschrifte, [o]nplichting en verzekeringsbedrog, [v]erduistering en uitlokking van so[ci]ale verzekeringsfraude. Ook zijn [g]oederen verkocht van bedrijven [w]aarvan een faillissement onaf[w]endbaar was, zodat de schuldei[s]ers werden benadeeld.

● *Overlevenden van de overstromingsramp op de Filippijnen bedekken hun neus tegen de stank van dode lichamen, terwijl ze kijken naar de begrafenis van omgekomen familieleden in het massagraf in de stad Ormoc. Autoriteiten gaven opdracht tot de massale begrafenis uit angst voor epidemieën.*

Internationale hulp Filippijnen langzaam op gang

MANILA – De binnenen buitenlandse hulpverlening aan de duizenden slachtoffers van de Filipijnse overstromingsramp komt geleidelijk op gang. Maar reddingswerkers kampen momenteel nog steeds met een nijpend tekort aan transportmiddelen en brandstof. Over land is het rampgebied nog altijd onbereikbaar.

De hulpverleners beschikken slechts over tien Filipijnse militaire helikopters en een handvol transportvliegtuigen om voedsel en medicamenten naar het getroffen gebied te brengen. Er zijn daarom nu ook schepen met hulpgoederen onderweg naar de zwaar gehavende eilanden Leyte en Negros in het centrum van de Filipijnen.

Het Amerikaanse leger heeft 55.000 kant-en-klare maaltijden, dekens en tenten overgevlogen naar Cebu, aan de rand van het rampgebied. Washingtons ambassadeur in de Filipijnen, Frank Wisner, die de getroffen regio vanmorgen bezocht, beloofde steun ter waarde van 25.000 dollar. Ook Groot-Brittannië en Frankrijk hebben hulp toegezegd.

Het officiële dodental in de overstromingsramp is ondertussen gestegen tot 3437. Maar duizenden mensen worden nog altijd vermist. Reddingswerkers achten de kans klein dat ze nog overlevenden zullen vinden in het water en de modder, die het uitgestrekte rampgebied heeft overspoeld.

NAVO-top in harmonie uiteen

ROME – De tweedaagse NAVO-topconferentie is geëindigd in grote harmonie. De Amerikaanse president George Bush noemde de top een enorm succes. „Het 42 jaar oude bondgenootschap is onvervangbaar. Alle lidstaten zijn die mening toegedaan," zei een uiterst vrolijke Bush gistermiddag tijdens zijn afsluitende persconferentie.

Op de eerste dag van de top eiste Bush op harde toon de garantie dat Europa niet van plan is de NAVO overbodig te maken. Dan zou de rol van de VS in Europa zijn uitgespeeld. Frankrijk en Duitsland hebben Bush niet teleurgesteld. „De NAVO is nog net zo nuttig als vroeger," verklaarde de Duitse bondskanselier Kohl gisteren. „Frankrijk is een volledig trouw bondgenoot," bezwoer de Franse president Francois Mitterrand.

Amerika heeft er nu vrede mee als de Westeuropese Unie (WEU) de militaire arm van de EG wordt. Zolang de WEU maar een aanvulling is op de NAVO en die niet overbodig maakt. In deze grove formulering konden alle zestien lidstaten zich vinden, maar de uitwerking in details kan nog voor veel problemen zorgen.

Bush ontkende dat de NAVO ten prooi dreigt te vallen aan interne tegenstellingen. De kritiek van Frankrijk op de slotverklaring over de Sovjetunie bijvoorbeeld noemde Bush 'een voetnootje'. In die verklaring wordt de Sovjetunie opgeroepen de economie te liberaliseren.

Frankrijk vindt dat betuttelend. „De NAVO heeft geen evangelische missie," aldus Mitterrand.

Ter Veld weigert Nabestaandenwet in te trekken

DEN HAAG – Ruim driehonderd weduwen en sympatisanten demonstreerden gisteren ter afsluiting van de actieweek 'Weduwen in de kou' bij het ministerie van Sociale Zaken tegen de invoering van de nieuwe Algemene Nabestaandenwet. In een petitie aan staatssecretaris Ter Veld wezen zij erop dat de weduwen gedupeerd worden door het invoeren van gelijke behandeling voor weduwnaars.

In de nieuwe wet, die de huidige Algemene Weduwen- en Wezenwet uit 1959 moet vervangen, zullen ook weduwnaars een nabestaandenuitkering krijgen. Voor het eerste jaar is een overgangsregeling gecreëerd, volgens welke mensen met kinderen 90 procent van het minimumloon en zonder kinderen 70 procent van het minimumloon zullen krijgen. Na dat jaar wordt de uitkering alleen verlengd voor de groep ouder dan 50 jaar met of zonder kinderen. Zij zullen er 173 gulden op achteruit gaan.

Ter Veld zei in een reactie op de petitie het wetsvoostel niet terug te willen nemen. Ze zei er wel voor te voelen de teruggang van 100 naar 90 procent van het minimumloon geleidelijker te willen laten verlopen. Ook wil ze proberen of de kleinere inkomens bij de inkomenstoets kunnen worden ontzien.

Von Weizsäcker voor Nederlands EPU-ontwerp

DEN HAAG/ROTTERDAM – De Duitse bondspresident Richard von Weizsäcker was zeer gecharmeerd van het EPU-ontwerp dat het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Gemeenschap eind september in Brussel op tafel legde. Volgens Von Weizsäcker beeldde het ontwerp het wenselijke uit. Zo er op dit moment voor het Nederlandse voorstel geen meerderheid bij de bondgenoten te vinden is, heeft het toch het proces naar Europese eenwording bevorderd.

Dit zei de Duitse bondspresident gistermorgen tijdens een ontmoeting met Nederlandse journalisten ten huize van de Duitse ambassadeur in Den Haag. Von Weizsäcker ging gistermiddag uitvoeriger op deze kwestie in tijdens een toespraak aan de Erasmus-universiteit in Rotterdam.

Het Nederlandse ontwerp voor een Europese Politieke Unie werd op 30 september tijdens Europees beraad in Brussel door de EG-partners van tafel geveegd. Het leidde tot veel commotie en publiciteit over een vermeende afgang van het Nederlandse voorzitterschap.

'Shell schendt wapenembargo'

DEN HAAG – Het Zuidafrikaanse blad The Weekly Mail beschuldigt onder meer Shell ervan in de eerste helft van de jaren '80 het toen geldende wapenembargo tegen Zuid-Afrika te hebben geschonden. Volgens het blad heeft het Zuidafrikaanse bedrijf van Shell in die tijd 5,7 ton isopropyl-alcohol (ipa) verkocht aan de chemische fabriek Somchem. Die zou het hebben gebruikt bij de vervaardiging van raketbrandstof voor de staatswapenonderneming Armscor.

Shell heeft tot dusver niet kunnen nagaan of inderdaad toen leveringen zijn gedaan. Het bedrijf kan in zijn stukken tot in 1986 terugvinden welke transacties er zijn gesloten en daar zat Somchem in elk geval niet bij. Omdat de archieven na een aantal jaren worden geschoond, wordt het moeilijker om nog verder terug te kijken. Het weekblad zegt zich te baseren op staatsdocumenten.

Shell vraagt zich overigens af of er van schending van het in 1977 ingestelde wapenembargo sprake kan zijn. De betrokken alcoholsoort wordt in veel chemische fabrieken met duizenden tonnen per jaar gemaakt.

punt uit

● Per ongeluk

Mexicaanse soldaten hebben donderdag per ongeluk zeven politieagenten doodgeschoten omdat ze hen aanzagen voor drugsmokkelaars. De agenten zaten in een vliegtuig dat een landing maakte op een baan in de staat Veracruz. Ze achtervolgden een vliegtuig dat geladen was met 370 kilo cocaïne uit Colombia. Dat toestel was net vóórdat de agenten arriveerden daar geland. De smokkelaars konden in het vuurgevecht ontsnappen.

● Pro-tabak

In geheel Europa verschijnen binnenkort advertenties in kranten en tijdschriften met een 'pro-tabak-boodschap'. Daarin wordt korte metten gemaakt met een eventueel verbod op tabaksreclame. De ruimte voor deze advertenties is door de uitgevers gratis beschikbaar gesteld omdat zij omzetverlies vrezen als gevolg van een verbod.

● Ontucht

De rechtbank in Amsterdam heeft gisteren de 33-jarige E.T. uit Amsterdam veroordeeld tot vijftien maanden cel, waarvan vijf voorwaardelijk, wegens ontucht met drie hoogbejaarde vrouwen in het Amsterdamse Flevohuis. Bovendien mag T. de komende vijf jaar niet in bejaardentehuizen werken. Volgens het vonnis was er door T. een ernstige inbreuk gemaakt op de lichamelijke integriteit van de vrouwen. Eén vrouw zei zelfs door de verdachte te zijn verkracht.

● Stations

De Nederlandse Spoorwegen investeren de komende vijf jaar 100 miljoen gulden om 330 van de 360 NS-stations van een nieuwe uitrusting te voorzien: abri's, wachtruimten, windschermen, luifels en zitgelegenheid. Aanvankelijk zou het project tien jaar vergen, maar door de snel toenemende vraag naar reclameborden is die termijn gehalveerd. De investering kan bij voldoende reclame-opdrachten in tien jaar zijn terugverdiend.

● Shovelrit

De inwoner van Beverwijk die in juli van dit jaar met een shovel een enorme ravage aanrichtte in Heemskerk is gisteren door de rechtbank in Haarlem veroordeeld tot achttien maanden celstraf, waarvan zes maanden voorwaardelijk. De man raakt bovendien een jaar zijn rijbewijs kwijt, omdat hij tijdens de shovelrit onder invloed was van alcohol. Onderweg vernielde en beschadigde de shovelrijder zo'n veertig auto's, diverse lantarenpalen, verkeersborden en voortuinen. De totale schade wordt op 400.000 gulden geschat. Van W. was in woede ontstoken omdat zijn vriendin de relatie had verbroken. De relatie is inmiddels weer hersteld.

● Huursubsidie

Het aantal toewijzingen van woningen, waarbij de nieuwe bewoner meer dan 250 gulden aan individuele huursubsidie per maand ontvangt, is het afgelopen jaar met een derde gedaald. Staatssecretaris Heerma (Volkshuisvesting) noemt dit in een brief aan de Tweede Kamer 'een gunstige ontwikkeling.' In 1989 werd een dringend beroep gedaan op gemeenten en verhuurders om bij toewijzing van woningen beter te letten op de verhouding tussen huur en inkomen.

● De Dreef

De zes werknemers van het justitieel opvangtehuis De Dreef in Wapenveld die in een televisie-programma mishandeling in het tehuis aan de kaak hebben gesteld, mogen van de rechter niet worden ontslagen. Kantonrechter mr J. van Aerde in Zwolle heeft gisteren het verzoek de arbeidsovereenkomsten te ontbinden, afgewezen omdat volgens hem niet voldoende is aangetoond dat de samenwerking met de zes werknemers volledig is stukgelopen.

● Valken

De politie in Haren gaat er toch vanuit dat het Dierenbevrijdingsfront een rol heeft gespeeld bij de roof van 31 torenvalken uit het Biologisch Centrum in Haren. De politie is daar gistermiddag over getipt. De torenvalken werden in de nacht van zondag op maandag ontvreemd uit een slecht beveiligde kooi in het Biologisch Centrum. De politie heeft de roof dagenlang stil gehouden, omdat zij vermoedde dat het Dierenbevrijdingsfront er bij betrokken was. Deze organisatie heeft de actie echter niet zoals gebruikelijk kort na de misdaad opgeëist.

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

Nieuwe strategie NAVO stuit voorlopig op praktische problemen

Verschillende legers passen niet in elkaar

Van onze correspondent

BRUSSEL – Verschillend materieel, een andere legerorganisatie, ongelijke communicatieapparatuur en vooral: taalproblemen. „Als er ooit een echte oorlog komt, dan wordt dit een complete chaos", zei een Oberfeldwebel van de gecombineerde Frans-Duitse brigade in het Duitse Boblingen dan ook vorige week.

De ministers van Defensie van Frankrijk en Duitsland brachten toen een bezoek aan de brigade, die sinds kort de rest van Europa wordt voorgehouden als het voorbeeld van multinationale samenwerking op militair gebied. Meer nog: als de mogelijke kern van een toekomstig Europees leger.

President Mitterrand en kanselier Kohl hebben voorgesteld om de 4200 soldaten sterke Frans-Duitse brigade uit te breiden met eenheden van andere landen van de Westeuropese Unie, en er zo een multinationaal, snel inzetbaar legerkorps van te maken, dat kan worden ingezet als Europese belangen dat vereisen.

Maar de brigade 'draait vierkant', zegt men. Er zijn problemen omdat de Fransen (uit de Elzas) wel Duits maar de Duitsers geen Frans spreken. Omdat de Duitse soldaat is 'drooggelegd', terwijl de Franse militair wel een wijntje bij de rats, kuch en bonen lust. Of omdat onderdelen van Franse tanks niet in de Duitse passen.

Fransen zijn nu eenmaal geen Duitsers, zoals Belgen en Amerikanen, of Nederlanders en Britten van elkaar verschillen. Toch zal Jan Soldaat er aan moeten wennen dat hij straks heel nauw moet gaan samenwerken met lotgenoten uit andere landen. Niet alleen op papier of tijdens oefeningen, maar in de dagelijkse praktijk.

Aanpassen

De NAVO-strijdkrachten van de toekomst zullen immers heel anders in elkaar zitten dan nu het geval is. 'Multinationaliteit', 'mobiliteit' en 'flexibiliteit' zijn de toverwoorden uit de nieuwe NAVO-strategie, waar de regeringsleiders van de alliantie zich tijdens hun top in Rome over uitspraken.

Het bondgenootschap past zich nu, eindelijk, ook militair aan de nieuwe omstandigheden in Europa aan. Er is geen vijandig blok meer dat een massale verdedigingsmacht noodzakelijk maakte. De vroegere tegenstanders zijn 'bondgenoten' geworden en dat heeft gevolgen voor het militaire apparaat.

Het CFE-akkoord over de vermindering van de conventionele bewapening maakt bezuinigingen met 30 tot 50 procent op de defensie mogelijk.

De NAVO-legers worden bijna gehalveerd. In plaats van op het Rode Gevaar moeten de NAVO-legers zich instellen op een onbekende tegenstander, die overal kan opduiken.

De bedreigingen van onze veiligheid komen niet meer uit het oosten, maar kunnen liggen op de Balkan (Joegoslavië), in het Midden-Oosten (de Golfoorlog), het Middellandse-Zeegebied, of ze kunnen voortspruiten uit het uiteenvallen van de Sovjetunie of andere landen die hun pasverworven vrijheid niet aankunnen.

De Sovjetunie is wel nog steeds de grootste bedreiging voor het Westen. Nochtans meer vanwege haar instabiliteit en haar (nog altijd) overbewapening, dan vanwege de bedoelingen van haar leiders. Maar intenties kunnen snel veranderen, zo leert de geschiedenis.

Minimum

Bovendien zijn op het vroegere DDR-grondgebied nog honderdduizenden Sovjetsoldaten gelegerd. Daarom wil de NAVO in Europa een minimum aan strijdkrachten houden, in staat om eventuele agressie van die kant te beantwoorden. Maar door de langere waarschuwingstijd is daarvoor geen groot staand leger meer nodig.

● *De NAVO-oefening Reforger in volle gang. De nauwe samenwerking tussen de legers zal in de toekomst vaak op praktische problemen stuiten zoals taal- en cultuurverschillen en niet op elkaar afgestemd materieel.*

Omdat de kernwapens voor de korte afstand verdwijnen, is de strategie van het 'aangepaste antwoord' al niet meer van deze tijd. En in Rome is nu ook de 'voorwaartse verdediging' voorgoed op de helling gegaan. Het legeren van honderdduizenden soldaten langs de vroegere Westduitse oostgrens heeft geen zin meer. Door de Duitse eenwording liggen zij nu midden in het grote Duitsland te wachten op een vijand die er niet meer is. In december zullen de ministers van Defensie besluiten nemen over de reorganisatie van de NAVO-strijdkrachten, die door deze veranderingen in Europa mogelijk is geworden.

Daartoe wordt de NAVO-structuur grondig veranderd. De NAVO zal gaan bestaan uit snel inzetbare, per vliegtuig of helikopter te vervoeren en uit soldaten van meerdere landen samengestelde eenheden, die over heel Europa moeten kunnen uitzwermen, als ergens een crisis ontstaat die uit de hand zou kunnen lopen.

„Dat vereist een fundamentele verandering van denken, strategie, training, concepten en structuren", zei een NAVO-generaal onlangs. Het veranderen van ingesleten gewoonten kost echter tijd. En geld.

Multinationaal

Vroeger oefenden de NAVO-soldaten tegen een 'bekende' tegenstander. De oefeningen en taktieken waren afgestemd op wat men van de Sovjets en hun bondgenoten kon verwachten. Nu is er geen echte tegenstander meer, en dat betekent dat men zich moet instellen op een veelheid van bedreigingen en actiemogelijkheden.

Vooral de multinationaliteit wordt gewantrouwd, maar dat moet ook niet overdreven worden. De NAVO is al 40 jaar een multinationale organisatie. Op veel gebieden werken de lidstaten nu al samen, ook 'in het veld', zoals bij de permamente vlooteenheden en de ACE Mobile Force (AMF), de brandwacht van de NAVO.

Aan die AMF nemen nu al zeven landen deel. Het nieuwe is dat deze multinationaliteit nu in de hele alliantie doorgetrokken zal worden. Waar internationale samenwerking op staf- en commandoniveau al heel gewoon is, zal dat nu ook door de gewone soldaten op hun veel lagere niveau gemerkt gaan worden.

De NAVO-structuur zal gekenmerkt worden door een trapsgewijze opbouw, waarbij in geval van crisis eerst kleine, lichtbewapende, zeer snel verplaatsbare en natuurlijk multinationale eenheden worden ingezet. Naarmate de crisis moeilijker beheersbaar is, zullen de eenheden steeds groter en zwaarder bewapend worden.

Bijgaand kader schetst de trapsgewijze opbouw van die organisatie. De nadruk komt te liggen op de 'immediate reaction force' (IRF), die de plaats van de ACE Mobile Force gaat innemen, en op de veel grotere 'rapid reaction force' (RRF), die de kern van de slagkracht van de NAVO-strijdkrachten moet worden.

Transport

De snelle inzetbaarheid van deze eenheden vereist dat zij beschikken over voldoende transportmiddelen. Die zijn er nu nog niet, en daarom zullen de NAVO-bondgenoten voorlopig moeten terugvallen op Amerikaans vliegend en varend materieel. Dat wordt de grootste bijdrage van de VS aan deze eenheden.

De snelle-interventiemacht(en) zullen immers vooral een Europees gezicht hebben, reden waarom zij ook gezien worden als het ideale reservoir om troepen uit de putten voor een eigen, Europees leger, opererend onder WEU-vlag. Zij verruilen dan tijdelijk hun NAVO-pet voor een EG-/WEU-hoofddeksel.

De Amerikanen leveren enkele divisies voor deze eenheden maar zullen toch vooral aanwezig zijn in de meer statische, met name in Duitsland gelegerde, hoofdstrijdmacht van de NAVO, die zeker een half miljoen soldaten zal tellen. Ook zullen de VS de hoofdmoot van het nog grotere mobilisabele reserveleger leveren.

De behoefte aan transportmiddelen – ook Nederland wil een tiental zware transportvliegtuigen en -helikopters aanschaffen – maakt dat deze nieuwe NAVO-organisatie zeker in de begintijd niet goedkoper zal zijn. De investeringen in vooral vliegend transportmaterieel zullen de komende jaren groot zijn.

Het vredesdividend wordt dus niet meteen uitbetaald. Een wereldoorlog is dan wel onwaarschijnlijk geworden, maar de nieuwe NAVO-structuur is de uitdrukking van de nieuwe rol van de NAVO als 'politieagent' op het Europese continent, waar instabiliteit en broeihaarden nog altijd niet verdwenen zijn.

hans de bruijn

Salman Rushdie duizend dagen in isolement

'Wat is vrijheid van meningsuiting?'

LONDEN – Als Salman Rushdie maandagochtend ontwaakt, zullen zijn gedachten onwillekeurig teruggaan naar de beladen oproep die de Iraanse ayatollah Chomeini precies duizend dagen daarvoor tot de moslims aller landen richtte. Die oproep luidde eenvoudig: doodt de schrijver. Sinds die gedenkwaardige 14de februari 1989 is de auteur van 'Duivelsverzen' ondergedoken.

Zijn huis in Islington (Noord-Londen) heeft hij verlaten en waar hij verblijft, weten alleen zijn bewakers. Contacten met vrienden en familie verlopen via de telefoon en zijn vrouw, de schrijfster Marianne Wiggins, heeft zich van hem laten scheiden. De enkele keer dat hij in het openbaar verschijnt, gebeurt dat volslagen onverwacht.

De hem geboden politiebescherming, waarvan de kosten nu al tot ruim zes miljoen gulden zouden zijn opgelopen, lijkt niet overdreven. Volgens de The Evening Standard werden alleen al in de eerste 500 dagen na Chomeini's oproep 30 Iraniërs het land uitgewezen. De politie weigert elke inlichting over de zaak, maar de Londense avondkrant veronderstelt dat zij wellicht achter Rushdies verblijfplaatsen waren gekomen.

Het gevaar komt echter niet alleen van de Iraanse doodseskaders. Ook de moslims in eigen land zijn Rushdie nog niet vergeten. Bij de ingang van het gebouw in Noord-Londen waar onder meer het Moslim Instituut kantoor houdt, hangt een klein bord. 'Neen tegen moord', staat erop. 'De Vredesbeweging en de andere gebruikers van dit pand verzetten zich tegen de wens van het Moslim Instituut om Salman Rushdie te vermoorden'.

Op de eerste verdieping van het pand omschrijft dr Ghayasuddian van het instituut het standpunt van de Vredesbeweging als dom. „Er is nu eenmaal een grens", zegt hij. „Voor u zijn er ook grenzen. Zou u accepteren dat uw dochter verkracht wordt? Welnu, wij willen niet dat de profeet wordt beledigd. Rushdie heeft dat gedaan en dat staat volgens de islamistische wetgeving de doodstraf op."

Volgens Ghayasuddian staat 'elke moslim in het Verenigd Koninkrijk' achter de fatwa (doodstraf). Dat mag een overdrijving zijn, maar de politie neemt weinig risico. Toen vorig jaar per abuis twee functionarissen van Rushdies uitgeverij bij naam in een kranteartikel werden genoemd, kregen beide betrokkenen binnen luttele uren bescherming. Politiemannen werden bij hun huizen geposteerd, hun kinderen kregen tussen school en huis een escorte en de woonkamer werd voorzien van 'bomvrije' gordijnen.

Ter gelegenheid van de 1000ste dag van zijn isolement, hadden vrienden van de schrijver maandag een protestbijeenkomst in Londen gepland. Maar de Britse regering liet naar de media uitlekken dat zo'n demonstratie de vrijlating van de laatste Britse gijzelaar in Libanon, Terry Waite, in gevaar kon brengen. Vanuit zijn geheime onderkomen briefte een woedende Rushdie dat de regering daarmee de Libanese terroristen op het idee gebracht kon hebben in ruil voor Waites vrijlating een verbod van Duivelsverzen te eisen.

Maar zo groot was de angst voor de volgelingen van wijlen ayatollah Chomeini dat Rushdie deze week zijn vrienden vroeg de protestbijeenkomst af te gelasten. „Ik heb deze beslissing niet genomen uit achting voor het regeringsstandpunt", zo liet hij weten, „maar in een poging de rotzooi van de regering op te ruimen."

De fatwa heeft van Salman Rushdie een gijzelaar in eigen land gemaakt. Maar terwijl Terry Waite straks zijn vrijheid tegemoet loopt, is er voor de auteur nog geen licht aan het einde der tunnel. „Wij eisen twee dingen van hem", zegt dr Ghayasuddian van het Moslim Instituut. „Hij moet zijn boek intrekken. En hij moet een vergoeding betalen aan de nabestaanden van hen, die bij betogingen tegen het boek in India en Pakistan zijn omgekomen."

Salman Rushdie is zijn moslimrechters een heel eind tegemoet gekomen, maar ze nemen met minder dan een knieval geen genoegen. Hij bekeerde zich tot het islamitische geloof en in een vraaggesprek met The Guardian begin dit jaar zei hij: „Ik denk dat ik het boek Duivelsverzen heel anders geschreven zou hebben als ik destijds al moslim was geweest." Ook verklaarde de auteur zich bereid de 'slachtoffers' van zijn boek schadevergoedingen te betalen en van de paperback-editie af te zullen zien.

● *Salman Rushdie met de gewraakte Duivelsverzen. De afgelopen duizend dagen verloor hij vrouw en vrienden van het eerste uur.*

In het opmerkelijke interview betoonde Rushdie zich een moslim van het meest devote soort. Hij waarschuwde dat de Golfoorlog een langdurige Amerikaanse aanwezigheid in Saoedi-Arabië zou kunnen impliceren, wat 'erg, erg verontrustend' was in verband met de nabijheid van de heilige plaatsen Mecca en Medina. En tot verbazing van zijn eigen aanhangers omschreef hij de islam als een 'cultuur van tolerantie, deernis, genade en liefde'.

Het was een spectaculair gebaar de moslimleiders. Nog maar een jaar eerder had Rushdie, toen nog geen moslim, zich in heel andere bewoordingen uitgelaten. In een geruchtmakend artikel voor de Independent on Sunday drong hij er bij zijn aarzelende uitgever op aan de paperback-editie op de markt te brengen en niet te zwichten voor de 'boekverbranders'.

„Wat is vrijheid van meningsuiting?", schreef hij toen. „Zonder de vrijheid te beledigen, bestaat ze niet. Zonder de vrijheid alle orthodoxiën, met inbegrip van het orthodoxe geloof, uit te dagen en zelfs te hekelen, houdt ze op te bestaan. Taal en verbeelding kunnen niet opgesloten worden zonder dat de kunst sterft en daarmee al wat ons menselijk maakt."

Kwijtgeraakt

Tijdens het duizenddaagse isolement is hij niet alleen zijn vrouw kwijtgeraakt, maar ook sommige vrienden van het eerste uur. „Op 14 februari 1989", schreef hij, „kreeg ik een telefoontje van het Lagerhuislid Keith Vaz. Hij betuigde krachtig zijn volle steun aan mij en mijn werk en sprak vol afschuw over de dreigementen aan mijn adres. Enkele weken later sprak dezelfde heer een demonstratie toe van mannen die mijn hoofd eisten."

Vaz was niet de enige. Hugo Young, columnist voor The Independent, adviseerde Britse moslims die Duivelsverzen verboden wilden zien aanvankelijk het land te verlaten („Als Dagenham niet kan, probeer Teheran eens"). Maar binnen een jaar draaide Young om en legde de verantwoordelijkheid voor de opschudding bij Rushdie.

Collega-schrijver John le Carré verkondigde dat Rushdie 'precies wist wat hij deed' toen hij Duivelsverzen schreef. Roald Dahl zei dat het boek verboden moest worden. Moslims konden ongestraft en in het openbaar tot moord oproepen. Op televisie werd leden van het publiek gevraagd de hand op te steken, als zij van mening waren dat Rushdie moest sterven. „De moord op een man (op mij) werd een wettig onderwerp voor een opiniepeiling", zo schreef Rushdie verbijsterd.

„De arrogantie is verdwenen", zegt dr Ghayasuddian voldaan. „We hebben een rode lijn getrokken die niet overschreden mag worden. Laatst was er een televisieprogramma waarin de Koran onjuist werd geciteerd. We hebben daarover geklaagd en vervolgens bood de televisiemaatschappij haar verontschuldigingen aan. Dat zou voor de fatwa nooit zijn gebeurd."

cees van zweeden

Zuid-Korea vernietigt kernwapens

SEOUL – Zuid-Korea heeft gisteren produktie, opslag en het gebruik van kernwapens afgezworen en Noord-Korea opgeroepen hetzelfde te doen. In een verrassende verklaring zei president Roh Tae-Woo voor de televisie dat Seoul het besluit had genomen om de Noordkoreaanse regering over te halen internationale inspectie van zijn nucleaire programma toe te laten.

Roh liet de Amerikaanse kernwapens waarvan – zo wordt algemeen aangenomen – een groot aantal ligt opgeslagen op Zuidkoreaans grondgebied, buiten beschouwing.

Noord-Korea, 's werelds laatste stalinistische staat, ontkent dat het kernwapens ontwikkelt, maar weigert onafhankelijke inspectie toe te staan. In zijn toespraak zei Roh dat kernwapens in Noordkoreaanse handen zo gevaarlijk en destabiliserend zouden zijn dat ze niet alleen het bestaan van Zuid-Korea bedreigen 'maar ook de vrede in Noordoost-Azië en de wereld'. De president zei dat Seoul alle nucleaire faciliteiten – bijna allemaal kerncentrales – zal blijven openstellen voor internationale inspectie en 'geen nucleaire faciliteiten voor het produceren van bommen zal bezitten'.

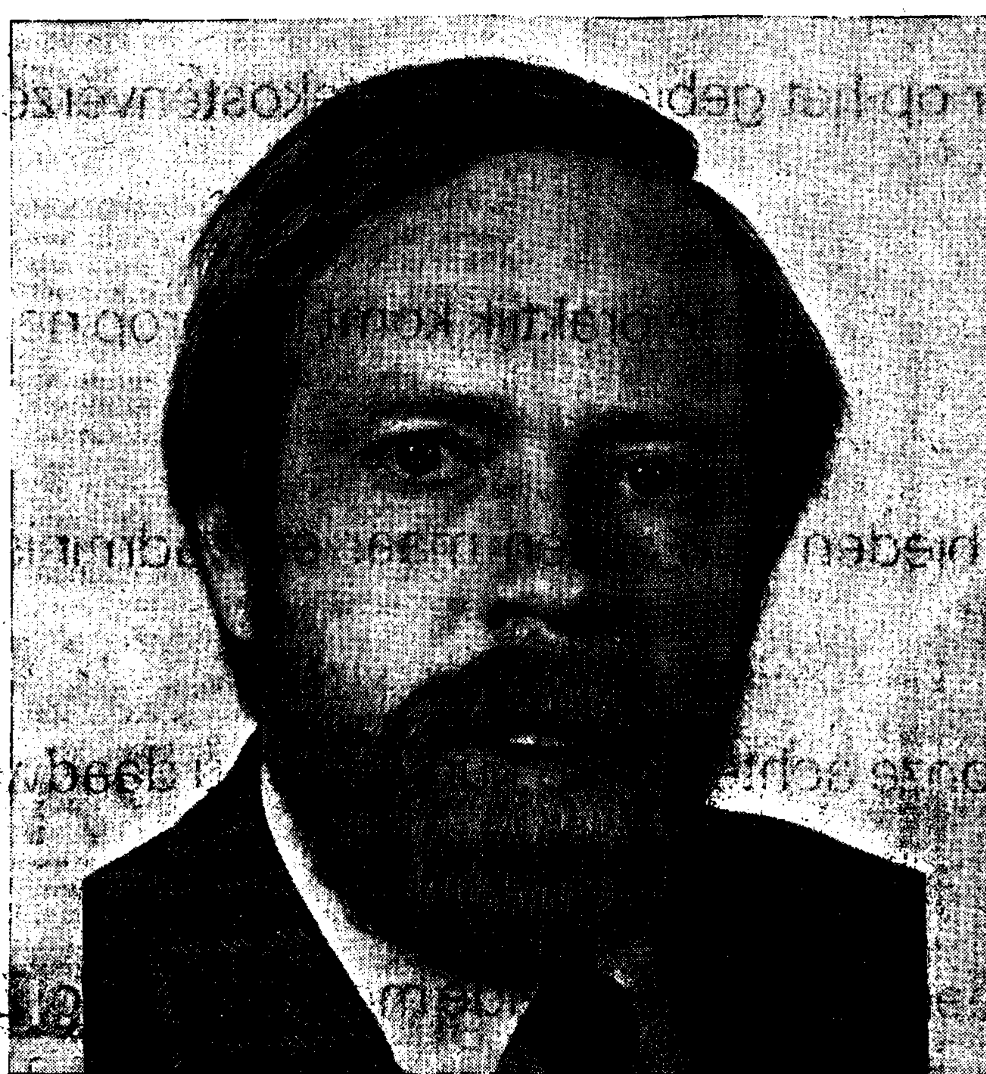
ociaal-democraten lonken naar D66, Groen Links en desnoods de VVD

PvdA lijdt schade door over andere coalitie te denken

N HAAG – Frans Leijn- is een bedachtzaam man. ngzaam sprekend, over- gt hij goed wat hij als gend woord uit zijn nd zal laten rollen. Het kt verstandig wat hij t. Beredeneerd. Op mde uitglijders valt hij te betrappen. Hoog- ns op het naar voren ngen van ideeën die pas later werkelijkheid rden.

nse is nu twee jaar vice-frac- orzitter van de PvdA in de ede Kamer. Zijn woord heeft g. Zowel binnen als buiten artij. Deze week formuleer- de sociaal-democraat in een kblad denkbeelden over de ming van een volgend kabi- Niet dat de PvdA nu ineens het CDA af zou willen. Nee, n als de PvdA fors zou ver- n, moesten zijn woorden een tisch vervolg krijgen.

PvdA'er schetste het volgen- beeld. Bij forse winst van D66 verlies van zijn eigen partij, den de Democraten in het net komen. Een coalitie van A, PvdA en D66. Mochten de sten-democraten daar, net n 1989 bij de vorming van huidige kabinet, tegen zijn, moet er maar een andersoor- coalitie komen. Onuitge- ken, maar wel bedoeld: A, D66 en VVD of PvdA, en Groen Links.

● FRANS LEIJNSE
...volgend kabinet...

eemd

opmerkingen van Leijnse en iets vreemds. Ten eerste moment waarop ze worden aakt. De PvdA staat op ver- dat is waar. De partij zou eveer de helft van de kamer- ls (49) overhouden als er nu kiezingen waren. Desalniette- staat een kabinetscrisis niet et voor de deur. Of, zoals ook nse aangeeft, de band met CDA wordt niet verbroken. als het even kan niet voor , het verplichte einde van erde kabinet-Lubbers.

tweede is de PvdA in ver- ing. Na de roerige zomer d wao en Ziektewet is men vernieuwing toe. Intern, ook extern. Oude stand- ten, zoals over de verzor- sstaat, moeten aangepast den aan de maatschappelijke eit. Daarbij zijn er ook par- oten die meteen willen en tot nieuwe partijvorming. der Louw bijvoorbeeld (sa- werking met D66 en Groen Links).
Partijleider Kok wil daar echter niet aan. Hij wil eerst de partij op orde hebben en dan vanuit eigen sterkte gesprekken aanknopen met anderen. Op zich geen slechte koers, omdat de PvdA in dat geval niet op de knieën hoeft voor D66 en-of Groen Links. Er kan op hetzelfde niveau worden gepraat.
Leijnse denkt daar kennelijk anders over. Hij voorziet dat het CDA bij verkiezingen ongeveer even groot zal blijven en de PvdA fors zal moeten inleveren. Daarmee zijn de sociaal-democraten niet meer, zoals nu, de gelijken van het CDA in een coalitie. Er zal geslikt moeten worden wat de grote broer dicteert. En dat wil Leijnse niet.
Om het 'machtsevenwicht' dat wegvalt te herstellen, moet D66 erbij komen. Ervan uitgaande dat PvdA en D66 ongeveer even groot worden bij volgende verkiezingen, zou het tweetal precies opwegen tegen het machtige CDA. Tot zo ver lijkt het te kloppen.
De PvdA'er vergeet echter een aantal zaken. D66 zat al eens in een kabinet met CDA en PvdA, het tweede kabinet-Van Agt (1981-1982). En daar zijn ze fijngemalen tussen de clubs van Van Agt en Den Uyl. De mooie droom van bruggen bouwen tussen christen- en sociaal-democraten werd een nachtmerrie.

En wie geeft D66 de garantie dat dat straks niet weer zal gebeuren. Een verkleinde PvdA zal zich willen profileren, terwijl het CDA er geen baat bij heeft dat PvdA en D66 gemene zaak maken in het kabinet. De blokken zijn immers even groot. In die situatie is het voor het CDA nog altijd gunstiger een gematigd D66 naar zich toe te trekken, dan een zich profilerende en naar links opschuivende PvdA.

Er is meer. Leijnse denkt dat het CDA, D66 net als in 1989 zal weigeren in een nieuwe coalitie. Waar is, dat de toenmalige CDA-fractieleider De Vries, D66 er niet bij wilde hebben. CDA-leider Lubbers wel, maar die kreeg zijn zin niet. Alleen als de PvdA iets van haar macht in het kabinet inleverde ten behoeve van D66, mocht het van De Vries wel. Maar daar was de PvdA niet toe bereid.

Het excuus, toen waren we sterk en nu niet meer, kan in de PvdA niet gehanteerd worden. D66 heeft al eerder de wrange vruchten van die houding mogen proeven. Zoals bij de vorming van een progressieve volkspartij in de jaren zeventig. Iedereen wilde, totdat de PvdA macht rook en afhaakte. Geen wonder dat D66-voorman Van Mierlo zich nu ook vriendelijk doch resoluut heeft afgewend van de PvdA-avances.

Het verhaal van Leijnse is dan ook een zwaktebod. Een poging om te redden wat er te redden valt. De vlucht naar voren terwijl er nog twee jaar de tijd is om de PvdA zelf weer op de poten te krijgen en binnen het kabinet met goed beleid te scoren bij de potentiële kiezers.

En het dreigen met andere coalities is een lachertje, iets dat Frans Leijnse ook wel beseft. Alsof de PvdA in een combinatie met D66 en VVD wel iets te vertellen zou hebben. Een coalitie van drie, in omvang vrijwel gelijke partijen, als we tenminste de huidige peilingen volgen. Een vechtkabinet met steeds wisselende meerderheden, tot grote woede van de verliezer. Iets dat ook geldt voor een coalitie PvdA-D66-Groen Links.

Minder praten en meer doen, zou het motto bij de PvdA moeten zijn. En vooral niet filosoferen over andere kabinetten. Daarmee wordt het huidige kabinetsbeleid, dat mede bepaald wordt door de PvdA, alleen maar ongeloofwaardiger. En dat kost kiezers.

carel goseling

Duitse steun voor Kroaten

politiek objectief

Staatssecretaris in rol van pragmatisch simultaanspeler

Schaakpartijen rond 'plan-Simons' voorlopig onbeslist

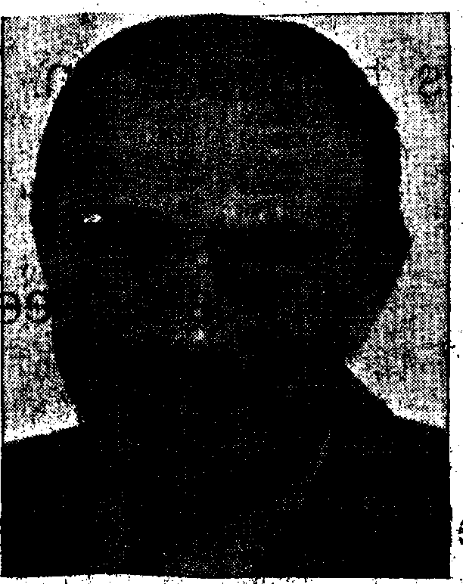
DEN HAAG – Schaken op meerdere borden tegelijk. Zo omschreef een direct betrokkene dezer dagen de situatie rond het plan-Simons: de stelselherziening in de gezondheidszorg. In schakerstermen spreken we dan over simultaan-schaken: een speler die van schaakbord naar schaakbord holt en zetten doet in partijen tegen steeds andere spelers.

De ene speler is in dit geval Hans Simons. Staatssecretaris van Volksgezondheid en bedenker van het plan. Een pragmaticus. Iemand die uitgaat van het haalbare en stap voor stap zijn uiteindelijke doel tracht te halen. Zonder dat doel overigens ook maar een seconde uit het oog te verliezen in het hele proces.
De schakers die tegenover hem zitten zijn er velen. Ten eerste de CDA-fractie in de Eerste Kamer. De christen-democraten hebben moeite met de match die Simons speelt. Ze willen er eigenlijk van af. Of liever gezegd: de hele wedstrijd in een andere opstelling opnieuw beginnen.
Ten tweede is er de Ziekenfondsraad. De raad is op zich niet tegen het spel, maar wel het tempo van Simons. Ten derde is er de Raad van State. Ook deze partij vindt dat Hans Simons te rap speelt. Er is te weinig tijd voor het overdenken van de volgende zet.
Ten vierde is er de Tweede Kamer. Daar moet men eigenlijk nog met het schaken beginnen. Men wil eerst de openingszet van Simons zien. Maar om 'in the mood' te komen, om het juiste wedstrijdritme te pakken te krijgen, gluurt men vast mee bij de partijen die Simons al aan het spelen is. En tracht men vanaf de kantlijn elk der partijen te beïnvloeden. Zowel simultaanschaker Simons als zijn tegenstrevers.

Rammen

De diverse partijen zijn inmiddels al dagen en weken aan de gang. In eerste instantie trachtte Simons nog keihard door te rammen. Zijn tegenspelers zo snel mogelijk van het bord te vegen. Het bekwam hem slecht. De tegenstand bleek zo hevig dat hij er zelf bijna aan onderdoor ging.

Gelukkig voor Simons kon hij, toen de nood echt aan de man kwam, even voor raad naar zijn coaches: Wim Kok en Ruud Lubbers. Om daarna de volgende zet te doen. Het tempo is echter inmiddels danig gedaald. Het is meer een herhaling van zetten geworden op de diverse schaakborden. De tijd voor de grote doorbraak is daar.

● HANS SIMONS
...een soort remise...

Simons heeft inmiddels, in overleg met zijn begeleiders, zijn laatste zet 'onder couvert' (een schakersterm die zoveel betekent als: in een gesloten envelop) op tafel gelegd. Een meesterzet, zo meent ook zijn trainer Ruud Lubbers. Adviseerde deze zijn pupil Simons enkele weken terug nog om de toch hopeloos lijkende wedstrijden maar te staken, inmiddels is hij overtuigd van de oplossing die zijn 'Hans' bedacht heeft.
Alle schaakpartijen kunnen nu in één pas zetten tot remise worden gebracht. Elk der partijen krijgt een half punt. Verliezers zijn er niet. Ze schudden elkaar de hand en gaan, met opgeheven hoofd, rustig verder.
De 'meesterzet' van Simons om uit de problemen rond de stelselherziening te komen is inmiddels bekend. Hij is bereid een deel van zijn plan op 1 januari niet te laten ingaan, maar later. Het CDA in de Eerste Kamer zal dan echter wel de algemene wet voor de stelselherziening moeten aanvaarden. Tegelijk wil de bewindsman dat er een strak schema komt voor de invoering van die onderdelen, die op 1 januari niet ingaan. Met garanties dat het CDA daar in Eerste en Tweede Kamer aan meewerkt.
Met deze oplossing komt een door het CDA in de Eerste Kamer gewenste 'heroverweging' van de plannen feitelijk tot stand. Er wordt immers meer tijd genomen voor de invoering op belangrijke onderdelen, waarmee tevens de mogelijkheid ontstaat om alle bezwaren nog eens kritisch na te lopen. En dat wilden de christen-democraten nu juist.
Indirect worden ook de Ziekenfondsraad en de Raad van State bediend. De snelle invoering gaat niet door. Er is een betere planning mogelijk. In de Tweede Kamer ontstaat eveneens meer ruimte om de diverse invoeringsmaatregelen van het nieuwe stelsel, die Simons nog moet publiceren, goed te overdenken. En eventueel aan te passen, mocht dat nodig zijn.

Problemen zijn er desalniettemin toch nog wel. Zo gaat het er nog om welke onderdelen van de stelselwijziging op 1 januari niet worden doorgevoerd. De partij van Simons, de PvdA, wil proberen nog zoveel mogelijk van de oorspronkelijke ideeën op 1 januari te verwezenlijken. Het CDA voelt daar niet veel voor. Alleen het overhevelen van de medicijnen van het ziekenfonds naar de AWBZ is genoeg. Hoogstens zou de kraamzorg er nog bij kunnen.
Tweede probleem vormt het strakke invoeringsschema voor de maatregelen die niet op 1 januari ingaan, maar later. Niemand kan in de toekomst kijken en omstandigheden kunnen veranderen. Wat bij voorbeeld te doen als blijkt dat dat deel van de stelselwijziging dat toch op 1 januari doorgaat, niet werkt? De beoogde kostenbeheersing niet brengt? Moet de rest dan toch volgens het nu af te spreken schema doorgaan, of juist niet?

Problemen

Kortom, de praktische uitwerking levert nog problemen op, maar dat wordt dat in schakerskring van minder belang geacht. Het gaat nu om het op korte termijn beëindigen van de slepende schaakpartijen via een voor eenieder te dragen remise.
In de latere analyse van de afzonderlijke matches kunen dan de voor- en nadelen van alle zetten op een rijtje worden gezet. Om er een gezamenlijke verklaring voor te bedenken. En eventuele 'fouten' voor zichzelf in het notitieboekje te noteren. Voor de volgende wedstrijd. Maar daar praten we nu niet over.

carel goseling

nieuwsanalyse

lezers schrijven

postbus 3100

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie hoeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geretourneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

● Lawaai-overlast

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij gaat onderzoeken hoe lawaaioverlast van het vliegverkeer voor dag- en verblijfrecreatie in het Mergelland beperkt kan worden.
Dit is enerzijds verheugend, anderzijds toont het aan, hoe groot de kloof tussen regering en bevolking inmiddels geworden is. De regering is er alleen op uit het toerisme te redden. Dat de bevolking onder lawaai en uitlaatgassen gebukt gaat, interesseert het ministerie niet.

Op dinsdag 29 oktober 1991 ben ik met mijn vrouw van Schin op Geul naar Valkenburg gewandeld. Van rust was helaas geen sprake. Onophoudelijk – het was mooi weer – vlogen sportvliegtuigen over. In plaats van ontspanning ontaardt een zulke wandeling in stress. Is het een wonder dat de bevolking van Zuid-Limburg zich minder wel voelt dan die in de rest van het land?
Het is ongelooflijk dat enkele sportvliegtuigen een hele streek mogen terroriseren. Een regering die dit toelaat verdient niet verder te regeren. Een regering die ook ik mede in het zadel heb geholpen.

SCHIN OP GEUL **A.J. van Ree**

● Vicaris Punt 3

In het LD van 2 november stond onder het kopje 'vicaris Punt' een ingezonden stuk van L. Cordewener uit Heerlen. Daarin wordt er voor gepleit dat de RK Kerk ongeveer de hele geloofsinhoud zo maar overboord moet zetten, want die is niet meer geloofwaardig, aldus L. Cordewener.
Maar L. Cordewener ziet helemaal over het hoofd dat niemand verplicht is Rooms Katholiek te zijn of te blijven. Als je het RK-geloof niet meer gelooft, dan kan je heel gemakkelijk uit de RK Kerk treden. Niemand legt je iets in de weg.
Maar het is toch te gek dat de RK Kerk haar geloofsinhoud daarom zou moeten prijsgeven of veranderen. Er zijn nog altijd miljoenen die wel RK willen zijn en blijven. Dat mag toch zeker?
Waarom richten degenen die bezwaren hebben tegen de leer van de RK Kerk niet een aparte Kerk op onder de naam de Nederlands Hervormde Katholieke Kerk?
Geïnteresseerden kunnen dan zelf uitmaken wat in deze Kerk geloofd moet worden, maar ik ben wel benieuwd hoe lang het duurt eer men het daarover eens is.
Vicaris Punt heeft groot gelijk: aan de leer van de RK Kerk mag niet getornd worden. Wie die leer niet langer accepteert, is geen lid meer van die RK Kerk. Als je het programma van een politieke partij verwerpt, kun je je toch niet meer lid van die partij noemen.

LANDGRAAF **G.Th. van Lotheim**

● Midden-Oosten

Met dit schrijven hoop ik een bijdrage te leveren een zweem van onverschilligheid der Westerse landen ten opzichte van het joodse volk weg te nemen. Juist deze onverschilligheid was mede schuld aan de vernietiging van vrijwel alle Europese joden.
Wat mij stoort, is dat op de Midden-Oosten-conferentie hoofdzakelijk Israël in de beklaagdenbank zit, zoals trouwens al heel lang het geval is.

De openingsrede van minister H. v.d. Broek namens de EG was reeds zo'n voorbeeld richting Israël. Ook de media doen nagenoeg niet anders. Want aan het feit dat de Arabische landen juist het Israëlisch-Palestijns conflict gecreëerd hebben, gaat hoegenaamd alles en iedereen voorbij.

Anderzijds, wat te zeggen van de persconferentie, waar mevrouw H. Ashrawi van de Jordaans-Palestijnse delegatie commentaar gaf op de rede van premier minister J. Shamir van Israël, die zich volgens haar nog steeds profileerde als bezetter/onderdrukker en niet als vredesstichter. Welnu, met wat voor doel ging mevrouw H. Ashrawi dan naar de vredesconferentie als ze nog even voor het vertrek naar Madrid de Palestijnen opriep de Intifadah te verhevigen. Resultaat: zeven doden en 41 gewonden.

Bij het bezigen van de woorden 'bezetting' of 'bezet gebied', vooral door de Europese landen, vraag ik mij af hoe irreëel die landen toch denken.
Toen Duitsland in mei 1940 Nederland oorlogszuchtig binnenviel en bezette, sprak men van een reële bezetting.
Dit in tegenstelling tot Israël dat zich als nietig klein landje steeds vaker moest verdedigen tegen zijn vier directe, oorlogszuchtige, buurlanden.
Is het dan zo verwonderlijk dat Israël het in 1967 beu was toen met name al het Arabische militair potentieel aan zijn grenzen in slagorde klaar stond om het land te vernietigen. En dat Israël aldus zodanig tijdens die oorlog de Westbank overnam van Jordanië dat zelf de Westbank sinds 1950 bezette/annexeerde en Israël van daaruit gemakkelijker met het nodige oorlogsmateriaal kon bedreigen danwel aanvallen. Zo ging het ook met de Golanhoogte en de zuidgrens van Libanon, ideale gebieden voor aanvals- en terreuracties.

Anderzijds is het voor mij ook een kardinaal punt waarom vooral de PLO het maar steeds heeft over de Westbank om er als Palestijns volk vrij te leven, notabene het gebied dat ze toch reeds hadden voor 1967! Waarom werd Israël dan aangevallen?

Zo wordt er van een partij op deze vredesconferentie een verzoeningsdaad verwacht. Inzoverre zie ik niet in waarom dat alweer het meest van Israël verlangd wordt. Voormalig president Sadat van Egypte was tenminste een man die een eerlijke visie had. Jammer, dat juist die man door Arabische terroristen moest worden vermoord. Trouwens wat wil men als verzoening zien als de Arabische partijen een gezamenlijke coalitie, ofwel gesloten front, vormen?

Tot slot, als de leiders der Arabische landen eens hun eigen balk uit de ogen halen, zien ze misschien de splinter van de ander. Zoniet, dan is de weg naar vrede uitzichtloos.

LANDGRAAF **J. Smeets**

● Roda JC

Ondergetekende wil het volgende onder uw aandacht brengen. Ik ben sinds enkele maanden in het bezit van een 65-plus-pas, zodoende krijg ik op het openbaar vervoer en sportevenementen reductie. Zelfs bij MVV en Fortuna is dit van toepassing maar bij Roda JC helaas niet, terwijl ik voorheen bij iedere wedstrijd aanwezig was. Dit vind ik diep treurig en velen met mij. Als het bestuur denkt dat het zo moet doorgaan komt geen man met 65-plus-pas meer kijken naar Roda JC.

BRUNSSUM **[illegible]**

● Sint Maarten

In de krant van dinsdag 5 november las ik dat de Sint-Maarten-Optocht in Kerkrade afgelast is in verband met de voetbalwedstrijd in het Rodastadion.
Het gaat hier om onvergelijkbare elementen. Bij het voetbalgebeuren zijn enorme kapitalen gemoeid, maar dit feest rond Sint Maarten is folklore, een cultuurerfenis van onze voorouders, die wij op onze beurt moeten doorgeven aan het nageslacht.
Als dit feest zomaar even van tafel wordt geveegd, dan begint mijn Limburgse bloed te koken en dat alleen omdat men de confrontatie niet aandurft met een stel egocentrische Hollanders.

HEERLEN **Jan Hanssen**

● Gehandicapten

De salarissen voor de leden van het Koninklijk Huis, ministers, Eerste en Tweede Kamerleden worden verhoogd. In een handomdraai worden de gehandicaptenvoorzieningen voor 1992 een jaar uitgesteld.

LANDGRAAF **L. Peters**

Wanneer bewijst een ziektekostenverzekering zijn waarde?

Op het moment dat u een beroep doet op de medische zorg, moet u zich verzekerd weten van goede zorg. Daarnaast moet u ook in financieel opzicht kunnen rekenen op een goede behandeling.

Bij Zorgverzekeraar VGZ krijgt u beide. Een gevolg van het feit dat VGZ een grote combinatie is van ziekenfondsen en een particuliere verzekeraar. Daarmee speelt VGZ nu al in op de mogelijke invoering van een nieuw stelsel voor ziektekostenverzekeringen. Daarmee bent u verzekerd van een soepele overgang naar die nieuwe situatie.

Deze argumenten zetten we graag wat kracht bij aan de hand van enkele cijfers. Met meer dan 1,4 miljoen verzekerden en 'n premie-omzet van 3,5 miljard gulden, is VGZ namelijk koploper op het gebied van ziektekostenverzekeringen.

In de praktijk komt het erop neer dat wij u meer kunnen bieden dan alleen maar een administratieve service. Dankzij onze achtergrond kunnen wij u daadwerkelijk verzekeren van een perfekt geregelde medische zorg. Zorg waarvan wij vinden dat u er gewoon recht op heeft.

Dat VGZ meer zorg besteedt, blijkt ook uit de variatiemogelijkheden in het verzekeringspakket en de eigen-risico bedragen. U kunt een pakket samenstellen dat volledig op uw eigen situatie is toegesneden. Een zorgverzekering op maat dus.

Als u meer informatie wenst, schrijf ons dan. Of u belt gratis met onze informatielijn 06-0199. Ontdekt u meteen dat de mensen van VGZ makkelijk bereikbaar zijn.

ZORGVERZEKERAAR VGZ BESTEEDT MEER ZORG

VGZ Nijmegen

Bouwbedrijven hebben problemen met vinden personeel

Steeds meer aannemers gaan de grens over

Van onze redactie economie

ERLEN – Steeds meer aannemers en koppelbazen probe- voet aan de grond te krijgen op de Duitse bouwmarkt. ral nu het werk in de Nederlandse woning- en kantoren- w gestaag daalt.

blijkt voor de Nederlandse aan- ers niet zo eenvoudig om tus- de Duitse collega's een plaatsje oveeren. Van de grotere aanne- is het alleen Wilma gelukt. Er echter ook enkele kleinere aan- ers, zoals Bobema, Laeven en en-Lückers, die dagelijks over ens trekken.

Hoensbroekse aannemer Moo- -Lückers heeft op het ogenblik ecten in Keulen, Heinsberg, n, Euskirchen en Solingen on- anden. Alleen al het Keulse ct, een vrachtcentrum bij de haven, is goed voor 24 miljoen

cteur Frans Lückers speelt al in op de Europese eenwor- Zelf is hij ruim twintig jaar den als bouwvakker in Duits- begonnen. Sindsdien heeft het k daar hem gefascineerd. Van 5 miljoen die Moonen-Lückers ar omzet, komt bijna eenderde de Bondsrepubliek. Lückers op zijn Duitse steigers voorna- ijk Limburgse bouwvakkers. sers werken niet zo hard en ze ken, weet hij. Maar het is wel moeilijk Limburgse bouwvak- te vinden die bereid zijn dage- de grens over te trekken.

bouwen in Duitsland gaat bo- dien gepaard met tal van forme- le problemen. Lückers spreekt van een gigantische bureaucratie. Daarom heeft hij vlak over de grens in Herzogenrath een tweede kantoor. Daar werken Duitsers die alle ambtelijke hobbels wegstrijken om bij de oosterburen te bouwen.

Ondanks alle problemen biedt Duitsland op het ogenblik veel perspectief. Door de toevoeging van Oost-Duitsland hebben veel Duitse aannemers hun activiteiten naar het oosten verschoven, waardoor de Nederlanders de leeggekomen bouwputten over de grens in kunnen nemen.

Lückers moet zijn bouwvakkers overigens extra goed betalen omdat ze in Duitsland na een half jaar werken belasting moeten betalen. „En dan nog gaan mijn mensen niet zo graag naar Duitsland. Ze rijden liever 100 kilometer naar een bouwplaats in Brabant dan 20 kilometer om in Aken te moeten werken."

● Frans Lückers op de bouwplaats in Keulen.
Foto: DRIES LINSSEN

Minstens 600 banen op de tocht bij HSA

Van onze economische redactie

HENGELO – Door een nieuwe reorganisatie bij Hollandse Signaalapparaten (HSA) zullen de komende jaren minstens 600 banen verdwijnen. Dat is de indruk die districtsbestuurder Wim Nattekaas van de Industrie- en Voedingsbond CNV heeft overgehouden van een gesprek dat de bonden gisteren hebben gevoerd met de Signaal-directie.

Of er veel meer banen dan 600 moeten worden geschrapt, hangt volgens Nattekaas af van welke activiteiten de directie besluit te aanhouden en welke zullen worden afgestoten. Ondernemingsraad en personeel zullen tot 3 december in onzekerheid verkeren, want dan [illegible] ingelicht.

Tegen betaling van f 24 miljoen

Nieuwe eigenaar voor DOCdata

VENLO - DOCdata heeft een nieuwe eigenaar. Het Bossche bedrijf Optical Data Storage Company, onderdeel van Joep van den Nieuwenhuyzen's privé-onderneming Industrial Services Group (ISG), betaalt 24 miljoen gulden voor 12 miljoen aandelen DOCdata. De activiteiten van ODSC, waaronder een CD-fabriek in Tilburg, worden op hun beurt ondergebracht in DOCdata. Jeroen van den Nieuwenhuyzen, de broer van Joep, wordt lid van de raad van commissarissen.

Dit heeft DOCdata donderdag bekendgemaakt in een bericht aan de aandeelhouders. Op 25 november mogen de aandeelhouders stemmen over de voorgenomen plannen.

In totaal geeft DOCdata 15 miljoen aandelen uit tegen een koers van f 2. ODSC neemt 12 miljoen aandelen over en krijgt het daardoor voor het zeggen bij DOCdata. Daarnaast neemt OSDC de vorderingen die 'leningverstrekkers' hadden op DOCdata over. Deze schulden worden afgekocht met drie miljoen aandelen. Financieel directeur van ISG, J.J. Ruigrok van der Werven, toekomstige bestuurder van het nieuwe DOCdata en ooit hoofd boekhouding van het Begemannconcern, wil niet vertellen wie de leningverstrekkers zijn.

De Nederlandse Participatie Maatschappij (NPM), die een achtergestelde converteerbare lening van bijna f 1 miljoen in het oude DOCdata heeft, is bij monde van een woordvoerder in ieder geval niet betrokken bij de schuldomzetting. „Wij overwegen de converteerbare lening te verkopen aan de nieuwe aandeelhouders", aldus de woordvoerder. Hij sloot niet uit dat de participatiemaatschappij later alsnog een belang zal nemen in de nieuwe onderneming.

ISC is van plan de stukken van DOCdata weer naar de parallelmarkt te brengen. Momenteel bevinden de aandelen van DOCdata zich op het niet-officiële gedeelte van de parallelmarkt. Woensdag noteerde DOCdata een slot van f 4. Binnen een jaar na het verkrijgen van de officiële notering wil ODSC minimaal 10 procent van het uitstaande aandelenkapitaal naar de beurs brengen. Samen met de ongeveer 500.000 stukken die al bij het oude DOCdata uitstonden, komt het geplaatste aandelenkapitaal uit op 15,5 miljoen eenheden.

Beursfonds

Door het overnemen van DOCdata krijgt Joep van den Nieuwenhuyzen naast de Begemanngroep op een redelijk goedkope manier een tweede beursfonds. Daarnaast kan de onderneming ook nog eens rekenen op fiscaal compensabele verliezen. In 1990 leed DOCdata een verlies van f 8,7 miljoen.

Naast de Tilburgse CD-fabriek Europe Optical Disc vallen ook de CD-vestigingen in Frankrijk, Duitsland en de Verenigde Staten onder het vernieuwde DOCdata. De prijzen op de CD-markt staan al enige tijd onder druk doordat steeds meer schijfjesproducenten op de markt komen. Per jaar verschijnen meer dan een miljard zilvergekleurde CD's. ODSC claimt twintig procent van de Nederlandse markt in handen te hebben.

DOCdata nieuwe stijl heeft volgens de proforma cijfers in de eerste zeven maanden een nettoresultaat behaald van f 206.000.

Unilever
Kwartaalcijfers nettowinst in miljoenen guldens
Winst per aandeel ging van f 3,47 naar f 3,84.
Stijging van 11 procent
1100 1000 900 800 700 600 500 400
1075
I II III IV I II III
1990 1991

Meer winst Unilever door succes ijsjes

Van onze redactie economie

ROTTERDAM – Unilever heeft in het derde kwartaal van 1991 elf procent meer winst geboekt dan in dezelfde periode vorig jaar. De kwartaalwinst steeg van f 967 miljoen naar f 1075 miljoen. Dank zij de gunstige resultaten kan meer interim-dividend worden uitgekeerd: f 1,48 per gewoon aandeel, tegen f 1,44 vorig jaar.

In de eerste negen maanden van dit jaar behaalde Unilever een nettowinst van 2,84 miljard gulden. Dat is zes procent meer dan in dezelfde periode van 1990. De stijging van de winst is in het derde kwartaal het sterkst geweest. In de eerste drie maanden groeide het netto resultaat met vijf procent, maar in het tweede kwartaal bleef de groei tot een procent beperkt.

Volgens bestuursvoorzitter F. Maljers leverden de ijs-activiteiten van Unilever een belangrijke bijdrage aan de verbetering van het resultaat. De omstandigheden daarvoor waren ideaal, omdat Unilevers succesnummer, de Magnum-ijsjes, dank zij prachtig zomerweer recordverkopen haalde.

De omzet van alle Unileverbedrijven samen was in het derde kwartaal 19,52 miljard gulden. Dat is vier procent meer dan vorig jaar.

munt uit

● BdBbank

Als gevolg van de overneming van de BdBbank (Bank der Bondsspaarbanken) door de Spaarbanken Holding SNS verhuist de BdBbank op 15 november naar Den Bosch. Daarbij vervalt de helft van de 200 arbeidsplaatsen bij de BdBbank, maar voor de meeste betrokken werknemers is inmiddels een andere werkkring gevonden. Met het oog op de integratie van de twee organisaties wordt voortaan de naam SNS Bank Nederland gevoerd. Bij de SNS Bank horen onder meer de Pancratiusbank en de Spaarbank Limburg.

● Bekaert

De Belgische fabrikant van staaldraad Bekaert gaat 584 banen schrappen, vijf procent van het totaal. In België verdwijnen 510 arbeidsplaatsen en in Spanje 74. Bekaert is zwaar getroffen door de malaise in de autobandenindustrie. Het bedrijf is 's werelds grootste producent van staaldraad voor de versterking van banden en andere rubberprodukten.

● Komatsu

Het Japanse concern Komatsu, de grootste fabrikant van bouwmachines ter wereld na de Amerikaanse Caterpillar, heeft een belang van tien procent verworven in de Italiaanse branchegenoot FAI. De twee bedrijven werken sinds 1988 al samen bij de produktie en de verkoop.

● GPA

De winst voor belastingen van de Ierse Guinness Peat Aviation (GPA), de grootste vliegtuigverhuurder ter wereld, is in de eerste helft van het op 1 april begonnen boekjaar gedaald van 175,9 miljoen dollar tot 153,5 miljoen dollar. GPA, met een vestiging op Maastricht Airport, noemde de resultaten bevredigend gezien de moeilijke situatie in de luchtvaart en maakte bekend dat president Maurice Foley eind oktober 1992 aftreedt om persoonlijke redenen.

● Lening

De International Development Association (IDA), een zusterinstelling van de Wereldbank, verstrekt China een lening van 162 miljoen dollar voor de ontwikkeling van de visserij, de landbouw en de levensmiddelenindustrie. De lening heeft een looptijd van 35 jaar en is, zoals altijd bij IDA-kredieten, renteloos.

● Prijzen vrij

Litouwen zal de prijzen van bepaalde levensmiddelen maandag liberaliseren, zo heeft premier Gedminas Vagnorius verklaard. Volgens Vagnorius kan het land niet wachten tot de regering van Rusland dezelfde maatregel neemt.

beurs

Aardig

AMSTERDAM – De relatief gunstige kwartaalcijfers van Unilever zijn gisteren in goede aarde gevallen op de Amsterdamse effectenbeurs. De koers kon opstomen tot een slot van f 171,80 na eerder op de dag een hoogterecord voor dit jaar te hebben bereikt van f 172,90. Uiteindelijk bleef de winst beperkt tot f 5,90.

De vaste stemming in Unilever zette de toon voor een alleraardigste dag op het Damrak die mede werd gesteund door een hogere dollar, een geanimeerde obligatiemarkt en een gemiddeld hoger koerspeil op de andere Europese beurzen. De ruim vijftien punten hogere opening van de effectenbeurs in New York maakte het feestje compleet. De stemmingsindex kon precies een punt stijgen tot 90,2. De koersindex ging van 195,8 tot 198,4. De omzet beliep f 1,9 miljard waarvan de aandelen f 818 miljoen voor hun rekening namen.

Bij de internationale waarden ging Akzo f 2,10 vooruit op f 127,40 en ook Koninklijke Olie zat in de lift met een toeneming van f 1,20 op f 153,70. Philips won twee kwartjes op f 33,90. KLM bleef dicht bij huis met een winst van f 1,20 op donderdag als gevolg de gunstige kwartaalcijfers. De maatschappij moest het deze keer doen met een toeneming van maar twee dubbeltjes op f 38,40. De vlaggen konden ook uit in de verzekeringshoek op het Damrak. Gedreven door buitenlandse vraag konden Amev en Aegon respectievelijk f 2 en f 3,20 duurder worden op f 50,10 en f 115,40. ING was iets bescheidener en werd een gulden hoger uit de markt genomen op f 49. Andere koplopers waren Borsumij Wehry en ABN Amro die ieder ruim twee procent aandikten op f 61,80 en f 41,40.

Het wankele Bossche automatiseringsconcern HCS kon weer eens niet delen in de goede stemming ter beurze.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	40,50	41,40
ABN Amro A. in F.	79,90	79,90
AEGON	112,20	115,40
Ahold	81,20	82,20
Akzo	125,30	127,40
Alrenta	190,70	190,80
Amev	48,10	50,10
Bols	42,50	42,70
Borsumij W.	60,30	61,80
Bührm.Tet.	42,20	41,70
DAF	22,60	22,70
Dordt.Petr.	142,00	142,40
DSM	90,60	89,50
Elsevier	92,50	94,00
Fokker cert.	29,10	27,70
Gist-Broc. c.	31,30	31,80
HCS Techn.	1,75	1,60
Heineken	157,10	159,50
Hoogovens	48,00	47,50
Hunter Dougl.	66,00	66,50
Int.Müller	61,00	62,30
Int.Ned.Gr.	49,00	49,00
KLM	38,20	38,40
Kon.Ned.Pap.	42,90	42,90e
Kon. Olie	152,50	153,70
Nedlloyd	54,60	54,30
Océ	60,00	61,40
Pakhoed	45,00	45,60
Philips	33,40	33,90
Polygram	40,90	41,10
Robeco	98,90	98,90
Rodamco	59,50	59,50
Rolinco	99,70	100,40
Rorento	70,30	70,40
Stork VMF	43,30	43,00
Unilever	165,90	171,80
Ver.Bezit VNU	72,30	73,00
Volmac Softw.	21,50	21,20
VOC	40,40	40,80
Wessanen	81,50	82,90
Wolters-Kluwer	59,50	60,00

Avondkoersen Amsterdam

Akzo 127,20 (127,40)
KLM 38,00-38,30 (38,40)
Kon.Olie 153,50 (153,70)
NedLloyd 54,30 (54,30)
Philips 33,80-34,20 (33,90)
Unilever 172,00 (171,80)

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind.	51,80	51,60
ABN AmroHld.prf.	5,84	5,85
ACF-Holding	31,40	32,50
Ahrend Gr. c	135,00	140,00b
Asd Opt. Tr.	9,10	9,10
Asd Rubber	3,55	3,45f
Ant. Verff.	430,00	–
Atag Hold c	116,20	116,20
Athlon Groep	42,20	42,20
Athlon Groep nr.c	42,00f	41,80
Aut.Ind.R'dam	92,80	92,80
BAM Groep	83,90	84,00
Batenburg	117,50	117,00
Beers	111,50	111,50
Begemann	134,80	136,00
Belindo	350,00	349,50
Berkel's P.	1,30	1,31e
Blydenst.-Will.	33,80	33,80
Boer De, Kon.	204,50	205,50
Boer de Winkelbedr.	83,80	83,90
Boskalis W.	23,70	24,10
Boskalis pr	25,50	26,30
Brant Beheer	30,00	30,50b
Breevast	9,10	9,20
Burgman-H.	2900,00	2900,00
Calvé-Delft pr	800,00	800,00
Calvé-Delft c	1044,00	1083,00
Cindu Intern.	143,00a	143,00a
Claimindo	339,00	340,00b
Content Beheer	21,80e	21,60
Cred.LBN	29,00	29,00
Crown v.d.G.	141,00	141,00
CSM	84,20	84,00
CSM nrc	85,00	84,00
Delft Instrum.	21,00	21,20
Desseaux	41,20	41,20
Dorp-Groep	33,80	33,80
Draka Holding	26,00	26,10
Econosto	24,40	24,80
EMBA	230,00	230,00
Eriks hold.	69,80	68,30
Flexovit Int.	66,00	67,50
Frans Maas c.	78,60	78,60
Gamma Holding	96,50	97,00
Gamma pref	5,80	5,70
Getronics	29,10	29,30
Geveke	38,20	38,30
Giessen-de N.	114,00a	110,00e
Goudsmit	39,00a	39,00a
Grasso's Kon.	76,50	77,00
Grolsch	186,00	185,00
GTI-Holding	177,00	177,00
Hagemeyer	129,80	130,00
idem div'91	127,00	127,00
HAL Trust B	13,80	13,80
HAL Trust Unit	13,80	13,80
H.B.G.	195,50	197,00
Heineken Hld.	140,00	144,70
Hoek's Mach.	226,00	226,00
Holl.Sea S.	0,53	0,53
Holl. Kloos	420,50	420,50
Hoop Eff.bk.	7,40	7,40
Hunter D.pr.	2,30	–
IHC Caland	59,30	60,00
Kas-Ass.	35,00	34,40
Kempen & Co	9,40	9,40
kondor wessels	33,00	32,90
KBB	73,00	72,70
Kon. Sphinx	47,20	49,00
Koppelpoort H.	409,00	409,00
Krasnapolsky	197,00	197,00
Landré & Gl.	48,00	47,50
Macintosh	40,40	40,30
Maxwell Petr.H.	118,50	119,50
Medicopharma	18,30	–
Moeara Enim	1240,00	1250,00
M.Enim OB-cert	16150,00	16250,00
Moolen Hold.	35,00	35,00
Mulder Bosk.	55,00	–
Multihouse	4,60	4,70
Mynbouwk. W.	370,00	370,00
Naeff	425,00	–
NAGRON	53,00	53,00
NIB	563,00	[illegible]
NBM-Amstelland	10,10	10,10
NEDAP	379,00	380,00
NKF Holding	208,00	209,00
Ned.Part.Mij	49,80	49,80
Ned.Springst.	7000,00e	–
Norit	28,20	28,20
Nutricia gb	144,20	144,50
Nutricia vb	149,20	150,00
Nijv.t.Cate	92,80	93,30
Omnium Europe	9,80	10,00b
Orco Bank c.	70,70	70,90
OTRA	320,50	320,50
Palthe	60,00	60,00
Pirelli Tyre	22,10	22,90
Polynorm	116,60	116,60
Porcel. Fles	156,00	156,00
Randstad	43,00	43,00
Ravast	32,50	32,50
Reesink	69,00	69,00
Samas Groep	39,00	40,00
Sarakreek	15,90	15,90
Schuitema	1585,00	1585,00
Schuttersveld	50,50	51,80
Smit Intern.	49,00	49,00
St.Bankiers c.	17,00	17,00
Stad Rotterdam c	39,60	39,70
Telegraaf De	81,60	81,20
Textielgr Twente	86,00	85,50
Tulip Comp.	20,10	20,40
Tw.Kabel Hold	122,00	128,00
Ubbink	65,20	65,60
Union Fiets.	67,50	66,00
Un.Dutch Group	3,50	3,50
Ver.Glas	427,00	427,00
Verto	37,00	37,00
Volker Stev.	65,50	65,00
Vredestein	14,60	14,50
VRG-Groep	42,20	42,30
Wegener Tyl	234,00	233,00
West Invest Fortr	20,50	19,50a
West Inv. F. wb.	102,00	120,00h
Wolters Kluwer	237,00	237,00
Wyers	31,20	31,50

Beleggingsinstellingen

ABN Amro Aand.f.	76,00	76,20
ABN Amro America F.	69,00	69,00
ABN Amro Eur.F.	71,00	71,20
ABN Amro Far E.F.	57,80	58,00
ABN Amro L.F.	159,20	159,30
ABN Amro Neth.F.	78,00	78,80
ABN Amro Obl.	169,80	169,90
Aegon Aand.f.	33,20	33,20
Aegon sav.plus	5,00b	5,00b
ABN Beleg.f.	58,60	59,20
ALBEFO	51,00	51,00
Aldollar BF $	25,80	25,80
Alg.Fondsenb.	227,00	227,00
Alliance Fd	10,50	10,50
Amba	46,40	46,40
Amro N.Am.F.	65,00	66,20
Amvabel	76,10	76,30
AsianTigersFd	57,80	58,80
AsianSelFund	52,00	52,00
Austro Hung.F.	4,50a	–
Bemco Austr.	54,30	54,30
Bever Belegg.	3,20	3,40
CLN Obl.Div.Fonds	107,90	108,10
CLN Obl.Waardef.	109,70	109,90
Delta Lloyd	41,80	41,80
DP Am. Gr.F.	33,20	33,60
Dp Energy.Res.	44,10	–
Eng-Holl.B.T.1	10,00	10,00
EMF rentefonds	64,50	64,60
Envir.Gr.Fnd	52,50	52,50
Esmeralda part	35,20	35,20
Eur.Ass. Tr.	6,70	6,70
EMS.Gr.Fund	102,50	102,50
EGF Investm.	151,00	151,00
EMS.Inc.Fund	103,10	103,10
EMSOffsFund	100,70	100,70
EOE DuStInF.	291,00	295,00
EurGrFund	55,50	56,00
Euro Spain Fd	7,00	–
FarEastSelFund	57,50	57,50
Gim Global	51,50	51,80
Groeigarant	1,56	1,56
Holland Fund	70,10	70,50
Holl.Eur.Fund	48,20	48,50
Holl.Obl.Fonds	126,00	126,20
Holl.Pac.F.	109,50	109,00
Innovest	82,70	83,30
Interbonds	529,00	529,00
Intereffekt500	34,30	34,50
Intereffekt wt	155,50	154,50
Investa part	72,80	73,20
IS Himal. F.$	7,40	–
Jade Fonds	157,00	159,00
Japan Fund	19,10	19,50
Jap.Ind.Alpha Fd	8200,00	–
Japan Rot. Fund yen	7000,00	–
Korea Pac.$	9,00	–
Mal.Cap.F. $	5,00	–
Mees Obl.Div.Fonds	113,50	113,60
Mexico Inc.F.	21,50	–
MK Int.Vent.	7,00	8,00b
Mondibel	75,40	75,40
Nat.Res.Fund	1300,00	1310,00
Nedufo A	116,50	116,50a
Nedufo B	109,00	109,00
NMB Dutch Fund	41,80	42,00
NMB Geldm F	53,40	53,41
NMB Global F.	46,50	46,20
NMB Oblig.F.	34,80	34,90
NMB Rente F.	114,40	114,50
NMB Vast Goed	38,00	38,00
New Asia Fund	6,00	–
Nomura Warr.Fund	1,60	1,60
Obam, Belegg.	239,50	241,00
OAMF Rentef.	12,95	13,00
Pac.Dimens.	83,00	83,00
Pac.Prop.Sec.f.	32,80	32,80
Pierson Rente	110,40	110,50
Postb.Belegg.f.	55,60	55,80
Postb.Vermogensgroei	52,80	52,80
Prosp.Int.High.In.	3,90	–
RG Divirent	51,20	51,20
Rentalent Bel.	144,00	144,00
Rentotaal NV	34,50	34,50
RG Florente	111,50	111,40
RG SP Groen	53,60	53,60
RG SP Blauw	50,40	50,40
RG SP Geel	47,80	48,00
Redin Prop.$	90,00	90,00
Rolinco cum.p	70,00	–
SchrodIntPropF	29,50	29,50
Sci/Tech	14,00	14,00
Technology F.	19,20	19,20
Tokyo Pac. H.	233,50	227,00
Trans Eur.F.	78,50	79,50
Transpac.F.Yen	355,00	355,00
Uni-Invest	20,00	20,00
Unico Inv.F.	83,00	83,50
Unifonds	32,00	32,00
VWN	65,00	65,00
Vast Ned	113,80	113,80
Venture F.N.	10,00	10,00
VIB NV	63,50	63,50
VSB Mix Fund	51,10	51,20
VSB Rente F.	106,90	106,90
WBO Int.	68,80	68,80
Wereldhave NV	136,00	135,80
Yen Value Fund	85,70	85,60
ZOM Florida F $	46,50	46,50

Parallelmarkt

Alanheri	30,50	30,50
ABF	105,70	105,70
Berghuizer	46,10	46,10
Besouw Van c.	61,00	61,00
Biogrond Bel.	10,90	10,90
Comm.Obl.F.1	99,20	99,30
Comm.Obl.F.2	101,70	101,70
Comm.Obl.F.3	97,50	97,50
De Drie Electr.	13,90	13,40
DeltaLl Vast	54,80	54,80
DeltaLl dlr	63,70	64,20
DeltaLl Ecu	59,50	59,50
DeltaLl Mix	58,40	58,60
DeltaLl Rente	55,80	55,90
Dico Intern.	88,00	87,80
DOCdata	4,10	5,50
D.T.O.T.	45,30	45,50
Ehco-KLM Kl.	40,00	41,20
E&L Belegg.1	65,40	65,60
E&L Belegg.2	70,90	71,00
E&L Belegg.3	104,60	104,60
E&L Belegg.4	74,70	74,80
E&L KapRenteFonds	101,20	101,20
Free Rec.Sh.	29,60	29,10
Gaia Hedge I	114,10	116,00
Geld.Pap.c.	72,50	72,20
German City E.	50,50	50,50
Gouda Vuurv c	80,50	80,50
Groenendijk	45,70	46,00
Grontmij	52,20	52,50
HCA Holding	47,80	47,20
Helvoet Holding	41,00	40,70
Hes Beheer	35,50	36,00
Highl.Devel.	17,00	17,00
Homburg cert	1,35f	1,40
Interview Eur.	3,20	3,50
Kühne+Heitz	43,20	43,70
LCI Comp.Gr.	5,40	5,50
Melle	528,00	526,00
Nedcon Groep	37,90	38,30
Nedschroef	89,00	89,10
Newways Elec.	7,10	7,00
New Eur.Htls DM	20,50	20,50
Newtron Hold	3,00	3,00e
Pan Pacific	10,70	10,70
Pie Med.	5,70	5,70
Simac Tech.	12,30	12,80
Sligro Beh.	46,70	46,80
VHS Onr. Goed	3,40	3,30
Vilenzo	38,20e	38,40
Welna	235,30	235,00
Wereldhave	4,50	–
Weweler	37,40	38,00

Wall Street

allied signal	42	41⅝
amer.brands	41½	41⅜
amer.tel.tel	38⅝	38⅛
amoco corp	51¾	51½
asarco inc.	25½	25⅝
bethl. steel	14⅝	14⅜
boeing co	49⅜	48⅝
can.pacific	17⅜	–
chevron	73¾	72¾
chiquita	39¼	40½
chrysler	12⅝	13
citicorp	11⅛	11¼
cons.edison	25½	25½
digit.equipm.	58¾	60¾
dupont nemours	47⅞	47¾
eastman kodak	45½	44⅞
exxon corp	60⅜	60⅛
ford motor	28⅜	28⅛
gen. electric	68½	68¾
gen. motors	34¾	34
goodyear	52½	52¾
hewlett-pack.	48½	48⅛
int. bus.mach.	99⅞	100¼
int. tel.tel.	54⅞	55¼
klm airlines	20¾	20⅝
mcdonnell	70¼	72⅛
merck co.	137⅜	136⅛
mobil oil	70	69⅝
penn central	26⅜	26⅜
philips	18¼	18⅜
primerica	36¾	36⅞
royal dutch	83¼	82⅝
sears roebuck	37⅞	37⅝
sfe-south.pac.	11¼	11⅛
texaco inc.	64¾	64⅛
united techn.	48⅝	50
westinghouse	17¼	17¼
whitman corp	12¾	12¾
woolworth	26⅜	26¼

Advieskoersen

amerik.dollar	1,790	1,910
austr.dollar	1,39	1,51
belg.frank (100)	5,30	5,60
canad.dollar	1,585	1,705
deense kroon (100)	27,55	30,05
duitse mark (100)	110,00	114,00
engelse pond	3,14	3,38
finse mark (100)	44,75	47,25
franse frank (100)	31,35	34,10
griekse dr. (100)	0,88	1,08
ierse pond	2,85	3,10
ital.lire (10.000)	13,90	15,60
jap.yen (10.000)	138,00	144,00
joeg.din.t/m 100	–	–
noorse kroon (100)	27,25	29,75
oost.schill. (100)	15,70	16,20
port.escudo (100)	1,20	1,38
spaanse pes. (100)	1,60	1,85
turkse pond (100)	0,0300	0,0445
zweedse kr. (100)	29,40	31,90
zwits.fr. (100)	126,00	129,50

Wisselmarkt

amerik.dollar	[illegible]
antill.gulden	1,0240-1,0540
austr.dollar	1,4549-1,4649
belg.frank (100)	5,4695-5,4745
canad.dollar	1,65375-1,65625
deense kroon (100)	29,050-29,100
duitse mark (100)	112,6850-112,7350
engelse pond	3,2715-3,2765
franse frank (100)	32,980-33,030
griekse dr. (100)	0,9500-1,0500
hongk.dollar (100)	23,7250-23,9750
ierse pond	3,0070-3,0170
ital.lire (10.000)	14,980-15,030
jap.yen (10.000)	142,700-142,800
nwzeel.dollar	1,0309-1,0409
noorse kroon (100)	28,725-28,775
oostenr.sch. (100)	16,0100-16,0200
saudi ar.ryal (100)	49,4750-49,7250
spaanse pes. (100)	1,7860-1,7960
surin.gulden	1,0220-1,0620
zweedse kr. (100)	30,855-30,905
zwits.frank (100)	127,745-127,795
e.c.u.	2,3025-2,3075

Index Amsterdam

CBS-koersindex(1983=100)

algemeen	195,80	198,40
id excl.kon.olie	182,70	185,70
internationals	204,80	207,80
lokale ondernem.	187,50	189,30
id financieel	131,90	134,80
id niet-financ.	241,20	242,90

CBS-herbeleggingsindex (1983=100)

algemeen	278,40	282,20
id excl.kon.olie	245,20	249,30
internationals	308,30	307,80
lokale ondernem.	251,50	254,00
id financieel	194,30	198,80
id niet-financ.	306,10	308,20

CBS-stemmingsindex (1987=100)

algemeen	89,20	90,20
internation	84,80	85,90
lokaal	89,70	90,60
fin.instell	87,80	90,10
niet-financ	90,20	90,80
industrie	99,40	100,10
transp/opsl	99,00	99,50

Goud en zilver

Amsterdam - Prijzen van 14.00 uur: Goud onbewerkt 20,800-21,400, vorige 20,760-21,360, bewerkt 23,000 laten, vorige 22,900 laten. Zilver onbewerkt 265-275, vorige 265-275, bewerkt 320 laten, vorige 320 laten.

Dow Jones

Industrie 3045,62
- 8,40

OPTIEBEURS

	serie		omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c jan	37,50	385	3,50	4,00
abn amro	c jan	40,00	1473	1,30	1,80
abn amro	c apr	40,00	311	2,20	2,00
abn amro	c apr	42,50	290	0,70	1,10b
abn amro	c j94	32,50	820	9,10	9,90
akzo	c jan	120,00	303	7,30	9,40
akzo	c jan	125,00	331	3,40	5,00
d/fl	p dec	190,00	322	5,00	5,00
d/fl	p sep	185,00	400	5,80	5,00
eoe	c nov	270,00	507	5,00b	8,00
eoe	c nov	275,00	1805	1,70	4,20
eoe	c nov	280,00	2129	0,40	1,10
eoe	c nov	285,00	613	0,10	0,20
eoe	c dec	275,00	481	5,00b	7,00
eoe	c dec	280,00	2134	2,80	4,50
eoe	c dec	285,00	1523	1,30	2,90
eoe	c jan	290,00	282	1,50	2,00
eoe	c n93	230,00	300	49,00	52,00
eoe	p nov	275,00	2890	1,70a	0,90
eoe	p nov	280,00	788	5,40a	2,40
eoe	p dec	275,00	587	3,00	2,30b
eoe	p jan	270,00	431	3,10	2,30
eoe	p jan	280,00	684	7,00a	5,10
eoe	p n93	230,00	390	4,50a	3,00
hoog	p jan	50,00	282	3,70	3,30
ing	c jan	50,00	780	0,80	0,90
ing	c apr	47,50	878	3,00	3,00
ing	c apr	50,00	998	1,60	2,00
ing	c j94	47,50	487	5,10	6,30
klm	c jan	40,00	457	1,20	1,30
phil	c nov	35,00	571	0,10	0,20
phil	c jan	35,00	983	0,80	1,00
phil	c jul	37,50	377	1,20	1,50
phil	c o95	20,00	754	15,30	15,90
phil	p o93	30,00	868	2,20	2,00
olie	c okt	135,00	403	23,50	24,50
olie	c o96	160,00	374	22,00	22,00
olie	p jan	160,00	527	8,00a	6,00
top5	c nov	540,00	277	4,90	13,20
top5	c nov	550,00	515	1,10	4,20
top5	p nov	550,00	299	7,50b	2,00
unil	c nov	170,00	584	0,40a	2,00
unil	c jan	160,00	286	7,40	12,20
unil	c jan	170,00	646	2,10	5,30
unil	c jan	175,00	600	1,00a	2,70
unil	c apr	160,00	282	11,00a	15,00
unil	c apr	170,00	820	4,50	8,00
unil	c apr	175,00	1048	2,50	5,00
unil	c okt	140,00	398	30,50	36,00
unil	p okt	140,00	395	1,30a	0,90

a=laten	g=bieden+ex-div.
b=bieden	h=laten+ex-div.
c=ex-claim	k=gedaan+b
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

DE LIMBURGSE m/v PERSONEELSGIDS

Gemeente Maastricht

Maastricht behoort met circa 117.000 inwoners tot de grotere steden in Nederland. Het is de oudste stad van het land, maar ook een vitale stad met ambities. Maastricht ligt in het centrum van een internationale omgeving en richt zich sterk op de ontwikkeling van het nieuwe Europa. Maastricht stelt hoge eisen aan de kwaliteit van het voorzieningen-niveau op ruimtelijk, maatschappelijk, economisch en cultureel vlak. Diezelfde kwaliteit wordt gevraagd van de [illegible] van de stad. Dus ook van de nieuwe

Allround registratiemedewerker/ Applicatiebeheerder (v/m)

Dienst Publieke Werken en Sport

Uw plaats in de organisatie. De dienst Publieke Werken en Sport is verantwoordelijk voor een optimaal beheer en onderhoud van de openbare ruimten in Maastricht. Bij de dienst werken ongeveer 300 mensen bij verschillende afdelingen (Vastgoedregistratie en Kartografie, Markt-, Haven- en Parkeerzaken, Civiele Techniek, Groenvoorziening, Bouwzaken, Stadsreiniging en Sportzaken). Het financiële beheer van de dienst berust bij de afdeling Financiële Zaken (11 medewerkers). Deze afdeling zorgt voor de bedrijfs-economische rapportages en adviezen aan de leiding van de dienst.

Uw taken en verantwoordelijkheden. Als registratiemedewerker/applicatiebeheerder verzorgt u de financiële administratie. Het opstellen van de jaarrekening en managementrapportages is mede uw verantwoordelijkheid. Het analyseren van en het adviseren over financieel-economische gegevens behoort tot uw taken. Daarnaast voert u interne controlewerkzaamheden uit. U krijgt de zorg voor het [illegible] boek, administratieve organisatie en het technische systeembeheer van de geautomatiseerde systemen. Bovendien het beheer van de operationele applicaties van de afdeling.

Uw kennis en kwaliteiten. Als registratiemedewerker/applicatiebeheerder bent u in het bezit van een H.E.A.O. BE diploma danwel S.P.D. I aangevuld met een relevante automatisering[illegible] opleiding en niet ouder dan 35 jaar. U hebt enige ervaring in [illegible] [illegible] [illegible] zijn.

[illegible]

Hebt u belangstelling? Richt uw sollicitatie dan binnen 14 dagen aan de Dienst Publieke Werken en Sport, Bureau Personeel en Organisatie, Postbus 1910, 6201 BX Maastricht onder vermelding van het vacaturenummer 0312 in de linkerbovenhoek van zowel de envelop als uw sollicitatiebrief.

Een psychologisch onderzoek kan en een medisch onderzoek zal deel uitmaken van de selectieprocedure.

Onze voorkeuren. Wij vinden dat het gemeentelijk apparaat een goede afspiegeling moet zijn van onze samenleving. Daarom hanteren wij een voorkeursbeleid voor vrouwen, mensen uit etnische minderheden en gehandicapten. Mogelijkheden voor kinderopvang zijn aanwezig.

Gemeente Maastricht

Maastricht behoort met circa 117.000 inwoners tot de grotere steden in Nederland. Het is de oudste stad van het land, maar ook een vitale stad met ambities. Maastricht ligt in het centrum van een internationale omgeving en richt zich sterk op de ontwikkeling van het nieuwe Europa. Maastricht stelt hoge eisen aan de kwaliteit van het voorzieningen-niveau op ruimtelijk, maatschappelijk, economisch en cultureel vlak. Diezelfde kwaliteit wordt gevraagd van de ambtenaren van de stad. Dus ook van de nieuwe

Financieel beleidsmedewerker (v/m)

Dienst Publieke Werken en Sport

Uw plaats in de organisatie. De dienst Publieke Werken en Sport is verantwoordelijk voor een optimaal beheer en onderhoud van de openbare ruimten in Maastricht. Bij de dienst werken ongeveer 300 mensen bij verschillende afdelingen [illegible] Markt-, [illegible] Techniek, [illegible] reiniging en [illegible] van de dienst [illegible] Zaken (11 medewerkers). Deze afdeling zorgt voor de bedrijfs-economische [illegible] en adviezen aan de leiding van de dienst.

Uw taken en verantwoordelijkheden. [illegible] verzorgt u de financiële administratie.

U stelt de jaarrekening samen en managementrapportages op. Daarnaast draagt u zorg voor de administratieve organisatie en interne controle. U analyseert en adviseert met betrekking tot het financieel-economisch gegevensonderzoek. Voor de liquiditeiten en het risicobeheer, [illegible] de coördinatie en uitvoering van fiscale [illegible] bent u verantwoordelijk. Het ontwikkelen [illegible] het beleids- en beheersinstrumentarium en [illegible] mede opstellen van de (meerjaren) begroting behoort eveneens tot uw takenpakket.

Uw kennis en kwaliteiten. Als financieel beleidsmedewerker beschikt u over een H.B.O. [illegible] en denkniveau. Gedacht wordt aan een H.E.A.O. -opleiding S.P.D. of A.A. U heeft ervaring opgedaan in een vergelijkbare functie. Tevens beschikt u over kennis en concrete ervaring op het gebied van fiscaliteiten, met name omzetbelasting. Uiteraard zijn goede contactuele eigenschappen naast redactionele en mondelinge uitdrukkingsvaardigheid van groot belang. Van u gaat een inspirerende en stimulerende werking uit. Zowel zelfstandig als in teamverband werken zijn u niet vreemd. U bent stressbestendig en circa 35 jaar oud.

Ons aanbod. Het salaris is afhankelijk van leeftijd en ervaring maximaal ƒ 5.627,- per maand (schaal 10). De werktijden bij de gemeente zijn variabel.

Inlichtingen. Inlichtingen over de functie kunt u telefonisch inwinnen bij Louis Theunissen, hoofd afdeling Financiële Zaken, telefoon 043-293078.

Hebt u belangstelling? Richt uw sollicitatie dan binnen 14 dagen aan de Dienst Publieke Werken en Sport, Bureau Personeel en Organisatie, Postbus 1910, 6201 BX Maastricht onder vermelding van het vacaturenummer 0311 in de linkerbovenhoek van zowel de envelop als uw sollicitatiebrief.

Een psychologisch onderzoek kan en een medisch onderzoek zal deel uitmaken van de selectieprocedure.

Onze voorkeuren. Wij vinden dat het gemeentelijk apparaat een goede afspiegeling moet zijn van onze samenleving. Daarom hanteren wij een voorkeursbeleid voor vrouwen, mensen uit etnische minderheden en gehandicapten. Mogelijkheden voor kinderopvang zijn aanwezig.

DOM V/D BERGH

Voorstad 25, 6131 CP Sittard

Voor onze afdeling

CENTRALE VERWARMING

Vragen wij

een aankomend

TECHNICUS

Voor deze funktie zoeken wij een MTS-(er) met enige [illegible]

Indien U geïnteresseerd bent in deze vakature zien wij Uw schriftelijke sollicitatie binnen 14 dagen met belangstelling tegemoet.

INTERCOOL TECHNICS BV

Postbus 76
2980 AB Ridderkerk
01804-22122

zoekt voor spoedige indienstreding:

TECHNISCH ADVISEUR VOOR DE BUITENDIENST

voor het instandhouden en uitbreiden van onze relatiekring in Zuid-Nederland.

Opleiding: minimaal MTS-E of W en bij voorkeur ervaring in klimaattechniek.

Intercool Technics is importeur van o.a.

[illegible]	[illegible]	[illegible]
ORION	luchtbehandelingskasten	- Zwitserland
OLYMP	watercontroller	- Oostenrijk

Sollicitaties richten aan bovenstaand adres t.a.v. de directie.

Voor de Kooi-Aap [illegible] te Hoensbroek zoeken wij op korte termijn een

SERVICE-MONTEUR m/v

met [illegible]

Kooi B.V. heeft in Kooi-Aap meeneemheftrucks en Kooi-Aap [illegible]apparatuur zeer goede, interessante produkten. De functie van servicemonteur kent dan ook de nodige afwisseling en verantwoordelijkheid. Ze telt veel uitdagingen en schenkt vakmatig een flinke dosis werkplezier.

Hoewel het goed functioneren in teamverband van belang wordt geacht, wordt zeer veel waarde gehecht aan het zelfstandig kunnen uitvoeren van onderhouds- en reparatiewerkzaamheden.

Qua opleiding denken wij aan MTS nivo, richting Motorvoertuigentechniek, Mechanische techniek of Landbouwmechanisatietechniek, met kennis van hydrauliek. Uw leeftijd: 25 - 35 jaar. U bent niet bang verantwoordelijkheid te nemen en te dragen. Bent u een vrouw en heeft u belangstelling, aarzel dan niet te reageren.

Uw sollicitatie kunt u binnen 10 dagen na het verschijnen van dit blad richten aan: Kooi B.V., [illegible]weg 4, 4184 AM Opijnen, ter attentie van de heer W. [illegible]. Bij hem kunt u ook terecht voor informatie vooraf tel. 03450-15455 ('s avonds 03466-9808). Uw reaktie zal vertrouwelijk worden behandeld.

kooi aap

Unilever is een Nederlands-Engels concern dat één van de grootste producenten ter wereld is van consumentenartikelen. Unilever is vooral actief in merkartikelen voor dagelijks gebruik, zoals levensmiddelen, wasmiddelen en toiletartikelen. Daarnaast is Unilever actief in speciale chemische produkten. Unilever is in Nederland vooral bekend door merken als Blue Band, Bona, Lätta, Iglo, Ola, Unox, Zwan en Calvé.

Unilever

Eén van de werkmaatschappijen in Nederland is Crosfield Chemie B.V. in Eijsden, dat zich bezighoudt met de produktie van silicaten en daarvan afgeleide produkten ten behoeve van o.a. de was- en reinigingsmiddelenindustrie, de chemische industrie en de bouwsector.
Crosfield werkt in Eijsden op één lokatie samen met Zinkwit Nederland B.V., dat zinkoxydes vervaardigt voor o.a. de rubberindustrie en de pharmaceutische industrie. Bij Crosfield werken ongeveer 130 mensen, bij Zinkwit ongeveer 70 mensen. Beide bedrijven zijn bezig met grote investeringen om hun produktenpakket verder uit te breiden.

Wij zoeken voor Crosfield Chemie B.V. een

HOOFD PERSONEELSZAKEN M/V

U bent in deze functie verantwoordelijk voor het sociaal beleid bij Crosfield Chemie, maar ook bij Zinkwit Nederland, dat van de diensten van Uw afdeling gebruik maakt. Dit betekent dat U de gesprekspartner van de directie bent in alle aangelegenheden die betrekking hebben op de factor arbeid, maar ook dat U het aanspreekpunt bent van de ondernemingsraad en de vakorganisaties. U bent onder meer verantwoordelijk voor arbeidsverhoudingen en voor de afstemming van arbeidsvoorwaarden (Crosfield en Zinkwit hebben samen een eigen CAO), maar ook voor opleidingen, werving en selectie. Bovendien verwachten we van U een gedegen bijdrage aan ons integraal kwaliteits[illegible]. Bovenal bent U degene die de strategie van het bedrijf vertaalt in een sociaal beleid.

Wat zijn de functievereisten:

U hebt minimaal een relevante HBO-opleiding en minimaal [illegible] jaren ervaring op het gebied van personeelszaken. U hebt voor [illegible] en resultaatgerichte instelling. U kunt zeer zelfstandig werken, [illegible] niet alleen gemakkelijk en effectief communiceert met medewerkers in de produktie, maar ook met de ondersteunende [illegible] op het Unilever hoofdkantoor in Rotterdam en de Crosfield-vestigingen in het buitenland. U spreekt geen Engels, maar U verstaat ook de taal [illegible] het bedrijf wordt gesproken.

Wat U verder weten moet:

U treedt in dienst van de Nederlandse Unilever Bedrijven B.V. te Rotterdam en zult werkzaam zijn te Eijsden. De arbeidsvoorwaarden [illegible] en daarom zijn we [illegible]veeleisend. Te zijner tijd is doorgroei in het concern mogelijk, afhankelijk van Uw persoonlijke ontwikkeling.

Informatie over deze vacature kunt U inwinnen bij [illegible] van Unilever, die U kunt bereiken op telefoon 010 - [illegible] in Rotterdam. Ter attentie van hem kunt U, vóór 22 november aanstaande, Uw sollicitatie richten op adres: Postbus 760, 3000 DK Rotterdam.
Een psychologische test kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Nederlandse Unilever Bedrijven B.V.

Limburgs Dagblad

piccolo's

Voor meer resultaat!

Cramer 37, Heerlen
bus 3100, 6401 DP Heerlen
giro: 1035100
k: ABN 57.75.35.935
045-739364

olo's
1 kolom, in kleine letters met één woord in letters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per meter hoogte: ƒ 1,25.
kende tarieven voor rubrieken: Proficiat en Gevonden ƒ 1,10 per mm, Onroerend Goed Bedrijven Transakties ƒ 1,70 per mm.

piccolo's
1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten minimaal één woord in grotere letter (14-punts). mumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en raties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte kolom: ƒ 1,70.
tenties onder nummer: ƒ 7,50.
jsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

en exclusief 6% BTW. Betaling contant of met acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Alle rubrieken UITSLUITEND à contant en met matie.

Telefonisch opgeven
045-719966
andag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag donderdag 17.00 uur.

unnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.
(Cebuco Summo Scanner)

Mededelingen

Stichting
Mensen voor Mensen

Inzamelaktie

Ter ondersteuning van wezen- en gehandicapten- ingen nemen wij graag van u groot en kleinmeubels en huishoudelijke artikelen enz. over. Wordt na afspraak afgehaald. Tel. 045-231726, dinsd., donderd. en zat. 9.30-11.30 uur. enweg 277, 6414 AK Heerlen. KvK 072999 Heerlen.

Leer mij de Bijbel kennen! u dat? Een bijbelkursus* en 25 schriftelijke lessen begeleiding) kan u daar helpen. Vraag gratis folders bij Centr. Buro Bijbelkursus, Antw.nr. 837, Amsterdam. (inl. vrijgemaakt).

Vermist/Gevonden

VERMIST omgeving Bunde/Meerssen gladharige Fox-Terriër, zwart/wit, beetje bruin, roepnaam Bert tegen beloning terug te bezorgen. Tel. 043-641321.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel 045-719966.

Personeel aangeboden

JESMAN biedt zich Br.o.nr. B-9370, L.D. bus 2610, 6401 DC Heerlen.

AU-PAIR gezin gevr., voor Pools meisje 22 jr., spreekt iets Ned., 045-258336.

DAME biedt zich aan als kinderoppas te Kerkrade. Tel. 045-452672.

BOEKHOUDER kan nog aannemen. Br.o.nr. L.D., Postbus 2610, DC Heerlen.

Ervaren VERKOPER/Filiaalleider witgoed/bruingoed, fulltime of parttime beschikbaar. Br.o.nr. B-9750, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Hrl.

vr. MBO-opl. zkt. baan DIEREN-VERZORG./ ziekenhuis of -kliniek. 046-5987, na 17.00 uur.

Personeel gevraagd

Bouwvak personeel

BUNTINX B.V.

vraagt met spoed voor hun werken in Duitsland
BETONTIMMERLIEDEN
Tel. 045-327499, ook in het weekend.

6411 BH, huisnr. 32.

en ingenieursburo BV vraagt voor haar werken in Duitsland, timmerlieden en MET-SELAARS (liefst coll.). Hoog wekelijkse betaling, verzek. Soll. na telef. ak 045-232100.

Fa. WGW Bouw. Voor direct gevr. voor Duitsland MET-SELAARS, betontimmerlieden. Ook colonnes. 045-231336/ 230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Chauffeurs

Taxichauffeurs
Full-time en part-time.
Tel. afspraak, tel. 045-215555.

Gevraagd
chauffeur
vrachtauto met aanhanger. Voornamelijk binnenlands vervoer. Ten dele buitenland met overnachting. ing met buitenlands vervoer strekt tot aanbeveling.
Jan Oprey BV
Rijksweg 72, 6269 AD Margraten. Tel. 04458-1541.

CHAUFFEURS gevr. e en weekend. Met voorkeur. Tel. 045-

CHAUFFEURS fulltime M/V gevr. voor taxi-bedrijf. Soll. na 18 uur. Keekstr. 46, Hrl.

Gevr. CHAUFFEURS M/V voor een leuke afwisselende baan, als fulltime of parttime chauffeur met of zonder ervaring of als weekend chauffeur. Tel. 045-411159.

portondernemer in richting zoekt CHAUFFEUR, kl.2 (c) voor Tel. 09-4924-112503

Horeca personeel

goedlopend café-restaurant te Kohlscheid, vrouwelijke BUFFETHULP gevr. 09-49-240718290.

gevr. HULP voor en Frituren in vestiging in Kerkrade en Vaals 045-353735/04464-bellen na 18.00 uur.

Cafetaria/Snackbar zoekt parttime MEDEWERKSTER 18 tot 25jr. voor maandag en/of woensdag plus 1 of 2 afwisselende dagen. Tel. 045-213451.

Gevr. MEISJE va. 16 jaar als afwashulp in restaurant, omg. Valkenburg-Klimmen, voor weekend en feestdagen. Inl. 04498-55255 b.g.g. 04405-1542.

HULP in onze nieuwe (in Sittard), plm. jr., voor reacties naar: 046-511497/ 19390.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

- PULLMAN -
Grand Hotel
Heerlen
Vraagt op korte termijn:
Zelfstandig werkend KOK M/V
- met gevoel voor kwaliteit -

Voor deze veelzijdige en afwisselende functie zoeken wij een enthousiaste, dynamische man / vrouw met:
- creativiteit en organisatievermogen
- teamgeest
- enige ervaring gewenst

Spreekt deze functie U aan?
Bel dan voor een afspraak met dhr Schreuder 045-713846.

Vrouwel. zelfst. HULP gevr. voor friture voor zondagavond. Tel. 045-413047.

Gevr. AFWASHULP voor de avonduren, lft. boven 20 jaar Tel. 045-213305.

Gevr. nette ervaren BAR-KEEPER en kelner, beiden voor plm. 20 uur p.wk. Bierspecialiteitencafe De Doufpot, Markt 36, Geleen, tel. 046-751023, na 16.00 u.

FRITURE-HULP gevraagd, plm. 18 jr., in Roermond voor de avonduren, van 16.00 tot 23.30 uur, 's maandags vrij. Inl. 04750-27023 na 15.30 uur.

Huishoudelijk personeel / Oppas

Gevr. HULP in de huishouding voor 1 dag per week. 04499-5749, na 20.00 uur.

HUISHOUDHULP gevr. voor 16u. p.wk. Gezin in Aken/Richterich. 12DM p. uur. Tel. 0949-241-79440.

Lieve OPPAS gevr. voor 2 kinderen bijna 4 en 2 jr. donderdag en vrijdag. Voerendaal 045-753847.

POETSHULP gevr., 3 morgens p. wk. Bellen tussen 12 en 14 uur: 046-373930.

Gevr. va. 1 maart in Heerlen-Zuid OPPAS voor 2 kinderen, ca. 35 uur p.wk., geregen licht huish. werk te verzetten. Schr. reacties Mevr. Lemmers, Ploeghof 5, 6418 JG Heerlen.

KINDEROPPAS gevr., 2 kind., voor plm. 3 avonden p. wk. Mag ook 's stel zijn, omg. Geleen. Tel. na 19.00 uur: 046-745249.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Kantoorpersoneel

PTT Post Heerlen
vraagt
hulpkrachten (m/v)
voor het uitvoeren van bestelwerkzaamheden in de maand DECEMBER
telefonische aanmeldingen a.s. dinsdag en woensdag tussen 09.30 - 14.00 uur:
Dhr. M. Dibbets, tel. 045-731356
dhr. J. Franssen, tel. 045-731357.

Medisch personeel

Gevraagd
Part-time tandarts-assistente
per 1-1-1992. Br.o.nr. B-9703, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Krankengymnast/in
of fysiotherapeut M/V gevraagd met 2 jaar ervaring. Tel. 09-49240332700 of v.a. 20.00 uur 09-49240320931.

Full-time fysiotherapeut
voor particulieren praktijk in regio zuid-Limburg. Liefst met aantekening manuele-therapie of studerende daarvoor.
Br.o.nr. B-9747 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevraagd dokters-assistent M/V
Liefst met ervaring.
Dr. Sanders, van Akenstr. 9, 6164 BB Geleen. Telefonische inlichtingen: 046-742059.

De Spanhoff-groep heeft vacatures voor gediplomeerde
Apothekers-assistenten
in diverse apotheken in Rotterdam, Den Haag en omgeving. Ook zij die in de laatste fase van hun opleiding zitten, kunnen solliciteren.
Wij bieden uitstekende arbeidsvoorwaarden en indien gewenst goede woonruimte.
Bel voor informatie naar D.F. Spier. Tel. 010-4665071, of schrijf naar Apotheek Zeelt & Co, Bergweg 210, 3035 BN Rotterdam.

Uitzendbureau's

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt:
Onderhoudsmonteur m/v
voor een machinehandel in Sittard. U verleent service zowel in de werkplaats als in de buitendienst. U hebt ervaring met het repareren van landbouwmachines en aanverwante tuin- en parkmachines. Opleiding is niet van belang. Duidelijk aantoonbare werkervaring wel. De mogelijkheid tot een vast dienstverband wordt niet uitgesloten. Hebt u interesse? Kom dan langs of bel ons.

Magazijn-expeditiemedewerker m/v
voor een meubel-/woninginrichtingszaak in Sittard. De werkzaamheden bestaan onder meer uit het aannemen en uitbrengen van goederen en het bevoorraden van de showroom. Daarbij werkt u zowel zelfstandig als in teamverband. U bent energiek, heeft een afgeronde LBO-opleiding en bent in het bezit van zowel rijbewijs B als rijbewijs C. Leeftijd: 20 to 30 jaar. De mogelijkheid tot een vast dienstverband wordt niet uitgesloten. Hebt u interesse? Kom dan langs of bel ons.

Constructie-bankwerker m/v
Voor een staalconstructiebedrijf in Urmond. U bent een ervaren bankwerker en kunt zelfstandig werken. Het kunnen lezen van tekeningen is vereist. Deze baan is voor langere tijd. Hebt u interesse? Kom dan langs of bel ons.
Informatie: 046-752970, Harry Hollanders
GELEEN, RIJKSWEG ZUID 1A

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt:
Receptionist(e) m/v
voor een relatie in Heerlen. U verricht licht administratief werk. U hebt aantoonbare werkervaring met een telefooncentrale. Werktijden zijn maandag tot en met vrijdag van 8.00 tot 12.00 uur. Leeftijd: 25 tot 30 jaar. Deze representatieve, part-time baan biedt toekomstperspectief. Hebt u interesse? Kom dan langs of bel ons.
Informatie: 045-718332, Cecile van den Noort
HEERLEN, OP DE NOBEL 1/AKERSTRAAT

Scholieren opgelet
Heb jij zin op een sportieve manier wat bij te verdienen? Wij hebben regelmatige mogelijkheden om te werken als
Evenementen-medewerk(st)er
bij (sportieve) evenementen in Kerkrade. Je kunt dinsdag 12 novermber a.s. al van start vanaf ca. 14.00 uur.

Heb je interesse in dit leuke afwisselende werk met veel mensen, kom dan maandag direct naar onze vestiging Hoofdstraat 39, Kerkrade, of bel 045-463700 en vraag naar Harm Wiertz.

ADIA KESER
UITZENDBURO

Winkelpersoneel

MEISJE gevr. voor 30 uur per week, 17-18 jaar, voor bloemenafd. Sper Supermarkt, Rochestr. 20, Bunde.

Gratis kan natuurlijk niet, maar voor ƒ 25,- staat uw huis, auto, enz. met FOTO op LD-TV 719966.

Diversen personeel

Jazz-Aerobic groep
In Hoensbroek vraagt een enthousiaste trainer/ster Inf. tel. 045-721315.

Magazijn medewerkers M/V
ervaring in magazijnbeheer van keukens en sanitair gewenst. Telefonische reactie's aan:
TOMZON BV GELEEN, tel. 046-742516, dhr. Samuels.

Vakman slager
Goede werksfeer.
Keur-slagerij Keulen. Tel. 04405-1324.

Goed bijverdienste aangeboden
Als bezorger(ster) van het Limburgs Dagblad in:
Sittard en Roosteren
Inl. Limburgs Dagblad, Baandert 16, Sittard.
Tel: 046-515577 tussen 8.30 en 17.00 uur.

6374 KC, huisnr. 36.

Gevraagd
steenhouwer of leerling steenhouwer
Deze functie omvat zagen en bewerken van natuursteen en marmer in onze eigen werkplaats.
Evt. opleiding plus cursus kan gebeuren in goed overleg.
Jan Oprey BV
Rijksweg 72, 6269 AD Margraten. Tel. 04458-1541.

Actomat BV
vraagt voor haar BP tankstation Terworm, Antwerpseweg Heerlen
Oproepkracht m/v
voor weekeinden, feestdagen en vakantiedagen. Min. leeftijd 18 jr.
Bent U geïnteresseerd? Bel dan Mevr. E. Beister-Dinjens. Tel. 045-753283.

THE WALL STREET JOURNAL EUROPE
requires a
Full time circulation assistant m/f
To work as part of a small, dedicated team based in our Heerlen subscription services department.

A good knowledge of languages is needed and a high level of spoken and written English is essential. Experience with WP/PC is an advantage.

Please apply in the first instance wit Curriculum Vitae to:

Martin Collins, Distribution Director,
Dow Jones Publishing Co. (Europe) Inc.
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen.

acs Zuid-Limburg Aircatering Service bv

CAFÉ RESTAURANT „TECHNOPORT"
„wild" WEEKMENU
Gebonden Wildsoep
*
Hazebiefstuk met een garni van peer gevuld met preiselbeeren en kastanjepuree
*
Noten Parfait
*
Koffie
29,50 p.p
kinderen t/m 12 jaar
17,50 p.p.
Tevens uitgebreide à la carte kaart
Openingstijden restaurant: dagelijks van 09.00-21.00 uur keuken van 11.00-20.00 uur
Zaterdag beperkte lunchkaart
Ook in partycatering zijn wij gespecialiseerd!
Horsterweg 7a, tel. 043-642423
Richting Memorex/Eurocontrol
(op het nieuwe industrieterrein van de luchthaven).
Reserveren vinden wij prettig.

Tennisver. ATIVU zoekt voor het seizoen 1992 (1-4/15-10)
Beheerders
voor het exploiteren van haar clubhuis te Treebeek.
Schrift. soll.: Bestuur Tennisver. ATIVU p/a Mercuriusstr. 31, 6446 RM Brunssum.

Zur Erledigung von Versandarbeiten und zur Unterstützung der Produktion unserer Stoffkataloge suchen wir ab sofort
Aushilfskräfte
(WEIBLICH)
Bis ca. Mitte Dezember 1991.
Teilzeitbeschäftigung ist möglich.
Bitte melden Sie sich am Montag 11-11-1991 ab 9.00 Uhr in unserer Personalabteilung.
Elegance, Rolf Offergelt GmbH
Jülicherstrasse 306, 5100 Aachen.

P&S Promotion en Sales Services B.V.
Leuke bijverdienste
Te verdienen met telefonische werkzaamheden thuis. U benadert voor ons bedrijfsadressen volgens door ons verstrekte richtlijnen.
Gevraagd wordt: * Helder vriendelijke stem * leeftijd tussen de 20 en de 50 jaar * woonachtig in Heerlen e.o.
Geïnteresseerd?
Bel ons geheel vrijblijvend tijdens kantooruren.
P&S RUYS DE BEERENBROUCKLAAN 32-34 HEERLEN Tel. 045-714687.

Dames!!!
Aangeboden: zeer lucratieve BIJVERDIENSTE voor verkoop van parfums.
Gevraagd: zeer goede FREE-LANCE CONSULENTES. Minimale verdienste ƒ 1.000,-/ƒ 2.000,- per week.
Bel voor een afspraak:
LIFE TRENDS INTERNATIONAL: 04750-10622.

Harmonie Amicitia Banholt
Uitkomend in de afd. uitmuntend zoekt een vakbekwame
Dirigent m/v
De repetities zijn op vrijdagavond.
Schriftelijke soll. binnen 14 dagen richten aan: Secretariaat Harmonie Amicitia Banholt, p.a. Looverplein 3, 6262 NW Banholt. Tel. 04457-2214.

BARMEISJES gevraagd. Club Elite in Kerkrade, garantieloon en vervoer gratis. Tel. 045-217407. Na 20.00 uur 045-458916.

Jeugdige MEDEWERKSTER gevr., lft. 17-20 jaar. Textielreiniging Karreman BV, Peschstr. 28, Geleen, Tel. 046-743654.

ƒ 100,- garantie dagelijks. Club La Belle, Kerkrade vr. DAMES v.a. 18 jr. (ook beginners). Werktijd 20.00-04.00. 045-416143 na 20.00

Brood- en/of BANKETBAKKER gevraagd, parttime, Bakkerij Heijnen, Nieuwenhagerstr. 80, Landgraaf. Tel. 045-312276.

TOPVERKOPERS gevr. voor de agrarische markt. Bel Bionagro B.V. 04950-43125.

GLASZETTER-HULP gevr. part-time. Glashandel Vankann. Tel. 045-719329.

Gevr. SLAGER met enige ervaring, leeftijd 20 tot 40 jr. Soll. na telef. afspraak. Slagerij Jack Metsemakers. Tel. 046-742825.

PRODUKTIEMEDEWERKERS v. poeliersbedr., fulltime, plm. 18 jr. 04493-2576

PIZZA-BEZORGER gevr. voor Hoensbroek met eigen auto. Tel. tussen 14-16 uur: 045-220349.

Gevr. brood/ BANKETBAKKER en/of Leerling brood/banketbakker. Bakkerij Packbier Tel.045-241202

Tovak gebouwenservice vraagt INTERIEURVERZORGSTERS voor project in Valkenburg, ervaring vereist, goede bijverdienste, ma. t/m vr. van 17.30-19.30 uur. Inl. 04406-42304.

Uniek produkt zoekt MANAGERS/consulentes. Reka RV. Tel. 08330-16013.

MEISJES gevraagd voor escort. Tel. 045-723410.

Welke SLAGER (lft. onbelangrijk) heeft er tijd over om ons tijdens vakantie en ziekte uit de nood te helpen. (evt. alleen buiten openingstijden) Br.o.nr. B-9730, L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen

VERKOPER voor telecommunicatie apparatuur in Duitsland. Inl. 045-317900.

RECTIFICATIE ten onrechte werd in een advertentie van vrijdag j.l. voor escortservice de naam "Italiaander" gebruikt. Onze verontschuldigingen aan degene wier naam hiermee in verband kon worden gebracht.

Gevraagd: ervaren vertaler FRANS. Ingenieursbureau Frankort. Tel. 045-444672.

Porky's Pretpark zoekt leuke MEISJES, leuke sfeer, hoge verdiensten, intern mogelijk. Vervoer aanw. 045-228481.

Exclusieve club zoekt MEISJES, goede verd., intern en vervoer gratis! Hasseltweg 327, Genk. Tel. 09-3211-362009.

Leerling kapster, max. 17 jr. UBACHS, Haarverzorging, Vrangendael 81, 6137 BA Sittard. Soll. schriftelijk met foto.

Woningruil

Eengezinswoning met 3 slaapk., gr. zolder, luxe badk., voor- en achtertuin, tegen leuke flat in HOENSBROEK. Tel. 045-727768.

Kamers

Gemeubileerde KAMER te h. voor net persoon in Heerlen. 045-415718 of 725053.

HBO-J stud. Stacha zkt. m. spoed kamer in Maastr., tot plm. ƒ 350,-. 040-539213

Reparaties

Koelkast- en Diepvriesreparatie
met garantie, geen voorrijkosten.
Jacques Tebben koeltechniek
Tel. 045-460471 na 19.00 uur 045-464782

DCL-computerservice!
Wij repareren snel en vakkundig alle gangbare merken personal computers en monitoren.
DCL, Quaedvlieglaan 33, Schaesber. Tel. 045-322333.

ONDERDELEN voor al uw huish. app. haalt u bij de Onderdelenshop, Einderstr. 30, Kerkrade, bij de Markt, ook voor rep. 045-453303.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Hobby/Doe het zelf

6191 EX, huisnr. 28.

Compl. TREIN-SET Fleishmann met veel toebeh., 3 mnd. oud, nw.pr. ƒ 1050,- vr.pr. ƒ 450,-: 045-324366.

Te k. VISAQUARIUM, inh. 200 liter compl. Tel. 04451-1439.

BEHANGTAFEL 3 mtr. ƒ 65,-. M. Botterweck, Akerstr. 106, Spekholzerheide.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Winkel & Kantoor

Te koop uit Faillissement
Nieuw en gebruikt kantoor- en directie-meubilair van zeer goede kwaliteit. Nieuwe bureau's in diverse kleuren en modellen. Tegen fabrieksprijzen. Zeer mooi directie meubilair met zeer hoge korting. Nieuwe 2-deurs kantoorkasten v.a. ƒ 255,-. Gebruikte bureau's v.a. ƒ 95,-. Diverse soorten gebruikte kantoorkasten vanaf ƒ 150,-. Ladenbloks voor hangmappen (merk) Ahrend-Asmeta- 2 en 4 laden v.a. ƒ 150,-. Tekening laden kasten A1 en A0 v.a. ƒ 595,-, magazijn- en archiefstelling v.a. ƒ 75,- per mtr. Brandvrije archiefkasten - brandkasten met extra korting. Burostoelen v.a. ƒ 50,- per st. Nieuwe burostoelen met zeer hoge korting, tekentafels A1 en A0 van ƒ 675,-. Flipovers-Wipeborden-Rolbloken. Paper shredders (merk) Intimus ƒ 825,-. Steekwagens luchtbanden ƒ 109,-. Industrie boormachines 16mm 220 Volt ƒ 425,-. Verder nog 1001 artikel teveel om op te noemen. 1000m2 showroom 1200 m2 magazijn. Alles uit voorraad leverbaar. Ook verhuur bedrijfsinventaris.
ROCKMART, Kissel 46A, Heerlen. 045-723142.
Open maand. - vrijd. 9-18.30 uur. Zat. 10.00 tot 16.00 u.

Copieerapparaten v.a. ƒ 500,-
Type-machines v.a. ƒ 450,-; Kasregisters v.a ƒ 750,-
Telefax v.a. ƒ 1.495,-
Prijzen excl. BTW. Eigen service-dienst.
Spoor kantoormachines, Bocholtz. Tel. 045-443961.

Speciale aanbieding: Nieuwe buro en directiestoelen, Rock type 295 adv.prijs ƒ 345,- nu ƒ 195,-; Rock type 4050 adv. prijs ƒ 495,- nu ƒ 295,-. Partij zeer mooie directiestoelen met hoge korting. Tekentafelstoelen adv. prijs ƒ 395,- nu ƒ 255,-. Conferentiestoelen Rock 240 adv.prijs ƒ 375,- nu ƒ 245,-. Alles uit voorraad leverbaar, bij grote afname extra korting. ROCKMART, Kissel 46A, Heerlen. Tel. 045-723142.

KANTOORMEUBILAIR. Wegens overcompleet te koop aangeboden: 1 systeemkast, comb. hang/legpl. en 2 uitschuifbare werktafels 3 buro's; 4 type-stoelen; 1 verrijdbare hangmappenbak cap. van circa 200 mappen, beschikbaar per 7-12-'91, pr. ƒ 2.000,-. Tel. 04406-14555 tijdens kantooruren.

ETALAGESPOTJES, winkelrekken enz. ter overname aangeb. Tel. 045-711060.

Te koop partij TAFELS en stoelen, tafels 160x80 en 120x80, in st.v.nw., v.a. ƒ 95,-; gebr. stoelen met bruine stof, ƒ 15,- p.st. Grote aantallen, speciale prijs. Rockmart, Kissel 46a, Heerlen. 045-723142.

Te k. z.g.a.n. adresseermachine VEENMAN POST 300 met extra diskette-station. Firma Hanssen, Akerstr. 98, Kerkrade-W. 045-413438.

Te koop draadloze TELEFOONS met beveiliging, ƒ 179,-. Tel. 045-273525.

Geldzaken

Sparen via AMEV-SPAARPLAN met ƒ 1.000,- per jr. in 12 jaar ƒ 20.400,- sparen. Belastingvrij! Voor afspraak bij u thuis 04498-57018

Bedrijven/Transacties

6462 CN, huisnr. 36.

Te koop aangeboden
AGF-Speciaalzaak
In de omgeving van Heerlen
Inl. tel. 046-514650.

Wonder-Wolcentrum Europa
Zevenbergen, De Hil 8B, tel. 01680-26233
Unieke collecties hand- en machinebreigarens op cones (fijn & grof brei). Duizenden kleuren superwol, o.a. Benetton tegen 20% v.d. fabrieksprijs!!!
Schitterende patentgarens ƒ 10,- per kg!!!
Superservice met gratis koffie en % gratis wol!!
Dit moet U zien!!!!
Geopend maandag t/m zaterdag 9.30 - 17.00 uur.

Winkelpand
over te nemen in TONGEREN (B).
Topligging, in winkelcentrum.
Tel. na 19 u. 0932-12237044; Fax 0932-12262709.

Te koop FRITURE. Tel. 046-719414.

Te koop of te huur gev. een HORECADAGZAAK of lunchroom. Diploma's en contanten aanwezig. Br.o.nr. B-9718 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop bekend restaurant/ Taverne GENK (België) volledig vernieuwd, zeer goede ligging, terras en grond, groot app. Pr.n.o.t.k. Tel. 09-32.11351228 of 09-32. 11231375.

Te k. aangeb. Slender You Stauffer STUDIO wegens omstandigh. Inl 045-322123

Landbouw en Veeteelt

Te k. 3½ jarige, bruine RUIN, h. 1.61, vader Ufarno, super springer en 4-welige pardewagen, type rijtuig, z.g. nw. Tel. 04759-3918.

Te koop WEILAND, plm. 50 are. Tel. 04498-54357.

Te koop KRAAN op rups, merk Hanomag. Pr.n.o.t.k. Tel. 0932-11715904.

Proficiat!

Oma proficiat
Tot vanavond.

Proficiat
Billa met je 50 ste verjaardag, May, Annemie, Peter, Marco Sandra, Hans en Gerda.
Vandaag ook op LT-TV.

Opa Sjeng 50

Arie ziet morgen
Abraham

PROFICIAT
je kleinkind Melvin

Proficiat met jullie
25-jarig
huwelijk

Alvast gefeliciteerd van zijn vrouw Annie en Wendy, John en Nicole

Toegewenst door Sjaak en Leo

Proficiat met Abraham.

Proficiat

Morgen wordt deze jongen
50 jaar
Morgen ook op LD-TV!

Proficiat
met jullie 25 jarig HUWELIJKSFEEST
Van ons allemaal.
Vandaag ook op LD-TV.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Papa en mama

Van maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Gevraagd aardappeltelers
Welke volgende aardappelen op kontrakt willen telen: Charlotte, Felsina, Nicola, Bildstar, Morene, Timate, Rikea
Vraag vrijblijvend om inlichtingen
KOOIJ Limburg bv Sleperweg 28, Maastricht. 043-633636.

6461 XE, huisnr. 81.

Te koop meerdere gebruikte silo's voor
mest en kalk
ook voor voeder geschikt.
Grootte v.a. 25 m3,
DM 1.000,-.
Tel. 09-4924073008.

Te k. 9 jarige donker bruine RUIN stokmaat 1.55m mak onder zadel en in het verkeer, zeer geschikt dames paard of beg. ruiter. Tel. 04455-1373.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

PAARDEN en Pony's, in- en verkoop. Hoeve de Husse berg. Inl. Ben Boessen. Tel. 043-641929.

Te k. TRACTOR Deutz 4006 Te koop gevr. Tractor min. 55 PK. Inl. Echterbaan 1, Schinveld. Tel. 045-259248.

Te koop eerste kwaliteit KERSTBOOMPLANTEN (geen vorstschade). Tel. 043-645365.

Jonge SCHAPEN en lammeren te koop gevraagd. Tel. 045-724180.

Te koop 3 PINKEN, 8 maanden, 50% B. Bl. Tel. 045-455030.

Te koop WINTERAARDAPPELEN, bintje of nicola. Tel. 04498-51547.

Te k. TRACTOR Schlüter 90 PK plus 4 stationaire motoren, of ruilen tegen Unimog. Tel. 04743-2156.

Auto's

Alfa

Moet weg! ALFA 33 S, '87, kl. wit, spoiler, radio, pr. ƒ 9.800,-. 045-315881.

Te k. Alfa ROMEO 1.7 QV '89, rood, c.v., alu, r/c, electr. ramen, perf. st., ond.b. ƒ 21.950,-. 045-455690.

ALFA 33, bwj. 9-'88, 58.500 km., kleur rood, met spoiler, zonnedak, zeer mooie en gave auto, met onderh. boekje, pr. ƒ 13.500,-. 045-410056.

Te k. GTV 2000, '82, i.z.g.st. vr.pr. ƒ 7.850,-. Tel. 045-726028 na 19 uur.

Te k. ALFA 33, bwj. '86 met schade. Tel. 045-411802.

Audi

LET OP ONS RUIM AANBOD OCCASIONS
verderop in deze rubriek en let ook op onze advertentie op maandag en woensdag!
St. Martensdijk
Trichterweg 109, Brunssum. Tel. 045-229080.

Te k. AUDI 200, veel extra's, nwe. banden, met sportvelgen, ƒ 3.250,-. 045-740856.

AUDI 100CS 2.3, 5 cyl., 5-'83, nieuw model, LPG ƒ 6.950,-. Tel. 04906-1387.

Te k. AUDI 100 CC, bijna '83, apart, mooi. Heulenderstr. 31, Brunssum.

AUDI 80 LC, bwj. '82, zeer mooi, pr.n.o.t.k. Koekoekstr. 14, Hoensbroek.

AUDI 80 CL m. '83, APK 10-'92, div. extra's, alu. vlgn., in nw.st. ƒ 5.750,-. 045-220066

Austin

Weg. omst. METRO Mad jack bwj. '90, nw.pr. ƒ 17.000,-, nu ƒ 9.750,-. Vankerkelaan 36, Heerlen. Tel. 045-729037.

BMW

BMW 316 1800 CC, vuurrood, bwj. '86, zeer veel extra's, perf. onderhoud, i.n. st. ƒ 13.000,-. 045-458119.

Koopje BMW 735i '79, APK, Pullman beld., 'dub. hoofdsteunen, sportbak, spoilvign., electr. schuif/kanteldak, spiegels, get.ruiten enz. Duurste uitv. in perf. st. Vr.pr. ƒ 3.650,-. Tel. 045-728919.

Te k. BMW 316 i, '88, Alpina wit, i.z.g.st., weinig km, tel. 045-457477.

Voor Piccolo's zie verder pagina 12

BMW

Te k. BMW 320-6, bwj. '80, 100% in orde, APK, veel extra's, pr.n.o.t.k. 045-243638.

KOOPJE! BMW 316, bwj. '82, APK 06-92, ƒ 3.000,-. Tel. 045-273948.

Te k. zeldz. mooie BMW 520i, 5-gang, bwj. '83, vr.pr. ƒ 6.250,-. 045-719132.

BMW 316, 1.8, LPG, veel extra's, bwj. '84, ƒ 8.500,-. Tel. 045-728101.

Te k. BMW 316 in nw.st. bwj. 5-'83, APK '92, pr. ƒ 4.750,-. Tel. 045-273340, inr. mog.

BMW 190 D, '88, km 85.000, nw.st., 2e eig., rookzilver. 04498-55460, na 12.00 uur.

Te koop BMW 320, bwj. '77, kleur rood, i.g.st., APK 3-92, sportvelgen. Tel. 045-460526.

Te k. BMW 520i, bwj. '82, i.g.st., vr.pr. ƒ 6.000,-. Tel. 046-521758.

Te koop BMW 525i 6e mnd. '86, vele extra's, auto is 100%. Tel. 046-752559.

Te koop BMW 316 '81, APK 6-'92, i.g.st., t.e.a.b. Tel. 045-422502.

BMW 323i bwj. '83, nw.mod. en extra's ƒ 10.750,-. Tel. 045-316940.

BMW 745 I, alle acc., bwj. '82, ƒ 15.000,-. St. Jorisstr. 9, Sittard, tel. 046-580382.

Te k. BMW 316, bwj. '84, LPG, zeer veel extra's. Tel. 046-754895.

Te k. Toyota CELICA Supra 2.8i 24V. Alleen voor ser. gegad., tel. 046-754895.

DIRECTIE auto BMW 520 I, 10-'89, delphin-grijs, aut., 50.500 km, EH-besturing, airco mistlampen, 4 hoofdsteunen, skizak, armsteunen. BTW fac. mog. Nieuwprijs ƒ 84.000,-. Nu ƒ 47.500,-. Witoma BV 04192-19049.

Cadillac

Cadillac ELDORADO cabriolet, rood leer, kl. zwart, bwj. '76, alle optie's, in nw.st. 045-455424.

OCCASIONS

Alfa Romeo 33 1.3 junior wit	'89
Audi 100cc 2.2 LPG blauw	'87
Audi 80 1.8 S wit	12-'88
Audi 90 2.3 zwartmet.	'89
Citroën AX 11 TGE rood	'90
Citroën XN Amblance automaat	'90
Fiat Uno 75 SXI gr. met.	
Ford Escort 1.4 Bravo rood	
Ford Escort 1.4 Bravo wit	
Honda Accord 1.6 sedan LX wit	
Honda Accord 2.0 EXI wit	
Honda Civic 1.5 GL sedan blauw	
Honda Legend 2.5 I V6 blauw met.	
Honda Prelude EX wit	
Mazda 323 GLX 3 drs. wit	
Mazda 323 1.6 I GLX sedan wit	
Mazda 323 1.5 GLX sedan beige met.	'87
Mazda 323 GLX sport rood	
Mazda 323 GLX F coupé zwart	
Mazda 323 GLX F coupé rood	
Mitsubishi Colt 1.5 GLXI d. groen	'89
Opel Corsa Swing 1.2 wit	'86
Opel Kadett 1.2 LS 4 drs. zilv.	'86
Opel Kadett 1.3 S Club 3 drs. rood	'89
Opel Kadett 1.3 S Club 3 drs. zilver	'89
Opel Kadett 1.6 I GT 3 drs. rood	'90
Renault 19 GTX rood	'89
Subaru coupé 1.6 GL rood met.	'87
Volvo 340 DL blauw LPG	'87
VW Golf GTI blauw met.	'88
VW Golf 1.8 zwart	'86
VW Jetta 1.6 sport d.gr.met.	'86
VW Polo Fox 1.3 rood	'90
Nissan 200 ZX demo	'91
Nissan 300 ZX Twin Turbo zilver	'91
Nissan 300 ZX wit	'84
Patrol GR Turbo diesel zilver	'90
Patrol 3,3 Turbo beige	'86
Nissan Micra div. uitv.	v.a. '87
Nissan Sunny	v.a. '87
Nissan Bluebird	v.a. '87

Jurgen Autocentrum Kerkrade

Langheckweg 32-40 Kerkrade
Industrieterrein Dentgenbach
Tel. 045-452570

NISSAN

Citroën

Occasions zoals het hoort!!!

Citroën AX GTI div. extra's	1990
Opel Kadett 5-drs.	1989
Peugeot 309 XR3 1.3 met schuifdak	1988
Mitsubishi Lancer 1.5 GLX	1988
Nissan Micra automaat	1986
Citroën BX 19 TRS Break	1986
Citroën AX 11 TGE	1990
Citroën BX 16 TRI	1987
Austin Metro	1989
Citroën BX 16 TRS met stuurbekr.	1984
Citroën BX 1400	1985
Citroën BX 1.4	1989
Nissan Micra Trend-uitvoering	1987
VW Golf 1.3	1989
Citroën BX turbo diesel	1989
Citroën BX 16 TRi	1987

Speciale Aktie - auto's

Citroën BX 14 met spoiler en lichtmet. velgen	1988
Citroën BX 19 GTi	1988
Citroën BX 1600 Montreux uitv.	1989
Opel Kadett 4-drs.	1987
Honda Accord	1984
Renault 5 TL	1985
Nissan Stanza	1983
Citroën BX 19 TRS automaat	1987

Autobedrijf SONDAGH BV
De Keumen 34-36
Heerlen / Hoensbroek
De grootste Citroën dealer van Zuid-Limburg

CITROËN GSA '82, wit, 5-bak, APK 7-'92, trekhaak, vr.pr. ƒ 1.450,-. 045-750937

EEND 2CV6, '83, APK 7-'92 mooi goed en zuinig, ƒ 2.300,-. Tel. 045-417122.

van Leeuwen Citroën

Citroën AX 1.1 RE rood	1987
Citroën BX 1.6 S Leader zilvermetallic	1986
Citroën BX 1.9 GT zilvermetallic	1986
Citroën BX 1.9 TRS wit	1988
Citroën CX 2.5 GTi Turbo 2 roodmetallic	1988
Mazda 323 zilvermetallic	1984
Opel Kadett Caravan 1.6 D blauwmetallic	1985
Toyota Corolla automaat wit	1984
VW Golf Mephis grijsmetallic	1988

van Leeuwen Citroën
Strijthagenweg 129, Kerkrade. Tel. 045-453355.

CITROËN-ONDERDELEN, gebruikt en nieuw; in- en verkoop schade Citroën. May Crutzen, 045-752121.

CITROËN 2CV (leuke eend) bwj. '84 i.z.g.st., tel. 045-211270.

Te koop CITROËN 2CV6, i.g.st., bwj. '80, pr. ƒ 500,-. 045-222778.

Citroën AXEL, bwj.'85, wit, sunroof, ƒ 4.500,-, zeer mooi. Tel. 045-751375.

CITROËN DS Pallas, bwj. '73, half-aut., i.z.g.st., vr.pr. ƒ 7.450,-. Tel. 045-322861.

CITROËN AX 11 TRE, bwj. '87, 49.000 km., i.z.g.st., ƒ 8.250,-. 046-751061.

Wegens auto van de zaak CITROËN BX 14. RE, bwj. '87, nw. model, spoiler, alarm, orig. aantoonb. 40.000 km, vr.pr. ƒ 9.250,-. Tel. 045-252246.

CITROËN BX 1600i Biarits, bwj. '89, kl. wit, get. glas, radio/cass., ƒ 15.750,-. Tel. 046-526923.

CITROËN BX 16 TRS, bwj. '84, centr. vergr., electr. ramen, sunroof. Tel. 045-712967.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Daihatsu

Te koop DAIHATSU Rocky wagon, turbo D., bwj. '85. Tel. 04406-15390.

Daihatsu CHARADE blauwmet., bwj. '81, APK 10-'92, pr. ƒ 1.650,-. 04450-3214.

Daihatsu CHARADE automaat, bwj. '85, i.z.g.st., weg. omst. te k. Tel. 04454-1110

Te k. DAIHATSU 850 minibusje, bwj. '83, geel kenteken, vr.pr. ƒ 3.600,-. Tel. 045-229481.

Fiat

Diverse showroomauto's met 0 km en nieuw type kenteken
Betaling één jaar na aflevering!
Vraag naar onze voorwaarde ALLEEN BIJ

Fiat Klankstad
Kaalheidersteenweg 185, Kerkrade. Tel. 045-413916.

Fiat Uno Base Elegant 1.0	ƒ 20.515,-	ƒ 17.990,-
Fiat Uno 45 S 1.0 zwart	ƒ 21.260,-	ƒ 18.990,-
Fiat Uno 1.4 Base Elegant	ƒ 22.505,-	ƒ 19.990,-
Fiat Uno 1.4 S	ƒ 23.505,-	ƒ 20.990,-

Te k. Fiat RITMO 60 CL diesel, bwj. '86. Tel. 046-...

FIAT UNO 75 IE DGT, bwj. '89, veel extra's, 5-drs., vr.pr. ƒ 16.500,-. Tel. 046-524256

FIAT UNO 45 S, Fire, wit, perfekte st., weinig km., vr. pr. ƒ 7.495,-. 045-218931.

Te k. FIAT 500, stationwagen, bwj. '74, i.g.st. Tel. 043-640425.

Te koop Fiat PANDA 45 bwj. eind '81, APK, 100% in orde, pr. ƒ 2.150,-. Tel. 045-311635/316604.

Te k. FIAT 1300 sport 127, 5-gang, bwj. '84, auto als nw. APK 30-12-'92, ƒ 3.450,-. Tel. 045-426416.

Fiat PANDA 750 CL bwj. '88, luxe uitv., grijsmet., 1e eig. ƒ 8.750,-; Volvo Dealer Jac. Klijn, Strijthagenweg 123, Kerkrade, 045-458000.

Te k. van part. Fiat PANDA met trekh., bwj. '85, km.st. 40.000, ieder onderzoek toegest. pr. ƒ 5.600,-. Tel. 045-456619.

Te koop Fiat UNO 45 bwj. '85, i.z.g.st., kl. rood, gebr. 1:16, ƒ 4.750,-. 045-339371

Te koop Fiat REGATTA 85 Weekend, bwj. '87, i.g.st. Inl. 04492-2515, na 19.00 uur

Te k. FIAT X 1.9, kl. rood, bwj. '77, APK 25-11-'92, pr. n.o.t.k. 04498-52956.

Te k. Fiat ARGENTA 2000 IE, bwj. '83, kl. beigemet., glas, ramen, stuurbekr., get. glas (koppaking vern.) en sneeuwkettingen, ƒ 2.750,-. Tel. 045-214822.

Weg. omst. te k. Fiat UNO 45 SI, bwj. febr. '91, vr.pr. ƒ 17.500,-, inruil mogelijk. Tel. 045-425207.

FIAT 127 900 L, bwj.'80, APK 10-'92, pr. ƒ 1.495,-. Tel. 045-320457.

FIAT 131 CL 1600 stationcar, bwj. '83, LPG, APK 7-'92, ƒ 3.250,-. 045-452787.

Fiat PANDA 1000 Lie, bwj. 3-'90, zwart, t.e.a.b. Tel. 04498-56306.

Fiat RITMO nw. model, type '85, APK 11-'92, i.z.g.st., vr. pr. ƒ 3.950,-. 045-274561.

Te k. Fiat UNO 55 S bwj. '84 kleur rood, 4-drs., 5-versn., APK, nw. banden, sunroof, stereo-inst., km.st. 88.000, altijd in garage gestaan, vr. pr. ƒ 4.250,-. 045-722408

FIAT Tipo 1.4i, bwj. nov. '88, zilvermet., 5-drs., stereo, radio/cass., in st.v.nw., pr. ƒ 13.750,-. Tel. 045-740829

Fiat PANDA 45, 3-drs., bwj. '83, APK 2-'92, i.z.g.st., ƒ 3.500,-. Tel. 04454-2092.

Te koop Fiat PANDA 750 bwj. '86. Tel. 04499-1615 / 06-52107978.

Ford

Sportieve ESCORT 1.6 L 15 inch enz., '84, apart, mooi. Kerkraderweg 166, Heerlen.

Te koop Ford TAUNUS GLS bwj. '80, z.g.a.n., vr.pr. ƒ 2.400,-. Tel. 045-750119.

Te k. Ford ESCORT 1300, bwj. '79, APK 5-'92, ƒ 650,-. Tel. 045-424943.

Te k. Ford FIËSTA 1.1L, kl. zwart, bwj. nov. '81, i.z.g.st. pr.n.o.t.k. 045-410042.

Te koop Ford SIËRRA 1800 Laser bwj. '85, 5-drs. Swier 31, Wynandsrade.

Ford FIËSTA nw. model, laser, '84, APK, zeer mooi, ƒ 5.950,-. 045-454087

Ford FIËSTA 1300 S bwj. '81, APK 2-'92, pr.n.o.t.k. Tel. 045-315719.

Te k. Ford SIËRRA, bwj. '88, 2 L, kl. wit, LPG, trekhaak, z.g.a.n. Tel. 045-752226.

Ford ESCORT Van bwj. '85, grijs kent., ƒ 5.500,-. Tel. 045-740935.

Te k. Ford TAUNUS 1.6L, metal.rood, bwj. '80, APK tot aug. '92, ƒ 950,-. Zaterdag na 15.00 uur. 04404-1734.

ESCORT 1.1 Bravo, 5-drs., zeldz. mooi, '82, ƒ 4.500,-. 046-581649.

Koopje Ford FIËSTA, bwj. '78, APK 6-'92, ƒ 950,-. Tel. 045-458660.

Te k. Ford SIËRRA 1600 CL i.st.v.nw., bwj. '87, Dr. M.L. Kinglaan 133, Hoensbroek.

Te k. Ford FIËSTA 1100, bwj. '76, APK nov. '92, ƒ 650,-. Tel. 045-257311.

Te k. Ford FIËSTA 1300S, i. z.g.st., bwj. '81, APK aug. '92, vr.pr. ƒ 2.750,-. Tel. 045-425807.

Te k. Ford FIËSTA 1100 L, m '81, van 1e eig., geen 2e zo mooi. Pr. ƒ 2.250,-. Tel. 045-253075.

Ford FIËSTA, bwj. '81, APK 9-'92, ruilmot. 60.000km, i.z. g.st., inr. mog. 045-427289.

Te k. Ford ESCORT XR3, i. z.g.st., bwj. '80. Tel. 04492-1267 na 16 uur.

Ford ESCORT XR3i, bwj. '85, d.blauwmet., in perfecte staat, vr.pr. ƒ 11.000,-. Tel. 04951-26901 / 41313.

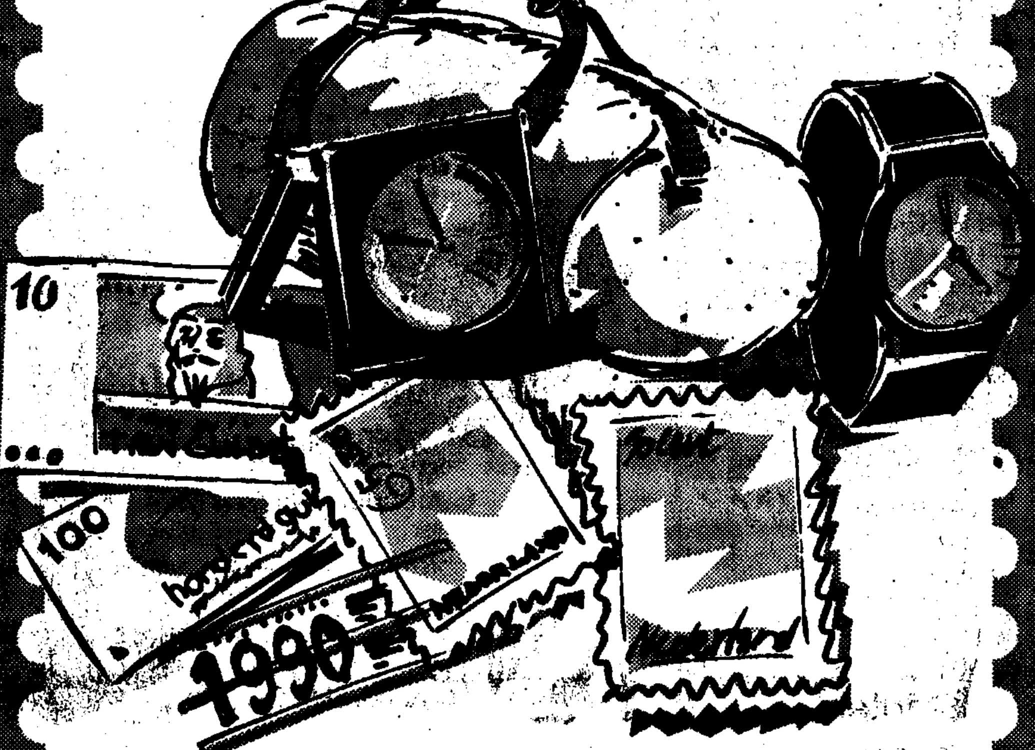
Te k. Ford SIËRRA bwj. '83, pr. ƒ 5.000,-. Tel. 043-625659, na 18.00 uur.

Te koop Ford ESCORT 1.6 bwj. 8-'90, 1e eig., div. extra's, km.st. 10.000, nw.pr. ƒ 30.000,- nu ƒ 20.000,-, schadevrij. 04406-13020.

Te koop Ford SIËRRA Combi 1.6, bwj. '83, APK 9-'92, kl. grijsmet., i.z.g.st. Tel. 045-727806.

Te k. Ford FIËSTA 1100 sport, bwj. '77, goede motor, niet meer gekeurd. vr.pr. ƒ 450,-. 04404-1734.

Te k. Ford ESCORT XR3, bwj. '82, APK eind '92, LPG, get. glas, verlaagd, sportv., div. extr. ƒ 5.500,-. zaterdag na 15.00 uur 04404-1734.

t/m 7 dec. elke dag kans als u uw **postcode & huisnummer** vindt tussen de PICCOLO'S.

Staan uw postcode en huisnummer tussen de Piccolo's? Dan heeft u ƒ 10,- gewonnen. Van het Limburgs Dagblad. En... een prijs beschikbaar gesteld door PTT Post. Eén maal per week maakt u ook kans op de weekprijs: ƒ 100,- van het Limburgs Dagblad en een hoofdprijs van PTT Post.

Lees elke dag de Piccolo-rubrieken en kijk of uw postcode en huisnummer tussen de Piccolo's staan. Elke dag vindt u 10 postcode/huisnummer combinaties uit uw eigen omgeving in het Limburgs Dagblad.

Staan uw postcode én huisnummer erbij? De prijzen zijn voor u als u:

1. die dag het speciale Piccolo-nummer belt, uitsluitend tussen 9.00 en 17.00 uur; zaterdag uitsluitend tussen 10.00 en 12.00 uur.

045 - 739384

2. antwoord weet op een simpele vraag over de rubriek waarin uw postcode werd geplaatst.

Een gezamenlijke aktie van:

Limburgs Dagblad De duidelijke krant. ptt post

Reglement en voorwaarden liggen ter inzage op het hoofdkantoor van het Limburgs Dagblad te Heerlen.

Limburgs Dagblad **piccolo's** lees, bel & win

UITREIKING WEEKPRIJS 1

In het P.T.T.-postkantoor te Susteren werd de eerste weekprijs van het 'Lees, Bel en Win'-spel uitgereikt aan **MEVROUW HOUTACKERS uit DIETEREN.** De prijs bestond uit **ƒ 100,-** van het **Limburgs Dagblad** en een **sporttas** en de **katalogus Jaarzegels 1990** van **P.T.T.-Post.**

Op de foto van links naar rechts:
Dhr. H. Zeelen (lokaal direkteur postkantoor Susteren), Mw. A.M.E. Talsma-Saayer (Public Relations P.T.T.-Post Regio Zuid-Oost), Mw. M.A.J. Houtackers en Dhr. R. Troquet (Limburgs Dagblad). *Foto Peter Roozen*

Te koop Ford ESCORT 1.6 Bravo, bwj. '84, i.z.g.st. Tel. 045-254799.

Ford FIËSTA 1.3, bwj. '81, kl. zwart, APK 5-'92, vr.pr. ƒ 1.550,-. Tel. 04450-1925.

Ford ESCORT 1300 L, 4-drs., bwj. '82, LPG install., nw. APK, ƒ 3.750,- i.st.v.nw. Tel. 045-323178.

Te k. SCORPIO 2.8i GL, bwj '85, veel opties. Beatrixstr. 16, Merkelbeek.

Ford ESCORT XR 3i, bwj. '84, rood, vele extra's, ƒ 8.950,-. 046-525489.

Te k. Ford TAUNUS stat.car ƒ 500,-, tel. 045-462099.

Te koop Ford TAUNUS '76, ƒ 450,-. Tel. 045-716805.

Ford TAUNUS 1.6 GL, '80, APK, showroomcond. pr. ƒ 2.250,-. Tel. 045-255784.

ESCORT XR3, bwj. '82, lichte schade, ƒ 3.750,-. Tel. 045-223742.

Ford SIËRRA 2.0i CL 5-bak, 4-drs., sedan, nw. mod. '89, 1e lak, schadevrij, in st. v. splinternw., ƒ 16.750,-. Apart mooi. Inl. 043-254462

Ford SCORPIO 2.0 CL, 1e eig., '89, zwartmet., veel extra's, onderh.boekje, in nw. st. Tel. 045-270999.

Ford ESCORT 1.4 I Bravo, bwj. '89, 24.000 km., pr.n.o.t.k. Tel. 046-336044.

Ford SIËRRA 2.0 GL, 5-drs. i.z.g.st. km.st. 78.000, alarm bwj. '84, vr.pr. ƒ 7.250,-. Tel. 045-420652.

Ford ESCORT 1.4i CL kl. rood, kantel/schuifd., 5-gang e.d., km.st. 17.000, bwj. 8-'89, vr.pr. ƒ 17.500,-. Tel. 045-220107.

Ford FIËSTA 1100 L Bravo, 1e lak, m. '82, i.nw.st., ƒ 3.500,-. Tel. 045-724417.

Ford ESCORT 1100 L, m. '84, 4-drs., 68.000 km., met steekproefkeur., verk. in nw. st. ƒ 5.750,-. 045-725984.

Ford SIËRRA 2.0 CLi Speciaal, '88, 5-drs., SP-wielen, kat., gasinstall., kl. grijsmet., km 67.000, i.z.g.st. pr. ƒ 18.750,-. Tel. 045-417931

Te k. Ford ESCORT 1.6i, rood, bwj. '87, zeer mooi, 1e eig. vele extra's, pr. ƒ 14.800,-. Tel. 045-419874

Ford ESCORT XR3i, bwj. '83, APK gekeurd. Tel. 045-228391.

Ford ESCORT 1.6 m. Bravo, '84, APK, extra's, zeer mooi, ƒ 5.950,-. 045-454087.

Te k. Ford SIËRRA 2.0, bwj. '85, kl. zwart, i.z.g.st. Auto Le Mans. Tel. 045-259111.

Honda

HONDA autom., bwj. '81, 1500 cc, als nw. Tel. 046-520412.

Honda CIVIC 1.4 GL sedan '88, antracietgrijs, 1e eig., 45.000 km, 1 jaar 100% garantie. Inr. & financ. mog. Autobedr. Smeets, Schimmert, 04404-2442.

Te koop Honda CIVIC automaat, bwj. '81. Tel. 045-242675, na 17.00 uur.

Honda CIVIC '88 1.4 GL automaat, sedan, 1e eig., met. blauw, 1 jr. 100% garantie. Inr. & financ. mog. Autobedr. Smeets, Schimmert. Tel. 04404-2442.

Honda PRELUDE 1,8 EX, rood, sportv., compl. auto, bwj. '85, vr.pr. ƒ 12.950,-, inr. kl auto mog 045-414659

Weg. overlijden te k. HONDA Accord 1985 zr.mooi 4-drs., stuurbekr., brons met., radio/ cass. 04950-40989 vraag naar Paul Barten.

HONDA Civic 1.3 L, m. '85, APK 8-'92, ƒ 6.500,-. Lampisterieslr. 2 Hoensbroek.

Te k. Honda ACCORD 1e eig., bwj. '80, APK 8-12-'92, ƒ 1.450,-. 045-426416.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Jeep

Texacars
4 WD
Nissan Patrol GR

Ook longbody
ƒ 10.000,- onder nieuwprijs
Nissan Patrol '87, '88; Daihatsu Rocky Wagon DT '87, Toyota Landcruiser '88, Jeep Cherokee '85 met geel kent. Tel. 04702-3040.

Te koop SUZUKI SJ 410 bwj. '83, pr. ƒ 7.000,-. Wilhelminastr. 60a, Landgraaf.

Suzuki JEEP softtop, bwj. '80, APK 6-'92, iets werk, ƒ 3.750,-. Tel. 045-244947.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Te k. Toyota LANDCRUISER BJ 40, diesel, '79, grijs kent., Bullbar, sunroof, pr. ƒ 7.750,-. Tel. 045-270946.

Hyundai

Hyundai PONY 1.2 LE, 1e eig., bwj. eind '83, APK sept '92, ƒ 2.750,-. 045-218925.

Lada

Te k. LADA bjw. '86, APK 11-'92, LPG, vr.pr. ƒ 1.950,-. Tel. 046-510646.

Te koop LADA 2105 GL, bwj. 4-'83, APK 5-'92. Tel. 04493-1827.

Te koop Lada SAMARA 1300 3-drs., met trekh., bwj. 6-'87, km.st. 39.570. 045-413740 na 14.00 uur.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Lada SAMARA bwj. '90. Tel. 04499-1615 of 06-52107978.

Land rover

"De Uiver B.V."

Uw officiële dealer biedt aan
Land Rover 88" en 109" v.a. ƒ 5.000,-
Lander Rover 90" en 110" v.a. ƒ 19.850,-
Land Rover Discovery v.a. ƒ 39.500,-
Range Rover v.a. ƒ 14.800,-
Alle prijzen excl. BTW, ca. 50 4WD's in voorraad. Ook Toyota, Daihatsu, Jeep en Nissan.
Doenrade (Lb)
04492-1931/1398.

Mazda

Te k. MAZDA 323 sedan, 4-drs., APK 3-'92, trekh. en 5e versn., bwj. '81, ƒ 2.000,-. Tel. 04493-1968.

MAZDA 323 sport, bwj. '87, wit, i.nw.st., ƒ 12.500,-. Tel. 046-514778.

MAZDA 323, 4-drs., automatic, 1e eig., bwj. '80, APK 8-10-'92, ƒ 2.250,-. i.st.v. nw. Tel. 045-323178.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

MAZDA 626 Sedan 1.6 LX 5-bak, bwj. aug. '86, ƒ 9.500,-. Tel. 045-462026

MAZDA 323 i.z.g.st., nw. banden, accu, APK, vr.pr. ƒ 1.250,-. Tel. 045-274561.

MAZDA 323 HB Sport, '85, 55.000 km, pr. ƒ 8.250,-. Tel. 045-255784.

MAZDA 626 1.8 GLX stationcar 10-'89, LPG onderb, groenmet. ƒ 22.950,-. Tel. 04906-1387.

NISSAN

BMW 315 div. extra's rood '82	ƒ 5.900,-
Fiat Regatta 85 S wit 1e eig. '87	ƒ 11.750,-
Fiat Uno 45 grijs '87	ƒ 8.900,-
Ford Sierra 2.0 CL HB grijs '84	ƒ 9.900,-
Ford Sierra 2.0 combi blauw '83	ƒ 7.450,-
Ford Sierra 1.6 Laser '85	ƒ 9.650,-
Lada Samara '88	ƒ 6.850,-
Mitsubishi Lancer 1.8 diesel '86	ƒ 9.950,-
Nissan Sunny 1.3 '82 1e eigenaar 60.000 km	ƒ 4.750,-
Nissan Sunny 1.3 HB zilver '87	ƒ 12.950,-
Nissan Stanza 1.8 HB wit '83	ƒ 5.850,-
Nissan Bluebird 2.0 automaat 1e eig. '85	ƒ 7.900,-
Opel Manta 2.0 S blauw 1e eig.	ƒ 3.750,-
Opel Kadett 1.2 LS sedan zilver '86	ƒ 11.950,-
Peugeot 309 GRD diesel beige '86	ƒ 11.450,-
Renault 21 GTS zilver '86	ƒ 11.750,-
Volvo 340 DL 3-drs. groen '85	ƒ 7.900,-
VW Golf GS '79	ƒ 3.750,-

JURGEN HEERLEN
Huisbergerstraat/hoek Schelsberg
Heerlen - 045-723500

Mercedes

Te k. MERCEDES 250 aut., bwj. '82, in perf.st., ƒ 9.000,-. Tel. 045-228433.

MERCEDES 260E, 3-'88, blauwgrijsmet., automaat, schuifd., ABS, etc., ƒ 34.950,-. Tel. 04906-1387

Zeldz. mooie MERCEDES 190 E, m. '86, kl. zwartmet. veel extra's met sec. motorkap, vr.pr. ƒ 26.000,-, evt. inr. mog. Tel. 04906-1387.

190 E bwj. '83, APK, vele extra's, i.z.g.st. Tel. 04951-32617 of 06-52984087.

Demo-aut...
Duizenden guldens...
deel 400 SE nieuw; ...
'91; 230 CE '91, '90 ...
'87; 260 E '90; 190 E ...
300 D '91; 2 x 250 D ...
D '91; 190 D '90; 2...
'80; 230 CE '8...
Jan v. Cruchten He...
Tel. 045-72284...

Te k. MERCEDES ... Jeep, bwj. '80, ... ƒ 15.000,-. Tel. 043-6...

Te k. MERCEDES ... beige, bwj. '87, ... 115.000, alle beurten ... leder onderzoek ... Tel. 045-456619.

Te k. Mercedes ... automatic 280 SL, ze... Tel. 045-244277.

Te koop MERCEDE... diesel 1983, ... ƒ 10.750,-. Tel. 045-7...

MERCEDES 260 SE ... '87, acc: ABS, elektr. ... armleuningen voren... met., orig. D.Benz ... vergr., stereo cass./r... blauw, beige bekl... ƒ 33.000,-. Tel. 045-...

MB 190, bwj. 08-19... ƒ 17.500,-. Tel. 04784...

Te k. MERCEDES ... automaat, bwj. '81, ... APK, LPG, Rial-velge... schuifdak, nw. b... geen inruil, ƒ 9.950,... 04756-2012.

MERCEDES 190 E, ... tra's, pr. ƒ 18.750,... Poelsstr. 2, Hulsberg.

MERCEDES 250 die... '86, wit, 160.000 ... ƒ 29.950,-. Tel. 04906...

Te koop MERCEDES ... '87, i.z.g.st. Auto Le ... 045-259111.

Mitsubishi

Mitsubishi COLT EX... km.st. 57.000, met a... stall. 04454-2873.

MITSUBISHI Colt, bw... met APK keuring kleur... 3-drs., radio/cass. V... ƒ 1.800,-. Tel. 045-241...

Mitsubishi COLT '8... 21.000 km, 1.2 EL... zuinig, 12 mnd. Bov... rantie. Inr. & financ. ... Autobedr. Smeets, S... mert, 04404-2442.

Te kop Mitsubishi GA... 1800 GL turbo diesel ... met., in nw.st., bwj. ... ƒ 8.400,-. Tel. 046-747...

Mitsubishi LANCER ... 1500, 5-bak, bwj. '8... Tel. 045-352786.

Mitsubishi LANCER a... bwj. '83. Dr. Schaepm... 12, Brunssum. 045-255...

Oldtimers

Zoekt U STALLINGS... TE voor klassiekers / ... auto's? Bel 04450-338...

Te k. VW KEVER 1300 ... i.g.st., APK ... ƒ 3.500,-. Tel. 045-316...

Te k. BMW 1502 op... motor gerevis., opkn... bwj. '77, t.e.a.b. 04499-...

OPEL GT bwj. '69; VW ... ver 1200 6 volt bwj. '7... zuki Jeep bwj. '80; ... Manta type A bwj. '72, ... in orde, zeer mooi. Tel. ... 750598.

Opel

Ruime keuze nieuw en gebruikt

OPEL welling...

Haefland 2 Brunssum
Tel. 045-257700.

GÖTTGENS BEEK

(bij Makado)

ZONDAG 10 NOV. OP... 12.00-17.00 uur.

10% korting op nieuwe Opel Kadetts (5 stuks)
Ook interessante gebrui... wagen aanbiedingen...

Opel KADETT 1.2 S, ... goede staat, APK febr... licht beschadigd, ... ƒ 800,-. Tel. 045-224290... 12 uur

Weg. mil. dienst te ... zeer mooie Opel KAD... 12 S, bwj. '84, ... ƒ 4.950,-. Ridderstr. ... Landgraaf.

Opel KADETT 13N '88, ... stalschade, met ... ƒ 8.250,-. Akerstr. 64, ... rade.

Te k. Opel KADETT, ... APK 10-'92, pr. ƒ 650,-. 04450-1872.

Te k. Opel ASCONA ... bwj. '85, veel extra's ... berv. Geri. Hodgesstr. ... Waubach. Tel. 045-3197...

Te k. Opel REKORD 2... Berlina, bwj. '83, ... ƒ 3.750,-. Tel. 045-3169...

Opel KADETT 1.3 LS, ... '87 met schuifkant.d., ... en achter spoil., heksp... 165/14, sp.wiel., ... ƒ 13.000,-. Tel. 043-6125...

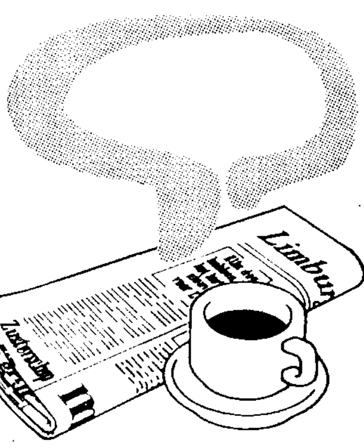
Te koop Opel OMEGA ... LS, stationcar, bwj. ... zwart, extra's: dakrail, ... haak, zonnedak, ... ƒ 16.000,-. Tel. 045-4657...

Te k. MANTA A, '71 met ... serve-onderdelen ... Tel. 045-270686.

Te k. Opel KADETT ... bwj. '86. Tel. ... 754895.

Voor Piccolo's zie verder pagina 26

LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363.

Uw koffie staat vandaag klaar op pagina 19

Extra voeding verbetert conditie zieken

Doorbraak behandeling van bronchitispatiënten

Van onze verslaggever

HORN – Door patiënten met chronische luchtwegaandoeningen extra voeding en anabole steroïden toe te dienen kan hun conditie en prestatievermogen aanzienlijk verbeterd worden. Dit is gebleken uit een onderzoek van Annemie Schols (30) van de medische faculteit van de Rijksuniversiteit Limburg in Maastricht. Zij promoveerde onlangs op het onderwerp. Bij verpleeghuis en astmacentrum Hornerheide in Horn wordt gesproken van een doorbraak in de behandeling van mensen met longemfyseem en bronchitis.

Het opmerkelijke aan de bevindingen van Schols is dat meer eten voor deze patiënten juist goed is, in tegenstelling tot wat medici tot dusverre dachten. „Vroeger werd aangenomen dat een lichter gewicht voor een kortademig iemand voordelig is. Omdat de patiënt minder kilo's hoeft mee te dragen kost dat minder energie, zo werd geredeneerd", aldus Marco Graat van Hornerheide, waar het onderzoek plaatsvond.

Een lichter gewicht bij deze zieken duidt meestal op ondervoeding. Bij veertig procent van de ernstig zieken in Hornerheide bleek sprake te zijn van ondervoeding. Deze verstoring van de balans tussen voedselinname en energieverbruik beïnvloedt de gezondheid negatief. Het prestatievermogen van de zieke ging namelijk sterk achteruit door verzwakking van de spieren. Om die vicieuze cirkel te doorbreken kwam Schols op het idee eens naar het voedingspatroon te kijken. Al snel bleek dat extra eten eventueel in combinatie met spierversterkende middelen leidde tot betere prestaties omdat met name de ademhaling positief beïnvloed werd. Versterking van de spieren is juist voor mensen met luchtwegaandoeningen extra belangrijk omdat de werking van de borstspieren van directe invloed is op de ademhaling.

Volgens Graat worden de bevindingen van Schols nu al op grote schaal toegepast bij het revalidatieprogramma van Hornerheide. In hoeverre dit ook door andere astmacentra reeds is overgenomen is niet bekend.

Doorgang voor voetgangers Maastricht moet gewaarborgd blijven

Terrassen aan banden

Van onze correspondent

MAASTRICHT – De gemeente Maastricht gaat een halt toeroepen aan de wildgroei van terrassen in de provinciehoofdstad. De terrassen moeten ook aan strengere eisen voldoen. De buitenzitjes aan de Platielstraat, de Kersenmarkt en Achter het Vleeshuis, moeten zelfs helemaal verdwijnen. Dat staat in de gisteren bekendgemaakte 'Terrasnota Maastricht'.

Er ontstaat nu te veel overlast door de terrassen. De gemeente is in het verleden te tolerant geweest. De doorgang voor bijvoorbeeld voetgangers wordt belemmerd, daar er ontstaat ook geluidsoverlast voor omwonenden, het stadsgezicht wordt ontsierd en er doen zich problemen voor bij het laden en lossen door vrachtwagens omdat de straten volstaan met terrasjes.

De caféhouders in Maastricht hebben de terrasnota nog niet ontvangen, maar weten ervan.

Regels

De gemeente wil in de toekomst 'goed ingerichte karakteristieke terrassen', die nauw zijn afgestemd op de bestaande architectuur van het pand en zijn omgeving.

Ze worden volgens de plannen alleen toegestaan als er voldoende ruimte overblijft voor voetgangers (minstens anderhalve meter) en voor hulpdiensten (3,5 meter). In het voetgangersdomein in de binnenstad mogen alleen op het Sint Amorsplein, het Dominicanerkerkplein, de Mariastraat de Maastrichter Brugstraat, en op een gedeelte van de Nieuwstraat en Op de Thermen buitenzitjes worden geplaatst. Vrijthof en Markt vallen niet binnen dit gebied en daar mogen de terrasjes dus blijven.

Verder mag per vierkante meter straks nog maar één stoel worden geplaatst, moeten de terrasafscheidingen verplaatsbaar zijn, moeten tafels en stoelen van natuurkleurig riet of rotan zijn en worden vlonders verboden. Ook menuborden, reclameborden, parasols uitgeklapt groter dan drie meter en slinger-verlichting zijn taboe. Stoeptegels met een 'T' gaan de maximale oppervlakte van een terras aangeven.

Heksenjacht

Volgens wethouder J. in de Braekt (publieke werken) die de plannen gisteren presenteerde, is het niet de bedoeling dat een heksenjacht wordt gehouden. „Maar als de houders van een terras zich consequent niet aan de regels houden, zetten ze hun vergunning op het spel. In het uiterste geval kan een terras op last van de gemeente, maar op kosten van de eigenaar, worden verwijderd."

Het beperken van het aantal terrassen past in het plan van de gemeente Maastricht om de kwaliteit van de binnenstad te verbeteren. Eerder legde de gemeente verkoopactiviteiten buiten de winkels aan banden, hondenbezitters kregen een opruimplicht van door hun viervoeters gedane behoeften en ook het 'wonen boven winkels' past in dit rijtje.

Ook PNL tegen Oost-westbaan

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Na D66 en Groen Links heeft nu ook de PNL-fractie in Provinciale Staten zich fel gekant tegen de geplande uitbreiding van Maastricht Airport met een Oost-westbaan. Tijdens de gisteren gehouden eerste ronde van de algemene politieke beschouwingen kwam fractievoorzitter W. Derckx 'langzaam maar zeker' tot de slotsom dat een grotere Limburgse luchthaven niet meer kan worden aangemerkt als de economische motor van Zuid-Limburg.

Volgens Derckx hebben de jongste, razendsnelle ontwikkelingen rond de aanleg van een tweede start- en landingsbaan zijn fractie tot het inzicht gebracht dat de voordelen er niet meer opwegen tegen de nadelen.

In dit verband noemde hij met name de almaar oplopende verliezen van de luchthaven, de aangekondigde inkrimping van het personeel, de negatieve vestigingsbeslissing van vijftal express-vervoerders, de recente uitspraak van het Haagse gerechtshof en het brede maatschappelijk verzet tegen de uitbreiding.

Bij wijze van alternatief stelt PNL voor om de zeshonderd miljoen gulden die met de aanleg van en gerelateerde rond de nieuwe startbaan gemoeid is, vooral ten goede te laten komen aan een versnelde aanpak van de vele knelpunten in het Limburgse rijks- en waterwegennet.

Bovendien zou met het resterende geld een belangrijk deel van de PNL-arbeidsplaatsen kunnen worden veilig gesteld, die WVC-minister d'Ancona voornemens is te schrappen.

● *Precies om twaalf minuten over negen komt de VSL-bus met piepende remmen tot stilstand voor de blokkade van de ondernemers van Hartje Hoensbroek. De stiptheidsactie duurde een half uur.*
Foto: KLAUS TUMMERS

'Renovatie winkelcentrum Hoensbroek moet op begroting 1992'

Boze ondernemers blokkeren bus

Van onze verslaggeefster

HOENSBROEK – Ruim dertig ondernemers uit Hoensbroek, gewapend met spandoeken en vlaggen, trokken gistermorgen naar het Gebrookerplein in die plaats. Daar blokkeerden de boze middenstanders de busbaan door het winkelcentrum. De gezamenlijke ondernemers van Hartje Hoensbroek zijn het zat. De winkeliers eisen dat de gemeente Heerlen de voorgenomen reconstructie van het winkelcentrum in Hoensbroek toevoegt aan de begroting voor 1992. Omdat te bewerkstelligen voeren ze actie.

De blokkade van de busbaan is een stiptheidsactie. Aandacht, dat willen de ondernemers.

Klokslag negen uur wordt de busbaan in beide richtingen afgezet met dranghekken. De boze winkeliers nemen plaats tussen de hekken. De sfeer op het Gebrookerplein is grimmig. De Heerlense politie, die informeel is ingelicht, houdt van een afstand een oogje in het zeil.

Met een ijzeren ketting maken de winkeliers de hekken aan elkaar vast. Als de eerste bus nadert uit de richting van de Amstenraderweg wordt het doodstil. De buschauffeur brengt zijn voertuig pal voor de dranghekken tot stilstand. Onmiddellijk stelt hij de centrale van het Verenigd Streekvervoer Limburg (VSL) op de hoogte van de situatie. De deuren van de bus blijven dicht. De zes inzittenden kijken een beetje beteuterd om zich heen.

Na een kleine tien minuten besluit de buschauffeur een andere weg te kiezen. In de stromende regen wachten de winkeliers op de bus uit de Nieuwstraat. Als deze om even voor half tien nog niet is gearriveerd, ruimen de winkeliers de blokkade op.

LGOG-commissie waarschuwt gemeenteraad

Stadsvlag van Maastricht kan verwarring wekken

MAASTRICHT – Als Maastricht tijdens de aanstaande Eurotop zijn wit-rode stadsvlag uitsteekt, wordt inbreuk gemaakt op een historisch gegeven en zouden internationaal wel eens vraagtekens kunnen rijzen. Het nationale dundoek van Polen is immers ook wit-rood. Een zevenhoofdige commissie voor wapen- en vlaggenkunde uit het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap brengt deze verontrusting bij schrijven van 11 november aanstaande ter kennis van de Maastrichtse gemeenteraad.

Zij voegt daar het verzoek aan toe terug te grijpen naar de oorspronkelijke stadsvlag: een rood vlak met witte, zespuntige ster. De Eurotop vergadert op 9 en 10 december in Maastricht, de plaatselijke vroedschap aanstaande dinsdag. Het 'vlagincident' is inmiddels als ingekomen stuk op de raadsagenda geplaatst. Van gemeentewege is de zaak gisteren 'veiligheidshalve' ook aangekaart bij Buitenlandse Zaken.

Daar voorzag men geen problemen.

Vijfpuntig

In het stadswapen van Maastricht houdt een engel een rood schild vast met daarop een witte, vijfpuntige ster. De LGOG-commissie kan daar vrede mee hebben. „Er bestaat geen enkele reden om aan de juistheid van dit wapen te twijfelen", luidt het in de brief aan de gemeenteraad. De commissie heeft er zelfs geen bezwaar tegen de vijfpuntige ster uit het wapen de plaats te laten innemen van de zespuntige ster die op de oorspronkelijke (rode) vlag thuishoort. Alles beter, zo lijkt het de Limburgse vlagdeskundigen, dan de wit-rode vlag die het stadsbestuur van Maastricht op 2 september 1938 vaststelde.

Voor de deugdelijkheid van hun verzoek verwijzen zij naar 'een rijk met gekleurde plaatjes versierde 15e-eeuwse Brabantse Kroniek' die zij in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel hebben mogen inzien. De kroniek bevat een afbeelding van de oudst bekende stadsvlag van Maastricht en dat is dan rood-met-ster.

Naar de gewoonten van die tijd is de vlag als een vierkant afgebeeld. De commissie heeft ook een in 1545 in Frankfurt uitgegeven 'Wappenbuch von Meister JK' in handen gekregen en ook daarin staat het banier van Maastricht, weliswaar zwart-wit, afgebeeld als een effen vlak met een zespuntige ster.

Vietnam

De briefschrijvers herinneren eraan dat reeds in 1938 twijfels bestonden over de juiste kleurenvolgorde. In daarop volgende decennia, zo stellen zij verder vast, hebben tal van Maastrichtenaren daar ook moeite mee gehad. Regelmatig immers ziet men de stadsvlag 'op zijn kop' hangen. Ongewild hangt dan de vlag van Indonesië of Monaco uit, signaleert de LGOG-commissie.

Een rode vlag met vijfpuntige ster, zoals voorgesteld, vertoont overigens gelijkenis met de nationale vlag van Vietnam-Noord (red. LD), maar dat is voor de commissie kennelijk ver van huis. Verder althans dan Polen....

MVV

Overigens heeft een zich regelmatig verjongende groep Maastrichtenaren decennialang onbewust aan de verlangens van de commissie beantwoord. Het zijn de voetballers van MVV, die op een rood shirt een vijfpuntige (stads)ster droegen. Onder het rode shirt een witte broek. Dus toch nog fout...

servé overhof

Brief over stadsvernieuwing

MAASTRICHT – Overleg van wethouders stadsvernieuwing van 23 grotere gemeenten in ons land, waaronder Heerlen en Maastricht, heeft geresulteerd in een brief aan de Kamercommissie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Staatssecretaris Heerma heeft tot het jaar 2005 een bedrag van 11 miljard gereserveerd voor stadsvernieuwing. Dat bedrag doet geen recht aan de grote achterstanden, vinden de wethouders. De rijksbijdrage aan de stadsvernieuwingsfondsen moeten op z'n minst gelijkblijven.

De vier grote steden van ons land krijgen 50 procent van de Rijksbijdragen, waarmee de problemen van de middelgrote steden worden gebagatelliseerd. Ten slotte wijzen de wethouders erop dat stagnatie in de stadsvernieuwing ook stagnatie zal meebrengen voor het proces van de sociale vernieuwing.

Nieuwe directeur Arbeidsbureau

HEERLEN - Mevrouw C. Pluymaekers (40) is benoemd tot nieuwe directeur van het Gewestelijk Arbeidsbureau in Heerlen. Zij volgt J. Gouverne op, die geruime tijd geleden met de VUT ging. Mevrouw Pluymaekers werd geboren in Gronsveld. Sinds 1972 werkt zij bij de Arbeidsvoorziening. Momenteel is ze plaatsvervangend directeur van het Arbeidsbureau in Leiden.

Berg half uur zonder water

BERG A/D MAAS – De bewoners van Berg aan de Maas hebben gistermiddag rond half twee korte tijd zonder water gezeten. Een reparatieploeg van de Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) had bij het stoppen van een ernstige lekkage aan de Molenweg-zuid in Urmond een van de twee leidingen die Berg van water voorzien afgesloten in de veronderstelling dat het dorp door de andere leiding werd gevoed.

Al snel bleek echter dat bij deze leiding de afsluiter om 'onverklaarbare' redenen dicht stond. Hierdoor kwam er in Berg geen druppel meer uit de kraan. Verontruste bewoners belden direct naar de WML en binnen een half uur was het euvel verholpen.

Visstropers uit Maasbracht betrapt

THORN – Twee visstropers uit Maasbracht zijn donderdagavond op heterdaad betrapt aan het verbindingskanaal tussen de grindgaten Koeweide en Grote Hegge in Thorn. Zij waren aan het vissen met een staand net van 180 meter.

In hun boot werd een hoeveelheid baars en snoekbaars aangetroffen. Het net werd in beslag genomen en de twee mannen zijn bekeurd. Het betrof een gezamenlijke actie van de veldpolitie en de rijkspolitie te water.

Man uit Ingber verongelukt

GULPEN - De 21-jarige Hans Debie uit Ingber is dinsdagavond om het leven gekomen bij een verkeersongeluk in Engeland. Hij was onderweg om een vriendin te bezoeken. Toen hij na het tanken van benzine weer de weg op reed kwam hij frontaal in botsing met een tegenligger.

Verdachte bekent zestien inbraken

HEERLEN – Een 23-jarige Heerlenaar heeft zestien inbraken bekend in woningen en bedrijven. De jongeman werd woensdag aangehouden door de politie van Heerlen op verdenking van inbraak bij een opticien in Heerlen en in een woning aan de Van Weerden Poelmanstraat. De buit van deze inbraken is terug gevonden.

Bij zijn verhoor bekende de man nog veertien inbraken. Hij is voorgeleid aan de officier van justitie in Maastricht.

Tien inbraken in Swalmen

SWALMEN – In Swalmen is gisternacht in maar liefst tien woningen ingebroken. Op een plaats gingen de dieven met behulp van een gestolen autosleutel met de op de oprit geparkeerde auto aan de haal. In de andere gevallen ging het voornamelijk om geld en sieraden.

Ook huissleutels en bankpasjes werden vermist. Alle inbraken vonden plaats in de omgeving Bosstraat.

Hoera, hier ben ik!

TOINE

geboren op
7 nov. '91

Ruud en Alma
Savelkoul-Janssen
Dorpstr. 87
6122 CG Buchten

In verband met de geboorte van onze zoon Toine is bloemenspeciaalzaak Swentifleur te Buchten gesloten tot en met 19 november.

---

†

Met droefheid geven wij kennis, dat na een werkzaam en liefdevol leven voor het gezin, dat alles voor hem betekende, toch nog onverwacht van ons is heengegaan, mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Toni Kampermann

echtgenoot van

Trees Bercx

Hij overleed in de leeftijd van 55 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Heerlen: Th. Kampermann-Bercx
Heerlen: Paula
Nicole
Buchten: Yvonne en Roger
Heerlen: Ilona en Marcel
Familie Kampermann
Familie Bercx

6414 EA Heerlen, 8 november 1991
Hermelijnstraat 19

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op woensdag 13 november a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Gerardus Majella te Heerlen-Heksenberg, waarna aansluitend begrafenis zal plaatsvinden op de begraafplaats te Heerlerheide.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Rozenkransgebed tot intentie van onze dierbare overledene dinsdag 12 november om 18.45 uur in voornoemde parochiekerk, aansluitend avondmis.
Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel van Lindeman Uitvaartcentra, Spoorsingel 4 te Heerlen, dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur.
Voor vervoer kerk-begraafplaats v.v. is gezorgd.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

„Licht dat ons aanstoot in de morgen, voortijdig licht waarin wij staan. Koud, een voor een, en ongeborgen, Licht overdek mij en vuur mij aan. Dat ik niet uitval, dat wij allen, zo zwaar en droevig als wij zijn, niet uit elkaars genade vallen en doelloos en onvindbaar zijn".

Heerlen, 8 november 1991

Op 4 november 1991 is plotseling overleden op 62-jarige leeftijd

Sophie Smeets

echtgenote van

Theo Vincent

Vandaag hebben we haar begraven op het r.k. kerkhof van de parochie St. Jozef Heerlerbaan dankbaar om zoveel zorg, liefde en dienstbaarheid en bedroefd nu daaraan zo onverwacht een einde kwam.
Het was haar uitdrukkelijke wens om haar in alle stilte bij haar zoon Eddie te begraven.
Op zaterdagavond 21 december is er om 19.00 uur een zeswekendienst in de parochiekerk St. Jozef Heerlerbaan.

Theo Vincent
Annet Vincent, John Jeninga en Bas

Corr.-adres: Heerlerbaan 30a, 6418 CG Heerlen

---

†

De leegte die zij achterliet bracht ons veel verdriet. Doch de liefde die zij ons bood kan niet gescheiden worden door de dood.

Diep bedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmede zij ons gedurende haar leven heeft omringd, delen wij u mede dat heden van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, op de leeftijd van 66 jaar, mijn lieve vrouw, onze zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Christina Hubertina Cober

echtgenote van

Johannes Mathijs Maria Baeten

In dankbare herinnering:
Oirsbeek: J.M.M. Baeten
Hoensbroek: Marlies en Rob Hunnekens-Baeten
Bram, Jojanneke
Landgraaf: Leonie en John Louvenberg-Baeten
Stijn
Familie Cober
Familie Baeten

8 november 1991
Populierenlaan 56, 6438 GM Oirsbeek

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op dinsdag 12 november a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Lambertus te Oirsbeek, gevolgd door de crematie te Geleen.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
De dierbare overledene zal bijzonder herdacht worden tijdens de avondwake van maandag 11 november a.s. om 19.00 uur in bovengenoemde kerk.
U kunt afscheid nemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100, Hoensbroek. Bezoekgelegenheid dagelijks van 14.00 tot 15.00 uur en van 19.00 tot 20.00 uur. Zondag alleen van 14.00 tot 15.00 uur.
Voor vervoer naar en van het crematorium is gezorgd.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Na een voorbeeldig en zorgzaam leven is heden in het St. Jozefziekenhuis te Kerkrade voorzien van het h. sacrament der zieken van ons heengegaan in de leeftijd van 48 jaar mijn innig geliefde echtgenote, dochter, schoondochter, zus, schoonzus, tante en nicht

Gertie Papousek

echtgenote van

Willem Lenzen

Landgraaf: W. Lenzen
Familie Papousek
Familie Lenzen

6374 GT Landgraaf, 7 november 1991
Dr. Willem Dreesstraat 1

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op dinsdag 12 november a.s. om 10.00 uur in de parochiekerk H. Theresia en Don Bosco Lauradorp-Landgraaf waarna aansluitend crematie in het crematorium te Heerlen.
Samenkomst in voornoemde kerk. Er is geen condoleren.
Voor vervoer van de kerk naar het crematorium en terug is gezorgd.
Maandag 11 november zal de overledene bijzonder worden herdacht tijdens de avondmis van 19.00 uur in bovengenoemde kerk.
Afscheid nemen dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur in het streekmortuarium gelegen op het terrein van de Lückerheidekliniek St. Pieterstraat 145 te Kerkrade-Chèvremont.
Indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden gelieve dan deze aankondiging als zodanig te beschouwen.

---

†

Heden overleed tot onze diepe droefheid, voorzien van de h. sacramenten der zieken, in het De Wever-ziekenhuis te Heerlen, in de leeftijd van 76 jaar, onze zorgzame moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder, zus, schoonzus, tante en nicht

Maria Franssen

echtgenote van wijlen

Sheng Peters

[illegible]

Enige en algemene kennisgeving

†

Dankbaar voor hetgeen hij voor ons heeft betekend geven wij u kennis dat na een ongelijke strijd onverwacht van ons is heengegaan onze lieve vader, zoon, broer, zwager en oom

Hans Schubert

Hij overleed in de leeftijd van 45 jaar.

zijn kinderen Pascal en Emanuella
Heerlen: Toos Schubert-Meijer
Geleen: Lisette Janssens-Schubert
Piet Janssens
Heerlen: Marga Lubin-Schubert
Ed Lubin

Heerlen, 7 november 1991
Corr.-adres: Broekbeek 25, 6166 JP Geleen

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op dinsdag 12 november a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. ... te Heerlen Sittarderweg ... crematie zal plaatsvinden ... Heerlen Imstenraderweg 16 ... [illegible]

---

† Jan Beckers, 42 jaar, echtgenoot van Ingrid Tieken, Huurvaarderstraat 78, 6043 ST Roermond. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 11 november 1991 om 10.30 uur in de kerk De Goede Herder, Florasingel 40 te Roermond.

† Annie Knapen-Cloudt, 47 jaar, echtgenote van Cor Knapen, Sportlaan 50, 6093 GH Heythuysen. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden heden, zaterdag 9 november 1991 om [illegible]

Wegens sterfgeval is onze zaak

Herenkapsalon Rob Hunnekens

Hoofdstraat 35, Hoensbroek

dinsdag 12 november a.s. de hele dag gesloten.

... familieberichten voor ... bestaat gelegenheid ... tussen 15.00 en 16.00 ... of telefonisch ...

Limburgs Dagblad

Dankbetuiging

Zoveel mensen in de kerk, zoveel brieven, bloemen waren voor ons een teken van vriendschap.
Het heeft ons getroost in de moeilijke tijd dat wij afscheid moesten nemen van

Wim Diemant

Hiervoor onze hartelijke dank.

M. Diemant-Jansen van den Doormaal en Wendy

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 10 november a.s. om 11 uur in de dekenale Gregoriuskerk te Brunssum.

---

†

Na een liefdevolle verzorging in de ... kliek te Heerlen, is kalm en vredig van ... gaan, onze zus, schoonzus, tante en nicht

Leny Vonken

echtgenote van wijlen

J. Beek

Zij overleed in de leeftijd van 81 jaar, ... het h. sacrament der zieken.

Uit aller naam:
Familie Vonken
Familie Beek

Heerlen, 2 november 1991

Ingevolge de wens van de overledene ... uitvaartdienst en de crematie in beslo... kring plaatsgevonden op donderdag 7 ... 11.
Tevens bij deze een bijzonder woord van dank ... de h.h. doktoren en het verplegend personeel ... de Verpleegkliniek te Heerlen, A, afd. ...

Enige en algemene kennisgeving

... voor allen die ... van de h. sacramenten ... mijn lieve man, onze ... en opa

Sjeng Hensen

echtgenoot van

Annie Penners

Hij overleed in de leeftijd van 81 jaar, na een liefdevolle verzorging in St. Jansgeleen.

Elsloo: A. Hensen-Penners
[illegible]

Het is alweer een jaar geleden dat wij afscheid moesten nemen van haar waar wij zoveel van hielden, onze lieve mam en oma

Marie Gastelaars

De eerste jaardienst ter harer gedachtenis wordt gehouden op zondag 10 november a.s. om 10.30 uur in de Fatima parochie, Kruisberg-Brunssum.

G. Gelissen-Geijer
kinderen en kleinkinderen

Anna Maria Elisabeth Diederen-Steins

wordt gehouden op zondag 10 november om 11.30 uur in de kerk van de H.H. Nicolaas en Barbara te Valkenburg.

Kinderen en kleinkinderen Diederen

Valkenburg, november 1991

J. ... 33

... dinsdag 12 november ... (oude kerk) te Elsloo, waarna aansluitend de crematie in het crematorium Nedermaas te Geleen.
Er is geen condoleren.
Maandagavond tijdens de noveen om 18.45 uur in voornoemde kerk zal hij bijzonder herdacht worden.
De overledene is opgebaard in de rouwkamer van Uitvaartcentrum Diedren, Heirstraat 8 te Elsloo.
Bezoek dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur.

Hoe vlug gaat toch een jaar het lijkt nog helemaal niet waar. De leegte die jij achterliet bracht ons allen veel verdriet. Maar de liefde die jij bood is niet te scheiden door de dood. Al wat jij deed en wat jij zei gaat voor ons nooit voorbij.

De plechtige eerste jaardienst voor onze onvergetelijke lieve zus en tante

Maria Francort

zal gehouden worden op zondag 10 november a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk St. Jozef te Heerlerbaan.

Familie Francort

Groen Links 'moedeloos' van provincie-politiek

MAASTRICHT – Terwijl Provinciale Staten van Limburg in het comfortabele gouvernementsgebouw de praatcultuur tot hoogste goed hebben verheven, wordt datzelfde provinciebestuur aan alle kanten voorbijgeraasd door de meest uiteenlopende maatschappelijke problemen en ontwikkelingen. Die uiterst zwartgallige constatering viel gisteren te noteren uit de mond van voorzitter Karin Kienhuis van de Statenfractie van Groen Links tijdens de eerste ronde van de algemene politieke beschouwingen op het provinciale beleid en de begroting voor 1992.

„Het is om moedeloos van te worden," zo hief Kienhuis haar sombere betoog aan. „Wij praten veel, maar we lossen niets op. Sterker nog, terwijl wij praten groeien de problemen ons boven het hoofd. Een beetje aandeelhoudersvergadering had ons als bestuur allang de laan uitgestuurd. Wij proberen hier als Provinciale Staten van Limburg een provincie te besturen, de mensen mogen van ons wat verwachten, maar als je naar de problemen kijkt waar wij voor staan dan vraag je je wel eens af waar dit jaarlijkse ritueel van algemene beschouwingen toe dient."

Kienhuis kan zich maar niet aan de indruk onttrekken dat het provinciebestuur 'links, rechts, boven en onder' door de ontwikkelingen voorbijgereden wordt. „Toch is er nauwelijks een debat in deze Staten dat recht doet aan de ernst van al deze problemen."

Het zoeken naar een rijtje schrijnende voorbeelden ging de Groen Links-aanvoerster dan ook moeiteloos af. Het milieubeleid, zo schetste Kienhuis, schiet – ook – in deze provincie ernstig tekort, op de arbeidsmarkt is onverminderd sprake van een onverantwoord grote kloof tussen vraag en aanbod, het Limburgse grondwater blijft maar dalen als gevolg van met name de bruinkoolwinning in Duitsland en de vluchten vanaf Maastricht Airport zijn *de jure* illegaal.

Tot overmaat van ramp, zo vervolgde Kienhuis, dreigt nu zelfs ook de begroting en het bijbehorende beleidsprogramma voor 1992 tot een papieren tijger te verworden nu Gedeputeerde Staten 'aan alles en iedereen in Limburg' hebben laten weten dat subsidies zullen worden afgebouwd of zelfs beëindigd.

Burgemeester Nederweert tijdens symposium:

'Mestverwerking trekt boeren uit de stront'

Van onze verslaggever

NEDERWEERT – „De mestverwerking trekt de boeren uit de stront." Met die stelling oogstte de burgemeester van Nederweert, drs Fons Jacobs, grote bijval tijdens een symposium dat de afdelingen Nederweert, Ospel en Leveroy van de LLTB gisteren in het gemeenschapshuis van Nederweert-Eind organiseerden.

In Nederweert is een van de vier fabrieken gesitueerd die vanaf 1995 gezamenlijk één miljoen ton mest zullen moeten verwerken. Op die hoeveelheid wordt althans het netto-mestoverschot geschat.

Vertrouwen

De landelijke mestverwerkingscapaciteit zou in 1995 zes miljoen ton moeten bedragen. Maar aangezien voortekenen erop wijzen dat die capaciteit niet zal worden gehaald, heeft de minister van Landbouw, Visserij en Natuurbeheer, drs Piet Bukman, de regelgeving aangescherpt en de voorbereidingen voor stringentere maatregelen getroffen. Een inkrimping van de veestapel wordt niet uitgesloten.

„De niet aflatende stroom milieuregels geeft ons de indruk dat de overheid nog maar zeer weinig vertrouwen in de beheersbaarheid van het probleem heeft", schamperde gisteren Sjef Ketelaars uit Ospel, die het mestsymposium voorzat.

„De overheid heeft schijnbaar geen vertrouwen in haar eigen beleid. Door steeds met nieuwe regels en wetten te komen, doorkruist zij eerder gemaakte afspraken. Daarbij komt dat de onduidelijkheid van de regelgeving alleen maar toeneemt. Het hoeft dan ook geen verbazing te wekken dat de agrarische sector hierop met wantrouwen reageert.

Mineralenprobleem

De veehouders weten niet meer waaraan ze toe zijn. Wie nu milieuvriendelijk wil produceren of investeren, wordt straks misschien gestraft. Daarom nemen agrarische ondernemers een afwachtende houding aan."

Het mestprobleem is een mineralenprobleem, lichtte ir Frans van Poppel, adjunct-directeur van Landbouwbelang, toe. Landbouwbelang voedt per jaar 1.3 miljoen varkens en 2.5 miljoen leghennen. Door toevoeging van fytase, een enzym dat onbenutbaar geachte fosfor toch benutbaar weet te maken, kan het fosfor-gehalte in veevoeders aanzienlijk worden teruggebracht.

Evenzo kan door toevoeging van aminozuren (eiwitten) het stikstofgehalte worden gereduceerd.

Toevoeging van fytase maakt het voer slechts vijf tot tien cent per 100 kilogram duurder; toevoeging van aminozuren iets meer. „Voor een tientje per varken kunnen we de stikstofuitstoot tot 25 procent verminderen", aldus Van Poppel.

Met grote belangstelling werden de experimenten van Landbouwbelang zelfs buiten de landsgrenzen gevolgd.

Onderzoek gestart naar haalbaarheid nieuwe faculteit

RL-medewerkers willen sociale wetenschappen

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De Rijksuniversiteit Limburg heeft een aantal werkgroepen ingesteld om de haalbaarheid te onderzoeken van een nieuwe faculteit sociale wetenschappen. Er zou een studierichting 'international social studies' en een richting 'psychologie' moeten komen. Een van de uitgangspunten is het voorkomen van een teruggang in het aantal studenten aan de RL.

Onlangs sloten prof. Louis Boon, decaan van de faculteit gezondheidswetenschappen, en Gerard Borsten, beleidsmedewerker, een studie af naar de kansen van de nieuwe faculteit. Ze deden dat op persoonlijke titel, niet namens de RL. De twee nu ingestelde werkgroepen, voor elke studierichting een, hebben wel de steun van het College van Bestuur, zei voorzitter mr L. Vredevoogd.

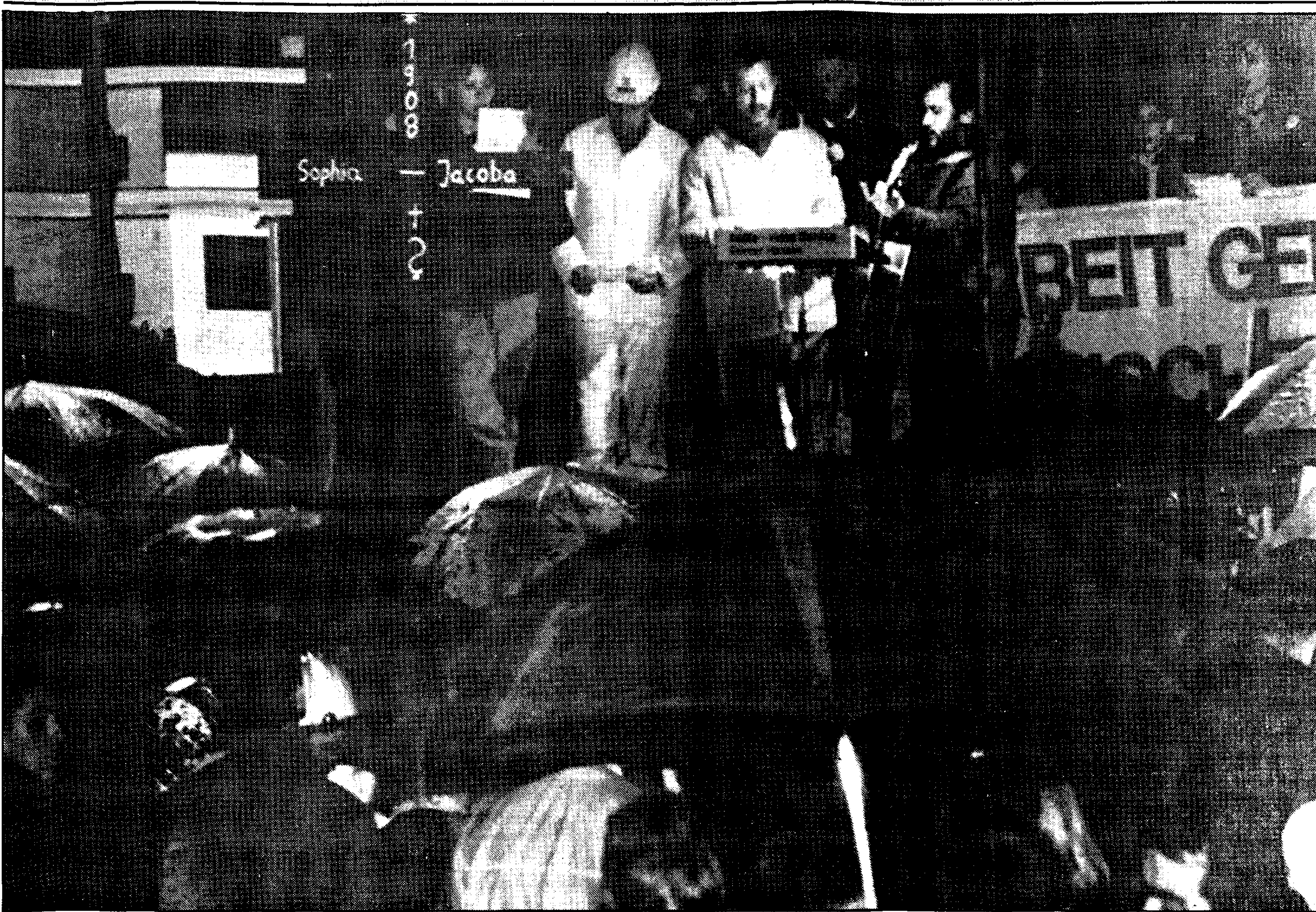
Voor de nieuwe faculteit zal de RL een investering van drie tot vierhonderdduizend gulden moeten vragen. „De deskundigheid is al aanwezig," zegt prof. Boon. „Omdat onze universiteit nooit is uitgegaan van beperkte vakgebieden, werken we bij economie, rechten, geneeskunde en vooral gezondheidswetenschappen al veel sociale wetenschappers. Het gaat om ongeveer honderd medewerkers, waaronder verschillende wetenschappers van naam. Die topmensen hebben we bereid gevonden in de eerste fase van de nieuwe studie medewerking te verlenen."

Volgens de huidige plannen moet een faculteit sociale wetenschappen minstens driehonderd studenten per jaar kunnen trekken. Zo zou de landelijke trend van afnemende studentenaantallen weerstaan kunnen worden. De vraag of er nog wel werk is voor sociale wetenschappers beantwoordt Boon positief. „De richting 'international social studies' bestaat nog niet eens in Nederland, terwijl we met psychologie niet de bekende klinische kant op willen, maar vooral de psychologie van het leren zullen onderwijzen."

Met de nieuwe faculteit wil Boon een andere toon zetten dan het sterk toegepaste karakter van de huidige studies. „Het gaat hier om meer programma's in de zuiver wetenschappelijke sfeer."

Er zijn ook gesprekken gevoerd met de technische universiteit in Aken, waar eveneens veel sociale wetenschappers werken. In dat verband wordt gedacht aan het uitwisselen van studenten.

Protest in stromende regen

● *Niet minder dan vierduizend mensen namen gisteravond in de stromende regen deel aan een stille mars uit protest tegen de dreigende sluiting van de mijn Sophia-Jacoba in het Duitse Hückelhoven, even over de grens bij Roermond. Na afloop van de toch werd in Ratheim nog een eucharistieviering gehouden. Minister-president Johannes Rau van de deelstaat Noordrijn-Westfalen bracht gisteren een bezoek aan de mijnwerkers die een ondergrondse zitstaking zijn begonnen tegen de plannen van de Duitse regering om de mijn binnen enkele jaren te sluiten. Rau deelde mee dat de deelstaat bereid is eenderde van de investeringskosten voor zijn rekening te nemen om de mijn nog tot 1999 te laten draaien. De bondsregering voelt daar vooralsnog niet veel voor.* Foto: JEROEN KUIT

Volvo kan dag eerder beginnen

BORN – Volvo Car in Born kan aanstaande dinsdag de produktie weer hervatten. Dat is een dag eerder dan aanvankelijk werd gedacht. De meevaller is te danken aan het feit dat de stakende arbeiders van de motorenfabriek van Renault in de Franse stad Cléon de directie beloofd hebben vandaag te werken.

Ook komende maandag, een nationale feestdag in Frankrijk, zal de fabriek normaal in bedrijf zijn. Door de staking in Frankrijk heeft de produktie bij Volvo in totaal tien werkdagen stilgelegen. Volvo kon daardoor ruim vierduizend auto's minder produceren dan was gepland. Het leverde het bedrijf een schadepost op van 15 tot 20 miljoen gulden. Het is overigens nog niet duidelijk of de staking bij Renault definitief verleden tijd is. Er wordt nog steeds overleg gevoerd. Het gebaar van de Franse arbeiders moet echter wel worden gezien als een handreiking.

Engels op symposium:

'Betrouwbaarheid van de politiek in het geding'

NEDERWEERT – „De betrouwbaarheid van de politiek is in het geding", zo stelde gisteren tijdens een mestsymposium in het gemeenschapshuis van Nederweert-Eind mr ing. Wim Engels van de sociaaleconomische voorlichtingsdienst van de LLTB.

Toen eind december 1986 de mestproductierechten werden vastgesteld, zegde minister Braks toe dat aan die rechten niet zou worden getornd, ook al zouden ze niet optimaal worden benut. Nu wil minister Bukman de onbenutte (latente) mestproductierechten opschorten. Boeren vrezen dat op uitstel afstel volgt.

Tegen de ministeriële maatregel van bestuur zullen de centrale landbouworganisaties zich met hand en tand moeten verzetten, werd gisteren tijdens het symposium met klem betoogd. Maandagavond komen de drie CLO's samen om een gezamenlijk standpunt te bepalen. Dat schijnt niet eenvoudig. Er zijn 21 varianten, zo liet Chris van Gisbergen, voorzitter van de Afdeling Varkenshouderij van het Landbouwschap, zich donderdag in Horst ontvallen.

Liass kiest voor klantgerichte aanpak

Ziektekosten stijgen met 6,6% per cliënt

Van onze verslaggeefster

HEERLEN – Het Liass doet in haar eerste jaarrapport onder andere verslag van de succesvolle gang van zaken rondom de fusie tussen het AZM en CZF. Deze twee gefuseerde instellingen behartigen onder de nieuwe naam Liass nu de belangen van 465.000 verzekerden. De ziektekosten van hun cliënten zijn ten opzichte van vorig jaar gemiddeld met 6,6% gestegen. De oorzaak daarvan is onder meer het toevoegen van de intensieve thuiszorg aan het servicepakket. Ook zijn de kosten voor de farmaceutische en specialistische hulp en de ziekenhuisverpleging flink gestegen. Per verzekerde werd er dit jaar gemiddeld f1631,- besteed. Het Liass wil in de toekomst haar sociale ziektekostenverzekering afstemmen op de eisen van haar cliënten en zo een meer klantgericht beleid voeren.

Plan Simons

In het jaarverslag laat de directie van het Liass zich ook kritisch uit ten opzichte van de stelselwijziging. In het plan Simons zullen de verzekeringsmaatschappijen met elkaar gaan concurreren. Het Liass vreest dat dit 'dingen om de gunst' van de verzekerde zal leiden tot een grotere' vraag naar gezondheidszorg en een verhoging van de tarieven in disciplines die weinig in trek zijn.

Kartelvorming

Bovendien wordt er door het Liass een bepaalde kartelvorming gevreesd bij de ziektekostenverzekeraars, waardoor zorgverzekeraars die 'sociaal' in hun vaandel voeren gedwongen zullen worden ook heel commercieel te gaan werken en de kosten eveneens te drukken door risicoselectie. Daarom stellen zij dat in de stelselwijziging de risicoselectie uitgebannen moet worden en dat er in de partijen in overgangssituatie een gelijkwaardige concurrentiepositie kunnen innemen.

Bouw Zuiderbrug snel van start

VENLO – In Venlo zal op zeer korte termijn worden begonnen met de bouw van de Zuiderbrug. Deze brug over de Maas vormt een belangrijke schakel in de nog aan te leggen A73 tussen Boxmeer en Maasbracht. Met de bouw is een bedrag van 32 miljoen gulden gemoeid. De Zuiderbrug moet eind 1994 klaar zijn.

De brug wordt 310 meter lang, ruim 40 meter breed en wordt gestut door vier pijlers: twee in de Maas en twee in het winterbed. Voor de bouw is ongeveer 183.000 m3 beton nodig en in totaal moeten er 6500 meter voorgespannen betonpalen worden geheid. Om overlast voor omwonenden te voorkomen zal dat op geluidsarme wijze gebeuren.

Afgelopen weken tekenden Rijkswaterstaat en aannemers het contract voor de bouw van de Zuiderbrug.

Aanstaande Rijksbezuinigingen maken begroting 'waardeloos'

Statenbeschouwingen '91 zonde van de energie

MAASTRICHT – Hoe groot, of liever hoe klein, is de waarde van een doortimmerde begroting die het daglicht ziet even vóór het Onzalige Moment dat twee ministers een draconische aanslag doen op je eigen, streng bewaakte huishoudboekje. Met als rampspoedig gevolg dat je in het ergste – maar allesbehalve uit te sluiten – geval vanaf 1993 jaarlijks ruim twintig miljoen gulden minder te verteren hebt, zegge een kwart van je totale financiële speelruimte.

Ziedaar het ongekend sombere *Leitmotiv* van de eerste ronde van de algemene politieke beschouwingen zoals die gisteren door Provinciale Staten van Limburg werden gehouden. Sterker nog, in bijna 'historische' eensgezindheid zijn de provinciale volksvertegenwoordigers van mening dat politieke bespiegelingen over het komend jaar te voeren beleid *de facto* zo goed als zinloos zijn zolang de ware omvang van 's Rijks bezuinigingen nog niet vaststaat. Anders gezegd, zelfs voor de meest retorische Staten-politicus is het verdomd lastig praten in de wetenschap dat een messcherp zwaard van Damocles akelig laag boven het gouvernementsgebouw bungelt. Ook al valt dat pas in 1993.

Asgrauw

Vrijwel kamerbreed zijn de Statenfracties dan ook van mening dat een dergelijk bovenmaatse greep van met name WVC-minister d'Ancona in de provinciekas zelfs de begroting van komend jaar al onder zware druk zet. „Bij zó veel en zúlke grote bezuinigingen is een rigoureuze herschikking van de provinciale gelden op korte termijn onontbeerlijk," zo zette de kersverse PvdA-fractievoorzitster Odile Wolfs de toon van de asgrauwe dag. „Donkere wolken pakken zich samen boven Limburg," riep de sociaaldemocrate uit terwijl buiten de wind floot en de striemende regen luidruchtig tegen de vensters van het gouvernement kletterde. Zelfs een toneelmeester had geen symbolischer decor kunnen bedenken.

Haar oppositionele collega Karin Kienhuis van Groen Links, die in weerwil van haar onverholen moedeloosheid de – spijtig genoeg fictieve – prijs voor de meest oorspronkelijke beschouwing toekomt, vatte de koe nog het meest resoluut bij de horens: „Ik vraag mij toch echt af of het in zo'n situatie nog wel zinvol is om over de voorliggende begroting en het beleidsprogramma te praten. Over een paar weken, een paar maanden, wie zal het zeggen, is alles misschien achterhaald en zullen we weer helemaal opnieuw prioriteiten moeten stellen."

Onbedoeld en wie weet zelfs zonder het zelf te beseffen was het de al eerder genoemde Haagse bewindsvrouwe, wier geest het jaarlijks terugkerende ritueel der algemene beschouwingen in het Maastrichtse provinciehuis volledig in zijn ban hield. Op tweeërlei wijze overigens. Eerst en vooral was er – vanzelfsprekend – de enparige en ongekend heftige kritiek die zij zich met haar *ongebreidelde* bezuinigingsdrift, met Limburg als zwaarst getroffen kind van de WVC-rekening, op de hals haalde. Pikant genoeg uitgerekend 'haar eigen' PvdA-Statenfractie daarin nog het verst. „Dat het Rijk ons zó frontaal en op zóvele terreinen zou laten vallen, konden we een jaar geleden nog onmogelijk bevroeden," sneerde Wolfs richting Binnenhof.

Injectie

Anderzijds valt d'Ancona bijkans in haar eentje de eer te beurt dat zij de reeds in gang gezette discussie over de *kerntaken van de provinciale overheid* van een ongekend krachtige injectie voorziet. Of, om maar even met de woorden van VVD-fractievoorzitter drs Wim Wijnen te spreken: „Wij zullen ons diepgaand moeten bezinnen op de vraag welke taken we als provincie nog tot de onze moeten rekenen. En dus ook welke we moeten afstoten en maar beter kunnen uitbesteden aan derden."

Enfin, het wachten is eerst nog maar even op de Voorjaarsnota, Limburgs heuse pendant van de Haagse Tussenbalans, waar met name PvdA, Groen Links, D66 en de VVD terecht op aandringen. Per slot van rekening discussieert het een stuk makkelijker als de meest ingrijpende Haagse bezuinigingsronde van de laatste jaren in haar ware omvang bekend is.

nieuwsanalyse

laurens schellen

Aanslagbiljet wordt complet...

DEN HAAG – De Belastingdienst begin... gend jaar met de vervanging van de hu... veertig verschillende soorten aanslagbil... (niet te verwarren met de aangiftebiljette... verminderingsbeschikkingen door nieuw... dellen. Dat moet in 1994 zijn afgerond, zo... de Belastingdienst gisteren bekendgemaa...

De aanslag Inkomsten/Vermogensbelastin... schijnt als eerste, vanaf januari 1992, i... nieuwe vorm. Met de invoering van deze... slagbiljetten wil de Belastingdienst de inf... tie duidelijker en zo compleet mogelijk a... belastingbetaler duidelijk maken.

Op het nieuwe biljet kan allerlei informatie... den vermeld, die nu vaak op aparte docu... ten aan de belastingplichtige wordt toeg... den. Zo zullen correcties en daarbij beho... toelichtingen op de nieuwe aanslag ku... worden 'geprint', evenals tezijnertijd de ... kening van teruggave.

De acceptgiro, die nu los wordt bijgeslot... opgenomen in het nieuwe biljet. Aparte bi... ters en toelichtingen zijn over het algemee... langer nodig.
Door deze opzet krijgt de belastingplic... straks alle informatie op één biljet aangeb... Daarmee wordt in één oogopslag duidelijk... het bedrag van de aanslag is samengesteld...

Jeltsin kondig... noodtoestand a...

MOSKOU – De Russische president B... Jeltsin heeft gisteren de noodtoestand a... kondigd in Tsjetsjen-Ingoesj, een autono... republiek in de noordelijke Kaukasus. De... publiek hoort bij de Russische Federa... maar wil onafhankelijkheid.

Jeltsins maatregel komt een dag voordat ... neraal Dzjachar Doedajev zou worden ... digd als president van Tsjetsjen-Ingo...

Jeltsin en het Russische parlement had... de verkiezingen, die eind vorige maand ... den gehouden, echter ongeldig verklaard... aanhangers van Doedajev, een gepension... de luchtmachtgeneraal, hielden in de ho... stad Grozny het parlement en andere offi... le gebouwen, inclusief dat van de K... onder staat van beleg.

Jeltsin verordonneerde Doedajevs aanh... gers vervolgens per presidentieel decree... wapens in te leveren. Dat gebeurde ...

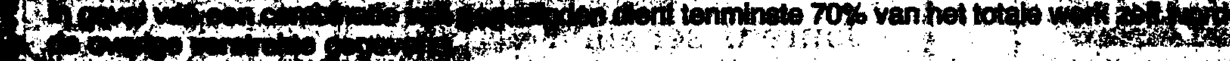
Achmed Oersanov reisde als Jeltsins spe... le afgezant naar het gebied af, maar slaag... er niet in de orde te herstellen.

Het staatspersbureau Tass meldde gis... avond dat zich duizenden betogers verza... den voor het ministerie van Binnenland... Zaken in Grozny. Zij eisten dat het depa... ment (een bolwerk van Russisch gezag) z... [illegible] verklaren aan Doedajev en het ... de volgens Rusland illegale verkiezingen ... 27 oktober gekozen parlement.

Tsjetsjen-Ingoesj is een smeltkroes van v... schillende nationaliteiten. Dadoejev beho... tot de Tsjetsjen-meerderheid. De Tsjets... zijn soennitische moslims en willen aansl... ting bij de moslim-republieken. Daarteg... bestaat verzet bij zowel de rond tweeho... derdduizend Ingoesj en de iets grotere gro... Russische kozakken. De Russische bev... king wil onder het bestuur van Moskou bl... ven.

Er dreigt in Tsjetsjen een ... oorlog. Er zijn al de nodige slachtoffers ... vallen bij schietpartijen tussen Ingoesj (d... gebieden in het naburige Noord-Ossetië o... eisen die Stalin hen had afgepakt) en et... sche Russen.

Jeltsin ziet zich als Russisch president ... voor dezelfde problemen geplaatst als So... jet-leider Gorbatsjov met de conflicten tu... sen Armenië en Azerbeidzjan en het strev... naar onafhankelijkheid van de Baltische ... publieken.

Sinds de gruwelijke aanslag op twee Australische toeristen in mei vorig jaar op de Markt in Roermond heeft het verboden Iers Republikeinse leger (IRA) in Nederland niet meer van zich doen spreken. Ook de rest van het continent bleef verschoond van IRA-geweld. Het strijdtoneel is verplaatst naar waar het ooit allemaal begon: het Verenigd Koninkrijk, waar het bloed de laatste maanden weer rijkelijk vloeide. Maar volgens deskundigen staat het vast dat ook op het vasteland binnenkort opnieuw dood en verderf wordt gezaaid. Het is slechts een kwestie van tijd, zeggen ze. De IRA komt terug en waarschijnlijk al heel snel.

in het nieuws

Verwachting terrorisme-deskundige Cees Visser

'IRA zal nieuwe 'cel' naar Nederland sturen'

DOOR JOS VAN DEN CAMP

HEERLEN - De legerraad van de IRA zal niet nalaten een nieuwe 'cel' naar Nederland of Duitsland te sturen voor het plegen van een aanslag op Britse doelen of militairen. Dat is de stellige overtuiging van Cees J. Visser, als terrorisme-deskundige verbonden aan het Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen 'Clingendael'. Uit het uitblijven van het in West-Europa aangekondigde herfstoffensief door de IRA moet niet de conclusie getrokken worden dat de IRA dus niet meer in staat zou zijn aanslagen in Nederland of Duitsland te plegen, waarschuwt Visser. Stilte voor de storm, concludeert hij.

De laatste bekend geworden 'IRA-activiteit' op het Europese vasteland dateert van december 1990. Toen arresteerde de Antwerpse politie een groep van drie Noordieren bestaande uit Gerry Roche, Kieran McCarthy en John Daly. Ze hadden drie Kalashnikovs, twee automatische geweren en een revolver en een pistool bij zich. Verondersteld werd dat de politie een zogenoemde Active Service Unit (ASU), een 'cel', had uitgeschakeld. Sindsdien is buiten het Verenigd Koninkrijk, waar de IRA-strijd weer flink is opgelaaid, niets meer van een gewapende strijd vernomen.

Blunders

Visser: „De IRA heeft in haar campagnes in Duitsland en Nederland enorme blunders begaan. In politiek opzicht was de liquidatie van de vrouw van een Britse sergeant een enorme catastrofe (september 1989). Nog geen twee maanden later volgde in Wildenrath, niet ver van de Nederlands/Duitse grens bij Roermond, de moord op een korporaal van de Royal Air Force. Ook een zes maanden oude baby werd toen doorzeefd en overleed meteen. De derde fout op rij werd op 27 mei 1990 in Roermond begaan. Op twee Australische toeristen, net bezig met het plaatsen van een fotostatief, werden een Kalashnikov en een Browning-pistool leeggeschoten. Drie blunders van de eerste orde die de eventuele goodwill die de IRA voor haar gewapende strijd in West-Europa had, geheel heeft doen verdwijnen".

'Collaborateurs'

Maar volgens Visser is de politieke munt die de IRA uit haar strijd wenst te slaan, geheel ondergeschikt aan de militaire resultaten die men wil boeken. „Reken maar dat de militaire strijd gewoon doorgaat. Het uitschakelen van Britse militairen als symbool van de bezetter, blijft het belangrijkste voor iedere IRA-vrijwilliger. De binding die de IRA jarenlang heeft onderhouden met Sinn Fein, de politieke vleugel van de IRA, wordt steeds losser. Ze heeft zich ontdaan van politieke verplichtingen jegens haar bovengrondse sympathisanten", aldus Visser. „Dat betekent dat de terughoudendheid die betracht werd bij het plegen van geweld een stuk minder zal worden".

Een tot de verbeelding sprekend voorbeeld in dat kader is volgens Visser het gebruiken van 'collaborateurs' met de Britse vijand (een kok en schoonmaakster). Die werden, nadat hun familieleden in gijzeling waren genomen, gedwongen met een met explosieven geladen auto tegen een kazerne aan te rijden. Dergelijke tactieken zal de IRA daarentegen in Duitsland of Nederland niet hoeven gebruiken, meent Visser. „De bewaking van Britse militairen en militaire objecten in Duitsland en Nederland is zo minimaal dat het een fluitje van een cent is om een actie uit te voeren. In een mum van tijd ben je bovendien van het ene land in het andere".

Conclusie

Voor- en nadelen tegen elkaar afwegend, komt Visser tot de conclusie dat met een nieuwe aanslag in Duitsland of Nederland serieus rekening gehouden moet worden. Zijn van achter zijn bureau bedachte stelling wordt overigens kracht bijgezet door een aankondiging enkele maanden geleden door de Noordierse politie. De Royal Ulster Constabulary waarschuwt voor nieuwe, harde acties door de IRA in zowel Engeland als in West-Europa.

Visser: „De speciale politiediensten kennen alle gevaarlijke IRA-activisten. Als er een verdacht IRA-lid opeens verdwenen is en nergens in Groot-Brittannië gesignaleerd wordt, dan worden ook de Europese politiediensten gevraagd naar hem of haar uit te kijken. Als de IRA-activist ook dan nog steeds spoorloos is, dan worden dergelijke waarschuwingen uitgestuurd. En dat is geen goed teken. Met weet uit ervaring dat er dan wat broeit...".

● Cees Visser: „De IRA komt terug naar het Europese continent, dat staat buiten kijf".

bioscopen

● HEERLEN

Royal: Thelma and Louise, za en zo 18.30 en 21 uur, ma t/m do 18.15 en 20.30 uur, za zo ook 15 uur. **Rivoli:** Spymaker; the secret life of Ian Fleming, za en zo 19 en 21.15 uur, ma t/m do 18.45 en 20.45 uur, za zo ook 14.30 en 16.30 uur. **Maxim:** Out for justice, dag. 18.45 en 20.45 uur, za zo ook 14.30 en 16.30 uur. **H5:** Terminator 2, dag. 14.30 18 en 21 uur. Robin Hood; prince of thieves, dag. 14 18.15 en 21.15 uur. Intensive Care, dag. 14 19 en 21.15 uur, za zo ook 16 uur. Another You, dag. 19 en 21.30 uur, ma di do ook 14 uur. Assepoester, za zo wo 14 en 15.30 uur, za zo ook 17 uur. The naked gun 2 1/2, dag. 19 en 21.15 uur, ma di do ook 14 uur. Beertje Sebastiaan, za zo wo 14 en 15.30 uur, za zo ook 17 uur.

● SCHAESBERG

Autokino: Out for justice, za en zo 20 uur. Point Break, za en zo 22.15 uur. De kleine zeemeermin, zo 18 uur.

● KERKRADE

Wijngrachttheater: The Doors, wo 20 uur.

● MAASTRICHT

Mabi: Thelma and Louise, dag. 18.30 en 21.15 uur, za wo ook 14.30 uur, zo ook 15.45 uur. Opera cyclus: Die Zauberflöte, zo 13 uur. Dying young, dag. beh. za 18.30 en 21.15 uur, za alleen 21.15 uur. Jungle book, za wo 14.30 uur, zo 13.30 en 15.30 uur. Stanno tutti bene, dag. 18.30 en 21.15 uur, za wo ook 14.30 uur. A kiss before dying, za 19 uur, zo 14 uur. Intensive care, dag. 18.30 uur, zo ook 16 uur. Dances with wolves, dag. beh. za 20.30 uur, za 21 uur, zo ook 14.15 uur. **Ciné-K:** Prospero's books, dag. 21 uur. **Cinema-Palace:** Terminator 2, dag. 20.30 uur, za en zo en wo ook 17 uur, za zo wo ook 13.45 uur. Robin Hood; prince of thieves, dag. 20.45 uur, za en zo en wo ook 17.15 uur, za zo wo ook 14 uur. Another You, dag. 19.15 en 21.30 uur. Assepoester, za zo wo 14 en 16 uur. **Lumière: Teorema, zo t/m do 20 uur. 40m2 Deutschland, dag. 21 uur. De Provincie, zo t/m do 22 uur. Il vangelo di Matteo, za 22 uur.**

● GELEEN

Roxy: Robin Hood; prince of thieves, dag. 20.30 uur, zo ook 15 uur. **Studio Anders:** Dying young, dag. 20.30 uur, zo ook 15 uur.

● SITTARD

Forum: Terminator 2, dag. 20.30 uur, zo ook 14 uur. Not without my daughter, dag. 20.30 uur. Assepoester, za zo wo 14 uur. **Filmhuis Sittard:** Halfaouine, wo 20.30 uur.

● ECHT

Royal-MicroRoyal: Terminator 2, dag. beh. wo 20.30 uur, zo ook 17.30 uur. The naked gun 2 1/2, dag. beh. wo 20.30 uur, zo ook 17.30 uur.

● ROERMOND

Royal: Switch, za en zo 19.30 uur, ma t/m do 20.30 uur, zo ook 14.30 uur. Robin Hood; prince of thieves, za en zo 21.30 uur, zo ook 16.30 uur. **Royaline:** Terminator 2, dag. 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. Turtles 2, zo wo 14.30 uur.

● VENLO

Filmhuis Venlo: Halfaouine, di 20.30 uur.

Receptie Henk Riem

MAASTRICHT - Het provinciebestuur biedt de scheidende gedeputeerde Henk Riem aanstaande vrijdag een receptie aan. Tussen 17 en 18.30 uur kan iedereen in de Feestzaal van het Gouvernement terecht om de tot burgemeester van Brunssum benoemde Riem de hand te drukken. Ook kan dan kennis worden gemaakt met zijn opvolger Jan Tindemans.

Vliegvakanties vanaf Beek kunnen beter

HEERLEN - De directie van Maastricht Airport heeft donderdag een overleg gehad met een vertegenwoordiging van de Limburgse reisbureaus over de mogelijkheden vliegvakanties vanaf Maastricht Airport te verbeteren en uit te breiden.

Samen met enkele touroperators en luchtvaartmaatschappijen inventariseerden ze de huidige voor- en nadelen die vliegen vanaf Maastricht Airport met zich meebrengt. Volgens Paul Crombach, eigenaar van reisbureau Crombach in Heerlen zijn er enkele dingen die nog verbeterd kunnen worden. Zo vindt hij de aankomst- en vertrektijden niet altijd even ideaal. Ook is het aantal dagen dat er op een bestemming gevlogen wordt, volgens hem nog te beperkt. Het gevolg hiervan is dat vakantiegangers er bijvoorbeeld voor kiezen vanaf een andere luchthaven te vertrekken.

„We moeten vooral handhaven wat we hebben," zegt Crombach. „En verbeteren wat er te verbeteren valt. Stilstand is achteruitgang. En dat hoeft niet. Zeker niet op een luchthaven als Maastricht Airport. Als regionaal vliegveld hebben we ook een aantal voordelen. De bereikbaarheid is goed, passagiers hoeven niet in de file te staan om bij het vliegveld te komen."

De bijeenkomst was vooral informatief bedoeld. De problematiek werd weliswaar gesignaleerd, maar er werden nog geen directe toezeggingen gedaan door de directie van de luchthaven om dingen te veranderen of te verbeteren.

Op 18 december komen de partijen weer bij elkaar. Naar alle waarschijnlijkheid wordt er een werkgroep opgericht die een plan zal opstellen om de luchthaven aantrekkelijker voor de vakantieganger te maken.

Limburgs Dagblad drukt tweede Japanse krant

HEERLEN – De Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad zal vanaf medio februari een tweede grote Japanse krant, de Asahi Shimbun, op haar persen gaan drukken. Gisteren zetten Limburgs Dagblad-directeur K.J. Verwer en adjunct-directeur G.W. Wannet in Londen hun handtekening onder een contract met Akira Fujitaka en Noboru Miwa, respectievelijk president en vice-president van Asahi Shimbun International.

Sedert juli 1987 wordt in Heerlen al de Europese editie van het belangrijkste Japanse financiële dagblad, de Nihon Keizai Shimbun, geproduceerd en vanaf januari 1983 maakt men bij het Limburgs Dagblad al een deel van de Europese editie van de gezaghebbende Amerikaanse Wall Street Journal. „Met de komst van alweer een alom gerespecteerd buitenlands dagblad wordt opnieuw bewezen dat de kwaliteit van ons drukprocedé internationaal aanspreekt en dat onze Limburgse locatie optimaal geschikt is voor distributie in Europa en verder," aldus directeur Verwer gisteren in Londen.

De pagina's van de Asahi Shimbun zullen, net als die van de Nihon Keizai Shimbun, via satellieten vanuit Tokio verzonden worden. De editie wordt vanuit Heerlen verspreid op het Europese vasteland en in het Midden-Oosten. In Japan heeft de Asahi Shimbun een oplage van rond de 13 miljoen exemplaren, verspreid over een ochtend- en avond-editie.

● Blijde gezichten na de ondertekening van het contract in Londen. De heren N. Miwa, G. W. Wannet, K. J. Verwer en A. Fujitaka (v.l.n.r.).

AID-personeel teleurgesteld

Vervolg van pagina 1

KERKRADE – Woorvoerder Willem Brouwer van het AID-personeel reageert zwaar teleurgesteld over het advies van de stuurgroep. „De stemverhouding was 7-5 vóór verplaatsing van het hoofdkantoor. Op grond van de verslagen van onze vertegenwoordiger in de stuurgroep hadden we eerder gerekend op 7-5 in ons voordeel."

Het personeel in Kerkrade is er verbitterd over dat directeur Kostwinder van de AID vóór verplaatsing van het hoofdkantoor heeft gestemd. Volgens Brouwer kan minister Bukman met dit advies nog steeds twee kanten op. „Het is te mager om zomaar tot verplaatsing te besluiten."

De minister moet er volgens het personeel in Kerkrade rekening mee houden dat de AID in Kerkrade is gekomen door de spreiding van de rijksdiensten. Het personeel beraadt zich volgende week op acties. „Als de minister niet nog meer problemen met de AID wil, moet hij dit advies niet overnemen", laat Brouwer dreigend horen.

Vergevorderde plannen voor nieuw instituut

'Maastricht Europees centrum journalistiek'

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Er bestaan vergevorderde plannen voor de vestiging van het European Journalism Centre in Maastricht. Dertig journalistieke opleidingen uit de twaalf EG-landen hebben zich achter het initiatief geschaard. Volgens Jan Bierhoff, secretaris van de organisatie en werkzaam bij de School voor Journalistiek in Utrecht, moeten de financiële onderhandelingen nog worden afgerond. Men praat met zes à zeven partners, variërend van de gemeente Maastricht tot de Europese Gemeenschap.

Aan het instituut kunnen pas afgestudeerde of ervaren journalisten kort- of langlopende cursussen volgen, gegeven door specialisten. Veelvuldig zullen er internationale gastsprekers worden uitgenodigd.

De gemeente Maastricht heeft het pand aan de Boschstraat 60, waar voorheen de stichting Trajekt gehuisvest was, bestemd voor het European Journalism Centre (EJC). „Er is geen sprake van aankoop door het instituut.

Over de precieze regeling moet nog onderhandeld worden, maar afhankelijk van hun positie zal de gemeente het initiatief steunen met bijvoorbeeld een aantal jaren vrijstelling van huur," aldus een woordvoerder, die verder verwijst naar de provincie Limburg. „Daar is men zeer nadrukkelijk betrokken bij de komst van het centrum."

Emersoncollege

Provinciewoordvoerder P. 't Lam bevestigt dat GS met veel belangstelling kennis genomen heeft van het project. „Maar besluiten zijn er nog niet gevallen," zegt hij.

In Maastricht is al een Amerikaanse journalistenopleiding gevestigd, het European Institute for International Communication, een afdeling van het Emersoncollege. Aan Emerson kunnen studenten na hun middelbare school een universitaire graad in de journalistiek halen. Rector E. Paraschos is razend enthousiast over de komst van het EJC. Hij ziet het centrum niet als een concurrent. „Integendeel, het zijn m'n vrienden en ik zie zeer veel mogelijkheden voor samenwerking. Maastricht wordt een Europees centrum voor journalistieke studies."

Mr Hoyng nieuwe deken advocaten

MAASTRICHT – De Maastrichtse advocaat mr H.L. Hoyng is per 1 november benoemd tot deken van de Orde van Advocaten in het arrondissement Maastricht. Hij volgt zijn collega mr P. Dahmen op.

De belangrijkste taak van de deken is het bemiddelen bij onderlinge meningsverschillen en het behandelen van klachten van buitenaf. Bovendien vertegenwoordigt de deken de 262 advocaten in het arrondissement in kwesties met rechtbank of overheid.

In de theaters

HEERLEN:

– **za. 9/11:** RO Theater met 'Tartuffe', een komedie van Molière.
– **zo. 10/11:** educatief concert met Leon Bosch, soloklarinettist Nederlands Philharmonisch Orkest (12 uur).
– **zo. 10/11:** het zang- en dansensemble Gurdzaani uit Georgië en het Limburgs Kozakkenkoor Cantus ex Corde.
– **di. 12/11: het Zuidelijk Toneel speelt 'Toch zonde van die hoer' van John Ford.**

KERKRADE:

– **za 9/11 en zo 10/11:** toneelvereniging Excelsior met de musical 'Sjies in de bóks'.
– **za 9/11 (14-22 uur) en zo 10/11 (11-18 uur): kunst- en antiekbeurs (Rodahal).**
– **di. 12/10:** Georgisch Ensemble met folkloristische dans.
– **wo. 13/11:** Amsterdam Wind Orchestra onder leiding van Heinz Friesen, solist Walter Boeykens.

MAASTRICHT:

– **zo. 10/11:** jeugdvoorstelling 'De Roos van Cerzeto', door Herwig de Weerdt (14.30 uur).
– **di. 12/11:** kamermuziek door het reizend muziekgezelschap onder leiding van Christiaan Bor. Programma: Mozart, Strauss en Tanejev.
– **wo. 13/11:** 'Kabardinka', folklore door een dansgezelschap uit Kaukasië.
– wo. 13/11: lunchconcert met Berent Korfker, viool en Kana Yamaguchi, piano (12.30 uur).

SITTARD:

– **zo. 10/11:** Momix Modern Dance Compagnie.
– **di. 12/11:** 'En ik dan?', blijspel van Annie M.G. Schmidt.

ROERMOND:

– **zo. 10/11:** 'Draken bestaan!', een familievoorstelling door theater Taptoe (vanaf 6 jaar, 14.30 uur).
– **ma. 11/11:** kamermuziek met het Giotto Ensemble.
– **di. 12/11:** Cuadro Flamenco concert.
– **wo. 13/11:** 'Morgenster', jeugdtheater door Martin Mens (8-12 jaar).

WEERT:

– **za. 9/11:** Tom Oosterhuis in zijn one man musical 'De grote doorbraak van Charlie de Boer', een modern ridderverhaal (20.15 uur).
– **di. 12/11:** Georgische zang- en dansgroep Gurdzaani samen met het Limburgse Kozakkenkoor Cantus ex Corde (20.15 uur).
– wo. 13/11: Hans Sibbel en Dolf Jansen in '2 keer rieleksen voor 1 geld' (20.15 uur).

AKEN:

– **zo. 10/11:** de musical 'La Cage aux Folles' (19.30 uur).
– **di. 12/11:** 'La Traviata' van Giuseppe Verdi. De muzikale leiding is in handen van Stefan Lano (19.30 uur).

Tenzij anders aangegeven beginnen alle voorstellingen om 20.00 uur.

Bedrijfsleven denkt reeds 'Euregionaal'

De Euregionale gedachte leeft sterk bij het bedrijfsleven. Liefst tachtig procent van de ondernemers onderschrijft de mening dat samenwerking van Nederlandse, Duitse en Belgische gebieden in de Euregio Maas-Rijn voor het bedrijfsleven de enige manier is om mee te blijven tellen in een toekomstig Verenigd Europa. Dat is een van de belangrijkste conclusies van een onderzoek door het Instituut voor Strategische Kommunikatie BV in Amsterdam in opdracht van de Vereniging Vrienden Maastricht Airport. Het onderzoek werd verricht onder 204 managers en directieleden van grotere bedrijven in de Euregio Maas-Rijn. We hebben deels daarover bericht in het LD van dinsdag jl.

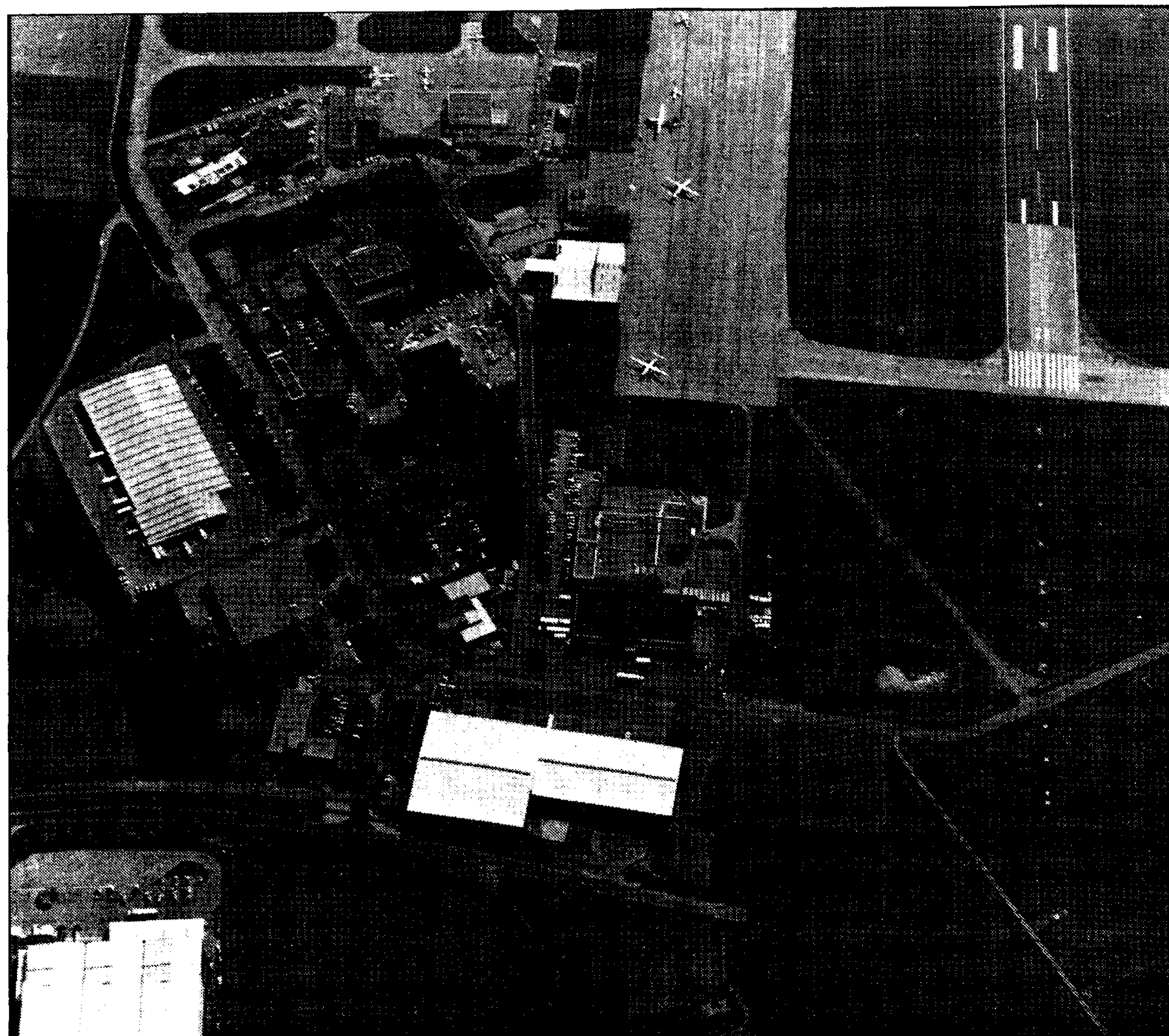
De infrastructuur van het gebied blijkt – volgens de onderzoekers – echter een zwak punt. Bovendien wil het bedrijfsleven minder gebonden zijn aan regels. Als sterke punten worden ervaren de ligging in Europa, de diversiteit van het bedrijfsleven en de internationale instelling.

Scholing

De instelling van de bevolking is enerzijds internationaal georiënteerd, anderzijds niet altijd die van de echte harde werkers. De scholing zou te wensen overlaten; hooggeschoolden trekken dan ook weg, zeggen de ondernemers. De douanebeperkingen blijven een probleem. Acht procent van de ondervraagden zien geen zwakke kanten aan de Euregio Maas-Rijn.

Wegen

Bij de verbetering van de infrastru..ctuur blijkt een voorkeur voor aanleg en verbetering van autowegen. Luik en Aken hechten veel waarde aan de TGV. De uitbreiding van waterwegen komt achteraan op de lijst van mogelijkheden ter verbetering van de infrastructuur. Over het belang van het luchtverkeer schreven we reeds uitvoerig in onze editie van dinsdag jl.

● *De infrastructuur is volgens de meeste ondernemers nog steeds een zwak punt in de Zuidlimburgse regio.*

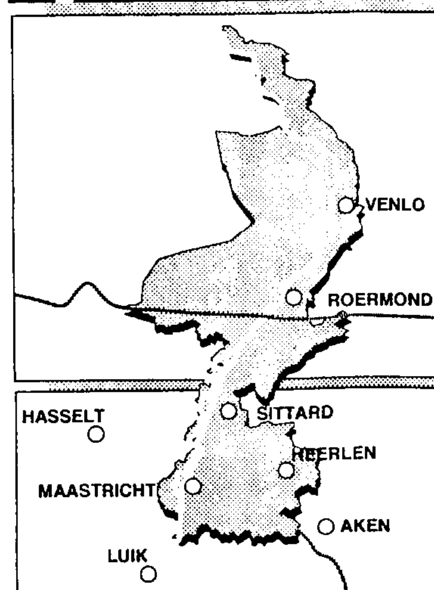
de mening van

In het oktobernummer van het tijdschrift Informatie Maastricht Airport lezen wij onder de kop: 'De naakte feiten over Maastricht Airport' de volgende ontboezeming:

'De al jaren durende discussie over de uitbreiding van Maastricht Airport is de laatste maanden uitgemond in een propaganda-circus, waarbij de waarheid ver te zoeken was. De zoveelste inspraakronde is nu afgerond en met ongeveer 30.000 bezwaarschriften zou het erop lijken dat de tegenstand tegen de luchthaven massaal is. Maar blijkens de reacties uit alle lagen van de bevolking, die wij mogen ontvangen, is het omgekeerde het geval. Tallozen hebben de afgelopen maanden bij ons aangeklopt met de vraag waarom wij niet in het geweer komen tegen alle opgeklopte propaganda, alsof hier een mammoet-luchthaven zou worden aangelegd. Maar wij hebben juist bewust geprobeerd om de democratische procedures alle kansen te geven, en ons daarmee niet te bemoeien. Ook al moesten we met lede ogen aanzien dat onze tegenstanders zich bedienden van argumenten die de grenzen van elke fantasie overschrijden.

Spijtig genoeg hebben we ook moeten constateren dat de regionale pers vaak klakkeloos die argumenten overneemt en breed over de pagina's uitmeet, zonder ook maar even de moeite te nemen om ze op waarheid te controleren. Niet alleen is dat vaak een gebrek aan deskundigheid bij de betreffende verslaggevers. Wij weten ook dat sommige journalisten nuchtere feiten liever niet onder ogen zien."

over de grenzen

Monschau wil bedrijvencentrum

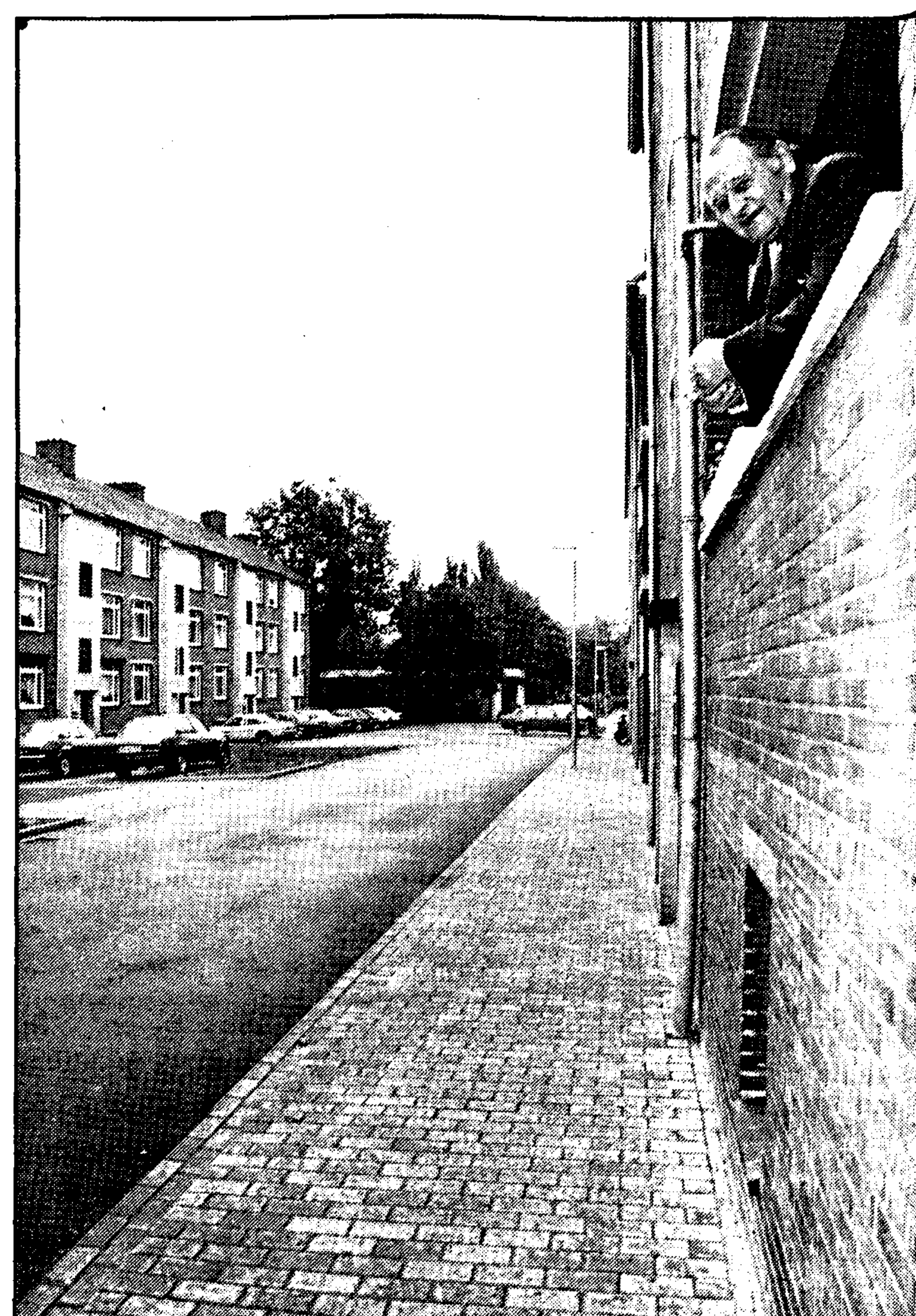
De toeristenplaats Monschau heeft voor het industriegebied Imgenbroich plannen ontwikkelt voor een groot bedrijvencentrum. Op het terrein (7 hectare groot) moeten in principe alle soorten ondernemingen gevestigd kunnen worden. De aanleg gaat ongeveer 70 miljoen gulden kosten. Volgens de plannenmakers (het planbureau Clemenz & Partner uit Herzogenrath) moet het project een 'grensoverschrijdend' voorbeeld worden, gericht op het Europa na 1992. De stad zelf kan niet alle kosten dragen. Subsidies zijn aangevraagd aan de regeringen van Noordrijn-Westfalen, in Bonn en de Europese Gemeenschap. Het stadsbestuur heeft goede hoop dat in 1993 de eerste steen kan worden gelegd.

Het profiel van Aken

De stad Aken heeft aan het Infas-instituut in Bonn opdracht gegeven eens te onderzoeken hoe de Akenaren zelf, maar ook andere Duitsers over de stad denken. De telefonische enquête begint op 28 november. Op basis van deze gegevens wil het gemeentebestuur later een beleid ontwikkelen dat is afgestemd op het verwachtingspatroon van de mensen. Is Aken een cultuurstad of heeft de stad een wetenschappelijk imago? Begin volgend jaar doen de onderzoekers voorstellen over het toekomstige profiel.

Overal het 00-nummer

De twaalf ministers van telecommunicatie in de Europese Gemeenschap hebben besloten één internationaal toegangsnummer voor telefoonverkeer in de EG te hanteren: het 00-nummer. Zes landen hebben dat gemeenschappelijk nummer al: België, Duitsland, Italië, Luxemburg, Griekenland en Portugal. Afgesproken is nu dat per 1 januari 1993 overal het 00-nummer zal worden gebruikt. Het Europees Parlement moet overigens nog een advies daarover geven. Problemen worden echter niet verwacht.

Doorkijk in de Clarissenstraat te Vaals.
Archieffoto: FRITS WIDDERSHOVEN

Gemeente 'leert' van vernieuwingsproject

Privacy in Vaals ver te zoeken bij renovatie van Clarissenstraat

Van onze correspondent

VAALS - Het renoveren van de Clarissenstraat in Vaals levert de nodige problemen op. Bewoners klagen over de enorme overlast die ze ondervinden waarbij hun privacy permanent in het geding is. De klachten hebben vooral te maken met het feit dat zij steeds opnieuw geconfronteerd worden met werkzaamheden in de woning zonder dat ook maar op enigerlei wijze rekening wordt gehouden met persoonlijke omstandigheden. Het gebrek aan tijdige en volledige informatie en de daarmee samenhangende bijna dagelijkse 'verrassingen' voor de bewoners hebben aanleiding gegeven tot felle protesten en sterk groeiende onvrede.

En het begon allemaal zo goed. In het kader van de sociale vernieuwing werd de Clarissenstraat door de gemeente tot pilot-project gemaakt. Er kwam een rapport over de totale problematiek van de straat en op basis daarvan werd begin mei een actieplan gepresenteerd. Centraal daarin stond vooral de opwaardering van de woon- en leefomstandigheden van de bewoners.

Medio mei werd een eerste vergadering belegd van de inmiddels samengestelde bewonerscommissie. Die commissie kreeg heel wat taken: de behartiging van de belangen van de bewoners bij de woningvereniging, de ontwikkeling van initiatieven die de woonomgeving verbeteren en de oprichting van een buurtvereniging die de saamhorigheid in de buurt zou kunnen versterken. Alles zag er naar uit dat de toekomst van de bewoners van de Clarissenstraat en de komst van dit project er werkelijk weer toe deed.

Negatief

Jarenlang heeft de straat immers geleden onder een negatieve beeldvorming. De leegstand in de straat, de toenmalige bewoners kozen steeds vaker voor een eigen woning, werd door de woningvereniging 'opgevuld' met gezinnen die als sociaal-zwakker werden beschouwd. De relatief lage huren van de woningen speelden daarbij vaak een bepalende rol. Langzaam maar zeker ontstonden er al gauw woonvormen die een negatieve stempel drukten. De straat werd uiteindelijk een vindplaats voor geconcentreerde problemen. Het pilotproject van de gemeente wil die neerwaartse spiraal definitief doorbreken. Voorwaarde daarvoor is dan wel dat men mensen weet te inspireren tot het meedenken over de sociale vraagstukken die aan de orde zijn.

Aanvankelijk leek dat ook te lukken. Met name de samenspraak en samenwerking met de woningvereniging werd in eerste instantie als positief ervaren. De overtuiging vatte post dat er alle medewerking was en dat de bewoners serieus genomen werden.

Waar ging het dan toch, in ieder geval voorlopig, helemaal mis? Volgens ingewijden ging het uiteindelijk fout op het gebied van voorlichting aan de bewoners over de renovatie en de belevingswereld daarbij van de betrokkenen zelf. Die mening wordt door Huub Cox, medewerker van de Stichting Welzijnswerk en Educatie in Gulpen en als zodanig begeleider van het project, gedeeld. „De kern van de problemen zit inderdaad in het verschil van cultuur, ook tussen de bewoners zelf. Een professionele instantie overlegt met de vertegenwoordigers van de bewoners en gaat er dan van uit dat het allemaal aankomt. Maar zo werkt het kennelijk niet. Vaak blijven mensen toch steken in wat het dichtst bij hen is, en dan mist men dingen.„ De begeleider van het project vindt overigens heel nadrukkelijk dat de kritiek op de woningvereniging niet terecht is. „Die mensen hebben er werkelijk alles aan gedaan om de bewoners in alle opzichten serieus te nemen.„

Spanning

Het hoofd van de technische dienst van de woningvereniging Vaals, de heer J. Lambrichts, wijst ook op de spanning tussen 'hetgeen de professional aan voorlichting geeft en wat de bewoners daarvan oppikken'. „Het is best mogelijk dat we dit ondanks alle inspanningen toch een beetje onderschat hebben. Al die problemen zijn wel frustrerend. Ik hoop dat we er heel gauw in slagen om weer op dezelfde golflengte te komen. Ik ben er ook van overtuigd dat dit best zal lukken.„

Ook de gemeente houdt rekening met de mogelijkheid dat het specifiek in het overleg met de bewoners mis is gegaan. „Wat misschien ook een rol speelt is dat de woningvereniging de problemen die een renovatie praktisch met zich meebrengt onderschat heeft. Dat heeft natuurlijk ook zijn effecten op de informatie aan de mensen. Maar we weten het op dit moment gewoon niet. We zullen daarom snel contact zoeken met de woningvereniging. In dat overleg zal dan ook de aard en de omvang van de overlast aan de orde moeten komen. Het is ook ons belang dat dit goed komt. En waar nodig zullen we zeker bemiddelend optreden„, aldus de woordvoerder van de gemeente.

Huub Cox vindt dat er nu eerst 'rust in de tent moet komen'. „Niemand heeft er baat bij dat deze spanning blijft. We zullen dan ook gauw om de tafel moeten gaan zitten om een en ander uit te praten en zaken weer weer opnieuw op de rails te krijgen. Het zou doodzonde zijn als een project als dit sterft voordat het goed en wel aan de gang is", aldus Cox.

Leerproces

Alle betrokkenen zijn het er over eens dat de nu gerezen moeilijkheden horen bij het leerproces dat een project als dit toch is. In de kern bevat het echter, volgens Huub Cox, voldoende aanknopingspunten om de bewoners van de Clarissenstraat uitzicht te bieden op een leefbare woonomgeving. „Die wil is er ook nog steeds. Vraag is alleen hoe de mensen weer te mobiliseren. Belangrijkste voorwaarde daarvoor is de bereidheid van iedere betrokkene om over teleurstellingen heen te stappen", aldus Cox.

● *De stoomtram voor het oude gouvernementsgebouw in Maastricht.*

● *Door de bewoners van het Mergelland werd veelvuldig gebruik gemaakt van de stoomtrein om naar de stad te gaan.*

Fotoboek over vroeger traject Maastricht-Vaals

Verdwenen spoorlijn nog steeds in belangstelling

VAALS - „De foto's in het boek zijn bijna allemaal van mezelf, allemaal verzameld door jarenlang te schooien", zegt de 62-jarige Harry Schreuders, samensteller van het fotoboek over de stoomtram Vaals-Maastricht dat onlangs op de markt kwam. Het boek geeft via negentig foto's een beeld van de geschiedenis van een voor nederlandse begrippen unieke (berg-) spoorlijn.

De eerste stroomtramlijn van de toenmalige N.V. Centrale Limburgse Spoorweg (Stoomtramweg) Maatschappij werd op 28 juni 1923 in exploitatie genomen. De lijn liep van Vaals via Wijlre naar Gulpen. Twee jaar later werd deze lijn doorgetrokken tot Maastricht. Op 16 april 1925 was de lijn voltooid tot aan de Heerderweg(Koepelkerk).

Begin 1929 was er sprake van een volledige tramverbinding tussen Vaals en Maastricht. Door gebrek aan belangstelling was Wijlre al gauw uit de route verdwenen. Op 15 februari 1929 werd toen de N.V. Limburgse Tramweg Maatschappij opgericht, enkele jaren geleden -na verschillende fusies- getransformeerd tot het Verenigd Streekvervoer Limburg.

Paplepel

De belangstelling voor alles wat met vervoer te maken heeft werd Harry Schreuders eigenlijk met de bekende paplepel ingegeven. Bijna de hele familie was op de een of andere manier verbonden met het vervoersbedrijf.

recensie

„Eigenlijk wist ik niet beter, thuis werd bijna nergens anders over gepraat, en het was eigenlijk vanzelfsprekend dat ik uiteindelijk ook bij de LTM terecht kwam", aldus Harry. Hij heeft meer dan 37 jaar gewerkt als monteur in de LTM-garage in Heerlen.

Ook als gepensioneerde kan hij zijn hobby, alles wat met de historie van het openbaar vervoer in Zuid-Limburg te maken heeft, niet loslaten. Momenteel is hij bezig met het ordenen van het archief van het bedrijf, de huidige VSL.

Harry Schreuders begint zijn fotografische wandeling door de geschiedenis van de stoomtram met een kaartje van 15 mei 1927 waarop alle spoorlijnen die de N.V. Limburgse Tramweg Maatschappij toen exploiteerde staan. In een reeks foto's is verder bijvoorbeeld te zien hoe de bouw van het viaduct over het Gulpdal in zijn werk ging.

Kaartje

Ook zijn er foto's van de Garratt locomotief met de twee personenrijtuigen en een foto van de officiële opening van lijn 12 Vaals-Aken op de tram in Vaals. Natuurlijk ontbreken ook de foto's van de diverse ongelukken en ontsporingen van de tram niet.

'De Stoomtram Vaals-Maastricht, 1923-1939' van Harry Schreuders is vooral een duidelijk manifest van een brok rijke historie. Uitgeverij Boektant is verantwoordelijk voor deze uitgave, die 34,90 gulden kost.

Voorbereiding centrumplan Heerlen kost veel geld

Mogelijk parkeergarage onder oud-DSM-terrein

Van onze verslaggever

EERLEN – De gemeente Heerlen en MBO/Ruyters verwegen een parkeergarage aan te leggen onder het oormalige DSM-terrein. Aangezien de bouwplannen oor deze lokatie in het slop zijn geraakt, wordt ook het lternatief van bovengrondse parkeerplaatsen bekeken.

staat in de voortgangsrapporta- Herstructurering Heerlen-cen- m die gisteren is aangeboden aan gemeenteraad.

de hoek Stationsstraat-Honing- anstraat is voor volgend jaar al n nieuwe parkeergarage gepland. gemeente heeft een deel van de nden die daarvoor gesloopt moe- worden al aangekocht. Waar- hijnlijk moet ook onteigend orden. De extra parkeergarage on- het DSM-terrein zou nodig kun- n zijn om de Heerlense winkels ed bereikbaar te houden per auto.

e tussenrapportage kan nog niet ewag maken van veel concrete ac- viteiten. Maar er wordt druk ge- udeerd. Bijvoorbeeld naar de ogelijkheid van een volledige kruising Geerstraat- Honingmanstraat. Door de aanleg van dit kruispunt zou het zogenaamde Vak C een extra ontsluiting krijgen. Op dit deel van de kantorenboulevard moet het Teleport-gebouw verschijnen, terwijl de komst van het nieuwe hoofdkantoor van Moret, Ernst & Young vrijwel zeker is. Vak C zou dan voor bijna de helft ingevuld zijn.

Winkelstraten

Ook is inmiddels een schema opgesteld wanneer welke winkelstraten in het winkelcentrum aangepakt worden. Het stuk Geleenstraat tussen Honingmanstraat en Saroleastraat is buiten die herinrichting van het winkelcentrum gevallen.

Daarentegen wordt overwogen om het Stationsplein en de kop van de Saroleastraat daar wèl bij te betrekken. Dit stuk zou zo de 'toegangspoort' tot het kernwinkelgebied worden.

Tijdens het eerste jaar centrumplan is gebleken hoe complex dit project van 465 miljoen gulden is, erkent de tussenrapportage. „Veelvuldig overleg, zowel binnengemeentelijk als met de private partners, heeft ertoe geleid dat de tot nu toe gemaakte interne voorbereidingskosten fors overschreden zijn." Deze overschrijding moet gecompenseerd worden door op andere posten binnen het budget te bezuinigen.

Gestolen auto uitgebrand

EERLEN – Een Ford Sierra van en 57-jarige man uit Hoensbroek is onderdagavond geheel uitgebrand p industrieterrein In de Cramer in eerlen. Eerder die avond werd de personenauto gestolen op de Markt Hoensbroek. De man deed hiervan aangifte bij de politie.

Vermoedelijk hadden de dieven het echts voorzien op de aluminium portvelgen van de auto. Deze bleken te zijn verdwenen.

Auto rijdt over voet

EERLEN – De Heerlense politie op zoek naar de bestuurder van gele Skoda, die donderdagmiddag een 14-jarig meisje uit Heerlen over haar voet reed.

De bestuurder verleende het meisje geen voorrang op de splitsing Paleingerboord-Heldevierlaan. Van de een is verder alleen bekend dat kenteken begint met de letters RK.

Inbreker gewond

HEERLEN – Een onbekende heeft donderdagavond ingebroken in een woning aan de LTM-weg. Uit het huis werd een geldbedrag van fl.800 ontvreemd.

De inbreker verschafte zich toegang tot de woning door een ruit in te slaan. Hierbij heeft de dief zich volgens de politie verwond. In de woning werd namelijk een bloedspoor aangetroffen.

Carnavalsseizoen start met bijzonderheid:

Tweede ambtstermijn van 'oorlogsprinsen'

Van onze correspondent

HEERLEN – Onvermijdelijk en niet gehinderd door een oorlog in het Midden-Oosten barst maandag het carnavalgeweld in alle hevigheid los. In veel plaatsen en bij diverse verenigingen wordt de vorig jaar geproclameerde prins of prinses uit de koninklijke koelkast gehaald, want het hele vorig seizoen viel er door de afgelastingen niet veel te regeren.

Van de elfde van de elfde 1991 volgt hier en verre van compleet overzicht van openings-activiteiten, waarvan het aanbod overweldigend is.

HEERLEN
De Heerlense Winkbülle vieren maandag met Max II meteen een jubileum. De vereniging bestaat 4x11 jaar. Remmie Demmie i Heële. De viering gaat met ceremoniële handelingen en een Sjlagerkonkoers in het Golden Tulip Hotel van start. Vooraf vindt om 20.11 uur de officiële opening van het seizoen plaats met enig kornmuziek.

De winnaars van het Sjlagerkonkoers (nummers een tot en met drie) zullen opgenomen worden, aangevuld met evergreens (ummergreuns) die eerder door zeven sjpasskapellen opgenomen zijn.

In Hoensbroek opent het CCH het seizoen eveneens met een Vasteloavendleedjeskonkoers dat maandag om 20.11 uur begint in de Grote Remijs van Kasteel Hoensbroek. Acht groepen dingen naar het predikaat: 'Schlager va gebrok'.

De Bokkeriejesj in Heerlerheide blijven natuurlijk niet achter.

Deze 'carnavalsverein' begint het carnavalsfeest om 19 uur met een dienst in de St.-Corneliuskerk. Daarna gaat prins Thei V een stoet voor naar het standbeeld van de Bokkeriejesj waar het seizoen ingeluid wordt met elf kamerschoten door de schutterij St.-Sebastiaan. Wethouder Hub Savelsbergh hijst onderwijl de vlag van de vereniging in de top.

Lang zullen de Bokkeriejesj niet stil staan bij de elfde november. Want de zondag erna (17 november) trekken zaate hermeniekes, sjpasskapellen en verenigingen door Heerlerheide. Vanuit verschillende lokaliteiten groeperen zich de diverse Hedsjer-Spasstreffen-deelnemers om gezamenlijk in de middaguren door Heerlerheide te trekken.

KERKRADE
Bij de Kirchröatsjer Vasteloavendverain wordt burgemeester Mans maandag alsnog benoemd tot 'Sjwatze Katerdrager'. Een benoeming waar Bagdad vorig jaar een stokje voor stak. De Kerkradenaren vieren dit jaar ook hun 55-jarig bestaan. Kunstenaar Paul Rouwette maakte in opdracht van de carnavalsvereniging een litho die in een oplage van duizend stuks verkocht zal worden. Uitgever Jos Buck brengt een boekwerk over de halve eeuw carnaval in Kerkrade op de markt. Vol met foto's en teksten uit de voorbije periode.

De avond op maandag begint overigens in zaal Goebbels, hoe kan het ook anders, om 20.11 uur. En uiteraard onder leiding van oude- en nieuwe prins Noël I.

LANDGRAAF
De Geete van de Groenstraat Ubach over Worms verzamelen zich maandag om 18 uur in het gemeenschapshuis 't Stroätje om in optocht naar het Burgemeester van 't Hoofdplein te trekken waar schutterij St.-Joseph precies elf keer het kanon laat spreken. Na de H. Mis en een kranslegging op het kerkhof storten de Geete zich in het feestgewoel bij de plaatselijke horeca-ondernemers.

Last but not least: d'r Schaesbergse Vasteloavends Verein die met stadsprins Mario I om 21.11 in zaal Het Streeperkruis het carnavalsjaar feestelijk inluidt. Jo van de Heiden en Ruud Westerman worden tijdens die bijeenkomst gehuldigd als jubilaris.

Bejaarden krijgen huurgelden terug

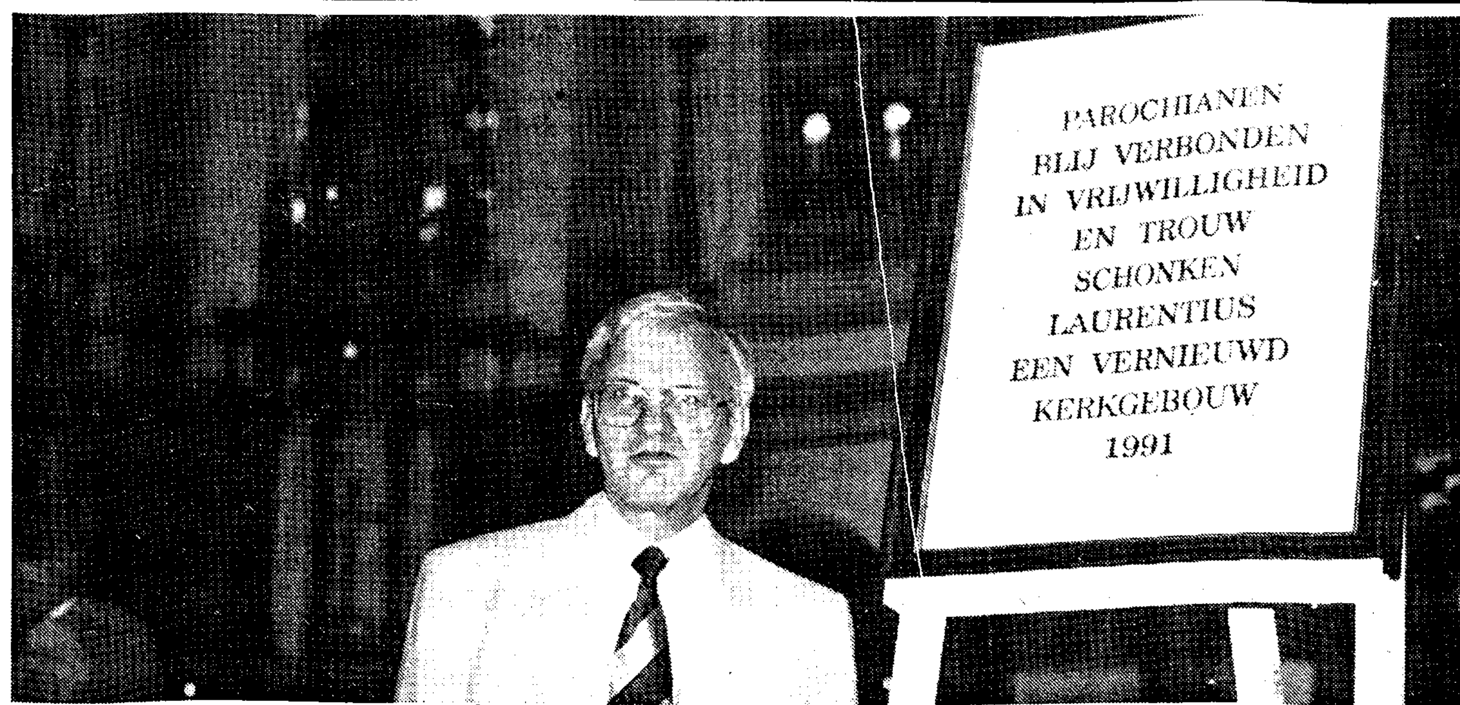
Van onze verslaggever

HOENSBROEK – Vrijwel alle bewoners van de aanleunflats aan de Kasteellaan in Hoensbroek krijgen de vijftig gulden huurverhoging terug die ze sinds 1 augustus hebben moeten betalen.

Verhuurder Katholiek Piuscentrum voor Bejaarden verhoogde de huur toen met dit bedrag, vooruitlopend op de definitieve vaststelling van de huren.

Het Bewonerskomitee Kasteellaan 240-400 en de Heerlense raadsfractie van de Socialistiese Partij bestreden de verhoging echter en riepen de bewoners op deze niet te betalen.

Het Piuscentrum leek onvermurwbaar, maar heeft deze week via de NCIV, een koepel van woningcorporaties, laten weten de maatregel toch terug te draaien.

Bernard Grothues heeft passie voor cijfers en letters

● *In 1985 werd Bernard Grothues opgenomen in het Guinness Record Book als ontdekker van het oudste jaarvers uit 1210. Nu staat hij óók te boek als ontwerper van het jongste, historische chronogram.*

De ontwerper van het 'jongste' chronogram

HEERLEN – Het Guinness Record Book is een boek van uitersten. De langste, de dikste, de traagste... Records op allerlei gebieden uit binnen- en buitenland zijn te vinden in het naslagwerk. Vanaf 1985 wordt Bernard Grothues uit Hoensbroek onafgebroken in de jaarlijkse editie vermeld. Dit jaar heeft zijn eervolle vermelding betrekking op het jongste historische chronogram of jaarschrift.

Grothues is een taalvirtuoos. Spelen met woorden was van jongs af aan zijn hobby nummer één. Keerzinnetjes of - met een moeilijke naam - palindromen, zoals Anna sust Susanna, schudt hij zo uit de mouw. Een speciale passie heeft de 57-jarige Hoensbroekenaar voor taalcuriositeiten met cijfers en letters: chronogrammen. Deze bijzondere spreuken zijn door onze voorouders nagelaten op kunstwerken en gedenkpenningen, maar vooral op oude gevelstenen.

De jaarschriften hebben een geheimzinnig tintje. De boodschappen die ze uitdragen hebben veelal betrekking op een bepaalde tijd. Het betreffende jaartal echter wordt op 'slinkse' wijze verhuld. Voor de oplettende speurder is dit wél te achterhalen door de Romeinse 'cijferletters' die in de tekst voorkomen bij elkaar op te tellen. Zo staat de letter M in het Romeins voor het cijfer 1000, de D voor 500 en heeft de C een waarde van 100. Wat de tientallen betreft telt de L voor 50, de X en de W voor 10, de U en de V voor 5, de letters Y,IJ en II voor 2 en de J en de I voor één.

Het 'jongste' chronogram maakte Grothues, pr-functionaris bij een Heerlense bank, ter gelegenheid van de restauratie van de Sint Laurentiuskerk in het Noord-Hollandse Heemskerk. Het honderd jaar oude godshuis werd na een ingrijpende verbouwing van ruim tien jaar, eind mei van dit jaar weer in gebruik genomen.

Grothues zou Grothues niet zijn zonder aan dit chronogram iets speciaals toe te voegen. Het jongste jaarvers rijmt. Dat is zo bijzonder dat zelfs de naam veranderd, in chronosticon. De woordkunstenaar declameert: ..paroChIanen bLIJ VerbonDen In VrIJWILLIgheiD en troUW sChonken LaUrentIUs een VernIeUWD kerkgebouW..

Sommetje

Bernard Grothues: „Dit rijmend jaarvers geeft de verbondenheid weer tussen alle mensen van Heemskerk die geholpen hebben bij de restauratie. In deze spreuk is het jaartal 1991 terug te vinden in het sommetje van de cijferletters."

Het jaarschrift van Grothues is op een wandtableau gecalligrafeerd en in het rechterprotaal van de kerk in Heemskerk op een zijmuur aangebracht. Volgens de regels van de recordpoging moet het jaarvers openbaar zijn.

„Chronogrammen zijn door de eeuwen heen ontstaan, je zou kunnen zeggen als voorloper van de moderne puzzel", vertelt de woordkunstenaar. Vooral in de middeleeuwen werden veel jaarschriften ontworpen. „Monniken maakten van het chronogram gebruik om getijdenboeken te verluchtigen", meent de Hoensbroekenaar. „In die tijd was het gebruikelijk dat de cijferletters rood- of goudkleurig werden weergegeven."

Ook Limburg is rijkelijk voorzien van jaarschriften. Grothues: „Kijk maar eens omhoog in Maastricht, hoeveel poorten en gevels zijn niet prachtig versierd met chronogrammen. Die lijn zet zich overigens voort via Brussel en Brugge naar Oostenrijk. Alleen in Italië en Frankrijk zijn vrijwel geen jaarverzen te vinden."

Het Limburgs cultuurgoed stamt volgens de taalkunstenaar uit de Bourgondische tijd. Ook herkent hij invloeden uit de barok. „Onze voorouders hebben deze curiositeiten nagelaten. Ik vind dat ook volgende generaties kennis moeten kunnen nemen van deze stukjes onbekend Zuid-Nederland. De chronogrammen zijn door de eeuwen heen bewaard gebleven en mogen niet verloren gaan."

Bourgondisch

De goedlachse Grothues maakt van elke gelegenheid gebruik om de aandacht te vestigen op 'zijn' chronogrammen. Dáárom ook probeert hij elk jaar opnieuw weer in het Guinness Record Book op te duiken. „Zelf ben ik op een spannende manier bezig met literatuur en geschiedenis en bovendien kan ik zo het chronogram onder de aandacht brengen."

Landelijke bekendheid kreeg Grothues door zijn boek over taalcuriositeiten uit 1979 'Anna sust Susanna'. De Hoensbroekenaar is ook secretaris van het bureau Chronogrammatica. „Het bureau ijvert voor het ontwerpen en het toepassen van deze traditionele en culturele uitingsvormen en gedenkpenningen."

Voor de volgende editie van het Guinness Record Book heeft Bernard Grothues al weer iets nieuws in petto. In de Sint Stephansdom in Wenen ontdekte hij het langste chronogram uit de chronica-geschiedenis. „Het is een uit 47 woorden bestaand jaarschrift op een marmerreliëf, geschreven door de Oostenrijkse dichteres Paula Preradovic. Deze heeft ook het Oostenrijks volkslied 'Land der Berge' gemaakt."

Volgens Grothues bestaan er ongeveer vijftigduizend jaarschriften. Tot heden wist de Hoensbroekenaar iets minder dan de helft, twintigduizend chronogrammen, te registreren. „Tussen het jongste en het oudste jaarvers zit nog een heleboel. Natuurlijk is het een utopie te veronderstellen dat ik álles zal ontdekken, maar ik wil een heel eind komen."

monique parren

Onderzoek naar samenwerking scholen Heerlen

Van onze verslaggeefster

HEERLEN – Tussen de basisscholen Meezenbroek, de Horizon en 't Pannesjop in Heerlen zijn besprekingen gaande over de toekomst van de drie scholen. Dit overleg staat onder leiding van de Katholieke School Vereniging (KSV) in Heerlen.

Bij de gesprekken zijn naast de directies van de basisscholen, ook de medezeggenschapsraden en de ouderverenigingen betrokken. Of het overleg tussen de scholen uiteindelijk zal leiden tot een fusie, is nog niet duidelijk.

„Als er scholen samengevoegd gaan worden, dan is dat niet voor augustus 1993", meent directeur B. Reuvers van de Horizon. „Meezenbroek zit in elk geval onder de honderd les kunnen geven in het kader van de schaalvergroting in 1993", zegt Berben.

Ook mevrouw Rademakers van het sectiebestuur benadrukt dat het gaat om studiegesprekken. „Heel Nederland staat op de kop door geplande schaalvergroting van staatssecretaris Wallage. Het is heel logisch dat scholen vooruit kijken." wijk te onderzoeken'. „Bekeken wordt op welke manier we het beste les kunnen geven in het kader van de schaalvergroting in 1993", zegt Berben.

Ook mevrouw Rademakers van het sectiebestuur benadrukt dat het gaat om studiegesprekken. „Heel Nederland staat op'de kop door geplande schaalvergroting van staatssecretaris Wallage. Het is heel logisch dat scholen vooruit kijken."

journaal

Jubileum

Het Chèvremonts Mannenkoor bestaat in 1992 tachtig jaar. Als inleiding op het jubileumjaar houdt het koor zondag 10 november een open dag in de vorm van een reünie annex frühschoppen voor alle geïnteresseerden. De dag wordt gehouden in verenigingslokaal Van der Heijden en begint om 13.30 uur.

Jubilarissen

SCHINVELD
De KAVO huldigt vandaag zeven 40-jarige jubilarissen, de dames Buysers, Goossens, Reijnders, Pennings, Deumens, Oosterban en Rouschop. In 't Kloeëster worden vanaf acht uur ook nog negen zilveren jubilarissen in het zonnetje gezet.

SIMPELVELD
Harmonie St.-Caecilia huldigt vandaag negen leden. Het betreft hier de robijnen jubilarissen Thijs Bisschoff, Piet Blezer en Jef Houben en nog zes zilveren feestelingen. Na de feestmis van 19.00 uur in de Simpelveldse parochiekerk volgt er van 20.30 uur tot 21.30 uur een receptie in zaal Frijns.

kort

LANDGRAAF
Toneelgroepen Ambras en Gans Geweun spelen vanavond om half negen allebei een eenacter in het Grand Theater. Ambras speelt 'Moordsjpêl' en Gans Geweun 'Morgen gaan we lijnen.'

VOERENDAAL
In zaal Kunderkruis aan de Heerlerweg te Kunrade vindt vandaag en morgen een vogeltentoonstelling plaats waar zeker vierhonderd kanaries en andere tropische vogels te bewonderen zijn. Vandaag is de tentoonstelling van De Vogelvrienden geopend van 14 tot 22 uur en zondag van 10 tot 18 uur.

NIEUWENHAGEN
Het Koor '72 verzorgt morgen om 11.30 uur de eredienst in de parochiekerk Maria ten Hemelopneming. Deze viering is mede tevens ter intentie van het overleden koorlid Jos Eijgelshoven.

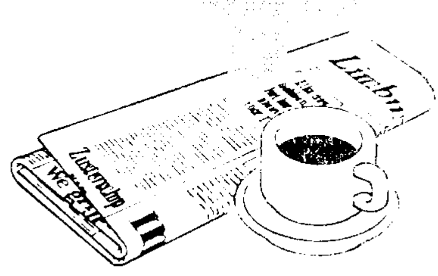
Höfke

Het Höfke van St. Antonius aan de Sittarderweg in Heerlen kan zijn oude toegangspoort renoveren. Dit is mogelijk geworden door een gift van 1100 gulden die Zonta Zuid-Limburg woensdagmiddag deed aan het bestuur van de H.H Martelaren van Gorcumkerk waartoe de tuin behoort.

De stalen poort die al zo'n zestig jaar in haar hengsels hangt is door verregaande corrosie in slechte staat. Na een bericht in de krant besloot het bestuur van Zonta zich over dit project te ontfermen.

● *Pastoor Obben en kerkmeester Creugers (rechts) kunnen aan de slag.* Foto: KLAUS TUMMERS

Albums

● *Een auto die gestolen wordt is tot daar aan toe. Meestal staat een verzekering borg voor een financiële vergoeding. Vaak bevinden zich in het gestolen voertuig spullen die een andere dan materiële waarde vertegenwoordigen. Dit is het geval bij de familie van Herten in Hoensbroek. De felrode en vrij nieuwe Opel Corsa verdween in de nacht van vrijdag op zaterdag van de Wijenbergstraat in Mariarade. Op zich natuurlijk een nare zaak. Nog erger vindt Ine Herten het dat twee foto-albums die op de achterbank lagen ook zijn verdwenen. „Daarin zaten familieafbeeldingen vanaf 1918 tot 1960. Die zijn onvervangbaar." Mocht iemand de (misschien wel weggegooide) albums vinden, dan kunnen die terugbezorgd worden aan de Pastoor Habetsstraat 26 te Hoensbroek. ☎045-227869. „Ik zal de vinder zeker belonen", vertelde een verdrietige Ine.*

Fish

● *De Britse zanger Fish, met zijn begeleidingsgroep The Company (hetgeen een zeer toepasselijke naam is voor een begeleidingsgroep) komt naar Limburg. Er is een optreden gepland op 18 december in de Hahnenhof in Geleen en bij het bureau van Pinkpop zijn daarvoor kaarten te bestellen. Fish was al eens op Pinkpop en wel in 1984, toen stond hij met de groep Marillion op de planken. Sinds 1988 treedt hij alleen op. Fish heeft een grote schare fans in Nederland. Zijn fanclub kocht maar liefst in een klap 750 kaartjes voor het optreden. Zodoende zit de helft van de Hahnenhof 18 december vol met fans. Alhoewel, van de andere helft verwachten we eigenlijk hetzelfde.*

Staking

● *We zijn eens benieuwd. Leerlingen van het Romboutscollege zijn van plan om dinsdag te gaan staken. Ze komen wel gewoon om half negen naar school, maar gaan vervolgens niet naar de les. De staking is gericht tegen de plannen van onderwijsminister Jo Ritzen die de studiefinanciering wil 'bevriezen'. Dus als de prijzen omhoog gaan, blijft deze toch hetzelfde. Als student ben je dan natuurlijk duurder uit. Ook de verkorting van de studieduur in het HBO met een jaar valt in Brunssum slecht. Daarom hebben sommige leerlingen naar het Landelijk Aktie Komitee Scholieren (LAKS) gebeld. En nu doet de bovenbouw van het Rombouts mee aan de landelijke scholierenstaking. Althans, dat is de bedoeling. De oproep tot staking hangt in elk geval al op.*

Secretaresses

● *„Ze moet de kunst verstaan om witte plekken te creëren in de vaak overvolle agenda van de burgemeester", zei Louw Hoogland vorige week, letterlijk in de nadagen van zijn eigen burgemeesterscarrièrre. Zijn publiek bestond uit maar liefst 23 Zuidlimburgse burgemeesterssecretaresses. „Een uiterst belangrijke spil in de dagelijkse gang van zaken op het gemeentehuis", noemde Hoogland de functie.*
Vreemd was het niet, dat – inmiddels oud-burgemeester – Hoogland het contact tussen burgemeesterssecretaresses een warm hart toedraagt. Want het was zijn eigen 'assistent-burgemeester' Marian van den Oever die de groep vijf jaar geleden bijeen bracht. De secretaresses proberen elkaar twee maal per jaar te ontmoeten, om ervaringen uit te wisselen en elkaar beter te leren kennen.

Burgemeester

● *Nu we het hier toch over hebben, in Brunssum trilt de benoeming van Henk Riem tot burgemeester nog na. De diverse fractievoorzitters zijn inmiddels begonnen aan het schrijven van hun toespraken voor de installatie van de nieuwe 'eerste burger'. En uiteraard wordt dan nog eens uitgebreid ingegaan op de procedure die geleid heeft tot de benoeming van Riem. We zijn benieuwd wat de desbetreffende fractievoorzitters ervan gaan brouwen. We zijn ook benieuwd naar de antwoorden van de nieuwe burgemeester. Zijn achternaam doet vermoeden flink van de tongriem gesneden te zijn, maar in de Statenvergaderingen kon hij soms 'zeer droog' spreken. We zeiden het al, we zijn benieuwd.*

Limburgs Dagblad

sport

Limburger Roex wil Kuiper als chef d'equipe

Nieuwe Nederlandse wielerploeg in maak

DOOR BENNIE CEULEN

URMOND/DENEKAMP - Er is een nieuwe Nederlandse profwielerploeg in de maak. Mark Roex uit Urmond is initiatiefnemer en het is de bedoeling dat Hennie Kuiper de leiding van de formatie in handen neemt. Mark Roex, in het dagelijks leven hoofd commerciële zaken van aannemersbedrijf Laeven uit Heerlen en wegenbouwfirma KWS, zegt contacten met een Duitse kandidaat-hoofdsponsor te hebben. „De hoofdsponsor is natuurlijk het belangrijkst. Er zijn reeds oriënterende gesprekken geweest. Ook met sub-sponsors. Ik hoop de nieuwe ploeg voor het nieuwe seizoen van de grond te krijgen," zegt Roex, die waarschijnlijk manager van de ploeg wordt.

De Maastrichtse sportkledingfabrikant Bonfanti heeft zich inmiddels bereid verklaard met de nieuwe ploeg in zee te willen gaan. Dat wordt door directeur Toine Brouwers bevestigd. Brouwers is geen onbekende in sportkringen. Hij is reeds jaren co-sponsor van de amateurwielerploeg Bovemij-Europolis-Bonfanti en sinds het nieuwe voetbalseizoen kledingsponsor van MVV. Via Toine Brouwers zijn er met het oog op het formeren van een nieuwe profformatie ook contacten gelegd met de Duitse bandengigant Continental. Roex: „Ik heb vroeger zelf gekoerst. Zonder succes, overigens. Maar de interesse voor de sport blijft. Door mijn beroep heb ik links en rechts veel contacten. Via die weg heb ik mensen van bedrijven ontmoet die er voor naar hebben om mee te helpen bij het formeren van een profploeg. Zoals Toine Brouwers van Bonfanti. Er zijn op dit moment nog genoeg goeie renners vrij. Daarom ben ik de boer op gegaan. Het is te hopen dat ik in mijn opzet slaag."

Mark Roex heeft inmiddels Hennie Kuiper benaderd. „Alles hangt er natuurlijk van af of ik definitieve toezeggingen van de sponsoren krijg. En aangezien Hennie Kuiper volgend jaar niet meer de Telekomploeg leidt, heb ik met hem contact opgenomen om die rol bij ons te vervullen. Kuiper heeft me verteld dat hij ook enkele co-sponsors achter de hand heeft. Het wordt nu zaak de partijen bij elkaar te krijgen. Op die manier hoop ik dat de nieuwe ploeg gestalte krijgt."

Hennie Kuiper bevestigt, dat hij inmiddels door Mark Roex benaderd werd. „Natuurlijk ben ik geïnteresseerd om ploegleider te worden. Maar op dit moment is nog niets concreets te melden. Ik wacht rustig af," zegt Kuiper.
Roex beweert dat hij het serieus meent met het realiseren van zijn nieuwe profploeg. „Ik blijf proberen. Lukt het me dit jaar niet, dan probeer ik het voor het volgende seizoen. Maar mijn doel blijft om de ploeg zo snel mogelijk van de grond te krijgen."

Overigens staat er ook een nieuwe Franse profwielerploeg op til. Chazal, een fabriek van slagerijprodukten wordt hoofdsponsor en Agrigel (diepvriesprodukten) tweede geldschieter. Vincent Lavenu zet een punt achter zijn wielerloopbaan om ploegleider van de nieuwe formatie te worden. Hij krijgt een budget van circa 3,5 miljoen gulden ter beschikking. Lavenu wil 12 tot 14 renners onder contract nemen.

Op zijn lijstje staan reeds de namen van Pineau, Biondi, Boucanville, Jolidon, Virvaleix en Esnault. Voor de Franse wielerwereld komt de nieuwe equipe als een geschenk uit de hemel aangezien na het verdwijnen van de Toshiba-formatie een crisis onafwendbaar leek en veel profs gedoemd leken ander werk te moeten zoeken. Indien Lavenu het nieuwe Chazal-team van de grond krijgt beschikt Frankrijk in 1992 met Z, Castorama en RMO over vier profteams.

Roda JC droogt FC Den Haag af: 5-0

Uitschieter op Kaalheide

DOOR FRED SOCHACKI

KERKRADE – In de gestaag neerdruppelende regen en op een ondergrond, die de naam voetbalveld niet waardig was, leverde Roda JC het beste voetbal tot nog toe van dit seizoen. Slachtoffer van de Kerkraadse dadendrang was FC Den Haag. Met 5-0 werden Co Adriaanse en zijn mannen naar huis gestuurd. Zonde voor de Hagenaars, die met de beste bedoelingen maar zwaar gehavend aan het karwei begonnen. Doodzonde voor de voetballiefhebbers, die thuis waren gebleven.

De omstandigheden maakten goed voetbal bij voorbaat al onmogelijk. Ze droegen evenwel bij tot de amusementswaarde op Kaalheide. FC Den Haag, dat moet gezegd, getrooste zich alle moeite om de show van Roda JC niet te bederven. Zonder de vaste pijlers Lems, Otto, Schellevis en Torken bleef de weerstand beperkt tot het goede keeperswerk van René Stam. Toen deze ook de grip op de bal verloor, gleed FC Den Haag definitief op z'n gat.

Roda JC-FC Den Haag 5-0 (1-0) - 26. Boerebach 1-0, 65. Verhagen 2-0. 68. Ajah 3-0, 76. Hofman 4-0, 88. Arnold 5-0. Scheidsrechter: Luinge. Toeschouwers: 1000. Gele kaart: Edmund Vriesde en Van Oosten.
Roda JC: Bolesta; Senden, Verhagen, Hanssen en Trost; Broeders, Boerebach (70. Jansen) en Luypers; Hofman, Arnold en Haan (68. Ajah).
FC Den Haag: Stam; Purvis, Gentile, Adam (61. Edmund Vriesde) en Van Oosten; Van Eijkeren, Valk en Kuzmanovic; Danen en Talan (46. Hermes); Van der Laan.

Dat had eigenlijk al voor de pauze moeten gebeuren, want toen had de eindstand van 5-0 al bereikt kunnen zijn, gelet op het aantal kansen. Roda JC had gekozen voor de juiste tactiek. Zoeken naar de snelste weg richting strafschopgebied en vanaf die afstand het doel van Stam onder vuur nemen. René Hofman, gisteravond Roda's sterkste speler, Gerrie Senden en Michel Broeders stelden Stam op de proef. Toen dat niet goed uitpakte, moest het geweld uit het rechterbeen van Michel Boerebach eraan te pas komen. Michel Haan, ooit verguisd door Koster en gisteren als onmisbaar opgesteld, had de bal panklaar voor de voeten van Boerebach gedeponeerd.

Het verdere spel en het scoreverloop maakten de bijzondere missie van algemeen directeur Servé Kuyer en loco-burgemeester André Coumans tot een nutteloze. Beide heren hadden zich, om de stemming van de echte liefhebbers te peilen, op de Kaalheidse staantribune genesteld. Daar werd feest gevierd, want Roda speelde prima en won met de grootste uitslag van dit seizoen. Een uitschieter op Kaalheide en uitschieters zijn niet geschikt om de gemiddelde stemming te peilen.

Regen, wind en FC Den Haag trotserend sloop de ploeg richting eredivisie-top. Dat werd gisteravond voor het eerst nadrukkelijk onderstreept. Na het tweede doelpunt (Bert Verhagen profiteerde van het feit dat Stam een bal door zijn vingers liet glibberen) nodigde de ploeg van Co Adriaanse Roda JC uit tot een nummertje prijsschieten. Ogechukwu mocht, een minuut nadat hij voor Michel Haan was ingevallen, de volgende treffer aantekenen.

René Hofman, die directe tegenstander Albert van Oosten helemaal zoek speelde, mocht vervolgens de kroon op zijn werk zetten. Een solo langs twee verdedigers gevolgd door een droge knal in de kletsnatte benedenhoek gingen het cadeautje aan zichzelf vooraf. Graham Arnold zorgde vlak voor tijd voor het slotakkoord. Een uitslag, die ook tot stand kwam door het attente keeperswerk van Henryk Bolesta, die zijn ploeg twee keer voor de dadendrang van Van Eijkeren behoedde en aldus de basis voor het feest legde.

● *Graham Arnold stelt Den Haag-doelman René Stam op de proef in het modderballet op Kaalheide.* Foto: KLAUS TUMMERS

'Schaesberg'

SCHAESBERG - De uitslagen van de gisteravond verreden koersen, op de draf- en renbaan Schaesberg, zijn als volgt:
Fine d'Aubier-Prijs: 1. First Love (W. Velis) km.tijd 1.24.1; 2. Merz Hanover; 3. Fadina. Niet gestart: Euriant. Winn. 2,50; pl. 1,10, 1,20; koppel 2,90; trio 86,80. **Nimes-Prijs:** 1. Voyyager Lobell (H. Grift) km.tijd 1.20.4; 2. Caby Adel; 3. Femke Spencer. Niet gestart: Fany Buitenzorg. Winn. 3,10; pl. 1,90, 3,40, 2,50; koppel 3,00; trio 31,50. **Corbiere-Prijs:** 1. Jamtu (E. Andersen) km.tijd 1.23.2; 2. Fabienne; 3. Epril Sauvage. Niet gestart: Regal Classic. Winn. 1,30; pl. 1,30, 1,30; koppel 2,10; trio 4,90. **Henri Swikker Amateur Challenge Trophy III:** 1. Countach (M. Schoppema) tot.tijd 1.14.8; 2. Darling Be Good; 3. Kentuckey. Niet gestart: Akaylaah en Lets Be Special. Winn. 2,20; pl. geen; koppel 7,60; trio 20,60. **Perpignon-Prijs:** 1. Fanny Sigero (W. Velis) km.tijd 1.21.3; 2. Eshel Groenhof; 3. Chico G. Niet gestart: Dino Ossewaard. Winn. 2,50; pl. 1,00, 1,00, 1,20; koppel 2,70; trio 33,50. **Lanquedoc-Prijs:** 1. Another Starlet (H. Grift-buiten weddenschap) km.tijd 1.18.3; 2. Elles Vryenesse; 3. Followay; 4. Charmeuse d'Ann.

ROERMOND – De zaalvoetbaltopper in de landelijke tweede divisie F tussen de twee ongeslagen koplopers FCD Roermond en DC H. Anders is onbeslist geëindigd

jim in cijfers

Internationaal springconcours om de Lage Landen Prijs, na barrage: 1. Philippaerts met Opt. Fidelgo 0-35,09, 2. Michael Whitaker met H. Gipfelstürmer 0-35,19, 3. Broome met Country Man 0-36,85, 4. Ehrens met Opt. Stability K 0-38,79, 5. Melliger met Quinta C 4-33,77, 6. Blaton met Opt. Conny 4-35,64, 7. Bril met Olympic Ahorn 4-35,65, 8. Voorn met Oisterwijks Opst. 4-35,88, 9. Connors met Spring Elegance 4-38,88, 10. Romp met Waldo E 23-62,63.
Internationaal springconcours, tabel A, na barrage: 1. Sloothaak (Dld, Optiebeurs Prestige) 0 strafpunten, 29,03 seconden; 2. Astolfi (Quartz du Vallon B'92) 0-30,48; 3. Michael Whitaker (Alonso) 0-30,91; 4. Melliger (Apollo M) 0-31,68; 5. Wauters (Malesan Bolando) 0-31,84; 6. Rozier (Waiti Oscar) 0-34,53; 7. Zoer (Olympic Cordilio) 0-36,53; 8. Stanny van Paesschen (Malesan Orduna) 0-38,21; 9. Tops (Acapulco) 0-39,36; 10. Blaton (Optiebeurs Quick Star) 0-40,72. Gestart: 34 combinaties.
Internationaal jachtspringen: 1. Bost (Fr, Nicomea Bose) 48,80 seconden; 2. Skelton (AP Florida) 49,95; 3. Philippaerts (Optiebeurs Adora) 52,71; 4. Sloothaak (Optiebeurs Pater) 55,35; 5. Michael Whitaker (Henderson Didi) 56,02; 6. Raymakers (Optiebeurs Rinnetou Z) 57,42; 7. Van der Vleuten (Callgary's T) 58,80; 8. Jennie Zoer (Walliby) 59,21, 9. Brown (Everest Gringo) 59,88, 10. Voorn (Opstalan's Combi) 60,45; 15. Ehrens (Optiebeurs Investment) 64,73; 23. Hendrix (Optiebeurs Romina) 95,64. Gestart: 24 combinaties.

Jos Lansink rekent op heroptreden rond jaarwisseling

Optimisme in Maastricht

DOOR WIEL VERHEESEN

MAASTRICHT – Met het slotweekeinde voor de boeg hebben de organisatoren van Jumping Indoor Maastricht alle hoop, dat zij het beoogde aantal van 27.000 toeschouwers zullen bereiken. Na de rustige aanloop van het evenement qua publieke belangstelling, was het gisteren tijdens de tweede wedstrijdavond al gezellig druk in het MECC. Vanavond om half acht, nadat eerst de traditionele jeugdmiddag is afgewerkt, rekent men op een volle bak: ruim zevenduizend aanwezigen. Hetzelfde geldt voor morgenmiddag tussen een en zes uur. Dan eist vooral het springconcours om de EC-Trophy alle aandacht op. Het afsluitende hoofdnummer heeft een prijzenbedrag van 115.000 gulden, waarvan tweeëntwintig mille voor de winnende combinatie.

Jos Lansink, Nederlands beste springruiter van de huidige generatie, komt niet in aanmerking voor een prijs. De Tukker is na zijn val in Kopenhagen, enkele weken geleden, herstellende van de scheenbeenbreuk. Gisteravond was hij een geïnteresseerd toeschouwer. „Er is een metalen pen in het rechterscheenbeen aangebracht", vertelde hij. „Ik mag al enkele keren per dag voorzichtig op de fiets oefenen. Over twee weken worden foto's gemaakt. Wie weet, kan ik snel daarna weer te paard en nog vóór de jaarwisseling alweer in wedstrijden uitkomen. Forceren doe ik niks. Deelname aan de Olympische Spelen mag niet in gevaar komen."

Afwachten

Jos Lansink zag in het MECC onder meer de tot Duitser genaturaliseerde Franke Sloothaak een springconcours op zijn naam brengen. De ex-Fries wacht gespannen af hoe de dopingaffaire van het paard waarmee de Fransman Eric Navet in La Baule Europees kampioen afloopt. „Als Navet gestraft wordt en uit de rangschikking verwijderd wordt, schuif ik op naar de eerste plaats. Een Europese titel is uiteraard iets geweldigs, maar ik geloof toch, dat het eventuele succes mij in de gegeven omstandigheden minder voldoening schenkt dan wanneer ter plekke de zaak op normale wijze beslist was. Voorlopig kan ik niks anders doen dan afwachten."

In het internationaal jachtspringconcours, dat gisteravond de kijkers boeide had Sloothaak het paard Optiebeurs Prestige vervangen door Optiebeurs Pater. De eerste prijs was opnieuw voor een buitenlander, dit keer met de Franse nationaliteit. Roger-Yves Bost kwam met Nicomea Bose het snelste van de vierentwintig gestarte combinaties rond. De laatste hindernis in het door Henk-Jan Drabbe uitgezette parcours was voor de meeste deelnemers te lastig. Meer dan de helft ging in de fout.

Steeghs kampioen

Niet in de fout ging Luc Steeghs. De uit Helden-Panningen afkomstige en momenteel voor stal Hendrix in Baarlo werkzame springruiter eiste de hoofdprijs op in het uit twee onderdelen bestaande Euregio-kampioenschap, waarvoor zeventien landelijke ruiters en amazones uit zowel Nederlands als Belgisch Limburg en de regio Aken waren uitgenodigd.

● Zie verder pagina 23

● *Franke Sloothaak met Optiebeurs Pater in actie tijdens het jachtspringconcours waarin hij vierde werd, kort nadat hij met Optiebeurs Prestige een springrubriek op zijn naam had gebracht.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Groenewegen neemt ontslag bij Vinkenslag

MAASTRICHT – Trainer Huub Groenewegen heeft ontslag genomen bij FC Vinkenslag. Gisteravond stelde de 48-jarige oud hulptrainer van MVV zijn totaal verraste spelersgroep op de hoogte van zijn beslissing. Groenewegen kwam tot het besluit omdat hij zich niet langer kon vinden in het beleid van het huidige clubbestuur. De stap is des te opmerkelijker omdat de Maastrichtse ploeg ongeslagen aan de leiding staat in de eerste klasse F met vijftien punten uit acht wedstrijden en ook al een periodetitel op zak heeft.

Programma betaald voetbal

eredivisie

Roda JC-Den Haag 5-0
Vandaag 19.30 uur:
PSV-Groningen
MVV-De Graafschap
SVV/Dordrecht'90-Sparta
Morgen 14.30 uur:
VVV-Ajax
Vitesse-FC Twente
RKC-Willem II
Feyenoord-FC Utrecht
Volendam-Fortuna Sittard

PSV	12	9	3	0	21	30–12
Feyenoord	14	8	5	1	21	21– 9
FC Twente	14	8	3	3	19	28–13
Sparta	15	6	6	3	18	26–25
Vitesse	15	6	5	4	17	19–13
Roda JC	15	6	5	4	17	21–19
Ajax	11	7	2	2	16	29– 8
RKC	15	5	6	4	16	30–25
FC Utrecht	14	4	7	3	15	16–13
Groningen	13	4	6	3	14	18–14
MVV	15	4	6	5	14	13–17
Volendam	14	5	3	6	13	15–16
SVV Dordrecht	15	5	3	7	13	25–37
Willem II	14	2	5	7	9	13–21
Den Haag	14	2	5	7	9	11–32
Fortuna Sittard	15	0	8	7	8	15–27
VVV	13	1	4	8	6	12–27
Graafschap	14	2	2	10	6	14–28

eerste divisie

Zwolle-Cambuur afgelast
Vandaag 19.30 uur:
BVV Den Bosch-NEC
Haarlem-Emmen
SC Heracles-VCV/Zeeland
SC Heerenveen-Excelsior
Veendam-Telstar
Helmond Sport-Go Ahead Eagles
TOP-Eindhoven
NAC-FC Wageningen

Cambuur L.	16	11	2	3	24	29–16
Wageningen	16	9	4	3	22	22–11
Heerenveen	16	9	3	4	21	31–20
Telstar	16	8	4	4	20	43–30
Den Bosch	16	9	2	5	20	29–19
Haarlem	16	8	4	4	20	25–22
NAC	16	6	6	4	18	26–21
NEC	16	7	4	5	18	26–21
Heracles	16	6	5	5	17	27–25
AZ	16	6	4	6	16	30–25
GA Eagles	16	6	4	6	16	26–23
RBC	16	5	5	6	15	26–24
FC Zwolle	16	5	5	6	15	24–25
Veendam	16	6	2	8	14	21–26
Excelsior	16	6	2	8	14	31–39
Eindhoven	16	4	5	7	13	20–28
Helmond Sport	16	4	3	9	11	22–35
Emmen	16	3	5	8	11	15–32
TOP	16	3	4	9	10	19–33
Zeeland	16	1	3	12	5	17–34

Heracles en Cambuur periodekampioen

mvv-de graafschap

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter Uilenberg

MVV (selectie): De Haan, Agu(?), Reijners, Thal(?), Delahaye, Verhoeven, Joordens, Libregts, Visser, Bucan, Lanckohr, Hofman, Dikstaal, Maas, Boessen, Franssen, Heffels.
De Graafschap (opstelling): Olyslager, Vreman, Brandts, Redeker, Van de Brink, Rosendaal, Matthaei, Kraay, Van Kessel, Godee, Hofstede, Koolhof.

volendam-fortuna

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter Luinge

Volendam (opstelling): Zoetebier, Stuyt, Kromheer, Pastoor, Kooistra, Guyt, Peters, Daman, Steur, De Leeuw; Burleson en Clayton.
Fortuna Sittard (selectie): Hesp, Van Zwam, Maessen, Samuel, Kicken, Janssen, Szalma, Mordang, Barmentloo, Driessen, Sneekes, Doufikar, Boogers, Losada, Deckers.

vvv-ajax

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter Schuurmans

VVV (opstelling): Roox, Smits, Verberne, Polman, Rutten, Spee, Driessen, Vanderbroeck, Venetiaan, Graef, Van der Kaay.
Ajax (selectie): Menzo, Blind, Wouters, Vink, De Boer, Winter Bergkamp, Groenendijk, Van Loen, Petersen, Pettersson, Davids, Kreek.

buitenland

BELGIË
Lierse-RWD Molenbeek 3-1
Vandaag 20.00 uur:
Anderlecht-KV Mechelen
FC Luik-Beveren
FC Antwerp-Standard
Racing Genk-AA Gent
Morgen 15.00 uur:
Kortrijk-Cercle Brugge
Eendracht Aalst-Charleroi
Club Brugge-Waregem
Lokeren-Germinal Ekeren

DUITSLAND
Borussia Dortmund-Wattenscheid 1-1
Nürnberg-MSV Duisburg 1-1
Vandaag 15.30 uur:
Bochum-Schalke '04
Dynamo Dresden-Stuttgarter Kickers
Bayern München-Bayer Leverkusen
Eintracht Frankfurt-Karlsruher SC
Kaiserslautern-Hansa Rostock
Köln-Fortuna Düsseldorf
Stuttgart-Mönchengladbach
Morgen 19.00 uur:
Hamburger SV-Werder Bremen

Osasuna en Tottenham tegenstanders Europacup

Ajax en Feyenoord redelijk tevreden

GENÈVE – Ajax en Feyenoord hebben voor de loting van de derde ronde van de toernooien om de Europese bekers eindelijk redelijk aansprekende tegenstanders gevonden. Osasuna en Tottenham Hotspur zijn op dit moment overigens geen toppers in de eigen competitie. Coach Van Gaal, die deze maand nog aan de slag moet meende dat hij het zowel beter als slechter had kunnen treffen. Feyenoords woordvoerder in Genève, Fred Blankemeijer, gaat ervan uit dat De Kuip in maart zal vollopen voor de wedstrijd tegen Tottenham Hotspur.

Louis van Gaal was niet ontevreden met de loting. „Ik schat onze kans op de kwartfinale op vijftig procent", meende de coach van Ajax. „Trabzonspor, Xamax Neuchatel en Kopenhagen hadden mijn voorkeur boven Osasuna. De winstkansen tegen Genua, Real Madrid en Liverpool waren aanmerkelijk minder geweest".

Van Gaal zag dinsdagavond op de televisie Osanua met 3-2, na een voorsprong van 3-0, bij VfB Stuttgart winnen. Dat duel werd geleid door de Nederlandse arbiter Van der Ende. De eerste wedstrijd was in 0-0 geëindigd. „Als ik had geweten, dat Osasuna onze volgende tegenstander zou worden, had ik met andere ogen gekeken", bekende Van Gaal. „Ik zat nu meer als liefhebberen ik moet zeggen dat ik me redelijk vermaakt heb, ook al omdat Stuttgart werd uitgeschakeld. Osasuna kwam op mij over als een counterploeg. De Poolse aanvaller Urban maakte de meeste indruk op mij. Hij scoorde twee keer".

Feyenoord heeft in Tottenham een oude bekende getroffen. Beide clubs kwamen drie keer eerder tegen elkaar uit in een Europees bekertoernooi. In 1961, het debuutjaar van de toenmalige landskampioen Feyenoord in Europees verband, wonnen de Engelsen met 3-1 in de Kuip en werd het 1-1 in Londen. In 1974 wonnen de Rotterdammers, met de huidige technisch directeur Wim Jansen op het middenveld, de UEFA-Cup door in de finale Tottenham te verslaan. De eerste wedstrijd in Engeland eindigde in 2-2. In de Kuip zegevierde Feyenoord met 2-0.

Tien jaar later nam Tottenham revanche. Feyenoord werd in de tweede ronde van het toernooi om de UEFA-Cup uitgeschakeld met twee nederlagen: 2-4 en 0-2. Het duel op het middenveld tussen Cruijff en Hoddle trok destijds grote belangstelling. Tottenham won dat seizoen de UEFA-Cup.

loting europacup

LANDSKAMPIOENEN

Groep 1: Rode Ster Belgrado, Anderlecht, Panathinaikos, Sampdoria.
Groep 2: Sparta Praag, Dinamo Kiev, Benfica, Barcelona.

Programma:
27 november: Anderlecht-Panathinaikos, Sampdoria-Rode Ster, Dinamo Kiev-Benfica, Barcelona-Sparta Praag. **11 december:** Rode Ster-Anderlecht, Panathinaikos-Sampdoria, Sparta Praag-Dinamo Kiev, Benfica-Barcelona. **4 maart:** Panathinaikos-Rode Ster, Anderlecht-Sampdoria, Benfica-Sparta Praag, Dinamo Kiev-Barcelona. **18 maart:** Rode Ster-Panathinaikos, Sampdoria-Anderlecht, Sparta Praag-Benfica, Barcelona-Dinamo Kiev. **1 april:** Panathinaikos-Anderlecht, Rode Ster-Sampdoria, Groep 2: Benfica - Dinamo Kiev en Sparta Praag - Barcelona. **15 april:** Anderlecht-Rode Ster, Sampdoria-Panathinaikos, Dinamo Kiev-Sparta Praag, Barcelona-Benfica.

De winnaars van de groepen plaatsen zich voor de finale, die op 20 mei vermoedelijk in Londen wordt gespeeld.

BEKERWINNAARS

Feyenoord-Tottenham Hotspur
Werder Bremen-Galatasaray
AS Roma-AS Monaco
Atletico Madrid-Club Brugge

Speeldata 4 en 18 maart 1992.

UEFABEKER

Osasuna Pamplona-Ajax
BK '03 Kopenhagen-Trabzonspor
AA Gent-Dinamo Moskou
Hamburger SV-Sigma Olomouc
FC Tirol-Liverpool
Steaua Bukarest-Genova
AEK Athene-Torino
Neuchatel Xamax-Real Madrid

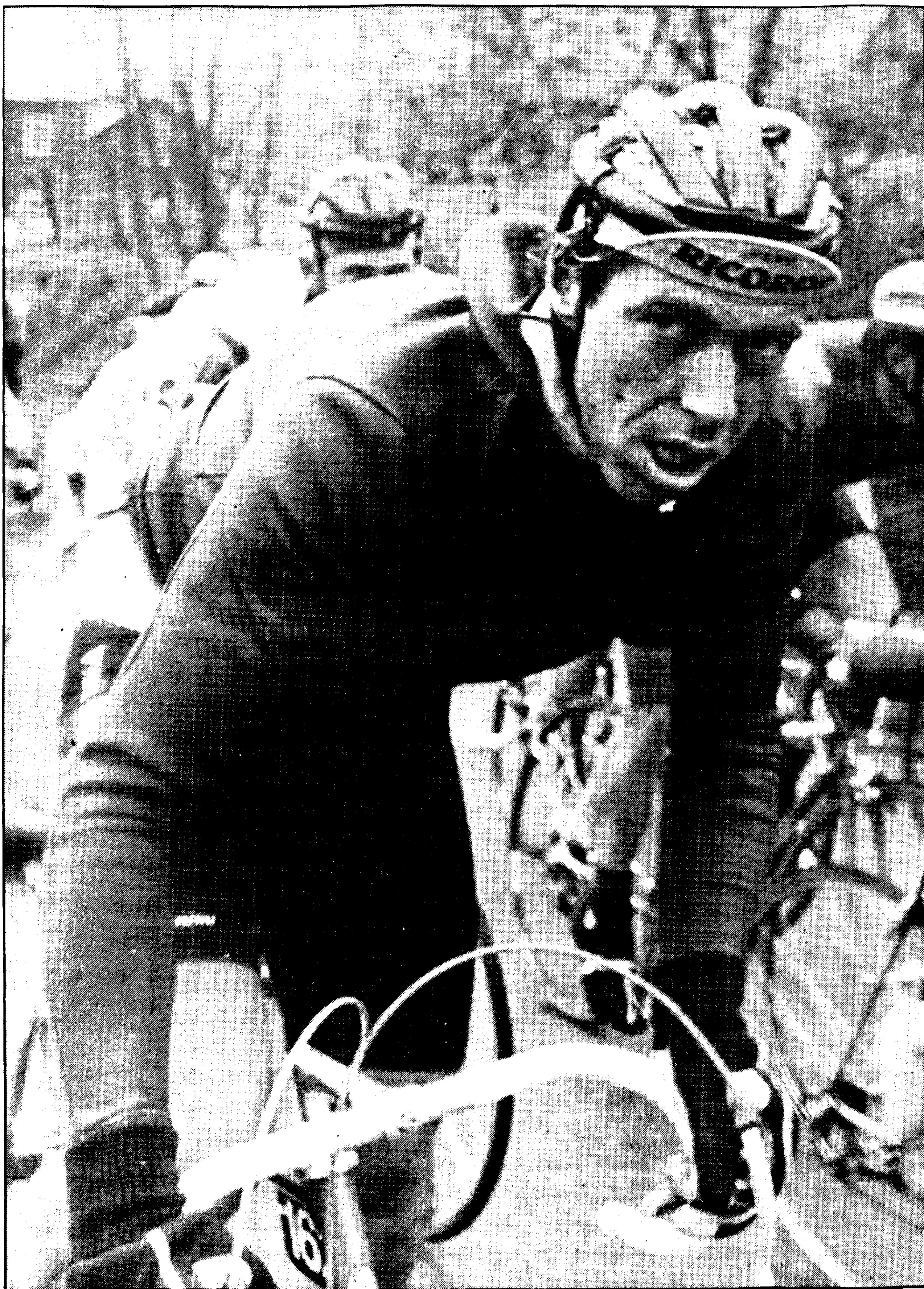
Speeldata 27 november en 11 december

Leon Nevels beschuldigd van heling

Tien maanden geëist tegen Van der Velde

● Johan van der Velde is in staat gebleken na verpleging zonder stimulerende middelen te leven. Hij heeft nu een drukke baan en volgens deskundigen is de kans op herhaling nihil.

: Foto: DRIES LINSSEN

Van onze verslaggever

BREDA – De officier van justitie van de rechtbank in Breda, mr. H. van der Meijden, heeft tegen ex-profwielrenner Johan van der Velde (34) uit Rijsbergen tien maanden gevangenisstraf geëist, waarvan vijf voorwaardelijk. Van der Meijden heeft er geen bezwaar tegen als het onvoorwaardelijke deel wordt vervangen door een werkstraf. Van der Velde wordt ervan verdacht vorig jaar 24 inbraken te hebben gepleegd.

In een aantal gevallen werkte hij volgens de aanklacht samen met zijn broer Theo (28). Die hoorde acht maanden, waarvan vier voorwaardelijk, tegen zich eisen. Het duo is binnengedrongen bij bedrijven. De opbrengst werd gedeeld en ging op aan het huishouden en aan de inkoop van amfetamine.

Johan van der Velde zei tijdens zijn wielercarrière in aanraking gekomen te zijn met stimulerende middelen, die zijn resultaten moesten verbeteren. Het gebruik ervan werkte verslavend. Nadat hij met wielrennen was gestopt, viel hij volgens zijn raadsman in een zwart gat. Nederlands kampioen, prestaties in de Tour de France en de Ronde van Italië, de hoge inkomsten en alle belangstelling waren plotseling voorbij.

Met die tanende belangstelling verminderden de inkomsten nog meer en voelde Van der Velde zich, mede onder invloed van drugs, gedwongen om op illegale manier aan geld te komen. De raadsman, de rechtbank en de officier lieten nadrukkelijk merken dat de ex-wielrenner door een diep dal moet zijn gegaan. Ze gaven te kennen voor zijn 'wederopstanding' veel waardering te hebben. Johan van der Velde is in staat gebleken na verpleging zonder stimulerende middelen te leven. Hij heeft nu een drukke baan en volgens deskundigen is de kans op herhaling nihil.

De raadsman van Van der Velde, mr H. Cotterel, pleitte voor een geheel voorwaardelijke straf. De huidige situatie van de oud-coureur zou door gevangenisstraf of door een werkstraf danig worden gefrustreerd.

Van der Velde en zijn broer - ook een ex-wielrenner - stalen voornamelijk kantoorartikelen. Ze konden de spullen gemakkelijk kwijt aan oud-renner Leon Nevels (30) uit Thorn. „Nevels wist dat de goederen die we brachten, gestolen waren", beschuldigden beide broers de Limburger, die terecht moest staan voor heling.

Nevels' raadsman, mr T. Hiddema, vond die beschuldigingen dermate ernstig dat hij aanhouding vroeg van zijn zaak. Hij wilde met name Johan van der Velde een dergelijke verklaring onder ede horen herhalen. Nevels ontkent dat hij wist dat het gestolen goederen waren. De rechtbank hield de zaak tegen Nevels aan en doet in die van de broers op 21 november uitspraak.

Basketbalwereld zal Magic Johnson missen

Van onze verslaggever

LOS ANGELES – Hij nam afscheid op de manier zoals de basketbalwereld hem heeft leren kennen. Met een glimlach. Maar natuurlijk klonk er emotie door in zijn stem, toen Earvin 'Magic' Johnson bekend maakte te moeten stoppen. Hij is besmet met het HIV-virus, de voorbode van Aids. De mededeling van een van de populairste en beste basketballers ter wereld veroorzaakte in de Verenigde Staten een ware schokgolf. Vrijwel alle kranten openden gisteren met het nieuws, dat slechts verbijstering en ongeloof tot gevolg had.

De populariteit van Magic Johnson -in de sportwereld wordt hij nimmer aangesproken met zijn echte voornaam- kent nauwelijks grenzen. Een populariteit die zich niet beperkt tot de VS. Vorige maand nog werd zijn naam door duizenden gescandeerd in het Parijse Palais Omnisports de Bercy, waar Johnson met zijn ploeg, de Los Angeles Lakers, deelnam aan het prestigieuze McDonalds Open. Niemand kon toen vermoeden dat Magic in de finale tegen Joventud Badalona de laatste wedstrijd van zijn imposante carrière zou spelen.

Tijdens de afsluitende persconferentie in de Franse hoofdstad zei Johnson ondermeer dat hij gezond van die populariteit en dat het best eens zou kunnen dat hij na zijn afscheid bij de Lakers zijn loopbaan in Europa zou besluiten. Spanje was zijn favoriete land. Niet geheel onbegrijpelijk want Magic Johnson sloot recentelijk twee lucratieve contracten af. Eén met een Spaanse firma in diepvriesvlees en één met de organisatie van de Olympische Spelen in Barcelona, waarvoor hij een tv-commercial maakte. Twee contracten die hem een slordige vier miljoen dollar opleverden.

In Barcelona had Magic Johnson een volgend hoofdstuk willen toevoegen aan zijn levensverhaal. Een nieuw hoogtepunt ongetwijfeld, want tot de fatale conclusie van zijn artsen -na een routine-onderzoek in verband met een levensverzekering- was zijn loopbaan een aaneenschakeling van hoogtepunten. Magic Johnson was en is eigenlijk nog steeds een superster. Zo zal de internationale basketbalwereld en heel sportminnend Amerika de man blijven herinneren, wiens sportieve in memoriam veel te vroeg wordt geschreven.

Met zijn ongekende basketbaltalenten was serieus studeren niet echt nodig. Voor iedereen was het duidelijk dat Johnson een glanzende profcarrière te wachten stond. Op 20-jarige leeftijd was hij rijp voor het grote avontuur. De fameuze Los Angeles Lakers mocht als eerste kiezen uit het jaarlijkse aanbod van top-collegespelers en twijfelde geen moment.

Omdat het salarisniveau in de Amerikaanse profcompetitie explosief steeg, is het contract van Johnson diverse keren aangepast. Tot bijna vier miljoen per jaar. Dat is ongeveer een kwart van Johnsons jaarinkomen, omdat hij zakelijk al net zo veel succes heeft gehad als sportief. Maar zelfs twaalf miljoen dollar per jaar kunnen natuurlijk nooit goed maken wat zijn vermoedelijk fatale ziekte heeft vernield.

Longo overweegt Amerikaanse nationaliteit

Van onze sportredactie

PARIJS - De Franse wielrenster Jeannie Longo, die sinds haar rentree in het peloton overhoop ligt met de nationale bond van haar land, overweegt van nationaliteit te veranderen. Met het oog op deelname aan de Olympische Spelen in Barcelona wil Longo Amerikaanse worden indien de Franse wielerbond niet snel het conflict met haar wil bijleggen. Longo verbeterde afgelopen week op de wielerbaan van Grenoble de wereldrecords op de 3 en 5 kilometer.

Topper Meerssen-Longa

Van onze medewerker

HEERLEN – In de hoofdklasse C zal dit weekeinde de eerste periodekampioen nog niet bekend worden. Longa dat met drie verliespunten de beste vooruitzichten heeft op de titel, moet namelijk nog twee duels inhalen. Morgen moet de Tilburgse formatie naar Meerssen en zal daar ongetwijfeld een gemotiveerde thuisclub ontmoeten.

Voor Meerssen is het zaak om Longa een nederlaag te bezorgen. Trainer Piet van Dijk is duidelijk in zijn commentaar. „Deze wedstrijd is vreselijk belangrijk. Bij winst doen we weer volop mee. Ik heb dan ook honderd procent concentratie en vechtlust geëist. Sterker nog, ik heb de jongens verboden om tot zondagmiddag kwart over vier in mijn nabijheid ook maar een woord te reppen over de bekerstrijd tegen Roda JC. Hiermee houden we ons volgende week volop bezig".

SVN speelde afgelopen zondag goed, maar verloor toch met 2-1 bij Halsteren. „De thuiswedstrijd tegen Margriet moet daarom worden gewonnen", is de mening van Math Schaepkens. Piet Hermans (EHC) is van mening dat hij met juiste spoor zit. „Bij Geldrop mogen we dan ook niet verliezen", legt hij uit.

In 1F gaat Roermond proberen leider FC Vinkenslag op de eerste nederlaag te tracteren. Jacques Weeres (RFC) realiseert zich dat het geen gemakkelijke opdracht is. „We moeten niet als blinden in de val lopen. Vinkenslag beschikt over een perfekte counter", onthult hij iets van de te volgen taktiek. Eijsden kende een bliksemstart, maar verloor daarna twee keer op rij. „Tegen Chevremont moeten we proberen iets recht te zetten", vindt Henri Sneepers. Limburgia tenslotte gaat volgens trainer Harm Posthuma vol goede moed naar Neeritter om aldaar de strijd tegen rode lantaarndrager Veritas te strijden. „De overwinning tegen Eijsden heeft het zelfvertrouwen vergroot. Maar we mogen Veritas niet onderschatten".

Er is nog een beslissing gevallen over het al of niet doorgaan van de wedstrijden in Zuid II en de afdeling Limburg. Ofschoon de vooruitzichten door de hevige regenval somber zijn, valt een definitieve beslissing pas vandaag.

Tom Nijssen uitgeschakeld

BIRMINGHAM – Tom Nijssen heeft de halve finale in het enkelspel van het Diet Pepsi Indoor Challenge in Birmingham niet gehaald. Tegen de Fransman Guillaume Raoux leed de Sittardenaar een driesets nederlaag.

Na de tiebreak van de eerste set met 7-4 in zijn voordeel beslist te hebben verloor hij de tweede in de verlenging met 7-5. Bij 5-4 was Nijssen dicht bij de overwinning. „Ik was twee punten van de zege. Een bal van mij zag ik nog net op de lijn. Hij werd toch uitgegeven. Ik verloor mijn service. Bij 6-5 in het voordeel van Raoux had ik nog een breakpunt dat ik ook niet kon benutten".

Met deze prestatie heeft Nijssen in dit onderdeel 13.500 dollar verdiend. Daar komt ook nog eens de verdiensten van het dubbelspel bij, zodat Birmingham zeer lucreatief voor hem was. De 50 punten voor de wereldranglijst doen Nijssen weer stijgen naar een plaats rond de 230 op de ATP-lijst.

In het dubbelspel moet Nijssen vandaag aantreden tegen de winnaar van de partij tussen de Zweden Ronnie Bathman en Riklas Bergh en de Amerikaans/Australische combinatie Steve Devries en David MacPherson.

Ajax zondag te gast bij VVV

MVV zonder Agu tegen Graafschap

MAASTRICHT – De kans dat Aloy Agu vanavond in de Geusselt, aanvang 19.30 uur, het doel van MVV zal verdedigen tegen De Graafschap, is volgens MVV-trainer Sef Vergoossen vrijwel nihil.

„De lichte hersenschudding die hij tegen FC Groningen heeft opgelopen is van dien aard dat hij deze week nog niet heeft kunnen en mogen trainen. Dit zijn blessures waar je ontzettend voorzichtig mee moet omgaan. Ik geloof dan ook niet dat hij vanavond inzetbaar zal zijn. We hebben afgesproken dat de clubarts beslist of hij wel of niet mag spelen".

Naast het eventuele gemis van Aloy Agu, kan de MVV-coach vanavond geen beroep doen op de geblesseerde Hans Linders en de geschorste Maurice Benneker en Eric Meijer. Ook bij Reginald Thal (blessure aan de buikspier) moet volgens Vergoossen nog een vraagteken geplaatst worden, maar hij verwacht toch dat de lange Maastrichtenaar tegen De Graafschap weer van de partij zal zijn.

De Maastrichtenaren die met hun gelijke spelen uit bij PSV en FC Groningen voetballend Nederland aardig wisten te verrassen, zullen het tegen het onberekenbare Graafschap niet gemakkelijk krijgen. Hoewel de MVV'ers in de eerste bekerronde De Graafschap met een 4-0 nederlaag huiswaarts stuurden, zal het volgens Sef Vergoossen v avond een heel moeilijke wedst worden.

Fortuna

Fortuna Sittard hoopt dat de z tiende poging een overwinning bewerkstelligen eindelijk suc oplevert. Ofschoon de voorteke weinig ruimte voor overdreven timisme bieden, blijft de groep stand-in-coach Coockie Voorn ge ven in de ommekeer. Ondanks gemis dat voortvloeit uit de bles res van Anton Janssen en Fred Jong - beiden zullen zeker niet m in actie komen voor de wintersto blijft Voorn vertrouwen hebben het resultaat.

„Je kunt moeilijk anders," opp de vervanger van Georg Kessl „Al te veel wordt er niet aan het e tal gesleuteld, want dat heeft wein zin. Wel neem ik, natuurlijk gebeu alles in samenspraak met Geo Kessler, een stel jeugdspelers m naar Volendam. Misschien dat jeugd wel de prestatie kan breng waartoe ouderen moeilijk in sta lijken te zijn."

Onder de gegeven omstandighede is het voor Fortuna Sittard ni slecht buitenshuis actief te zij Zelfs al heet de tegenstander Vole dam en spreken de resultaten d Fortuna in het palingdorp in voorbije jaren wist te bereiken a per tot de verbeelding. Ook train Leo Steegman heeft met Stelte pool, De Freitas en Berghuis niet d beschikking over enkele basissp lers.

VVV

VVV verwacht morgen 8.000 to schouwers bij het duel in de Ko tegen Ajax. Trainer Henk Rayer la zijn formatie ongewijzigd. Oo John Roox, die last heeft van zij rechterkniegewricht en pas donde dagmorgen voor het eerst op d training verscheen, is van de parti Roox: „Ik heb er al vijf of zes weke last van maar foto's hebben uitge wezen dat operatief ingrijpen nie noodzakelijk is".

Erwin Vanderbroeck, die tegen Sparta een off-day had, krijgt een hernieuwde kans maar ziet zijn fa voriete stek als centrale middenve der overgenomen door Driessen. D VVV-trainer hoopt nergens op „Ajax is normaal gesproken eer maatje te groot. We kunnen alleen maar hopen dat hun doelpunten produktie stagneert".

sport in cijfers

VOLLEYBAL

Tokio, wereldbekertoernooi volleybal vrouwen: voorronde groep A: Sovjetunie-Spanje 3-0 (15-1 15-10 15-2), Zuid-Korea-Peru 2-3 (2-15 15-12 15-17 15-13 16-17), Duitsland-China 0-3 (6-15 6-15 10-15); Cuba-Kenya 3-0 (15-3 15-5 15-2).

TENNIS

Nashville, vrouwen 300.000 gulden: tweede ronde: Medvedeva- Porwik 6-1 7-6, Whittington-Allen 7-5 2-6 6-4, Appelmans-Cunninham 6-4 6-3, Habsudova-Provis 6-2 4-6 6-1.
Oakland, vrouwen: 700.000 gulden: tweede ronde: Pierce-White 6-3 6-3, Seles-Javer 6-2 6-0, McNeil-Fendick 6-4 7-6, Maleeva/Fragniere-Paz 6-2 6-3.
Birmingham, mannen: één miljoen gulden: tweede ronde: Agenor-Cash 4-6 6-4 6-2. Kwartfinales: Raoux-Nijssen 6-7 7-5 6-3, Reneberg-Ferreira 6-4 6-4, Champion-Washington 6-4 6-4.
Moskou. Mannen, 660.000 gulden, kwartfinales: Gorriz-Steeb 2-6 6-2 7-6, Volkov-Grabb 7-6 4-6 6-3, Tsjerkasov-Rosset 4-6 6-1 7-5.
Sao Paulo. Mannen, 500.000 gulden, kwartfinales: Clavet-Motta 6-2 6-2, Marcelino-Roig 6-3 6-4, Oncins-Carbonell 6-7 6-2 6-1.

sport kort

● HANDBAL – Handbalcoach Frans van Iersel is voor twee maanden geschorst door de straf- en protestcommissie van het NHV. De straf van Van Iersel gaat in op 15 november. De uitspraak, die Van Iersel verbiedt als coach op te treden bij competitie- en bekerwedstrijden van de vrouwenploeg van Aalsmeer, landskampioen en bekerwinnaar, is het gevolg van gebeurtenissen tijdens en na de wedstrijd Bollenstreek-Aalsmeer op 8 oktober. Van Iersel is ernstig onsportief gedrag verweten tegenover de scheidsrechters Nusser en Struik.

● VOLLEYBAL – De prestaties van het Nederlandse mannenvolleybalteam in de Verenigde Staten gaan bergafwaarts. Na winst met 3-2 in de eerste ontmoeting, verlies met 2-3 in de tweede, werd donderdag de derde van de vijf oefenwedstrijden in Seattle met 0-3 verloren. De setstanden: 11-15 13-15 5-15.

● BASKETBAL – De Nederlandse Basketbalbond (NBB) heeft zich in elk geval voor de kwalificatieronde voor het eindtoernooi om de Europese titel verzekerd van een hoofdsponsor voor het mannenteam. De assurantiemaatschappij VGZ heeft met de NBB een proef-contract voor vijf wedstrijden gesloten. De nieuwe geldschieter beslist na die reeks, met twee oefen- en drie kwalificatieduels, of het voorlopige karakter van de overeenkomst wordt omgezet in een langdurige relatie met de NBB.

● WIELRENNEN – Vandaag wordt op een parcours nabij de Spoorstraat in Nuth de tweede cyclocross gehouden in de reeks van veldritten om de Gerrit Scholte-trofee. Het betreft weer een interclubwedstrijd waaraan A en B-amateurs alsmede junioren ter plaatse kunnen inschrijven vanaf 13.00 uur tot vlak voor de start, die om 14.00 uur plaatsvindt. ATB-renners kunnen niet deelnemen.

● ATLETIEK – Ter voorbereiding op de halve marathon van Margraten (24 november) houdt atletiekvereniging Mergelland zondag 17 november een trainingsloop op het parcours waar straks de wedstrijd plaatsvindt. Vandaag wordt gestart om half vier; acht dagen later om negen uur. Inschrijfkosten f. 2,50, een consumptie inbegrepen. Verzamelen in fitness-centrum Eykerweg 110 A, Margraten.

● VOETBAL – Het voetbalelftal van Portugal is drastisch verjongd voor het EK-kwalificatieduel tegen Griekenland. Bondscoach Queiroz selecteerde voor de wedstrijd op 20 november in Lissabon zes spelers uit de ploeg die eerder wereldkampioen bij de junioren werd. Portugal is na het verlies tegen Nederland, onlangs in Rotterdam, vrijwel uitgeschakeld voor plaatsing voor de eindronde. Voor Oranje is de wedstrijd in Lissabon van groot belang. Bij een overwinning van Portugal is Nederland vrijwel zeker geplaatst.

limburgs dagblad · sport

Piet Raymakers: 'Je moet gek zijn van paarden, anders kun je het vergeten'

Carrière begon bij de smid

MAASTRICHT – Hoogspringen deed hij al vroeg, maar barrages ontbraken destijds nog in de bezigheden van Piet Raymakers. Hij was toentertijd nog atleet. „Geen onverdienstelijke, al zeg ik het zelf. In veldlopen sloeg ik op de Oostbrabantse parcoursen zelfs een uitstekend figuur." Pas toen hij na zijn LTS-tijd een baantje vond bij de dorpssmid in vroegere woonplaats Heusden/Asten ('de man had arden waarop ik mocht rijden') kreeg de nu 35-jarige springruiter echt eresse in de hippische sport. Al anderhalf decennium behoort hij tot vaderlandse én internationale top. Voor de vierde achtereenvolgende er staat hij op de deelnemerslijst van Jumping Indoor Maastricht.

ndat hij sinds 1 februari werkam is op de stoeterij Zangersheie van Leon Melchior in Lanaken, etekent het evenement Zoiets als n thuiswedstrijd. De aanwezigeid van vrouwlief Dorry en de ee zonen Piet en Joep is dan ok vanzelfsprekend. Je gaat makelijker naar de verrichtingen van an en vader kijken als de arena echts enkele kilometers van je uis is gelegen, dan wanneer in erlijn, Göteborg, Calgary of ickstead om de Grote Prijs ordt gestreden.

Als jongen nam ik deel aan ponyedstrijden", zegt Piet Raymaers, „maar ik deed het zeker niet

door **wiel verheesen**

et de intentie om ooit een groot uiter te worden. Ik verdiepte mij iet eens in de sport die ik beoeende. Eenmaal terug in de hippiche wereld ging het precies aners dan voorheen. Ik raakte er ezeten van. Je mag stellen, dat ik eeds als professional door het leen ga nog vóórdat ik mijn achtende verjaardag vierde. Op mijn egentiende werd ik met King Roa Beneluxkampioen. Om nooit te ergeten. Het betekende mijn oorbraak. Weet je waar? Klopt, p Zangersheide, mijn huidig erkterrein."

n Lanaken volgde hij op 1 februa van dit jaar de Duitser Langeeier op, nadat gedurende ongeeer een heel decennium Willy an der Ham de spil van het gebeuren was geweest. „Toen ik het aanbod kreeg om bij Leon Melchior in dienst te komen, heb ik geen moment hoeven na te denken", zegt Piet Raymakers. „Zangersheide is een begrip in de paardesport. Of niet soms? Nog meer dan voorheen kreeg ik de gelegenheid om mij te concentreren op topsport. Zo'n kans laat je niet liggen."

Piet Raymakers en de paardesport. Ze horen bij elkaar zoals Van Gend bij Loos. „Je moet gek zijn van paarden, vergeet het anders maar", zegt hij tijdens een rustig moment in het Maastrichts Expositie en Congres Centrum. „Alleen mensen, die niet weten hoeveel uren wij in onze sport steken denken dat wij flierefluitend door het leven kunnen gaan. Wij trekken van stad naar stad, van land naar land en soms van continent naar continent. Heerlijk toch, denkt men. Daarbij wordt vergeten, dat alles een gedegen organisatie vergt en dat er vele, wat zeg ik, héél veel uren intensieve voorbereiding, training en vooral verzorging van de paarden bij komt kijken. Paarden hebben een goede verzorging nodig. Je moet liefde voor het dier voelen. Een paard is misschien wel vijftig keer sterker dan een mens. Denk je, dat je het dier met geweld kunt dwingen? Vergeet het asjeblief, ook al heeft bijvoorbeeld de affaire Schockemöhle, enkele jaren geleden, voor veel opschudding gezorgd."

Op Zangersheide staat een groot aantal paarden. Over dertig daarvan voert Piet Raymakers het management. Het is zijn werk, maar evenzeer zijn hobby, ook al zijn het lange dagen en heb je te maken met risico's.

„Realiseren de mensen zich wel eens wat het is als wij, ruiters, met onze vrachtwagen van de ene toernooiplaats naar de andere rijden. Je hebt een miljoenenkapitaal bij je. Eén ongeluk en je kunt van voren af aan beginnen. Verzekering dekt de schade, oké, maar daar heb je geen toppaard voor terug."

Hij maakt arbeidsintensieve uren, gevolgd door de spanning van de wedstrijden. Zenuwachtig is hij desondanks niet, zelfs niet bij de belangrijkste springrubrieken. „Nervositeit zou trouwens een slechte metgezel zijn. Wel ben ik geladen, zeg maar, geconcentreerd. Op het moment, dat je de arena inrijdt weet je wat je te wachten staat. Je kent het parcours; je kent je paard. Als het dan toch fout gaat moet je vooral de oorzaak bij jezelf zoeken. Niet bij het paard."

Hippische sport, zeker in de top, draait uiteindelijk om geld. Om heel veel geld.

„Toch is de onderlinge verstandhouding meestal goed. Uiteraard heb je voor de ene kollega meer sympathie dan voor de andere, maar zoiets is normaal. Elders zal het niet anders zijn. Mocht je echt op voet van oorlog leven met deze of gene concurrent, wordt het voor eenieder meteen een stuk minder plezierig. Wat dacht je? Je bent honderdvijftig tot tweehonderd dagen per jaar onderweg. Iedereen kent iedereen. Je logeert tijdens de meeste wedstrijden in hetzelfde hotel. 's Avonds laat kom je mekaar weer tegen in het restaurant of aan de bar. Het werk, dat wij beoefenen is al zwaar genoeg om ook nog met een vijandige stemming te maken te krijgen."

Is in de paardesport dan alles pais en vree? Komt er soms niet op bepaalde momenten een dopingzaak aan het licht, of een geval van dierenmishandeling, zoals destijds de 'affaire Schockemöhle'? En worden ook niet, zoals vorige week bij Jumping Amsterdam, een paar deelnemers wel eens het hotel uitgewerkt omdat ze te veel aan Bacchus hebben geofferd?

● *Optiebeurs Ratina Z in de stallen van het MECC. Piet Raymakers krijgt bezoek van zijn twee zonen Piet en Joep en van Judy, het dochtertje van zijn baas Leon Melchior.*

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Piet Raymakers steigert. „In de paardesport is men beslist niet anders dan anderen, niet roomser dan de paus, maar ik erger me gruwelijk als ik merk hoe sommige zaken totaal uit hun verband worden gerukt. Neem de gebeurtenissen rond de gebroeders Whitaker in Amsterdam. Zij waren het immers die een paar dagen geleden vanwege een rel in het hotel meer publiciteit kregen dan vaak bij grote overwinningen het geval is. Alsof woordenwisselingen als gevolg van een borrel nooit uit de hand lopen. Bovendien, er is niet gevochten en als ik lees, dat de Britten ten einde raad maar in het stro van hun vrachtwagen gingen slapen omdat ze niet meer het hotel in mochten moet ik glimlachen. Neem maar eens een kijkje in de vrachtwagen. Volop comfort. Je hoeft er echt niet in het stro te liggen."

Zand er over, zoals Piet Raymakers ook het liefst niet meer wil praten over de gebeurtenis met zijn toenmalig paard Joggor, dat een jaar of zes geleden in Hickstead op het gebruik van theobromine werd betrapt. Het had deklassering en inleveren van de gewonnen prijs ('de derde of de zesde, ik weet het niet eens meer') tot gevolg. „Geen schorsing. Het zou ook te gek zijn geweest. Het middel is niet prestatieverhogend. Als het paard een paar stukken chocola had gekregen, zou het bij de controle precies eender hebben gereageerd."

Het zit 'm ook hier, wil Piet Raymakers benadrukken, vaak in nuances. Bovendien, is er opzet in het spel of bevinden zich in een bepaald soort volkomen te goeder trouw toegediende voeding substanties, die tot een minder gewenste uitslag bij de doping-controle leiden?

„In een heel andere situatie heb ik op dit moment zelfs nadrukkelijk met zo'n controle te maken. Het betreft de nasleep van de Europese kampioenschappen, enkele maanden geleden in het Franse La Baule. Met de Nederlandse equipe veroverden wij daar goud. Individueel werd ik vierde, maar nadien werd het paard van Europees kampioen Eric Navet positief bevonden. Hiertegen is protest aangetekend, met nieuwe onderzoeken tot gevolg. Mocht Navet niettemin gestraft worden, verandert de uitslag. In dat geval schuif ik op naar de derde plaats. Uiteraard heeft de bronzen plak ook dán nog de waarde, die je eraan moet geven. Een tegenstander heeft immers ongeoorloofde middelen gebruikt, maar toch zou ik meer sportieve genoegdoening aan mijn prijs overgehouden hebben indien ik ter plekke gehuldigd had kunnen worden."

Morgen, in het afsluitende hoofdnummer van JIM, hoopt Piet Raymakers een hoofdrol te kunnen vervullen. Optiebeurs Ratina Z (de Z staat voor Zangersheide) is het paard waarmee hij de strijd om de EC-Trophy ingaat. Nóg vuriger is de hoop, dat hij volgend jaar de Olympische Spelen in Barcelona kan meemaken. Het zou de eerste keer in zijn loopbaan zijn. „In Seoel 1988 had ik er het paard niet voor. Zamira ZB, nu een combinatie vormend met Michael Whitaker, was nog te jong voor zo'n evenement en Jogger was na het vorige EK verkocht aan Thomas Fuchs in Zwitserland. In 1992 ligt de situatie anders. Barcelona, ik denk er al vaak aan."

Limburgse voetbaltrainer wordt op handen gedragen bij OFI

Gène Gerards, 'koning' van Kreta

Een voetbaltrainer in Griekenland leidt een uitermate onzeker bestaan. Ter illustratie: bij slechts drie van de achttien clubs in de hoogste afdeling bleef de technische baas vorig seizoen in het zadel. Gène Gerards bleef buiten schot en zwaait nu alweer voor het zesde seizoen de scepter bij de voetbaltrots op het grootste Griekse eiland. De Kretenzers lopen weg met de Limburger. Hij wordt gezien als het brein achter de opzienbarende opmars van OFI Kreta. Wat is zijn geheim? „Dat zou ik echt niet weten", aldus de 51-jarige trainer. „Je moet natuurlijk ook een beetje geluk hebben. Er stond een aardige spelersgroep en ik kon Vardinnojiannis, de steenrijke eigenaar van de club, ervan overtuigen dat hij eens dieper in zijn goed gevulde buidel moest tasten".

Van een 'lelijk eendje' groeide de club in sneltreinvaart uit tot een geduchte concurrent van Panathinaikos, PAOK Saloniki en Olympiakos Piraeus. Onder het bewind van 'De Hollander' - zoals Gerards op het eiland doorgaans wordt genoemd - sleepte de formatie uit Heraklion al twee keer een startbewijs voor Europees voetbal in de wacht. Als klap op de vuurpijl veroverde OFI in 1987 de Griekse beker. Liefst 2500 Kretenzers zaten 24 uur op de boot om hun favorieten in Athene tegen Heraklis, de huidige club van Thijs Libregts, aan het werk te zien. OFI won na het nemen van strafschoppen en heel Kreta stond op zijn kop.

De verwende eilandbewoners moeten dezer dagen bij een blik op de ranglijst wel even slikken: een twaalfde plaats, met slechts zes punten uit acht duels. „Een paar weken geleden werd ik door een paar supporters uitgescholden. Dat was mij hier nog nooit overkomen. Nou ja, je moet alles een keer meemaken. Mijn baan staat nog niet op de tocht. Maar dat geeft geen garantie voor een onbekommerde oude dag op Kreta. Wanneer OFI de komende week een paar klappen op rij krijgt, dan kan ook Gène Gerards zijn koffers pakken. We zien wel waar het schip strandt. Maar dat riep ik zes jaar geleden ook al, toen ik voor het eerst in het vliegtuig naar Heraklion stapte."

Het trainingscomplex van OFI Kreta ligt voor een buitenstaander aardig verscholen. „Op de autoweg tussen Heraklion en Chania liggen de velden achter de eerste benzinepomp aan de linkerkant", volgens Gerards' routebeschrijving. Niets wijst evenwel op de aanwezigheid van voetballers. Naast de hoge toppen van het Idi Oros-gebergte springt vooral een enorme vuilnisbelt in het oog. Een witte Volkswagen GTI, nog niet rijp voor de sloop, jaagt met hoge snelheid over het steile zandpad naar beneden. Dat geeft de burger moed. Nog geen minuut later doemen achter de smerige afvalberg drie groene voetbalvelden en een hagelwit clubgebouw op. Ofte wel de eindbestemming van onze speurtocht: het Vardinnojiannis Sport Centrum.

Op het drukbevolkte trainingsveld is Gène Gerards tussen zijn twintig spelers van grote afstand te herkennen. Aan zijn harde stem en een grappig petje. Hartelijk begroet hij het bezoek uit Holland. „Konden jullie het moeilijk vinden? Je verwacht geen voetbalvelden achter zo'n vuilnisbelt, hè. Dat gaat ook allemaal veranderen. De rotzooi wordt opgeruimd, want die ruimte is nodig voor de toekomstige uitbreiding van het sportcomplex. Een sporthal, een zwembad met Olympische afmetingen, basketbalvelden en een sporthotel. Dat moet hier de komende jaren allemaal uit de grond gestampt worden."

Het clubhuis maakt meteen duidelijk dat hier geen luchtkastelen worden gebouwd. Aan de buitenkant vallen de marmeren trappen meteen op. Bij de bouw is niet gekeken op een paar drachmen. Dat wordt helemaal duidelijk bij een rondleiding door het complex. De sauna, het krachthonk, grote kleedkamers en het bad voor de spelers. Alles is tot in de puntjes verzorgd. Apetrots showt Gerards vervolgens de medische ruimte. Daar werkt de geblesseerde spelbepaler Nioblias, meervoudig international, keihard aan zijn herstel. Ondertussen wordt de enkel van een tweede 'patiënt' met een laserstraal behandeld.

„Vorig jaar waren we op trainingskamp in Mierlo. Met een paar mensen ben ik toen naar het PSV-stadion geweest. Daar kregen wij een rondleiding. Trots waren ze vooral op de zogenaamde cybex-apparatuur, waarmee de spierkracht van de spelers kan worden gemeten. 'In Nederland staat dit alleen bij ons en op het KNVB-sportcentrum in Zeist', zei de gids. Toen ik doodleuk zei dat wij in Kreta al een jaar over hetzelfde apparaat beschikten, stond hij wel eventjes met zijn oren te klapperen. De president van de club betaalt alles. Het was moeilijker iemand te vinden, die het spul kan bedienen. Een jonge knul uit Heraklion is ermee aan de slag gegaan en kan inmiddels lezen en schrijven met de moderne apparatuur."

● *Gène Gerards (met pet), de 'koning' van Kreta, deelt goedgemutst frisdrank uit tijdens een training van de selectie van OFI Kreta.*

Temperament

Buiten werkt de spelersgroep ondertussen een pittige training af. Uit de vele auto's aan de rand van het veld blijkt dat OFI op Kreta populair is. De meeste toeschouwers blijven tot het einde van de training in hun wagens. Gerards: „Het is hier nog twintig graden, maar als de zon niet schijnt is het voor de Kretenzers meteen winter." Als een verdwaald schot de carrosserie van één van de auto's enigszins verfrommelt, blijft het portier nog steeds gesloten. Voor Grieks temperament zijn we hier op het verkeerde adres.

„Dan moet je eens op een zondagmiddag naar het OFI-stadion komen", zegt de Limburger met een brede grijns. „Er kunnen slechts 15.000 toeschouwers in, maar elke Griek maakt lawaai voor vijf. Ze zijn bloedfanatiek en soms loopt dat een beetje uit de hand. Onze terreinknecht maakt na iedere wedstrijd een rondje over het veld. Dat levert hem een aardig zakcentje op, want een boze OFI-aanhanger gaat al gauw met muntjes gooien." „Maar het kan nog gekker. Toen een scheidsrechter het hier een keertje heel bont maakte, zag ik dat de ijsverkoper op de tribune zich ontzettend kwaad maakte. Hij liep scheldend naar beneden. Toen de man in het zwart een paar seconden later weer in de fout ging, slingerde de ijsverkoper zijn kist met ijsjes woedend op het veld. Ik heb ook wel eens een radio door de lucht zien vliegen. Wij hebben onze Europa Cup-wedstrijd tegen Atalanta Bergamo in Thessaloniki gespeeld, omdat na de overwinning tegen CSKA Sofia honderden supporters juichend over het veld liepen. Hier kan dat, maar de UEFA-waarnemer schoot die vreugdeuitbarsting duidelijk in het verkeerde keelgat."

Vliegtuig

Na de training op zijn kantoor zit Gène Gerards op de praatstoel. Voortdurend wordt er aan de deur geklopt. Van de terreinknecht tot de beheerder van het spelershome. Ze wandelen allemaal even binnen voor een praatje. In vloeiend Grieks staat hij ze stuk voor stuk te woord. Het laat aan duidelijkheid niets te wensen over: Gerards heeft op Kreta de touwtjes heel strak in handen.

„Ik voel me meer dan alleen trainer van OFI. De eigenaar van de club zit in Athene en het bestuur heeft in feite helemaal niets te vertellen. Voor belangrijke zaken moet ik met het vliegtuig naar Athene. Het is fijn werken bij een club met financiële mogelijkheden. De president werkt niet met een begroting. Hij trekt zijn beurs open wanneer het nodig is. Het is een paar keer gebeurd dat de Griekse piloten staakten. Bij uitwedstrijden zijn wij daar toch afhankelijk van. Een telefoontje was voldoende en hij stuurde één van zijn privétoestellen."

„Na zes jaar heb ik het nog steeds prima naar mijn zin. Regelmatig hoor ik van mensen: 'Gène, wordt het niet eens tijd voor een andere club?' Ik kan bij OFI mijn ei prima kwijt en ik merk aan alles dat de spelers nog niet op mij zijn uitgekeken. Dat is ook heel belangrijk. OFI is een stuk van mijn leven geworden. Toen ik op het eiland aankwam was hier helemaal niets geregeld. Het was een veredelde amateurclub zonder jeugd, sponsors en een fatsoenlijk veld om te trainen. Dat is nu allemaal goed verzorgd. Voorlopig zie ik mijn toekomst op Kreta. Dat kan ook in een andere functie. De ambities van de club zijn bekend. Misschien ga ik in de toekomst het sportcentrum exploiteren. Dat lijkt me ook heel aardig."

Sauna

Zes jaar Griekenland levert vanzelfsprekend talrijke anekdotes op. Na een spectaculaire uitzege op het 'grote' Panathinaikos zag Gerards een dag later hoe in Heraklion in de buurt van het stadion de wegen geasfalteerd werden. De zojuist verhuisde trainer vertelde één van de wegenbouwers, dat de straat voor zijn nieuwe huis nog een zandweg was. „De man haalde zijn baas erbij. Hij feliciteerde mij eerst met het succes van zondag. Meteen daarna wilde hij mijn adres weten. Een dag later keek ik 's morgens uit mijn raam en waren ze bezig met het aanleggen van een laag asfalt. Dat kan gebeuren als je een keertje van Panathinaikos wint."

„Toen ik in het stadion voor het eerst een sauna liet bouwen, snapten de Kretenzers daar helemaal niets van. Ik had tegen de spelers gezegd dat zij op maandagmorgen na de wedstrijd lekker konden relaxen in de sauna. Tot mijn verbazing merkte ik dat niemand van de gelegenheid gebruik had gemaakt. Ik ben toen zelf maar naar binnen gegaan. Om de vijf minuten stond de beheerder van het stadion voor het glazen raampje van de deur. Even later kwam de aap uit de mouw. 'Trainer, het is daar negentig graden en ik was doodsbenauwd dat u zou stikken', verklaarde hij. De man was echt opgelucht dat ik levend uit de cabine was gestapt. Wanneer wij een paar wedstrijden verliezen, zullen ze wel iets minder bezorgd zijn."

pauw jongbloedt

Rotterdamse tennisser al tien jaar lang aan het [illegible]

Michiel Schapers ziet niet om [illegible]

[illegible] De [illegible] van Michiel Schapers is voorbij. De Rotter[illegible] was tien jaar lang de opvolger van Tom Ok[illegible] afgeschilderd als de wegbereider van [illegible] spelers zoals Krajicek, Siemerink en [illegible] -niet eens een gouden- en loopt U [illegible] en tot ziens. Een decennium Nederlands [illegible] aan kant gezet, zo lijkt het. De boomlange [illegible] speelt zijn potje nu in de schaduw van de [illegible] Challenger-toernooitjes om de broodnodige ATP-[illegible] te sprokkelen. Om nog één keer mee te kunnen [illegible] Melbourne, zijn favoriete toernooi.

[illegible] de Open Aus[illegible] november 1985 dat [illegible] geschiedenis schreef [illegible] Duitsland-Nederland [illegible]

[illegible] nooit echt aan gewend. Ook de verschillende ondergronden waar je op speelt, dragen niet bij tot een vlotte aanpassing bij een nieuw tennistoernooi. Het lichaam is moe, de geest nog fris."

Het lange lijf steekt aan alle kanten uit een ongemakkelijk kuipstoeltje, maar oogt geenszins afgeleefd. Het hoofd torent hoog en gebruind en terwijl Schapers joviaal zijn tanden bloot lacht, lijkt de nederlaag inmiddels vergeten. „Ik sta open voor de pers, ook na een verloren partij. Eerlijk gezegd heb ik nooit aanvaringen met journalisten, behalve als ze blijk geven van een gebrek aan kennis van de tennissport. Toen ik begon als prof zo'n tien jaar geleden, was die kennis er nauwelijks. Een paar journalisten hielden zich bezig met tennis, maar moesten dat combineren met andere sporten. Nu heeft de sport succes in Nederland en stijgt de belangstelling. Misschien dat daardoor wat meer mensen zich eens gaan toeleggen op de tennisverslaggeving.

Lastig

[illegible]

Blunders

En dat is nodig ook volgens Schapers. „Het is heel frustrerend om steeds dezelfde vragen te moeten beantwoorden. Als je jezelf ontwikkelt en dag in dag uit met je sport bezig bent, mag je toch verwachten, dat de tennisjournalistiek meegroeit? Een slechte dag kun je hebben, die heb ik ook, maar steeds dezelfde stupiditeiten gaan vervelen. Daarom sta ik bij diverse journalisten ook bekend als een lastige jongen. Ik draai er niet om heen. Ik heb een mening die ik uit. Als een verslaggever blunders maakt, onwaarheden schrijft of blijk geeft van onkunde, dan zeg ik dat. Zo'n Paul Heyblom - van Tennis Magazine - , toch niet de eerste de beste, schrijft een stuk over de Daviscup in Mexico waar Nederland met 1-0 voorkomt en uiteindelijk wint, waarna hij doodleuk opmerkt: 'hadden ze maar van Duitsland gewonnen, dan was die trip naar Mexico niet nodig geweest'. Wat een redenatie, alsof je de Mexicaanse tennissers met de Duitsers kunt vergelijken." Heyblom komt er nog genadig van af. Henk Spaan -de columnist van Sport International- mag wat Schapers betreft 'wegzakken in de stront, de vuilspuiter'. Spaan beschreef Haarhuis in SI als hebbende de uitstraling van een dood vogeltje 'met dat Hema-racket'. Dan houdt het op bij mij, die Spaan moesten ze het schrijven verbieden, dat is geen journalist. Net zo min als Youp van 't Hek. Dat die mensen mogen schrijven over sport, vind ik te gek voor woorden. Mensen belachelijk maken is zo makkelijk, zo goedkoop. Maar ja, je kunt iemand niet tegenhouden om iets te schrijven. Als wij ons verhaal verteld hebben, is het aan de journalist om er iets van te maken. Je hebt geen enkele vorm van controle. Wanneer lees ik eens na een verloren wedstrijd 'Schapers je hebt verloren door slecht te volleren, ga terug naar de trainingsbaan?' Dat zou getuigen van inzicht."

Handig

De eerlijkheid van Schapers is lovenswaardig, maar niet altijd even handig. Aan public relations heeft Schapers nooit gedaan, dat realiseert hij zich ook. „Een leuke babbel maken met een journalist is niet mijn stijl. Ze moeten je maar beoordelen op prestaties, niet op omgangsvormen. Mensen die de hele tijd zichzelf verkopen via de media, zijn niet voldoende bezig met tennis, denk ik." Toch had Schapers het, als hij nu terugkijkt, anders gedaan. „Misschien had ik [illegible]

● *Michiel Schapers met gereedschap. Na tien jaar toptennis in de luwte.*

Foto: DRIES LINSSEN

Dick Jaspers stoot met effect

ST. WILLEBRORD – In de componistenbuurt dirigeert [illegible] ballen. Rossinistraat, villa op de beste stand. Profbiljarter moet je zijn. De ballen en de pegels laten rollen. [illegible] zesentwintigste onder de pannen. Die van St. Willebrord waren altijd al een apart slag volk. Schoppen het [illegible] net iets verder. Wout Wagtmans, Wim van [illegible] Christ van der Smissen. Nu dus Dick Jaspers, Nederlands beste caramboleur, de enige die zich kan meten met Ceulemans en Blomdahl. Al blijkt dat prachtige, [illegible] meteen een luchtkasteel. De kei met de keu [illegible] gewoon bij zijn ouders'. Vader is pijpfitter. Verschafte zijn gezin met blote handen een eeltig bestaan. [illegible] is een stotterende stoot over vele banden. En [illegible] nog twee en nog één.

[illegible] Eerbied voor de [illegible] respect voor de te[illegible] Biljarten is voorbe[illegible] Het [illegible] Dick Jaspers [illegible]

[illegible] heeft een jongeman het [illegible] Nederlands record [illegible] 1.513. Elke [illegible] keer raak.

[illegible] zonder te klos[illegible] bank te zimmen [illegible] driebanden per[illegible]soonlijk heeft uitgevonden. Alma[illegible] onschuldig manneke - „Brabander, he?" Soms gaat hij over [illegible]

De avond tevoren heeft hij in de eredivisiecompetitie Ludo Dielis overhoop gestoten. Kan hij stiekem van nagenieten. Vorige week in Gent tijdens de eerste wereldbekerwedstrijd Raymond Ceulemans met 3-2 een poot uitgetrokken. Is niet niks. De cracks staan in zo'n toernooi toch op scherp. Met de fluisterstem van Ben de Graaf: „Ceulemans is van graniet. Een groot mens."

Hij beseft dat hij een sport beoefent die - in termen - afloopt en ketst. Het rammelt aan alle kanten. Lege zalen, geen uitstraling, de sponsors bedanken feestelijk, uit beeld. Jean Bessems houdt het voor gezien, omdat het profcircuit der kunststoters niet van de grond komt. De driebanders kunnen amper het hoofd boven het laken houden. Ze voelen zich in de steek gelaten door de stroeve heren van de bond. Er is geen topsportbeleid.

Gepikeerd gaan de spelers hun eigen weg. Ze boycotten het officiële NK in Sluis en roepen het Masterstoernooi in Breda uit als landskampioenschap, dat prompt niet wordt erkend. Conflicten, crisis, carotte. Beide partijen zwaaien met de dikke achterkant van de keu. Het publiek snapt er niets van. Biljarten - geen bal aan. Snooker steekt de kop op. Als ze niet uitkijken, wordt het carambolebiljart de dupe.

Hij komt er rond voor uit: „Biljarten is niet boeiend als kijkspel." Met het uitgeholde krijtje op de keu: „Althans niet voor de buitenstaander. Ik kan genieten van een partij Ceulemans-Blomdahl, omdat ik weet wat er gaande is." Maar voor de jeugd is er te weinig actie. Die verkiest snooker en pool. „Doet het goed op de televisie." Snooker lijkt gemakkelijker. Een bal in de hoek jagen. Vinden de mensen interessant.

„We leven in een andere tijd," filosofeert hij, bedachtzaam met een spuugvinger het leertje van de pomerans bevochtigend. Het klikt niet meer. „De mens is veel gejaagder, drukker. Biljarten is ingehouden en rustig. Bovendien hebben we nog steeds het negatieve imago van sigaren, kroegsfeer en buikjes." Ofschoon Dick Jaspers en zijn kompanen - Ceulemans even niet meegeteld - al eeuwen zo rank zijn als een panlat. De biljartbond telt vijfendertigduizend leden. Prima recreanten, met alle respect, maar het blijft wel poedelen geblazen. „Wij willen een aparte sectie topsport. Betere promoting. De bond acht zich bedreigd door mensen die iets nieuws willen en reageert verschrikt." Verhitte discussies aan de bar. Machtsstrijd. „Jammer, want ik ben niet zo'n conflictman. Wil me het liefst afzijdig houden."

Uitsluitend wegens het nuttig effect heeft hij zich solidair verklaard met de collega's. „De bond wil straks het open Nederlands kampioenschap in Rhoon als titelstrijd beschouwen. Een lachertje, want daar kan iedereen meedoen, ook buitenlanders."

Hij gaat prat op een subtiel uitgevoerde serie. Een trits Europese titels bij de junioren. Drievoudig nationaal kampioen driebanden bij de echte vedetten, een keer de beste in het bandstoten en de triathlon, Europees goud met het landenteam, driemaal eredivisiekampioen met zijn club Teletronika plus Europese beker, vijf GP-zeges op nationaal niveau, winnaar van de internationale GP's van Oosterhout en Aalborg. Van alle markten thuis. „Op het EK twee keer tweede achter Blomdahl." De koele Zweed, van wie hij zich afvraagt: „Wat heeft hij wat ik niet heb?"

Als enige Nederlander in het wereldcircuit voor professionals vertoeft hij in een bevoorrechte positie. Driejarig contract. Het is hem niet komen aanwaaien. Hij staat al achttien jaar aan de tafel. Als zesjarige op een verhoginkje, nu op het erepodium. Je kunt aan zijn gezicht zien als hij goed gaat spelen. De vaste hand heeft hij van pa de pijpfitter. „Het is een fraai spel." Gedrenkt in bloed, zweet en tranen. „Ik heb grote eerbied voor biljarters die een volle dagtaak hebben en daarna nog goed presteren. Vind ik knap."

Stilaan wordt hij een bekende vlotte Nederlander. „Ha, ha, het [illegible]

● *Veel glans, weinig glamour. Profbiljarter Dick Jaspers.*

Foto: DRIES LINSSEN

● Sölden, zo ver het oog reikt is alles eigendom van zestig hotelhouders.

Wintersportplaats als besloten vennootschap

Die lui willen skiën, eten en bier drinken, liefst het hele jaar door, en goedkoop hoeft het niet te zijn, want centen zat. *Pfennige* zat, feitelijk. Dit is, wel heel kort samengevat, de formule van Sölden, in de Ötztal Arena in Tirol. Bloeiende bergweiden, prima, hier en daar een keuterboertje, uitstekend, voor de grap ook nog een typisch Tirools gerecht op de menu-kaart, allemaal in orde. Maar dan wel gauw een reclamebureau in München een behoorlijk opvallende reclamecampagne laten maken die de wintersportplaats volkomen uitbeent tot hellend vlak waar je vanaf kunt glijden, hetgeen naadloos aansluit bij de behoeften van de jonge Duitse consument met veel centen. En duchtig het milieu erbij halen in gesprekken met journalisten.

En wat nog veel belangrijker is: je moet zorgen dat 'vreemden' zich niet bemoeien met je zaken. Heel Sölden, van het kabbelend bergbeekje tot het laatste stukje gletscherijs, is onvervreemdbaar eigendom van de zestig hotelhouders in het dorpje. Een besloten vennootschap in de ware zin van het woord.

De hemel is donkerblauw, de temperatuur een graad of vijf onder nul, overal rondom felwitte sneeuw. Hier en daar is het blauwgroene ijs van de Tiefenbachgletscher te onderscheiden. De sneeuw is voor een deel vers gevallen, voor een belangrijk deel ook uit de zeegroene sneeuwkanonnen geblazen die hier alom staan. En het lijkt wel topseizoen, al is het gewoon de voorlaatste week van oktober. Een volle parkeerplaats op 2.900 meter hoogte – voor elke auto is enkele tientallen guldens tol betaald om boven te komen, elke dag weer. De banken rond het restaurant zitten vol mensen die worsten eten en bier drinken; de toiletten zijn smerig als die van een popfestival midden in de zomer. De bezoekers hebben er stuk voor stuk 2.500 mark of meer voor over om hier een weekje te wintersporten.

Peter Vorst is reclamemanager van de Ötztaler Gletscherbahnen, maar hij reist de wereld af om de hele *BV Sölden* aan te prijzen. In Amerika verwarren ze *Austria* nog wel eens met *Australia* en daarom concentreert Vorst zich liever op het bewerken van Europa. En met succes, want op de parkeerplaats staan naast de zeer vele Duitse auto's ook Nederlandse, Belgische, Franse, Italiaanse, Deense, Zweedse, Noorse en zelfs een Hongaarse en een Poolse. Zijn collega's, zoals burgemeester Schöpf, die willen nog wel eens teruggrijpen naar ouderwetse middelen – nostalgie, bergen, gejodel misschien ook na enig aandringen, maar Vorst niet. Hij en het reclamebureau in München hebben het *knallharte* image van deze goudmijn opgesteld en daar houden ze zich stipt aan. En de bijbehorende formule is eenvoudig: *de klant wil comfortabel omhoog en genotvol naar beneden.* Het klinkt zo bijna erotisch, en daar komt nog bij dat kwaliteit wat moet kosten. Kennelijk met instemming van het Ötztal hebben ze er in München wat reclamebureau-humbug bij bedacht, semi-artistieke foto's gemaakt en daarmee is het geheel toegesneden op de Duitse yup van een jaar of 28, die de voornaamste doelgroep vormt.

Verder hebben ze in Sölden van alles het grootste, het hoogste, het dikste, eventueel het duurste: de beste ski-liften, de hoogst gelegen tunnel, de afwezigheid van sleepliften ('de consument wil dat niet'). De persmap staat ook boordevol grote getallen: per uur kunnen 46.919 personen vervoerd worden door de 33 *Bergbahnen* naar de 23 ski-pistes, om maar eens een greep te doen. De kosten van de *Doppelseilumlaufbahn*, gereed gekomen in 1988, uiteraard de groots te van Europa: 35 miljoen gulden. Een staalkabel van vijf centimeter dik en 16 kilometer lang maakt er een integrerend onderdeel van uit.

In Europa begint, hebben ze in Sölden gemerkt, intussen enige ongerustheid te ontstaan over de verwoesting van de Alpen door de ski-industrie, die daarbij natuurlijk ook nog duchtig geassisteerd wordt door de zure regen. Daarom is een belangrijk deel van Vorsts betoog gewijd aan dat onderwerp. Al het afvalwater van de twee enorme restaurants bij de gletschers boven Sölden wordt per buisleiding naar het dal afgevoerd en gezuiverd in een biologische installatie. Een technisch hoogstandje, want boven op de berg komt de temperatuur nooit boven nul, de buizen moeten dus verwarmd worden; kosten van de installatie 5 miljoen gulden. Het water waarmee de kunstsneeuw wordt gemaakt is biologisch zuiver.

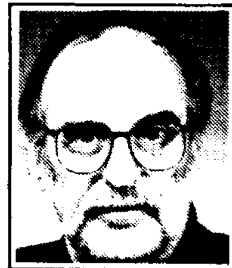
Alle papier dat Vorsts bureau gebruikt is of hergebruikt, of chloorvrij vervaardigd. Twee man zijn de hele zomer bezig zwerfvuil te verzamelen in het ski- en wandelgebied. In het voorjaar zijn tien man een hele maand bezig alle vuil te verzamelen dat de skiërs achteloos hebben weggeworpen. Ook twee man wandelen in de zomer door het wandelgebied van Sölden en wijzen mensen erop dat de ze bloemen niet mogen plukken of vertrappen. In Sölden is een campagne aan de gang om de Söldenaren eerst, maar daarna meteen ook de toeristen ertoe te brengen de auto te laten staan. Te oordelen naar de files die elke morgen de weg naar de gletschers opscheuren is hier nog het nodige aan te doen; in het dorp zelf verstopt het verkeer een goed deel van de dag de doorgaande weg. „Met name de Söldenaren," zegt Vorst, „zijn nu eenmaal gewend om voor het halen van een pakje sigaretten de auto te nemen." Ja, nogal wiedes, heb je eindelijk je tweede Mercedes verdiend, zou je die moeten laten staan!

Vorst beweert dat in de zomer het gras op de pistes (er is er een van tien kilometer lang) groener is dan ernaast. En, men raadt het reeds: dat heeft een paar Groschen mogen kosten. Op de banen wordt een mengsel van Biosol ('daarmee kun je op een kale steen gras laten groeien') graszaad, turf en... plaksel gestrooid, en dat kost vijftig cent per vierkante meter, inclusief het gebruik van het *zaadkanon*. Daarna komen de schapen die het netjes kort houden.

En het gaat nog door met de grote getallen. Na Wenen heeft de gemeente Sölden de grootste economische kracht van alle Oostenrijkse gemeenten. Jaarlijks worden 1 miljard Schilling, 160 miljoen gulden, in het toerisme geïnvesteerd.

Sölden is met 468 vierkante kilometer de grootste gemeente van het land (waarvan 'slechts' 25 km2 ontsloten voor het ski-toerisme), en wat nog mooier is: alles in de gemeente, maar dan ook alles, is eigendom van de zestig hotelhouders en hun families – in Sölden wonen 2.760 mensen, die voor 95 procent bezig zijn met het verzorgen van degenen die de 14.000 hotelbedden bezet houden. „Wij zijn helemaal niet geïnteresseerd in dagtoerisme," zegt Vorst. Want de winst wordt gemaakt op de hotelbedden, niet op de schreeuwend dure *Anlagen* voor de skiërs.

Dat Sölden als één man kan optreden is mede een gevolg van het feit dat de zestig eigenaren alles onderling kunnen regelen, aan de *Stammtisch* die ze op vaste tijdstippen houden. Men heeft zelfs een overeenkomst gesloten op grond waarvan overdracht van eigendom aan niet-Söldenaren uitgesloten is, met inbegrip van overerving.

door

sante brun

De gemeenteraad denkt zeer toeristisch, zegt Vorst, en hij ontkent niet dat de hele raad, voornamelijk bestaande uit ÖVP'ers, maar ook wel met enkele Groenen, in feite optreedt als een soort Raad van Commissarissen van de BV Sölden. Vorst wijdt enkele vrome woorden aan de waardering die hij en Sölden achteraf hebben voor het gedram van de Groenen; dat zal weliswaar niet leiden tot het inzicht dat het hooggebergte wellicht beter gereserveerd kan worden voor gemzen en *Murmeltiere*, maar wel tot het besluit om boter in hotels voortaan weer in balletjes in water te serveren en jam in *hausgemacht* aandoende en opnieuw bruikbare verpakking. „Wij moeten niet vergeten dat het toerisme onze welvaart heeft gebracht. Het is nog niet zo lang geleden dat dit gebied het armenhuis van Oostenrijk was, waar men leefde van smokkel naar Italië, van schapenkaas en van schnaps. En daarheen willen we niet terug," zegt Vorst.

Intussen heeft de regering verordonneerd dat het afgelopen moet zijn met de uitbreiding van skigebieden, en volgens Vorst (en iedere andere gezagsdrager die je spreekt in Sölden) heeft de BV die maatregel met vreugde begroet. Ook al omdat er ruim voldoende voorhanden was, natuurlijk. „Een enkeling kijkt sip," zegt burgemeester Schöpf, „Want die zou nog wel een hotel of zo bij willen bouwen. Maar het is genoeg zo." Het is opnieuw een voordeel van de beslotenheid van deze vennootschap, dat de burgemeester dat zo maar kan zeggen. Anderen in het dorp suggereren dat die beslotenheid het ook mogelijk maakt hier en daar nog een oogje dicht te knijpen.

Niet dat het nu afgelopen is met bouwen in Sölden. Er liggen plannen voor drie ondergrondse parkeergarages, waardoor het parkeren in het dorp aan banden kan worden gelegd; en daarna komt nog de tunnel van drie kilometer die het doorgaande verkeer onder het dorp door zal leiden. Kosten 130 miljoen gulden. De tunnel – zie de opmerking over de dagtoeristen – zal automobilisten die alleen maar via het Timmelsjoch naar Italië willen uit het dorp houden, en zoals duidelijk is geworden, zijn ze hier gek op beslotenheid.

Die tunnel is er nog niet, trouwens, en als *gelernter Österreicher* weet Vorst dat het nog wel een poosje zal duren voor hij er komt. Het geld wordt ditmaal namelijk niet gevoteerd aan de *Stammtisch*, want dan was het een fluitje van een *Groschen*, maar in het verre Wenen. En dan is het waard nog even te wachten...

● In oktober is het al hoogseizoen op een van de gletschers van Sölden. Rechts: Peter Vorst, alles is hier het grootst.

AUTO'S

Opel

Witte Opel KADETT 1.6 I Hatchback, bwj. '88. Tel. 045-256357.

Te k. Opel CORSA 1.2 TR, APK '92, bwj. '83, ƒ 4.500,-. Tel. 045-751387.

Te k. Opel KADETT City, '79 APK 3-'92, veel res.ond., vr. pr. ƒ 750,-. 04498-59117

Te k. Opel KADETT Hb, 1600 GTS, M '84, zwart, extra's, sportvlgn. get. glas, 5-gang enz. i.z.g.st. ƒ 5.950,-. Zien is kopen. Tel 045-253075.

Te k. KADETT 1.6 zwartmet. bwj. '90, 46.000 km, met extra's, vr.pr. ƒ 21.500,-. Tel. 045-459039.

Te k. KADETT 13 SR, bwj. '81, APK '92, zeer mooi, div. extra's, vr.pr. ƒ 4.750,-. Inr. mog. Tel. 045-455700.

Te k. Opel MANTA 2.0 GTE, bwj. '81, Irmscher spoilers, recaro bekleding, ronde koplampen, kl. ferrari rood, opknapper, pr. ƒ 2.000,-, tel. 045-463179.

Opel ASCONA bwj. '83, i.z. g.st., met APK, vr.pr. ƒ 4.250,-. Schievelberstr. 4, Brunssum.

Opel KADETT 5-drs. HB, 5-bak, i.z.g.st., bwj. '83, met APK, vr.pr. ƒ 4.500,-. Zandkuilenstr. 11, Hoensbroek.

Te k. Opel ASCONA 1600 S, bwj. '78, APK '92, electr. ramen, centr. vergr., alarm, vr.pr. ƒ 1.750,-, 100 % gaaf. Tel. 045-271737.

Te k. Opel KADETT Stationcar, bwj. '81, vr.pr. ƒ 2.750,-. tel. 045-351350.

Opel ASCONA 1.6 '84, zilvermetallic, evt. met gas, 1e eig., 3 mnd. garantie. Inr. & financ. mog. Autobedr. Smeets, Schimmert. Tel 04404-2442.

Goed onderh. ASCONA 2.0 S aut., APK 04-'92, ƒ 2.950,-. 046-513014

Opel KADETT club 13N '88 vr.pr. ƒ 14.950,-, sunroof, trekh. 045-273763 na 14 u.

Te koop KADETT GT 1.6i, diverse extra's, bwj. '87. Tel. 045-220726.

Te k. Opel OMEGA 2.3 D, '88, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 12.000,-. Julianastr. 6, Brunssum.

Te k. Opel KADETT GL 1.3 S 3-drs. '86, grijsmet., schuifd., get. glas, trekh., radio, 120.000 km, ƒ 9.000,-. Tel. 045-323498.

Te k. i.z.g.st. Opel VECTRA 1.8 S, 5-drs., bwj. 11-'88. Inl. 045-228146.

Te k. Opel KADETT diesel, bwj. '83, i.z.g.st., nieuwe APK, accu, banden, vr.pr. ƒ 3.950,-. 046-338284.

Opel SENATOR 3.0 E bwj. '84 veel extra's. Tel. 045-451146 of 468222.

MANTA A GTE, geen APK, ƒ 2.500,-; Manta A 1.6 S met veel onderd. ƒ 950,-. Hunnecum 38, Nuth.

Opel SENATOR 3.0, autom. blauwmet., sportw., nieuwe APK, '81, ƒ 4.750,-, i.z.g.st. Tel. 045-323178.

Te k. Opel KADETT stationcar 12 S, bwj. '85, E model, vr.pr. ƒ 10.500,-. Tel. 045-724634, na 17.00 uur.

OPEL Vectra 1.8S GL donkerblauw, 1989. Volvo A. Klijn, de Koumen 7, Hoensbroek-Heerlen. 045-220055

Opel MANTA Irmscher 1.9 Inj., rood, uitgeb., verlaagd, sp.velgen, sunroof en Recaro-stoelen, nwe. motor, APK mrt. '92, vr.pr. ƒ 4.250,-. Tel. 045-352088.

Opel ASCONA 2.0 N. wit, nov. '80, vinyl dak, TSV-vlgn moet opgeknapt, vr.pr. ƒ 1.000,-. Tel. 045-426891 na 17.00 uur.

Opel KADETT 1.6i, bwj. 4-'88, zwartmet., Sedan, 5-bak, Club uitv., trekh., radio/cass., imperial, LPG etc., 78.000 km, t.e.a.b. Tel. 04498-56295.

Te k. Opel KADETT, bwj. '76, pr. ƒ 500,-, APK 6-'92. Tel. 045-258414.

Te k. Opel KADETT 1.3 S, div. extra's, bwj. '80, pr. n.o.t.k. Tel. 045-441437 b.g.g. 426600.

Te k. Opel KADETT 16i LS, bwj. 1-'90, km.st.16.500, pr. ƒ 22.500,-, 14 mnd. gar. Tel. 045-326440.

KADETT 1.3 Club '89; Kadett Sedan 1.3 LS '86; Kadett Caravan 1.3 LS '87; Corsa 1.2 S '87; Corsa TR 1.3 '87; Kadett 1.2 N coupé '77; Kadett 1.2 S '83; Ascona 16S '83; Ford Escort 1.6 L '82. Automobielbedrijf Denneman Raadhuisstraat 107, Hulsberg.

Te k. Opel KADETT 16i GT, wit, bwj. '87, z.g.a.nw., vele extra's, APK 7-'92, voorz. van grote beurt. Tel. 043-640367 na 17.00 uur.

Te k. Opel MANTA, 19 S, i.z. g.st., APK 9-'92, t.e.a.b. Tel. 045-353726.

Opel ASCONA 1.6 S, bwj. '78, i.z.g.st., APK, verlaagd, spoilers, pr.n.o.t.k. Tel. 045-452071.

Kadett 1.3 Club, bwj. '89, 1e eigenaar, rood, ƒ 14.900,-. Tel. 046-516678.

Te k. Opel ASCONA 1600 S, i.z.g.st., 2-drs., dagw. ƒ 11.700,-, pr. ƒ 10.750,-. Inr. mogelijk. 045-326471.

Te k. Opel ASCONA 19 RS, bwj. '82. Dr. Schaepmanstr. 12, Brunssum. 045-255304.

Te k. Opel KADETT D type, compl. Irmscher uitgev., brede banden, 15" velgen, verl., kuipstoelen, Blaupunkt stereo, kl. wit, pas APK gek., ƒ 10.500,-. Tel. 045-425881

Opel CORSA 1.2 S TR Luxus, schuifdak, bwj. 7-'85, pr ƒ 7.250,-. 046-372443.

Opel MANTA 1.9, bwj. '77, geh. uitgeb., sportvlgn., antraciet, APK 11-'92, vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-425253.

Te k. Opel CORSA 1.2, rood bwj. '87, in st.v.nw., pr. n.o.t. k. Tel. 045-257651.

MANTA 2.0 GTE, 5-bak, sportvlgn., '83, ƒ 7.750,-, inruil mog. Tel. 046-581649.

Te k. Opel KADETT 12S, HB, bwj.'82, APK '92, vr.pr. ƒ 3.550,-. Tel. 045-226546.

KADETT 1200 C Hb, bwj. '86, kl. rood, ƒ 9.500,-. Tel. 045-211248.

Opel VECTRA 16i, 9-'89, alle opties, 31.000 km, nieuwst. Tel. 045-727911.

Te k. Opel VECTRA 1,8 i GLS, bwj. 3-'90, vele extra's vr.pr ƒ 34.000,- 045-325507

Te k. Opel KADETT, bwj. okt '88, 3-drs, kl. staalgrijs, fabr. transp. schuifd., 5-versn., vr. pr. ƒ 16.500,-. Tel. 046-376947.

Opel KADETT 1200 N, APK 5-'92, 4-drs., bwj. 11-'80. Caumerweg 27, Heerlen.

Opel ASCONA 2.0 N Berlina uitv., type '81, 4-drs., APK. ƒ 2.150,-. Tel. 046-516241.

Opel KADETT 1.2 S HB. Flash uitvoering, bwj.'83, ƒ 4.500,-. Tel. 045-724417.

Nissan/Datsun

Te k. DATSUN Cherry 1200 de luxe, HB, bwj. '80, APK '92, vr.pr. ƒ 1.750,-. W. de Rijkestr. 11, Landgraaf/Kakert.

Nissan 300 ZX TARGA 2 plus 2, sportcoupé, 5-bak, alle extra's, m. '85, in nw.st. ƒ 27.500,-. Inr. bespreekb. Inl. 043-254462.

Nissan BLUEBIRD 1.6 GL 1984, LPG, APK, bijz. mooi, pr. ƒ 4.750,-. 045-255784.

Te k. Nissan SUNNY diesel bwj. '87, 54 PK, APK, kl. wit, vr.pr. ƒ 11.900,-. Tel. 09-4924183555.

Datsun CHERRY 1.2 GL bwj. '80, met APK, i.z.g.st., pr. ƒ 1.500,-. 04454-2092.

Te koop NISSAN 100 NX '91, 10.000 km, pr.n.o.t.k. Rijksweg 98, Berg en Terblijt Tel. 04406-40000.

Opknapper Datsun CHERRY bwj. '80, APK 2-'92, motor 100%, vr.pr. ƒ 400,-. Tel. 045-419469.

Te koop weg. omst. Nissan SUNNY 1.4 LX 3-drs., 6-'91, pr.n.o.t.k. 045-442561.

Te k. DATSUN Sunny 1.5 GL, bwj. '82, lichte-schade, ƒ 2.250,-. Tel. 045-271355.

Te koop Nissan KING CAP, bwj. '86, 2.3 diesel, 2-WD, inruil mogelijk, pr. ƒ 16.500,-. Tel. 045-224532.

Nissan PATROL Van bwj. '84, 5-gang, 3.3 diesel, rood/wit, br. wielen, 2e eig., garage onderh., zeer mooie en goede auto, ƒ 15.750,-. Tel. 045-252246.

NISSAN Bluebird 2.0 ltr diesel, stationcar, 6-'88, blauwmet., stuurbekr. ƒ 15.950,-. Tel. 04906-1387

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Peugeot

PEUGEOT Stationcar 305 GR, bwj. '85, pr. ƒ 8.250,-. Tel. 045-316062.

Peugeot 309 1.3 '88, wit, evt. met gasinstall., 3-drs., bumpers in kleur, 6 mnd. Bovag-garantie. Inr. & financ. mog. Autobedr. SMEETS, Schimmert, 04404-2442.

PEUGEOT 305 GR bwj. '84, nw. model, APK 4-11-'92, 1e eig., i.st.v.nw., ƒ 3.650,-. Tel. 045-323178.

Te koop PEUGEOT 505 SR, bwj. '87, 150.000 km, pr. ƒ 12.500,-, grijsmet. Tel. 04458-2256.

Te k. PEUGEOT 205 XS 1.4 juni '89, 50.000 km., pr. ƒ 18.500,-. 045-227114.

PEUGEOT 205 1.1 XE, bwj. '85, 64.000 km, ƒ 7.950,-. Tel. 045-255784.

PEUGEOT 205 GTi, pr. ƒ 13.000,-. Dr. Poelsstr. 2, Hulsberg.

PEUGEOT 205 GT Rallye, bwj. '88, radio/cass., open dak, in org. en perf.st. 103 pk. Vr.pr. ƒ 17.900,-, evt. inr. mog. 046-752581 tussen 9.00 tot 18.uur

Te k. PEUGEOT 205 GE, bwj. 9-'83, blauw, vr.pr. ƒ 5.750,-. Tel. 045-722120.

Pontiac

PONTIAC Fiero 2.8 GT V6, 8-'88, zwart, 42.000 km, airco, 5-bak ƒ 31.950,-. Tel. 04906-1387.

Porsche

Te k. Porsch 911 SC bwj. '79, taxatierapport aanw., Tel. 046-520562.

Renault

R 5 GT Turbo

'89, Van, 30.000 km, div. extra's, vr.pr. ƒ 17.500,-. Tel. 045-222026 na 18.00 uur; 02207-41938 vr./zo.

RENAULT 25 GTX bwj. '85, 105.000 km, vr.pr. ƒ 8.900,-. Tel. 046-511650.

Te k. RENAULT 19 TXE, bwj. '89 i.z.g.st. Auto Le Mans. Tel. 045-259111.

Te k. RENAULT 18, GTL, bwj. '81, i.z.g.st. Auto Le Mans. 045-259111.

RENAULT 11 TL wit, i.g.st., bwj. 6-'85, trekhaak, APK 2-'92, ƒ 6.500,-. Tel. 045-319960.

Te k. in opdracht van klant RENAULT 25 TX, bwj.'88, grijsmet., electr. ramen, centr. vergrend., stuurbekr., uitstekende auto, vr.pr. ƒ 18.250,-. Aral Tankstation Susteren, tel. 04499-1632.

RENAULT 25 V6 inj., '84, airco, cruisecontrol, 108.000 km, ƒ 9.950,-. 045-259111

RENAULT 5 TL, '83, APK, 100% gaaf, pr. ƒ 3.750,-. Auto Le-Mans, 045-259111.

Te k. RENAULT 18 stationcar diesel, bwj. '84, APK 7-'92, vr.pr. ƒ 3.950,-. Tel. 045-451136.

RENAULT 9 GTD in nw.st., bwj. '83, kl. goudmet., pr. ƒ 4.250,-. Tel. 045-255578.

Te k. RENAULT 5, t. '83, APK, zeer mooi. Tel. 04405-3069.

Te k. RENAULT 19 GTS 1.7i grijsmet., bwj. juni '90, met electr. ramen, open dak, centr. deurverg. met afst. bed., trekh. Tel. 045-441930 tussen 14.00-18.30 of na 22.30 uur.

RENAULT 25 GTS '87, wit, electr. ramen e.d., perfecte st., 6 mnd. Bovag-garantie. Inr. & financ. mog. Autobedr. SMEETS, Schimmert, 04404-2442.

Te k. stationcar RENAULT 21 Nevada GTS bwj. '87, 78.000 km. Tel. inl. na 18.00 uur 045-460094.

Rover

Te k. ROVER 2.3 S, veel extra's, bwj. '84. Tel. 046-754895.

Range ROVER bwj.'85 aanhangwagen. Tel. 04499-1615 / 06-52107978.

Saab

Te k. SAAB 900 GLS bwj. '79, APK juli '92, LPG, vr.pr. ƒ 2.500,-. Tooropstr. 18, Heerlen.

Te k. SAAB 900 Coupé, bwj. '82, APK, als nw., vr.pr. ƒ 7.250,-. Tel. 046-751343.

I.z.g.st. verk. SAAB 900 Turbo 16S, bwj. '87, bijna alle extra's, pr.n.o.t.k. Tel. 04450-3384.

Seat

Seat IBIZA GL 1.2 (grijs kent.) bwj. '86, APK 8-'92, vr.pr. ƒ 5.900,-. 045-750424

Te k. Seat RONDA 1.2 GL bwj. '85, ƒ 5.950,-. Tel. 045-243882.

SEAT Ibiza 12 GL, bwj. '88, kl.zwart get.glas, 5-bak, kat. APK 7-'92. ƒ 9.450,-. 046-524782.

Simca

Te koop Simca RANCHO, bwj. '80, opknapper. Tel. 045-241923.

Skoda

SKODA type 120 L, bwj. 7-'85, APK 9-'92, 1e eig., i.z.g. st., vr.pr. ƒ 3.750,-. Tel. 04454-2092.

Subaru

Suzuki

SUZUKI SJ 413 QJX, bwj. '86, kl. zwart, div. extra's, vr. pr. ƒ 11.000,-. 045-444244.

Suzuki SAMURAI bwj. '89, geel kenteken. Tel. 04499-1615 / 06-52107978

Talbot

Te k. TALBOT autom. GLX 1600, 1981 beschadigd, ƒ 1.000,-. 045-212117.

Toyota

Te koop Toyota CELICA ST coupé, bwj. '81, kl. grijsmet., i.z.g.st., pr.n.o.t.k. Tel. 045-226718.

Te k. TOYOTA Lite-Ace, bwj '84, pr.n.o.t.k., grijs kenteken, APK tot febr.'92, alleen op zaterdag. 045-317106.

Toyota COROLLA 1.3, autom. 4-drs. bwj.'84 Nieuw ƒ 7.750,-. Tel. 045-453572

Toyota CARINA 1.6 SXL, wit bwj. '84, lm-velgen, brede banden, sunroof, trekhaak, pr. ƒ 7.500,-. 045-317380.

Te k. Toyota TERCEL '85, APK 1-'93, ƒ 5.750,-; Volvo 340 Winner '84 ƒ 4.250,-. Caeciliahof 25, Nieuwenhagen. 045-320345.

Toyota STARLET '79, APK 04-'92, ƒ 425,-. Tel. 045-416607.

Te k. Toyota COROLLA 1,3 combi bestel, bwj. 8-8-'86, grijs kent., 75.000 km, schadevr. ƒ 4.500,- 045-316247

Aut. TOYOTA Corolla 4 drs., bwj. '84, 61.000 km. Nieuw!! Tel. ƒ 7.750,-. 045-453572.

Te k. mooie Toyota CAROLLA 13 DX SR uitgev. Bwj. '85, nwe APK, vr.pr. ƒ 7.750,-. Tel. 045-458754.

TOYOTA Corolla, bwj. '81, APK '92, ƒ 2.100,-. Wilhelminastr. 56, Nieuwenhagen.

Te k. Toyota COROLLA Liftback, nw. model, bwj. 11-'89 Tel. 04459-2426.

Weg. omstandigh. Toyota CARINA 2.0 XL diesel, mei '90, 55.000 km, vele extra's, vr.pr. ƒ 21.500,-. Tel. 045-323501, na 18.00 uur.

Te k. Toyota TERCEL automatisch, bwj. '80, zeer zuinig, vr.pr. ƒ 1.250,-. 045-719132

Triumph

Te k. TRIUMPH TR7, bwj. '78, i.g.st., APK 7-'92, pr.n. o.t.k. Tel. 045-419061.

Vauxhall

Te k. VAUXHALL bwj. '87, i. z.g.st. Te bevr. 04405-1221.

Volkswagen

VW Golf 1.3 Madison

10 mnd. oud, 12.000 km, donkerblauwmet., van ƒ 3.300,- ƒ 23.750,-.

Volvo Dealer Jac. Klijn

Strijthagenweg 123, Kerkrade. 045-458000.

GOLF GTI, '81, kl. zw., ATS vlgn., org. sunroof, etc., APK 5-92. Tel. 04451-1250.

Te koop GOLF GLD m. '82, ƒ 5.250,-. Tel. 045-742108.

Te koop GOLF GTD perf. st. type '85, inr. mog. ƒ 10.200,-. 045-722741.

VW KEVER 1300 '74, APK 6-'92, ATS-velgen, sportuitlaat. Te bevr. Rozestr. 198, N'einde. 045-231375.

Te k. weg.omst. GOLF, bwj. '86, 2e eig., ond.boek., perf. st., ƒ 11.500,-. Koopje! 045-421094 b.g.g 426330.

Te koop VW KEVER 1303, bwj. '73, i.z.g.st. Zaunbrecherstr. 7, Eygelshoven. Tel. 045-352007.

Zeldzaam mooie Passat stationcar TURBO diesel model '86, grijs kent., ƒ 7.650,-. Tel. 045-746230.

Te k. VW SCIROCCO GTi, i. z.g.st., APK 10-'92, ƒ 3.250,-. Tel. 045-459545.

Te koop VW KEVER 1302, bwj'71, APK tot mei '92. Tel. 045-420674.

KEVER bwj. '65 (met ligg. koplampen) in org. st., APK aug. '91. Tel. 045-325864.

Te k. GOLF GTI '82, zwart, Technics radio, pioneer boxen, kl. 30w., trekh., 4 schijfremm., spec. uitv., grote achterlichten, ƒ 5.995,-, tel. 045-217282.

Te k. VW GOLF diesel, APK 6-'92, bwj. '82, ƒ 4.500,-. Tel. 04405-1215.

Weg. aanschaf bedr.auto te koop VW JETTA 1.3, bwj. okt. '88, i.z.g.st., pr. ƒ 14.500,-. Tel. 043-253837 of 043-642022.

KOOPJE! Golf 1.3 GL, bwj. '87, wit, alle onderd. en access. Madison '90, vr.pr. ƒ 12.500,-. Tel. 045-742482

VW GOLF 1600 aut. bwj. 86, kl. blauw, ƒ 10.250,-. Tel. 046-523318.

VW GOLF 1300 C bwj. '87, met acc., pr. ƒ 11.750,-. Tel. 045-211248.

Te k. GOLF diesel, bwj. '80, geh. uitgeb., APK 10-10-'92 ƒ 3.250,-. Tel. 045-426416.

VW GOLF diesel, bwj. '86, 4-drs., 5-gang, pr. ƒ 10.200,-. Tel. 045-227439

VW POLO 11-'81, blauw, 80.000 km, ƒ 1.950,-. Tel. 04906-1387.

Te koop VW CADDY, mintgroen, ATS-velgen, Blaupunkt install., rolbeugel, bwj. '86, vr.pr. ƒ 11.000,-. Heel apart. 045-220401.

VW GOLF bwj. '79, i.z.g.st., van 1e eig., met nwe. APK, vr.pr. ƒ 2.250,-. Burg. Slanghenstr. 54, H'broek.

Te k. VW SCIROCCO, dec. '82, nw. mod., kl. rood, Strijthagenweg 147, Kerkrade.

AUDI 80 GL diesel, 4-drs., 5-speed, bwj. 1984, ƒ 6.250,-. Tel. 045-727169.

Te koop VW POLO, bwj. '79, APK 04-'92. Tel. 04956-1324.

Te k. VW KEVER 1300, kl. rood., bwj. '73, APK. Tel. 045-321553.

VW DERBY bwj. '78, zeer goed onderh., APK mei '92, ƒ 1.150,-. Tel. 045-724063.

VW PASSAT combi CL bwj. '85, zilvermet., moet gezien worden. 045-272181.

VW POLO Fox 1989, zwart, get. glas, 21.000 km, pr. ƒ 14.500,-. Tel. 045-710844

VW GOLF GTi, geheel uitgeb., nw. motor, sportw., nieuwe APK, '79, in st.v.nw., ƒ 4.250,-. Tel. 045-323178.

VW GOLF GLS, APK '92, i. z.g.st., ƒ 1.650,-. Laura Juliastr. 14, Waubach.

VW GOLF CABRIOLET GLS, geh. wit uitgev., bwj. '83, sportv., compl. auto, ƒ 17.500,-, inruil kleine auto mogelijk. 045-414659.

GOLF GT 1.8i bwj. '86, kl. antraciet, veel extra's, 42.000 km. Tel. 04492-1852

Te k. VW GOLF LD, bwj. '78 rood, APK, vr.pr. ƒ 1.550,-. Vinkestr. 77, Heerlen/Heksenberg.

VW GOLF de luxe, bwj. '79, ƒ 2.300,-. 045-729921 b.g.g. 726175.

POLO 1100 bwj. 12-'78, nw. lak, APK, radio, ƒ 1.500,-, 045-726175.

VW GOLF 1300 MX bwj. '80 APK 11-'92, i.z.g.st., ƒ 2.150,-. Tel. 045-717081.

Uw VERENIGINGSNIEUWS op LD-TV. Bel voor info 045-739296/97.

Volvo

VOLVO 240 GLT 2.3i stationcar, LPG onderbouw, grijsmet., zeer veel extra's, zoals airco, schuifdak, sportvelgen, ƒ 33.250,-. Volvo Dealer Jac. Klijn, Strijthagenweg 123, Kerkrade, 045-458000.

VOLVO 480 Turbo, zwartmet. 1988. Volvo A. Klijn, de Koumen 7, Hoensbroek-Heerlen. 045-220055.

VOLVO 440 GLE 1989; Volvo 440 GL 1989; Volvo 440 1990. Volvo A. Klijn, de Koumen 7, Hoensbroek-Heerlen. 045-220055.

VOLVO 740 GL stationcar 1988. Volvo A. Klijn, de Koumen 7, Hoensbroek-Heerlen. 045-220055.

VOLVO 440 GL bwj. '89, roodmet., LPG, schuifdak, spoiler, centr. deurvergr., 1e eig., ƒ 19.250,-. Tel. 045-457624.

Te koop VOLVO 66 GL bwj. '80, ƒ 950,-. Tel. 046-378610.

VOLVO 740, grijsmetal., bwj. '87, 53.000 km., 1e eigen., pr. ƒ 27.000,-. 045-216740.

VOLVO 340 DL, automaat, donkerblauwmet., 1988, i.g. st., v. onderh. Gunstige prijs. Tel. 045-334411.

VOLVO 66 DL automaat, bwj. '77. Tel. 045-451364.

Te k. VOLVO 360 GL 2.0, m. '86, i.z.g.st. veel extra's, ƒ 10.000,-. Tel. 045-227434

Te k. weg. omst. VOLVO 340 diesel, '88, wit, km.st. 111.500, nwe. banden, vr. pr. ƒ 13.500,-. 04754-82054

Te k. VOLVO 340, bwj. '83, 64.000 km, i.z.g.st., sunr., trekh. ƒ 4.950,-. Tel. 045-456173.

Te k. VOLVO 760 GLE '83, iets werk. vr.pr. ƒ 7.750,-. 045-251964 bgg 256767.

Te k. VOLVO 440GL, bwj. '89, div. extra's, ƒ 18.750,-. Tel. 045-321216

VOLVO 440 turbo, rood, bwj. '89, elektr. schuifdak, 16.000 k, ƒ 36.900,-. Volvo Dealer Jac. Klijn, Strijthagenweg 123, Kerkrade, 045-458000.

VOLVO 740 stationcar, diesel, bwj. '88, antracietmet., airco, radio etc., 1e eig., ƒ 37.500,-. Volvo Dealer Jac. Klijn, Strijthagenweg 123, Kerkrade, 045-458000.

Te k. VOLVO 66 GL, bwj. '78, APK 4-'92, klein defect, vr.pr. ƒ 400,-. 04406-14237.

Te k. VOLVO 244 DL bwj. '81, kl. groen; tel. 046-520562.

VOLVO 340 GL Sedan, 62.000 km, div. extra's, bwj. '85, ƒ 8.500,-. 04492-3401.

Te k. VOLVO 240, begin '81, nieuwstaat. Tel. 045-724106.

VOLVO 740 automaat met aanhangwagen. Tel. 04499-1615 / 06-52107978

VOLVO 240 GL stationcar 8-'86, LPG onderb., airco stuurbekr. ƒ 17.950,-. Tel. 04906-1387.

Zuinige VOLVO 343L automaat, bwj. nov. '79, APK mei '92, ƒ 850,-. 045-323796.

KOOPJE! Volvo 345 bwj.'82 LPG, geen APK, carrosserie matig. Vaste pr. ƒ 1.750,-. Vandaag tussen 10 en 16u. Amstenraderweg. 9 H'broek.

Diversen

Te koop met schade

Opel KADETT 16i 5-drs LS, combi met gasonderbouw. Schade: links achter, bwj. '88, 83.000 km, prijs ƒ 11.500,-. Mitsubishi COLT 1500 GLX, autom., 43.000 km., bwj. '87, frontschade, prijs ƒ 7.500,-. Rover 214 SI bwj. '91 met frontschade, pr. ƒ 12.500,-. Have, Industriestr. 31, Sittard. Tel. 046-515195.

Te koop gevr. AUTO'S en bedrijfsauto's, schade/defect geen bezwaar 045-720200.

Metro SURF 3-drs, 40.000 km, '86; Metro 1300 GT 3-drs, '87; Montego Estate 5-drs, '87 2x; Mitsubishi Pajero, Turbo intercooler, 4 WDR '90; Renault R 9 TL, '84. Have, Industriestr. 31, Sittard. Tel. 046-515195.

Mitsubishi Colt 1.5 GLi '88; Honda Jazz '84; Honda Accord airodeck 2.0 EX '88; Renault 21 GTS '88; Rover 200 '85; Austin Maestro '84; Ford Escort '86/'87; Austin Metro '84; Lada Samara 1.3 '89. Autobedr. BALT b.v., Kasteelln 1, Heerlen, naast GAK Tel. 045-721541.

Suzuki Alto '85 ƒ 5.750,-; Toyota Celica Liftback 16V '85 ƒ 9.750,-; Celica Liftback '87 1e eig. ƒ 18.500,-; Hyundai Pony/Stellar '85 ƒ 4.500,-; Volvo 740 GL '84-'88 v.a. ƒ 11.500,-; 245 GL combi '87 1e eig. ƒ 24.500,-; 340 GL '83-'88 v.a. ƒ 2.500,-; Daimler v.den Plas 12 cyl. '82 ƒ 17.500,-; Rover 820 E Fastback '90 ƒ 34.500,-; 1e eig. ƒ 23.750,-; Pontiac Fiero '85 ƒ 19.250,-; Chevrolet Celebrity '85 ƒ 8.750,-; Austin Montego Familial '86 ƒ 8.250,-; Porsche 924 '84 ƒ 21.500,-; 944 '82-'84 v.a. ƒ 23.500,-. Tal van goedkope inruilauto's. Direkte 100% financ. Han van SINTMAARTENSDIJK, Trichterweg 109, Brunssum. 045-229080.

Wij betalen de HOOGSTE prijs voor uw auto. Ook zondags. Tel. 045-416239.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. '80, met RDW vrijwaring. Tel. 045-423199

Volvo 440 GL 12.000 km '90 ƒ 26.500,-; Chevrolet Corsica LT excl. autom. airco enz. '89 ƒ 32.000,-; Ford Scorpio 2.9i GL automaat '89 ƒ 32.000,-; Ford Scorpio 2.0 CL '89 ƒ 24.000,-; Ford Scorpio 2.0GL'87 ƒ 16.500,-. Ford Scorpio 2.0 GL autom. '86 ƒ 19.750,-; Ford Siërra 1.6 CL '89 ƒ 21.750,-; Ford Siërra 1.6 CL 3-drs. 5-bak, '89 ƒ 16.500,-; Ford Siërra 1.6 CL 3-drs, 5-bak, '88 ƒ 15.000,-; Opel Omega 2.0i CD autom. '88 ƒ 26.500,-; Opel Omega 2.0i LS '89 ƒ 25.000,-; Opel Kadett 1.6 GL 5-drs. '89 ƒ 23.500,-; Renault 25TX '88 ƒ 23.900,-; Renault 11 1.2 Broadway '86, ƒ 8.250,-; Citroën BX 1.4 Palmares '89 ƒ 16.900,-; Citroën BX 1.4 RE '88 ƒ 14.500,-; Fiat Croma 2.0 CHT '87 ƒ 12.750,-; Fiat Uno 45 Fire '88 ƒ 10.750,-; Lancia Y10 Fire '89 ƒ 13.900,-; Volvo 340 1.7 DL '86 ƒ 11.000,-; Mazda 626 GLX HB '88 ƒ 18.500,-; Peugeot 405 1.6 GL '88, ƒ 18.900,-. Gebr. Siërra 2.0i CD. Zien is kopen. Dagelijks geopend. Auto Buschhaus, Geleen 04490-62222.

Wij geven het meeste voor uw AUTO! U belt, wij komen! 045-422610, ook 's avonds.

KADETT '79 ƒ 1.250,-; Ascona '79 ƒ 1.250,-; Ford '80 ƒ 1.250,-; Alfa 82 ƒ 3.750,-; Escort '82 ƒ 4.500,-; Kadett '80 ƒ 2.250,-; Volvo '80 ƒ 1.750,-; Suzuki en Golf '80 ƒ 2.750,-; Kever '75 ƒ 2.450,-. Alles APK. Handelsweg 12, Susteren. 04499-3398 of 5204.

F. v. OPHUIZEN autohandel biedt aan: Peugeot 205 Accent 5-bak, '87; Peugeot 205 1.3 DX 5-drs. '86; VW-Golf C nw.mod. '85; Opel Kadett 1.6 D '84; Toyota Corolla 1.8 D '83; Toyota Corolla 1.3 '82; Citroën GSA break '81; Ford Escort '82; Mitsubishi Lancer 1.4 GL '82; Mazda 626 LX, 2.0 diesel, '86; Toyota Tercel 1.3 XG '84; Mercedes 280 E '82; Nissan Cherry 1.2 GL '82; VW Golf GTi 5-bak sportw. '82; Mazda 323 sedan '81; Volvo 343 DLS 2.0 '81; Porsche 924 i. z.g.st. '76; Volvo 240 GL aut LPG '83; Mazda 323 '82; Nissan Sunny '83; Opel Kadett 1.3 L '81; Opel Manta CC 2.0S autom. '80; BMW 316 LPG '82; VW Jetta 4-drs 1.6 S '80; Volvo 66 GL '80 ƒ 950,-. Inkoop, verkoop financiering, div. inruilers. Akerstraat Nrd 52C Hoensbroek. Tel. 045-224425. Geop. van 10.00-18.00 uur, zaterdag 10.00-17.00 uur.

Laat SCHADE bij ons vakkundig herstellen. Autobedr. Klankstad. Tel. 045-413916.

Te k. STATIONCARS, Opel Kadett 1.6D, 5-drs. '87; Ford Siërra 1.8 CL, '89, LPG, 5-drs., i.z.g.st. inr. mog. Tel. 045-443642.

Peugeot 309 GTi '89 1e eig. ƒ 23.750,-; 405 GR Break '89 1e eig. ƒ 25.750,-; 205 Accent '86-'88 v.a. ƒ 9.500,-; Renault 25 autom. m. '89 1e eig. ƒ 22.500,-; 25 V6 airco '86 1e eig. ƒ 14.750,-; 25 GTS '85-'87 v.a. ƒ 7.500,-; 21 GTL '86 v.a. ƒ 9.500,-; 11 GTX '85 ƒ 8.500,-; Citroën BX GTi/19 TRS '88 1e eig. ƒ 15.500,-; BX 19 D '88 1e eig. ƒ 13.000,-; BX 19 Break '87 1e eig. ƒ 15.750,-; BX Palmares '88 1e eig. ƒ 13.750,-; BX 14/16 '84-'87 v.a. ƒ 4.000,-; 2.2 TRS '87-'88 1e eig. ƒ 12.500,-; Fiat Tipo 1.6 1e eig. ƒ 17.750,-; Fire '88 1e eig. ƒ 8.750,-; Uno 60 S '88 1e eig. ƒ 10.750,-; Ritmo Silver '88 v.a. ƒ 3.000,-; Opel CHT '87 1e eig. ƒ 12.750,-; Alfa 75 1.6/1.8/2.0 '85 1e eig. ƒ 8.750,-; Sprint '80 S '88-'89 v.a. ƒ 21.000,-; 80 D '88 ƒ 21.000,-; 100 '83-'88 v.a. ƒ 6.500,-; Mercedes 190/190 E'86-'87 ƒ 25.000,-; 230 TE '85 1e eig. ƒ 22.500,-; 280 520i autom. 12-'88 1e eig. ƒ 37.500,-; 525 E ƒ 9.750,-; 323i '79-'83 ƒ 3.500,-; 316/318i '84 v.a. ƒ 9.000,-; 735i '79 ƒ 7.750,-; Honda Civic '88-'89 1e eig. ƒ 16.500,-; Accord 2.0 '88 v.a. ƒ 13.000,-; Ford deck 2.0i '87 ƒ 16.500,-; Opel Senator autom. '89 1e eig. ƒ 26.500,-; Omega GLS TD '87 1e eig. ƒ 18.750,-; Omega Manta '88 1e eig. ƒ 20.750,-; Omega 1.8S/2.0i '87-'89 ƒ 14.500,-; Kadett 1.6 '87 ƒ 14.500,-; Kadett cabriolet '81 ƒ 12.500,-; Kadett GLD '85-'89 ƒ 9.000,-; Kadett '84 v.a. ƒ 6.000,-; Ascona veller '87 1e eig. ƒ 10.750,-; Manta 2.2i excl. ƒ 9.750,-; VW Passat '88-'89 1e eig. ƒ 20.000,-; Golf D '88 1e eig. ƒ 17.500,-; Golf ƒ 13.000,-; Golf 1.6 aut 1e eig. ƒ 13.500,-; Passat '84-'86 v.a. ƒ 7.500,-; Siërra 1.0i DOHC m. '90 1e eig. ƒ 21.750,-; Siërra sedan '85-'89 v.a. ƒ 7.500,-; Siërra sedan '84-'89 1e eig. ƒ 6.500,-; Siërra combi '83-'88 v.a. ƒ 6.500,-; Scorpio 2.0 GLi/2.5 D '88 1e eig. v.a. ƒ 12.500,-; Fiësta 1.1 L '85 1e eig. ƒ 7.750,-; Mazda 626 HB '86 GLX '88-'89 1e eig. ƒ 17.500,-; 626 GLX sedan '88 1e eig. ƒ 18.750,-; Mitsubishi Colt GTi '89 1e eig. ƒ 19.750,-; Colt GLX ƒ 8.500,-; Nissan Bluebird sedan '88-'89 ƒ 13.750,-; Sunny combi '87 1e eig. Tal van goedkope inruilauto's. Direkte 100% financiering. Han van SINTMAARTENSDIJK, Trichterweg 109, Brunssum. 045-229080.

Gebr. DOMINIKOWSKI biedt aan: VW Passat Variant diesel wit '86; VW Passat 5-drs. groenmet. '86; VW Golf '85/'86; VW Golf Diesel groen '86; Golf diesel goudmet. '81; Audi 100 5E autom. antraciet '86; Mercedes 190 D champagnemet. '87; Mercedes 190 des 190 E verlaagd div. extra's '87; Opel Rekord 2.0 stationcar 5-drs. '85; Opel Manta 400 Irmscher 2.4 136PK wit '87; Kadett stationcar diesel 5-drs '86; Kadett 1.6 autom. wit '85; Kadett 1.6 rood 5-drs roodmet. '84; Kadett 5-drs groenmet. '81; Opel Ascona 1.6 goudmet. '84; Ascona HB 5-drs div. extra's blauw '88; Ford Siërra GL 4-drs. '87; Ford Escort 1.6 GL 3-drs. wit '86; Ford Siërra stationcar '83; Taunus 2.0 4-drs. champagnemet. '82; Mazda 626 GLX 2.0 12V groenmet. '88; Mazda 323 GLX 3-drs. blauwmet. '88; Mazda 323 1.5 GL 4-drs. '84; Fiat Uno blauw '84; Peugeot 205 GR diesel 5-drs. wit; Toyota Celica GTi 4-drs LPG goudmet. '83; Volvo 340 diesel 5-drs. wit '85; Nissan Sunny diesel 4-drs. zilver '86/'88; Nissan Kingcab diesel wit '86; Mitsubishi Lancer CL diesel stationcar '84; Alfa Romeo Giulia div. extra's rood '84; Citroën BX 1.6 TRS groenmet. '84; Renault 18 autom. '81; Renault 18 stationcar '80. Diverse inruilers vanaf ƒ 1.000,-. Inruil caravan boot of motor ook mogelijk. Garantie vanaf ƒ 10.000,-. Snelle discrete financiering. Garantie, reparatie en onderhoud in eigen werkplaats. Dominikowski autobedrijf. Locht 38, Kerkrade. Tel. 045-420209.

Suzuki Alto '87-'85-'84; Suzuki Alto autom. '83; Suzuki Swift 1.3 GL '87; VW-Golf 1300 Mepais '89; VW-Polo '86; Alfa 33 '86; Fiat Uno '89; Ford Taunus '80; Toyota Tercel '82; Opel Record 2.0 '85; BMW 320i '86; BMW 323i '83; BMW 316 '83; BMW 315 '83; Renault 5 '83; Honda Accord '88; Nissan Sunny Coupé '89; Porsche 924 '78. Autobedrijf REUBSAET, Op de Vey 47-49, Geleen, tel. 04490-744944. Uw adres voor APK-keuring. Alle auto rep.

Ford Fiësta L '83; Ford Escort L '85; Opel Corsa '86; Fiat 1.4i '90; Opel Ascona 2.0 autom. '88; Inruiler: Opel Kadett C, ƒ 1.100,-. Autobedrijf TERHARK, Sportstr. 2, Kerkrade-W., bij Roda-Terr.

Wij betalen ƒ 500,- tot ƒ 20.000,- voor uw AUTO met vrijwaring. 045-423063

Voor Piccolo's zie verder pagina 28

'Vice-voorzitterschap CDA-fractie handicap voor mijn bekendheid'

Frans Wolters, van nature op de achtergrond

De benoeming van Frans Wolters tot vice-voorzitter van de CDA-fractie in de Tweede Kamer twee jaar geleden kwam als een grote verrassing. De fractie passeerde (oud-)staatssecreatris Yvonne van Rooy van Buitenlandse Handel, de favoriet van premier Lubbers. Het ging nogal wat fractieleden te ver om twee voormalige bewindslieden de touwtjes in handen te geven; Elco Brinkman zou immers al fractievoorzitter worden. Bovendien wekte Van Rooy irritatie door zich al te zeer als beschermelinge van Lubbers te afficheren. En dus kwam, als een duveltje uit een doosje, Wolters te voorschijn. Vooral de 'jongeren' in de fractie steunden zijn kandidatuur. De steun voor Wolters (48) is inmiddels bijna 'fractiebreed'; kort geleden werd hij met overweldigende meerderheid herkozen. Gesprek met een Limburgse politicus, die vooral achter de schermen opereert. „Ik kan beter functioneren als ik minder op de buis en in de krant kom."

● *Frans Wolters: „Een vice-voorzitter moet niet proberen wekelijks op de buis te komen."* Foto: DIJKSTRA

„Een scherp politiek analyticus, die heel vaak een stap verder is dan veel fractiegenoten en daardoor plooien gladstrijkt nog voordat betrokkenen het in de gaten hebben. Hij is een zeer belangrijk klankbord voor Brinkman, die vaak via Frans Wolters te weten komt hoe over zaken wordt gedacht in de fractie." Zo karakteriseert het Limburgse CDA-Kamerlid Léon Frissen de 'tweede man' van de grootste fractie in de Tweede Kamer.

„Brinkman heeft zelf natuurlijk ook veel contacten," reageert Wolters. „Maar we spreken veel over zaken die spelen. 'Hoe ligt dit, hoe zal dat vallen'. We voeren heel intensief overleg, bijna dagelijks."

De econoom Wolters, afkomstig uit Blerick, zit sinds 1981 in de Tweede Kamer. De eerste acht jaar beheerde hij de 'portefeuilles' volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en sociale zaken. Het vice-voorzitterschap dat hem na de laatste kabinetsformatie ten deel viel, betekende meteen een drastische wijziging van zijn takenpakket. „In de functie ben je veel meer politiek-organisatorisch bezig, waarbij je veel met het fractiebestuur en de fractievoorzitter overlegt over de zaken die komen en waarbij je probeert daarover afstemming te krijgen in de fractie. Al in een vroeg stadium probeer je erachter te komen waar het wringt, probeer je mensen op één lijn te krijgen."

De functie vereist een brede dossierkennis. „Je moet zo goed mogelijk van alles op de hoogte zijn, want elk moment moet je voor Brinkman kunnen invallen." Zoals afgelopen zomer, na het beruchte kabinetsbesluit van 14 juli over de wao. Wolters had drie weken 'telefoonwacht'. Bij afwezigheid van Brinkman mocht hij de pers vertellen dat de CDA-fractie de onpopulaire kabinetsvoornemens omarmde. Ook verder kwam er weinig terecht van vakantie door de politiek gevoelige zaken die speelden: het loslaten van de koppeling tussen lonen en uitkeringen en de begrotingsvoorbereiding. Politieke macht heeft ook zijn prijs.

Achtergrond

Frissen typeert Wolters verder als iemand met een grote kennis van zaken op een breed gebied, iemand die vooral op de achtergrond werkt. „Dat laatste is misschien ook de aard van het beestje," zegt Wolters. Hij is het echter niet eens met de opmerking van Frissen dat hij, door te weinig met nog niet helemaal 'uitgekristalliseerde' standpunten naar buiten te treden, de kans laat lopen invloed uit te oefenen in bepaalde kwesties.

„Als vice-voorzitter moet je niet proberen voor de muziek uit te rennen of wekelijks op de buis te komen. Dan wordt het zeer moeilijk als je in de fractie of in de coalitie een consensus moet bereiken over bepaalde zaken."

Bovendien bestaat dan het gevaar dat hij met publieke uitlatingen fractievoorzitter Brinkman, als eerste geacht zich over politiek gevoelige onderwerpen uit te laten, voor de voeten loopt. „Het vice-voorzitterschap van de fractie is een handicap voor mijn merkbekendheid," grapt Wolters. „Ik kan beter functioneren als ik minder op de buis en in de krant kom."

De baan heeft duidelijk ook zijn beperkingen. „Er zijn best zaken waar ik hard voor wil knokken, maar dat gezien mijn functie niet kan. Ik zal zelden optreden voor heel specifieke zaken. Ik kan bij voorbeeld geen grote interviews geven over Limburgse belangen als die haaks staan op het landelijke CDA-beleid. Ik kan wel de belangen wel in de gaten houden en zorgen dat dat Brinkman bij de algemene beschouwingen aandacht besteedt aan de gevolgen van de bezuinigingen op het regionaal beleid."

Wolters doelt op de door het CDA als compensatie bepleite 'versnelde' aanleg van het zuidelijk deel van de rijksweg 73 tussen Venlo en Maasbracht, waar het provinciebestuur momenteel over onderhandelt met minister Hanja Maij-Weggen van Verkeer en Waterstaat. Vorig jaar werd de aanleg van de A73 uit bezuinigingsoverwegingen tot na de eeuwwisseling vertraagd. „Ik heb de laatste maanden het woord A73 elke week in de mond genomen tegenover de minister van Verkeer en Waterstaat. Ik verkeer bovendien in de positie de regering elke week tegen het lijf te lopen (tijdens het wekelijkse beraad met de CDA-bewindslieden, red.). Van die mogelijkheid moet ik goed gepast gebruikmaken. Ik zit hier niet als vertegenwoordiger van Limburg."

Invloed

Het CDA-Limburg denkt daar mogelijk anders over. Onlangs nam de gewestelijke vergadering een resolutie aan waarin de CDA-ministers in het kabinet en de geestverwante fractie in de Tweede Kamer werden opgeroepen de Limburgse belangen beter in de gaten te houden. Achtergrond van deze opmerkelijke stap - het CDA staat bekend als de partij van de voortreffelijk functionerende 'binnenlijnen' - vormde een aantal voor Limburg zeer pijnlijke kabinetsvoornemens. Zo wil het ministerie van WVC zeshonderd PNL-arbeidsplaatsen in de Limburgse welzijnssector, bedoeld als compensatie voor de mijnsluitingen, schrappen. Ook het (dreigende) verlies van arbeidsplaatsen bij CBS, ABP en Algemene Inspectiedienst, de vertraging bij de aanleg van de A73 en de 'slakkegang' bij het doorlopen van de vereiste procedures bij de aanleg van de Oost-westbaan (Luchthaven Maastricht), 'verleidden' het CDA-Limburg tot zijn noodroep.

Wolters kan die noodroep zeer wel begrijpen, maar wijst erop dat de tijden sterk veranderd zijn. „De volksvertegenwoordigers hadden het destijds, na de mijnsluitingen, veel makkelijker. Het lied 'Limburg is zielig' viel altijd in goede aarde. 'Er moet geld naar Limburg' was het refrein dat iedereen hier in Den Haag begreep. Er was een hele overlegcultuur Den Haag-Limburg. De situatie is nu veranderd. Het lied is nu gelukkig niet langer 'Limburg is zielig', maar 'Limburg is kansrijk'. Kortom: steek je geld in Limburg, want het wordt met rente terugbetaald."

Het overleg met Den Haag heeft door de ontwikkelingen een ander karakter gekregen, merkt Wolters verder op. „Daar moeten we aan wennen. Ik begrijp wel dat het gevoel ontstaat van 'wat zijn ze aan het doen met de Limburgse belangen', maar niets is vanzelfsprekend meer. Elk Limburgs belang zal nadrukkelijk moeten worden aangetoond."

Het klagen mag van het CDA-Kamerlid niet overheersen. Wat volgens de oud-ondernemer in elk geval wel moet gebeuren, is de aanleg van de Oost-westbaan en de A73. De gang van zaken rond die twee 'majeure projecten' noemt hij ronduit frustrerend. „Als daarover twee convenanten gesloten konden worden met het rijk, dan is Limburg verder een 'normale' provincie."

Macht

Het is volgens hem dan ook een goede zaak dat het CDA-Limburg hierover met het provinciebestuur aan de bel trekt in Den Haag. „Ze zouden geen knip voor hun neus waard zijn als ze het niet zouden doen." Wolters wenst de resolutie van het CDA-Limburg ook niet te zien als een teken van de verminderde invloed van het eens zo invloedrijke gewest Limburg binnen het CDA. Dergelijke noodsprongen waren vroeger niet nodig. Wolters denkt er wat anders over. „Het is eigenlijk heel merkwaardig dat er nauwelijks resoluties worden aangenomen op CDA-vergaderingen. Het zijn van die heel rustige bijeenkomsten," merkt hij wat spottend op. „Eigenlijk ben ik wel gelukkig met die resolutie. Daar kun je hier wat mee doen."

PvdA

Dat wil zeggen, als het kabinet tenminste de rit helemaal uitzit. Bij een kabinetscrisis kunnen alle plannen voor ambitieuze projecten weer een jaartje of zo de bureaulade in. Volgens Wolters is het 'verstandshuwelijk' met coalitiepartner PvdA nog steeds niet in liefde uitgemond. 'Liefde op het eerste gezicht' komt in de Nederlandse politiek echter maar zeer weinig voor, voegt hij er aan toe.

Tot mei van dit jaar oordeelde Wolters zeer negatief over het kabinet Lubbers-III. „Er kwam helemaal niets uit." De besluitvorming over de wao en de in de begroting 1992 neergelegde maatregelen deden de stemming omslaan. „Het kabinet toonde moed. Ik had hoop dat het kabinet tot 1994 zou blijven zitten."

Momenteel durft Wolters daar zijn hoofd niet meer onder te verwedden. De 'Schwung' is er weer wat uit, vooral omdat de PvdA de 'overslag' toch nog niet helemaal heeft gemaakt. „Er is verschrikkelijk veel overleg nodig om er toch weer uit te komen. Daar speelt ook mee de geweldige dreun die de PvdA in de opiniepeilingen heeft gekregen. Toen het PvdA-congres in Nijmegen (waar partijleider Kok het groene licht kreeg voor de wao/Ziektewetplannen van het kabinet, red.) achter de rug was, dacht ik 'dat gaat lopen'. Dat blijkt toch niet zo te zijn. Er is een stuk onzekerheid geslopen in de PvdA. Het maakt het er niet makkelijker op als je het gevoel hebt de helft van je electoraat kwijt kwijt te zijn door de regeringsdeelname."

Volgens Wolters heeft dat ertoe geleid dat de PvdA zich vastklampt aan 'boegbeeldjes', zoals het plan tot herziening van het ziektekostenstelsel van staatssecretaris Hans Simons van Volksgezondheid. Daar is veel kritiek op, niet in de laatste plaats van het CDA. Ook de CDA-fractie in de Tweede Kamer blijft morren, al heeft ze er wel in hoofdlijnen mee ingestemd.

Vooralsnog blijft Wolters er vanuit gaan dat het kabinet de rit uitzit. Een echt alternatief, ook na eventuele nieuwe verkiezingen, is er niet, luidt zijn analyse. Voor de beoogde ingrijpende herziening van het sociale stelsel is ook een breed politiek draagvlak nodig. „Met christenen sociaal-democraten samen heb je dat. Met de VVD zijn we er ook nooit in geslaagd de wao en de Ziektewet aan te pakken."

De VVD is echter niet 'melaats' in de toekomst, laat Wolters blijken. „Laat de kiezer zich er eerst maar eens over uitspreken of hij dit kabinet langdradig vindt."

theo sniekers

Tibet put hoop uit val Sovjetunie

Al meer dan veertig jaar wordt Tibet bezet gehouden door de Volksrepubliek China. Het dieptepunt was het bloedige neersabelen van de vreedzame opstanden aan het eind van de jaren tachtig. De Chinezen zijn nog lang niet van plan Tibet prijs te geven. Door de ontwikkelingen in de Sovjetunie en de toenemende aandacht van de Verenigde Naties voor het 'dak van de wereld' zien de Tibetanen aan de horizon toch een vrij Tibet gloren. De Dalai Lama heeft te kennen gegeven dat hij het komend voorjaar terug wil naar het land dat hij in 1959 ontvluchtte; en zonder dat China de Nobelprijswinnaar een strobreed in de weg legt.

Dit jaar legde de Dalai Lama zijn eerste officiële staatsbezoek af. De geestelijk leider van de Tibetanen werd met open armen ontvangen in het pas onafhankelijk geworden Litouwen. De Baltische staat heeft net als Tibet decennia lang gezucht onder het juk van een vreemde mogendheid.

Er zijn meer parallellen te trekken tussen Tibet en Litouwen. „De Dalai Lama is de geestelijk leider van de Tibetanen en niet de politieke leider. Hij is naar voren geschoven door het volk, net als Landsbergis in Litouwen, die eigenlijk kunsthistoricus is," aldus Christa Meindersma van de Tibet Support Group.

Meindersma was onlangs in Maastricht voor een lezing over Tibet en haar eigen ervaringen in dat land. Daar sprak ze met een zelfverzekerde afschuw over wat de Chinezen hebben aangericht in het Himalaya-land.

Wingewest

Tibet heeft in 1912 zijn onafhankelijkheid verworven en zijn neutrale status behouden tot in 1950. In dat jaar bezette de Volksrepubliek China de Tibetaanse staat, en werd het land totaal onderworpen aan het machtige Chinese rijk.

De boeddhistische cultuur en religie die Tibet al sinds de zevende eeuw kent werd onmogelijk gemaakt. Van de zesduizend kloosters hebben de bezetters er slechts enkele overeind gelaten. Talloze monniken en nonnen werden vermoord. Ertsen en mineralen zijn naar China geëxporteerd en complete berghellingen zijn ontbost, hetgeen grote ecologische veranderingen teweeg heeft gebracht. Als 'tegenprestatie' houdt China Tibet uit de 'handen van de imperialistische machten'.

Misschien wel de meest ingrijpende maatregel van China is de 'emigratie' van Han-Chinezen - zeg maar de 'gewone' Chinezen – naar Tibet geweest. In ruil voor een goede baan, geld, een mooi huis en andere privileges hebben miljoenen Chinezen hun woonplaats verlaten en gekozen voor een leven in het voor hen vreemde Tibet. De volksverhuizing heeft dusdanige vormen aangenomen, dat de ongeveer zes miljoen Tibetanen momenteel in de minderheid zijn. En de Han-Chinezen hebben gezelschap gekregen van een groot aantal Chinese soldaten, dat geschat wordt op een half miljoen.

„Het Tibetaanse volk wordt door China beschouwd als een van de 56 minderheden van China. China speelt de rol van helpende broeder. Maar Tibet heeft niet om de hulp gevraagd en het wordt er ook helemaal niet beter van," aldus Meindersma.

Zelfbeschikking

De 'zaak Tibet' heeft dikwijls op de agenda gestaan van de Verenigde Naties. Meer dan twintig jaar geleden werden in New York al resoluties aangenomen waarin het recht op zelfbeschikking van het Tibetaanse volk erkend werd. Maar meestal werd, als Tibet ter sprake kwam, de aandacht gericht op de schending van individuele mensenrechten. Ook Amnesty International had hoofdzakelijk oog voor de individuele gevallen. Tibet had dat liever anders gezien. „De aandacht had meer gericht moeten zijn op de politieke oorzaak van het Tibetaanse probleem. Met andere woorden, de bezetting en knechting van een heel volk door een vreemde mogendheid had het onderwerp van discussie moeten zijn," zegt Meindersma.

In het begin van de jaren tachtig werd de sfeer in het bezette Tibet iets beter. Politieke gevangenen werden vrijgelaten en in 1986 werd het geïsoleerde land in de Himalaya opengesteld voor toeristen. Christa Meindersma heeft van de mogelijkheid gebruik gemaakt. „Aan de oppervlakte leek de situatie toen best goed. Het was toegestaan te bidden en op straat mochten Tibetanen bijvoorbeeld hun eigen goederen verkopen."

● *1989: Parade van Chinese militairen voor het Potala-paleis in Lhasa, de hoofdstad van Tibet.*

Gesteund door de buitenlandse toeristen als getuigen groeide het zelfvertrouwen onder de Tibetanen. In 1987 had de Dalai Lama een onderhoud met leden van het Amerikaans Congres. Hij deed in dat gesprek een voorstel omtrent de toekomstige status van Tibet. China reageerde daarop onverbiddelijk met massale arrestaties in Tibet.

Mitrailleurs

Vanaf dat moment trad er een periode in van opstanden en demonstraties van Tibetaanse zijde en van moorden en arrestaties van Chinese kant. Daarbij viel het op dat de geweldloze boeddhisten voor het eerst naar krachtige middelen grepen.

„Het geweld van de boeddhisten was alleen gericht tegen Chinese goederen en gebouwen, niet tegen mensen. Toen een Chinees geraakt werd door een steen in de grond viel, waren de Tibetanen geschokt. De Chinees werd meteen verzorgd. Tibetanen gooien pas met stenen als ze geen andere uitweg hebben tegen de mitrailleurs. Het zijn mensen, geen engelen," legt Meindersma uit.

Ook op 10 december 1988 brak een opstand uit. Christa Meindersma was toen in Tibet. „Achttien monniken en nonnen werden in koelen bloede door soldaten met mitrailleurs neergemaaid. Ik was ook op straat die dag. Ik werd met een groep Tibetanen een steeg ingedreven en vanaf vijf meter werd op ons geschoten. Ze schoten op alles. Ik werd geraakt in mijn linker bovenarm door een kogel van negen millimeter, die er op mijn rug weer uitkwam," aldus de Nederlandse. Naderhand heeft ze moeten wachten op een officiële verklaring van de Chinese regering. „Uiteindelijk kreeg ik te horen dat er op me geschoten was, omdat ik Tibetaanse kleren aan had."

De argwaan van de rest van de wereld jegens China groeide, ook in de Verenigde Naties. De Dalai Lama kon daarentegen op steeds meer aandacht en krediet rekenen. In december 1989 ontving hij de Nobelprijs voor Vrede, vanwege zijn geweldloos streven naar een onafhankelijk Tibet.

Luxe

Het lijkt er momenteel alleszins op dat Tibet bezig is zich voor te bereiden op vrijheid, onafhankelijkheid en democratie. In het Indiase Dharamsala, waar de Tibetaanse regering in ballingschap is gevestigd, zijn dit jaar bij wijze van experiment verkiezingen gehouden. „Er is een parlement en een kabinet gekozen. Er kon alleen gestemd worden op personen, want de luxe van verschillende partijen kan Tibet zich nog niet permitteren," aldus Meindersma.

De democratisering in Oost-Europa en de Sovjetunie en de bevrijding van Koeweit hebben Tibet de hoop gegeven dat ook China de strijd zal moeten staken. De ontvangst van de Dalai Lama in Litouwen, de voormalige lotgenoot, werkt in die zin katalyserend. Meindersma: „Ik denk dat China bang is dat de ontwikkelingen in de Sovjetunie ook naar China zullen overslaan. China zit niet alleen met Tibet. In Oost-Turkistan en Mongolië zijn soortgelijke ontwikkelingen gaande."

Maar Tibet is wegens de aanwezigheid van dure grondstoffen en zijn strategische ligging te kostbaar om zonder slag of stoot prijs te geven. De druk vanuit de rest van de wereld en de Verenigde Naties zal daarom niet mogen aflaten. Daarom is het belangrijk dat de agenda van de Dalai Lama gevuld blijft met internationale afspraken.

Voor China spelen wellicht ook de plannen met betrekking tot Hongkong een rol. Deze Britse kolonie zal in 1997 weer deel uitmaken van de Volksrepubliek China. Er ontstaat dan een situatie van twee verschillende – economische - systemen in één land. Het is mogelijk dat China met een dergelijke ontwikkeling ook in Tibet rekening houdt.

In het voorjaar van 1992 is de Dalai Lama van plan terug te keren naar het land dat hij ruim veertig jaar niet gezien heeft. China heeft de geestelijke reeds eerder uitgenodigd te komen kijken. Maar de Lama wenst alleen door Tibet te reizen indien hij kan gaan en staan waar hij wil. De reactie van de Chinezen op de trip zal een goede graadmeter zijn van hun bedoelingen.

benti banach

Auto's

Diversen

OPGELET, gevr. voor export, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklasses v.a. ƒ 500,-. Schade of defect geen bezw. Contact geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Auto KALDEBORN wij betalen ƒ 400,- tot ƒ 30.000,- voor uw auto!! 045-411572.

Bieber-CABRIO-Speedstar, cabrio bouw voor uw: Kever, Golf, Fiësta, Kadett, Scir., Porsche en nieuw Golf II. Geleen, 046-743941.

D.H.Z.-GARAGE-Geleen, Joe Klijnenlaan 50-B. Tel. 046-743941/745044.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Nieuwe CABRIOKAP nodig!!! Snelle levering voor bijna alle, org. cabrio's fabrieks kwaliteit, Speedstar. 046-743941. Fax 746321

Te koop gevraagd PERSONEN-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klimmen. Tel. 04405-2896.

Te k. gevr. alle merken BUSSEN, Mazda, Peugeot an andere auto's. Wij betalen de hoogste prijs. Tel. 04455-2743.

Te koop MERCEDES 190 D '86 omb. '90, BBS-velgen verlaagd, 2-kleuren, ƒ 30.000,-; Opel Kadett GSI 2.0 '90 19.000 km antraciet, verlaagde velgen ƒ 30.000,-. Tel. 045-225566

Sloopauto's

Te k. gevr. loop-, sloop- en

Schadeauto's

Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel.045-254049.

RAPIE Stiba lid vraagt loop-sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. Tel. 045-423423.

Te k. gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. Tel. 045-229045.

Te k. gevr. sloop- en SCHADEAUTO'S. Autosloperij Marxer, 045-720418.

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S de hoogste prijs van Limburg. Tel. 046-519637/046-512924

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen Joep Wolters. Tel. 045-411480.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Bedrijfswagens

Te k. VERKOOP-WAGEN voor div. doeleinden geschikt. Tel. 045-753378.

Te koop MERCEDES 207 D bwj. '86 km.st. 147.000; Golf Diesel bwj. '87 met banken en ruiten grijs kent. Steenkoolstr. 1, Hoensbroek.

VW-LT 28D, bwj. '78, platte bak (auto transport.), opknapper, vr.pr. ƒ 1.950,-. Aral Tankstation Susteren. Tel. 04499-1632.

FREIGHT-ROVER 350 type Daf 400, 1988, open laadbak, 2.20 x 3.20 x 0.40m, laadverm. 1.800 kg. Tel. 046-514684.

Auto onderdelen en accessoires

Optimale bereikbaarheid met Bosch autotelefoons

* Handsfree voor veilig telefoneren.
* Montage in autoradio of snelwisselcassette.
* Nummerherhaling, verkort kiezen, etc.

Voor deskundig advies en vakkundige inbouw gaat u naar:

KERP B.V.

In de Cramer 31, Heerlen. Tel. 045-716951.

Ink. verk. goede gebruikte AUTOBANDEN Passartweg 39, Heerlen. 045-222675.

Te koop draadloze TELEFOONS met beveiliging, ƒ 179,-. Tel. 045-273525.

HARDTOP voor Suzuki LJ 80 Jeep, ƒ 500,-. Tel. 045-453784.

Te koop weg. verk. auto ALPINE autoradio/cass. met spec. kop, 1 jr oud met bon ƒ 799,- nu ƒ 399,-; Magnat luidspr. 150 W, 3 mnd. met bon ƒ 399,- nu ƒ 199,-. Tel. na 18.00 uur 045-452309.

Golf GTI MOTOR, 1800 CC, '87, compl. met extra's. Tel. 045-740567.

Te koop MOTOR Kadett 13 S '87, 78.000 km met bak. Tel. 045-324320.

Te k. 4 brede TERREINBANDEN met velgingen, voor landcruiser etc. (6-g.), pr. 1.250,-. 045-243583.

Golf, Audi 1800 cc, BENZINEMOTOR compl. ƒ 650,-. Tel. 045-751387.

Te k. ATS-VELGEN, 6 x 13, banden, voor Opel, ƒ 350,-. 045-222235.

Aanhangwagens

6418 KC, huisnr. 29.

AANHANGWAGENS en alle losse onderdelen. Jo Knops, Rijksweg-Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

AANHANGWAGENS te k. Tel. 04499-1615 of 06-52107978.

Te k. AUTOTRAILER dubbelasser, extra lang. Tel. 046-520562.

Te k. kleine materialen AANHANGWAGEN, als nieuw, met Torsi-as 1.50 l x 0.80 br. x 0.50 h, ƒ 450,-; aanhangw. 2.00 l x 1.00 br, zware uitv. ƒ 350,-; aanhangw. 1.80 l x 1.05 br, kleine wielen ƒ 275,-. Tel. 045-312189.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Motoren en scooters

JMD Motoparts

biedt u aan:
Custom motoren:
Kawasaki
VN1500 '88; VN750 '90; VN 750 '89; 2x VN750 '88; ZL 600 '89; ZL 600 2x '88; LTD 454 4x '90; LDT 454 8x '89; LDT 454 2x '88.
Honda:
V65 Magna '88; Super Magna '87; Magna 700 '84; Magna V45 '83; NT650 Hawk '90; CD650 Nighthawk '89, '85 en '83; CB 650 C '80; Nighthawk '83; VT 500 Custom '89, 2x '85 en '84; VF 500 Custom '84; CX 500 Custom '80; Rebel 450 '86; Nighthawk 450 '82.
Yamaha
XJ 750 Maxim '89; XJ 650 Maxim '88, '85 en '82; XJ 550 Seca '84; XV 535 Virago '87.
Tour- en sportmodellen
Honda
VF1000 '89; CB750 FA '83; CBX 550 F2 '85; Suzuki GSX 1100 R '87; GSX 750 R '88; GSX 750 ES '85; GSX 600 F '91; GSX 550 ES '88; GN 250 FW '88.
Kawasaki
GPZ 500EX zwart 6x '90; GPX 500 EX blauw '90, '89; GPZ 400 '87; Harris 1000 in nw.st.
Yamaha
FZR1000 '90; FJ 1200 '88; XS 1100 '78; XS 750 '79; Radian 600 '89.
Ook uw adres voor motorkleding, helmen, banden, onderdelen en accessoires. Breinder 9b, Schinnen, naast afslag autoweg. Tel. 04493-4266.

Te koop HONDA CBR 1000 FJ 5-'90, km.st. 17.500, breed a.wiel en hoge ruit; Yamaha FZR 1000 8-'87 km.st. 34.000; Suzuki GSX 1100 R 10-'89, mod. '90, km.st. 5.200; Suzuki GSX 600 F 7-'89, km.st. 8.300. Alle i.z.g.st. Tel. 045-226902 b.g.g. 045-220723.

SUZUKI GS 750, uniek, race-ombouw met FZR 1000 kuip, 4-1 uitl., i.z.g.st., vr.pr. ƒ 3.250,-. Tel. 045-323128.

HONDA XR 600 R, bwj. '91, compl. met of road-kleding in helm, ƒ 9.250,-. Tel. 045-218813.

Te k. YAMAHA XS 850, bwj. '82, 79 PK, zwart, ƒ 2.200,-. Tel. 09-4924133632.

Te k. HONDA CB 350 F, km. st. 32.000, ƒ 1.750,-, i.z.g.st Tel. 045-273743.

Te k. BMW K100 RS, bwj. '85 met kuip en koffer, ƒ 10.750,-. Tel. 045-316940

Te k. BMW R 90/6 bwj. '74. Tel. 045-425996.

Te k. YAMAHA XT 600 m. reisbox, km 4.350, ƒ 7.750,-. Tel. 045-254618.

SUZUKI 850 GS bwj. '81 met kuip en windscherm. Tel. 045-213872.

BMW R 69 S, bwj. '66, geh. gerev., ƒ 11.500,-. Tel. 046-751061.

Te k. YAMAHA PW 80 CC, geschikt voor lft. van 6-11 jr. halfaut. vr.pr. ƒ 1.500,-. Te bevr. Pappersjans 37, Heerlen. Tel. 045-222897.

Te k. MOTOR t.e.a.b. Honda XBR 500, bwj. '89. Tel. 04492-4019.

SHOPPERS!!! Wintertijd is voordeeltijd. 045-229236.

(Brom)fietsen

Zaterdag 9 nov.ATB-RACE-SHOW 1992 modellen, m.m.v. Trek USA, Cannondale, GT, Off Road, Kestrel, Merlin enz. Div. aanbiedingen! Peter Hogenhout, Kerkraderweg 84, Heerlen-Molenberg.

Te koop bromfiets HONDA MT 5 met veel extra's, 1.600 km gelopen, ½ jr. oud, met fabr.gar. Nieuwstr. 127, Hoensbroek.

Te k. BROMMER in prima staat en ½ jr. verzek., vr.pr. ƒ 400,-. Inl. 070-3979679.

DAYTONA-SHOP Kerkrade vraagt bromfietsen en onderdelen; Puch Maxi, Vespa Honda, Yamaha, Z ündapp. Maria Gorettistr. 1. Tel. 045-459555.

Te k. BROMMER merk Piaggio, bwj. '86, sterwielen, ƒ 550,-. Tel. 045-325497.

Te k. Puch MAXI 1½ jr. oud en verz.; renf. Batavus 12 versn., 2 jr. oud, Grefkensstr. 10, Brunssum na 17u.

YAMAHA DTR, bwj. '91, ƒ 3.200,-. Tel. 045-219278.

Te k. BROMMER KTM Sacks 50 CC. Tel. 04451-1439.

Te k. VESPA Ciao, bwj. mei '90, blauw-wit met., m. sterw ƒ 800,-. Tel. 045-459377.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

YAMAHA DT 50 MX, '88, rood-zwart i.z.g.st. m. verz., vr.pr. ƒ 950,-, 045-259809.

Te k. VESPA Ciao, met sterwielen, i.z.g.st. Overbroekerstr. 5, Hoensbroek.

Te k. VESPA Super Bravo, i. z.g.st. Pr.n.o.t.k. vele extra's Tel. 045-254175 na 18 uur.

Te k. HONDA MT 5 bwj. '89, als nw., tev. KX 250, bwj. '89 Tel. 045-411550.

Te k. ZÜNDAPP. Tegen ieder aannemelijk bod. Tel. 04493-2328.

Doorlopende ATB-SHOW van Koga, Giant, Klein, Rocky-Mountain, Look en Cycle Tech. Diverse modellen 1992 uit voorraad leverbaar. Modellen 1990/1991 speciale prijs. Bert Rekers, Willemstr. 85, Heerlen. Tel. 045-726840.

APRILIA Tueraq off the road parijs-Dakar model, pr.n.o. t.k. Tel. 045-211248.

HONDA MTX zwart/geel '88 ƒ 1.250,-; Honda MTX autom. rood/wit '90 ƒ 1.750,- incl. verz. Inr. mog. Tel. 045-253557.

MOUTAIN-BIKE meisjesfiets 7-10 jaar, 2 mnd. oud met garantie ƒ 250,-. Tel. 045-229236.

VESPA CIAO en Maxi Puch te koop. Tel. 045-210461.

Wintersport

Volvo Ski open

Vandaag van 10.00 uur tot 17.00 uur

Volvo Veders

Industriestr. 3, Sittard.

SCHAATSEN o.a. Ving en Zandstra Noren, Bauerhockey. Wij slijpen uw schaatsen in elke gewenste ronding. Short-Track wedstrijd en toer. Huub Arets, Rdr Hoenstr. 118, Hoensbroek. Tel. 045-211893.

Vakantie en Rekreatie

SPEEDBOOT Vega 40 pk b.b.motor, radio, trailer, ski's compl. ƒ 4.800,-, tel. 045-417122.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Zeilen/Boten/Surfen

Te koop SPEEDBOOT l. 4.70 m, 60 pk Yamaha b.b.-motor, pr. ƒ 8.500,-. Tel. 045-274184.

Te k. SPEEDBOOT 5 mtr. merk Shakespeare, 120 Pk inb., i.z.g.st., pr.n.o.t.k. Tel. 046-375455.

Zeiljacht "SNEEKERMEER" 8.15 x 2.45 x 1.10, bwj. '77, ƒ 16.500,-. Tel. 045-751061.

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Caravans/Tenten

6372 LA, huisnr. 60.

Attentie

Nu de Chateau en Homecar ex-verhuur caravans met duizenden guldens korting in de aanbieding. RALON CARAVANS Brommelen 58 A, Geulle. Tel. 043-645079.

stacaravans

Beckers Sittard Handelsstraat 31 Handelscentr. Bergerweg Sittard

kip 1992

Beckers Sittard Handelsstraat 31 Handelscentr. Bergerweg Sittard

sterckeman 1992

Beckers Sittard Handelsstraat 31 Handelscentr. Bergerweg Sittard

Bij De OLDE Caravan b.v. staat voor U 1992 modellen Wilk en Beyerland tourcaravans. Tevens nog enkele ex-verhuur caravans en vouwwagens. Ook ruime keuze uit gebruikte caravans en vouwwagens, voor een zorgeloze superluxe zon-vakantie. Ook voor verhuur-service-reparatie-onderdelen-accessoires en alle kampeerbenodigheden is Uw adres: Dr. Nolenslaan 141, ind.park nrd. Sittard. 046-513634.

Te koop caravan ADRIA Deluxe bwj. '80, vr.pr. ƒ 2.500,-. Tel. 045-317907.

Te k. BURSTNER club 4.40m, bwj. '86, 4 a 5 pers. badr., voort., 04498-54664.

Campers

Te k. Merc. 608 DL CAMPER, gr. rijbew., geh. compl. rijklaar, APK 7-'92, pr. ƒ 12.500,-. Bovenste Puth 39, Puth.

Luxemburg

LUXEMBURG prachtig gel. vak. woningen te huur te Wilwerwiltz. Inl. 045-410071

Oostenrijk

8 dagen HITTISAU ƒ 769,- p.p. H.P. Per luxe touringcar Vertr. 29 febr. / 7 maart 1992 In hotel Schiff, kamers met douche, w.c., balkon, sauna. Hubertus Reizen 045-352871. Lid S.G.R.

Div. Buitenland

TOURINGCARBEMIDDELING voor binnen-/buitenland. Dag- of meerdaagse ritten. Aan voordeelprijzen, speciale tarieven voor verenigingen en scholen. Aanb. zaterdag 30-11-'91 dagtocht Parijs ƒ 38,-; zondag 15-12-'91 bezoek Kerstmarkt Düsseldorf ƒ 25,-. Tel. 046-752108 / 744325

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Volvo Ski open

Vandaag van 10.00 uur tot 17.00 uur

Volvo Veders

Industriestr. 3, Sittard.

Gratis Gratis Gratis SSK-STABILISATOR (ƒ 545,-) bij een ex-verhuur Caravalair caravan. Bartels Caravaning, Hommerterweg 256, Amstenrade/Hoensbroek.

Caravan SOLIFER Artic 750 '80, dubb. as, 6-pers. Vr.pr. ƒ 4.750,-. Tel. 046-529176.

Nu speciale AANBIEDINGEN in vouwwagens, tenten, voortenten, wintertenten en kampeerkleingoed. Nu kopen is geld verdienen. Natuurlijk weer: Hans Stassar, Heisterberg 78, Hoensbroek Tel. 045-224200.

Te k. ADRIA 5-6 pers. Vr.pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-310885

Nu is het VOORDELIG kopen bij camping Cars Ridderbeks. Specialist op het gebied van lichtgewicht en aerodynamische caravans: Eriba, Predom en Graus. Supersnel uitvouwbare vouwwagens van topkwaliteit: Scout en Trigano. Tevens diverse inruilers. Kom eens kijken in Koningsbosch Prinsenbaan 180. Tel. 04743-2213.

Te k. HOBBY Prestige 400, eind-keuken, voortent, '86. Tel. 04498-54390.

Diversen

Houten VAKANTIEBUNGALOW, 48 m2 vloeropp., zelf demonteren om elders weer op te bouwen. Pr. ƒ 3.500,-. Tel. 04450-1480, transp. kan geregeld worden

Alle kantoren van het Limburgs Dagblad kunnen uw VERENIGINGSNIEUWS met bestemming LD-TV doorgeven.

Div. Buitenland

Reisinformatieavond USA en Canada

Wereldcontact Reizen (lid ANVR/SGR) organiseert een informatieavond samen met KLM, Canadian Airlines, Singapore Airlines, Lufthansa, Delta Airlines, Northwest Airlines, ViaRail/Amtrak, T.W.A., Martinair. 18-11 Drachten De Lawei. 20-11 Breda, Het Turfschip. 21-11 Den Haag, Congresgebouw. 22-11 Sittard, Stadsschouwburg. 25-11 Apeldoorn, Orpheus. 27-11 Amersfoort, De Eenhoorn. 28-11 Zwolle, Nwe. Buitensociëteit. 29-11 Amsterdam, De Meervaart Reis en landeninformatie d.m.v. exclusieve grootbeeldvideopresentaties en reismarkt. Zaal open voor informatie 18.30 uur. Aanvang videopresentatie: 19.30 uur. Toegang ƒ 2,50 p.p.

AANMELDEN NOODZAKELIJK: Wereldcontact Reizen, 03438-21244

Wereldcontact, verre reizen met extra's.

(Huis)dieren

Te k. div. soorten VOLIÈRE-VOGELS. Troereberg 2, Ubach o. Worms. (wijk Namiddagsche Driessen).

Handtamme en pratende PAPEGAAIEN, ook baby's. Ariane, Bleijerheidestr. 10 Kerkrade. Tel. 045-351340. Inruil voor kweek mogelijk.

Te k. weg. omstandigh. blauw/witte Schaefer KEESHOND 3 jr. oud, zeer lief voor kind., zindelijk, pr.n.o.t. k. Tel. 045-317675.

Te k. DWERGPOEDELS in div. kleuren, ingeënt en ontwormd, met stamboom, klein soort. 04750-16590.

Te k. kruising Sib. HUSKIES Ahornstr. 11, Kerkrade. Tel. 045-456739 tot 19.00 uur.

In- en verkoop van goede sport- en recreatiepaarden. Stal de blauwe Steen, Rob JOOSTEN, tel. 045-242864.

Te k. tropisch AQUARIUM 100x50x50 cm., compl. met vissen, planten etc., pr. ƒ 150,-. Tel. 045-222196.

Te koop YORK-SHIRE-TERRIERS, reuen, 7 weken ingeënt en ontwormd, pr. ƒ 350,-. Burg. Horstmansstr. 13, Hoensbroek. Tel. 045-219958.

Te koop zwart BLES-SCHAAP, 2 jaar oud. Tel. 04406-14822.

Te k. Duitse Staande DRAADHAARPUPS met stamb. Tel. 045-257296.

Te koop LABRADORPUPS, met stamb., ingeënt en ontw. 04241-1549.

Te k. Abricot DWERGPOEDELTJES 8 wkn., iets moois ƒ 200,- p.st. Roosterbergstr. 40 Opoeteren Maaseik. Tel. 09-3211863809.

Prachtig blonde BOUVIER-PUPS prima stamboom, HD-vrij, schrift. garantie tevens goed tehuis gez. voor teef, 5½jr. 04138-75668.

Kennel v.d. Kronkelhoeve Siberische HUSKY-PUPS met stamboom. 046-751965

Te k. Mast. NAPOLETANO-PUPS, v. lt. imp. Vice wereldkamp., m. lt. imp. gecoup. Tel. 09-32.13554287.

Te k. zeer mooie West Highland WHITE-TERRIERPUP, reu, 10 weken oud, met stamb. Tel. 04707-3049.

VERMIST omgeving Bunde/Meerssen gladharige FoxTerrier, zwart/wit, beetje bruin, roepnaam Bert tegen beloning terug te bezorgen. Tel. 043-641321.

Te koop Engelse gladharige FOXTERRIERS m. stamb. Tel. 04742-2209.

DWERGSCHNAUTZERS, Kennel van Jackie's Home heeft nog enkele pups, zwart en zwart-zilver. Nusterweg 44, Sittard. 046-514659.

Ruwharige TECKELS, jacht, prima afstamming, 12 wkn. Tel. 04743-1577.

Te koop kleine geelkuif KAKATOE. 045-440248.

Te k. Eng. BULLDOG-PUPS, van wereldkamp. afstam. Tel. 04104-77823.

Goed tehuis gezocht voor mooi 5-jarig zwart PAARD, h. 1.65, ruin, te k. wegens tijd gebrek. Geen handelaren!! Tel. 045-214171.

Te k. BERNER-SENNEN pups, Dobermann pups met stamboom. Tel. 08866-2483

Te k. AQUARIUM met toebeh., 1.50x50x50, met eikenhout. omb. 046-511370.

Te koop DWERGPOEDELS in diverse kleuren, ingeënt en ontwormd. Tel. 04750-16590.

VOGELS ruim 120 soorten o.a. Kaapse kanaries, zwarte-zwartkop-mozambiquesijs. Div. vogels in de aanbieding o.a. maskergoudvinken. Dierenspeciaalzaak Jos Leblanc, Heisterberg 21 Hoensbroek. 045-212876.

Te k. witte DWERGKEESJES, 7 wk, ƒ 250,-. Roosterbergstr. 40, Opoeteren/Maaseik 09-3211863809

PAPEGAAIEN: Diverse handtamme- en baby Ara's, rose- en geelkuifkakatoes, grijze roodstaarten en amazones; 1-1 violetnek en 1-1 rode loris's. Tev. inruil en in-koop voor kweek. Tel. 046-375359.

Weg. omstandigh. goed tehuis gezocht voor ROTTWEILER 2 jr. teef, erg lief en goedwaaks, gratis af te halen zaterdag na 15.00 uur 04404-1734.

Te k. PUPS van Collie's, Keeshondjes, Boxers, Shih-Tzu's, Poedels, Jack Russell's, Teckels, Maltezers, Yorkshire-terriërs. Tel. 04958-91851. Dinsdag 12 november gesloten

Te k. Belgische HERDERPUPS met stamboom. Tel. 045-271828.

Te k. prachtige Schotse COLLIE-PUPS (lassie) ing. en ontw. Tel. 08866-3151.

DWERGPOEDELTJES m. stamb., ingeënt. Gravenstr 24, K'rade-W. 045-421767

Te koop zwart KEESHONDJE, 4 mnd. oud. Tel. 045-252379.

Te k. Van Keulen KOOIEN. Tel. 045-216732.

Goed TEHUIS gezocht voor gester. Pitbullteefje, 1½ jr. Tel. 045-315890.

Te k. 1 Amerikaanse STAFFORD shire bull-terrier pup, teefje. Tel. 045-213401.

Kennel Woolyball's heeft momenteel prachtige BOBTAILPUPS te k. met stamboom, geb. 24-10, Inl. A. Lamers. Tel. 045-314173.

Opleidingen

Op zoek naar een Baan ? Cursus:

Oriëntatie op werk / scholing

Voor Mannen en Vrouwen vanaf 18 jaar. Kostenloos! Info/opgave: Basiseducatie Heuvelland. Tel. 04406-12438

ANWB en Bovag erk. Verkeersschool WISCHMANN & Zn. opleidingen voor alle rijbewijzen, motor, auto, vrachtauto, bus trekker en oplegger, auto en vrachtauto met aanhangwagen, opleiding voor alle chauffeursdiploma's. 045-321721 Landgraaf 8 en 10 daagse opleiding voor personenauto ook mogelijk.

TECHTRAIN (computer) opleiding aan huis en in bedrijf. Tel. 046-377801.

Leraren NAALDVAKKEN geeft naailes aan beginners en gevorderden. Voor nadere informatie. Landgraaf tel. 045-323475.

Aangeb. TALENCURSUSSEN in 99 talen op cass. boekjes enz. ƒ 70,-, ook voor buitenlanders. 21 danslessen op cass. ƒ 125,-. all-in. Tel. 070-3638667 of 070-3894543.

BIJLES wisk., econ. of handelsvakken nodig? Tel. 045-718742.

Rijles

Snel je rijbewijs

Het O.C.L. organiseert AUTORIJLES-KAMPEN op een verkeersoefenterrein, hierdoor wordt de mogelijkheid aangeboden om in 8, 10 of 14 dagen je rijbewijs te behalen. Voor info.: O.C.L. 046-375017.

Uw RIJBEWIJS op Saba in 8 dagen via autorijschool De Antillen. Inl. 04750-32428. Niet geslaagd geld terug. Vraag naar onze voorwaarden. Ook rijlessen voor beginners.

CHAUFFEURSDIPLOMA CCV-B, theorielessen worden gegeven door vakkundige leerkracht. Vakrijproef op DAF 3600 ATI, start nieuwe cursus 7-12-'91. Aanmeld. nog mog. Bij niet slagen, volgende cursus gratis. Inl. Verkeersschool Arnoldussen, Hoogstr. 201, 6373 HT Landgraaf. Tel. 045-311631.

BOVAGRIJSCHOOL Th. van Bentum, de juiste weg naar uw rijbewijs. Ook rijopl. in 8 dagen of 8 weken. Tel. 045-217487.

Uw RIJBEWIJS binnen 8 dagen op de Ned. Antillen via Saba Driving Organisation. Bel voor info. 010-4761506 (betaling na ontv. rijbewijs, vraag naar onze voorwaarden).

Bedankt auto-rijschool Theo van BENTUM voor het in de goede banen van mijn rijbewijs! R. van den Beemd.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Huwelijk/Kennismaking

Ook eenzaam? Nu, ik wel. Weduwe 63 jaar zoekt eerlijke lieve VRIEND om dat samen op te lossen. En samen fijn te hebben. Ik zit buiten in een rolstoel, binnen niet. Kom op, wie durft het aan. Br.o.nr. B-9717 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen

Voor gezellige zaterdag en zondag gezellige dans- en contactavond voor boven de 30 jaar, in de kelderbar LA CHALET in Treebeek. DJ Richard, zaal open 20.00 uur. Iedere donderdag alleenstaandenbal. Chalet Treebeek, Kometestr. 25a. Tel. 045-211375.

Waar is die leuke MAN met persoonlijkheid, die het best naar zijn zin heeft, maar toch een aardige goed uitziende vrouw (41jr.) zoekt. Schrijf me. Br.o.nr. B-B9702. L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Jonge man 25 jr., zoekt leuk MEISJE tussen 18-25jr., voor relatie op te bouwen. Br.o. nr. B-9715, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Aids infolijn

Bel gratis

06-0.22.22.20

Maand. t/m vrijd. van 14.00 tot 22.00 uur.

Zoek(t) u(w) een VRIEND-(IN)? Word(t) lid van de Christelijke Korrespondentie Klub. Voor info: Postbus 392 2130 AJ Hoofddorp.

Reisgenoten, (pen)vrienden uitgaan/aktiviteiten, relatie. Info gratis REISGENOTENKRANT: Pb. 15, 5600 AA Eindhoven. Ook: interrail en 1001 alleengaanden reizen.

Jongeman 36 jaar HBO/AC, lengte 1.88 m., links, idealist zoekt ruimdenkende VROUW, slank, levenslustig type, huiselijk onbelangrijk, leeftijd tot plm. 40 jr. met niveau, kinderen geen bezwaar. Voor serieuze reacties met foto o.e.r. Br.o.nr. B-9697 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Nette rustige heer 63 jr. zoekt dito DAME. Br.o.nr. B-9727 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

J.man 39, zoekt een nette VROUW 38-40 jr. Ben wel in de WAO. Br. met pasfoto op erew. ret. Br.o.nr. B-9729 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

Duif zkt. DUIVIN om samen geluksvogels te worden. Ik: ben 28 jr., blauw-ogig, 1.74 m. l.b.v. auto. Vaste (MBO) baan. Br.m.f.o.e.r. Br.o.nr. B-9732, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Solide echtp. zoekt idem 45-55 jr. v. uitsl. vriendschap. omgang. Br.o.nr. B-9740 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

J.vr. 36 jr., m. 1 kind, z.k.m. J.MAN, geen uitg.type. Br.o. nr. B-9739 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

ALLEENSTAANDEN. Werkgroep 't Guliks Hoes, Hoek Agricolastr.- Ophoven 1 Sittard, organiseert iedere zondag een dans- en contact avond. Bewijs verpl. Inl. 046-747962.

J. vrouw z.k.m. J.MAN, 30 jr. Hobbies: reizen, sporten, natuur, lezen, cocoonen, mode etc.* Br.o.nr. B-9742 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Nette alleenstaande weduwnaar. mid. niveau, 50 jr. slank en uit net milieu z.k.m. nette VROUW 40-50 jr. voor LAT-relatie. Om samen het leven weer inhoud te geven. Br. met telefoonnr. o.nr. B-9447, L.D., Postbus 2610 6401 DC Heerlen.

Societeit Heerlen v. ALLEENSTAANDEN. Zat. contactavond met DJ. Skippy in café St. Berb, St. Barbarastr. 115, Palemig-Hrl.

Heer, 45 jr., zoekt HEER, tot 45 jaar.Liefst gehuwd. Br.o. nr. B-9433 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Welke l. all.st. VROUW wil een avond per week romant. erot. doorbr. met rust. man, 50 jr. Br.o.nr. B-9754 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Wed. goed uitziend, zoekt leuke VRIEND tot 65 jr. Br.o. nr. B-9756, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Weduwnaar 58 jr. 1.65 m. gr wil graag in kontakt komen met 'n volslanke VROUW tussen 50-60 jr. geen uitg. type, ben niet l.b.v. auto. Br. o.nr. B-9757, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Heer, 40 jr., i.b.v. mooi huis, auto en werk zoekt leuke slanke, spontane JONGE-VROUW voor een langdurige relatie. Ik ben sinds 7 jr. gescheiden. Kinderen van jouw kant geen bezwaar. Je zou wel bereid moeten zijn bij mij te komen wonen, (mergelland). Leeft. van 28 of 40 jr. Br.m. foto (zonder foto geen antw.) o.nr. B-9761 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

H.B.O.-er, 52 jr., z.k.m. lieve VROUW, omg. Geleen. Br. o.nr. B-9762 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Stel 38 jr., zoekt contact met VROUW. Leeft. geen bezw. Brieven aan: Enny, Postbus 2646, 6201 KA Maastricht.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Erkende Huwelijksbureaus

Woont u in Limburg

en zoekt u een partner? Nederlands grootste relatieburo geeft u natuurlijk ook een grote kans van slagen.

Ruim 80% vindt binnen enkele maanden een relatie.

Wilt U meer weten? U kunt geheel vrijblijvend bellen. Maastricht e.o. mevr. Corsius 043-640170 Heerlen e.o. mevr. Willemse: 045-215481 Roermond, mevr. Cremer: 04750-10854 Weert, mevr. Janssen: 04950-36337

GRATIS BROCHURE VOOR PARTNERZOEKENDEN
Naam:..m/v
Adres:..
Woonplaats:......................................
Telefoon:..

St. Date, Houthemerweg 27, 6231 KS MEERSSEN.

Stichting Date

Niet zonder reden Nederlands grootste relatieburo. Erkend door de Raad van Toezicht v.h. Min. van WVC.

Juist nu

is een inschrijving extra voordelig. Wilt u drie goede redenen weten om tot inschrijving over te gaan, bel dan: Heerlen e.o.: 045-726539 Mevr. Luchtman. Roermond e.o.: 04750-15534 Mevr. Nabarro. of stuur de bon naar: Postbus 525, 6040 AM Roermond of Postbus 5050, 6401 GB Heerlen.

BON VOOR GRATIS BROCHURE
Naam:..m/v
Adres:..
Woonplaats:......................................
Telefoon:..

STICHTING MENS EN RELATIE, erkend RvT, Min. WVC. Persoonlijke bemiddeling: zorgvuldig en effectief.

Partner Consult

Adviesbureau voor partnerkeuze in Zuid- en Oost-Nederland voor het Acad., H.B.O. of vergelijkbaar ontwikkelingsniveau

U hebt het druk, fijne vrienden en interessante hobbies maar U mist die ene partner in Uw leven.

Brochure/erk. RVT

Mw. Schiks 043-255448 Postbus 272, 6200 AG Maastricht

MYRA bemiddelingsburo. Tientallen Poolse dames in alle leeftijden, zoeken serieus contact met een nette heer. Bijv.: Katarzyna 23, blond, groene ogen, geen kinderen; Anna 27, bruin, bruine ogen, geen kinderen; Renata 32, blond, blauwe ogen, geen kinderen; Barbara 43, blond, blauwe ogen 1 getrouwd kind; Zofia 50, zwart, bruine ogen, geen kinderen. Dit zijn maar enkele van de bij ons ingeschreven dames. Heeft U interesse, bel dan vrijblijvend: 045-229 448.

Zoekt U een PARTNER? bel dan nu Huwel. Rel. Buro. "Ledo". Eerste halfjaar geen bemiddelingskosten. Tel. 046-374424 ook 's avonds en in het weekend.

Baby en Kleuter

Te k. d.blauwe tweeling KINDERWAGEN merk Teutonia-Quadro pr.n.o.t.k. Tel. 04492-4448.

Te k. BABYKAMER, witgeel, incl. hemeltje, e.d., ƒ 450,-; wandrek bl.rib, ƒ 150,-; wipstoeltje ƒ 50,-; badje met stand., ƒ 25,-; tenen fietsmand ƒ 40,-; div. meisjes kleding mt 80/92. 045-315910.

Te k. KINDERWAGEN, autostoeltje, badstandaard, fietsstoeltje, draagzak en meegroei kinderbed. Tel. 045-243672.

Te k. TEUTONIA kinderwagen 3 in 1, d.blauw met l. grijs i.z.g.st.Tel.045-411122

Bel de Vakman

Kombi-dak

Voor al uw dakwerkzaamheden o.a. Platte daken, pannen daken, dakkapellen, isolatie en dakbeschot, dakgoot en zinkwerken, schoorsteenbouw en lichtkoepels.

Locht 25, Kerkrade. Tel. 045-414890.

Bestaande PARKETVLOEREN: schuren, borstellen en verzegelen. Gratis prijsopgave. Tel. 045-740335.

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

SCHOTELANTENNES ƒ 798,- excl montage. Kochen Tel. 045-441693

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Let op! Uw dak is ons vak! Dakdekkersbedrijf Peters, Groenstr. 21, Ubach over Worms. Tel. 045-325793, b.g.g. 045-311334. Tevens ZINKWERK en PVC-dakgootbekleding. Gratis offerte

STOELMATTERIJ ve... ten en biezen stoel... gar. Bel. 045-418820.

Voor al uw tuin- en BESTRATINGS-werkz... heden, tevens ontwer... leg en winterbeurt. B... blijvend 045-726366.

Ervaren vakman bied... aan voor straatwerk o... ritten, sierbestrating... voor Uw gehele tuin... zeer SCHERPE... Gratis offerte. 045-323...

Klein bouwbedrijf kan... alle voork. werkzaam... aannemen, metsel-... tegel- stucadoor- en WERKZAAMHEDEN. 045-419764.

Direct resultaat, al... SPOTJE op LD-TV st... 045-719966 voor mee...

Mode Totaal

Zwarte leer markt in Ophoven en Vroenhoven

Kom een kijkje nemen in de grootste zwarte leer m... Alle dagen geopend ook zondags. Keuze uit 10.000 stuks ROKKEN, BROEKEN, JAC... NU v.a. ƒ 89,-. Reiskosten worden vergoed bij aankoop. Venlosesteenweg 27, OPHOVEN. Maastrichtersteenweg 72, VROENHOVEN. Dankers Helmond. Tel. 04920-22923.

Te k. witte, ruw zijde, TROUWJURK mt 40 met hoepel. Pr.n.o.t.k Tel. 045-727728.

Uw auto, huis, bankst... VERKOPEN? Met to... LD-TV. Bel voor info... 719966.

Kapper/Cosmetica

Kunstnagels

Zondag 17 nov. hebben wij in Motel Stein (afsl. U... richting Maastricht) een open dag. Deze begint om ... uur tot plm. 17.00 uur. Doorlopend geven wij demons... van al onze nieuwe produkten. Ieder die geïnteresse... in kunstnagels of in een opleiding hiervoor, is van... welkom. Voor info.:

J.V. Nail Cosmetics

Eindhoven. Tel. 040-550404.

SCHOONHEIDS-massage-ped.- stoelen, beursmod. Tel. 04923-62939 of 66561.

Uw VERENIGINGSNIE... op LD-TV. Bel voor info... 739296/97.

Wonen Totaal

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkoper dan elders

Groenseykerstraat 41B. Tel. 046-747446. Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v. 09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

open huis

Zondag 11 november tussen 10.00-17.00 uur. Wegens omstandigheden gehele inboedel te koop o.a. meubels antiek, modern en design; schilderijen stoffering; tuinmeubelen etc. Tel. 04405-2314.

Massale magazijnverkoop van honderden nieuwe keu... en inbouw-apparaten in onze keukenmagazijnen

SITTARD OF ECHT

waar alle showroomkeukens en inbouwapparaten wel... de Hom-keukensupers zijn vervangen en in Echt en S... worden verzameld en verkocht

tot 60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer. Elke dag superlage aanbiedingen in alle kleuren en afmetingen. Hier enkele voorbeelden:

Zeer mooie beige strakke keuke...

Normale prijs ƒ 5.876,-, Horn prijs ƒ 3.298,-

Nu slechts ƒ 1.798,-

Prachtige witte keuken

Normale prijs ƒ 7.180,-, Horn prijs ƒ 5.798,-

Nu slechts ƒ 2.498,-

Oerdegelijke eiken keuken in landhuisstijl

Normale prijs ƒ 12.768,-, Horn prijs ƒ 10.198,-

Nu slechts ƒ 3.498,-

Atag inbouw gas-elektro kombinatie

Normale prijs ƒ 2.035,-, Horn prijs ƒ 1.898,-

Nu slechts ƒ 698,-

Horn

Sittard, Bergerweg 51-53

(Industrieterrein Bergerweg) Tel: 046-511775)

ECHT, Loperweg 8

Tel. 04754-86188

KWALITEITSKEUKENS, topkwaliteit voor een normale prijs. R/J Handelsonderneming, Stationstr. 294, Nuth. Tel. 045-242602.

Te k. antiek 3-drs. TOOGKAST met vitrine en 3 laden, kleur wit; hoek TV-kast MDF wit, pr.n.o.t.k. Tel. 046-744255.

Te k. eiken BANKSTEL; vitrinekast; salontafel; dressoir en bijzettafeltjes. Tel. 045-427710.

Te k. Nilfisk STOFZUIGER GS90 ƒ 200,-. Tel. 045-226918.

Te k. z.g.a.n. licht-eiken BEJAARDENKAMER-AMEUBLEMENT; eethoek m. uitsch. tafel; fauteuil en 2-zitsbank; bergmeubel; voetenbankje; mini-set en telefoonkastje; slpk. met 2 witte hang-legkasten; senioren bed en matras; tev. tuner-versterker met boxen; z.g.a.n. Saba KTV.; koffiezetapp.; elec. kruimelzuiger; pedaalemmer; 2 halogeen lampen; koffieserviés. 04748-1774 / 045-464925.

Te koop 3-zits leren BANK met bijpassende stoel. Tel. 045-212657.

Te koop geh. gestoff. rib l.blauw BANKSTEL 3-2-1, pr. ƒ 450,-. Tel. 045-321679

Complete RADIOTOREN: platenspeler; dubb. cassettedeck; speakers, pr. ƒ 250,-. 045-216740.

Te k. 2-drs. Mechelse TOOGKAST; prachtige 2-pers. slaapkamer compl.; 1 bruin gascomfoor met oven. Tel. 04450-2181.

Te k. JALOUZIE 2,5 cm br., 1.20 h., beige ƒ 20,-; louzie 5 cm, 90 br., 1.20 grijs ƒ 20,-; rolgordijn 1... br., 1.30 h, grijs ƒ 25,-; gordijn met geleiding, 80 ... 1.00 h., bruin ƒ 15,-; 2 lours gordijnen groen, 2 br., 2.55 h., elk ƒ 65,-; re... baby-reiswieg ƒ 40,-. 045-414487.

Te k. gestoffeerd bank 3-1-1, i.z.g.st..Inl. 11-11-... na 18.00 uur, 045-211536

BAROK bankst. ƒ 1.17... Lodewijk bankst. ƒ 2.950,-, Barok bank... ƒ 3.495,-. Stadsbe... 045-419307.

Pracht BAROK bankstel ... 1-1 als nieuw, ƒ 1.67... Tel. 045-323830.

Te k. massief eiken 2-... BANK met iedeten kussen en 4-pits electr. kookpl... voor inbouw. 046-750169.

Foto/Film

Te koop compl. FOTO-U... RUSTING met Minolta B... dy, pr. ƒ 550,-. 045-420919

CANON AV 1 standaard o... jectief, 70-200 zoom, stat... ƒ 475,-. Tel. 045-273743.

Te k. Video-camera PAN... SONIC VHS-C, compl. ... acc., nauwelijks gebr. v... ƒ 4.600,- voor ƒ 1.700... Tel. 045-453047.

Uitgaan

Voor al uw oude METALE... Frans v.d. Loop Recyclin... Methaalhandel, Kissel 1... 14, Heerlen 045-726392

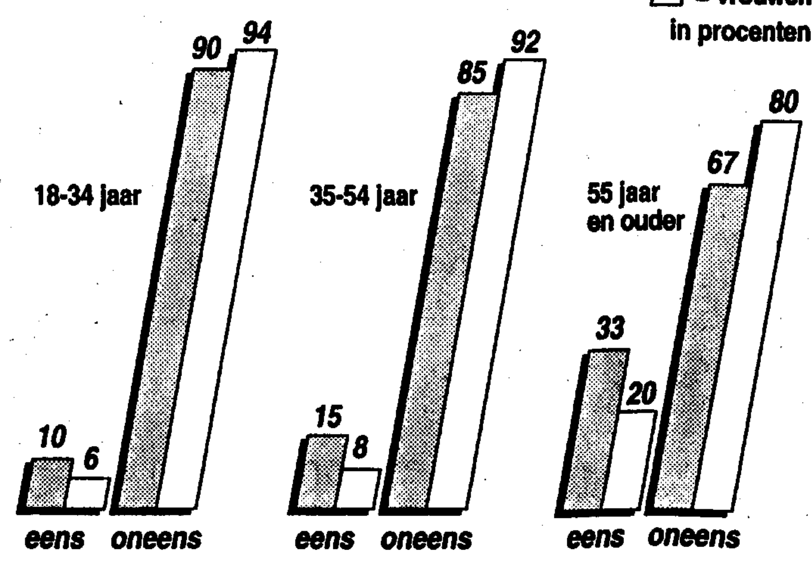
Voor Piccolo's zie verder pagina 30

Verantwoording

De verhalen op deze pagina zijn gebaseerd op de resultaten van de enquête 'De Staat van het Land', een nationaal opinie-onderzoek waaraan tienduizenden lezers van vijftien regionale dagbladen, waaronder ook het Limburgs Dagblad, het afgelopen voorjaar hebben deelgenomen.

De enquête is opgezet en uitgevoerd door de Gemeenschappelijke Pers Dienst (GPD) in Den Haag, in samenwerking met de Rijksuniversiteit Leiden en de Erasmus Universiteit in Rotterdam. De resultaten zijn verwerkt onder leiding van de Leidse psycholoog prof. dr R. Diekstra en de Rotterdamse econoom prof. dr B.M.S. van Praag.

Alle genoemde cijfers en conclusies komen voort uit antwoorden op vragen over de periode vóór Pinksteren 1991. Volgens de beide wetenschappers is er echter geen reden om aan te nemen dat de resultaten op dit moment niet meer zouden gelden. Doordat de gegevens zijn 'geschoond' en 'gewogen' kunnen ze in belangrijke mate representatief worden genoemd voor de Nederlandse bevolking.

Meeste Limburgers pal achter huwelijk

Onder de Limburgs-Dagbladlezers is 13,9 procent het eens met de stelling dat het huwelijk een verouderde instelling is. 86,1 procent hangt het tegendeel aan en vindt het huwelijk derhalve bepaald niet verouderd. Alleen op het Noordhollandse platteland ligt dit percentage nog hoger namelijk op 89,2 procent. Met name in de Randstad is het aantal aanhangers van de stelling dat het huwelijk verouderd is het hoogst, iets boven de twintig procent.

Dat blijkt uit de resultaten van de enquête 'De Staat van het Land', die in mei van dit jaar door een groot aantal regionale dagbladen, waaronder het Limburgs Dagblad, werd gehouden.

Van de Limburgers is 14,3 procent het eens met de stelling dat een scheiding nooit goed is, terwijl 85,7 procent het daarmee oneens is. Opvallend is dat in de Randstad het percentage aanhangers van deze stelling rond de acht procent ligt, een flink verschil met onze eigen provincie dus.

Limburgers scoren ook relatief hoog met de gedachte dat een vrouw kinderen hoort te krijgen. 19,2 procent onderschrijft die stelling. Als je dat afzet tegenover de katholieke achtergrond van het merendeel der Limburgers, dan is dat eigenlijk niet eens zo fors. 80,8 procent is het overigens oneens met de bewering.

Alleen in Zeeland is het aantal 'eenszeggers' wat dit punt betreft nog hoger, te weten 22.7 procent, wat 77,3 'oneensstemmers' met zich meebrengt. In Utrecht is dat laatste percentage aanzienlijk groter, namelijk 85 procent, terwijl 15 procent het wel met de stelling eens is.

peter stiekema

Nationale kranten-enquête 'De Staat van het Land'

Man meer gespitst op seks dan vrouw

Thuis ook alles goed? Doorgaans prima, dank u. Maar niet bij iedereen. Waar gehokt wordt vallen nu eenmaal spaanders. Twee op de tien Nederlanders zeggen in zekere mate problemen te hebben in de relatie of met het vinden van een partner. En met het vrijen gaat het zelfs nog ietsje slechter: drie op de tien landgenoten meldt problemen op dat gebied. Gemiddeld, wel te verstaan. Want er zijn interessante verschillen en verbanden te vinden in de resultaten van de enquête De Staat van het Land.

De enquêtevragen waar bovenstaande conclusies op zijn gebaseerd luidden: 'Hebt U tegenwoordig (de afgelopen drie maanden) problemen met: UW RELATIE/PARTNER (geen/enigszins/nogal/ernstig)' en idem met 'VRIJEN/SEKS'. Volgens professor R. Diekstra, psycholoog aan de Rijksuniversiteit Leiden en één van de wetenschappelijk begeleiders van het onderzoek, zijn de antwoorden op dit soort vragen indicatief voor een langere periode dan de gevraagde drie maanden.

Een opvallend gegeven dat uit de antwoorden naar voren komt, is dat vrouwen in het algemeen meer ernstige of nogal ernstige relatieproblemen rapporteren dan mannen (8 tegen 5 procent), terwijl dat bij de problemen met seks en vrijen omgekeerd is (9 tegen 10,5 procent).

Als de antwoorden op beide vragen over elkaar worden gelegd, valt in de eerste plaats op dat er sprake is van een grote overlapping. Dat ligt voor de hand. Seks is een belangrijk element in elke (liefdes)relatie.

Maar de overlappingen zijn bij mannen anders dan bij vrouwen. Daaruit valt af te leiden, aldus Diekstra, dat mannen relatieproblemen vaker gelijk stellen met seksproblemen. De man blijkt in een relatie dus meer op seks gespitst dan de vrouw, die bij voorbeeld meer waarde hecht aan onderlinge communicatie.

Vooroordelen

Vrouwen rapporteren zoals gezegd vaker relatieproblemen dan mannen. Als de antwoorden 'enigszins', 'nogal' en 'ernstig' op een hoop worden geveegd, vindt zelfs 1 op de 4 vrouwen dat er iets mis is in de relatie. Bij de mannen is dat 1 op de 5.

Jonge mensen hebben verreweg de meeste relatieproblemen. In de categorie 18 t/m 34 jaar worden maar liefst twee keer zo veel moeilijkheden gemeld als in de groep van 55 jaar en ouder. Maar dat laat zich vermoedelijk eenvoudig verklaren. Veel jongeren hebben de ware Jacob(a) nog niet gevonden of hebben hun idealen nog niet in verhouding gebracht met het maximaal haalbare. Van de ouderen zijn de mensen met de ernstigste relatieproblemen vaak allang gescheiden. Bovendien zijn ouderen doorgaans wat milder in hun opvattingen, meer gewend aan de nukken en grillen van hun partner en hebben ze een modus vivendi voor hun relatie gevonden.

Behalve verschillen in leeftijd, blijken er ook opmerkelijke regionale verschillen te bestaan. In de grote steden worden meer relatieproblemen gemeld dan in de landelijke gebieden van Nederland. „Dat klopt een beetje met de bestaande vooroordelen", aldus Diekstra.

Er lijkt geen duidelijk aanwijsbaar verband te bestaan tussen relatieproblemen en opleiding of beroep. Deze pijn is dus sociaal gelijk verdeeld. Wel is er een duidelijke samenhang met de burgerlijke staat van de ondervraagden. Zo rapporteren gescheiden mensen vaker dat ze moeite hebben met hun relaties.

Bij de problemen met vrijen en seks spannen mannen de kroon. Vooral oudere mannen. Diekstra: „Er blijkt een directe samenhang te bestaan met de leeftijd van de man. Afnemende lust, potentie en fysieke mogelijkheden vormen voor mannen kennelijk een groot probleem. Als er bij vrouwen al een verband met leeftijd bestaat, is dat omgekeerd. De oudste categorie vrouwen meldt minder seksproblemen".

Werkstatus

Nog een typisch mannelijk verschijnsel is de samenhang tussen werkstatus en bedproblemen. Hoe meer (bevredigend) werk, hoe minder moeilijkheden met vrijen. Opvallend genoeg is dat verband niet waarneembaar bij de relatieproblemen. Diekstra: „Freud zei het al: Welke twee dingen zou een man goed moeten kunnen? Lieben und arbeiten. Psychologen merken dat wederzijdse verband ook dagelijks in hun spreekkamer. Raakt een man zijn werk kwijt, dan verliest hij ook een stukje van zijn mannelijkheid". Bij vrouwen bestaat dat verband overigens niet.

In tegenstelling tot bij de relatieproblemen, bestaat er bij vrij-problemen wel een zekere samenhang met het opleidingsniveau van de ondervraagden. Hoe hoger de opleiding, hoe minder problemen met seks. Vooral, opnieuw, bij mannen.

De regionale verschillen in de beantwoording van de vragen over vrijen en seks komen zo'n beetje overeen met die van de relatievragen. Ook in bed zijn de problemen in de steden dus wat groter.

Alleenwonenden, mannen èn vrouwen, melden duidelijk vaker relatieproblemen dan mensen die met hun partner onder één dak wonen. Niet minder dan 15 procent van de zelfstandigen zegt ernstige problemen in hun relatie te ondervinden. Diekstra: „De problemen bij mensen in die categorie zijn kennelijk zo groot, dat samenleven niet meer gaat of nog niet lukt, terwijl dat voor de meesten toch een doel is".

Alleenstaanden

Alleenwonende mannen scoren in vergelijking met gehuwde mannen hoog op de probleemladder voor seks en vrijen. Maar bij vrouwen is dat precies omgekeerd. „Een beetje gechargeerd zou je kunnen zeggen: als een vrouw problemen in bed wil, moet ze vooral gaan samenwonen", aldus Diekstra.

Als dat samenwonen desondanks toch uitmondt in het krijgen van kinderen, blijken vrouwen nog vaker in problemen te komen. Gehuwd en ongehuwd samenwonende vrouwen met kinderen hebben namelijk aanzienlijk meer problemen met hun relatie èn met vrijen dan hun samenwonende seksegenoten zonder spruiten. Bij de mannen maakt dat opvallend genoeg geen enkel verschil. Diekstra: „Het hebben van kinderen blijkt voor de vrouw een veel grotere belasting dan voor de man. Dat straalt blijkbaar uit naar haar partnerrelatie en haar seksualiteit".

Al die gesignaleerde problemen hebben natuurlijk hun negatieve effecten op het welbevinden. Mensen die ontevreden zijn over hun relatie hebben duidelijk vaker last van sterke depressieve gevoelens, voelen zich vaker eenzaam, denken vaker aan zelfdoding en achten de kans op een scheiding groter.

Op seksueel gebied zijn die verbanden wat minder sterk. Mensen die moeilijkheden hebben met seks en vrijen zijn wel wat vaker depressief, maar gevoelens van eenzaamheid en gedachten aan zelfdoding komen aanzienlijk minder voor, terwijl de scheidingsverwachting lager ligt dan bij de relatieproblemen. Problemen met vrijen en seks lijken dus wat meer op zichzelf te staan.

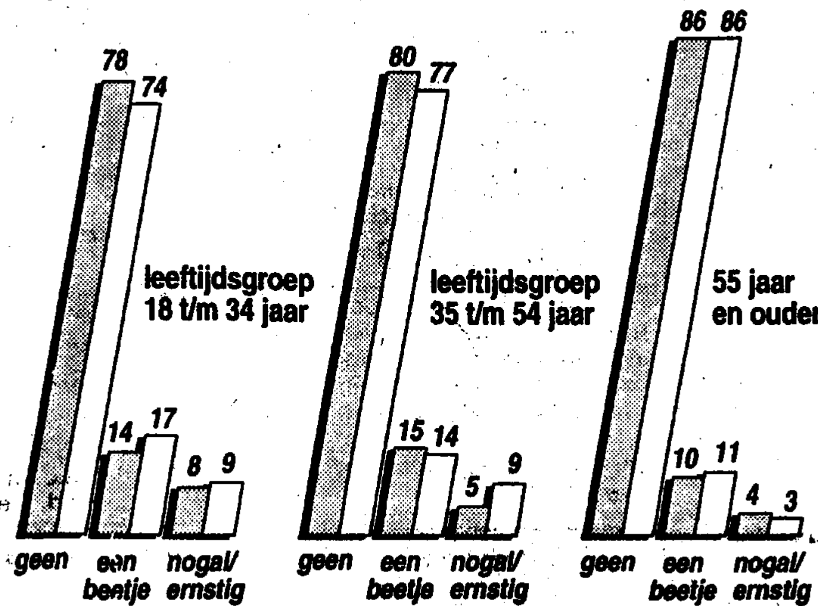
Echtscheiding

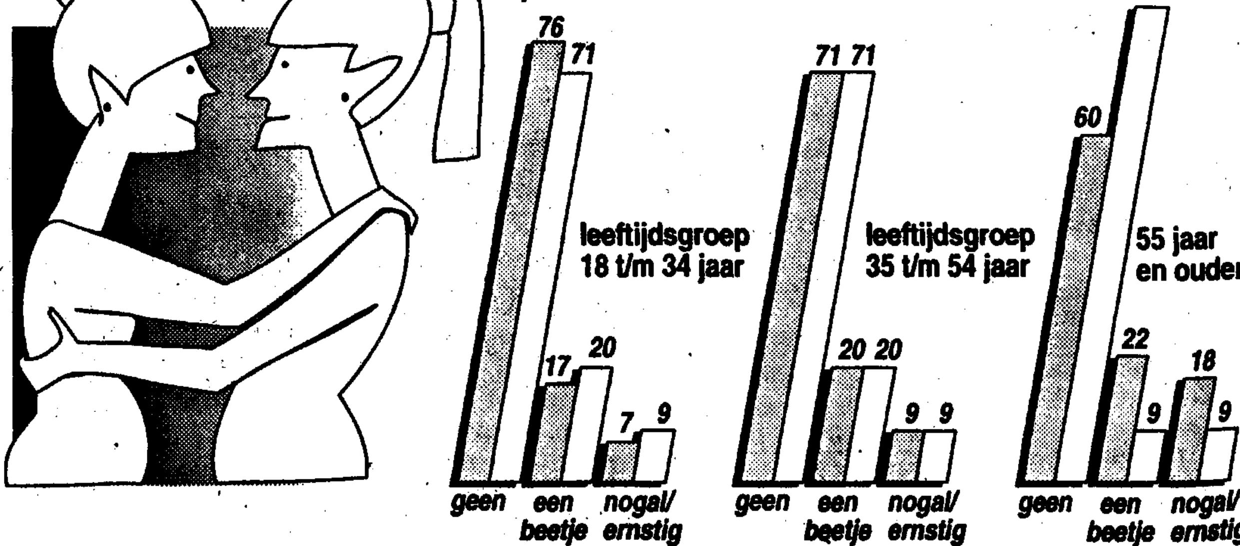
Over echtscheiding gesproken: Bij jonge mannen en vrouwen (18 t/m 34 jaar) is de groep die twijfelt aan het voortbestaan van hun relatie ongeveer even groot (1 op 6 tegen 1 op 5). Met het klimmen der jaren neemt het vertrouwen in de duurzaamheid van de relatie echter toe, vooral onder mannen. In de middengroep (35 t/m 54 jaar) antwoordt 12 procent van de vrouwen en 10 procent van de mannen 'weet niet' op de vraag hoe groot de kans op een scheiding is. Dat ontloopt elkaar niet veel. Maar het aantal vrouwen uit die groep dat een scheiding 'waarschijnlijk' noemt (5 procent) is aanzienlijk groter dan bij de mannen: 2,5 procent.

Boven de 55 zijn de banden heel wat sterker. Van de oudere mannen noemt 95 procent een scheiding 'onwaarschijnlijk'. Ook hier zijn de vrouwen iets pessimistischer, maar een dikke 91 procent weet zeker bij man of vriend te zullen blijven.

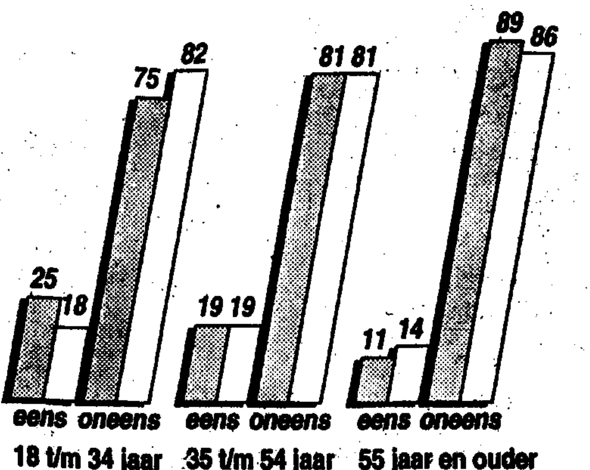
peter veenendaal

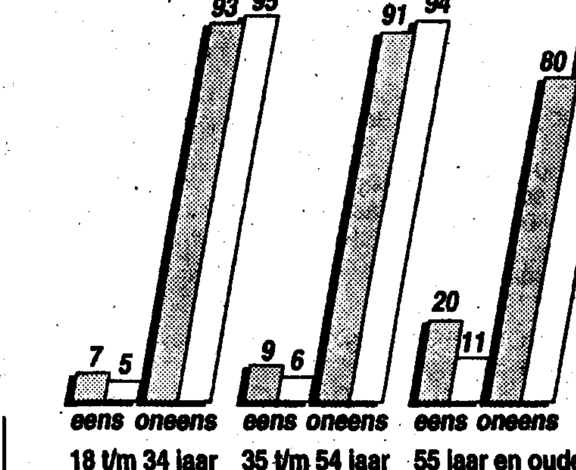
DE STAAT VAN HET LAND... RELATIES

BENT U HET MET DE VOLGENDE STELLINGEN EENS OF ONEENS ?

Relatieprobleem leidt vaak tot ziekteverzuim

Ziekteverzuim is een heet hangijzer. Politiek, vakbeweging en werkgevers lanceren plan op plan om het ziekteverzuim in Nederland terug te dringen. Eén oorzaak van het ziekteverzuim zal echter door geen enkel plan weggenomen kunnen worden: relatieproblemen.

Van alle ondervraagden die zich de afgelopen drie maanden een keer hebben ziek gemeld, blijkt 9 procent dat te hebben gedaan zonder daadwerkelijk ziek te zijn geweest. Bij de mensen met relatieproblemen was dat percentage echter een stuk hoger: 16 procent. Zij gaan kennelijk zo onder de relatieproblemen gebukt, dat hen de lust of energie tot arbeid ontbreekt.

Diekstra: „Positief gezegd: gesteld voor de keuze 'werken aan werk' of 'werken aan relatie' kiest een aanzienlijk aantal mensen kennelijk voor het laatste".

Overigens blijkt dat mensen die alleen moeilijkheden hebben met vrijen en seks zich niet vaker onnodig ziek melden dan anderen.

Telefonische hulp

Mensen met relatieproblemen of moeilijkheden met vrijen zoeken, behalve bij huisarts en andere gevestigde hulpverleners als Riagg en psycholoog, soms steun bij een telefonische hulpdienst. Ze doen dat vaker dan mensen zonder die problemen, maar niet veel vaker.

Opmerkelijk wordt het verschil pas bij het bellen van babbel- of sekslijnen. Van de mensen met min of meer ernstige relatie- of bedproblemen belde 13 procent de laatste drie maanden een of meerdere keren met zo'n commercieel 06-nummer. Dat is twee keer zo veel als mensen zonder relatieproblemen.

Onder de groep die drie keer of vaker met een babbel- of sekslijn belde zaten verhoudingsgewijs veel mensen met seksproblemen. „Voor die mensen fungeert de babbel- of sekslijn kennelijk als een alternatieve bevrediger", aldus professor Diekstra.

Problemen voor anders-geaarden

Anders zijn dan de massa is niet eenvoudig. De strijd tegen meerderheden, hun oordelen en vooroordelen is per definitie een ongelijke. Dat brengt spanningen en problemen met zich mee, zeker als dat anders-zijn betrekking heeft op de seksuele geaardheid.
Het zal niemand verbazen dat een overweldigende meerderheid in Nederland zich heteroseksueel noemt: 92,8 procent van de mannen en 92,5 procent van de vrouwen.

Van de mannen noemt 3,1 procent zich homoseksueel, beduidend meer dan bij de vrouwen: 2,1 procent. Een minder bekende groep is die van de biseksuelen; mannen en vrouwen die van mannen èn vrouwen houden. Bij de mannen blijkt 2,6 procent 'bi' te zijn, bij de vrouwen 2,7 procent.

Een tot dusverre qua omvang nog onbekende groep was die van de a-seksuelen; mensen die zeggen geen enkele belangstelling te hebben voor seks. Uit de enquête blijkt dat 1,5 procent van de mannen en bijna twee keer zoveel vrouwen (2,7 procent) zichzelf a-seksueel noemen.

Zowel met relaties als met vrijen hebben seksueel anders geaarden het een stuk moeilijker dan hetero's. Er zijn twee uitzonderingen: homoseksuele mannen hebben op seksgebied niet meer problemen dan heteroseksuele mannen, al is dat op het terrein van de relaties weer wel het geval. A-seksuele mannen ondervinden in hun relaties evenveel problemen als mannelijke hetero's maar hebben, niet verwonderlijk, weer wat meer problemen in bed.

Vrouwelijke anders geaarden komen er in deze vergelijking het ongunstigst vanaf. Zowel homoseksuele als bi- en a-seksuele vrouwen hebben aanzienlijk meer moeilijkheden met relaties en met het vrijen dan heteroseksuele vrouwen. De grootste problemen doen zich voor bij de homoseksuele vrouwen: 21 procent heeft problemen met de relatie, 17 procent met vrijen.

„Het blijkt, om het zo maar eens te zeggen, niet handig om anders geaard te zijn", aldus professor Diekstra. „Toch zijn de problemen goed verklaarbaar. Hoe meer je afwijkt van het gangbare, hoe kleiner de groep van gelijk-geaarden is. Daardoor is het veel moeilijker een geschikte partner te vinden. Dat is een eenvoudig selectie-gegeven".

Om dit stukje niet al te somber af te sluiten: ook voor anders-geaarde mannen en vrouwen geldt dat slechts een minderheid moeilijkheden ondervindt met partner of met vrijen.

Zonnehemels

Nu halen, volgend jaar betalen!!!! Profiteer van deze unieke aktie, vraag inlichtingen. V.a. ƒ 795,- ƒ 895,- ƒ 995,- ƒ 1.099,- ƒ 1.199,- ƒ 1.299,- ƒ 1.499,- met Wolff snelbruinlampen, compleet met gratis thuisbezorgen, service en garantie. Alleen bij Van Erp, Limbrichterstr. 18, Sittard 046-513531 Hoofdstraat 12, Kerkrade, 045-456999.

Te k. ZONNEBANK en hemel t° 1800, prof., power sun met plafondlift en 24 bellarium-S. lampen als nw. ƒ 2.750,-. Tel. 045-226918.

Te koop ZONNEHEMEL, 8 lamps, 2 mtr. lang, vr.pr. ƒ 500,-. J. de Witplein 8, Kakert-Landgraaf.

Computers

Te k. gevr. PC plus HOME-COMPUTERS en spelcomputers. Tel. 04492-5329.

Te koop AMIGA 500 geheugenuitbreiding, incl. kleurenmonitor, extra diskdrive en software. Alles in uitst. staat, vaste pr. ƒ 1.100,- all-in. Tel. 043-255629.

COMMODORE PC 10 III, 2 x 3½" plus muis en monochr. monitor. Tel. 045-326731/326127.

Te koop COMMODORE PC (XT) 512 kram centronix/RS232; muispoort; 5¼ diskdrive 360 Kb, monitor, software, ƒ 650,-. 04492-3588.

Te k. SPEICOMP. Sega Mega-drive 16 bits incl. 7 topgames ƒ 600,- 043-647784

Te k. gevr. PC met monitor en harde schijf. Tel. 04492-3046.

TV/Video

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten

koelen, vriezen, wassen, hifi, stereo, kleuren-tv, video's etc.

WITTE HAL SITTARD EN MAASTRICHT

waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer, Elke dag superlage aanbiedingen

OP IS OP! SLECHTS ENKELE STUKS

Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

JVC kleuren TV

Stereo, teletekst, 63 cm grootbeeld, afstandsbediening Geen ƒ 1.998,- of ƒ 1.798,- maar

ƒ 1.298,-

Grundig video

met afstandsbediening en teletekst programmering Geen ƒ 1.298,- of ƒ 1.098,- maar

ƒ 798,-

Sanyo videocamera

Video-8 camcorder met alle toebehoren Geen ƒ 1.998,- of ƒ 1.798,- maar

ƒ 1.198,-

Akai midiset

Digitaal, 2x50 Watt, afstandsbediening en dubbeldeck Geen ƒ 1.298,- of ƒ 1.198,- maar

ƒ 498,-

WITTE HAL

Sittard

Bergerweg 51-53 Industrieterrein Bergerweg 046-518182

Maastricht

Scharnerweg 66-70 achter Horn keukensuper 043-633162

Ook uw adres voor keuken-inbouwapparatuur met grote kortingen

Te k. gevr. DEFECTE kleuren TV's vanaf '83 (typenr. vermelden) en def. VHS-video's. Tel. 045-723712.

Te koop draadloze TELEFOONS met beveiliging, ƒ 379,-. Tel. 045-273625.

Goede KLEUREN-TV'S, grote sortering, met garantie, Philips grootbeeld v.a. ƒ 425,-. Reeds 25 jr. t.v.-zaak, centr. Geul. Groenstraat 25, tel. 045-724760.

Philips TV's 3-12 kan. v.a. ƒ 75,-. Alutbed. v.a. ƒ 125,-. L. Philips Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 Heerlerheide. 045-213432.

Voor de verzamelaar

Poppenhuis

miniaturen, porcelein en meubeltjes. HOBBY BERNS Deutzenbergstr 18a Heerlen Tel. 045-711004.

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Keuken te k.

Alle app. (Siemens) 3.60x2.40 m, lichtbeige. Tel. 04408-15210.

Super aanbieding, nu kopen, la 1992 betalen! Hi-fi, video, hi-fi install, mini-sets, wasautom., afwasautom., diepvriezers, droogautom., koelkasten, spelers... Alle electro-apparaten v. ƒ 75,-. Hoevehaars Kerkstr. 111, Brunssum.

Te koop: div. goed gerev. wasmachines... Onderdelen... Kerkrade... 30 (bij de Markt).

Te koop MIELE De Luxe vaatwasmachine met garantie. Tel. 045-468803.

Te k. 4-pits gasfornuis m. elec. oven en grill, kl. bruin, tel. 045-211270.

Te k. LUSKAST met vriesvak... ƒ 395,- ... Tel. 045-416729.

Te koop PRINSENPAK kl. rood/ zwart, zeer mooi, mt. 48. Tel. 04406-...

Te koop gevr. gehele of gedeeltelijke inrichting van SCHOONHEIDSSALON. Tel. 045-212247.

Te koop gevr. 2e-hands professionele PIZZA-OVEN op gas. Tel. 045-465869.

Te k. gevr. Vespa SCOOTER 200 CC of 150 OC. Tel. 04756-1914.

De beste prijs voor POSTZEGELS, munten en goud. Postzeg. munthandel Palm, Akerstr. Nrd 288, Hoensbroek. Tel. 045-227865.

Te koop gevraagd AANHANGWAGEN. Tel. 04492-2806.

Te k. gevr. kleine gesloten AANHANGER, b.v. hondekar e.d. Tel. 045-227834.

Uw auto, huis, bankstel enz. VERKOPEN? Met foto op LD-TV. Bel voor info 045-719966.

Barbas inbouw-openhaarden

kachels - inzethaarden
Jac Köhlen
Rijksweg N. 104 Sittard (bij ziekenhuis)
046-513228-514862

KACHELS open haarden, moderne schouwen... Kachelspeciaalzaak... 045-740785.

Te k. houtk. KOLENKACHEL... ƒ 475,-. Tel. 04492-1106.

KOLEN te koop. Tel. 045-718853.

Openhaard-KACHELS. Houtkachels... Kachelmeester... Tel. 04459-1638.

Gr. GASHAARD ƒ 75,-; gevelkachel ƒ 50,-. Norbertinenstr. 67, Gl. 046-745394.

Te k. ALLESBRANDER merk Bosa, hout-kolen-bakelet, 1 jr. oud, pr. ƒ 1.000,-. 045-226279.

Te k. OLIETANK 400 ltr en oliekachel samen ƒ 400,-, geschikt voor tuinhuis, i.z.g.st. Tel. 045-456955.

Te k. 2 antieke ALLESBRANDERS, en mir. med. t.a.a.b. Tel. 04405-1624.

accordeons

ook occasions, alle topmerken... 020-6152942.

Muziekhuis Lyana presenteert:

Exclusief voor Limburg het allernieuwste instrument. De digitale vleugel met 1001 mogelijkheden. Op donderdag 14 nov. van 14.00-21.00 uur demonstreert Aard van Asseldonk voor u de nieuwste GEM keyboardmodellen en de nieuwe GEM GWS400 en GPS2000 digitale vleugels.

Muziekhuis Lyana

Mauritsweg 48, Stein. Tel. 046-333227. Maandag t/m zaterdag open. Donderdag koopavond.

Heropenings-aanbieding:

Bij ieder keyboard va. ƒ 795,-
GRATIS stroom-adaptor (ƒ 25,- tot ƒ 49,-)
GRATIS hoofdtelefoon (ƒ 19,95)
GRATIS keyboardstatief (ƒ 79,-)

Roland SC 55 Canvaz Sampling module nu (beperkt) uit voorraad leverbaar!!! Wat een sound voor die prijs.

STALMEIER MUSIC de muziekspecialist

HOOFDSTRAAT 32 TEL 045 214253 HOENSBROEK

YAMAHA Clavinova. De beste prijzen van Nederland. Bel van Urk Rotterdam 010-4363500.

Blaas- en SLAGINSTRUMENTEN, nieuw en gebruikt ook huurmogelijkheden. Adams Muziekcentrale Thorn. 04756-1324.

PIANO'S uitstekende Duitse piano's tegen zeer redelijke prijzen. 5 Jaar schriftelijke garantie, huurpiano's ƒ 45,- p.mnd. H. Wieland, Heerlerbaan 217. Uitsluitend zaterdags van 10-17 uur. Tevens stemmen en reparaties, 045-410043, zat. 418373.

Te koop mooie oude PIANO Tel. 045-722873.

Te koop HARMONICA, merk Alpenland t. GCFB. Tel. 045-415281.

Te k. DRUMSTEL Pearl, vaste pr. ƒ 1.650,- incl. hoezen. Tel. 045-444518

One man band, first class ENTERTAINMENT, voor diner, receptie, feestje of party. 045-227834.

Te koop 1000 MUZIEKCASSETTES, verschill. genres. Helveldstr. 74, Kerkrade.

Te koop JUKE-BOX Ami J, 100% gerestaureerd. Tel. 046-371691.

Saxofoon kopen, verkopen, huren? Saxofoon repareren of reviseren? Dat kan allemaal bij Wil Bevers SAXOFOONS, Markstr. 19, Linne. Tel. 04746-4976. Openingstijden woe. en do. 9.00-12.00 uur, vrij. en za. 9.00-17.00 uur. Ook voor rieten en accessoires.

Te k. COCA-COLA ijskast, jr. '50, juke-box, '54, t.e.a.b. Tel. 04405-1624.

Te k. JUKE-BOX, bwj. '57, Merk AMI-H 200, spelend en i.g.st. Pr. ƒ 6.500,-. Tel. 045-456148.

ROCKDRUMMER zkt. prof. band die muziek wil maken in de stijl v.d. blues/ hardrock b.v. Status Wuo, ZZ Top, AC/DC etc. 045-270558.

Te k. elec. ORGEL Solina TL 110, als nieuw, nw.pr. ƒ 2.995,-, vr.pr. ƒ 500,-. Tel. 045-351663.

Te koop PIANO, i.z.g.st., vr. pr. ƒ 2.750,-. 04492-3515.

Te koop GITAAR Ibanez RG 550 met versterker Peavey deuce en toebeh., pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-353241.

Te k. prachtig ORGEL Yamaha E 45, nw. pr. ƒ 18.000,-, vaste prijs ƒ 6.000,-. 045-257220.

Kunst en Antiek

Antiek Beurs

Kerkrade in de Rodahal

Ned. Antiquairs Gilde

vr. 8 nov. 19.00-22.00 uur za. 9 nov. 14.00-22.00 uur zo. 10 nov. 11.00-18.00 uur INFO: TEL. 01612-20151.

INTERART antiek Simpelveld. Zeer grote keuze in strakke eiken limburgse, Duitse, Engelse meubelen o.a. kasten, eethoeken, vitrines, bureau's, salontafels. 800m2 antiek licht en donker grenen. Eigen restauratie en logerij. Do. koopavond ma. gesloten. Irmstr. 64, Simpelveld. 045-443161.

Te koop gevr. antieke SPEELDOZEN en grammofoons. 043-649494.

Te k. ant. 3-drs. (slaap) KAMERKAST met spiegel, pr. ƒ 750,-. 045-323960.

WIJSHOFF Antiques biedt u op 1500 m2 een grote keuze aan in antieke kasten, vitrines, buro's, eethoeken, klokken, kachels en curiosa. Amstenraderweg 9, Hoensbroek-Centrum. Tel. 045-211976. Geopend: dond., vrijd. zaterd.

Te koop orig. Frans houten CARROUSELPAARD. Tel. 045-722873.

SARUGH antiek 200 x 130 cm, in goede staat, mooie oude natuurlijke van part. pr. ƒ 4.000,-, gesch.waarde ƒ 12.000,-. Tel. 045-217356.

Te k. antieke RADIO, i.z.g. st. Tel. 045-711734.

Te k. grote en kleine platte BUISKACHEL en oude houten trog. Tel. 04451-2328.

Antiek SIMONS gespecialiseerd in noten, grenen, eiken antieke meubelen en lampen, klokken enz. Nuth Dorpsstraat 45 A, t.o. tegenover kerk. Donderdag koopavond Tel. 045-243437. Een begrip voor de regio!

Te k. 2-drs KAST m. 2 laden boerenvitrinekast, grenen tafel met 6 Windsor stoelen, houten stoel m. leuningen, bistaalattafeltje, spinnewiel, kandelaars, haardstel, 2-zits bankje. 046-377828.

Markten

Maaslandse snuffelmarkt

Dr. Haubenlaan 87, Maasmechelen-België. Zondags open van 10.00-18.00 uur. Orkest The Marky's Standpl. va. ƒ 1,50 p.m2 van 10-12 uur, gratis toegang.

Koopzondag

10 november van 10.00-17.00 uur in Makado-Beek met Hans Kazan (toegang gratis).

MILITAIRE dienst? Advies over uitstel of afstel, bel: Stichting Juridisch Advies Militaire en Dienstplichtzaken, Maastricht 043-215714

Te koop stalen LEGBORDSTELLING 30, 40 en 70 cm diep met 5 legborden, v.a. ƒ 75,- p.mtr. Palletstelling in staat van nieuw, 80 en 110 cm diep, zeer interessante prijs. Rockmart, Kissel 46a, Heerlen. 045-723142.

Te koop draadloze TELEFOONS met beveiliging, ƒ 179,-. Tel. 045-273525.

Sint en Piet KOSTUUMS te huur. Heerenweg 274, Heerlen. Tel. 045-212513

Gezocht 2 kaarten voor KRAVITZ, 18 nov. Rodahal. Tel. 045-316474.

Gebit gebroken? Tandtechnische praktijk Hoonhout voor nieuwe gebitprothese en reparaties. Akerstr. Nrd 328, Hoensbroek. 045-228211. Kom eens langs voor een GRATIS controle van uw gebitprothese.

SINTERKLAAS- en zwarte piet-kostuums te huur. Tev. kerstman-kostuums. Bijsmans, Mgr. Schrijnenstr. 31, Heerlen. Tel. 045-717608.

Te k. SAUNA afm.: breed 1.25m, diep 1.05m. pr. ƒ 600,-. Tel. 045-213996.

Te k. STEREO-SET plus bandrecorder en 11 banden, 200 singels, 55 LP's, keyboard plus mini keyboard en mini wasmach. 045-316252.

Wegens omstandigh. te k. aangeb. MOTOR Honda CB 400 N, bwj. '80, 30.000 km., vr.pr. ƒ 2.250,-; sprekende Flipperkast, pr. ƒ 600,-; verwarmingslamp op gas, (ideaal voor buitenterras), ƒ 1.500,-. Tel. 045-618836.

Te k. Hercules BROMMER met waterkoeling en 5-gang; kinderwagen met alles; video 1 jr. oud. met afst.bed. Tel. 045-212963.

Ondevit natuurgeneeswijze zoekt KANKER patiënten. Geen kosten aan verbonden. Inl. dagelijks tussen 18.00 -19.00 uur. Tel. 045-421497.

Te koop STRANGENPERS, mengmachine, draaischijf, kleine pers, diverse mallen, pr. ƒ 4.000,-, excl. BTW. 09-3211446911, mevr. Engels.

Voor al Uw DRUKWERK bv uw eigen briefpapier 500 vel à ƒ 30,- ook voor verenigingen. Tel. 17.00u 045-415925.

Te k. staand BILJART (Lei) 205/115 cm, tafeltennistafel (Heemskerk) bespannen app. met klemmen voor tennisrackets. Tel. 04404-1283.

Quick fuck live

Heter mag niet, alleen jij en ik op de aparte lijn, 50 cpm

06-320.330.73

Wij verwennen

graag getrouwde mannen met een live sexgesprek. 06-320.330.72 (50 cpm)

*** Rijpe dame, 38 jr. live geraffineerd! 50 cpm

06-320.320.38

Prive-Sex-Kontakt

Maak een sex-afspraakje met een lekker meisje of stel 06-320.322.33 - 50 ct p/m

Erotel 06

Erotel dat is 't wel

320.320.20

50 ct. p. min.

Waarom wachten?

Zoek nu snel de vriend of vriendin van je dromen. Bel de afspreeklijn. 06-320.320.33 - 50 ct p/m

Hete meisjes willen een

sexafspraak

06-320.320.44 - 50 ct p/m

Direkt snel-sexcontact

live-afspreeklijn

06-320*320*55 - 50 ct p/m

Hete meiden zijn op zoek

Porno Dating

06-320*321*44 - 50 ct p/m

Bisex kontaktlijn

Ook trio-sexkontakt 06-320*325*01 - 50 ct p/m

Meisjes zoeken kontakt!!

Sexadvertenties

06-320.325.80 - 50 ct p/m

Adressen

van dames privé, clubs en escorts, de dames vertellen je zelf wat ze te bieden hebben en geven ook hun adres en telefoonnummer 06-96.85 (50 cpm)

Gewillige meisjes en vrouwen willen alles met jou doen. Vraag naar hun tel.nr. voor 'n hete

vrijpartij

06-320*326*33 - 50 ct p/m

Sex voor twee

Direkt kontakt met meiden, vrouwtjes en stoeren hete knullen 06-320.330.90 - 50 ct p/m

Griekse sex

NIEUW Lisa doet 't, 50 cpm

06-320.325.55

*** Sexlijn 10 ***

De jongste...06-320.320.10 Lieftje... 06-320.321.10 Vriendin... 06-320.323.10 Call me..... 50 cpm

Nymf Linda

Geniet van 2 kanten, 50 cpm

06-320.320.14

Griekse porno

Bel Marcha snel, 50 cpm

06-9618

Direkt kontakt

mannen en vrouwen bieden zich aan, stuk voor stuk krijg je ze aan de lijn. Maak snel jouw keuze: Partnerruil: 06-320.326.11 Triokontakt: 06-320.322.16 Bi-Sex: 06-320.322.33 Homo: 06-96.14 - 50 ct p/m

*** Sexlijn 10 ***

Mixjes... 06-320.320.50 Sexbox... 06-320.325.30 Call me... 50 cpm

100 hete meisjes zoeken

Sexkontakt

06-320*326*66 - 50 ct p/m

Blonde Natasja

doet het met 2 buurjongens 06-320*327*77 - 50 ct p/m

Blonde Natasja

doet het met 2 buurjongens 06-320*327*77 - 50 ct p/m

Sexadressenlijn

Elke dag nieuwe adressen, van hete dames/meisjes 06-320.328.00 - 50 ct p/m

Tessa (18) is zo'n lekker

meisje

06-320*328*88 - 50 ct p/m

Meisje, 24 jr.

Zoekt gratis sex per telefoon of bij mij thuis. 06-320.324.96 (50 cpm)

Over echt alles praten ze op

de Pornobox

Sex/hete sex en.... gloeiende sex. Ervaring krijg je op 06-320.320.51 (50 cpm)

Met haar lippen verwent ze haar man. De jongen uit de advert. knielt achter haar. Brutaal....

Grieks!!!

06-320.323.84 (50 cpm)

Trio-kontaktsex

06-320.320.92 (50 cpm) Ook voor partnerruil.

Sex aan huis

Bel voor privé of escort 06-320.330.60 (50 cpm)

SM Privé

Ruige sex-afspraakjes 06-320.322.17 (50 cpm)

Bi-sex voor 2

direkt apart met een heet meisje of met een lekkere jongen. 06-320.330.87 (50 cpm)

*** Gay Privé ***

Jij wilt voor vanavond snel een discreet een opwindend afspraakje regelen? Bel dan Gay Privé, want daar zit je direkt apart, en als je met een andere boy wilt spreken, druk je op de nul. Succes!! 06-320.322.75 (50 cpm)

Scheur de kleren van mijn lijf, ik heb een

hete buil!

06-350.211.14 (50 cpm)

Mooie Sabrina

haar eerste trio-sex 06-320.323.49 (50 cpm)

Nieuw: direkt apart met een strenge man of met onderdanige man!

S.M. voor twee

06-320.329.99 - 50 ct p/m

Gratis sex

Bemiddeling in heel Ned. 030-886283 (24 u. p.dag)

Homosex voor 2

Draai eerst 06-320, en dan: SM Limburg ....325.18 Jack Off Privé..321.16 Darkroom.....324.16 Gay Pervers...329.16 Travestie...325.09 Transsexueel...321.36 Bi-sex....323.36 Jongens-sex.....325.19 Studenten-sex...327.56 50 ct p/m Pb. 75141 A'dam

Sex voor 2

hete jongens & meiden direct apart, 50 cpm

06-320.325.00

Versier

een afspraakje? De flirtbox, daar lukt het altijd. 06-320.330.01 - 50 ct p/m

Homokontakt

Zoek je 'n hete jongen? 06-320*330*18 - 50 ct p/m

06 Gay Café Limburg

De box met al jaren lang de meest spannende afspraken! 50 cpm

06-320.327.55

Sex Kontaktlijn

Luister naar hete meisjes die een lekkere jongen zoeken voor het vervullen van hun hete sexwensen. 06-320.330.66 - 50 ct p/m

Homo-Jongens

Hoor ze lekker tekeer gaan 06-320*330*88 - 50 ct p/m

Partnerruil

Direkt apart met mannen en vrouwen die zin hebben in een spannende sexruil. 06-320.330.91 - 50 ct p/m

Grieks Pornosex Grieks Meisjes en vrouwen die je van achteren kunt pakken! 50 cpm

06-320.320.62

Gratis sex

Bel mij privé jong en ond... Inf. 06-320.324.98 (50 cpm)

Ik ben een sexy donkere vrouw al wat ouder 50 ct p/m

06-320.320.91

Vrouwen, geen meisjes, maar echte vrouwen 1.Mariëtta exotisch 2.Nel mollige huisvrouw 3.Claudia 38 jr. verpest buurmeid 4.Paula werkt in 't ziekenhuis. 5.Harriet bordeelsex 50 cpm

06.320.324.14

Lady B.

50 ct p/m 06-320.324.68 Meesteres. Lekker ruig! met een P-koker.

Laura voor 't eerst bij een S.M.show. Spreidstand vlug! Heerlijke sensatie om te gehoorzamen. 50 ct p/m

06-320.326.72

TopSex

2 handen vol 50 ct p/m

06-320.325.25

Val je voor dominante vrouwen 50 ct p/m

06-320.332.32

Bel je meesteres.

Haar mond stond wagenwijd open. Ze zakte door haar knieën, 50 cpm 06.96.46

Op z'n Frans!

Frits laat een knul komen die

dames verwent.

Zijn eigen vrouw geniet, maar niet zo intens!! 06-320.329.24 (50 cpm)

Ze beeft en trilt als ze die jongen weer ziet in dat natte zwembadje. De blonde vrouw

knielt voor hem.

06-320.330.51 (50 cpm)

Hij kijkt gebiologeerd toe als 2 meiden om hem dobbelen. Het blondje verliest... Nu zal zij het met hem gaan doen,

Grieks.

06-320.330.61 (50 cpm)

Tonny en Judy

Hun werk blijft liggen. De sexboekjes doen ze na. Op handen en voeten krijgt ze haar eerste... 06-320.340.06 (50 cpm)

De vrouw zoekt ze uit

Stevige knullen

...totdat ze plots zelf wordt ge... 06-320.340.22 (50 cpm)

Vanessa's sexdroom

het licht uit

vastgebonden op bed. Haar man en zijn vriend doen alles wat zij willen 06-320.340.36 (50 cpm)

De nieuwe life-line. Voor een gesprek apart met Chantal. De operator helpt u verder. Chantal

Blond en sexy

06-320.327.88 (50 cpm)

Plezier voor 2

de manier om een vriend of vriendin aan de lijn te krijgen altijd succes 06-9.500 50ct

Sexy Honey 50 cpm

06.320.320.82

Escort Service

06.320.325.05

Hete meisjes willen

Sexcontact

06-320.330.42 (50 cpm)

*** Bi-sex Privé ***

Direkt apartlijn voor trio, jongens en hete meisjes. 06-320.330.46 (50 cpm)

Zoek jij snel sexkontakt??

Tippelltijn

06-320.330.79 (50 cpm)

Vooral de meisjes zijn de

heetste bellers

op die waanzinnige Orgiebox op 06-320.324.40. Dan gaan ze door het lint op de Sexbox op 06-320.322.22 (50 cpm)

** Mindy **

jong en heet

06-340.340.06 (50 ct. p/m)

Hete spetters

willen sex, veel sex met jou en jou en met jou op de aparte lijn. 06-320.330.74 (50 cpm)

Sexbezoekje

Bij wulpse Annet. Trio! 06-320.320.95 (50 cpm)

Stoute sexafspraakjes

Meisjes kontakt

06-320.330.16 (50 cpm)

Wulpse Loesje

Hoor haar tekeer gaan. 06-320.330.96 (50 cpm)

Monique

Ze trilt van sex-genot 06-320.330.97 (50 cpm)

Pascale (klusjes in huis)

Keukensex

06-320.330.98 (50 cpm)

Zoek jij een lekkere boy?

Homo Dating

06-320.330.95 (50 cpm)

Het leven begint bij 40. Ook het sexleven. Op de

40-plus box

fijn en ongedwongen met leeftijdsgenoten. 06-320.327.28 (50 cpm)

Kontakten/Klubs

Nieuw..................... Nieuw........................Nieuw

Zaterdag, zondag

Geopend van 11.00-24.00 uur, zondag 15.00-23.00 uur. Kapelweg 4, Kerkrade. Tel. 045-425100.

Wilt u iets bijzonders????

Grieks

Domina, Slavina of toll! Bel dan: 045-425100.

Club Mirabelle Club Nirwana

Bekend van tv en faam!!! Niet goed, geld terug-garantie i.p.v. luchtkastelen!!! Geen praatjes, maar gaatjes!! Erotische shows op verzoek! Klant-koning-service!! Meiden die aan de top willen staan!! Alles geheel vrijblijvend in ongedwongen sfeer. Open van 22.00 tot plm. 06.00 uur. Burg. Franssenstraat 4, Kerkrade. Tel. 045-427120 Nieuwstraat 147, Kerkrade. Tel. 045-463323.

****

Club Eden

Geopend van 14.00-04.00 uur

Bij ons kunt u genieten van een heerlijk drankje, bubbelbad en sauna, 8 lieve mooie meisjes wachten U op in club Eden van ma t/m za. Holzstr. 103, Kerkrade. Tel. 045-462084. Nieuw, Nieuw

****

Escort Mirabelle/Nirwana

Best shop in town 18.00 tot plm. 06.00 uur. Tel. 045-427120/463323

Porky's Pretpark!!

Nieuw met 4 leuke jonge meisjes ☎ 045-228481 / 229680 nu ook zaterdags open van 11.00-19.00 uur.

Maison D'Amour Simpelveld

De mooiste, schoonste, gezelligste met super-mooie-lieve meisjes. Ook voor Thaise body-massage, sauna.

Paren en alleenst. avonden.

Vrijdags en zat. v.a. 21 uur. Paren ƒ 50,- All-in. Altijs Shows. A.s. vrijdag "De Sexy Française" Dr. Poelsplein 33, Info.: 045-445120

Club Amorosso

Wij hebben niet alleen de mooiste, maar ook de gezelligste meisjes van Limburg. Tel. 046-756335. Rijksweg Zuid 105, Geleen. Geopend ma. t/m vrijd. van 12 tot 2.00 uur. Zat. vanaf 13.00 t/m 20.00 uur.

045-326191

*** Escort all-in ***

Samen op zoek naar jouw homo/lesbische relatie...

Idemdito

Stg. Alternatieve Relatievorming, Lange Geer 44, Delft, 015-136631. Erkend door Raad van Toezicht.

Escort Angelo

biedt wat u als vrouw nodig heeft.

☎ 045-221353

"La Belle"

K'rade, Graverstr. 13, ied. dag geopend van 20-04 uur. Regina, Moniq, Uschi, Jutta, Tamara. 045-416143.

Angel

Privé en SM 045-274587.

Relaxen bij

Monique

Tel. 0949-241175330.

Paren- en alleenstaandenclub

Villa Liberta

Woensdag en vrijdag v.a. 21.00 uur voor paren en alleenstaanden. Zaterdag alleen paren. Altijd gezellige ongedwongen sfeer. Live-show m.m.v. het publiek. Let op zondags voor iedereen opwindende nudistic-party v.a. 19.00-24.00 u. Alles kan niets moet. Maaselkerweg 24, Susteren. Tel. 04499-4928, 300 mtr. van A2 richting Susteren.

Relaxen bij

Vanessa

Tel. 045-459992.

Belinda's Escort

Open dl/za v.a. 19.00 uur.

Tel.04752-6239

Apart, apart

heren, grijp uw kans. Bij Chantal deze week z'n Frans alleen op afspr. Tel. 045-213457

Privé/Escort

meisje gevr. 045-216...

Nancy-Tina

af 10 uur, ook zat. en zo. 045-721759, meisje gevr.

Nieuw Privé

Jong en lief. Alleen na afspr. 046-757208

Sacha's Escort

V.a. ƒ 100,- all-in. Tel. 06-52980255

Nieuw Escort

Priscilla en snel bij u thuis of in hotel

☎ 045-4288...

Katja's privé

Ook escort 045-4236...

Elvira privé

en escort, 045-41938...

Kevin boy

privé en escort 045-419...

Stel

zoekt bimeisje of j. vrouw voor gezellige avond. Liefst met foto. Br.o.nr. B-974 L.D., P.B. 2610, 6401 DC

Zaterdag??

11.00-18.00 046-7496...

Lydia-dag

Escort

All night service v.a. 22.00-6.00 u 045-4622...

Paradiso

☎ 045-31703...

Europaweg Nrd. 158, Landgraaf. Heden v.a. 19.00 uur

ZEG ER EENS WAT VAN

Alcohol en verkeer dat kun je niet maken. Dat vindt bijna iedereen. Toch zijn er nog veel mensen die vinden dat zij zelf wel zullen uitmaken of ze met een slok op gaan rijden.

En wie durft er iets van te zeggen? Niemand toch... daar bemoei je je toch niet mee. Maar door dat soort automobilisten worden er wel jaarlijks bijna 500 mensen doodgereden.

Daar moet wat aan veranderen. ZEG ER EENS WAT VAN VOOR ZE INSTAPPEN want

ALCOHOL EN VERKEER DAT KUN JE NIET MAKEN

VVN Veilig Verkeer Nederland

Kom honderd bankstellen bewonderen.

Woonkultuur heeft onlangs zijn collectie bankstellen vele malen vergroot. Zowel fauteuils, zitbanken, salontafels en bijzettafels heeft u nog nooit bij elkaar gezien. En van de beste merken.

De selectie geschiedde volgens de hoogste Woonkultuur-normen voor design, afwerking en duurzaamheid. Het ledere bankstel, de stoffen, bekledingen sieren het op met nieuwe tinten en dessins.

U mag al onze bankstellen proberen. Maar nog beter, daar hent u wel even mee bezig.

U zit goed met de bankstellen van Woonkultuur!

Zutendaal

woonkultuur

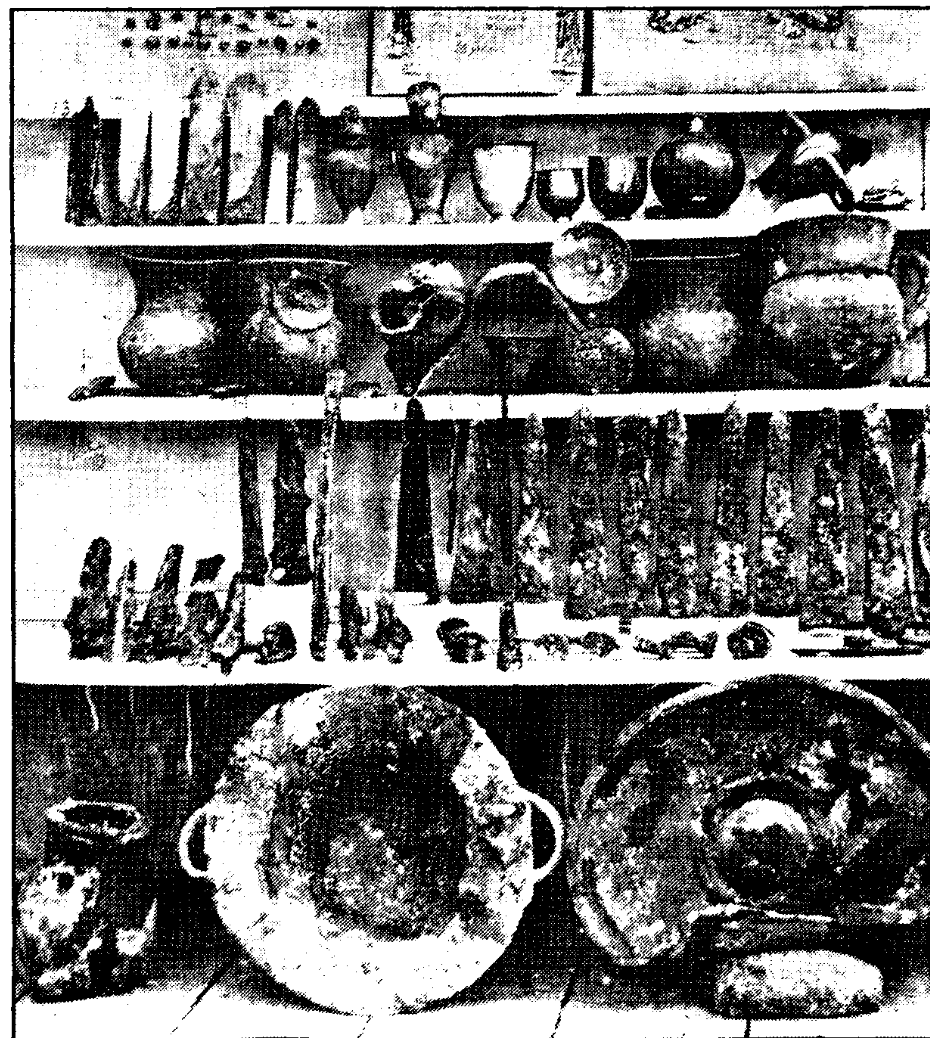
Donderstraat 2-4, 3690 Zutendaal, telefoon 011/61 11 36. Telefoon vanuit Nederland: 09-3211-61 11 36. Iedere dag open van 10 tot 18 uur, zondag gesloten.

Levering franco aan huis zonder grenskosten

Iedere zondag open van 10 tot 18 uur.

Ruim honderd jaar na zijn dood in 1890 is Heinrich Schliemann nog steeds een veel besproken figuur. 'De man die Troje heeft opgegraven' schrijft hij zelf in 1875 achter zijn naam in het gastenboek van het Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden. Vele archeologen van nu zouden die toevoeging het liefst veranderen in 'de man die Troje heeft afgegraven', want de manier waarop de beroemde en puissant rijke Schliemann de opgravingen aanpakte, stuit de serieuze beoefenaren van de 'wetenschap van de spade' tegen de borst. Daar staat tegenover dat de vondsten van Schliemann nog steeds tot de verbeelding spreken en dat hij toch een van de pioniers van de archeologie is geweest, en baanbrekend werk heeft verricht.

In het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden zijn de resultaten van Schliemanns graafwerk in Troje tot 5 januari te bezichtigen tijdens de tentoonstelling Schliemanns Troje. Een bijzondere tentoonstelling omdat voor het eerst sinds lange tijd, het materiaal van de collectie dat na de Tweede Wereldoorlog gescheiden was door de Berlijnse Muur weer als één geheel kan worden gepresenteerd.

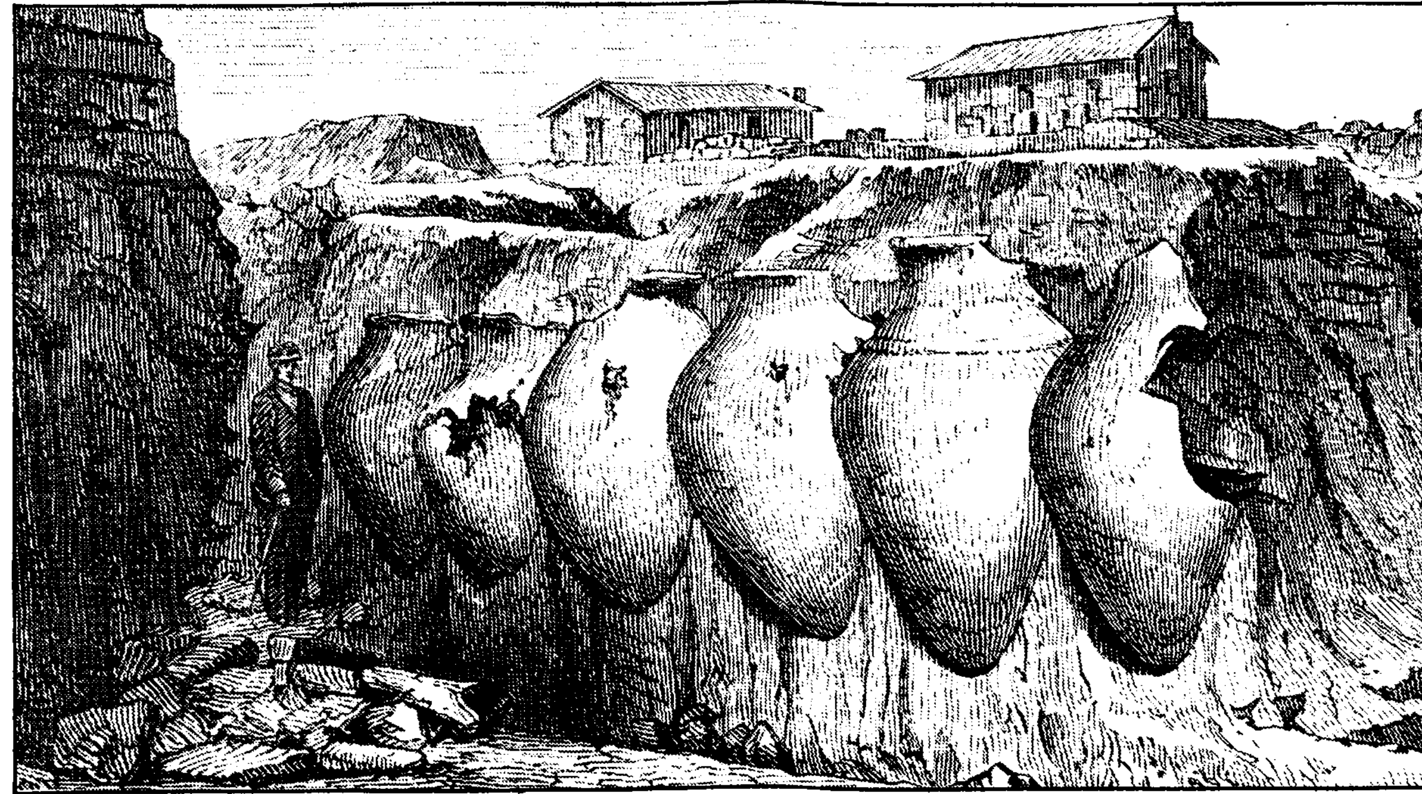
● *De 'schat van Priamos', die Schliemann in 1873 aantrof in de heuvel Hissarlik in Turkije.*

Aanpak ontdekker Troje meer energiek dan wetenschappelijk

Heinrich Schliemann: opgraver of afgraver?

● *Heinrich Schliemann (1822-1890)pakte de opgravingen van Troje meer energiek dan wetenschappelijk aan. Ondanks alle kritiek van archeologen van toen en nu, wordt toch algemeen aangenomen dat Schliemann de kwestie 'Troje' onaanvechtbaar heeft opgelost.*

● *Tijdens de opgravingen stootte Schliemann op een aantal enorme 'ondergrondse vazen', ook aangeduid als pithos. Volgens hem werden deze gebruikt als bewaarplaats voor noodrantsoenen. Hij zag hiermee eens te meer bevestigd dat hij het Troje van de Trojaanse oorlog had gevonden.*

Expositie in Leiden

Heinrich Schliemann werd in 1881 tot ereburger van Berlijn benoemd. Geen wonder als men bedenkt dat hij zijn 'met behulp van eigen middelen verzamelde resten van de Trojaanse cultuur' aan de Duitse stad heeft geschonken. Schliemann droeg zijn vondsten aan het Duitse volk op en bestemde ze 'voor ongescheiden opstelling in de hoofdstad'. De Tweede Wereldoorlog gooide echter roet in het eten. Met het oog op mogelijke luchtaanvallen werden de kostbare museumstukken uit de collectie Schliemann ondergebracht in veilige onderkomens op verschillende plaatsen in de stad. Toen de kruitdampen van de oorlog waren opgetrokken bleek de Schliemann-collectie over Oost- en West-Berlijn verdeeld te zijn. De goudschat van Priamos, ondergebracht in een bunker van de Berlijnse dierentuin, is zelfs spoorloos verdwenen. De geluiden worden steeds sterker dat het Rode Leger van de Russen zich bij de verovering van Berlijn meester heeft gemaakt van de schat, die zich nu ergens in Rusland zou bevinden.

De val van de Berlijnse muur maakte de weg pas weer vrij voor een samenvoeging van de collectie, resulterend in de tentoonstelling 'Schliemanns Troje' die na Essen en Krefeld, nu dus het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden aandoet. Van de beroemde goudschat is slechts een gouden replica te bewonderen.

Het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden is van dinsdag tot en met zaterdag geopend van 10-17 uur en zondag van 12-17 uur.

„Daar ik gek ben op de Griekse taal, geloof ik, dat ik alleen met een Griekse vrouw gelukkig kan worden." Dit citaat uit een brief van Heinrich Schliemann aan zijn vader geeft al aan dat de Duitse zakenman die de handel op 44-jarige leeftijd de rug toekeert om zijn fortuin en zijn tijd aan de archeologie te gaan besteden, niet bepaald een doorsnee-wereldburger is geweest. Het levensverhaal van Schliemann, vooral bekend geworden door zijn speurtocht naar het Troje van Homerus, heeft dan ook alle ingrediënten voor een smeuïge stuiverroman.

Overigens vindt hij zijn Griekse vrouw, met hulp van een bevriende aartsbisschop. Een eerder huwelijk met een Russische was op een groot fiasco uitgelopen, hoewel Schliemann ook de Russische taal beheerste...

Heinrich Schliemann die in 1822 in het Duitse Neubukow als domineeszoon werd geboren, begon zijn succesvolle zakelijke carrière als winkelbediende in Fürstenberg. In 1841 besloot hij zijn heil elders te zoeken. Hij scheepte zich in voor een reis naar Venezuela, maar spoelde na een schipbreuk, zich vastklemmend aan een leeg vat, aan op het strand van Texel. Terwijl de andere overlevenden van de scheepsramp terugkeerden naar Duitsland, bleef Schliemann in Nederland. Hij werkte bij een Amsterdams handelshuis waar hij vier jaar lang de buitenlandse correspondentie verzorgde.

In die tijd stortte Schliemann zich verder op de studie van zeven verschillende talen. De talenknobbel van de Duitser moet van een enorme omvang zijn geweest, want aan het einde van zijn leven beheerste hij naast zijn moedertaal maar liefst twintig andere talen, waaronder Nederlands, Russisch, Zweeds, Chinees, Perzisch en Turks. En natuurlijk Grieks.

Fortuin

Na een periode als vertegenwoordiger van de Amsterdamse firma in het Russische Sint Petersburg te hebben gewoond, richtte Schliemann een eigen handelsonderneming op, waarmee hij een fortuin vergaarde. Behalve een talenknobbel had Schliemann kennelijk ook een neus voor zakendoen. Zo was hij precies op de juiste tijd op de juiste plek tijdens de 'Goldrush' in Californië. En ook tijdens de Krimoorlog (halverwege de jaren vijftig van de vorige eeuw) kon de gewiekste Schliemann grote bedragen op zijn bankrekening bijschrijven.

Op 44-jarige leeftijd besloot hij echter al zijn tijd en geld aan zijn grote hobby, de archeologie, te gaan besteden. Schliemann was er heilig van overtuigd dat de in de Ilias en de Odyssee, de wereldberoemde heldendichten van de Griekse dichter Homerus uit de achtste eeuw voor Christus, beschreven Trojaanse oorlog voor een deel op ware feiten berust. En hij, Heinrich Schliemann, zou het Troje uit de tijd van Homerus, vooral bekend door de krijgslist met het grote houten paard waarin zich Griekse soldaten hadden verborgen, voor het nageslacht opgraven.

Op 11 oktober 1871 trok Schliemann met zijn vrouw Sophia, acht arbeiders en acht kruiwagens naar de Hissarlik, een heuvel in het Turkse gebied Anatolië, waar zich volgens hem de burcht van de Trojaanse koning Priamos moest bevinden. Volgens de overlevering had Priamos maar liefst vijftig zonen en twaalf dochters. Een van die zonen, Paris, was de aanleiding voor de oorlog. Hij had het gewaagd de mooiste vrouw van Griekenland, de schone Helena, te schaken en dat terwijl zij de vrouw was van een broer van de koning van Mycene, Agamemnon.

Energiek

Schliemann pakte de opgravingen in Troje meer energiek dan wetenschappelijk aan. Hoewel geen enkele graver uit vroeger tijden de hedendaagse archeologen een lekker gevoel zal bezorgen, zijn de opgravingsmethodes van Schliemann nu nog regelmatig goed voor op hol slaande nachtmerries.

Nu ging Schliemann de berg Hissarlik ook wel met de 'botte bijl' of liever met de 'botte schop' te lijf. Omdat hij ervan overtuigd was dat het Homerische Troje zich op grote diepte moest bevinden, groef hij een brede, meters diepe, sleuf. De fundamenten die hij 'hogerop' tegenkwam, liet hij weghalen of slopen, waardoor een grote hoeveelheid materiaal van hoge archeologische waarde verloren ging. Later gaf Schliemann ook zelf toe dat hij fouten gemaakt had door de berg zo rigoureus af te graven, maar berouw komt meestal na de zonde.

Vondst

In 1873 deed Schliemann een bijzondere vondst. Bij het blootleggen van een ringmuur trof hij een groot koperen voorwerp aan. 'Dit object trok mijn aandacht des te meer, toen ik hierachter goud dacht te zien...terwijl mijn arbeiders aten en uitrustten, sneed ik de schat met een groot mes uit, het- geen niet zonder de allergrootste krachtsinspanning en verschrikkelijkste levensgevaar mogelijk was', schreef Schliemann niet zonder gevoel voor dramatiek in zijn verslag.

Zijn vondst in de lunchpauze echter bleek inderdaad een schat van grote waarde die onder meer prachtige, gouden sieraden herbergde. Volgens Schliemann handelde het zich om kostbare bezittingen van koning Priamos die haastig bijeengeraapt waren door een familielid op de vlucht.

Problemen

De schat van Priamos bezorgde Schliemann grote problemen met de Turkse autoriteiten die hem ervan beschuldigden de schat illegaal het land uitgesmokkeld te hebben. Het kwam zelfs tot een proces, maar Schliemann wist de zaak uiteindelijk in der minne te schikken en kocht de aanspraken van de Turken op de schat af met een som geld, die echter in geen enkele verhouding stond tot de waarde van de opgegraven objecten die Schliemann het land uitsleepte.

'Laat dit onderzoek met pikhouweel en schop meer en meer bewijzen, dat de in de goddelijke Homerische gedichten geschetste gebeurtenissen geen mythische vertelling zijn, maar op werkelijke feiten berusten,' orakelt Schliemann als hij de opgravingen in Troje afsluit. Hij is er dan nog vast van overtuigd dat hij als de ontdekker van het Troje van Homerus een vaste plaats in de geschiedenisboekjes heeft verworven.

Het verhaal van de rijke amateurarcheoloog die inmiddels de Amerikaanse nationaliteit had aangenomen kreeg een tragisch staartje toen zijn assistent Wilhelm Dörpfeld hem na een lange discussie ervan wist te overtuigen dat Schliemann te diep had gegraven en dat – als er al sprake is van een Homerisch Troje – zich dit in een hogere laag van de heuvel zou moeten bevinden. Een hogere laag die Schliemann gedeeltelijk zelfs had laten slopen om 'zijn Troje' te vinden. Schliemann mocht dan wel resten van Troje hebben opgegraven, maar uit een geheel andere periode. Hij nam zich daarop voor opnieuw te gaan graven, maar voordat hij dit voornemen in praktijk kon brengen blies hij in het Italiaanse Napels zijn laatste adem uit.

Hoewel zijn methodes zeer omstreden zijn geweest, is Schliemann toch van grote betekenis voor de archeologie. De vondsten die hij heeft gedaan, zijn van enorme waarde en hoewel die waarde nog groter zou zijn bij een meer wetenschappelijke aanpak heeft hij toch gezorgd voor een doorbraak van de 'wetenschap van de spade'.

Tegelijkertijd levert het voorbeeld Schliemann het beste bewijs voor de opvatting van hedendaagse archeologen dat de schatten in de bodem ook zo lang mogelijk in de bodem moeten blijven in afwachting van betere opgravingstechnieken.

hans goossen

Veel klachten zijn aanklachten

denkwijzer

Een goeroe stapt met een troep volgelingen in New Delhi in het vliegtuig, een viermotorige Jumbo, op weg naar Amsterdam. Als het toestel op nog drie uur vliegen van Amsterdam is, komt de mededeling dat er één motor is uitgevallen, wat een vertraging van een uur zal betekenen. Na een half uur komt het bericht dat ook een tweede motor is uitgevallen, wat nóg eens twee uur vertraging betekent. Na wéér een half uur wordt er omgeroepen dat ook de derde motor is uitgevallen, waardoor de vertraging tot zes uur oploopt. Dan staat de goeroe op en zegt tot zijn volgelingen: „Laat ons bidden dat ook de vierde motor niet uitvalt, anders hangen we hier nog de hele dag in de lucht."

Mensen gaan vaak door met een bepaalde manier van denken of dingen benaderen, ook als die manier absoluut niet meer past bij de omstandigheden. We denken vaak in afzonderlijke eenheden, waardoor 4 maar één eenheid meer is dan 3, in plaats van te beseffen dat die ene toegevoegde eenheid een volstrekt nieuwe situatie kan doen ontstaan omdat een kritische grens wordt overschreden.

Dat eenheidsdenken vind je bij voorbeeld terug in een gezegde als 'Hoe meer zielen hoe meer vreugd'. Als een groep van 5 personen met één persoon wordt uitgebreid, dan neemt het aantal mogelijke relaties of wisselwerkingen tussen personen in die groep met bijna duizend toe!

Het toevoegen van een enkele ziel betekent het toevoegen van een enorm netwerk, waar op allerlei plaatsen spanning kan komen te staan. Maar anders gezegd, bij 'hoe meer zielen' is 'hoe meer gelazer' minstens zo waarschijnlijk als 'hoe meer vreugde'. Maar ook als een groep heel klein is, staat het toevoegen van één ziel vaak gelijk aan het toevoegen van een ingewikkeld patroon van relaties.

Het uitbreiden van een gezin van twee naar drie personen met een kind bij voorbeeld, betekent niet alleen dat het aantal mogelijke wisselwerkingen in het gezin zelf van twee naar zes springt, maar ook dat er een heleboel andere netwerken op het gezinsnet aangesloten gaan worden. Grootouders gaan zich bij voorbeeld meer met het gezin bemoeien. Vriendjes en vriendinnetjes komen er op den duur bij en daardoor vaak ook de gezinnen waaruit die kinderen komen. Er ontstaan verbindingen met instellingen zoals crèches, scholen, (jeugd)verenigingen, en noem maar op.

Het toevoegen van maar één ziel betekent vaak het ontstaan van een heel nieuwe wereld. Het leren leven in die nieuwe wereld vergt van de 'oude' zielen, zoals de ouders, vaak dat hun energie en aandacht zodanig verlegd moet worden dat het oude netwerk (de relatie met z'n tweeën) daardoor in het gedrang komt. Vooral degene die het meest in de nieuwe delen van het netwerk investeert – en dat is in de meeste gevallen nog altijd de vrouw – kan daardoor zelf als knoop- of schakelpunt meer dan vroeger onder spanning komen te staan.

Dat blijkt ook uit de feiten. Getrouwde of samenwonende vrouwen met kinderen rapporteren vaker relatie- en seksualiteitsproblemen dan vrouwen zonder kinderen, terwijl het bij mannen (wel of geen kinderen) nauwelijks verschil maakt. Bovendien is er een verband met het aantal kinderen. Vooral in grote gezinnen is de positie van véel vrouwen benard. Niet zo gek dus dat veel meer vrouwen dan mannen het oneens zijn met de stelling dat „een vrouw als het maar enigszins kan kinderen behoort te krijgen."

Ze weten of vermoeden maar al te goed wat dat met name voor henzelf kan betekenen. Er zijn nogal wat mensen die beweren dat voor een vrouw de opgave die het hebben van kinderen betekent, beter te dragen is als ze daarnaast ook nog iets anders heeft, zoals een baan buitenshuis. Maar de netwerk-theorie, waar ik het hier over heb, zet daar een vraagteken achter. Als je op een enkel knooppunt te veel verschillende netwerken aanhaakt – relatie met partner, kinderen, familie, werk, buurt, om maar een paar te noemen – dan bestaat de kans dat dat knooppunt te zwaar wordt belast.

Daarom zou je bij voorbeeld moeten verwachten dat vrouwen met een gezin en een man die fulltime werkt en met zelf een parttime baan, vaker problemen hebben dan vrouwen met gezin en fulltime man die ofwel zelf fulltime werken ofwel geen betaalde baan buitenshuis hebben. De feiten bevestigen dat. Het recept om als vrouw regelmatig over de rooie te gaan is a) schaf een fulltime werkende man aan, b) krijg een paar kinderen, en c) neem een parttime baan. Als ze het helemáál goed wil doen, moet ze er ook nog een (avond)studie bij pakken.

Kortom, te veel mensen – en vooral vrouwen – hebben in de loop van hun leven de neiging steeds nieuwe eenheden aan hun takenpakket toe te voegen, zonder zich te realiseren hoe ingrijpend daarmee soms het totale landschap van hun leven verandert, dat wil zeggen: moeilijker begaanbaar wordt. Totdat ze, vroeger of later, vaak zo tussen hun 35e en 45e niet meer voldoende energie kunnen verzamelen om het hele parcours te blijven lopen. Ze gaan klachten ontwikkelen. Dat kan variëren van (vage) lichamelijke klachten zoals benauwdheid, pijn in de spieren, hoofdpijn en moeheid, tot een heuse uitputting en, in het voetspoor daarvan, depressie.

Van Freud is de diepzinnige uitspraak 'Viele Klagen sind Anklagen': veel klachten zijn aanklachten. Voor vele lichamelijke klachten die vrouwen in deze levensfase vertonen is dat vermoedelijk maar al te waar. Benauwdheid is vaak niet alleen maar een lichamelijk symptoom, maar ook symptoom van het feit dat je in een bepaalde periode in de klem van allerlei verantwoordelijkheden zit, waardoor je te weinig lucht, te weinig ademruimte hebt.

De klacht is in wezen een aanklacht van lichaam en geest tegen de omstandigheden waaronder ze moeten functioneren. We noemen dat soort symptomen tegenwoordig stress-symptomen. Stress betekent oorspronkelijk de hoeveelheid druk die je op een metaal kunt uitoefenen totdat het scheurt. Hoeveel eenheden druk kan een mens hebben voordat er iets 'knapt'?

Het antwoord op die vraag is niet in een simpele formule te geven. Het optreden van ontwrichtende of gevaarlijke stress-klachten is niet alleen afhankelijk van de eisen die aan iemand gesteld worden. Ook de mate van steun door anderen (partner, kinderen, werkgevers) is van belang, net zoals de financiële omstandigheden (wie veel geld heeft kan meer hulp betalen). Ook de omstandigheden waaronder je je taken moet verrichten spelen een rol. Het is nog wel iets anders als je met je gezin in een onveilige buurt woont waar spullen (je fiets, om maar iets te noemen) voortdurend worden vernield of waar je absoluut geen aansluiting met de buren hebt, dan wanneer je in een rustige gezellige buurt woont.

En natuurlijk speelt ook persoonlijkheid een rol. Sommige mensen zijn stressgevoeliger dan anderen, kunnen minder goed stress 'managen'. In dat opzicht valt overigens wel het een en ander bij te leren, maar dat kost ook meer tijd.

Hoe het ook zij, op weg naar het vervullen van de taken die het leven ons stelt of die wij onszelf stellen, zitten we in een toestel met vier motoren: sociale steun, financiële middelen, werkomstandigheden en persoonlijkheid. Mocht de vlucht niet zo voorspoedig verlopen, dan zou ik niet zomaar de piloot daarvan de schuld geven, maar ik zou ook de andere motoren eens nakijken.

Let daarbij vooral op de eerste 'motor'. Helaas nemen veel mensen – blijkbaar vooral vrouwen – nogal eens taken op zich zonder zich eerst van de noodzakelijke emotionele en praktische steun van hun partner of anderen te verzekeren.

Ten slotte, mochten op één na al uw motoren uitvallen, volg dan niet het voorbeeld van de goeroe. Ik zeg niet dat bidden ongezond is, maar er is volgens mij geen God die zonder motor een Jumbo-crash kan voorkomen.

rené diekstra
hoogleraar psychologie

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

MKT Overbunde is een medisch-orthopedagogisch kindertehuis waar 64 kinderen in de leeftijd van 0-±15 jaar met meestal ernstige ontwikkelingsstoornissen behandeld worden. Bij diagnostiek en behandeling wordt naast gedifferentieerde aanpak in de leefgroep uitgegaan van systeemtheoretische, gedragstherapeutische en kinderpsychiatrische modellen, terwijl gezinsbegeleiding c.q. behandeling en de orthodidaktische- en (para)medische komponenten er integraal onderdeel van uitmaken.

Het MKT maakt deel uit van het geheel van Jeugdhulpverlenings- en GGZ-voorzieningen en heeft een bovenregionale funktie voor Zuid-Limburg.

MEDISCH ORTHOPEDAGOGISCH KINDERTEHUIS Stichting „OVERBUNDE"

vraagt een

GROEPSLEIDSTER

(in eerste instantie voor vervanging wegens zwangerschapsverlof van een medewerkster, met een reëel uitzicht op een normale aanstelling.)

Voor een groep van 8 kinderen in de leeftijd van ±10-14 jaar met diverse problematiek. Naast de specifieke behandelingsaanpak wordt in de groep toegewerkt naar beginnende verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor anderen.

De groep funktioneert met een team van 4 groepsleid(st)ers, ondersteund door koördinator inrichtingswerk en stafmedewerkers.

Vereist:
- Minimumleeftijd 23 jaar.
- HBO-MW opleiding, sociaal psychiatrisch of B-verpleegkundige of daarmee te vergelijken.
- Enige ervaring in (semi)residentieel werk met jeugdigen.
- Gezien de samenstelling van het team gaat de voorkeur uit naar een vrouw.

Salariëring en secundaire arbeidsvoorwaarden volgens de CAO Ziekenhuiswezen. Schriftelijke sollicitaties binnen 10 dagen richten aan de direktie, Marienwaard 55, 6222 Maastricht. Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de heer Kurvers, direkteur, of mevrouw Geertsen, koördinator inrichtingswerk. Tel. 043-631700.

Onder de stichting ressorteren het tehuis en de LOM-school.

RUUD CAMPS Sportshop

zoekt voor zijn filialen te Sittard, Heerlen en Maastricht

VERKOPERS M/V

op parttime en op fulltime basis.

Liefst met ervaring. UITSLUITEND schriftelijke sollicitatie met PASFOTO naar Geerstraat 6, 6411 NR Heerlen.

Wir suchen 2 zuverlässige

Elektromonteure und Elektrohelfer

in Dauerstellung.

E.J.M. Renierkens GmbH
[illegible]straße 2, 5100 Aachen
Tel. 09-49241174[illegible]

Gevraagd **CHAUFFEUR-[illegible] m/v** voor meerdere dagen per week. Ideaal voor studenten omg. Heerlen. Te bevr. tel. 04499-1281.

---

stuurmanpartnersbv

architektuur
stedebouw
planning
kostenbeheersing
bouwbegeleiding
konstrukties
beheer en onderhoud

postbus 27
2740 aa waddinxveen
01828-13677
telefax 01828-11869

Sintermeertencollege Heerlen

Ons architektenburo, waar met 50 medewerk(st)ers gewerkt wordt aan zeer uiteenlopende opdrachten, zoekt in samenwerking met architekten- en ingenieursburo ir. g.m.j. van den Bongard b.i b.n.a. Heerlen voor het toezicht tijdens de bouwperiode van januari 1992 tot augustus 1993 voor de nieuwbouw van het Sintermeertencollege in Heerlen een

BOUWKUNDIG OPZICHTER

Het Sintermeertencollege is een school voor MAVO/HAVO/VWO, met een bruto oppervlakte van [illegible] m², geschikt voor 1200 leerlingen.

[illegible]

Voor deze functie vragen wij [illegible] jaren ervaring in de [illegible] en een grote mate van zelfstandigheid.

Wij bieden een goede salariëring en secundaire arbeidsvoorwaarden.

Voor nadere informatie kunt u kontakt opnemen met de heer J. Honkoop, adjunct-directeur of de heer ir. G.M.J. van den Bongard b.i.,

Indien u belangstelling heeft schrijf dan een brief met uw achtergrond en ervaring aan ons buro.

De Stichting Verpleeghuis St. Camillus is een centrum voor verpleging, reaktivering en dagbehandeling met een Rooms-Katholieke signatuur.
Dit gekombineerde verpleeghuis heeft een klinische kapaciteit van 174 bedden voor somatische en 84 bedden voor psycho-geriatrische patiënten. Er is een centrum voor dagbehandeling met 14 plaatsen voor somatische en 12 plaatsen voor psycho-geriatrische patiënten.

Binnen de Para-Medische Dienst is er een vakature voor

verpleeghuis St.Camillus

ERGOTHERAPEUT (M/V)

Algemeen
Het betreft een aanstelling voor 36 uren per week voor onbepaalde tijd en een tijdelijke uitbreiding van 4 uren per week voor de duur van patiënten-projekten.
De bereidheid bestaat om te onderzoeken of invulling als duo-baan mogelijk is.

Tot de taken behoren o.a.:
* Het onderzoeken, behandelen en begeleiden van klinische patiënten en van patiënten van de dagbehandeling.
* Het afleggen van huisbezoeken en adviseren inzake aanpassingen in de eigen omgeving van de patiënt.
* Het geven van konsulten, zowel intern als extern.
* Het verzorgen van lessen aan de Inservice-opleiding tot Ziekenverzorgende.
* Het gedurende 4 uren per week verrichten van werkzaamheden in het kader van substitutie-projekten.

Funktie-eisen:
* Bewijs bevoegdheid van Ergotherapie.
* NDT-kursus en enige jaren ervaring strekken tot aanbeveling.
* Bereidheid tot werken in teamverband en in multi-disciplinair verband.
* Een goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid.
* Het aktief meewerken aan de verdere ontwikkeling van de ergo-therapie binnen de instelling.
* Instemming met de Rooms-Katholieke signatuur van het verpleeghuis.

De funktie is ingedeeld in funktiegroep 45, minimaal *f*. 2674,00 en maximaal *f*. 4091,00 bruto per maand.

De overige arbeidsvoorwaarden worden bepaald door de CAO-Ziekenhuiswezen.

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij de Heer J. Hilkens, Hoofd Para-Medische Dienst, telefoon 04750 - 29141, toestel 232.

Indien de voorkeur uitgaat naar de invulling als duo-baan, dient U dit in Uw brief te vermelden.

Schriftelijke sollicitaties, voorzien van een curriculum vitae, kunnen binnen 14 dagen na het verschijnen van dit blad, gericht worden aan de Personeelsdienst van het Verpleeghuis St. Camillus, [illegible]bergerweg 176, 6045 CK Roermond.

NUR TOURISTIC SERVICE

is een dochteronderneming van één der grootste [illegible] reisorganisaties: NUR TOURISTIC. Onze firma [illegible] op ca. 70 vakantiebestemmingen voor het welzijn van meer dan 2 miljoen gasten. Ook de gasten van [illegible]

[illegible] hostessen en hosts die voor NUR TOURISTIC SERVICE werken.

- Bent u tussen 20–25 jaar jong?
- Bezit u het rijbewijs B?
- Spreekt u naast duits ook frans, spaans of engels?
- Houdt u ervan met mensen om te gaan en ...
- in een dienstverlenend beroep te werken?
- Bent u flexibel, representatief en niet gebonden?
- Beschikt u over tact, en een goede algemene ontwikkeling?

Solliciteer dan bij NUR TOURISTIC SERVICE naar de functie van

host (m/v) of animateur (m/v)

[illegible] opleiding [illegible] bieden wij u een vaste baan aan in een sterk groeiende, succesvolle en europees denkende reisorganisatie.

U vindt bij ons afwisselend en verantwoordelijk werk met een goed salaris, een prima vakantieregeling en volop promotiemogelijkheden binnen het bedrijf.

Wilt ook u [illegible] voor zorgen dat alle Neckermann-gasten een onvergetelijke vakantie beleven?

Schrijf dan een korte sollicitatiebrief in het duits aan:

NUR TOURISTIC SERVICE AG
t.a.v. Dhr. Rapp
Churerstr. 166, 8808 Pfäffikon/SZ
Zwitserland

[illegible] gehoord van een carrière in het café?

[illegible] Café Company ontwikkelt en exploiteert grootsch[e] [illegible] -restaurants. Nieuwe en unieke horecabedrijv[en] [illegible] van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat. W[aar] [illegible] gedineerd, gekletst en geswingd kan worde[n] [illegible] die we tijdens intensief marktonderzoek sam[en] [illegible] toekomstige klanten hebben bedacht en vorm[gegeven]. Waar regelmatig iets geks, muzikaals, cultu[reels] [illegible] gebeurt. Waar de modernste horecatech[niek] [illegible] is, maar ook waar horeca is wat het altijd geweest is: sfeervol, vrolijk en spannend mensenwerk. Van vakmensen, wel te verstaan.

Voor ons in januari te openen café-restaurant in Maastricht (300 m² publieksruimte over twee verdiepingen) zoeken wij:

assistent-bedrijfsleiders (m/v)

Van hen verwachten wij:
- capaciteiten om op korte termijn door te groeien tot bedrijfsleider;
- minimaal twee jaar horeca-ervaring, bij voorkeur in vergelijkbare bedrijven;
- een opleiding op MHS-nivo of hoger;
- bij voorkeur café/restaurant-papieren;
- [illegible]

Wij bieden hen een dynamische baan in een jonge en snel groeiende organisatie met goede perspectieven en dito arbeidsvoorwaarden.

U kunt uw reactie (schriftelijk en binnen één week) sturen naar:
The Café Company, Casuarisstraat 2, 2511 VB Den Haag, t.a.v. Patricia de Groot. Voor nadere informatie: 070-3603939 (tussen 14.00 en 15.00 uur).

Werken bij
The Café Company
Voor wie [illegible] een beetje gek

H. N. Boelen B.V.
Tandtechnisch Laboratorium

vraagt op korte termijn:

- goud/porseleintechnicus m/v
- gipstechnicus m/v
- prothesetechnicus m/v
- chauffeur m/v
met voldoende rij-ervaring [illegible], max. leeftijd 23 jr.

Sollicitaties telefonisch of schriftelijk naar:
045-750161
[illegible] 19
6367 AZ [illegible]

RABOBANK ROERMOND is een zelfstandige bank met 165 personeelsleden. [illegible]

[illegible]

SENIOR ACCOUNT MANAGER (M/V)

[illegible]

HOOFD VERZEKERINGEN (M/V)

[illegible]

UTP

Universitaire [illegible] Theologie en Pastoraat

Als gevolg van verschuiving van [illegible] uittreding is er met direkte ingang een plaatsingsmogelijkheid voor een

BOEKHOUDKUNDIG MEDEWERKER (m/v)

[illegible]

---

openbaar onderwijs heerlen

[illegible] roept sollicitanten op voor de functie van:

conciërge (m/v)

voor 24,2 klokuur per week

[illegible]

TANDTECHNICU[S] / ASSISTENT TANDPROTHETICU[S]

[illegible]

Nationale Kollekte Geestelijk Gehandicapten

[illegible] BANK 70.[illegible].70.333 UTR[ECHT]

Directeur jarige Heerlense schouwburg op zijn hoede voor Maastricht

Fons Bruins mobiliseert zijn voetvolk

„Tevreden mensen, daar hou ik van." Het lijkt wel of Fons Bruins een reclamespot wil nabootsen. Maar de directeur van de Heerlense Stadsschouwburg is bloedserieus. Hij noemt zijn bezoekers de beste ambassadeurs en het einde van de ene voorstelling het begin van de ander. Aan de vooravond van de feestweek in het kader van het dertigjarig bestaan van zijn cultureel centrum lijkt hij gedrevener en gemotiveerder dan ooit. „Ik zie Maastricht en zijn nieuw theater al op me afkomen." Angst? Dat woord kent Bruins niet. Wel strijdlust. En in die strijd met 'het ander cultureel knooppunt' in Zuid-Limburg wil hij zijn voetvolk te vriend houden. Eendracht maakt macht. Mede daarom is in Heerlen de klant koning.

Fons Bruins is een man van veel woorden en nog meer daden. Nu het Theater aan het Vrijthof zijn voltooiing nadert, is hij op zijn best. Voor het gesprek over de toekomst van de Heerlense Stadsschouwburg heeft hij zelfs een groep trouwe bezoekers uitgenodigd, die de krant maar eens moeten duidelijk maken, hoe goed zij het Heerlens theater vinden. De publieke opinie is heilig voor Bruins, zeker nu een ander theater op de loer licht om de culturele hegemonie in Zuid-Limburg over te nemen. Bruins, met een over-mijnlijk-blik in zijn ogen, is op zijn hoede: „De schouwburg in Maastricht wordt een grote concurrent van ons, grote capaciteit, alle mogelijkheden. Ze zullen ons zeker dingetjes gaan afsnoepen. Maar we zijn voorbereid. De sterkte/zwakte-analyse is inmiddels afgerond."

Hoop

Zwakte? Het is voor het eerst dat ik Bruins dat woord in de mond hoor nemen. „De te kleine orkestbak, de akoestiek, de ongezellige foyer, de routing in het gebouw. Daar moet iets aan gedaan worden. Er zijn gesprekken geweest tussen B en W en GS. We hebben onze stem daar laten horen en goede hoop dat we ons theater up to date kunnen maken." Het is niet voor de eerste keer dat Fons Bruins voor geld bij de politiek op de stoep staat. Verlegen is de directeur allerminst. „Bij deze stad en haar regio hoort een bloeiend theater," vindt hij. „Daarbij moet je niet alleen over je produkt nadenken, maar ook over hoe het gebouw er uitziet. Als ik in de Randstad kom, hoor ik heel vaak: Heerlen, veel drugs, maar wel een mooi theater. Zo reageren mensen nu eenmaal."

Faam

Vijf p's – programma, personeel, publiciteit, promotie en pecunia – vormen de pijlers van het beleid van de man, die in 1981 directeur werd van een theater, dat door zijn inbreng nationale faam verworven heeft. Het systeem van sponsoring door het bedrijfsleven van bijzondere culturele activiteiten – zijn geesteskind – heeft overal in het land navolging gevonden. „Naar je publiek kijken, je afvragen wat het wil, dat is belangrijk. Dat moet je in je programma laten doorschijnen, maar daarnaast ook nieuwe dingen doen. Ik probeer mij in de gedachten van anderen in te leven.

● *Fons Bruins: 'Bij deze stad en haar regio hoort een bloeiend theater'* Foto: DRIES LINSSEN

Niet alleen van het publiek, maar ook van mijn personeel. Ik ben zelf enthousiast en verwacht daarom soms te veel van mijn mensen. Er is wel eens gemopper, maar gelukkig doen ze het nog allemaal met plezier. En dat is belangrijk ook. Per slot van rekening merkt het publiek meteen of een team lekker draait. Dat geldt voor de cassière net zo als voor de technische dienst."

Bruins riep een aantal jaren geleden zelfs een bezoekersraad in het leven, om zo op de hoogte te blijven van wat er leeft onder zijn publiek. „Je hoort van die kleine dingen, die toch belangrijk blijken te zijn. Is het gebouw schoon, verloopt de distributie van de koffie naar wens, hoe zit het met de parkeerplaatsen? Dat soort vragen blijkt onder de bezoekers te leven. We hebben een tijd geleden de klok met 'einde voorstelling' op een andere plaats gehangen omdat mensen uit de bezoekersraad daar opmerkingen over maakten. Ook voor dit soort zaken mag je je neus niet ophalen."

Hoewel Fons Bruins alleen maar oog en oor lijkt te hebben voor zijn publiek, is zijn werkweek volgens de nieuwste principes van marketingbeleid ingedeeld. Hij volgde onlangs nog een cursus om ook op dat gebied helemaal bij te blijven – 'mezelf op peil houden', heet dat in zijn terminologie. Primair blijft het programma, al geeft Bruins schoorvoetend toe dat hij er het laatste jaar te weinig tijd in heeft gestopt. „Maar vanaf nu ga ik me één dag per week met programmeren bezighouden," klinkt het haast verontschuldigend. „Het mag nooit een hap-snap programma worden, er is veel overleg nodig." Een andere dag heeft Bruins ingeruimd voor zijn personeel – „Ik wil hen laten meedenken" – daarnaast onderhoudt hij elke week intensieve contacten met de politiek en de pers. Want Bruins weet wie hij te vriend moet houden.

Een dag per week ook opereeert hij op landelijk niveau. Als lid van de VSCD (de Vereniging van Schouwburg- en Concertzaaldirecties) en de SPTC (de Stichting tot Promotie van Theater- en Concertzalen) heeft hij overal in het land contacten. „En je staat vooraan in de rij." Een opmerking die typisch kan worden genoemd voor de Heerlense schouwburgdirecteur. Hij wil de eerste, de beste zijn. Haantje de voorste zijn en victorie kraaien. Een onvertogen woord over zijn theater, een halfvolle zaal, een slechte uitvoering beschouwt hij als een persoonlijke nederlaag.

Een duidelijk gestructureerde indeling van de werkweek is volgens Fons Bruins noodzakelijk om die nederlagen zo beperkt mogelijk te houden, zeker met het oog op de toekomst. „Doe je dat niet, dan moet je vroeg of laat het loodje leggen. Er zijn van die collega's die principieel inhoudelijk blijven programmeren en verder nergens aandacht aan besteden. Ze zijn te star bezig en hebben geen oog voor de gewijzigde omstandigheden. Het zijn van die artistieke broeders die niet willen luisteren. Maar ik denk: de bomen groeien niet meer tot in de hemel. Je moet ONTzag hebben voor politici en GEzag ten opzichte van je personeel. Heb je dat niet, dan komt je voortbestaan in gevaar. Ik voorspel dat van de hondertwintig schouwburgen in Nederland er in de naaste toekomst veertig zullen verdwijnen." Maar Heerlen is daar ongetwijfeld niet bij, tenminste zolang Bruins de scepter zwaait over de cultuurtempel in het Winkbüllerijk.

Feestweek

De feestweek, met een optreden komende donderdag van Wall Street Crash als opmaat en met het concert van het Concertgebouworkest volgende week zaterdag als hoogtepunt, is een afspiegeling van het brede aanbod podiumkunsten, dat in de Heerlense schouwburg te zien is: amateur- en beroepstoneel (Expressie en Het Nationale Toneel), cabaret (Tineke Schouten), opera (Forum) en veel muziek (symfonische muziek, koormuziek van Studium Chorale en nostalgie met The Ramblers). Pratend over zijn feestprogramma, realiseert Fons Bruins zich dat hij deze dwarsdoorsnede van zijn complete programma niet gebruikt heeft in zijn publiciteitscampagne rondom de feestelijkheden. „Ik ben daarin tekort geschoten, ik heb dat niet vertaald naar mijn publiek toe." Aan zelfkritiek ontbreekt het de schouwburgdirecteur zeker niet. Nu heeft hij zijn publiciteit helemaal afgestemd op het optreden van het Concertgebouworkest. En dat is bij een toegangsprijs van honderd gulden nu eenmaal niet interessant voor àlle geregelde bezoekers van het Heerlens theater.

Maar ook na deze feestweek is er nog leven voor Bruins en zijn theater. Hoe dat er precies uit gaat zien is ook voor de directeur niet helemaal duidelijk. In het kader van de steeds geringere financiële mogelijkheden van de gemeente moet privatisering in de toekomst niet helemaal worden uitgesloten. „Privatisering, prima. Maar ik wil wel garanties dat het programma zal blijven, zoals het op dit moment is. Want: never change a winning team. Maar het zou voor ons ook een impuls kunnen zijn om ng inventiever te gaan werken. Van zo'n veranderingen kun je ook positief gebruik maken." Typisch Bruins dus.

jos frusch

De bedrijfsspion is onder ons

De man droeg geen lange regenjas, geen mysterieuze zwarte hoed en ook geen zonnebril. Hij zwaaide 's morgens naar de portier, gold als een joviale vent en ging op vrijdag gezellig een paar uurtjes met zijn collega's naar het café. Op zijn visitekaartje stond gewoon 'stafmedewerker Research en Development'. En zijn baas had nog gezegd: „Op die vent moeten we zuinig zijn. Die werkt hard. Zelfs 's avonds als we allemaal naar huis zijn, is hij nog aan de slag..."

En dat laatste was nou net waarop de directeur zich had verkeken. De o zo geprezen medewerker was opeens vertrokken, als van de aardbodem verdwenen. Taal noch teken werd er van hem vernomen, totdat de concurrerende firma twee dagen voor de presentatie van de revolutionaire kunstvezel precies dezelfde lanceerde. Compleet met publiciteitscampagne die ontzettend veel leek op degene die 'de stafmedewerker' bij het totaal verraste bedrijf had voorbereid.

Op zijn visitekaartje hád moeten staan: 'Bedrijfsspion; Medewerker van de Concurrent'...

Zo'n tien keer per jaar stopt er een directiewagen voor de deur van het zwaarbewaakte kantoorpand van de Amsterdamse detective Gerd H. Hoffmann sr. „Dan komen ze met gebogen hoofd hier binnen," zegt de Amsterdamse privé-detective over de gedupeerde directeuren van bedrijven die in Nederland het slachtoffer zijn geworden van bedrijfsspionage. Hoffmann, die al bijna dertig jaar 'aan het licht brengt wat het daglicht niet kan verdragen', heeft 33 detectives in dienst die zich bezig houden met het oplossen van deze gevallen van criminaliteit.

„Directeuren die het slachtoffer worden voelen zich vooral teleurgesteld. Ze willen niet dat het bekend raakt en gaan er dan ook zelden of nooit mee naar de politie," verklaart Hoffmann het ontbreken van deugdelijke cijfers over geconstateerde gevallen van bedrijfsspionage bij de politie en de verschillende parketten in Nederland. De directeur van het Amsterdamse bedrijfsrechercheburea schat dat hij eenderde van het totale aantal in Nederland gepleegde gevallen van bedrijfsspionage op zijn bord krijgt.

De Binnenlandse Veiligheids Dienst (BVD) is wat minder exact in zijn schatting over deze vorm van diefstal. De dienst, die sinds de verdwijning van het 'rode gevaar' naarstig op zoek is naar een nieuwe vijand, houdt zich nu bijvoorbeeld bezig met het in kaart brengen van in Nederland gepleegde bedrijfsspionage door buitenlandse bedrijven of instellingen. Daar praat men over 'enkele tientallen keren per jaar' dat ernstige bedrijfsspionage wordt gepleegd.

„Meestal zijn we er op tijd bij," zegt een naaste medewerker van directeur A. Docters van Leeuwen van de BVD die slechts bij hoge uitzondering iemand op bezoek krijgt die vermoedt te zijn uitgehoord door een spion. „In zo'n geval helpen wij een handje bij het oplossen van het incident," ironiseert de woordvoerder de actie van de Nederlandse inlichtingendienst. „In de praktijk houdt dat in dat we contra-spionage plegen en de bedrijfsspion bij een volgende afspraak met de werknemer die bij ons aanklopte ontmaskeren."

Overheidsgeld

Soms waren de bedrijfsspionnen KGB-agenten, die vervolgens ook werden uitgewezen. BVD-directeur A. Docters van Leeuwen voegde daar onlangs aan toe dat ook twee Tsjechen in het begin van dit jaar het land zijn uitgezet nadat hun bedrijfsspionage-activiteiten bekend waren geraakt.

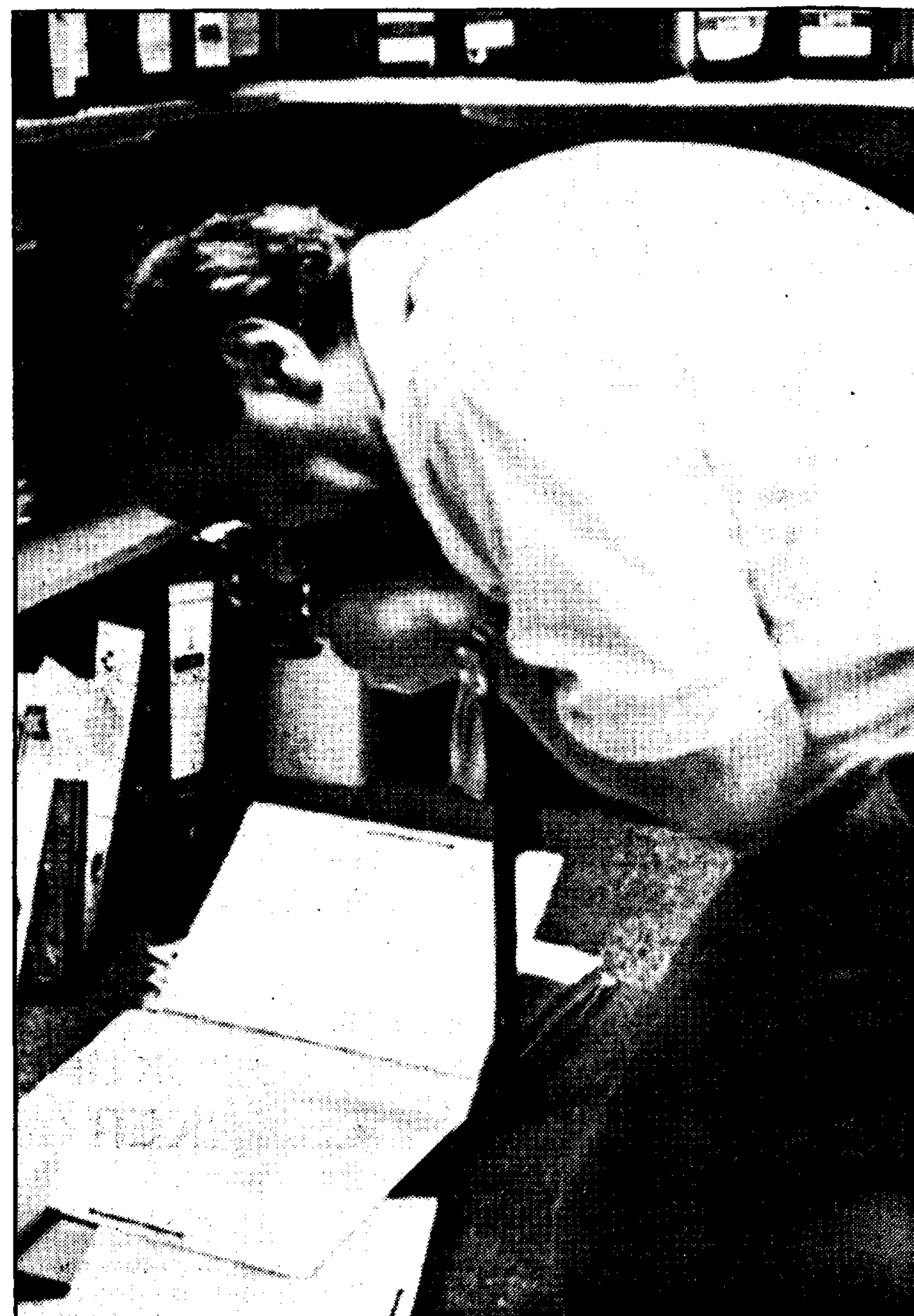
Volgens de woordvoerder van de BVD zijn de in Nederland aanwezige KGB-agenten en ook geheim agenten uit andere landen vooral geïnteresseerd in hoogwaardige informatie op het gebied van de microtechnologie, biotechnologie en plastics. In de ontwikkeling van produkten uit deze sectoren wordt jaarlijks zes miljard gulden gestopt. „Veertig procent daarvan is overheidsgeld," weet de BVD'er die daarmee meteen het belang aangeeft dat de Nederlandse staat heeft bij een goede bewaking van deze informatie.

Hij stelt dat er vijfhonderd plaatsen in Nederland zijn waar deze know-how - 'waarop we in Nederland zuinig moeten zijn' – ligt opgeslagen: „Deze informatie die pertinent niet in handen van het buitenland of buitenlandse bedrijven mag vallen, ligt niet altijd in brandkasten of afgesloten ruimtes waar niemand bij kan. Je kunt het zo gek niet bedenken. Ambtenaren of medewerkers in het bedrijfsleven nemen geclassificeerde informatie gewoon mee naar huis, of ze laten ze slingeren op hun bureau zodat een werkster de informatie zo kan meenemen. Of ze nemen ze mee in het vliegtuig waardoor het voor de bedrijfsspion hartstikke gemakkelijk wordt om er kennis van te nemen. Het zou niet de eerste keer zijn dat de spion in het vliegtuig naast de directeur zit."

Uithoren

Ook bedrijfsrechercheur Gerd Hoffmann kent de truc. „Geheimen staan bijna altijd op papier. En veel mensen binnen zo'n organisatie weten er van: accountants, directeuren, programmeurs en zelfs secretaresses. Het is de kunst deze mensen uit te horen. Dat gebeurt. En dan is er de kopieermachine. Er wordt veel te veel vermenigvuldigd, waardoor de leiding van het bedrijf niet meer weet wie er over welke informatie beschikt. Gewoon mee naar buiten smokkelen gebeurt ook nog steeds."

General Motors kan er over meespreken. Zo'n twee jaar geleden verdwenen uit de ontwerpstudio's afbeeldingen van nieuwe auto's. Voor degene die de dader van de bedrijfsspionage kon aanwijzen was een beloning van anderhalf duizend dollar weggelegd. Nog een voorbeeld: door gewone diefstal verdwenen enkele jaren geleden bontmantels bij de studio van Dior in Parijs. Ook hier bleek spionage het doel, want maanden later werden soortgelijke modellen op de markt gebracht door een concurrent.

● *Gewoon mee naar buiten smokkelen gebeurt ook nog steeds...*

En de daders? Waren ze spoorloos, werden ze nooit gevonden? „Best kans dat ze wél gepakt zijn," zegt Hoffmann. „Maar net zoals mijn Nederlandse klanten vragen ook deze opdrachtgevers ongetwijfeld discretie. Wij vangen de boef en het bedrijf regelt de rest met de concurrerende firma. Want beide hebben er belang bij dat de spionage niet aan de grote klok wordt gehangen. Het schuldige bedrijf betaalt in veel gevallen een schadevergoeding aan de gedupeerde concurrent. En zand erover."

De BVD beweert dat de meeste gevallen van bedrijfsspionage 'op tijd' bekend worden bij de geheime dienst. „Zelden of nooit constateren we achteraf dat belangrijke bedrijfsinformatie door spionnen het land is uitgesmokkeld. Meestal is de vogel nog niet gevlogen. Tot midden jaren zeventig keken we eigenlijk alleen naar KGB-agenten. Maar dat niet voldoende is hebben we geweten," aldus de BVD-woordvoerder.

Met schaamte wordt binnen BVD-kringen dan ook nog steeds teruggekeken op de 'affaire Kahn'. De Pakistaan Abdoel Kahn werd in 1977 ontmaskerd als spion. Pakistan zou door de spionageactiviteiten van deze geleerde bij onder andere Ultra Centrifuge Nederland (UCN) in Almelo beschikken over de kennis om een atoombom te maken en uranium te verrijken ten behoeve van kerncentrales. Toen de Pakistaan in 1977 niet meer van vakantie terugkeerde, kwam de zaak aan het rollen. Naaste medewerkers vermoedden jarenlang een bedrijfsspion als collega te hebben gehad. En zij kregen gelijk. Kahn werd in 1983 bij verstek veroordeeld tot vier jaar gevangenisstraf.

Enkele weken geleden viel zijn naam weer. Dit keer hield de Nederlandse overheid even haar adem in toen de speciale commissie van de VN bij een onderzoek in Irak bewijs van leggen op documenten waaruit de ondernomen stappen tot aanmaak van een atoombom bleken. Van een bijdrage van Kahn is tot grote opluchting van de regering niets gebleken.

Intelligence

Er zijn tal van manieren om de begeerde bedrijfsinformatie van de concurrent te verkrijgen. Bijvoorbeeld ook door het zenden van studenten en stagiairs. Nederlandse bedrijven waaronder Shell hebben zich daaraan wel eens 'schuldig' gemaakt. De multinational huurde marketingstudenten van de Erasmus Universiteit in Rotterdam in om in Mexico uit te zoeken hoe de afzet- en overnamemogelijkheden waren. Een zuivelproducent heeft in Zuid-Amerika Nederlandse studenten zelfs de haalbaarheid van een vestiging van een produktiebedrijf laten onderzoeken. Vraag is alleen of bij de acties sprake is geweest van bedrijfsspionage.

Voor zover het inwinnen van die gegevens op volstrekt legale wijze is gebeurd, is er geen sprake van spionage maar gewoon van een goede bedrijfsvoering. Naar Amerikaans voorbeeld hebben tal van grote Nederlandse bedrijven de laatste jaren eigen 'inlichtingendiensten' in het leven geroepen. De diensten verzamelen zoveel mogelijk informatie van de concurrent door tal van vakbladen door te pluizen, externe databanken door te nemen, industrie-experts en branche-verenigingen te benaderen en beurzen te bezoeken. Niets geheimzinnigs dus.

Turven

Van Aegon, Akzo, Douwe Egberts, DSM, Heidemij, Hoogovens, Philips, Océ, Shell, Sphinx, Stork, Wehkamp en nog ruim veertig andere bedrijven is bekend dat zij zich met deze vorm van 'concurrentie-analyse' bezig houden. Bij het verzamelen, analyseren en aanwenden van de bedrijfsinformatie van de concurrent behoort ook het houden van de wacht bij de poort van de concurrerende firma om te turven hoeveel volgeladen vrachtwagens er uit de fabriek vertrekken.

Jos Rodenberg is bestuurslid van de Nederlandse afdeling van de belangenvereniging van zogenoemde *intelligence professionals*. Dat buitenstaanders zaken als het tellen van vertrekkende vrachtauto's in verband brengen met bedrijfsspionage, ergert hem mateloos: „Intelligence professionals doen niets dat wettelijk verboden is. Bedrijven die medewerkers in dienst hebben die dit vak beheersen zouden geen verboden bedrijfsspionage hoeven plegen. Degene die dat toch doet, hoort niet in onze belangenvereniging thuis."

Vaak is het moeilijk vast te stellen of er daadwerkelijk sprake is van bedrijfsspionage en of er gewoon op een slimme manier bedrijfsgegevens van de concurrent worden ingewonnen. De detective Hoffmann: „Soms wendt een bedrijf alleen maar voor dat het een vacature te vervullen heeft. Het laat een personeelsadvertentie plaatsen voor bijvoorbeeld een hoogopgeleide technicus. Vanwege de exclusiviteit van zo'n baan komt er dus een beperkt groepje sollicitanten op af, meestal iemand van de concurrent. En dat was nu net de bedoeling. Na afloop van de sollicitatieronde blijkt er helemaal geen vacature te zijn geweest, maar is het bedrijf wel een stuk wijzer dank zij de openheid waarmee de sollicitanten antwoord gaven. Is dit bedrijfsspionage?"

jos van den camp

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

limburgs dagblad

Hij is een broer van de hôtelier bij wie we enkele malen een onvergetelijk culinair weekje doorbrachten in de onvolprezen Elzas. Aan die hôtelier had ik kenbaar gemaakt, wel eens te willen 'afdalen' naar het nederig métier van druivenplukker. En dit jaar was het zover. Plaats van handeling is St. Hippolyte, een van de 47 dorpjes aan de ruim 200 km lange 'Route du vin'. Vier dagen maakte ik deel uit van de 'plukkers-colonne' die voor *propriétaire* Jean-Paul Kientzle de oogst zal binnenhalen. Een gemêleerd gezelschap, mannen en vrouwen in leeftijd variërend van 20 tot 70 jaar. Van hôteliers tot studenten, die soms vakantie hadden opgenomen, soms ook een paar uurtjes tussen hun normale werk door kwamen. Het is vermoeiend werk, inderdaad. Maar heel mooi en rustgevend. En het heeft iets verhevens, eindelijk ook eens 'werker in de wijngaard' te zijn.

● *Tokay-druiven in een houten comporte, gereed voor transport naar de wijnpers.*

Druiven plukken in de Elzas: leerzaam avontuur

Aanleiding tot deze reis was een rondleiding door de wijngaarden en kelders van Marcel Blanck in Kientzheim, een dorpje in dit klassieke heuvelland, omsloten door een gordel van wijngaarden. Een man, bezeten van wijn en die ons dat toentertijd duidelijk liet blijken door ons te laten genieten van een achttal excellente wijnen en evenzovele gerechten.

Areaal

Begin oktober start de druivenoogst. Dit jaar officieel op woensdag 9 oktober. Vóór die datum mag niet worden geplukt, tenzij voor de Crémant d'Alsace, een goudgele wijn bereid volgens de methode Champénoise.
In tien dagen worden van 12.000 ha, het totale wijnbouwgebied, zowel met de hand als machinaal de druiven geplukt. Goed voor een jaarlijkse opbrengst van 1 miljoen hectoliter wijn. Meer dan genoeg om 140 miljoen 'flutes', de lange slanke fles, kenmerk van de Elzaswijn, te vullen.
In tegenstelling tot de wijnen, die naar de plaats van herkomst of het chateau worden genoemd, zijn de Elzasser wijnen herkenbaar aan een van de zes druivesoorten voor witte wijn: Riesling, Sylvaner, Gewürztraminer, Muscat, Tokay Pinot Gris en Pinot Blanc. Pinot Noir is de enige rode wijn uit deze streek. Enkele percelen, die constant een superieure kwaliteit leveren, mogen wel hun eigen naam dragen. De Elzas heeft precies vijftig van deze Grands Cru's.

Jean-Paul Kientzl bewerkt in totaal slechts anderhalve hectare aan de voet van de Haut-Koenigsbourg. Een deel van de oogst wordt verkocht aan de wijnhandelaar. De rest wordt in eigen beheer verwerkt en levert zo'n 8- tot 10-duizend flessen wijn van goede kwaliteit.

De druivetrossen worden bij Jean-Paul met de hand geplukt, een arbeidsintensief proces. Gewapend met overall, rubber laarzen en regenkleding en in gezelschap van de 70-jarige Audile Kientzl, de moeder van Jean-Paul, ging ik dus woensdagmorgen in alle vroegte naar de plaats van samenkomst. Na kennismaking met mijn collega-plukkers vertrokken we in een 17 jaar oude Citroën-camionette naar de wijngaard even buiten St.Hippolyte. Ter plaatse kregen we allen een klein maar vlijmscherp snoeischaartje, het belangrijkste gereedschap bij de oogst.

'Vuilen'

Begonnen wordt met het plukken van de Riesling, de witte-wijnaristocraat. De geelgroene bessen geven een wijn met een fijn en fruitig bouquet, rijk aan smaakstoffen met een zweem van rijpe perziken. Een wijn met een natuurlijk en harmonisch evenwicht tussen fijn zoet en fruitig zuur.

Naar mijn smaak zou menige tros zijn blijven hangen omdat ze onooglijk en beschimmeld waren. Oorzaak van dit 'vuilen' was de overvloedige regen enkele weken voor de oogst. De druiven kregen na een landurige droogte te snel en te veel vocht te verwerken, met als gevolg openbarsten van de bessen en het verlies van het sap langs de druiventros. Maar voor de oogst bleek dit geen bezwaar.

In de Elzas zijn de wijnstokken in de zogenaamde haagcultuur aangeplant. Dat wil zeggen in lange rijen achter elkaar, die de ranken beschermen tegen te snelle afkoeling. Dit in tegenstelling tot de solitaire aanplant in zuidelijke en warme wijngebieden in Frankrijk. Daar moet de wijnstok vrij staan zodat de schaarse wind voor enige koelte kan zorgen.

Aan weerszijden van zo'n 'haag' worden door twee plukkers 10-12 trossen losgeknipt en gedropt in plastic emmers, die leeggestort worden in de 'comportes' of 'cuves', open houten of plastic vaten met een inhoud van 200-225 kilo druiven.
Nog niet zo lang geleden droegen de plukkers een trechtervormige cuve op hun rug en moest de inhoud vooroverbuigend en op een ladder staand in de grotere cuves gestort worden. Een moeizame arbeid, die een aanslag pleegde op de lichamelijke conditie van de plukker.
Maar de voortschrijdende techniek is ook in deze branche doorgedrongen. Een hydraulische lift achter een tractor tilt nu de gevulde container op de platte wagen. Zijn de acht vaten vol, worden ze onmiddellijk afgevoerd naar de wijnhandelaar, die ze verwerkt.
De eerste pluk duurt vier uur, onderbroken voor een 'koffiepauze' van een kwartiertje voor het nuttigen van een stuk vers knapperig stokbrood met kaas of ander beleg en weggespoeld met een goed 'glas' wijn. Tot twaalf uur wordt iets meer dan drie ton druiven geplukt.

Tweede ronde

Geluncht wordt in de tot 'cantinewagen' omgebouwde camionette.

De sobere maaltijd van stokbrood met vlees- en kaasbeleg, wordt rijkelijk overgoten met witte en rode wijn van het huis. Ter afsluiting nu wél een kop koffie, maar mét een flinke scheut Marc de Gewürztraminer, een destillaat van deze kleine zoetsappige druif.

Daarna start voor de tweede ronde. Er moeten nog drie rijen geplukt worden. Halverwege de middag is ook dit karwei geklaard en rijden we naar een volgende locatie voor het oogsten van de Sylvaner. De wijn van deze druif levert een oprechte, pretentieloze wijn, die eigenlijk op elk moment van de dag goed smaakt. Staat de Sylvaner er warmpjes bij op een gunstige bodem, dan kan de vrucht een krachtige wijn van grote allure produceren.
Aan de Sylvanerwijnstokken blijken betere trossen te hangen. Tegen half zes is het 'einde werktijd' en rijden we terug naar ons uitgangspunt; het bedrijf van Jean-Paul. Emmers en cuves worden zorgvuldig schoongespoten om de volgende dag weer voor de pluk te kunnen gebruiken.

Öchslegehalte

De volgende dag worden ruim twintig rijen Auxerrois geplukt, een hoogblonde ietwat ovalige druif. Een plezierig zuur in de druif zorgt voor een frisse wijn, die tamelijk krachtig is en iets rijker bouquet heeft dan de wijn van de witte Pinot-druif.
De oogst van die dag wordt dezelfde avond verwerkt tot most. De druivetrossen werden met steel en al in een grote trechter gestort, waarin ze tussen twee tegen elkaar indraaiende getande rollen worden gekneusd. Via een flexibele kunststof buis met een diameter van 10-12 cm wordt dit mengsel in de cilindervormige pers gepompt. Zodra die tot de rand gevuld is worden de luiken gesloten en kan het persprogramma beginnen. Onder deze roterende cilinder hangt een fijnmazige zeef die de grofste ongerechtigheden moet opvangen.

Reeds na enkele omwentelingen van de pers wordt het Öchslegehalte, de dichtheid van de most door suiker, bepaald. Deze meting berust op het feit dat een suikeroplossing zwaarder is dan water. De door ons geoogste Auxerrois had een Öchslegehalte van 79°, omgerekend een alcoholpercentage van bijna 10 procent.
Het resultaat van deze persing: ruim 1.200 liter Pinot Blanc 1991, die vanuit de pers werden overgepompt in een stalen tank, waarin alle ongerechtigheden bezinken totdat de wijn helder en gereed is om op fust te zetten.
Dit reinigingsproces wordt versneld door toevoeging van een vastgestelde hoeveelheid Special Calcium Bentonit Granolit. Dit mineraal absorbeert de in de most aanwezige eiwitten en andere schadelijke stoffen.

● *In de Elzas wordt de rode Chasselas-druif grotendeels gebruikt voor de 'Edelzwicker'.*

Dezelfde procedure herhaalt zich die vrijdag met de Tokay- of Clevner-druif. Een oudroze druif met een fijne zoetheid in de smaak. Deze wijn is op slag herkenbaar aan het gulle bouquet, met een aangename en soms zelfs lieflijk zwoele neus. Een krachtige wijn, vol en goudkleurig. Bij de persing 's avonds wordt een Öschlegehalte gemeten van 70° = 9 procent alcohol.

Jean-Paul is tevreden. Evenals Marcel Blanck in Kientzheim en Hubert Trimbach in Ribeauvillé, verwacht hij dit jaar een goede tot zeer goede oogst.

Machinaal

Het ambachtelijk druiven plukken wordt schoorvoetend verdrongen door de ontwikkeling en het gebruik van volautomatische plukmachines. Apparaten die nog het meest op een rijdende portaalkraan lijken. Dat is [illegible] over de wijnstokken te rijden. Verticaal en horizontaal bewegende naalden schudden de bessen los, zodat de lege tros aan de struik blijft hangen. Een ononderbroken ketting met bakjes vangt de druiven op en stort ze in een grote open container. Een dergelijke machine bewerkt in één dag hetzelfde areaal als een ploeg plukkers in een aantal dagen. De machines zijn echter kostbaar. Reden waarom een dergelijke investering door meerdere wijnboeren gezamenlijk wordt gedaan. Een ander nadeel is dat ze nog niet inzetbaar zijn in steile hellingen.
Daarnaast verschillen zelfs deskundigen van mening over de kwaliteit en het karakter van de aldus geoogste wijnen. Voorstanders van de mechanisering beweren dat de wijn zuiverder en daardoor kwalitatief beter wordt. Tegenstanders daarentegen vinden dat de wijn aan karakter en smaak verliest, omdat het aroma van de steeltjes ontbreekt.

De techniek, de oude persen en de grote wijnfusten zijn in de loop der jaren verbeterd. De goede kwaliteit van de wijn is echter het bewijs van de liefde en de zorg waarmee de wijnen uit deze streek worden omringd. Dat merk je pas goed als je je zelf hebt ingeschakeld in het produktieproces.

Conditie

Druiven plukken vereist een goede lichamelijke conditie. Psychisch echter kom je tot rust. Het is hard werken, dat wel, tegen een redelijke vergoeding. Na gedane arbeid kun je dan ook volop genieten van de voortreffelijke wijnen en tongstrelende streekgerechten als choucroute (zuurkool), foie gras (ganzelever) en de pikant sterk gekruide Meschterkas (Munsterkaas).

En dan maakt het niet zoveel uit dat je nog enkele dagen na terugkeer wat voorzichtig moet zijn met overeind komen uit een zittende houding...

door

huub meijer

● *De gekneusde Tokay-druiven worden in de cilindervormige wijnpers gepompt.*

● *Hydraulisch wordt de volle 'comporte' door Jean-Paul op de platte wagen getild.*

ander-zijds

Revolutie

[illegible]

Pornosterren hebben nog niet kunnen overtuigen, maar er is hoop. En wel uit Nederland. Een serieuze historicus, Bruno Wanrooij, die een studie heeft gewijd aan de geschiedenis van de seksualiteit in Italië, verschijnt met de regelmaat van de klok op de Italiaanse televisie om uit te leggen waarom Italianen zijn zoals ze zijn. Misschien dat het helpt.

eelco van der linden

mv DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Limburgs Dagblad BINGO

Elke week ruim ƒ10.000,- aan prijzen!

Prijswinnaars spelronde nr. 8

M.	Brassé	Akerstraat Noord 108	Hoensbroek	ƒ 5000,-
J.	Schaefer	Mgr.Mannensstraat 15	Merkelbeek	ƒ 500,-
J.	Oosthof	Kampstraat 15	Kerkrade	ƒ 500,-
A.	Bonten	St. Nicolaasstraat 5	Simpelveld	ƒ 400,-
J.	Rutten	Tenierstraat 8	Geleen	ƒ 200,-
J.	Michiels	Merkelbekerstraat 33	Brunssum	ƒ 200,-
L.	Franken-Doek	Kempstraat 24	Brunssum	ƒ 200,-
J.	Hollander	Hoofdstraat 285	Landgraaf	ƒ 200,-
M.	v.d. Heuvel	Beuteweg 25	Landgraaf	ƒ 200,-
R.	Wolffs	Valeriusstraat 5	Heerlen	ƒ 200,-
M.	Steinen	Op de Winkel 3	Landgraaf	ƒ 200,-
M.	Vaessen	Brunahildestraat 30	Brunssum	ƒ 200,-
T.	Broekhoven	Everstraat 62	Einighausen	ƒ 200,-
J.	Bruggeman	Plataanstraat 32	Heerlen	ƒ 100,-
C.	Peters	Permstraat 29	Heerlen	ƒ 100,-
A.	Cremers	Hertogstraat 5	Heerlen	ƒ 100,-
H.	Farinaccio	C. Quixstraat 9	Hoensbroek	ƒ 100,-
K.	Stoffer	Gerardusstraat 12	Munstergeleen	ƒ 100,-
L.	Snijders	Schoolstraat 21 c	Landgraaf	ƒ 100,-
L.	Hanssen	Begoniastraat 11	Schinveld	ƒ 100,-
M.	Pijpers	Akkerheide 25	Kerkrade	ƒ 100,-
J.	Rieteco	Moltweg 46	Landgraaf	ƒ 50,-
M.	Hanssen	Mgr. Paredisstraat 13	Landgraaf	ƒ 50,-
A.	Grit	Mesdagstraat 133	Heerlen	ƒ 50,-
M.	Wrobel	Azaleastraat 44	Geleen	ƒ 50,-
M.	Corstjens	Trichterweg 43	Brunssum	ƒ 50,-
M.	Ruitenbeek	St. Jozefstraat 41	Kerkrade	ƒ 50,-
G.	Gomez	Brandstraat 105	Simpelveld	ƒ 50,-
J.	van Liere	dr. Huntjensstraat 11	Ransdaal	ƒ 25,-
T.	Sauren- Essers	Pr. Margrietstraat 3	Gulpen	ƒ 25,-
K.	Papenborg	Laurastraat 99	Eygelshoven	ƒ 25,-
P.	Vaessen	Rect. Meusenstraat 32	Landgraaf	ƒ 25,-
M.	Offermans	Aldenhofstraat 50	Hoensbroek	ƒ 25,-
A.	Tumulero	Pronsebroekweg 5	Heerlen	ƒ 25,-
Z.	Leendenberg	Vijverstraat 43	Brunssum	ƒ 25,-
J.	van Steyn	Schrieversheideweg 41	Heerlen	ƒ 25,-
F.	Schaefer	Mgr. Mannensstraat 15	Merkelbeek	ƒ 25,
G.	Voncken	Min. Ruysstraat 92	Bocholtz	ƒ 25,-
M.	v.d. Voort	A. Brouwersstraat 54	Kerkrade	ƒ 25,-
L.	Bothmer	Wolfshoofdplein 19	Hoensbroek	ƒ 25,-
J.	Hoogen	St. Jansstraat 49	Hoensbroek	ƒ 25,-
R.	Odekerken	Akerstraat 150 D	Kerkrade	ƒ 25,-
A.	Sulman	P. Breughelstraat 15	Heerlen	ƒ 25,-
J.	Housen	Schoutstraat 36	Kerkrade	ƒ 25,-
S.	Knoben	Hayweghenstraat 42	Stein	ƒ 25,-
J.	v.d. Hoven	Beatrixweg 13	Epen	ƒ 25,-
W.	Simons	Wagenaarstraat 26	Geleen	ƒ 25,-
H.	Greveling	Dadelstraat 4	Heerlen	ƒ 25,-
M.	Pelzer	Keizerstraat 40	Brunssum	ƒ 25,-
D.	van Kan	Fossielenerƒ 786	Heerlen	ƒ 25,-
G.	Essers	C. de Wettstraat 9	Heerlen	ƒ 25,-
A.	Kooistra	St. Barbarastraat 28	Nuth	ƒ 25,-
M.	Paulissen	Tuddernderweg 118	Sittard	ƒ 25,-
H.	van Hout	A. Cuypstraat 87	Heerlen	ƒ 25,-
T.	Bogman	Gulperweg 30	Oirsbeek	ƒ 25,-
M.	Savelberg	Merodelaan 14	Wylre	ƒ 25,-
P.	Latten	dr. de Visserstraat 20	Heerlen	ƒ 25,-
J.	Collaris	Hobbelrade 95	Spaubeek	ƒ 25,-
R.	Straten	Boerhavestraat 14	Heerlen	ƒ 25,-

Hoofdprijswinnaar Martin Brassé tegen collega-chauffeurs:

'Jullie wisten het'

HOENSBROEK - Last but not least. Martin Brassé in Hoensbroek won in de laatste bingoronde de hoofdprijs. Vijfduizend gulden waarop hij geen moment op bedacht was geweest. Natuurlijk wekt een volle kaart verwachtingen en natuurlijk grijp je dan de telefoon om de heuglijke melding te doen. Maar dat het donderdagmiddag zó goed zou uitpakken! "Dit had ik absoluut niet verwacht", zei Martin in het bijzijn van alle collega's en werkgever van het taxibedrijf Rotax aan de Hoofdstraat.

"Maar jullie wisten het", sneerde de winnaar goedmoedig naar de andere chauffeurs die of even waren gebleven na hun dienst of zelfs speciaal van huis teruggekomen waren naar het bedrijf om de prijsuitreiking vooral niet te missen.

Daarvoor had Rotax-eigenaar Leo Romgens wel gezorgd. Iedereen, behalve Martin, kreeg op een gegeven ogenblik een briefje onder zijn neus geschoven met het simpele opschrift: 'BINGO voor Martin'. Zes uur uitreiking'. "Ik moest dat wel op die manier doen", vertelde Leo Römgens omdat Martin vandaag in de centrale zat om de telefoon te bedienen. „En die centrale is maar een paar meter van mijn kantoor verwijderd."

Römgens was op zijn beurt weer gebeld door het bingoteam. "Frappant vond ik daarbij dat Martin het telefoontje van de krant zelf aannam en doorverbond met mij. Hij had echt niets in de gaten!"

Dat was trouwens niet zo verwonderlijk want Martin had het nogal druk gehad. In de centrale haperde de mobilofoon en zelf moest hij ook nog met de taxi op pad. Tussendoor had hij nauwelijks tijd om aan een prijs te denken. Laat staan aan een hoofdprijs.

● *Martin Brasse weet precies waar het geld heen gaat.* Foto: Klaus Tummers

Die verwikkelingen vooraf zijn aardig, maar wat tenslotte telt is de gewonnen prijs. Een deel van het geld gaat Martin Brassé besteden aan zijn grote passie. Dat is de wielrennerij. Hij is de man achter de schermen van de jaarlijkse Omloop van de Mijnstreek. Een grote wedstrijd voor amateurs die landelijke bekendheid heeft. "Door het wegvallen van enkele sponsors hebben wij een een gat in onze begroting. Vandaar dat dit geld mooi van pas komt."

Ruud, de jongste zoon van werkgever Leo Romgens, herinnerde zich plots een belofte van Martin. "Ik zou toch honderd gulden krijgen als u de hoofdprijs zou winnen?" Martin wel in voor een grapje, hield de knul een briefje van duizend voor en vroeg quasi ernstig: "Kun je wisselen?"

Goede akoestiek draagt bij aan prettig woonklimaat

Interieur moet goed in het gehoor liggen

e hadden het allemaal mooi epland. Een tegelvloer, laellen voor de ramen en rakke, nieuwe meubels. Ze onden het er ook prachtig itzien, alleen ontbrak er iets. eluiden klonken zo vreemd, en beetje hol. Akoestiek in de uiskamer is iets waar de neeste mensen niet bewust ij stilstaan. Toch is ze bepaend voor een aangenaam leeflimaat in huis.

koestiek wil eigenlijk niets anders eggen dan de manier waarop geluien in een ruimte klinken en woren verspreid. Of je een vertrek vaart als aangenaam, heeft vaak et zoveel met de akoestiek als met e inrichting te maken.

n een lege ruimte die bestaat uit arde materialen en rechte vlakken, linkt het geluid hard en schel. enk maar aan de radio die aantaat in een huis dat nog in aanouw is, of aan een overdekt zwemad, waar vaak een kakefonie van almende geluiden ontstaat.

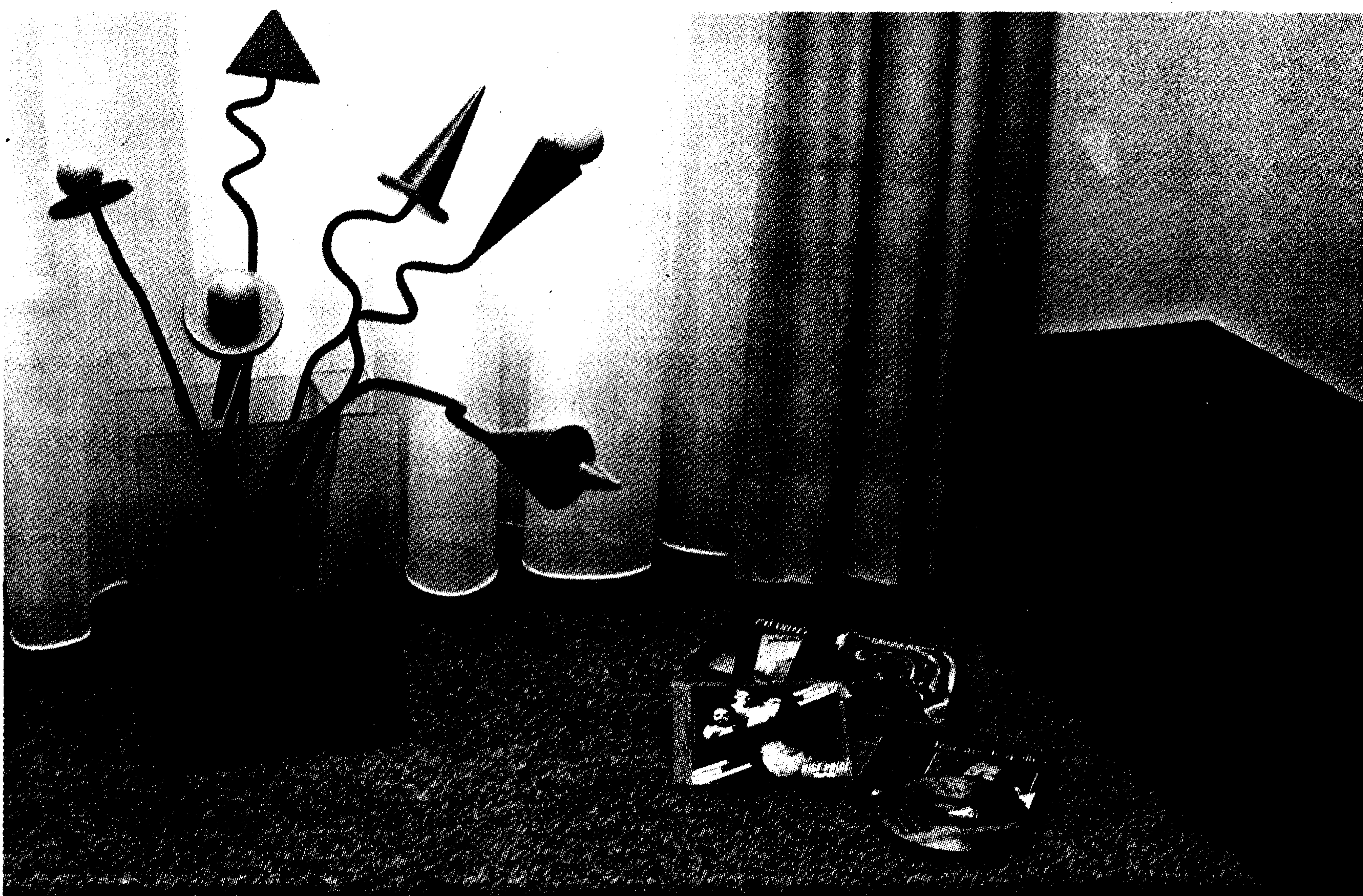
n een theater of concertgebouw aarentegen vind je zachte vloerbeekking, dikke velours gordijnen, net stof beklede zitplaatsen en aak ook nog met textiel beklede vanden. Zachte materialen dempen n absorberen geluid, dat daardoor eel prettiger klinkt.

huis werkt dat niet anders. Het ierboven beschreven stel voelde ich een stuk prettiger in hun huis adat het 'aangekleed' was met loerkleden en gordijnen. Bij glade harde materialen zijn 'geluidempers' in huis geen overbodige uxe. Anders kan het gebeuren dat e autoradio van een paar honderd ulden mooier klinkt dan de hifinstallatie van duizenden guldens huis, omdat de auto een besloten estoffeerde ruimte is, waardoor nuziekklanken voller en warmer linken.

Loopgeluiden

Ook stemmen en loopgeluiden doen in een gestoffeerde ruimte minder hard aan omdat ze worden gedempt en geabsorbeerd door het tapijt, de gordijnen en meubelstoffering. Harde materialen weerkaatsen het geluid en transporteren het naar vertrekken die ernaast, eronder of erboven liggen.

Menige verstandhouding tussen buren wordt verstoord door geluidoverlast. In veel gevallen zou een zacht tapijt of gordijn al wonderen doen. Hoe dikker het gordijn en hoe meer plooien, hoe beter het in dat opzicht werkt. Over bouwkundige maatregelen om geluidsoverlast tegen te gaan, kan men bij de Nederlandse Stichting Geluidhinder advies inwinnen.

● In een kamer met vloerbedekking en gordijnen klinkt muziek heel wat mooier dan in een kale ruimte.

Nieuwe plant op tentoonstelling

Er is een fonkelnieuwe kamerplant op komst: Homalomena 'Emerald Gem', die voor het eerst te zien is op de Bloemenvaktentoonstelling dit weekeinde. De welluidende cultivarnaam van deze nieuwelinge geeft aan dat ze prachtig smaragdgroene bladeren bezit. Ze zijn ovaal van vorm en 'gesteeld'. De plant wordt door de kweker aangekondigd als een sterke potplant, die met matig water en weinig licht genoegen neemt. Een makkelijke huisgenoot dus.

De Homalomena behoort tot de aronskelkachtigen. Sommige soorten lijken veel op de Dieffenbachia, die echter een hoge stengel of zelfs stam kan vormen. Daartoe is Homalomena niet in staat. De bakermat van het geslacht ligt zowel in Azië als in Zuidamerikaanse landen zoals Costa Rica en Colombia.

Deze noviteit is dit weekeinde van 9 tot 18 uur te zien in de Bloemenveiling van Aalsmeer, waar dan de Bloemenvaktentoonstelling wordt besloten met twee publieksdagen. Er valt te genieten van fantastische staaltjes van bloemsierkunst. Het nieuwste op het gebied van bloemen en planten wordt er geëxposeerd.

Er is er speciaal voor de consumentenbezoekers een 'plantendokter' aanwezig, waar je met kwakkelende kamerplanten terecht kunt. Verder is er voorlichting op allerlei gebied, zoals het kweken van bonsais, orchideeën en vleesetende planten. De toegangsprijs is tien gulden, kinderen 7,50 gulden.

Huisdieren en planten gaan goed samen

Honden en katten brengen gezelligheid en 'aanspraak' in huis. Daarom zijn huisdieren gewild gezelschap. Net als onze bloemen en planten. Uit een onderzoek naar het samengaan van huisdieren en sierteeltprodukten in huiskamers is gebleken dat er per Nederlands huishouden gemiddeld veertien groene planten, vier bloeiende planten en vier cactussen staan. En daarnaast houden we er zo'n achttien miljoen vogels, katten, vissen en knaagdieren op na. Dus per huishouden komt dat neer op drie dieren en 22 potplanten.

Deze statistische gegevens bewijzen, zo op het oog, dat dieren en planten dus goed samengaan. Maar toch is het uitkijken geblazen. De vissen, de witte ratten en de cavia's even buiten beschouwing latend, bepalen we ons tot de honden en katten, met wie we immers de meeste aanspraak hebben. Bekend is dat honden en katten graag aan bepaalde planten knagen. Waarom ze dat doen? Om hun maag te reinigen. Ze likken zich om de vacht schoon te maken en krijgen daarbij haartjes, stof en ander ongewenst spul naar binnen. Kort nadat ze aan de planten gevreten hebben spoeden ze zich naar buiten om door braakbewegingen de haren en dergelijke kwijt te raken.

Als u ervoor zorgt dat hond of kat buiten gras kan kauwen, dan zullen ze van uw parapluplant, asperge of graslelie afblijven. Dat zijn de planten waarnaar de speciale belangstelling van uw viervoeters uitgaat. Die interesse kunt u verleggen door een flinke graszode in een bak te planten en die zo nodig met water fris en groen te houden. Dit is vooral raadzaam voor flatbewoners, die de graspol op een balkon kunnen zetten. Af en toe het gras eens vernieuwen is aan te raden.

Plantenbak

Het is vervelend als een huisdier zijn hoop deponeert aan de stam van uw gatenplant. Een katteplas is natuurlijk ook niet goed voor de plant, evenmin als voor de hygiëne in huis. Dek daarom de aarde af met grof grind of hydrokorrels. Groen geplastificeerd gaas boven de aarde aanbrengen is ook een mogelijkheid. Bij aanschaf van planten kunt u er ook aan denken om planten te kopen die zonder grond groeien, dus in hydrocultuur.

● Als de hond af en toe buiten gras kan eten, zal hij van de kamerplanten afblijven. Archieffoto

Katten slaan hun omgeving graag gade vanaf een hoog punt. Daarom is de vensterbank een populaire uitkijkpost voor die dieren. Ruim daarop dan ook een eigen plekje in voor de poes, temidden van planten. Zet die in stevige potten of in één grote bak die Minet niet omver kan smijten als ze in vervoering raakt wanneer de kater van de buren passeert.

Planten, huisdieren en mensen vormen een samenleving van geven en nemen. Van overleg eveneens, want er zijn enkele kamerplanten die giftige stoffen bevatten. Daar merk je niets van, zolang ze maar niet gekneusd of afgebroken zijn. Wolfmelkachtigen, zoals de kerstster, toveren een wit melksap te voorschijn wanneer een blad of stengel breekt. Op de menselijke huid kan dit vocht vervelend inwerken. In de oleander kan de hond om soortgelijke redenen ook maar beter niet zijn tanden zetten. En leer uw poes af om van de kamerklimop af te blijven.

Dat geldt wel heel sterk voor de Dieffenbachia's die zoveel huiskamers dieren. Het sap van die planten bevat namelijk calciumoxalaatkristallen, die zo scherp zijn als glassplinters en die in de tong vast blijven zitten. Tijdelijke verlamming van het spraakvermogen is bij de mens het gevolg van die vergiftiging. Druppels van het sap werken irriterend op de huid, zodat blaarvorming kan optreden. Pas dus ook op met kleine, zich nog kruipend voortbewegende kinderen, houd ze buiten het bereik van de Dieffenbachia. Nu hoeft u planten die een bepaald risico geven natuurlijk niet meteen buiten de de deur te zetten.

Het is eenvoudig een kwestie van leren samenleven. Wat kinderen betreft hoort dit in het bekende rijtje van: afblijven van elektriciteit, gas, vuur, flessen en pillendoosjes.

Zelf voordelig 'winterschilderen'

Buitenschilderwerk doe je in de zomer, en binnen schilderen in de winter. Dat is de algemene, simpele regel die door het nu al een aantal jaren bestaande 'instituut' van de Winterschilder met een aantrekkelijke subsidie op de mankosten onderlijnd wordt. Voor wie er tegenop ziet om zelf de kwast ter hand te nemen en het karwei ook liever niet aan de handige buurman toevertrouwt, is die subsidie op het winterse binnenschilderwerk heel aantrekkelijk. Maar de rekening bestaat desondanks voor verreweg het grootste deel uit arbeidskosten.

Als je zèlf 'winterschildert' ben je aanzienlijk voordeliger uit: alleen de prijs voor de verf, enkele goede kwasten en bijkomende hulpmaterialen hoeven uit de portemonnee getrokken te worden.

Schilderen is, als je het goed wilt doen, niet zo maar een kwestie van 'er even een kwastje overheen zetten'. De juiste techniek, de keuze van de voor hun doel geschikte materialen (verf, beits, kwasten), die bepalen de kwaliteit en duurzaamheid van het werk. Koop de spullen bij voorkeur in een zaak waar je nog een echt deskundig advies krijgt.

De meeste binnenhuis-schilderklussen bestaan uit het overschilderen van oude verf. Met nieuw, nog onbewerkt hout heb je minder problemen, behalve dan met sterk harshoudende houtsoorten zoals grenen. Die ruiken wel heel lekker naar kerstbomen, maar pas op! De harsknoesten kun je het best eerst, schrapend met een mes, 'uithalen' en de taaie, gele hars met terpentine verwijderen. Wil je het werkelijk helemaal goed doen, ga dan na die bewerking niet meteen het hele oppervlak in de grondverf zetten, maar isoleer eerst die behandelde plekken met een goede hardingvernis. 'Verzegelen' wordt dat ook wel genoemd. Wanneer die vernis uitgehard is kan het schilderen van het nieuwe hout (gronden, voor- en aflakken) beginnen.

Kleurbeits

Wanneer je echter de afwerking in een modieuze kleurbeits zoekt, lak dan eerst voor met een transparante beits van dezelfde soort (merk). Krassen en deuken in het hout absorberen namelijk meer kleurbeits en dat wordt zichtbaar in lelijke 'sporen'. De blanke voorbeitslaag isoleert die plekken en maakt ze na de eindafwerking onzichtbaar.

Bij binnenschilderwerk gaat het vaak om houtwerk (deuren, ramen, kozijnen) die met de buitenlucht in verbinding staan. Onder dhz-schilders leeft het misverstand dat je dan eerst de buitenkant moet verven. Dat is echter niet waar; hout bevat ook als het helemaal droog lijkt een zeker vochtpercentage en dat moet naar buiten toe kunnen verdampen. Vaak wordt ook 'vergeten' de vlakke onder- en bovenkanten van deuren en ramen te schilderen, onder het motto 'dat zie je immers toch niet!' Maar juist die onafgewerkte vlakken trekken vocht aan en gaan op den duur het schilderwerk (en het hout) bederven.

Op meubels ontstaan gemakkelijk vlekken en kringen van glazen en kopjes. Alcohol, vruchtesap en koffie laten hun sporen na. Reinigingsmiddelen halen die wel weer weg, maar tasten ook de vernislaag op zulke oppervlakken aan. Je kunt ze dan ook het beste van een 'harde' afwerking voorzien. Met bijvoorbeeld Sapturane Gloss of Satin Varnish (Levis) of Trae-Lyx van Bichemie Coatings. Dat zijn niet zo algemeen bekende, maar wel heel sterke en ook betaalbare produkten die de verfvakhandel in huis heeft.

Tijd

Neem voor binnenschilderwerk de tijd. Wacht maar liever een dag alvorens de volgende laag aan te brengen. Over een nog 'verse' laag heen schilderen is niet goed. Zorg er ook voor dat kale plekken vooraf behandeld worden, en pas als die droog zijn het totale oppervlak verven. Schilder zo snel mogelijk, met een niet te 'vette' kwast. Blijf niet te lang in de verf strijken. Doe je dat wèl, dan krijgt de laklaag geen kans om goed te vloeien.

Oude verf moet eerst gecontroleerd worden op losse plekken. Die krijg je echt niet vast met een nieuw verflaagje. Sterker nog: het gewicht van de nieuwe verffilm maakt die barsten des te duidelijker zichtbaar. Haal de niet goed hechtende oude verf dus weg (schuren), zet er grondlak op en als dat nodig is ook nog met sneldrogende lakplamuur glad maken.

Dat schuren tussendoor is wel het vervelendste deel van het werk. Het levert stof op en het lijkt zo 'onnozel'. Maar juist dat binnenschilderwerk heeft die zorg nodig omdat het eerder ter verfraaiing dan (zoals bij buitenwerk) ter bescherming dient. Stofwolken bij het schuren zijn te voorkomen door waterproof schuurpapier te gebruiken, dat steeds nat gehouden wordt. Daarbij ontstaat slijpsel dat de kleine poriën in het verfoppervlak vult en daardoor een gladder oppervlak bewerkstelligt.

Wanneer oude glansverflagen overgeschilderd worden moet die 'opperhuid' eerst dof geschuurd worden, maar in dit geval niet 'in het nat' schuren.

Ontvetting met liefst handwarm water waarin een fikse scheut ammonia is gemengd is zeker geen overbodige maatregel. De staat waarin het oude schilderwerk verkeert vormt het uitgangspunt voor de methode die gevolgd dient te worden.

De penetrante geur van verf op basis van oplosmiddelen weerhoudt je er vooral in het winterseizoen van om binnenshuis aan het schilderen te gaan. Met de komst van de acrylverven is dat probleem opgelost. Ze zijn wel een stuk duurder, maar de voordelen wegen daar ruimschoots tegenop. De 'film' van acrylverf vloeit mooi strak en vooral bij de populaire lichte tinten is het vergelingsverschijnsel dat de 'oude' verven kenmerkt afwezig. Acrylverven blijven jarenlang mooi op kleur. Deze verfsoort kan men met water verdunnen en de kwasten kunnen onder de kraan worden schoongemaakt. Doe dat echter wel meteen na het karwei, want een in acrylverf uitgeharde kwast is heel moeilijk weer schoon en zacht te maken.

Warmwatervoorziening op verwarmingsketel

Warm water op elk gewenst moment en uit elke kraan is tegenwoordig een normale voorziening. Wanneer een bestaande apparatuur niet meer aan een langzamerhand toegenomen verbruik en aan voldoende comfort voldoet, kan de ketel van de centrale verwarming op eenvoudige wijze worden uitgebreid met een door Daalderop ontwikkelde warmwatervoorziening die voor vrijwel alle keteltypes, zonder ingrepen in de elektrische bedrading, geschikt is.

Zelfs wanneer de ketel eigenlijk een te geringe capaciteit heeft kan de CV-Box zijn dienst bewijzen omdat hij via een schakelklok de boiler op elk gewenst tijdstip aan het opwarmwerk kan zetten. De boilerketel en de warmtewisselaar van zijn puur koper gemaakt. Omdat cv-ketelruimten vaak erg krap bemeten en onhandig zijn ingedeeld, is het slimmigheidje van Daalderop dat het toestel zowel hangend als staand gemonteerd kan worden, met de aansluitingen aan onder- of bovenkant, een extra pluspunt.

De boiler wordt via een inlaatcombinatie op de koudwaterleiding aangesloten en hij kan verschillende tappunten van warm water voorzien. Daarmee zijn de eigenschappen van voorraad- en van de doorstroomtoestellen in de 'box' handig gecombineerd.

Informatie: Daalderop, Tiel, tel. 03440-10854.

Limburgs Dagblad woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966

Voor méér resultaat

Postbus 3100, 6401 DP Heerlen, Fax 045-739364

Afcent International Housing Office

Zoekt onmiddellijk als bemiddelaar huizen voor verhuur (rij-, duplex- en vrijstaande huizen).

Kandidaten beschikbaar

ƒ 1.000,-/ƒ 2.500,-.045-262862/262017.04493-7416/7345

Werkend echtpaar vraagt woonhuis te huur vanaf HOENSBROEK tot Geleen. Huurprijs tot ƒ 1.000,-. Tel. 045-726349.

Te huur gevr. in Zuid-Limburg riant WOONHUIS met minimaal 4 slaapk. ingaande 1-'92. Bel tijd. kant.uren 045-464008.

Te huur of te koop gevr. door ouder echtpaar (semi) BUNGALOW, ligging tot 10 km rond Hoensbroek. Br.o.nr. B-9722, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Wij (2 werkende vrouwen met 10-jarig kind) zoeken met spoed EENGEZINSWONING. Huur plm. ƒ 700,- p.mnd. Br.o.nr. B-9734 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Hrl.

Comf. WOONRUIMTE gez. in ruime omgev., Kerkrade/Heerlen, hoge huur en borg geen bezwaar, voor heer, Br.o.nr. B-9758, L.D., Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Gezocht APPARTEMENT in Sittard v. jong stel HBO opl. tot plm. ƒ 650,- p.mnd. Tel. 038-210683 (na 18 uur) of 045-727287 (weekend).

Jong stel (academ.) zoekt ruime huurwoning in regio SITTARD, tot ƒ 1.200,-. 020-6466012.

ƒ 2.500,- BELONING particuliere eengezinswoning met tuin in Kerkrade event. ruilen met flat. 045-464438.

Te huur gevr. woning in omg. UBACHSBERG, Simpelveld of Bocholtz. Tel. 045-444117.

Zonnige woon-/werkruimte, voor ontwerpster, plm. 60 m2, max. huur excl. ƒ 750,-, tot 8 km rond VALKENBURG. Br.o.nr. B-9760 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

KAMER gez. in Maastr. tot ƒ 450,-, voor nette werkende jongeman. 045-462358.

Te huur aangeboden:

Heerlen-Centrum Kantoorruimte

(op eerste en tweede etage)
3 kamers, keuken, archief en zolder.
Maandhuur ƒ 900,-.

Troost Onroerend Goed, Heerlen
Tel. 045-717976

Te huur OPSLAGLOODS in centrum te Heerlen. Inl. iedere dag na 18.00 uur, 046-377280.

Te huur winkelpand in HEERLEN (vlakbij centrum), 175m2, ƒ 1.000,- per maand. Tel. 04492-1822.

Te huur appartement te STEIN, pr. ƒ 750,- p.mnd. all-in. Br.o.nr. B-9709 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur in midden Limburg 900 m2 OPSLAGRUIMTE. Tel. 04756-1752.

APPARTEMENT te h. per 1-12-'91, Kummenaedestr. 58, Geleen. Ind.: hal, gr. kamer met open keuken, douche, toilet, 1 sl.k., kelder en parkeerpl. of gar. Geen huursubs. 046-749920.

VALKENBURG 2 app. te h., 1 app. v.a. 1-12-91 t/m 30-6-'92 all-in, tel. 04406-16489.

PAARDENSTAL te huur, te Kerkrade, tel. 045-453055.

Te h.: WOONK., 2 slpks., keuken, w.c., douche, tel. en t.v.-aansl., c.v., h.subs. mog. voor jonge werkende mensen, tel. 045-310706.

Uitgeb. ZOLDERWONING geschikt voor jong iemand. All-in ƒ 550,- te Kerkrade. 045-458998 bez. v.a. 15.uur

Huis te huur te EYGELSHOVEN, voor- en achtertuin cv, mooi gel. 045-453588.

Te huur van 15 nov. tot 1 maart '92, gestoff. benedenwoning in Wijck-MAASTRICHT. Huur ƒ 650,-. Tel. 043-252753.

Te huur BOVENWONING met eigen entree en dakterras te Hoensbroek, nabij centrum. Inl. 18.00-20.00 uur. Tel. 045-224257.

Te h. in SUSTEREN 1-pers. luxe appartement. Ind.: woonkamer, keuken, hal, toilet, badkamer en slaapkamer. Huur ƒ 700,-. p.mnd. Mobu, R.v. Gelderstraat 11, Susteren. Tel. 04499-1323.

-fortwoningen: een klasse apart

Je eigen huis in houtskeletbouw; flexibel bouwen in:
SLEUTELKLAAR, RUWBOUW OF CASCO.

VOOR MEER INFORMATIE:

Bouwkundig Adviesburo Prevoo
Boschweg 1, Bunde. Postbus 35, 6240 AA Bunde.
Tel. 043-646563.

* * * Huizenkopers opgelet ! * * *

Voor een veilige aankoop, een snelle taxatie en de beste hypotheek: Uw ideale partner en adviseur!

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen
Telefoon: 045 - 741616
NVM MAKELAAR

Van de Pas. de makelaar van de koper!

Snel en goed Uw huis verkopen?

Jos Storms O.G. Past.Vonckenstr.44 Geleen 046-742550

Geen Verkoop! Geen kosten

*** ONZEKERHEID OVER HYPOTHEEKRENTE ***
Kies 20 jaar, rentevast 9,1% met gemeente garantie
Ook bijzondere mogelijkheden voor 2e inkomen tot 30 jaar.
Bel tijdens kant.uren: 045-712255 na kantooruren/ weekend 045-440731. Hypotheekadviseur J. Wetsels.

Stienstra Hypotheekservice

Wij zoeken dringend

voor onze klanten, huizen in Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Bocholtz en Vaals!
Bij alle klanten voor wie wij tot nu toe succesvol bezig waren bedanken wij ons bij deze nogmaals van harte.

Immobilien Van Lier/ Radermacher GmbH
Tel. 0949-24073017 van 9.00-13.00 uur.

6441 HV, huisnr. 141.

Nuth

Uitermate mooi, landelijk gelegen, vrijst. woning, bij gebied met hoge landsch. waarde. Ind.: sout: provisiekelder, kantoor/studeerruimte en hobbykelder. Beg.gr.: hal, ruime woonk., open keuken met luxe eiken inr., bijkeuk., garage met zolderberg. (mog. tot maken slaapk.) 1e verd.: 3 ruime slaapk., luxe badk. met ligb. en dubbele v.w. 2e verd.: zolder, mog. tot maken 4e en/of 5e slpk. Vr.pr. ƒ 319.000,- k.k.
EEN BEZICHTIGING IS BESLIST DE MOEITE WAARD!!

Valkenburg

Te koop zeer intiem restaurant nabij Thermae.
40 Zitplaatsen, groot terras, grote tuin, eigen parkeergelegenheid en mooie bovenwoning. Zeer geschikt voor: Italiaans- Grieks- Chinees-restaurant.
Brouwerij vrij. Direct te aanvaarden.
Tel. 04406-16173, dhr. Jaspers, 18.00 uur.

Geleen-Winkelpand

Rijksweg-C 71: Representatief pand (voorheen juwelierszaak) met kantoor, atelier, tuin, 2 kelders en mooie bovenwoning, prijs ƒ 205.000,- k.k. eventueel te huur, huurprijs ƒ 2.500,- p.mnd.

Brunssum-Winkelpand

Rumpenderstraat 17: In centrum gelegen ruim winkelpand met bovenwoning, garages, tuin, voor en achter inrit, winkelruimte ca. 130 m2, dagverblijf en toilet, kelder, apart bereikbare woning met 5 slpkmrs. Vraagprijs ƒ 365.000,- k.k.

Geleen

Venbeek 4: Patio-bungalow op rustige ligging, met berging goed onderhouden. Ind. o.a. L-vorm. woonkamer met open keuken (compl. aanbouwk.), badkmr. met ligbad, 2 slpkms, hobbyruimte, mooie besloten tuin, prijs ƒ 145.000,- k.k.

Meers Stein

Lindendriesstraat 23: Boerenwoonhuis met schuur, stallen en grote tuin (830 m2), evt. bouwplaats, ind.: o.a. woonkmr. in 2 deelten, grote keuken, kelder, 2 slpkms, vaste trap, zolder, prijs ƒ 179.000,- k.k.

Sittard

Pieter Breughelstr. 32: Halfvrijstaande woning met tuin en garage, L-vorm. woonkamer, keuken met complete eiken aanbouwk., kelder, 3 slpkms, badk., vaste trap zolder (4e slpkms). Prijs ƒ 159.000,- k.k.

Sittard-Guttecoven

Wijnrankenstraat 1: Zeer degelijke, geheel herbouwde, boerenwoning met sfeervolle binnenplaats, mooie schuur en tuin. Ind.: o.a. woonkamer met plavuizen vloer, kelder, keuken, 3 slpkms., badkamer, vaste trap zolder, c.v., prijs ƒ 260.000,- k.k.

Paul Cromag Onroerend Goed
Limbricht. Tel. 046-58....

Dringend te koop gevraagd

Half- of vrijstaand woonhuis in Heerlen zuid of Voerendaal.
TEL. 04130-516..

Vrije tijds-

huisjes tegen zuidflank van ... op ca. 5 km van Vaals in België. Vrijstaand op plm. ... m2 eigen grond. Van 2 tot 4 slaapk., gemeensch. zwembad, winkel, restaurant, tenniscourts etc. Wellicht ook voor permanente bewoning, vanaf ƒ 54.000,-.

Makko Gulpen
W. Timmermans, NVM-makelaar, beëd. taxateur o.g.
w. Defèsche, beëdigd taxateur o.g. Rijksweg 67, Gulpen.
Tel. 04450-2182, zaterdag van 10.00 to 13.00 uur.

Vrije tijds-

huisjes tegen zuidflank van ... heuvel op ca. 5 km van Vaals in België. Vrijstaand op plm. 300 m2 eigen grond. Van 2 tot 4 slaapk., gemeensch. zwembad, winkel, restaurant, tenniscourts etc. Wellicht ook voor permanente bewoning, vanaf ƒ 54.000,-.

Makko Gulpen
W. Timmermans, NVM-makelaar, beëd. taxateur o.g.
w. Defèsche, beëdigd taxateur o.g. Rijksweg 67, Gulpen.
Tel. 04450-2182, zaterdag van 10.00 to 13.00 uur.

Banholt

gem. Margraten. Halfvrijstaand, 300 m3 gr., 4 slaapkamers living, eetkeuken, badkamer, zolder, garage met vliering. C.v., tuin met waterpartij, ƒ 198.000,- k.k.

Makko Gulpen
W. Timmermans, NVM-makelaar, beëd. taxateur o.g.
w. Defèsche, beëdigd taxateur o.g. Rijksweg 67, Gulpen.
Tel. 04450-2182, zaterdag van 10.00 to 13.00 uur.

Voor belegging !!

Met gunstig rendement.

Te koop: bedrijfspand met bovenwoningen.

Goed gelegen
in randwinkelcentrum te SITTARD.
Verhuurd met jaarlijkse indexcering.
Prijs ƒ 280.000,- K.K.
Inl. tel. 046-740555.

N.V. Vabel

bouwt appartementen, villa's, winkels, ...bouwde een naam
VABEL werd synoniem van:
- degelijke gebouwen: stevige strukturen met materialen die hun degelijkheid bewezen hebben.
- esthetische gebouwen: met elk hun typische eigenheid.
- mooie ontwerpen die een zeer comfortabele woonsituatie scheppen.
- uitgelezen, weloverwogen ligging of pal in het centrum, of in een rustige omgeving met vlotte uitvalswegen.

In verscheidene gebouwen in oprichting hebben wij nog te k.: te Lanaken in 't centrum: Residentie en Galerij Rubens
* 4 appartementen 100 tot 125 m2;
* 3 winkels 58 tot 170 m2.

Te Maasmechelen:
* Mechelen a/d Maas: 1 appartement 100 m2, 2 slpkamers.
* Eisden Pauwengraaf 1 appartement 100 m2, 2 slpkamers

Verder nog te Lanaken: nog te bouwen GROTE ZEER EXCLUSIEVE VILLA op nieuwe unieke villawijk: 6 slaapkamers, 3 badkamers, living 55 m2, keuken 20 m2, dubbele garage, bergplaatsen...
Telefoon: NV ABEL 0932-11765176.
Kantoor: Hoenderstr. 22 te Maasmechelen.
(bezoeken liefst na afspraak).

Seminar: emigreren naar België

Deskundigen spreken over: fiscale zaken, juridische en notariële aspecten, financiële zaken, huisvesting en sociale aspecten. 14 December Den haag inl. 070-3585675.

Huizen gezocht!

Voor diverse opdrachtgevers zijn wij in de regio Heerlen op zoek naar woningen, bungalows e.d. (elke prijsklasse).
Heeft U nu of in de nabije toekomst verkoopplannen, bel ons dan even.
Als verkoper betaalt U ons geen courtage of kosten.

van de Pas
De Makelaar van de koper
HEERLEN: 045-74 16 16

Villa met ruime berging of atelier

Aan de rand van Tongeren op 18 km van Maastricht.
Hogere prijsklasse. Tel. na 19 uur:
0932-12237044; Fax 0932-12262709.

Wijlre

Etenaken. Goed onderhouden tussengel. woonhuis. Berging, fijne aangelegde tuin met achterom. Woonk. met prachtig uitzicht, 3 slpk., badk. met ligb., grote zolder. Beg. gr. voorz. van witte plav. vl.
Prijs ƒ 140.000,- k.k. 5877.

Inl. Stienstra Makelaardij B.V.
Tel. 043 - 25 29 33.

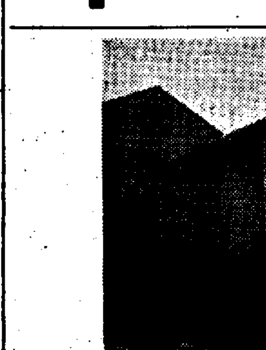
Heerlen

Hamerstr. 54 (hoek Welterlaan). Vrijst. herenhuis met c.v., inp. garage en tuin rondom. Ind.: sout: garage , prov.kelder, portaal, berging en c.v. ruimte. Beg.gr.: hal, L-vorm woonkamer, keuken en bijkeuken. 1e Verd. overloop, 2e toilet, 5 5 slpk. en badk. met ligbad, douche en v.w. Algemeen: dak-en spouwmuurisolatie, deels dubb. begl. in woonk. Perc. opp. 634 m2. Inhoud 735 m3. Dak in 1989 vernieuwd. Aanv. in overleg. Prijs ƒ 315.000,- k.k.

Makelaardij o.g., Taxaties, Hypotheek — Adviescentrum
Ruys de Beerenbroucklaan 28
6411 GB Heerlen
Tel.: (045) 71 55 66

Nieuwstadt

Harmoniestraat 14.
Modern woonhuis met garage en c.v. Ind.: hal, Z-woonkamer, keuken, tuin m. terras op zuiden, gar. 1e verd.: 3 slpks., badkamer met ligbad en v.w. 2e verd.: bergzolder, bwj. 1978. Geïsoleerd. Rolluiken. Aanv. begin 1992. Prijs ƒ 119.000,- k.k.

Makelaardij o.g., Taxaties, Hypotheek — Adviescentrum
Ruys de Beerenbroucklaan 28
6411 GB Heerlen
Tel.: (045) 71 55 66

Aywaille Hauteur

bouwterreinen

5 x 1.200 m2 - frontbreedte ieder terrein 45 m - 400 BF/m2
S.v.p. bellen in Franse taal: tel. 09-3241425744.

Uw huis verkopen met behulp van de

echte makelaar

Bel de onroerend goed lijn

046 - 750 000 !

Peters & Partners Geleen

Geen verkoop - Geen kosten

Kerkrade

Caumerstraat riant vrijst woonhuis met garage en tuin, perc. 505 m2, ind.: gr. woonkamer, eiken aanb. keuken, luxe badk., 3 slpkrs, kelder en zolder ƒ 295.000,- k.k. Bopa o/g 045-324133.

Kerkrade

Goed gesitueerd ruim tussengel. sfeervol woonhuis met binnenplaats. Ind.: beg. gr. ruime hal, woonk.(40 m2) eetkeuken, douche. Kelder. Verd.: 4 kamers, toilet, vaste trap naar zolderverd. alwaar 3 kamers. C.v.
Prijs ƒ 105.000,- k.k.

LIVAC B.V.
Akerstraat Nrd.11 Brunssum
tel. 045-220550.

Wijnandsrade, Brommelen

Gerenov. boerderij bestaande uit woonh, met bedrijfsr. Woonh. is uitgev. in "splitlevel". Ind. o.m.: woonk., keuken, 2 slpk., badk., bedrijfsr.: div. kantoren, schuren, werkplaats, magazijn. Perc. opp. ong. 2100 m2. Vraagprijs ƒ 395.000,- k.k.
Kramer Makelaardij o.g.
Tel. 046-373636.

Heerlen

Agaatstr. 2, uitst. onderh. halfvrijst. woonhuis (o.a. parketvloer, eiken aanb. keuken, 3 slpks., geh. onderkelderd) met tuin en mogelijkh. voor gar.
ƒ 127.000,- k.k. Bopa O/G, tel. 045-324133.

Nuth

nabij centr. uitst. geleg. ruim vrijst. herenhuis op ca. 1400 m2 grond. Prijs ƒ 259.000,- k.k. Inl. 045-243652

Schaesberg

Mijnland 24, goed onderh. tussenwoning '82 m. tuin en berging. Ind.: woonk., keuken, 3 slpks., badk., ruime zolder (vaste trap),
ƒ 130.000,- k.k. , Poba o/g, 045-324133.

Brunssum,

Leenheerstraat. Royaal gelegen halfvrijst. woonh. met garage. Grotendeels gerenov., dubb. begl. Ind.: woonk., compl. keuken, nwe. badk., 3 slpk., zolder via vliezotrap.
Prijs ƒ 145.000,- k.k.
Kramer Makelaardij o.g.
Tel. 046-373636.

Te k. gevraagd HUIZEN voor Duitse gezinnen. Euro Immobilien, tel. 045-414015

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevr., opknappen geen bezwaar. 040-520558.

GELEEN, Van Goudoeverstr. 1, zeer goed onderhouden hoekhuis met garage. Dit huis moet U van binnen zien! ƒ 149.000,- k.k. Wijman & Partners 045-728671.

Te koop HEERLEN, P. Schunckstr. 37, riant gelegen halfvrijst. woonh. met garage, c.v. en ruime tuin. Ind: o.a. woonk. met parket, keuken, 3 slaapk., badk., zolder. Kunstst. kozijnen met dubb. beglaz. aan voorzijde. Vr.pr. ƒ 179.000,- k.k. Inl. na 19.00 uur 04492-6046. Open huis vandaag 9 nov. en morgen 10 nov. van 12.00-14.00 uur.

BORN. Te k. gunstig gelegen loods (ca. 500 m2), op een perceel van ruim 3000 m2, krachtstroom en andere voorzieningen aanwezig. Interessante koopprijs. Inf. op aanvraag bij Scheers Vastgoed, Polstr. 12, Wessem. Tel. 04756-3031.

EENMALIG, zeer excl. stuk bouwgrond, opp. plusm. 1350 m2, op goede stande gelegen, in de direkte omg. van Roermond. Br.o.nr. B-9731, L-D, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

OIRSBEEK geschakeld halfvrijst. herenhuis bwj. 1974. Ind.: hal, keuken, woonkamer (36 m2), inp. garage, 3 slpks., badkamer, pr.n.o.t.k. Tel. 04492-3325.

Te k. rustiek herenhuis met park ca. 70 aren ligging Stationsstr. 94 te HOUTHALEN (B). Inl. A. Lijnen, Grote Baan 156. Hogere prijsklasse.

ELSLOO, vrijst. semi-bungalow (1989), perfect afgewerkt en geïsol., grotend. witte tegelvl., T-vorm. woonk. met schuifpui naar terras en tuin op zuiden, luxe wsitte keuken met app., badkamer, 2 slaapk., grote zolderverd. met mogelijkh. v. 3e en 4e slapak. Vr.pr. ƒ 269.000,- k.k. Mak.kant. Rob Dassen, 046-375757.

GELEEN, Wilderbeek 13 (Haesselderveld), tussenwoning met garage. Bwj. 1979. Woonk. m. open keuken, 4 slpks., badk. m. douche, ligbad en 2e toilet. Zolder bereikbaar via vaste trap kelder. Vr.pr. ƒ 175.000,-. k. k. Inl. 046-746700.

SCHINVELD. Bedrijfspand met bovenwon. m. eigen ingang. Centraal gelegen, grote etalagepui; event. ook horeca. Vr.pr. ƒ 198.000,- k.k. Mak. kantoor Janssen Tel. 046-335840.

SCHINVELD. Bedrijfspand met bovenwon. in centrum. Mom. ingericht als friture. Voor div. doeleinden geschikt. Vr.pr. ƒ 169.000,-k.k. Event. ook te huur. Huurprijs ƒ 1.650,-. Mak. kantoor Janssen Tel. 046-335840.

HEERLEN app. met eigen gar., 2 slpks., lift, groot balkon, met gebr. van groot dakterras, ƒ 120.000,- k.k. Tel. 045-723993.

HOENSBROEK, ... bergstr. 38 halfvrijst. ... huis met garage en b... Ind.; hal, toilet, k... woonk., 3 slpks., d... kelder, zolder. Vra... ƒ 135.000,-k.k. Inl. va... Assurantiën V.O.F. ... Bernhardlaan 8, 643... Hoensbroek. Tel. ... 224241 b.g.g. 045-21...

WIJLRE, te k. vrijst. ... huis, perc. opp. 400... kelders; gar.; hal me... keuken; eetk.; grot... met open haard en... schuifdeuren naar te... tuin op zuiden. Badk... ligb., douche, toilet en... wastafel; 3 slaap... waarvan 2 met vide. ... ƒ 273.000,-. 04450-137...

AMSTENRADE, ... straat 9. Groot dubb. ... huis met aangel. tuin ... Inh. 900 m3. Ind. ... woonk. met luxe open... 2 kantoorruimten; ... met inb. app.; douch... der; 4 grote slpkmrs; ... 90 m2, vr.pr. ƒ 13... k.k. Tel. 04492-1301.

Te koop, België, B... GROND, resid. verk., ... rijp, br. 25 mtr. d. 3... omg. Maasmechel... Tel. 0932-11362048.

Te koop gevr. BUNGA... woonhuis, ruime wo... slaapk., Heerlen/V'daa... Tel. 045-750615.

OIRSBEEK, Putstr. 1... rakter, halfvrijst. (here... met mooie tuin (480... garage, ruime woonk... serre, 3 slpks., zolder... trap) kelder cv, ƒ 16... k.k. Tel. 046-742550 ... Storms o.g. Geleen.

Te k. gevr. woonhuis ... der 1 kap of vrijstaand... plm. ƒ 250.000,- ... ƒ 300.000,-. Liefst. AMSTENRADE, Oir... Evt. ruil kleine bun... mog. Tel. 04492-1424

Exclusieve VILLA Sp... stijl te koop te Hasse... burg, ƒ 1.000.000,-. T... 3211361754 Mevr. Ke...

PUTH, Irenestraat 7, ... verbouwd woonh. m... slpks., luxe badk., ... bouwk., leuke tuin, ... (huur), alles hardh., ... glas, rolluiken. Moet... binnen gezien worden... is kopen! ƒ 115.000... Tel. 046-742550. ... Storms O.G. Geleen.

WITTEM, te koop ... grond min, 1.000 m2 ... of 2 woningen, gelege... Rijksweg. Tel. 04405... b.g.g. 04451-2368.

HEERLEN-Thorbeckest... 36, goed onderh... woning met 3 slpks., ... keuken, badk. met do... c.v., kelder en vaste... naar zolder ƒ 96.000,... Wijman & Partners. ... 728671.

KOM EENS KIJKEN NAAR DE FRAAI INGERICHTE MODELWONING

(A.D. PEUTZSTRAAT ... HEERLEN)

Zaterdag 9 en Zondag 10 November van 14.00 - 16.00 uur.

PROJECT 'HUSKEN'

Bijzonder royale Herenhuizen met garage, een royale L-vormige living van bijna 9 meter, halfopen keuken, 3 grote slaapkamers, fraaie badkamer met ligbad, w.c. en 2e toilet, grote zolder die uitstekend geschikt is voor hobbykamer of 4e slaapkamer. De woningen zijn optimaal geïsoleerd en afgewerkt. De ligging, op geringe afstand van het centrum, is uitstekend. Kom eens kijken naar de fraai ingerichte modelwoning.

KOOPSOM: ƒ 210.000,- v.o.n.

EXCLUSIEF WONEN IN HEERLEN: NU BINNEN UW BEREIK

LOON VAST

Zelfs bij 100% financiering van de koopsom, bedragen Uw maandelijkse lasten slechts ƒ 790,- (afhankelijk van inkomen e.d.), doordat de unieke LoonVast-hypotheek in dit project van toepassing is. (Rente 1991=8,1%)

aquina
Makelaardij o.g., Taxaties
Hypotheek-Adviescentrum
Ruys de Beerenbroucklaan 28
Heerlen
óók zaterdags: 10.00-13.00 uur
Tel. 045-715566
NVM MAKELAAR

De modelwoning is ingericht door Stoffels modern wonen te Heerlen

Een project van Aannemersbedrijf Jongen bv, Landgraaf JONGEN

Woonhuizen gevraagd

In samenwerking met een zeer groot makelaarskantoor in Aken bieden wij U de mogelijkheid om uw huis gedurende 6 maanden via dit kantoor en via de Duitse kranten, te koop aan te bieden: GEEN VERKOOP, GEEN KOSTEN!!!!! Wij vragen derhalve woonhuizen in de prijsklasse tot plm. ƒ 200.000,- (bij voorkeur met garage) in: Kerkrade, Vaals, Eygelshoven, Landgraaf, Bocholtz, Simpelveld en Heerlen. Bel voor 'n vrijblijvende afspraak: 045 - 32 41 33.

Bopa O/G

Born, Hondsbroek

5 Luxe vrijstaande herenhuizen

Waarvan nog 2 woningen te k. op kavels van 280 tot 350
Indeling woningen:
Beg. grond woonk. 34 m2 resp. 36 m2 keuken ca. 9 m2, bijkeuken type 2 van 8½ m2, garage. Verdieping 3 slaapk. van 16, 12½ en 8½ m2, badkamer met ligbad, douche, wast. en 2e toil. Zolder bereikbaar d.m.v. vaste trap(37 m2)
PRIJZEN VAN ƒ 234.500,- TOT ƒ 255.000,- V.O.N.
Voor verdere informatie of voor het maken van een afspr. kunt U maandag t/m vrijdag contact opnemen met

BOUWBEDRIJF
W. Kelleners b.v.
Putstraat 46 te Born, tel. 04498-52714.

Heerlen

RAADHUISSTR. 54
Appartement op de 1e verd. gelegen (lift). Ind.: royale entree, woonk., keuken, 2 slaapk., badk. met ligbad en vaste wastafel, berging. Servicekosten ƒ 157,- per maand. Woning is voorzien van stadsverwarming
Prijs ƒ 89.000,- k.k.

aquina NVM MAKELAAR
Tel. 045-715566

Heerlerheide;

goed gelgen en uitstekend onderhouden appartement op de eerste verdieping met o.a. berging, hal, toilet, woonkamer met open keuken badkamer 2 slpk. 2 balcons, c.v., nwe. vloerbedekking. Terstond te aanv.
Prijs ƒ 90.000,- k.k.
KERKHOFFS makelaardij o.g., BEEK, tel. 046-373427

Te koop halfvrijst. woning in BELGIË - Kinrooy, Manenstr. 15, opp. 7 are 25. Ind.: living 8x4, keuken 6x4, badk., toilet en 2 slpks. Garage. Veranda (nog af te werken). Prijs Bfrs. 1.800.000. Tel. 09-32.16201279; voor bezicht. 09-32.11758622.

Valkenburg/Houthem (Vroenhof 78-B), vrijstaand WOONHUIS, vaste prijs ƒ 255,000,- k.k. Tel. 043-616215.

Te koop BOUWGROND, ca. 500 m2, zeer excl. gelegen te Heerlen. Tel. 045-741874

Te koop BOUWPLAATS met tekening en bouwvergunning in Maasmechelen/ Leut (B). Oppervlakte 4640 m2. Inlichtingen tijdens kantooruren 045-243900

HEERLEN tussenwoning, bwj. '83, 2 slaapkamers, vr.pr. ƒ 98.000,-k.k. Tel. 045-718546.

Te koop of te huur gevr. door ouder echtpaar (semi) BUNGALOW, ligging tot 10 km rond Hoensbroek. Br.o. nr. B-9722, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te k. halfvrijst. WOONHUIS Brunssum. Ind.: woonk. met Amer. eiken keuken; 1e verd.: 3 slpks. en badk., zolder met vlizotrap, gr. garage voor- en achtertuin. pr. ƒ 155,00 k.k. 045-257753.

Te k. gevraagd WOONHUIS met grond stuk voor fruitteelt Br.o.nr. B-9737 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Bedrijfsruimte

Te koop
bedrijfsruimte met bouwplaats
voor div. doeleinden. Volledig verwarmd. Goed geïso...
Gelegen te Z.Z. Bolder gemeente Riemst.
Inlichtingen tel. 04408-2408 na 19.00 uur.

GEMEUBILEERDE kantoren tijdelijk of permanent incl. receptiefaciliteiten, postadres, telefoonbeantwoording, tekstverwerking. Maastricht, Amsterdam, Utrecht. Bel Euro-Business-Center 043-821500.

Met een PICCOLO i... Limburgs Dagblad ra... uw oude spulletjes 't ... kwijt. Piccolo's doen ... wonderen... Probeer ... Tel. 045-719966.

Bouwen/Verbouwen

6461 LA, huisnr. 29.

BOUWDROGERS huur of koop je bij Brouwers/BBIS! Maastricht 043-684444, Heerlen 045-411930, Wijlre 04450-2220.

Voor al uw SANITAIR, gas, water, c.v., badkamers. Ook aanleg. Tel. 045-441211

Kunststof RAMEN en ... ren, schuifpuien, nu ... winterkorting tot 15%. ... van fabriek. Ook wed... kopers gaevr. Fa. ... therm, tel. 045-215341.

Wat VERKOPEN? A... teer via: 045-719966.

Bouwmaterialen & Machines

WESSEM

Zand Grind Bouwmaterialen
Tuindekoratie Transport
WESSEM, Groeneweg 1, tel. 04756-1442
MAASTRICHT, Borgharenweg 160, tel. 043-63199...
BRUNSSUM, Bouwbergstraat 102, tel. 045-25196...

KUNSTSTOF-ramen-deuren-serres, van fabrikant naar klant, nergens goedkoper. Tel. 045-327962; fax. nr. 045-327963.

Nieuw 1e k. BALKHOUT, 63x160 ƒ 6,61 p.m. 75x175 ƒ 8,60 p.m. 75x200 ƒ 9.83 p.m. incl. BTW. Impreg b.v., In de Cramer 18, Heerlen. Tel. 045-717733.

Kanteldeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industrie, Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 16, Geulle. 043-641044.

Te k. aangeboden partij gebruikte TROTTOIRTEGELS Inl. 046-527829.

Te k. FREESMACHINE merk Electra Beckum 220V TF 100 met fijnafstelling en div. frezen; vlak van diktebank HC 260 met langgatboor en afzuiginstall. Pr. n.o. t.k. Tel. vrijd. van 16-20 uur en zat. van 10-16 uur: 046-524220.

Te k. BETONMOLEN, 140 ltr., ƒ 225,-. Tel. 045-312154.

DOMPELPOMPEN ... kelders en vijvers, 7.0... per uur, 220 V, ƒ 225... Knops, Rijksweg Zuid ... Sittard. Tel. 046-512718.

Vandaag nog modder... zand, morgen GA... Graszoden v.a. ƒ 3,25 ... m2. Coniferen, hee... heide enz. Bloembolle... vele soorten. Jawell, ... 045-256423.

Gewolmaniseerde T... PLANKEN en palen. H... Jos Kuijpers, Holstraat ... Margraten. Tel. 04458-1...

Prima eiken biels ƒ ... diagonaalscherm ... toogscherm ƒ 78,-; ... PLANKENSCHERM ƒ ... Plank 300x15x2 cm ƒ 1... Impreg Tuinhout bv. I... Cramer 18, Hrl. 045-717...

Reageren op advertenties onder BRIEFNUMMER

Stuur uw brief (voldoende gefrankeerd) naar het Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 DC Heerlen en vergeet niet li... onder op de enveloppe h... nummer uit de adverten... te vermelden.

Boek over monumentale exemplaren

Nederland ziet bomen steeds meer staan

● De boom in restaurant La Picola Mama in Maastricht was voor de samenstellers van het boek 'Monumentale bomen in Nederland' een verrassing. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

e oudste levende organisen in ons land. Levende numenten, getuigend van kracht en schoonheid van natuur. Die Willem van anje nog meegemaakt hebn of waaronder het paard n Napoleon heeft gegraasd. e hebben het over bomen, koude bomen. Ze staan bij kaar in het boek 'Monumene bomen in Nederland' dat langs is verschenen.

men kunnen vele eeuwen overuggen, zonder hun vitaliteit te liezen. Vooral linden, symbool n vruchtbaarheid en liefde, halen ons land respectabele leeftijden. oudste bomen van Nederland n niet voor niets linden. Met als ploper de linde van Sambeek, gehat op 400 à 500 jaar! dere soorten kunnen ontzagwekend dik worden. Zoals de tamme stanje bij de Heerlijkheid Beek, et een omvang van 8,5 meter. Het de dikste boom van ons land.

r gelegenheid van het 150-jarig staan van uitgeverij Boom (!) in eppel is in samenwerking met de ederlandse Bomenstichting een ek uitgegeven over Neerlands bederde grijsaards: 'Monumentale men in Nederland'. Auteur is rrit de Graaff, met bijdragen van andere boomdeskundigen: rt Maes, Marjan ten Cate-van Elsnd en Frank Moens. „Nederland ordt boombewust," luidt de filosoe van uitgever en auteur. De lezer ordt uitgenodigd de band met boen nauwer aan te halen. Ga genien van de oude reuzen in uw ngeving. Het boek roept tevens op onumentale bomen beter te beschermen. Bomen hebben immers eel waarden en functies. In het erleden is daar te lichtzinnig mee ngesprongen.

ekapt

ooral de cultuur-historische waar, de natuurwetenschappelijke aarde en de belevingswaarde wan van ondergeschikt belang. Er is n periode geweest dat het aantal ude bomen in ons land sterk terugep. Oude rassen werden vervann door economisch meer produkeve en allerlei bomen met een ecifieke gebruiksfunctie raakten e kwijt. Ze werden massaal geapt. De introductie van aardgas in ns land heeft eveneens veel monuentale bomen het leven gekost. e oude gasleidingen bleken op talke plekken zo lek als een mandje n het ontsnappende gas tastte de oomwortels aan. Mede door de inpanningen van de Bomenstichting er veel ten goede veranderd. Toch reigen de resterende eeuwenoude omen alsnog vroegtijdig het loodje e leggen. Nu door bodem-, watern luchtverontreiniging.

n het boek 'Monumentale bomen in Nederland' neemt Gerrit de Graaff de lezer mee op reis langs alle opmerkelijk bomen die ons land thans nog kent. De revue passeren onder andere 'de acacia van kasteel Doorwerth' (1600-1700 geplant), 'de dikke eik van huize Den Dreek' (1700-1750 geplant), de Wodanseiken bij Wolfheze (ongeveer 400 jaar oud), kroezebomen (dergelijke bomen werden geplant op wegsplitsingen, voorzien van kruisbeelden), mammoetbomen, heilige eiken, kapelbomen, Florisbomen, Kozakkenlinden en niet te vergeten de 'duurste boom van Nederland', een ruim honderdjarige Amerikaanse eik in Ede. Voor het lapje grond waarop de boom staat betaalde de gemeente f·133.000,-.

Maastricht

De speurtocht leverde ook prachtige verrassingen op. Zoals in Maastricht, waar een dikke bruine beuk midden in een restaurant groeit. Maar het leukst is ongetwijfeld de 'geruchtmakende kastanje' van Hengelo. De boom wortelt in de vloer van een textielwinkel en de stam verdwijnt in het plafond. Het platte dak van de winkel fungeert als terras voor bewoners van enkele appartementen. Die vinden het prachtig, zo'n dikke boom die zomaar uit het dak te voorschijn komt en 's zomers voor koele overschaduwing zorgt.

In Nederland staat nog een aantal bomen dat gefungeerd heeft als 'galgeboom', zoals op de galgeberg bij Amersfoort. Stokoude monumentale bomen bieden ook vaak huisvesting aan planten, vleermuizen, uilen, reptielen en amfibieën. De waarde is in feite onschatbaar. Tegenwoordig hebben bomen vaak geen specifieke functie meer. Voorheen speelden ze in het sociale leven op zeer verschillende niveaus een belangrijke rol. Als tiendboom en als galgeboom. Maar ook als 'kindertjesboom' (grillig en hol), of koortsboom. In koortsbomen werden naalden gestoken of lapjes textiel gehangen, afkomstig van de kleding van de koortslijders. Door zo'n kledinglapje in de boom te hangen dacht men het herstel van de zieke te kunnen bespoedigen. Bij de kapelruïne van het vroegere Bededictijnenklooster te Overasselt staat een eik die nog altijd in functie is als koortsboom.

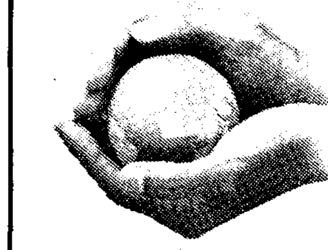
Pratend over bomen komen vroeg of laat altijd vragen aan de orde als: wat is de dikste boom van de streek, welke is de oudste, of de hoogste? Wat is de dikste boom van de provincie, of de oudste in de gemeente? In 'Monumentale bomen van Nederland' wordt op veel van die vragen een antwoord gegeven. Het boek bevat een lijst van zo'n achthonderd bijzondere bomen. Per provincie wordt aangegeven waar van welke soort de dikste, de hoogste en de oudste boom staat.

De lijst is in feite een selectie uit het veel omvangrijker register van monumentale bomen dat de Bomenstichting in maart 1990 presenteerde. Dat register telt ruim achtduizend monumentale 'boomobjecten': individuele bomen en boomgroepen. Een boom wordt monumentaal bij het bereiken van de vijftigjarige leeftijd. Om in het register opgenomen te worden moet een boom daarnaast voldoen aan een van de onderstaande punten: is hij beeldbepalend (belevingswaarde), is de boom bijzonder (de oudste, dikste of hoogste van een gebied), heeft de boom cultuur-historische waarde (herinneringsboom), is de boom woon- of groeiplaats voor bijzondere dieren/planten (natuurwetenschappelijke waarde), of behoort de boom tot een voor ons land zeldzame soort (dendrologische waarde)?

Het wel en wee van alle 8000 geregistreerde monumentale boomobjecten in ons land wordt nauwlettend in de gaten gehouden door een beroepskracht van de Bomenstichting. Die beheert ook een fonds waaruit herstelwerkzaamheden aan oude en waardevolle bomen tot 50% gesubsidieerd kunnen worden. Voorwaarde is dat het bomen zijn met een groeiplaats buiten de bebouwde kom. Voor bescherming van monumentale bladdragers binnen de bebouwde kom denkt de Bomenstichting aan afzonderlijke gemeentelijke verordeningen.

Uitgeverij „Boom"
prijs : f 59,50.

bert de jong

DOE MEE SCHRIJF MEE BEZUINIG MEE

Stooktabel week:
van zondag: 27 oktober t/m zaterdag: 2 november 1991

Bij een normaal jaarverbruik in m^3 van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreefverbruik kost u:	en een totaal streefverbruik sinds 13 oktober 1991 (meterkaart kolom 5)
800	16	ƒ 9,12	48
900	19	ƒ 10,38	56
1000	21	ƒ 11,97	61
1100	23	ƒ 13,11	68
1200	25	ƒ 14,25	74
1300	27	ƒ 15,39	80
1400	29	ƒ 16,53	86
1500	31	ƒ 17,67	92
1600	33	ƒ 18,81	98
1700	36	ƒ 20,52	106
1800	38	ƒ 21,66	112
1900	40	ƒ 22,80	118
2000	42	ƒ 23,94	124
2200	46	ƒ 26,22	137
2400	50	ƒ 28,50	148
2600	55	ƒ 31,35	162
2800	59	ƒ 33,63	174
3000	63	ƒ 35,91	187
3300	69	ƒ 39,33	205
3600	76	ƒ 43,32	225
3900	82	ƒ 46,74	243
4200	89	ƒ 50,73	262
4600	97	ƒ 55,29	287
5000	106	ƒ 60,42	313
5500	116	ƒ 66,12	343
6000	127	ƒ 72,39	375
6500	137	ƒ 78,09	406

Tip: Steek uw licht op over spaarlampen. Uw energiebedrijf adviseert graag.

Zachte structuurpleister

Structuurpleister is al jarenlang populair materiaal om wanden in huis mee af te werken. Het bezwaar dat velen er tegen hebben is de hardheid en vaak de scherpte van de pleisterlaag. Porion heeft dit nu ondervangen door een elastische wanddecoratie te maken, Muroflex geheten. Wanneer het oppervlak uitgehard is kun je er, ofschoon de structuur er typisch pleisterachtig uitziet, met je handen overheen strijken zonder een schrammetje op te lopen.

De verwerkingsmethode is eenvoudig: met een blokwitter royaal opbrengen en met lange uithalen verstrijken tot een gelijkmatige laagdikte. Daarna met een structuurroller naar keuze het structuureffect aanbrengen.
Er zijn allerlei soorten rollers verkrijgbaar: glad, met kortharige vacht, grove schuimrol of een speciale rol die een sterk reliëf bewerkstelligt.
De pleisterlaag is blijvend wit, zegt de fabrikant. Maar wie een kleurtje wil, meteen of later, kan het oppervlak overschilderen. De Muroflexwand kan indien nodig gewassen worden.

Muroflex is verkrijgbaar in verpakkingen van 5 en 10 kg, de prijs is respectievelijk f 61,95 en f 109,50. Het verbruik hangt af van de gewenste structuur en de laagdikte, maar kan gemiddeld op 1,2 kg (ruwweg dus rond een tientje) per vierkante meter ingeschat worden.

Statiegeld batterijen

Als er een statiegeld op batterijen wordt ingevoerd, zou dat 10 cent voor oplaadbare en 15 cent voor wegwerpbatterijen moeten bedragen. Mocht na enkele jaren blijken dat hiermee onvoldoende batterijen worden ingezameld, dan zouden die bedragen moeten worden verhoogd naar 25, respectievelijk 35 cent.
Dat staat in een studie van het ingenieursbureau Tebodin, uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Milieubeheer. Minister Alders van Milieubeheer wil statiegeld op batterijen invoeren als de Nederlandse Vereniging van Fabrikanten en Importeurs van Batterijen er voor het eind van dit jaar niet in slaagt met een alternatief plan te komen. Dat moet er toe leiden dat 100 procent van de batterijen via de winkelier worden ingezameld. Voor het invoeren van een statiegeldregeling is een algemene maatregel van bestuur nodig. Het duurt anderhalf jaar voor die er is. Daarom is het ministerie nu vast met de voorbereiding ervan begonnen.

November tijd voor klussen in de tuin

In november kunnen zich opeens de eerste voortekenen van de naderende winter voordoen, in de vorm van pittige nachtvorsten. Door tijdig beschermende maatregelen te nemen kunt u langer plezier hebben van gewassen in de groentetuin.

Heeft u wintersla geplant, dan dient daarbij een bescherming van sparre- of dennetakken aangebracht te zijn. Dat geldt ook voor de rijen knijbiet, die natuurlijk aangeaard zijn. Spruitjes kunnen tegen vorst, maar een aanhoudende oostenwind kleurt de buitenste blaadjes bruin.

Dat betekent veel schoonmaakwerk. Dit kunt u voorkomen door ook hier aan de windkant sparretakken in de grond te steken.

In de winter kunnen vruchtbomen en -struiken niet alleen veel van de koude vrieswind te lijden hebben, maar bovendien richten bijvoorbeeld hazen en konijnen aanzienlijke schade aan door aan de bast te vreten. Zorg voor een goede omheining. Gaas dient circa een halve meter in de grond te steken omdat gravers als konijnen er anders onderdoor kruipen. Gaas dat u ter bescherming om de stam aanbrengt dient zo'n anderhalve meter hoog te zijn. Vaak komt het voor dat de dieren, staande op een dikke bevroren sneeuwlaag, tot hoog in de boom komen.

Onder de grond doen de woelmuizen aanslagen op de wortels van de aanplant. Er is dan weinig voedsel voor hen. Vooral jonge boompjes hebben van deze vraat te lijden.

Ook in de kruidentuin dienen gewassen die in de winter groen blijven, zoals wijnruit en lavendel, met sparretakken tegen ijzige winden beschermd te worden. Aardbeiplanten die in de volle wind staan bedekt u met sparregroen.

Het is het overwegen waard om de komende maanden eens na te gaan of de grond waarop u tuiniert wel optimaal is. Bevat hij voldoende kalk, of andere voor de groei, bloei en vruchtzetting noodzakelijke stoffen? Is hij misschien te zuur?

Er zijn setjes in de handel waarmee u zelf de zuurgraad en dergelijke kunt bepalen. De zekerste weg is wel om een instelling in te schakelen die op basis van grondmonsters bepaalt wat er eventueel aan schort. Een bekend adres is het Bedrijfslaboratorium voor Grond- en Gewasonderzoek in Oosterbeek, dat een uitvoerig rapport opstelt, vergezeld van adviezen.

Zelf kunt u de structuur van de bodem verbeteren door er compost doorheen te werken. Harde klei kan losser gemaakt worden door toevoeging van zand en turfmolm. Zandige grond houdt gemakkelijker water vast als er humus doorheen gewerkt is.

Voor al deze karweitjes is het nú de tijd. En dan zijn er natuurlijk ook de herstelwerkzaamheden die u misschien al zo lang uitgesteld hebt. Het lekkende dak van het schuurtje moet nu toch wel dicht gemaakt worden. De vergane plank in de schutting moet worden vervangen.

Goten dienen van ingewaaid blad ontdaan te worden. De regenton moet leeg gemaakt en ondersteboven op een paar stenen gezet worden. De tuinslang leegblazen en binnen opbergen, scharnieren en sloten invetten. Hangsloten verpakt u in een dichtgebonden plastic zakje (sluiting aan de onderkant), nadat ze van wat olie voorzien zijn.

● U kunt de structuur van de grond verbeteren door er compost doorheen te werken

Kunst op muren en meubels

Iedereen heeft wel een paar oude meubelen thuis, die eigenlijk te goed zijn om weg te gooien, maar toch niet meer passen in het interieur. Dan wordt het tijd om ze een nieuwe huid te geven, vindt Anne-Marie Riksen. Zij heeft zich gespecialiseerd in het geven van face-lifts aan oude meubelen. Daarnaast maakt ze in opdracht muurschilderingen.
De natuur, Italiaanse fresco's en motieven uit oude culturen zijn de voornaamste inspiratiebronnen voor de kunstenares. Voor een deel haalt ze deze uit de praktijk, bijvoorbeeld door haar reizen naar Italië, maar Riksen kan ook uren achtereen in boeken bladeren om de meest geschikte voorbeelden te vergaren.
„Dat in de boeken duiken is voor mij een wezenlijk onderdeel van het maakproces. Als ik een opdracht voor een wandschildering krijg, kijk ik eerst naar de omgeving en luister naar de wensen van de opdrachtgevers, Dan komt het studeren. Op basis hiervan maak ik twee schetsontwerpen."
Drie muurschilderingen heeft de kunstenares tot nog toe gemaakt. Twee daarvan lijken sterk te refereren aan Chinese-motieven. „Ik heb vaker gehoord dat mijn werk lijkt op Chinese schilderkunst, maar dat is niet bewust. Ik hou wel erg van exotische natuur en misschien dat dit, in combinatie met de aquareltechniek, als oosters overkomt. Nu ik dit overigens weet, lijkt het mij interessant om eens naar China te gaan en daar bijvoorbeeld stage te lopen."
Wie meer informatie wil over de muur- en meubelschilderingen, kan hiervoor terecht bij Anne-Marie Riksen in haar atelier in het voormalige schoolgebouw aan de Deken Roesstraat in Utrecht.

Hypotheekrente 5 november 1991

De rentetarieven op de kapitaalmarkt toonde zich afgelopen week stabiel.Ook de hypotheekrentetarieven ondergingen nauwelijks enige wijziging. Alleen de Frieslandbank verlaagde het 10 jaars tarief, waardoor dit tarief wat meer in overeenstemming met het marktgemiddelde kwam.

				rentepercentages		
Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant 35,1%	50%
ABN.AMRO	spaarhyp.	5 jaar	**1,00**	**9,80**	**5,94**	**3,92**
ABN.AMRO	spaarhyp.	10 jaar	**1,00**	**9,80**	**5,94**	**3,92**
ABN.AMRO	spaarhyp.	15 jaar	**1,00**	**10.20**	**6,23**	**4,15**
ABN.AMRO	ann. hyp.	variabel	**1,00**	**9,60**	**6,56**	**5,08**
ABN.AMRO	ann. hyp.	5 jaar	**1,00**	**9,60**	**6,56**	**5,08**
ABP	spaarhyp.	5 jaar	**1,00**	**9,50**	**5,75**	**3,77**
ABP	spaarhyp.	10 jaar	**1,00**	**9,50**	**5,75**	**3,77**
ABP	spaarhyp.	15 jaar	**1,00**	**9,50**	**5,75**	**3,77**
ABP	ann. hyp.	5 jaar	**1,00**	**9,30**	**6,35**	**4,92**
ABP	ann. hyp.	10 jaar	**1,00**	**9,30**	**6,35**	**4,92**
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	**1,00**	**9,70**	**5,92**	**3,91**
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	**1,00**	**9,70**	**5,92**	**3,91**
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	5 jaar	**1,00**	**9,40**	**5,69**	**3,73**
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	10 jaar	**1,00**	**9,30**	**5,62**	**3,67**
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	15 jaar	**1,00**	**9.40**	**5,69**	**3,73**
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	**1,00**	**9,20**	**6,28**	**4,87**
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	**1,00**	**9,10**	**6,21**	**4,82**
CDK-bank	spaarhyp.	5 jaar	**1,00**	**9,80**	**5,99**	**3,96**
CDK-bank	spaarhyp.	10 jaar	**1,00**	**9,90**	**6,06**	**4,02**
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	**1,00**	**9,40**	**6,42**	**4,97**
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	**1,00**	**9,60**	**6,56**	**5,08**
Centraal Beheer	spaar gar.h.	5/10 jr	**0,25**	**9,70**	**5,86**	**3,87**
Centraal Beheer	spaar gar.h.	15/20 jr	**0,25**	**9,70**	**5,86**	**3.87**
Centrale Volksbank	spaarhyp.	5 jaar	**1,00**	**9,40**	**5,65**	**3,67**
Centrale Volksbank	spaarhyp.	10 jaar	**1,00**	**9,60**	**5,80**	**3,79**
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	**1,00**	**9,20**	**6,28**	**4,87**
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	**1,00**	**9,30**	**6,35**	**4,92**
Direktbank	besp-dir.h.	5 jaar	**1,00**	**9,80**	**5,90**	**3,86**
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr	**1,00**	**9,70**	**5,92**	**3,91**
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr	**1,00**	**9,70**	**5,92**	**3,91**
NMB	spaarhyp.	5 jaar	**1,00**	**9,80**	**5,94**	**3,92**
NMB	spaarhyp.	10 jaar	**1,00**	**9,80**	**5,94**	**3,92**
NMB	ann. hyp.	1 jaar	**1,00**	**9,50**	**6,49**	**5,03**
NMB	ann. hyp.	5 jaar	**1,00**	**9,50**	**6,56**	**5,08**
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	**1,00**	**9,70**	**5,91**	**3,90**
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	**1,00**	**9,70**	**5,91**	**3,90**
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	**1,00**	**9,90**	**6,05**	**4,01**
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	**1,00**	**9,40**	**6,30**	**4,87**
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	**1,00**	**9,50**	**6,37**	**4,93**
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	**1,00**	**9,80**	**5,97**	**3,94**
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	**1,00**	**9,80**	**5,97**	**3,94**
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiel	**1,00**	**9,80**	**5,97**	**3,94**
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var/1 jr	**1,00**	**9,40**	**6,42**	**4,97**
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4/5 jr	**1,00**	**9,60**	**6,56**	**5,08**
Spaarbank Limburg	spaarhyp.	5 jaar	**1,00**	**9,50**	**5,72**	**3,73**
Spaarbank Limburg	spaarhyp.	7 jaar	**1,00**	**9,60**	**5,80**	**3,79**
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	1 jaar	**1,00**	**9,10**	**6,21**	**4,82**
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	5 jaar	**1,00**	**9,30**	**6,35**	**4,92**
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	**1,00**	**9,50**	**5,74**	**3,76**
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	5 jaar	**1,00**	**9,50**	**5,76**	**3,78**
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	10 jaar	**1,00**	**9,50**	**5,76**	**3,78**

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheken met gemeentegarantie.
De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek.
De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. ƒ 150.000,–.
Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden.
Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

HUIS VERKOPEN?
Uw NVM-makelaar bellen!

Dankzij het unieke NVM - uitwisselingssysteem is Uw pand bekend bij 8 NVM - makelaars in de regio Heerlen. Dit verhoogt Uw verkoopkansen aanzienlijk, zonder extra kosten.

Deze 8 NVM-makelaars werken aan de verkoop van Uw huis!

1.	Aquina	Heerlen	045-715566
2.	ABC	Heerlen	045-712040
3.	Leenaers	Heerlen	045-717237
4.	Van de Pas	Heerlen	045-741616
5.	De La Haye	Hoensbroek	045-223434
6.	Pickee	Landgraaf	045-326767
7.	Simons	Landgraaf	045-318182
8.	Ernens	Voerendaal	045-752142

NVM MAKELAAR

HEERLEN-NRD.
ƒ 149.000,– k.k.
Goed onderhouden half-vrijstaand woonhuis met extra berging en garage; bj. 1984, grondopp. 236 m². Ind.: hal, toilet, woonkamer 32,5 m², open keuken, terras + tuin. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer met ligbad en vaste wastafel. 2e verd.: zolderruimte te bereiken via vlizotrap.

HOENSBROEK
ƒ 265.000,– k.k.
Vrijstaand landhuis. Ind.: sout.: kelder. Beg. gr.: hal, toilet, woonkamer met half open keuken incl. app. opp. ca. 45 m², hobby-/studeerkamer 23 m², terras + tuin. 1e verd.: 3 slaapkamers + badkamer. 2e verd.: 2 kamers + zolder. Aanvaarding in overleg.

KLIMMEN
ƒ 179.000,– k.k.
Halfvrijstaand woonhuis met garage. Ind.: hal, toilet, living 48 m², goed geout. keuken (1987), garage, terras + tuin. 1e verd.: 3 slaapkamers + badkamer.

LANDGRAAF
(nabij markt Schaesberg)
ƒ 115.000,– k.k.
Winkel/woonhuis. Ind.: sout.: 2 kelders. Beg. gr.: winkel/kantoor ca. 70 m², keuken, magazijn c.q. bedrijfsruimte ca. 105 m² + tuin. 1e verd.: woonkamer met open keuken 40 m² + 2 slaapkamers. 2e verd.: zolderruimte. Aanvaarding direkt.

BEDRIJFSPANDEN

GELEEN ZUID
ƒ 345.000,–
Ind.: sout.: 90 m². Beg. gr.: winkel/kantoorruimte 170 m². 1e verd.: 4-kamerapp. met garage en dakterras, ca. 90 m². 2e verd.: 4-kamerapp. + dakterras, 36 m². Aanvaarding in overleg.

- Makelaar o.g.
- Bedrijfsobjecten
- Woningen
- Taxaties
- Hypotheken
- Verzekeringen

Wie weet wat hij wil, beslist om z'n eigen makelaar mee te nemen.

makelaardij ERNENS

Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel.: 045-752142

NVM MAKELAAR
Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

ZUID-LIMBURG vanaf ƒ 250.000,- k.k.
Diverse, interessante aanbiedingen, waarmee in overleg met opdrachtgevers niet wordt geadverteerd.

MERKELBEEK ƒ 280.000,- k.k.
Zeer goed gerestaureerde, halfvrijstaand boerenwoonhuis met c.v., tuin en garage. Ruime woonkamer, eetkeuken, bijkeuken, 4 slaapkamers en badkamer.

PUTH-SCHINNEN ƒ 290.000,- k.k.
Vrijstaand landhuis met c.v., tuin en garage. Blijvend panoramisch uitzicht. Bwj. 1989. Woonkamer (± 40 m²), aanbouwkeuken, bijkeuken, 4 royale slaapkamers, luxe badkamer en bergzolder.

HULSBERG ƒ 365.000,- k.k.
Vrijstaand landhuis met c.v., garage en tuin (2500 m²). Woonkamer (± 70 m²), eetkeuken, kelder, 3 slaapkamers, badkamer en zolder.

SITTARD ƒ 450.000,- k.k.
Fraai landhuis met c.v., garage en tuin (met zwembad). Woonkamer (± 65 m²), study, aanbouwkeuken, kelder-(bar), 4 ruime slaapkamers, luxe badkamer en bergzolder.

VERKOOPPLANNEN???

Wij zoeken voor serieuze gegadigden
BUNGALOWS EN (LAND)HUIZEN
in prijsklassen van ƒ 250.000,- en (veel) hoger.
Maak met ons kantoor een afspraak om
GEHEEL KOSTELOOS EN VRIJBLIJVEND
de verkoopmogelijkheden van uw pand te bespreken.

TROOST ONROEREND GOED HEERLEN. TEL. 045-717976

DE BESTE HYPOTHEEK KUN JE NIET MEER MISSEN.

Om die ene, voor u juiste hypotheek te kiezen, krijgt u nu deskundig advies. Van de NVM Hypotheekshop. Uit alle hypotheken van alle geldverstrekkers selecteren wij voor u de juiste. Tegen de best mogelijke voorwaarden.

Beek
HYPOTHEEKSHOP KRAMER
Elsstraat 1 - Tel.: 046-373601
Gronsveld
HYPOTHEEKSHOP PUSTJENS B.V.
Rijksweg 37A - Tel.: 04408-1423
Hoensbroek
HYPOTHEEKSHOP STEENS/ DE LA HAYE/WALD/DOGGE
Hoofdstraat 88 - Tel.: 045-223434
Landgraaf
HYPOTHEEKSHOP PICKÉE B.V.
Heerlenseweg 22 - Tel.: 045-326767

Uw huis op dit formaat in de krant kost meestal minder dan een maand hypotheekrente en verkoopt sneller, want:

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.

VERKOCHT

NVM te koop:

MEERSSEN, Burg. Binckhorststraat 31
Aan plantsoen gelegen halfvrijst. whs met uitbouw en kleine tuin. Ruime wnk ± 9,5 m, aanbouwk. met app, badk. met ligbad, slp.k./hobbyk., bijkeuken. Verd: 3 sl.k. met schroten plafonds. Voorraadkelder. Dak- en spouwisol. Geheel v.v. dubbel glas. Onderhoudstoest. goed. Vraagprijs: ƒ 159.000,- k.k.

ELSLOO, Mich. de Ruyterstraat 44
Ruim vrijst. wnh. met garage, kelder, L-vormige wnk. met parketvl., aanb. keuken, 4 slpkmrs. badk. met ligb., douche, 2e toilet, vliezotrap, zolder, grotendeels geisol. tuin op zuiden. Vraagprijs: ƒ 248.000,- k.k.

ELSLOO, Const. Huygensstraat 4
Halfvrijst. wnh. met uitb., keuken met aanbouwk., bijk. gar., hobbyruimte, kelder, vliezotrap naar zolder, 3 slpkmrs. badk. met douche, tuin, ged. v.v. dubbele beglazing, dak- en spouwis. Onderhoudstoestand zeer goed. Koopprijs: ƒ 148.000,- k.k.

ELSLOO, Koolweg 21
Vrijst. winkel/woonhuis (ook geschikt voor kantoor/praktijk) met grote garage (12.50 m²), L-wnkmr, keuken, 3 slpkmrs, badkmr. zolder met vliezotrap, geis. vloer, spouw-dakis., grote tuin met veel privacy (tot. perc. ± 998 m²). Vraagprijs: ƒ 285.000,- k.k.

ELSLOO, Dross. v. Zuenestraat 19
Halfvrijs. whn. met garage en tuin. T-vormige woonk., aanbouwkeuken, 3 sl.k., ruime badk. Vaste trap zolder met 4e sl.k en bergruimte. Dak- en spouwisolatie; ged. v.v. dubbel glas. Onderhoudstoest. goed. Vraagprijs: ƒ 159.000,- k.k.

GELEEN, Joannesstraat 7
Nabij centrum gelegen tussenw. met garage en tuin. L-vormige wnk. met parketvl. aanbouwk. + app. Verd. 2 slpkmrs, badk. (douche, ligb. wast. 2e toilet), vaste trap zolder, 3e slpkmr. Dak-spouwis. in aanbouw, ged. dubbel glas en rolluiken. Vraagprijs: ƒ 108.000,- k.k.

GELEEN, Rijksweg Noord 97
Ruime tussenw. met garage en tuin. Beg. gr. entree, woonk. studeer/slpkmr, keuken, bijk. met douche. Verd. douche, 2e toilet, 4 slpkmrs. Zolder met vaste trap event. 5e slpkmr, zolderberging, toegang tot dakterras. Gewelfde kelder. Vraagprijs: ƒ 149.000,- k.k.

GELEEN, Agnes Printhagenstraat 25
In centrum gelegen hlfvrijst. herenhuis. Beg. grond ruime wnkmr., studeerkmr., badk. 1e Verd. 4 slpkmrs, 2e toilet. 2e Verd. 3 slpkmrs mogelijkheid voor 3e toilet. Bergzolder. Voorraadkelder met c.v.-instal. Kleine tuin met kantoortje en overkapping. (± 65 m²). Vraagprijs: ƒ 245.000,- k.k.

GELEEN, Henri Hermanslaan 62
Nabij centrum gelegen Maisonette met wnk, keuken, kelder, 2 slpkmrs, ruime luxe badk. met ligb. 2e toilet, 2 vw., berging en tuin, geheel voorzien van kunststof kozijnen met dubbele beglazing. Vraagprijs: ƒ 98.000,- k.k.

OBBICHT, K. v. Bronckhorstlaan 41
Vrijst. landhuis met inpandige gar. en tuin. Ruime woonk. open aanbouwk. met app., 4 slp.k., badk. met ligb. en 2e toilet, zolder vaste trap, geheel onderkelderd, tuin met veel privacy. Uitst. afw met dak- en spouwisol. ged. dubbel glas, leisteenvloer e.d. Totale inh. ca 885 m³. Vraagprijs: ƒ 315.000,- k.k.

OBBICHT, K. v. Bronckhorstlaan 48
Zeer ruim hlfvrst. wnhs, met inp. gar., grote wnk. open keuken, bijk., 4 slp., vaste trap naar zolder (mog. voor 5e slpkmr.) bwj. 1979. Geis. spouwm. en dak, uitst. afgew. met luxe tegelw. parketvl. travertinvl. hardhouten trappen en binnendeuren. Rolluiken. Vraagprijs: ƒ 239.000,- k.k.

SITTARD, Rijksweg Zuid 41
Hlfvrst. herenh. (650 m²) met ruime tuin (tot. perc. 650 m²). Souter.: Prov. kelder en hobby-c.q. praktijkr. Wnk., ruime keuken. Verd. 3 slpkmrs. badkmr. met ligbad 2e toilet, vaste trap zolder met 2 slpkmrs. Nieuw dak en bedr., opnieuw gevoegd, evt. geschikt voor zakelijke doeleinden. Vraagprijs: 279.000,- k.k.

WEUSTENRADE, Gebr. Crousplein 3
Bovenwoning met c.v., berging en tuin. Beg. gr. entree met bijk. Verdieping: badk. met ligbad. en vw., apart toilet, ruime woonk. keuken, 2 slpkmrs, vliezotrap zolder. Mogelijkheid voor garage. Vraagprijs: ƒ 95.000,- k.k.

TE HUUR

GELEEN, Annastraat 30
Leuke winkel/kantoorruimte ± 35 m², keuken ± 9 m² en berging/opslagruimte ± 20 m². Uitbreidingsmogelijkheden aanwezig. Het pand is aan de achterzijde bereikbaar met parkeermogelijkheden. Huurprijs n.o.t.k.

BUNDE, Kloosterberg 3-II
Uitst. onderh. app. met zit/slaapk., keuken, douche met toilet. Uitsluitend geschikt voor alleenstaande. Huurprijs: ƒ 644,18/maand (all-in).

VOOR TIENTALLEN RELATIES ZOEKEN WIJ WEKELIJKS WONINGEN IN DIVERSE PRIJSKLASSEN. VOORAF ALTIJD VRIJBLIJVEND ADVIES.

P.NOTTEN MAKELAARDIJ EUVEKO
GELEEN RIJKSWEG-ZUID 1e, TEL. 046-749450
zaterdags geopend van 11.00-13.00 uur.

Pickée, Van Huis Uit Aktief!

BRUNSSUM: vrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Gelegen aan de rand van het centrum. Ind. **souterrain:** div. berg- en hobbyruimten. **Part. en 1e verd.:** woonk. met parketvloer, keuken, groot terras, 4 slpk., badkamer. Koopprijs ƒ 199.500,- k.k.

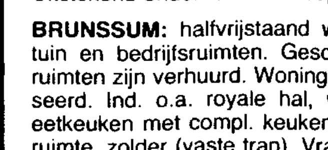

BRUNSSUM: rustig en blijvend goed gelegen ruim halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Ind. o.a. T-vormige woonkamer met plavuizenvloer en vloerverw., keuken met apparatuur. Bijkeuken/berging. **1e verd.:** 3 slpk., badkamer met ligbad, douche en 2e toilet, bergruimte, kamer. **2e verd.:** zolderruimte. Ged. kunststof kozijnen met dubb. begl. Dak en muren zijn geïsoleerd. Uitstekend onderhouden. Koopprijs ƒ 159.500,- k.k.

BRUNSSUM: halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., 2 garages, tuin en bedrijfsruimten. Gescheiden verkoop mogelijk. Bedrijfsruimten zijn verhuurd. Woning geheel gerenoveerd en gemoderniseerd. Ind. o.a. royale hal, woonkamer, speelkamer (kantoor), eetkeuken met compl. keukeninstallatie, 4 slpk., badkamer, wasruimte, zolder (vaste trap). Vraagprijs ƒ 280.000,- k.k.

HEERLEN: vrijstaand landhuis-type met gas-c.v., garage en tuin. Rustig gelegen. Grenzend aan een groot wandelgebied. Goed onderhouden. Ged. dubb. beglazing. Ind. o.a. ruime living met werkhoek (ca. 46 m²), open haard. Eetkeuken, bijkeuken, drie ruime slpk., badkamer met o.a. ligbad, douche en toilet. Zolderruimte (bereikbaar via een vaste trap). Koopprijs ƒ 198.500,- k.k.

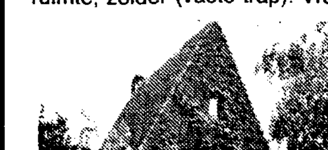

HEERLEN: rustig gelegen halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Geheel geïsoleerd en uitst. onderh. Ind. o.a. U-vormige woon- en eetkamer met parketvloer, keuken met een goed uitgevoerde keukeninst. met app., bijkeuken, vier slpk., badkamer en zolder (vaste trap). Prijs ƒ 198.500,- k.k.

HEERLEN: vrijst. woonhuis met gas-c.v., grote garage en goed aangelegde tuin met veel privacy. Ged. geïsol.; goed onderh. Ind. o.a.: provisie- en wijnkelder, royale hal, ruime L-vormige woonk. (ca. 50 m²) met open haard, keuken met keukeninst., bijkeuken; ruime t.v.-kamer - werkruimte (ca. 40 m²) met zitkuil en open haard; serre, 3 slaapk., 2 badk. Vraagprijs ƒ 349.000,- k.k.

HEERLEN: te koop 16 autoboxen (bouwjaar ca. 1967). Gemiddelde huuropbrengst ca. ƒ 11.520,- per jaar. Vraagprijs ƒ 105.000,- k.k.

HOENSBROEK: tussengelegen woonhuis met berging en tuin. Achterom bereikbaar. Achterstallig onderhoud. Ind. o.a. provisiekelder, woonkamer, keuken, badkamer. **1e verd.:** 2 slpk. **2e verd.:** vaste trap; zolderberging. Prijs ƒ 79.000,- k.k.

HULSBERG: halfvrijstaande bungalow met gas-c.v., inpandige garage en mooie tuin. Rustig en blijvend goed gelegen. Ged. geïsoleerd. Ind. o.a. L-vormige woonkamer met parketvloer, open haard, tuinkamer, keuken, drie slaapkamers, logeer-/werkkamer, badkamer, wasruimte. Vraagprijs ƒ 239.000,- k.k.

HULSBERG: halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., berging en tuin. Rolluiken. Ind. o.a. provisiekelder, L-vormige woonkamer, werkkamer, keuken, bijkeuken, tuinkamer en wasruimte. **1e verd.:** 3 slpk., badkamer. **2e verd.:** zolderruimte. Vraagprijs (incl. ged. stoffering) ƒ 169.000,- k.k.

NIEUWENHAGEN: vrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Grotendeels voorzien van kunststof ramen met dubb. begl.; rolluiken. Ind. o.a. provisiekelder, woonkamer (40 m²), eetkeuken met een complete keukeninstallatie met app., 3 slpk., badkamer, grote zolderkamer en bergruimte. Vraagprijs ƒ 179.000,- k.k.

NUTH-HELLEBROEK: vrijstaand ouder woonhuis met gas-c.v., garage, tuin/weiland (totaal ca. 2000 m²). Ind. o.a. 2 provisiekelders, woonkamer, open keuken, serre, 3 slpk., grote zolder (vaste trap). Vraagprijs ƒ 149.000,- k.k.

SCHAESBERG - NABIJ CENTRUM: tussengelegen woonhuis met gas-c.v., berging en tuin. Pand is achterom bereikbaar. Ind. o.a. woonkamer, keuken met app. Tuinkamer. **1e verd.:** 4 slpk. alle met muurkast. **2e verd.:** vliering. Prijs ƒ 126.000,- k.k.

SCHAESBERG: ruim vrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage (2 auto's), tuin en groot terras (ged. overdekt). Pand grenst aan bosje. Ged. kunststof kozijnen en dubb. begl. Goed onderh. Ind. o.a. 2 kelders, L-vormige garage, hobbyruimte, werkkamer en toilet. **Part.:** ruime hal, toilet, L-vormige woonkamer met parketvloer. Bet. keuken met inst. en app. **1e verd.:** 3 slpk., waarvan 1 met vaste wastafel. Bet. badkamer met ligbad, douche, 2 vaste wastafels en toilet. Vraagprijs ƒ 329.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS - CENTRUM: rustiek woonhuis met gas-c.v. en kleine tuin. Achterom bereikbaar. Ged. dubb. beglazing, ged. rolluiken. Ind. o.a. 2 kelders, ruime woon-, eetkamer (ca. 42 m²) met houten vloer en open haard. Eetkeuken met complete keukeninstallatie met app. Bijkeuken - berging. Drie slaapkamers. Badkamer met o.a. ligbad, douche en toilet. Prijs ƒ 167.000,- k.k.

WIJNANDSRADE: landhuis met gas-c.v., dubbele inpandige garage en tuin (op het zuiden gelegen). Bouwjaar 1981. Goed geïsoleerd. Ind. o.a. royale hal, woonkamer ca. 43 m² met open haard, eetkeuken, 5 kamers, 2 badkamers. Prijs ƒ 385.000,- k.k.

BOUWTERREINEN

KERKRADE-WEST: bouwterreinen vanaf ca. 500 m² tot 650 m². Koopprijs vanaf ƒ 60.000,- k.k.
SCHAESBERG-ONDERSTE MOLT: bouwterreinen. Uitstekend en rustig gelegen. Goed bereikbaar. Nabij centrum. Bestemd voor vrijstaande woningen/bungalows. Variërend van ca. 500 m² tot 1013 m². Prijzen vanaf ƒ 87.300,- v.o.n.

Taxaties, makelaardij o.g., hypotheek-adviescentrale.

Maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 17.30 uur. Ook 's zaterdags geopend van 9.00 tot 15.00 uur.

En verder volgens afspraak.

Heerlenseweg 22, 6371 HS, postbus 31193, 6370 AD Landgraaf.

NVM

Pickée makelaardij bv
045-326767

Te koop gevraagd

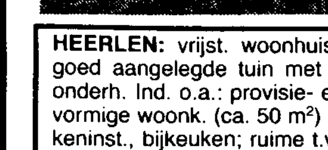
In Brunssum zoeken wij voor diverse relaties woonhuizen in de prijsklasse van f. 200.000,– tot f. 350.000,–. Eventuele aanbiedingen te richten aan:

R RUIJTERS
makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 - 713746
Openingstijden: Werkdagen 9.00-18.00 uur Zaterdag 10.00-14.00 uur

PAUL SIMONS
MAKELAARDIJ B.V.
ASSURANTIËN-TAXATIES
HYPOTHEKEN-FINANCIËN
EUROPAWEG ZUID 214 UBACH OVER WORMS

UBACH OVER WORMS
Zeer goed onderhouden tussenl. woonh. met c.v. en ruime werkplaats (5×10 m.). Ind. o.a. hal, woonk. met parket, uitgeb. keuk. met luxe install., badk. met o.a. douche en ligb., 2 slaapk., keld. en zold. Pand is eveneens achterom bereikbaar. **Dit pand moet u beslist van binnen zien!** Vr.pr. ƒ 119.000,- k.k.

HEERLEN
Dicht bij centrum gel. ruim woonh. met berg., c.v. en kleine tuin. Ind. o.a. hal, ruime woonk., keuk., bijkeuk., serre, 3 slpks., badk. met ligbad en v.w., kelder, zold. met 2 slpks. en vliering. Pand is eveneens achterom bereikbaar. Vr.pr. ƒ 136.000,- k.k.

EIJGELSHOVEN
Mooi gelegen halfvrijst. woonh. met garage, berg. en tuin. Ind. o.a. grote woonk. (uitgebouwd), keuken, bijkeuk., 3 slaapk., badk. en zolder. Prijs ƒ 159.000,- k.k.

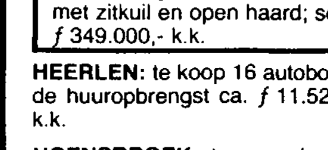
SCHAESBERG
Op goede stand gel. vrijst. woonh. met garage en tuin. ind. o.a. ruime hal, woonk., keuken, 3 slaapk., badk., kelder en vliering. Vr.pr. ƒ 215.000,- k.k.

HEERLEN
Op zéér goede stand gel. perfekt onderhouden vrijst. woonh. met grote garage annex berg. en onder architectuur aangelegde tuin. Ind. o. a. hal, woonk. met open haard, luxe keuk. met Siematic install., bijkeuk., kantoor (evt. kantoor) met aparte entree, 4 ruime slaapks. en badk. met ligbad, v.w. en toilet. Prijs op aanvraag.

NVM **045-318182**

WIJ HALEN DIE PARTIJ REKLAMEFOLDERS OF -KRANTEN GRATIS BIJ U OP. OM DIE DAARNA TE VERSPREIDEN NATUURLIJK...

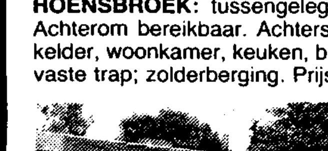
Bel Spiral als 't gemakkelijk verspreid moet worden!

Fabrieksstraat 7, 5961 PK Horst, telefoon 04709-84222,
Postbus 6094, 5960 AB Horst, fax 04709-84333.

SPIRAL

TE KOOP

Heerlen-Welten
De Kommert 75
Patiobungalow, met losse garage, entree met toilet, living ca. 40 m² met open haard en schuifpui naar patio. Hoger gelegen open keuken met installatie, bijkeuken en drie slaapvertrekken. Badkamer met ligbad, douche, dubbele v.w. en tweede toilet.
Prijs ƒ 235.000,- k.k.

Hoensbroek
(gemeente Heerlen)
Julianastraat 42
Halfvrijstaand winkel/woonhuis met zijopr. magazijnruimte (45 m²) en diepe tuin. Winkelruimte (40 m²) met aansluitend keuken, berging, doucheruimte en toilet. Bovenwoning met woonkamer aan voorzijde en slaapkamer. Zolderruimte met twee mansardekamers.
Prijs ƒ 155.000,- k.k.

Hoensbroek
(gemeente Heerlen)
Stationsstraat 120
Halfvrijstaand woonhuis met zijentree, royale hal met toegang naar woonkamer, keuken en studeer/slaapkamer. Vanuit de keuken is een betegeld terras bereikbaar (69 m²). Op de verdieping bevindt zich een saunaruimte, was-ruimte, badkamer en drie slaapkamers.
Prijs ƒ 145.000,- k.k.

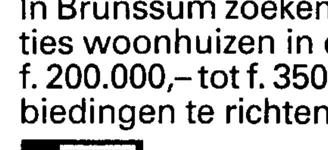
Heerlen, Schaesbergerveld
Amsterdamstraat 57
Hoekwoning, geheel onderkelderd, woonkamer met complete keuken aan voorzijde. Drie slaapkamers en betegelde douche met v.w. NB: het gehele pand is voorzien van rolluiken.
Prijs ƒ 119.000,- k.k.

Hoensbroek
(gemeente Heerlen)
Stationsstr. 116-118
Café-bar met discotheekruimte, voorraadruimte en keuken. Separate ingang naar een achttal appartementen, alle met woon-/slaapkamer, open keuken en douche-ruimte.
Prijs ƒ 365.000,- k.k.

Kerkrade-Bleijerheide
Bleijerheiderstraat 53/53a
Ouder, ruim woonhuis met kelder. Begane grond met woonkamer, keuken en complete badkamer. Op de verdieping is een tweede woonruimte met woonkamer, keuken en twee slaapvertrekken. Geheel nieuwe badkamer met ligbad, douche, v.w. en tweede toilet.
Prijs ƒ 125.000,- k.k.

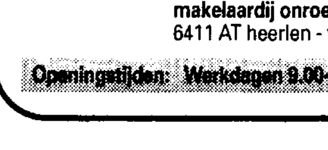

Kerkrade-Centrum,
Hoofdstraat 15
Winkel/woonhuis met magazijnruimte op A1-stand. Het winkelgedeelte bestaat uit respectievelijk 110 en 181 m² en is gelegen aan de Kloosterraderstraat toegankelijk. Indeling woonhuis o.a. woonkamer met dichte keuken, voorzien van luxe installatie. Dakterras 45 m². Totaal vier slaapvertrekken en een luxe badkamer.
Koop- en huurprijs op aanvraag.

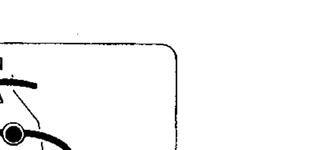
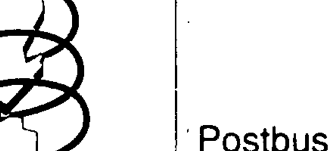
Partij-Wittem
Hub. Ortmansstraat 12
Halfvrijstaand woonhuis met inpandige garage, rustige ligging en met zorg aangelegde tuin. Entree met garderobe, woonkamer en open keuken met witte plavuizen vloer. Keuken met kunststof installatie en bergruimte onder de trap. Tussenportaal met gastentoilet en trap naar de verdieping, alwaar drie slaapkamers en betegelde badkamer met douche, vaste wastafel en tweede toilet. Bergzolder.
Prijs ƒ 179.500,- k.k.

ABC Makelaardij
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen
tel. 045-71 20 40, A.J.M. Sijstermans

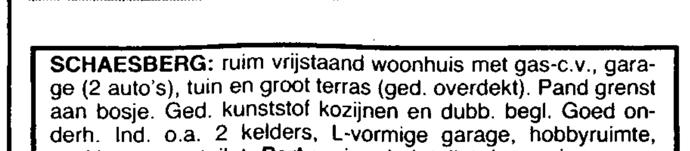
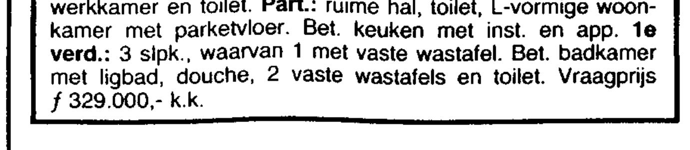
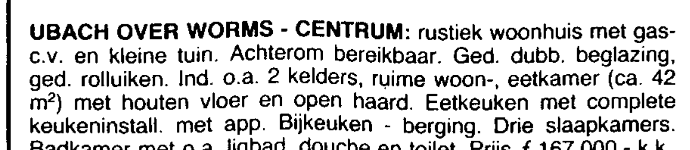

COMMERCIEEL VASTGOED

Te koop/te huur

BEEK, Wethouder Sangersstraat 23a
Bedrijfscomplex bestaande uit drie aaneengesloten eenv. hallen, totale opp. ± 5600 m² BVO., vrije hoogte 5 m, v.v. asfaltvloer, 7 poorten, kantoortje en verhard voorterrein. Gezien ligging zeer geschikt voor o.a. volumineuze detailhandel, groothandel, op- en overslag e.d. Huurpr. f. 190.000,–/ excl. BTW. Kooppr. f. 1.600.000,– k.k.

BORN, Heirweg
Nabij A-2 gelegen bedrijfscomplex bestaande uit 1350 m² bedrijfshal incl. 150 m² inpandige kantoorruimte, zeer ruime bedrijfswoning/c.q. kantoorgebouw 200 m² en verhard terrein. Perceelopp. ± 3000 m2. Het pand heeft een zgn. E.E.G. erkenning, en derhalve uitst. geschikt voor bedrijven in de foodsector. Uitv. gegevens en koopprijs op aanvraag.

BORN, Parkweg 62
Op zichtbare lokatie gelegen goed onderhouden en afgewerkt kantoor-/praktijkpand alsmede ruim woonhuis met tuin. Opp. kantoor/magazijn en archief 200 m², woonhuis met o.a. woonkmr, luxe keuken, eetkmr, 3 sl.kmrs, badk, vliering. Koopprijs ƒ 295.000,– k.k.

BRUNSSUM, Merkelbeekerstraat 6
Nabij centrum gelegen goed afgewerkte kantoor/praktijkruimte. Opp. ± 80 m² B.V.O. incl. toilet en kitchenette. Aanv. spoedig.
Huurprijs f. 10.545,–/jr. excl. B.T.W. Event. koop is bespreekbaar. Koopprijs op aanvraag.

BRUNSSUM, Rumpenerstraat 7
Te huur nieuwbouw winkelruimte ter grootte van ± 80 m² BVO. Oplevering casco, incl. c.v.-installatie en pui. Frontbreedte ruim 11 meter! Uitv. gegevens, plattegrond, bezichtiging e.d. op aanvr. Huurprijs f. 14.000,–/jr. excl. BTW Koop is bespreekbaar.

GELEEN, Mauritspark 2-3
Te koop karakteristiek kantoor/praktijkpand met een kantooropp. van ruim 300 m², (excl. archief- en kelderruimte). Royale parkeergelegenheid op eigen terrein. Perceelopp. + 2880 m². Aanv. in overleg. Prijs ƒ 295.000,– k.k.

HEERLEN, Kasteellaan 96
Optisch goed gelegen winkelruimte, opp. 380 m², met achteringang en kantoor-/woonruimte op verd. Aanv. direkt. Huurprijs f. 34000,–/jr. excl. BTW.

HEERLEN, Promenade
Op loopafstand van station te huur kantoorruimte op 2e en 3e verd., oppervlakte per verdieping bedraagt ± 110 m², v.v. scheidingswanden, systeemplafond, vloerbedekking, verwarming. Zeer aantrekk. huurprijs. Uitv. gegevens op aanvr.

GELEEN, Kampstraat 30

Te koop representatief kantoorpand met achtergelegen bedrijfsruimte, parkeergelegenheid en opslagterrein. Opp. kantoor 575 m², bedrijfsruimte totaal 950 m²; perceel 4100 m². Aanv. direkt. Prijs op aanvr. In kollegiale samenwerking met VAP/G&W Arnhem.

HEERLEN, Venlostraat 8
Te huur winkel-woonhuis. Winkelopp. ± 75 m². Woning met o.a. woonkmr, keuken, 3 slaapkmrs, badkmr. Aanv. direkt. Huurprijs f. 1.250,–/mnd. excl. BTW.

HEERLEN, 't Loon
Op de entresol van dit goed geoutilleerde winkelcentrum is nog één winkelruimte van ± 80 m² te huur. Het geheel is fraai afgewerkt en v.v. exclusieve uitrusting. Uitv. gegevens op aanvraag.

HEERLEN, Zeswegenlaan 281
In wijkwinkelcentrum "Zeswegen" is nog een winkel te huur welke huurmogelijkheid biedt voor bijv. drogist, kapsalon, dibevo, videotheek, slager. Opp. 94 m². Uitv. inlichtingen over huurpr. etc. op aanvraag.

KERKRADE
In centrum te huur winkelruimte, vanaf 60 m². Zeer geschikt voor o.a. kadoshop, huish.art., dibevo, drogist, wol/handwerk, c.d. shop, boeken, uitzendburo' e.d. Uitbreidingsmogelijkheden aanwezig. Uitv. gegevens op aanvr.

KERKRADE-EYGELSHOVEN, Portbeemden
Naast supermarkt gelegen nieuwbouw winkelruimte. Oppervlakte ± 230 m², frontbreedte 18 m. Huurprijs f. 165,–/m² p.jr. excl. B.T.W., uitvoerige informatie op aanvraag.

KERKRADE, Akerstraat.
Naast Aldi-supermarkt te huur (nieuwbouw)-winkelunits, in oppervlakte varieërend van 40 tot 120 m², waarvan één met bovenwoning. Uitermate geschikt voor o.a. kapsalon, mode, A.G.F., bakker, drogist, tabak/lectuur, reisburo e.d. Huurpr. en verdere info op aanvr.

KERKRADE, SPEKHOLZERHEIDE, Akerstraat
In gezellige winkelstraat te huur goed afgewerkte winkelruimte ter grootte van 320 m² B.V.O., voorzien van o.a. tegelvloer. Interesse? Bel dan even voor uitv.inform. c.q. bezichtiging ter plaatse!

LANDGRAAF, Hoofdstraat 106
optisch goed gelegen winkelruimte ter grootte van ± 70 m² v.v. toilet. Zeer geschikt voor o.a. slijterij, hakkenbar,stomerij, mode, Dibevo, bloemen, C.D., etc. Winkeluitbreiding is bespreekbaar. Uitv. gegevens op aanvr.

LANDGRAAF-SCHAESBERG, Hoofdstraat 108
Optisch zeer goed gelegen mooi afgewerkte winkelruimte, opp. ± 117 m² BVO. Voorfront ± 10 m met etalages aan voor- en zijkant. Ruime parkeervoorzieningen. Uitv. gegevens, plattegrond e.d. op aanvraag. Huurpr. f. 32.800,-/jr. excl. B.T.W.

LANDGRAAF/SCHAESBERG, Hoofdstraat/Past. Schattenstraat
Gunstig gelegen representatieve kantoorruimte ter grootte van ± 230 m² op de 1e verdieping v.v. lift en centrale verwarming. Huurprijs f. 145,– per m² per jaar.

LANDGRAAF, Industrieterrein Abdissenbosch/Reeweg 131
Optisch goed gelegen werkplaats/opslagruimte, separaat kantoorgedeelte, vrijst. woonhuis met garage, erf, tuin en parkeerterrein. Opp. werkpl. + kantoor 240 m². Ind. woonhuis o.a. woonkmr. keuken, 5 slkmrs. luxe badkmr. kelder en zolder. Perceel opp. 880 m2. Koopprijs ƒ 395.000,– k.k.

MUNSTERGELEEN, Oude Heerlenerweg 41
Te koop bedrijfscomplex met bouwkavel. Bedrijfspand bestaande o.a. uit werkplaats, magazijn, romneyloods, 4 garages en kantoorruimte. Totaal perceel 1725 m². Bouwkavel 1840 m². Aanvaard. 1-1-1992. Prijs incl. kavel f. 500.000,– k.k. excl. B.T.W.

NUTH, Daelderweg (handels-industrieterrein "De Horsel"
Te koop BOUWTERREIN gelegen rechts naast H. Meertens hout- en bouwmaterialen. Perceelsopp. 3600 m² waarvan 2/3 is verhard. Frontbreedte 32 m. Bestemming: industrie, ambacht en (groot)handelsdoeleinden. Verdere gegevens op aanvraag.

SITTARD, Dempseystraat 32
In wijkwinkelcentrum gelegen winkelruimte ter grootte van ± 83 m² B.V.O., zeer geschikt voor o.a. AGF, slager, slijter, kruiden/eetwaren, optiek, boekhandel of CD shop. Huurprijs f. 1.250,-/mnd excl. B.T.W. Aanv.spoedig.

SITTARD, Broeksittarderweg 168

Te koop gunstig gelegen winkel-/praktijk- en/of kantoorpand met verhuurde bovenwoning, kelder en tuin. Opp. beg.gr. ± 180 m² onderverdeeld in 5 ruimten, keuken en toilet. Aanv. direkt.
Prijs f. 260.000,– k.k.

SITTARD, Rijksweg Centrum
Naast nog te openen exclusief snooker-/biljartcentrum is nog ± 300 m² ruimte te huur voor een RESTAURANT. Uitbreiding mogelijk. Zeer aantr. huurvoorwaarden. Uitv. info op aanvraag.

SITTARD, Stationsstraat/Bergstraat
Nabij station gelegen nieuwbouw winkelruimte ter grootte van 950 m² B.V.O. met ruime parkeergelegenheid op achterterrein. Uitvoerige informatie omtrent oppervlakte, huurprijs e.d. op aanvraag.

SITTARD, Voorstad 21
Royaal winkelpand met 14 m. front. Gunstig gelegen aan winkelpromenade. Opp. beg.grond ca. 500 m², 1e verd. ca. 400 m², 2e verd. ged. winkel ged. woonruimte. Aanvaarding direkt. Koopprijs op aanvraag.

SITTARD, Walstraat 14
Te huur in centrum gelegen winkelruimte, opp. 95 m², front 8,5 m. Aanv. spoedig.
Huurprijs f. 50.265,–/jr. excl. BTW.

NOTARIS A.L.J.M. MURIS TE KERKRADE

zal op 20 november 1991 om 15.00 uur op verzoek van zijn opdrachtgever in café ejen Bouwerweij, Franciscanerstraat 44 te Kerkrade, in het openbaar bij opbod en afslag ex art. 1223 BW verkopen:

WINKEL-WOONHUIS

(voorheen kapsalon) met ondergrond en verdere aanhorigheden, Bleijerheiderstraat 131a te Kerkrade, kadastraal bekend als gemeente Kerkrade, sectie F nummer 2834, groot 1,40 are.

Indeling: begane grond: winkel, toilet, binnenplaats; eerste verdieping: gang, woonkamer, badkamer, keuken, dakterras; tweede verdieping: 3 slaapkamers, vliering.

Aanvaarding: koper kan na betaling van de koopsom met de grosse der akte van veiling ontruiming van het gekochte bewerkstelligen.

Betaling: de koopsom dient te worden voldaan op uiterlijk 3 januari 1992.

Bezichtiging: in overleg met genoemd notariskantoor.

Terzake van de onderhavige veiling zijn van toepassing de Algemene Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1987 van de Koninklijke Notariële Broederschap.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij genoemd notariskantoor, Grupellostraat 6 te Kerkrade, tel. 045-457251.

CUSTERSLAAN 29 TE NIEUWENHAGEN GEMEENTE LANDGRAAF

Notaris mr. M.H.J.M. Tomlow te Heerlen zal op 20 november 1991 om 15.00 uur in het openbaar ex art. 1223 BW, in Café Dancing Restaurant „Het Streeperkruis" te Schaesberg, gemeente Landgraaf, Streeperstraat 66, bij inzet en afslag verkopen:

GEMEENTE LANDGRAAF: vrijstaand landhuis met zij-inrit met parkeerplaatsen, tuin, vrijstaande dubbele garage/berging, ondergrond en erf, staande en gelegen te Nieuwenhagen, gemeente Landgraaf, Custerslaan 29, kadastraal bekend als gemeente Nieuwenhagen, sectie B nummer 6356, groot 26,05 a.

Indeling:
Souterrain: bereikbaar via buitentrap, hal, twee toiletten met voorportaal, diverse ruimten;
begane grond: entree, royale hal en trappenhuis, toilet met fonteintje, slaapkamer, badkamer met ligbad, douche, toilet en dubbele vaste wastafel, waskeuken/berging, kleine slaapkamer, grote woonkamer met open haard, open keuken, overdekt terras met open haard;
verdieping: overloop, grote slaapkamer met vaste wastafel, berging, cv-ruimte met twee ketels, zolderruimte, diverse bergingen.

Peters & Partners

BRUNSSUM

GELEEN

KLIMMEN

MUNSTERGELEEN

SPAUBEEK

MET SPOED WOONHUIZEN GEVRAAGD

Geen verkoop - Geen kosten

NOTARIS MR. J.L.M. SCHUTGENS

te Hoensbroek, gemeente Heerlen,

zal op woensdag 20 november 1991 om 15.00 uur in Multifunctioneel Centrum Gebrook, Prinsenstraat 12 te 6433 GJ Hoensbroek, gemeente Heerlen, in het openbaar bij opbod en afslag in één zitting ex art. 1223 lid 2 BW verkopen:

HET WINKELWOONHUIS TE HOENSBROEK-HEERLEN

met inrit, garage, hobbyruimten, achterbouw en tuin, gelegen aan de Hoofdstraat 112, te 6432 GH Hoensbroek, kad. bekend gem. Hoensbroek, sectie A nr. 4547, groot 4.86 are.

Indeling: begane grond: winkelruimte, achterkamer en achterbouw met keuken, bijkeuken, berging en toilet;
verdieping: drie (slaap)kamers en een badkamer met ligbad en toilet;
via vaste trap bereikbare zolder;
hobbyruimte boven en achter de garage;
het pand is gedeeltelijk onderkelderd.

Aanvaarding: terstond en in eigen gebruik na betaling der koopprijs en kosten.

Betaling: de koopsom dient te worden voldaan uiterlijk op 3 januari 1992.

Bezichtiging: in overleg met voornoemde notaris.
Terzake van deze veiling zijn van toepassing de Algemene Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1987 van de Koninklijke Notariële Broederschap.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij notaris mr. J.L.M. Schutgens, Juliana Bernhardlaan 118, te Hoensbroek, gemeente Heerlen, tel.: 045-228384.

BEEK (L.)

De notarissen mr. E.M. Huyben en mr. A.H.G. Wagemans te Geleen zullen op dinsdag 12 november 1991 om 15.00 uur in Hotel Kempener, Prins Mauritslaan 22 te Beek L., ex artikel 1223 BW in één zitting bij opbod en afslag in het openbaar verkopen: appartementsrecht gelegen op de 2de woonlaag, met berging in de kelderverdieping, plaatselijk bekend als Margrietstraat 83 te Beek L. kad. bek. gem. Beek, sectie G nummer 1491-A-37.

Indeling: hal, meterkast, woonkamer, 2 slaapkamers, 2 muurkasten, toilet, douche en keuken.

Aanvaarding: vrij van huur, na betaling van de koopprijs, welke betaling dient plaats te vinden op uiterlijk 24 december 1991. Het appartement is geheel ontruimd.

Op deze veiling zijn van toepassing de Algemene Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1987, vastgesteld door de Koninklijke Notariële Broederschap, voorzover daarvan in de veilingakte niet is afgeweken.

Bezichtiging: in overleg met het notariskantoor.

Notarissen Huyben & Wagemans
Kummenaedestraat 43, Geleen
046-747175

VIJGEN

ONROEREND GOED • BEHEER VAN ONROEREND GOED
AANKOOP • VERKOOP • VERHUUR • BEMIDDELING
Tel. 045-

Vaak verkopen wij huizen die de krant net niet halen. Zoekt u een woning, laat u vrijblijvend inschrijven.

berging, app. keuk., grote binnenpl., goed onderh. Vr.pr. ƒ 159.000,- k.k.

WAHLWILLER
Oude Baan 12. Vrijstaand woonh., 3 slpk., app. keuk./bijkeuk., op 535 m^2 grond. Vr.pr. ƒ 219.000,- k.k.

BUNDE
Lindelaan 74. Uitstekend gerenoveerd halfvrijst. w.h. met 4 ruime slpk. Pand is voorzien van nieuw toilet, badk. en nieuwe geïsoleerde kap op het huis. Vr.pr. ƒ 229.000,- k.k. U kunt morgen intrekken.

HULSBERG
Aan de Dorenkoel 39. Halfvrijstaand ruim woonhuis met 3 slpk., grote tuin, garage met berging. Vr.pr. ƒ 183.000,- k.k. De ruimte van dit huis moet u van binnen zien.

HEERLEN
... huis met carport, 3 slpk. Vr.pr. ƒ 129.000,- k.k.
Wij zoeken in Heerlen meerdere halfvrijst. en vrijst. huizen. Een fantastische prijs krijgt u voor een vrijst./halfvrijst. herenhuis in de buurt van Molenberg/Caumerbeek of dir. omg.

KERKRADE-W.
In Kerkrade hebben wij grote vraag naar huizen van 150-250.000,-.
Kaalheidersteenweg 282. Ruim halfvrijstaand woonhuis met 3 slpk., geheel onderkelderd, met garage nu in gebruik als bar/zithoek woonk., ca. 44 m^2. Vr.pr. ƒ 219.000,- k.k.

VOERENDAAL

In Voerendaal zoeken wij meerdere huizen.

NUTH

SCHINVELD

MAASTRICHT

TE KOOP GEVRAAGD

HUIS KOPEN OF VERKOPEN? BEL ZONDER VRAGEN
045-711617

HEUGEM - MAASTRICHT

Mr. H.G.J.J.M. Joosten, kandidaat-notaris, waarnemer van het vakante kantoor van wijlen notaris mr. C.H.M. Schenk te Heer-Maastricht, zal op **donderdag 14 november 1991 om 11.00 uur vm. precies**, in de Groote Sociëteit & d'Eglantier, Vrijthof 36 te Maastricht, krachtens art. 1223 B.W. in het openbaar bij opbod en afslag, in één zitting, verkopen:

het woonhuis met ondergrond, e.e.a. met ondergrond, tuin en verdere aanhorigheden, staande en gelegen te Maastricht, Heugemerstraat 74, kadastraal bekend gemeente Maastricht, sectie M, nummer 768, groot 2a.95ca.

Indeling:
twee kelderruimten;
begane grond: hal, twee kleine ruimten, toilet, grote ruimte, tuin, garage;
eerste verdieping: grote woonkamer met open keuken (voorzien van stenen vloer), badkamer (voorzien van ligbad/douche) toilet;
tweede verdieping: drie kamers.

Het pand is voorzien van een c.v. op gas en airconditioning.
Aanvaarding: terstond na betaling der kooppenningen.
Betaling koopprijs: uiterlijk 24 december 1991.
Van toepassing zijn de Algemene Veilingvoorwaarden 1987 van de K.N.B. met inachtneming van de akte opgenomen afwijkingen.
Bezichtiging: na overleg met het notariskantoor, Einsteinstraat 6 te Maastricht, tel. 043-613300.

Gegadigden dienen op de veiling desgewenst een verklaring van hun bankrelatie te overleggen betr. hun financiële gegoedheid. D2295

BRUNSSUM

Notaris mr. J.J.O. Huisman te Brunssum

zal op dinsdag 12 november a.s. om 15.00 uur in café Ludwiczak, Kerkstraat 274 te Brunssum, krachtens bevel van de Arrondissementsrechtbank te Maastricht in één zitting bij opbod en afslag in het openbaar verkopen:

het café „Romania" (met bovenwoning)

aan de Rumpenerstraat 43 te Brunssum, kadastraal bekend gemeente Brunssum, sectie B nummer 2898, groot 1 are 45 centiare.

Indeling:
begane grond: entree, zaal met bar, eetzaal/vergaderzaal, keuken, toiletten;
eerste etage: overloop, drie kamers;
tweede etage: overloop, twee kamers plus zolderruimte (beschoten);
Het pand is gedeeltelijk onderkelderd en deels voorzien van gaskachels.
Aanvaarding:
na betaling van kooppenningen en kosten, vrij van huur en ongevorderd, zonodig krachtens de grosse der akte van veiling.
Betaling koopprijs: uiterlijk 24 december 1991.
Gegadigden dienen op de veiling desgewenst een verklaring van hun bankrelatie te kunnen overleggen betreffende hun financiële gegoedheid.
Veilingvoorwaarden:
op de veiling zijn van toepassing de Algemene Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1987 van de Koninklijke Notariële Broederschap, voorzover uit bijzondere voorwaarden niet anders blijkt.
Bezichtiging: in overleg met voornoemde notaris.
Nadere inlichtingen ten kantore van voornoemde notaris, Kerkstraat 360 te Brunssum, tel. 045-274360. D2250

GEMEENTE SUSTEREN

Notaris Mr. L.J.E. Piek, te Susteren zal op donderdag 14 november a.s. om 14.00 uur n.m. in de ... te Susteren krachtens bevel van de rechtbank te Maastricht in één zitting bij opbod en afslag, in het openbaar verkopen:
a. een bouwterrein, gelegen aan de Heidestraat, kadastr. bek. Gem. Susteren, sectie H nr. 50 gr. 10 aren;
b. een perceel bos, gelegen aan de Wegbernd, kadastr. bek. gem. Susteren, sectie H nr. 977 gr. 6,15 aren;
c. een perceel bos, gelegen aan de Wegberndl, kadastr. bek. gem. Susteren, sectie H nr. 948 gr. 7,10 aren;
d. een perceel bouwland, gelegen aan de Beekveldweg, kadastr. bekend, gem. Susteren, sectie H nr. 55 gr. 42,60 aren.

Betaling koopprijs: uiterlijk 13 december 1991.
Aanvaarding: de sub d. vermelde kavel onder gestanddoening van de lopende pachtovereenkomst en de overige kavels vrij van huur en/of pacht, na betaling van koopsom en kosten.
De Algemene Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1987 zijn van toepassing.

Nadere inlichtingen: verkrijgbaar op genoemd notariskantoor, Raadhuisplein 2 te Susteren. Tel. 04499-1223.

Dé makelaar van de bedrijven.

V&H

WIJ ZOEKEN MET SPOED:
TE KOOP en/of TE HUUR
WINKELS vanaf 50 m^2 op goede lokaties in o.a.:
★ HEERLEN/MAASTRICHT
★ SITTARD/GELEEN
★ BRUNSSUM/HOENSBROEK
(in alle prijsklassen)

V&H VASTGOED
Hulterweg 28, Oirsbeek, 04492-1620.

NUTH
Uitst. geï. vrijst. bungalow, c.v., garage, 2 kelders, woonk.-eetkamer (36 m^2), parket, keuken, 3 slpk., badk., douche. Opp. 535 m^2. Bwjr. '65. Aanv. direct. Uitermate geschikt voor ouder echtp. of ... gezin. Vraagprijs ƒ 249.000,-.

SCHAESBERG

H.M.W. Quaden & Zn.
Makelaardij o.g.
Geleenstraat 4
Munstergeleen
046-519644
lid NVM

DECORA HOUKES PARKET B.V.

SUPERAANBIEDING

ƒ 130,-

tel. 045-750305
Sittard, Rijksweg-Nrd 43
tel. 046-525157
tel. 043-636273

NEDERLANDSE VERENIGING

een o.g.

TAXATIE

van een

NVBT-LID

staat als een

HUIS

HUIS KOPEN?
Laat vooraf taxeren, dit voorkomt achteraf teleurstelling.

ABAZ
onroerend goed en taxatiebureau
Ir. De Donm 23.6419 CW Heerlen
045-718731

B BEUGELS V.O.F.
TAXATIES & EXPERTISES
Dorpstraat 12 6438 JV Oirsbeek
Telefoon 04492-1991

HORBACH
taxaties & makelaardij o.g. b.v.
Schaesbergerweg 36
6415 AH Heerlen
Tel. 045-723282

VAN BEËDIGDE TAXATEURS

Limburgs Dagblad

Je kunt direct aan de slag als

bezorg(st)er

in

HEERLEN	bel 045-717719, Geerstraat 5, Heerlen
KERKRADE LANDGRAAF	bel 045-452932, Markt 42, Kerkrade
OIRSBEEK SPAUBEEK	bel 046-746868, Markt 3, Geleen
SITTARD ROOSTEREN MUNSTERGELEEN	bel 046-515577, Baandert 16, Sittard
SCHIN OP GEUL VAALS GULPEN	bel 04406-15045, Reinaldstraat 40, Valkenburg
CADIER EN KEER	bel 043-254477, Stationsstraat 27, Maastricht

Leeftijd vanaf 15 jaar. Werkzaamheden moeten worden uitgevoerd tussen ca. 5.30 en 7.00 uur (afhankelijk van de wijk).
Bel gerust vrijblijvend voor verdere informatie. D657

Limburgs Dagblad

KUNSTSTOF en HARDHOUT
Wilhelm **Schmitz** GmbH
v.Siemens-Str. 6
Geilenkirchen
Gewerbegebiet
Tel. 02451/8869
Ramen
Deuren
Rolluiken
Zonneschermen

Bel voor vrijblijvende prijsopgave: heer Meerten, tel. 045-322728

Mama, bestaan er nog echte olifanten?

GEEF OM DE TOEKOMST
Word voor 130,- donateur van het Wereld Natuur Fonds. Giro 30, Zeist

ALARM 06-11
ALS ELKE SECONDE TELT
Maak er verstandig gebruik van.

Optimaal leefcomfort in een koopwoning, voor de prijs van een huurwoning.

De woningen liggen in het centrum van Brunssum, op een rustige lokatie.

In het bestemmingsplan Dorpstraat/... Brunssum zijn riante halfvrijstaande herenhuizen ... voor bewoning gereed.
De huizen liggen op ruime kavels, ... de achtertuinen zeer gunstig ... betreft en zelfs tot ca. ...

Indeling en afwerking:
Woonkamer ca. 37 m^2, inkl. open keuken. Garage. 3 ruime slaapkamers. Badkamer met ligbad, wc en mogelijkheid voor 2e toilet. Hobbyzolder (bereikbaar via vaste trap). Hardhouten kozijnen. Dubbele beglazing. Dak-, vloer- en spouwisolatie. Woningscheidende muren in spouw en ...

LEON VAST

NETTO MAANDLASTEN ca.
... LeonVast Hypotheek (rekening houdend met fiscaal voordeel en 100% financiering).

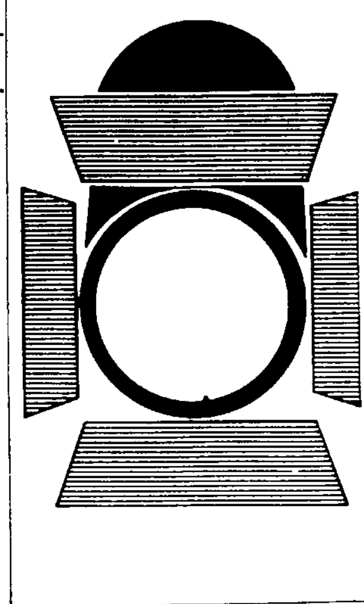
STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V.
... 6411 BW Heerlen Telefoon 045-712256
Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00 tot 21.00 uur
Zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur
OOK KANTOREN TE MAASTRICHT EN AKEN

• Rob de Nijs

Rob en Wendy tijdelijk duo

ANTWERPEN – Na Willy Sommers en Eddy Wally (in 'Lava') is Rob de Nijs de derde artiest die met Wendy van Wanten een duet gaat zingen. Dat gebeurt tijdens een eenmalig optreden in het Alpheusdal te Berchem/Antwerpen, op zondag 9 februari. Het nummer zal echter niet op grammofoonplaat of cd worden uitgebracht.
De showavond met Rob, Wendy en talloze andere artiesten wordt georganiseerd door de commerciële Vlaamse Televisie Maatschappij (VTM) voor het programma 'Levenslijn' ten bate van multiple sclerose.

• Wendy van Wanten

AVRO brengt speciale versie van bekend repertoire

'Een nieuwe jas' voor Annie M.G. Schmidt

• *Annie M.G. Schmidt geeft op tv ongezouten kritiek op de door Jan Rot en Rick de Leeuw gebrachte versie van het lied 'Op een mooie Pinksterdag'.*

AMSTERDAM – 'Ik ben nog niet dood', bromde Annie M.G. Schmidt toen de AVRO met het voorstel kwam om ter gelegenheid van haar tachtigste verjaardag een speciaal televisie-programma te maken. Het moest een grote show worden, met optredens van diverse artiesten en het feestvarken op de eerste rij. Het idee was al rond, de schouwburg al gehuurd, maar Annie wilde er niets van weten. Ze hoefde niet zo nodig tussen al dat show-geweld te zitten. Doe maar iets anders, iets verfrissends, met veel jonge mensen en zo, zei ze tegen de AVRO. En dat gebeurde dus.

Het verjaardagsgeschenk waar de schrijfster wél mee instemt heet: Een nieuwe jas. In dit programma, dat vanavond om 20.25 uur door de AVRO op Nederland 1 wordt uitgezonden, worden tien van haar liedjes in nieuwe arrangementen uitgevoerd door uiteenlopende Nederlandse artiesten. Ze worden begeleid door het Metropole Orkest. Elk nummer is verwerkt in een bijzondere videoclip, waarvoor verschillende, min of meer bekende regisseurs werden ingeschakeld. Tussen de liedjes door praat Annie M.G. Schmidt, in gesprek met Willem Nijholt, over haar vak en geeft ze ongezouten haar mening over de moderne, vaak eigenzinnige vertolkingen.

Annie M.G.Schmidt maakte zelf de selectie uit haar repertoire, maar gaf de zaak verder uit handen. Het leek haar wel spannend: een confrontatie met de nieuwe jasjes van de zo vertrouwde liedjes. Hoewel ze in het programma duidelijk stelt dat een oude jas nog altijd het lekkerst zit. Over de meeste bewerkte nummers en bijpassende clips is de schrijfster redelijk tot zeer tevreden. Zo spreekt ze haar waardering uit over Sorry dat ik besta, vertolkt door Johan Verminnen, en Stroei Voei in een uitvoering van Lieuwe Visser en Jasperina de Jong: 'Ik ben zeer vereerd dat een klassiek zanger als Lieuwe Visser zo'n lullig liedje van mij zingt'. De mooiste jas, vindt ze, heeft Het is over, gezongen door Jenny Arean.

Niet alles bevalt haar. 'Een verschrikkelijk jasje, plat en grof', roept Annie na de vertoning van Op een mooie Pinksterdag. Jan Rot en Rick de Leeuw brengen deze klassieker als een hedendaagse 'softe' popsong, met bijpassende, enigszins bizarre beelden uit de hedendaagse clip-cultuur. En het door Mathilde Santing (bloedeloos) gezongen hondeliedje Bello, vormgegeven door Erwin Olaf, kan haar ook niet bekoren. Santing in een zwart-wit decor, omringd door dito gekleurde jonge hondjes, een leuk plaatje, maar wat heeft het met het liedje te maken? 'Niets', zegt Annie. 'Dit past er helemaal niet bij. Het slaat als een krokodil op een hoestdrank'. Gepeperd commentaar van de schrijfster, door de AVRO bewust niet eruit geknipt, want het programma wil een zo eerlijk mogelijk beeld geven en daar hoort ook die kritiek bij.

Behalve het tv-programma Een nieuwe jas, is er ook een gelijknamige cd met dezelfde actuele vertolkingen aangevuld met nog zes andere liedjes. Verder heeft de AVRO regisseur Bert Haanstra gevraagd een documentaire te maken over de betekenis van Annie M.G. Schmidt voor het Nederlandse kinderboek en de kleinkunst. Dit programma zal in maart volgend jaar worden uitgezonden.

robert grijsen

Tournee met zang, dans en humor in showverpakking

Wall Street Crash weer naar Heerlen

• *Wall Street Crash: met alleen maar nieuwe nummers stel je het publiek teleur. De bekende hits moeten er óók bij zijn.*

AMSTERDAM – „Steve Perth en ik schrijven de meeste songs. Wij bedenken ook de overgangen tussen de liedjes. Dan gaan we bij elkaar zitten en dan bedenken we hoe je op een grappige manier van het ene lied naar het andere gaat. Hier in Holland laten we de namen Ien Dales, Hansje Alders of burgemeester Schmallenbroek vallen. Altijd wanneer we in Holland komen, vragen we aan de roadmanager: welke Nederlander is er in het nieuws, wie zit in de problemen?"

De Engelse groep Wall Street Crash is in de komende weken weer op tournee. Aanstaande donderdag (14 november) treedt men in Limburg opnieuw op in de stadsschouwburg van Heerlen. Colin Copperfield zit in de lounge van een Amsterdams hotel. Samen met de vier andere leden van Wall Street Crash verblijft hij alweer een week in de hoofdstad. Ze hebben nog een maand voor de boeg. Dan gaan ze naar Frankrijk, Duitsland en Zweden. Twaalf jaar geleden begon Copperfield samen met Paul Felber en Mary Dunne de groep. Wall Street Crash bestond toen uit acht vocalisten en een tienkoppige band. Iedereen voorspelde dat het op een financiële ramp zou uitdraaien, vandaar de naam. De groep is echter mateloos populair. De zang en dans in showverpakking van Wall Street Crash is een schot in de roos. Voor de zesde keer maken ze nu een tour door Nederland, opnieuw nagenoeg geheel uitverkocht.

Oogkleppen

„Het is waar, veel Britse groepen zijn in Nederland populairder dan in Engeland zelf. Ooit waren we heel groot in Engeland. We zijn daar nog wel populair, maar hier in Europa is het veel beter. Ik denk dat het komt doordat Engeland een eiland is. Men loopt er met oogkleppen voor. Engelse fans zijn niet loyaal. De mensen in Europa staan veel meer open voor dingen. Wanneer er hier in Nederland, Duitsland of Zweden posters hangen met een volkomen onbekende naam, voor mijn part de 'Drop Dead Band', dan is men geneigd om te gaan kijken wat dat is. In Engeland denkt men: dat ken ik niet, dus daar ga ik niet heen. In Europa tref je een heel andere houding aan. Hier kunnen we de vraag om shows niet aan. Bij de koninklijke familie zijn we nog steeds erg populair. Charles en Diana zijn om een of andere duistere reden echte fans."

„Iedereen vergelijkt ons met de Manhattan Transfer. Ik zal eerlijk zijn, zij zijn veel betere vocalisten. Maar het is een compleet andere groep. Zij concentreren zich voornamelijk op het zingen, terwijl wij aan een hele show werken. Wij zingen voornamelijk eigen stukken, maar sommige covers kun je nu eenmaal niet vermijden. Kijk, een stuk als 'Swing, Swing, Swing, Swing', dat zullen we altijd in de show moeten houden. Als we dat stuk niet zouden uitvoeren, dan kregen we commentaar van het publiek. Eigenlijk zijn we voor elke nieuwe tournee van plan om allemaal nieuwe stukken te gaan doen. Maar daar stel je het publiek mee teleur. Wanneer je naar een concert van de Manhattan Transfer gaat, voel je je toch ook bekocht wanneer ze Tuxedo Junction niet zingen? We weten dat mensen zitten te wachten op 'Swing', 'Suzie's Bar' en 'Saved'. In een show zitten tweeëntwintig songs. De helft daarvan is nieuw materiaal. Soms blijkt een stuk niet aan te slaan. Dan geven we het drie kansen. Wanneer het dan nog niet blijkt te werken, dan gooien we het eruit en doen we er een oude song voor in de plaats. Waarom iets niet werkt, weet je nooit. Soms krijg je verkeerde reacties van het publiek, dan lachen ze op een verkeerd moment of zo. Andersom gebeurt ook. We hadden bijvoorbeeld een stuk 'Flight by night'. We dachten eigenlijk dat het een vreselijk saai stuk zou zijn, er zitten intelligente akkoorden in, maar we stelden ons er weinig van voor. Dat blijkt een van onze beste stukken te zijn geworden."

„Ik groeide op met de Beatles. En ik ben nog steeds een groot fan. Op tournee nemen we altijd een gitaar mee. Paul en ik zitten dan altijd Beatles-songs te zingen. We waren laatst in Finland. Zo saai. Ik weet niet of er ooit mensen naar Finland gaan, maar daar is werkelijk niets te doen. We zaten elke avond in het hotel en we hadden het hele songbook van de Beatles bij ons. We hebben al die liedjes doorgezongen. Het was werkelijk een herontdekken. Zo van: ik wist niet dat John Lennon dat bedoelde... Prachtig werk."

„Voor 'Swing' hebben we allemaal een wit jacket aan. We moeten ons voor dat nummer heel snel verkleden. Op een keer kregen we de costuums terug van de stomerij, toen hadden we vergeten te controleren of ze de goede broeken bij de goede jassen hadden gehangen. Steve en ik hadden elkaars broek aan. Ik eerst op, broek een kilometer te lang. En toen Steve op, in een veel te kort broekje. Een paar van de musici hadden het als eerste door. Ze konden haast niet meer spelen van het lachen."

Engelse humor

De kleine Colin Copperfield heeft al ruim een half uur over zijn groep Wall Street Crash zitten te praten, als z'n collega Steve Perth de lounge van het hotel binnenwandelt. Het is avond en hij is net wakker. "Heb je het al over mijn probleem gehad?", vraagt-ie lachend. Copperfield pakt de cassetterecorder van tafel en verklaart in de microfoon: „Dit is de stem van Steve Perth. Hij kan geen liedjes schrijven." Engelse humor, je wordt er doodmoe van.

ton ouwehand

Hiltermann 35 jaar bij AVRO

HILVERSUM – De AVRO besteedt morgenmiddag vanaf 13.30 uur (Radio 2) uitgebreid aandacht aan de kleurrijke loopbaan van mr G. B.J. Hiltermann. Het is deze week precies 35 jaar geleden dat Hiltermann zijn commentaar-werkzaamheden voor de AVRO-microfoon begon. Op 6 november 1956 gaf de toen 42-jarige Hiltermann zijn visie op de beëindiging van de crisis rond het Suezkanaal. Het was het begin van een jarenlange carrière als buitenlandcommentator van de AVRO. Hij werkte vooral voor de radio, soms voor televisie.

Europa moet jaarlijks 500.000 uur tv-beeld vullen

Programmamakers gezocht

HILVERSUM – Twintig jaar geleden werd het al voorspeld: In de jaren negentig zullen zo'n honderd tv-stations per satelliet beelden naar de Europese huiskamers sturen. Hedendaagse realiteit: In 1991 zullen de tv-stations in Europa 500.000 uur met programma's vullen.

De Nederlandse omroepleiders van twintig jaar geleden maakten zich niet zoveel zorgen over het beeld van de toekomst. „Een mens heeft maar twee ogen," riepen ze elkaar geruststellend toe, „je kunt maar naar één programma tegelijk kijken. Bovendien zullen problemen met taal en cultuur de Nederlandse kijker er van weerhouden massaal naar buitenlandse zenders over te schakelen."
De commerciële concurrentie, die via het REM-eiland in de Noordzee voet aan wal poogde te zetten, was ruim tevoren al voor lange tijd buiten spel gezet.
Twintig jaar geleden betoogden Hilversumse omroepleiders ook, dat de tv pas volwassen mocht heten als van vroeg in de morgen tot in de nachtelijke uren het beeld constant gevuld zou worden. En ook daarin hebben ze zich vergist.

Anno 1991 luidt de voorspelling, dat over twee of drie jaar in Europa 700.000 uur tv per jaar van beelden zal moeten worden voorzien. Alleen al in de afgelopen vijf jaar kreeg West-Europa er 70 nieuwe tv-stations bij, die gemiddeld 18 uur per dag gingen uitzenden.
De omroepleiders van weleer gingen er wel van uit, dat de programma-spoeling dunner en de aankoop van programma's duurder zouden worden, maar dat het zo'n vaart zou lopen als nu ...nee, dat heeft geen voorspeller kunnen voorzien.

Zelfs als je alle Amerikaanse series uit heden en verleden aankoopt dan blijft nog een groot deel van die 700.000 Westeuropese tv-uren niet gevuld. TV-stations en particuliere productiebedrijven zoeken het de laatste jaren in coproducties. Niet alleen omdat steeds meer geld nodig is om een programma te maken, maar ook omdat de vraag er naar groot is.
Op het terrein van het lichte tv-vermaak wordt in steeds meer Europese tv-landen bewonderend gekeken naar de manier, waarop de Nederlandse amusementskoning Joop van den Ende vanuit zijn Aalsmeerse studio's niet alleen de meeste Nederlandse uren van RTL4 vult, maar ook steeds meer buitenlandse stations van programma's voorziet.
Joop werkt met een slim uitgangspunt: Hij laat zijn eigen sterren uit drama-produkties constant verschijnen in praatshows als en panellid in quizzen of spelletjes en zijn showpresentatoren zijn continu te gast in zijn eigen drama-series, praatshows of bij andere showmasters uit zijn eigen stallen
Jos schrijft boek, dus Jos als gast in de 5-uur-show. Jos zingt liedje samen met Henny, Henny komt als gast in de show van Jos. Bij een nieuw tv-spelletje zijn twee „aangevers" nodig? André en Ron zijn er wekelijks door in beeld. Ron vertelt er over in de 5-uur-show en daar is André ook alweer met zijn nieuwste cd.
En zo vullen de sterren uit eigen huis de programma's van de andere sterren uit eigen huis: Lekker goedkoop en ze worden nog bekendere Nederlanders dan ze al zijn en buiten de studio's kunnen ze steeds hogere bedragen voor hun schnabbels vragen. Joop regelt via een andere bv de afspraken en de bedragen wel.

En zo vul je vele, vele tv-uren.
In veel Europese landen willen tv-stations de programma-formules van Joop overnemen. Maar Joop geeft niet veel uit handen. Hij is bezig een Europees bedrijf te worden. Er zijn al kantoren in Keulen, Londen en Luxemburg.

ale van dijk

• *Joop van den Ende werkt met een slim uitgangspunt. Hij laat zijn eigen sterren uit tv-series constant verschijnen in praatshows, spelletjes en shows.*

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Gemeentepolitie Maastricht

Maastricht behoort met circa 117.000 inwoners tot de grotere steden in Nederland. Het is de oudste stad van het land, maar ook een vitale stad met ambities. Maastricht ligt in het centrum van een internationale omgeving en richt zich sterk op de ontwikkeling van het nieuwe Europa. Maastricht stelt hoge eisen aan de kwaliteit van het voorzieningen-niveau op ruimtelijk, maatschappelijk, economisch en cultureel vlak. Diezelfde kwaliteit wordt gevraagd van de ambtenaren van de stad. Dus ook van de nieuwe

Eerste financieel medewerker (m/v)

Uw plaats in de organisatie. De Gemeentepolitie bestaat uit zes executieve afdelingen waarvan de chefs tezamen met de korpsleiding het managementteam vormen. Daarnaast is een aantal ondersteunende functies ondergebracht in enkele dienstverlenende afdelingen. Daartoe behoort ook de afdeling Financiën. Deze afdeling draagt bij tot en is medeverantwoordelijk voor het financiële beleid binnen het totale korpsbeleid en geeft als zodanig mede sturing en richting aan het te ontwikkelen korpsbeleid. De afdeling is direct verantwoording verschuldigd aan de korpsleiding en draagt onder andere zorg voor het financiële beheer en de financiële beleidsontwikkeling. De afdeling heeft een ondersteunende en voorwaarden scheppende rol met betrekking tot de realisatie van de beleidsuitgangspunten en doelstellingen in het korps. Hierbij zijn de volgende taakgebieden te onderscheiden: registreren, informeren/adviseren, sturen en beheersen van de financiële stromen binnen de organisatie. Daarnaast is de afdeling actief betrokken bij de aanstaande regionalisering van de Politie.

Uw taken en verantwoordelijkheden. U stelt zelfstandig de jaarrekening en het jaarverslag van de Dienst Politie op, zowel lokaal als voor de regionale taken. Daarnaast verricht u ondersteunende werkzaamheden bij de samenstelling van de begrotingen, zowel lokaal als regionaal. Binnen aangegeven kaders onderhoudt en optimaliseert u het financieel administratiesysteem en betrekt hierbij de ontwikkelingen op regionaal gebied. Bij de uitvoering van deze taken bent u verantwoording verschuldigd aan het Hoofd Financiën & Controlling van de Gemeentepolitie.

Uw kennis en kwaliteiten. U bent in het bezit van een H.B.O.-diploma op financieel gebied, H.E.A.O.-BE of S.P.D. U hebt verder ruime ervaring bij het zelfstandig opstellen van jaarrekeningen en het voeren van een financiële administratie volgens de Gemeentelijke Comptabiliteitsvoorschriften. U moet zelfstandig kunnen werken, maar tegelijkertijd goed in teamverband kunnen functioneren. U beschikt over goede contactuele vaardigheden en bent bereid het dienstverlenende karakter van de afdeling uit te dragen.

Ons aanbod. Het salaris is afhankelijk van ervaring en bedraagt maximaal ƒ 5.627,- bruto per maand (salarisschaal 10). De werktijden bij de Gemeentepolitie zijn variabel.

Inlichtingen. Voor verdere informatie kunt u contact opnemen met de heer R.I.L. Bollen, Hoofd Financiën & Controlling, telefoon 043 - 293365.

Hebt u belangstelling? Richt uw sollicitatie dan binnen 14 dagen aan de Hoofdcommissaris van Gemeentepolitie, Postbus 3, 6200 AA Maastricht.

Een psychologisch onderzoek kan en een medisch onderzoek zal deel uitmaken van de selectieprocedure.

Onze voorkeuren. Wij vinden dat het gemeentelijk apparaat een goede afspiegeling moet zijn van onze samenleving. Daarom hanteren wij een voorkeursbeleid voor vrouwen, mensen uit etnische minderheden en gehandicapten. Mogelijkheden voor kinderopvang zijn aanwezig.

Het Economisch Lyceum vraagt met spoed

een **docent(e)** warenkennis voor de afd. handel.

De functie betreft ca. 14 uur (½ F.T.E.).
Bevoegdheden huishoudkunde/biologie 2e graads.
Ter vervanging wegens ouderschapsverlof.

Geïnteresseerden wordt verzocht contact op te nemen met de heer Wielders, afd. directeur handel. Tel. 04750-22951 of privé 04750-33449.

Bredeweg 235
6042 GE Roermond

Telefoon 04750-22951

ECONOMISCH

---

tempo-team uitzendbureau

HORECA

Buffetbediende m/v
voor een horecacentrum in Geleen. Het werk bestaat uit het serveren van dranken en het verzorgen van kleine hapjes. Bent u beschikbaar in het weekeinde en hebt u al ervaring opgedaan in de horeca, reageer dan snel.
Informatie: 046 - 75 61 56, Mariëlle Schutgens
Geleen, Rijksweg Zuid 1a

INDUSTRIE

Produktie-medewerkers m/v
voor een bedrijf in de omgeving van Sittard. Het werk vindt plaats in ploegendienst. Hebt u bij voorkeur een LBO-opleiding gevolgd en wilt u snel aan de slag, kom dan langs bij een van de onderstaande vestigingen of bel!
Informatie:
046 - 75 61 56, Mariëlle Schutgens
Geleen, Rijksweg Zuid 1a
04750 - 3 36 46, Mariëlle Heijligers
Roermond, Wilhelminaplein 10
046 - 51 42 22, Jeanette Vaessen
Sittard, Roermolenstraat 4

Rabobank

Mercuri Urval

Ziet u in deze functie uw (volgende) stap in de bankwereld, schrijf dan een korte brief met c.v. aan Mercuri Urval B.V., Vrijthof 50-51, 6211 LE Maastricht onder vermelding van referentienummer 41.7435. Voor telefonische informatie 043-251291.

Sulzer Infra is één van 's lands grootste werktuigbouwkundige installatiebedrijven met vestigingen in Tilburg, Amsterdam, Rotterdam, Nijmegen, Roermond en Heerlen. Zij maakt deel uit van het Zwitserse Sulzerconcern. Sulzer Infra is gespecialiseerd in het ontwerpen, installeren en onderhouden van installaties in utiliteit, industrie en ziekenhuizen. Om de groei van onze activiteiten verder gestalte te geven, zoeken wij voor onze vestiging in Heerlen een:

TEKENAAR/TECHNICUS WTB

Uw functie:
Het onder begeleiding tekenen en berekenen van werktuigbouwkundige installaties en het uitwerken van materiaalspecificaties met behulp van een computer.

Wat wij vragen:
Een MTS'er Werktuigbouwkunde met enige jaren werkervaring in de installatietechniek. Een MIT-opleiding strekt tot aanbeveling, maar is niet vereist. U heeft goede contactuele eigenschappen en een praktische instelling. U bent 25 jaar of ouder.

Wat wij bieden:
Een veelzijdige, zelfstandige functie in een installatiebedrijf dat deel uitmaakt van een financieel sterke en gerenommeerde Zwitserse multinational. Groei- en ontwikkelingsmogelijkheden zijn afhankelijk van uw eigen capaciteiten. Verder kennen wij goede arbeidsvoorwaarden en ruime studiefaciliteiten.

Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan Sulzer Infra, t.a.v. de heer G. Oomen, personeelchef, Postbus 239, 5000 AE Tilburg. Voor meer informatie kunt u bellen met de heer Van Haaren en/of de heer Kraft van de vestiging Heerlen, tel. 045-717021.

SULZER INFRA

Sulzer Infra Heerlen, Voskuilenweg 119, 6416 AJ Heerlen.

Produktie- en expeditiemedewerkers m/v
Voor de samenstelling van een extra ploeg bij een kunststofverwerkend bedrijf in Brunssum, zijn wij opzoek naar productie- en expeditiemedewerkers. ... in 3 ploegen en voor het ... afdeling zoeken wij mensen met ... die bereid zijn in 2 ploegen te ... beschikbaar.

Informatie bij Jos Nota en Brigitte Naebers. Rumpenerstraat 79, 6443 CC in Brunssum, tel. 045-27 40 40.

De uitzend-CAO
In de CAO voor uitzendwerk zijn salaris, vakantie en sociale verzekeringen geregeld.

randstad uitzendbureau

Göttgens Sittard is al bijna 60 jaar actief op autogebied en is officieel Opel Dealer voor de regio Sittard e.o.

Gezien de te verwachten groei van het aantal te verkopen Opels en de te realiseren groei in de zakelijke verkopen zoeken wij op korte termijn een

VERKOOPLEIDER M/V

Voor deze belangrijke functie vragen wij van u een grote mate van zelfstandigheid, commercieel inzicht en inventiviteit.
Leidinggevende capaciteiten, organisatietalent en bekendheid met „zakelijke" verkopen zijn absoluut vereist.
U bent verantwoordelijk voor de verkoop van nieuwe en gebruikte automobielen en het voorraadbeheer ervan. U geeft leiding aan 3 medewerkers.
Als u tussen 30 en 40 jaar bent, ruime verkoopervaring heeft en bereid bent in Sittard of naaste omgeving te komen wonen, dan bieden wij u een interessante job, een goed salaris en een auto van de zaak.
Een psychologisch onderzoek kan deel uit maken van de selectieprocedure.

Verder zoeken wij wegens vertrek van de huidige functionaris een

SERVICE-RECEPTIONIST M/V

Voor deze spilfunctie binnen ons bedrijf vragen wij van u commercieel en technisch inzicht.
Door uw goede contactuele eigenschappen bent u de ideale klantenbinder en tevens in staat om nieuwe serviceklanten voor ons bedrijf te winnen.
Als u tussen 25 en 35 jaar bent, ervaring als receptionist heeft dan bieden wij u een interessante job met een goed salaris.

Sollicitaties binnen 10 dagen te richten aan Automobiel Göttgens CV, Postbus 111 te 6130 AC Sittard met vermelding van „sollicitatie" op de enveloppe.

GÖTTGENS SITTARD — OPEL

Het Zuiveringschap Limburg heeft als taak het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van de Limburgse oppervlaktewateren.
Het zuiveringschap tracht dit doel onder meer te bereiken door het bouwen en exploiteren van rioolwaterzuiveringsinstallaties; het onderzoeken van de waterkwaliteit; het afgeven en controleren van lozingsvergunningen en het geven van voorlichting.
Het kantoor van het zuiveringschap is gevestigd in Roermond.

De afdeling Heffingen maakt deel uit van de secretarie en draagt zorg voor de aanslagregeling en invordering van de verontreinigingsheffing oppervlaktewateren in de provincie Limburg (jaarlijks circa 550.000 aanslagen), behartigt de fiscaal-juridische aangelegenheden en is verantwoordelijk voor juiste en volledige bestanden van heffingsplichtigen.
De afdeling bestaat uit een viertal bureaus t.w. Aanslagregeling, Invordering, Gegevensbeheer, Procesbeheer en de secties Fiscaal-juridische zaken en Administratie/secretariaat.
In verband met de optimalisatie van de voorlopige aanslagregeling voor bedrijven is besloten het bureau aanslagregeling uit te breiden met een formatieplaats.

Op korte termijn bestaat als medewerker aanslagregeling plaatsingsmogelijkheid voor een

Coördinator voorlopige aanslagregeling bedrijven m/v

In het kader van de coördinatie van de voorlopige aanslagregeling behartigt de nieuwe medewerker ...

Wij vragen:
... een opleiding op MBO/HBO-niveau, bij voorkeur een HEAO-opleiding ...

Wij bieden:
... Roermond.

Zuiveringschap Limburg

Nederland 1

.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
.00 Internationaal concours hippische Jumping Indoor Maastricht.
.35 Een andere wijze. Cursus over homeopathie en fysiotherapie. Afl. 6.
.00 ●● Journaal.
.05 Hollands decor. Een wandeling/fietstocht n.a.v. een boek. Afl.: Terschelling. Herh.
.15 Heb ik iets gemist? Hoogtepunten van AVRO programma's van de afgelopen week.
.00 Gophers. Tekenfilmserie. Afl. 3:
.25 Brief aan de koningin. Kinderen leggen hun problemen en wensen voor aan de koningin.
.35 Ko de Boswachtershow. Natuur- en milieumagazine voor kinderen met Burny Bos en Paul Kooy.
.00 Boggle. Woordspel.
.30 Sportpanorama.
.30 Preview TV. Filmmagazine.
.00 Growing Pains. Comedyserie. Afl.: Mom of the year. Maggie Seaver is door de plaatselijk vrouwenvereniging genomineerd voor de prijs van Werkende Moeder van het Jaar. Ze kan de uitreiking die avond echter niet bijwonen, omdat haar baas nog wat werk heeft.
.00 (●●+TT) Journaal.
.25 Een nieuwe jas. Hommage aan Annie M. G. Schmidt. Tien bekende liedjes worden door Nederlandse artiesten gezongen in muziekclips.
.25 Glamourland. De wereld van glitter en glamour met G.J. Dröge.
.53 Karel. Talkshow.
.38 Jonge mensen op het concertpodium. Muziekprogramma. Julian Rachlin, viool en Jennifer Stinton, fluit begeleid door het Radio Symfonie Orkest o.l.v. Jan Stulen. 1. Vioolconcert nr. 3, Saint-Saëns. 2. Fluitsonate, Poulenc.
.25 How are the kids. Serie over recht en onrecht van kinderen in de wereld. Afl. 5: Boy.
.38 Mr. McCabe and Mrs Miller. Amerikaanse speelfilm uit 1971 van Robert Altman. Met: Warren Beatty, Julie Christie, René Auberjonois e.a.
.33-01.38 ●● Journaal.

Nederland 2

12.10-12.50 Bezoek en toespraak president Bush. Rechtstreeks verslag vanuit Den Haag in aanwezigheid van minister-president Lubbers.
13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.15 Met Witteman. Interviews met Paul Witteman. Herh.
16.00 ●● Journaal.
16.08 Museumschatten. Prof. Henk van Os geeft achtergronden bij voorwerpen uit Nederlandse musea. Vandaag: Toren van Babel. Herh.
16.17 Bobbie en Onyx. Belgische tekenfilmserie.
16.31 Groentjes. Natuurprogramma. Vandaag: Wist je dat een schaap ook een huisdier kan zijn? Herh.
16.39 Hier is Aubrey. Tekenfilm.
16.45 De avonturen van Teddy Ruxpin. Afl.: Ontsnapping uit het Meso hoofdkwartier. Herh.
17.09 Star runner. Afl. 6. In de bibliotheek komen Josh en Kelly achter het geheim van de Longhouse stallen.
17.33 Man over de vloer. Engelse comedyserie. Afl.: De bedstrijd. Herh. Robin mag invallen in het voetbalteam, maar moet wel eerst zijn verkoudheid kwijtraken.
18.00 ●● Journaal.
18.18 (TT) Kassa! Consumentenmagazine.
18.57 Lingo. Woordspel.
19.25 Twaalf steden, dertien ongelukken. Serie verhalen naar waargebeurde verkeersongelukken. Vandaag: Een meisje (Dronten).
19.57 Flying doctors. Afl.: De draaimolen stopt.
20.48 (TT) Zeg 'ns AAA. Comedyserie. Afl.: Massage. Dokter John is een beetje ontevreden en Jopie is jaloers op de aandacht die Annie van iemand uit Duitsland krijgt.
21.17 Sonja op zaterdag. Praatprogramma.
22.12 Achter het nieuws. Actualiteitenrubriek.
22.46 Twee voor twaalf. Quiz.
23.31 Jool Hul. Humor met Waardenberg en De Jong.
00.23 Natuurmoment. Vandaag: De Goudplaat in Noord Beveland.
00.29-00.34 ●● Journaal.

Nederland 3

08.55-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
12.10-12.50 Bezoek president Bush. Rechtstreekse uitzending van de toespraken van presidents Bush en minister-president Lubbers in Den Haag (onder voorbehoud).
13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
17.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.00 ●● Journaal.
18.15 Sesamstraat.
18.30 Jeugdjournaal-extra.
18.55 Lotto-trekking.
19.00 (TT) 't Ergste is als niemand klapt. 3-delige serie over scholieren, toneel en plankenkoorts. Afl. 2.
19.28 Bericht van de Wilde ganzen.
19.30 De familie werk.
20.00 ●● Journaal.
20.25 Kenmerk. Actualiteitenmagazine.
20.55 El ambrazo. Documentaire over de tango.
21.45 'T is een vreemdeling zeker. 8-delige serie portretten over niet-Nederlandse medebewoners. Vandaag: De Turkse Melda Müjde.
22.00 ●● Journaal.
22.15 Studio sport.
22.45-22.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.

● *Pochi Luna en Adriana Vasile in 'El ambrazo'. (Nederland 3 – 20.55 uur).*

RTL4

07.00 Ochtendprogrammering.
08.00 Telekids. Kinderprogramma.
12.00 RTL4 classique.
12.35 Get a life. Comedyserie. Afl. 10.
12.35 A fine romance. Engelse comedyserie. (herh.).
13.00 Spearfield's daughter. Miniserie. Herh. (slot).
14.15 Miss Dynamite. Italiaanse western uit 1973, geregisseerd door Sergio Grieco. Met: Marisa Mell, Antonio Sabato, Peter Carsten, Fernando Sancho, Esmeralda Barros e.a.
15.35 De tweelingenshow. Showprogramma. (herh.).
16.30 Hoge ogen. Programma met daarin informatie over spellen.
17.00 Doogie Howser M.D. Tragicomedyserie.
17.30 Tineke. Rechtstreekse en gevarieerde weekendprogramma.
18.00 RTL4 zes uur nieuws.
18.15 Tineke. Deel 2.
19.30 RTL4 avondnieuws.
19.50 RTL4 weer.
20.00 Mini playbackshow. Kinderen imiteren hun favoriete artiest/artieste of groep.
21.05 Hunter. Detective-serie.
22.00 Gabriel's fire. Serie. Afl.: I'm nobody. Victoria moet Walker Green verdedigen als hij met het moordwapen, waarmee een man werd doodgestoken, wordt aangetroffen. Bird heeft een gesprek met de man die weigert zijn ware identiteit prijs te geven. Onderzoek wijst uit dat Green in de jaren '50 deel uitmaakte van een beroemde zanggroep. Bird gaat op zoek naar de andere bandleden.
22.55 RTL4 laatste nieuws.
23.10 The entity. Amerikaanse speelfilm uit 1982, geregisseerd door Sidney Furie. Met : Barbara Hershey, Ron Silver, David Labiosa e.a.
01.10 The monsters. Griezelserie. Afl.: The cocoon. Madeleine Westcott krijgt een auto-ongeluk en raakt daarbij haar geheugen kwijt. Ze roept de hulp in van detective Richard en zijn vriendin om achter haar verleden te komen.
01.35 Miss Dynamite. Herh.
02.55 Nachtprogramma.

België/TV 1

10.30 Supermachten: Rusland en de Sovjetunie. Afl.8 (2).
11.10 De werkzoekers. 11-delige reeks. Afl.10.
11.30 Ecologisch tuinieren. Afl.11.
12.00-12.40 Babel. Wekelijkse nieuwsbrief voor migranten.
15.15 Tedere valstrik. Amerikaanse speelfilm uit 1955 van Charles Walters. Met: Frank Sinatra, Debbie Reynolds, Celeste Holm e.a.
17.05 Space 1999. Engelse sf-serie.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl.313.
18.05 Schoolslag. Spelprogramma.
18.40 Vlaanderen vakantieland. Toeristische portretten: Diksmuide, Ieper, Nieuwpoort en Nancy.
19.20 Joker- en lotto-trekking, paardenkoersen, mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Journaal/Sport.
20.00 Kwislijn.
20.05 FC De Kampioenen. Vlaamse comedyserie. Afl.19: FC Toneel. De Kampioenen gaan toneel spelen om meer geld in kas te krijgen. Sabine, het nichtje van Pascale, wil bij de familie Crucke komen logeren.
20.40 Moord-Oost, Moord-West. Britse tv-film van Peter Smith. Met: Jeroen Krabbé, Joanne Pearce, Suzanna Hamilton e.a.
22.25 Kunst-zaken.
22.30 Sport op zaterdag. Aansl.: Kwislijn.
23.00 Vandaag/Boekenbeurs-nieuws.
23.25 De prijs. Amerikaanse speelfilm uit 1963 van Mark Robson. Met: Paul Newman, Edward G. Robinson, Elke Sommer e.a.
01.35-01.40 Coda. Just for you, van een uitgevoerd door Tars Lootens, piano.

België/TV 2

20.00-22.10 Novemberdagen. Documentaire van Marcel Ophüls n.a.v. de tweede verjaardag van de val van de Berlijnse Muur.

België/RTBF 1

10.00 Interwallonië. 10.30 Cursus Nederlands. Les 8. (herh.). 11.00 Cursus Duits. Les 15 en 16. (herh.). 11.30 Génies en herbe. (herh.). 12.00 Vidéothèque. (herh.). 13.00 Journaal. 13.10 Objectif Europe. 13.45 L'oeil du monocle, Franse speelfilm uit 1962. 15.30 Ecran témoin. (herh.). 16.50 Grand écran. (herh.). 17.40 Félix. 18.10 Nouba nouba. 18.25 Gourmandises. 18.40 Télétourisme. Aansl.: Joker en lotto. 19.30 Journaal. 20.05 Le P.S.C. 20.10 Le jardin extraordinaire. 20.50 Maigret chez les flamands, misdaadfilm van Serge Leroy. 22.15 Contacts. 22.20 Pas si betes. 22.30 Match I. Aansl.: Lotto en joker. 23.25-23.50 Nieuws.

België/Télé 21

13.00 La CSC. (herh.). 13.30 Le coeur et l'esprit. 14.10 Pon d'soris pous s't'chat-là, komedie. (herh.). 16.00 Spot Amnesty: Now. 16.05 Musique: John Hammond. (herh.). 17.05 Sindbad. (herh.). 17.35 Les moissons de fer, 2-delige film over WO I. Dl.2. 18.25 Spot Amnesty. 18.30 Ces gosses qu'on assassine, doc. (herh.). 19.30 Journaal. 20.00 Spot Amnesty: Now. 20.05 La danse de l'espoir, doc. 21.25 Nieuws. 21.55 La véritable histoire d'Abe Sada, Japanse speelfilm uit 1975. 23.10-23.30 Coup de film.

Nieuws. 18.10 Regionaal nieuws. 18.15 (TT) One to win. 18.45 (TT) Only fools and horses, serie. (herh.). 19.15 (TT) Bruce Forsyth's generation game. 20.15 (TT) Challenge Anneka. 21.05 (TT) Birds of a feather, serie. 21.35 (TT) The house of Elliot, serie. 22.30 (TT) Nieuws en sport. 22.50 Royal British Legion Festival of Remembrance. 00.20 Child's play, Amerikaanse speelfilm uit 1988. 01.45-01.50 Weerbericht.

BBC 2

10.00 Open university. 12.05 The spirit of Asia, serie. (herh.). 13.05 Holiday outings. (herh.). 13.15 ■ His butler's sister, speelfilm uit 1943. 14.45 Heirs and graces, serie. (herh.). 15.15 Network east. 15.45 Mahabharat, feuilleton. 16.25 Animation now. Why did the beetle cross the road? Animatiefilm. (herh.). 16.35 Casino Royale, speelfilm uit 1967. 18.40 Play bridge with Zia, cursus. 19.10 Japanese language and people, serie. 19.40 Late again. 20.25 Have I got news for you? (herh.). 20.55 Nieuws en sport. 21.10 Sounds of the sixties. 21.40 (TT) The second Russian Revolution, serie. (herh.). 22.30 (TT) Oz: The magazine. 22.45 (TT) The trials of Oz, tv-spel. 00.15 Oz: Twenty years on. 01.05 Two friends, Australische tv-film. 02.25-03.00 Dance energy. (herh.).

Sportnet

07.30 Basketball. 08.30 Bowlen. 09.00 Watersport. 09.30 World sport special. 10.00 Paardesport. 11.00 Motorsport. 12.00 Spaans voetbal. 12.30 Basketball. 14.00 Argentijns voetbal. 15.00 Tennis, live. 16.30 Bowlen. 17.00 Powersports international. 18.00 Boksen. 19.00 Tennis, live. 20.30 Snooker, live. 22.30 Motorsport. 23.00 American college football, live. 01.30 Boksen. 03.00 Motorsport. 04.00 American College Football. 05.00 Powersports international. 06.00 Argentijns voetbal. 07.00-08.00 Supercross Dallas.

Duitsland 1

.00 Tagesschau.
.03 Länder-Mensen-Abenteuer: Rio Panara - der dunkle Fluss. Documentaire over deze rivier.
.45 ●● Tele-Gym. Fitness. Afl.23.
.00 Tagesschau.
.03 Auslandsjournal.
.45 ZDF-info Gesundheit. Medische tips. Vandaag: Diabetes (2).
.00 Tagesschau.
.03 ●● Die bessere Hälfte. Spelprogramma. (herh.).
12.05 ●● 10 oder gehn. Quiz. Herh.
12.50 Umschau.
12.55 Persoverzicht.
13.00 Tagesschau.
13.05 Europamagazin.
13.30 Nachbarn.
14.15 Strassenbahnen der Welt. Doc.serie. Vandaag: Rio de Janeiro.
14.30 ●● Kinderquatsch mit Michael. Kinderprogramma.
15.00 Gesundheit! Medizin im Ersten. Gezondheidsmagazine.
15.45 Erstens. Gast: Michael Fritz.
16.00 Disney Club. Kindermagazine.
17.25 Hier und Heute unterwegs.
17.55 Tagesschau.
18.00 Sportschau-Telegramm.
18.10 Sportschau. Met Bundesliga-voetbal, 17e competitieronde.
19.00 Markt.
19.30 ●● Elvis - King of Rock 'n Roll. Serie. Afl.: Schwarz und Weiss.
19.58 Programma-overzicht.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 (TT) Schwarz Rot Gold: Stoff, Tv-spel van Theo Metzger. Met: Uwe Friedrichsen, George Meyer-Goll, Edgar Bessen, e.a.
22.00 ●● Trekking van de lotto.
22.05 Tagesschau.
22.15 (TT) Das Wort zum Sonntag.
22.20 ●● Die unglaubliche Entführung der verrückten Mrs. Stone. Amerikaanse speelfilm uit 1986. Met: Danny DeVito, Bette Midler, Judge Reinhold, e.a.
23.50 Inspektor Lavardin oder die Gerechtigkeit. Franse speelfilm uit 1986. Met: Jean Poiret, Bernadette Lafont, Jean-Claude Brialy.
01.25 Tagesschau.
01.30-01.35 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken. Buben beim Würfelspiel van Bartolomé Esteban Murillo.

Duitsland 2

08.30 Nachbarn in Europa.
09.00 Tagesschau.
09.03 Länder-Mensen-Abenteuer: Rio Panara - der dunkle Fluss. Documentaire over deze rivier.
09.45 ●● Tele-Gym. Fitness. Afl.23.
10.00 Tagesschau.
10.03 Auslandsjournal.
10.45 ZDF-info Gesundheit. Medische tips. Vandaag: diabetes (2).
11.00 Tagesschau.
11.03 Nachbarn in Europa.
12.35 Diese Woche.
12.55 Persoverzicht.
13.00 Tagesschau.
13.05 Pfiff extra: Just for fun - Sport in den USA. 6-delige serie over sport en spel. Afl.3: Florida.
13.30 Klassentreffen. Schoolherinneringen. Vandaag: Christian Wolff.
14.15 FM. Familiemagazine.
15.00 Genau. Discussieprogramma voor jongeren. Thema: kinderen en zakgeld.
15.25 Die Jäger des Sarazenenschatzes. Italiaanse speelfilm uit 1962 van Emimmo Salvi. Met: Rod Flash Iloosh, Bella Cortez, Furio Meniconi e.a. Aansl.: Ratschlag für Kinogänger (VPS 16.45).
16.58 Programma-overzicht.
17.00 Heute.
17.05 Die fliegenden ärzte. Serie. Afl.: Feuer an Bord. Aansl.: Kochen wie in Asien (VPS 17.25).
17.40 Die fliegenden ärzte. Vervolg.
18.10 Länderspiegel. Aansl.: Programma-overzicht. (VPS 18.50).
19.00 Heute.
19.30 Insel der Träume. Serie. Afl.: Zwei Zentner Zärtlichkeit.
20.15 ●● Aus Hof: Musik liegt in der Luft. Amusementsprogramma.
22.00 Heute.
22.10 Das aktuelle Sport-Studio. Sportmagazine. Aansl.: Lotto-trekking. (VPS 23.29).
23.30 ■ Incident...und sie kannten kein Erbarmen. Amerikaanse speelfilm uit 1967. Met: Tony Musante, Martin Sheen, Beau Bridges e.a.
01.05 Heute.
01.10-02.15 ■ Mr. Moto und der Schmugglerring. Amerikaanse speelfilm uit 1937. Met: Peter Lorre, Virginia Field, Thomas Beck e.a.

Duitsland 3 West

09.30 Tele-Ski '90. Les 8. (herh.). 10.00 This week. 10.15 Actualités. 10.30 Cursus Russisch voor beginners. Les 10. 11.00 Cursus Engels. Les 10. 11.30 Aus Forschung und Lehre: Eine Wissenschaft für die Demokratie - Politologie in Deutschland, documentaire. (herh.). 12.15 Mit Weltenbummlern unterwegs, serie reisreportages. Afl.1: Auf dem Dach Afrikas. 13.00 Cursus Duits. Les 49. (herh.). 13.30 Cursus wiskunde. Les 7. (herh.). 14.00 Rückblende: Vor 190 Jahren geboren: Karl Baedeker - Vater des Reiseführers, portret. (herh.). 14.15 West 3 aktuell. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Länder - Menschen - Abenteuer: Die Erben des Dschinghis-Kahn, reportage over nomadische Mongolen in de Gobi-woestijn. 17.45 Das internationale TV-Kochbuch. 18.00 Aktuelle Minute. 18.01 Kulturweltspiegel. 18.30 (TT) Die Sendung mit der Maus, kinderprogramma. 18.58 Programma-overzicht. 19.00 Aktuelle Stunde, regionaal magazine met Nachrichten, met om 19.33 Sport im Westen. 20.00 Sambische Safari, reportage over de fauna in Zambia. 20.45 Musik-Kontakte: Tannhäuser van Wagner. 22.05 Prominenz im Renitenz, praatprogramma. 22.50 Spiele des Lebens, natuurfilmserie over dierengedrag. Afl.6: Wohnen. 23.35 Rockklife, concertserie vandaag met Marillion. 00.35 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

14.30 Cursus Duits. Les 49. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Nimm's Dritte, met Thomas Klinghammer. 17.30 Geschichte der Oper, documentaire serie. Afl. 7: Der Oper des Barock - Der neue Orpheus. 18.00 Miteinander. 18.30 Das Südwest-Journal. 19.00 Lindenstrasse, serie. Afl.: Das 13. Spiel. 19.30 Planet Erde: Tier vor der Kamera, natuurfilmserie. Afl. 1: In de woestijn van Australië. 20.15 Deutschland, Deutschland, reportage. 21.45 Nachrichten. 21.50 Grenzenlos. 23.20 S'Brettl, cabaretprogramma. 23.50 Schmidt - Die Mitternachtsshow. 01.50 Laatste nieuws.

RTL Plus

06.00 Tekenfilm.
06.15 Nozzles. Tekenfilmserie. Herh.
06.40 Transformers. Sf-tekenfilmserie. Herh.
07.00 Märchen aus aller Welt. Serie. Herh.
07.30 Lieber Onkel Bill. Serie. Herh.
08.00 Konfetti. Kindermagazine.
09.20 Klack. Kinderspelshow.
10.05 Die Jetsons. Tekenfilmserie. Herh.
10.35 Turbo Teen. Tekenfilmserie.
11.00 Marvel Universum. Tekenfilms.
12.35 He Man. Tekenfilmserie.
13.05 Teenage mutant hero turtles. Tekenfilmserie.
13.30 Super Mario Brothers. Serie.
14.00 Ragazzi. Muziekmagazine.
14.35 Katts and Dog - Ein Herz und eine Schnauze. Serie.
15.05 BJ und der Bär. Serie.
16.00 Daktari. Serie.
16.55 Der Preiss ist heiss. Quiz.
17.40 Knack den Superpreis.
17.45 Inside Bunte.
18.15 Action - Neu im Kino. Filmtips.
18.45 RTL aktuell.
19.15 Houston Knights. Serie. Herh.
20.15 Der Schrei der schwarzen Wölfe. Duitse speelfilm uit 1972 van Harald Reinl. Met: Ron Ely, Raimund Harmstorf e.a.
22.00 Alles nichts oder?! Show.
23.00 Verbotene Spiele auf der Schulbank. Duitse erotische speelfilm uit 1980 van Kenneth Howard. Met: Verena Lessing, Mario Pollak, Soraya Atighi e.a.
.00.15 Als die Frauen noch Schwänze hatten. Italiaanse speelfilm uit 1970 van Pasquale Festa Campanile. Met: Senta Berger, Giuliano Gemma, Frank Wolff e.a. Herh.
01.45 Männermagazin M. Herh.
02.20 Verbotene Spiele auf der Schulbank. Duitse erotische speelfilm uit 1980 van Kenneth Howard. Herh.
03.25 ■ Ein Mann besiegt die Angst. Amerikaanse speelfilm uit 1956 van Martin Ritt. Met: John Cassavetes, Sidney Poitier, Jack Warden e.a.
04.45 ■ Auf U-17 ist die Hölle los. Amerikaanse speelfilm uit 1959 van Spencer G. Bennet. Met: Arthur Franc, Dick Forat, Brett Halsey e.a.

SAT 1

07.30 Guten Morgen mit Sat 1. 08.30 High Chapperal. Amerikaanse westernserie. 09.30 Wirtschaftsforum. 10.00 Der Schrecken der Medusa, Engels-Franse horrorfilm uit 1978. Herh. Aansl. telekimm. 12.05 Glücksrad.12.45 Bingo. 13.20 Fantasy Island. Serie.14.10 ■ Mein Herz darfst du fragen, Duits filmmelodrama uit 1952. Herh. 15.45 Angesagt. Meningen van kijkers. 16.15 Zapp. Spelprogramma. 16.40 Pearl Harbor. 6 delige Amerikaanse serie. 17.35 Gewinn in Sat.1 17.40 Sat.1 Blick. 17.45 ■ Addams Family. Serie. 18.15 Bingo. 18.45 Sat.1 Blick. 18.50 Quadriga. Politiek magazine. 19.20 Glücksrad. 20.05 Wetter-News. 20.15 Die blaue Hand, Duitse misdaadfilm uit 1967. 21.50 Sat 1 Blick. 22.05 Die Profis. 23.00 Schulmädchen-report, Duitse sexfilm uit 1975. 00.30 Grimms Märchen von lšternen Pärchen, Duitse erotischefilm uit 1969. Herh. 02.00 Schulmädchen-report. Herh. 03.25 Vorschau. Aansluitend Videotext.

TV 5

07.00 Nieuws. 07.20 Canadees nws. 07.35 Quebec Inc. 08.00 Le club de l'enjeu. 08.30 Azimuts. 09.00 Nieuwsflits. 09.05 Bienvenue en France. 09.30 D'un soleil à l'autre. 10.00 Oradour. 11.00 Les trains pas comme les autres. 12.00 Nieuws. 12.05 Reflets - Images du sud. 13.00 Nieuws. 13.15 Horizon 93. 13.45 Ramdam. 14.15 Hotel. 14.30 Petit écrans, grands romans. 16.05 Nieuws. 16.15 Flash varicelle. 16.45 Génies en herbe. 17.15 Félix. 17.40 Clips Radio 21. 18.15 Correspondances. 18.30 Nieuws. 18.50 Clin d'oeil en Affiches. 19.00 Objectif Europe. 19.30 Nieuws. 20.00 Thalassa. 21.00 Nieuws. 21.30 Petit écrans, grands romans. 23.00 Nieuws. 23.20 Caractères. 00.20-00.50 Ramdam.

RAI UNO

06.00 Toto'story. 07.45 Itinerari italiani. 08.00 DSE - Passaporto per l'europa. 08.45 Itinerari italiani. 09.00 Ciao italia. 11.25 Vedrai. 11.55 Che tempo fa. 12.00 TG1 flash. 12.05 I figli dei moschettieri. 13.25 Estrazioni del lotto. 13.30 Telegiornale. 13.55 TG1 tre minuti di. 14.00 Prisma. 14.30 Sabato sport. 16.15 Sette giorni parlamento. 16.45 Disney Club. 18.00 TG1 flash. 18.05 Estrazioni del lotto. 18.10 Notte rock hit parade. 18.40 Atlante. 19.25 Parole e vita. 19.40 Almanacco del giorno dopo. 19.50 Che tempo fa. 20.00 Telegiornale. 20.40 Fantastico. 22.45 TG1 Linea notte. 23.00 Speciale TG1 00.00 TG1 notte - che tempo fa. 00.30 Spara alla luna.

BBC 1

08.25 Nieuws. 08.30 Ovide, tekenfilm. (herh.). 08.40 Opposites attract, natuurserie. 08.50 The Jetsons, tekenfilm. (herh.). 09.15 Chucklevision, serie. 09.35 Dungeons and dragons, tekenfilm. (herh.). 10.00 Going live! 12.15 The Lord Mayor's show. 13.12 Weerbericht. 13.15 Grandstand. 18.00

Eurosport

09.00 International motorsport. 10.00 Eurolympics Albertville. (herh.). 10.30 Paardesport. (herh.). 11.30 Benelux sportmagazine. 12.00 Worstelen. 13.00 Saturday alive. 19.00 Internationaal motorsport. 20.00 Kunstschaatsen, live. Aansl.: Indoor wielrennen, live. 00.00-01.00 Boksen.

Super Channel

06.00 The mix. 09.30 All mixed up! 12.30 Music news. 13.00 All mixed-up! 14.00 Sport. 16.00 The great offshore. 16.30 Onbekend. 17.00 Youthquake. 17.30 Absolutely live. 18.30 Travel magazine. 19.00 Videofashion. 19.30 Onbekend. 20.00 Film. 21.30 Onbekend. 21.50 News special. 22.00 Nieuws. 22.30 Film Europe. 23.00 Hang loose. 23.30 Film. 01.30 Absolutely live. 02.30 The mix all night.

MTV Europe

07.00 All star weekend. 11.00 The big picture. 11.30 US top 20 video countdown. 13.30 XPO. 14.00 All star weekend. 17.00 Yo! Raps. 18.00 Week in rock. 18.30 The big picture. 19.00 European top 20. 21.00 Saturday night live. 22.00 Partyzone. 01.00 All star weekend. 03.00-08.00 Night videos.

CNN

07.30 Moneyline. 09.00 World business this week. 11.10 Larry King. 12.40 International correspondents. 14.10 The big story. 15.10 Health week. 15.40 Moneyweek. 16.10 Science and technology week. 16.40 Style. 17.10 Showbiz this week. 18.40 Evans and Novak. 19.00 World business this week. 19.40 Newsmaker Saturday. 20.10 Healthweek. 20.40 Style with Elsa Klensch. 21.10 Your money. 21.40 International correspondents. 23.40 Newsmaker Saturday. 00.40 Pinnacle. 01.10 The big story. 03.10 Showbiz this week. 05.10 The Capital gang.

TV FILMS VIDEO

BRT 1
15.15 The tender trap. Frank Sinatra als vrolijke vrijgezel die toch bezwijkt voor de charmes van Debbie Reynolds. Oscar voor de titelsong. In 1955 gemaakt door Charles Walters.

Duitsland 2
15.25 Le sette fatiche di Ali Baba. Peplum-film van Emimmo Salvi uit 1962 met krachtpatser als Rod Flash Ilush als verdwaalde roverhoofdman, die een mooie maagd moet beschermen. Ook met Bella Cortez.

Duitsland 1
22.50 Ruthless people. Sterke komedie van het befaamde ZAZ-trio (Zucker, Abrahams en Zucker) uit 1986. Danny DeVito wil zijn rijke echtgenote Bette Midler om het leven brengen, maar dan wordt ze gekidnapt en blijkt er een complot tegen hem gesmeed te worden.

RTL4
23.10 The entity. Hele stevige horror, over een vrouw die herhaaldelijk verkracht wordt door een enorme, maar onzichtbare massa. Parapsychologen komen in het geweer. Regie van Sidney Furie, met Barbara Hershey, Ron Siver. Uit 1983.

● *Julie Christie in McCabe en Mrs. Miller. (Nederland 1 – 23.38 uur).*

BRT 1
23.25 The prize. Een Nobelprijswinnaar die z'n brood verdient met het schrijven van detectives vermoedt dat een van de andere winnaars in Stockholm is vervangen door een dubbelganger. Aardige rollen van Paul Newman en Edward G. Robinson. In 1963 gemaakt door Mark Robson.

Nederland 1
23.38 McCabe and Mrs. Miller. Warren Beatty en Julie Christie zijn een sterk koppel onder regie van Robert Altman. Beatty is een rijk geworden gokker die rond de eeuwwisseling in een puriteins Amerikaans stadje een bordeel opent en een verhouding begint met 'madam' Christie, die aan opium verslaafd is. Gemaakt in 1971.

Duitsland 1
23.50 Inspecteur Lavardin. Onderhoudende policier van Claude Chabrol uit 1985, is een vervolg op Poulet au vinaigre, met Jean Poiret, Bernadette Lafont, Jean-Claude Brialy. In een provinciestadje wordt het lijk van een schrijver gevonden. Hypocrisie viert als altijd in Chabrols films hoogtij.

RTL plus
0.20 Quando le donne avevano la coda. Sekskomedie uit 1970 van Pasquale Festa Campanile. In het stenen tijdperk komt een mannengemeenschap plots oog in oog te staan met een vrouw.

radio

Radio 1
7.07 TROS Nieuwsshow (7.08 en 8.10 TROS Aktua en 7.30 Nws.). 11.05 TROS Kamerbreed. 12.05 TROS Aktua. (12.30 Nws. 12.55 Mededelingen t.b.v. land en tuinbouw). 14.05 TROS Aktua sport (17.05 en 18.10 TROS Aktua. 17.30 Nws.). 19.04 Coulissen. 19.30 Langs de lijn, sport en muziek. 22.02 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.06 Met het oog op morgen. 0.02 Damokles. 1.02-7.00 Niemandsland.

Radio 2
7.04-16.00 VARA's vrije zaterdag, met om 7.04 Intro. 9.04 De tweede ronde. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Uitgelicht. 16.04 Toneelklassiekers. 17.04 Levenslief en levensleed. 18.04 KRO's country time. 19.04 Glas in lood. 20.03 The bands. 21.00-7.00 Zie Radio 1.

Radio 3
7.04 Rabarbara. 8.04 Drie voor negen. 9.04 Gospelrock. 10.04 Popsjop. 12.04 Paperclip. 14.04 Popstation. 16.04 NCRV-zaterdag-sport. 18.04 De avondspits. 19.04 Grote Prijs-journaal. 19.07 Paperclip-radio. 21.04 Crossroads. 23.04-24.00 Late date.

Radio 4
7.00 Nws. 7.02 Wakker worden... I. 8.00 Nws. 8.02 Fiori musicali. 9.00 Pick-up. 10.00 Caroline. 11.00 Kurhausconcert. Daniël Kwartet. 12.00 Muziek voor miljoenen. 13.00 Nws. 13.02 Veronica klassiek: Radio Filharm. Ork. met piano. 14.27 Veronica kamermuziek: Muz. voor piano en viool. 14.53 Nieuwe grammofoon- en compactplaten. 16.00 Lang leve de opera! 18.00 Nws. 18.02 Avondstemming. 20.00 Nws. 20.02 KRO-Klassiek. Holland Festival Oude Muziek. Concerto Palatino; 21.00 Mauricio Kagel. 22.00 KRO-Literair: Camera obscura. 23.00 Het orgel. 23.20-24.00 Laudate.

Radio 5
6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 NOS Sportief. 9.25 Waterstanden. RVU: 9.30 Werken aan werk. 10.00 Onder de groene linde. 10.15 De muzikale fruitmand. 11.15 Tijdsein thema. 12.00 Nws. 12.05 Meer dan een lied alleen....! 12.44 EO Metterdaad hulpverlening. 12.45 Vragen naar de weg. 13.00 Nws. 13.10 Kom er es uit. 13.30 Opo doro. 14.00 Forza radio, met om 14.00 Que Pasa; 15.00 Heart affair; 16.00 Down town. 17.00 Licht en uitzicht. INFORMATIE VAN DE RIJKSOVERHEID: 17.46 Postbus 51, Nederlandse Antillen en Aruba. 17.55 Mededelingen en schippersberichten. 18.00 Nws. 18.10 Iyi haberler (Goed nieuws). 18.25 Kayen rasja (Er is hoop). IOS: 18.40 Hoda al-islam: voordracht. 19.00 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Turks. 19.30 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Marokkaans en Berbers. 20.15 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Chinees. 20.30 Laat ons de rustdag wijden. 21.14 EO Metterdaad hulpverlening. 21.15 Reflector. 21.35 Deze week. 22.00-23.00 Zaterdagavond-uur.

Omroep Limburg
09.00 Postbus 94. 09.30 Limburg sport. 09.50 Postbus 94 (vervolg). 10.00 Het ei van St. Joost. 11.00 De Onderstroom. 12.00 Het evenement. 13.00 Overname landelijke zender. 17.00-18.00 Limburg Aktueel (kort) en Vrij Spel, popmuziek.

België/Radio 2
6.00 Nieuws 6.05 Welkom weekend. (6.30, 7.00 en 7.30 Nieuws) 8.00 Nieuws. 8.10 Ochtendkuren met Somers en Verschueren. 10.00 Nieuws. 10.03 De zoete inval. 11.30 Vlaamse top 30. 12.00 Radio 2 top 30. (13.00 Nieuws). 14.00 Radio Rijswijck. 17.00 Nieuws. 17.10 Fris van Lefever met retromuziek en hits van vroeger. (18.00 Nieuws). 20.00 Hartelijk. Wensen en verzoeken van luisteraars. (22.00 nieuws en lotto. 23.30 Nachtradio (Nieuws om 24.00 en 05.00 uur).

België/BRF
6.35 Radiofrühstück. 7.15 Wunschkasten. (7.45 Veranstaltungskalender. 8.30 Besinnliche Wort. 9.05 LP-Markt. 10.00 Hit oder Niete. 12.00 Veranstaltungskalender Brüssel, Aansl. Musik bei Tisch (12.15 Agenda Ostkanton). 12.45 Im Brennpunkt. 13.00 Hitparade. 16.05 Contra-Re Jugendmagazin. 17.05 Forum - das Kulturmagazin. 18.10 BRF-Aktuell. 18.45 Philosophie und Ethik. 19.00 Saturday Night Rock Show. 21.05-21.10 Uitslag lottogetallen België.

RTL Radio
6.00 Guten Morgen Deutschland. 8.00 Radio Shop. Muziek en actualiteiten. 12.00 Wunschhits zum Nulltarif. Verzoekplaten en groeten van luisteraars. 15.00 Der Sport Shop. Voetbal op zaterdag. 18.00 American Top 40. Aktuele hitparade USA. 21.00 Je t'aime. 24.00-6.00 Kuschelrock. De mooiste Love-Songs.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie. 8.07 in Unserem Alter. 9.00 Nieuws en weerbericht. 9.05 Musikpavillon. 12.00 Nieuws en weerbericht. 12.05 Pop-reparade. 14.05 Orchester der Welt. 15.00 Café Carlton. 17.00 Der Tag um fünf, aansl. 5 Uhr Tee. 19.00 ein Wort, Abendmelodie. 20.00 Nieuws en weerbericht. 20.05 Das Samstags-Konzert. 22.00 Nieuws en weerbericht. 22.05 Musik zum träumen 22.30-4.05 ARD-Nachtexpress.

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 41 Nederlandse Regionale Dagbladen . Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196314/206/292 fax: 072-113295

WADDENEILANDEN

TEXEL

[illegible] 1791 AA Den Burg.

GRONINGEN

Ontdek Groningen vanuit het EEMSHOTEL in DELFZIJL. Slapen en eten boven zee: uniek in Europa! Nieuwe luxe kamers, sauna, fitness. Info: 05960-12636. GR-61R

DRENTHE

Beilen gezellig FAMILIEPENSION. Voor ontspannende vakantie in huiselijke sfeer, in bosrijk fiets- en wandelgebied. Kamers voorzien van douche/wc, prijsvriendelijk. Inl. reserv. Pension Triënte, Molenstraat 25, 9528 RA Beilen, tel. (05998) 12491. DR61R

HUNZEDAL BORGER:

omdat uw vakantie een hoogtepunt moet zijn!

COMPLEET VERZORGD
Bijna hotelservice en daarbij de privacy van een 4 of 6 persoons bungalow met vijfsterrencomfort in de natuur van de Drentse Hondsrug, dat kan op het recreatiecentrum Hunzedal in Borger. Bijzondere midweek en weekend arrangementen o.a. incl. vier resp. twee driegangen diners vanaf ƒ 153 per persoon voor een midweek of ƒ 85 per persoon voor een weekend.

ZELFVERZORGING
Tot de openstelling van ons geheel vernieuwde subtropische zwemparadijs (febr. 1992) 25% korting op de verhuurtarieven van de bungalows. Tot 20 december: midweek of weekend in vierpersoons 5***** bungalow ƒ 169. Kortingskaarten voor subtr. zwembaden in naaste omgeving.

KERST EN NIEUWJAAR
Informeer naar onze speciale arrangementen desgewenst incl. bijzonder kerstdiner. Prijsvoorbeeld 16 t/m 27 december, huurprijs vierpersoons 5***** bungalow ƒ 699.
INFORMATIE EN FOLDER: (05988) 34698 of pb. 77, 9530 AB Borger. DR-61R

GEEN PRETPARK, luxe 5* bung.'s met grote tuin aan bos. Ideaal wandel-fietsgebied voor rustzoekers. Kerstvakantie v.a. ƒ 518.- p.w. all-in. Tel. 05280-65903. DR-61R

GELDERLAND

NUNSPEET. Parel van de Veluwse natuur. Uw 50+ hotelpension "HET JAGERSHOF", biedt u aan: een grandioos 5-dgs. Oud- en Nieuw-arrangement v.a. ƒ 425.- p.p. op basis van V.P. Vraag gratis kleurenfolder aan bij fam. G. J. v. Olst, Spoorlaan 12-14, 8071 BP Nunspeet. Tel. (03412) 58993. GE-61-R

ZEELAND

[illegible] KOSMETIEK ZEELAND BEAUTYFARM 01112-1381 of VVV BROUWERSHAVEN. ZE-61R

V.V.V. BROUWERSHAVEN

Voor nieuwe winterarrangementen.
Vraag folder! Tel. 01119 - 1940. ZE-61R

KOMPOT RECREATIE
Winter in Zeeland
[illegible]
01107-4200 ZE-61R

VAKANTIERUIL

Zonder dat u meteen forse bedragen voor een hotel, bungalow of appartement moet betalen toch genieten van een vakantie in een andere omgeving? Eenvoudig! Deer vakantiewoningruil kun je er eens vaker tussenuit. Het IWB regelt ALLES voor u. Schrijf of bel voor info: IWB, Postbus 301, 8160 AH Epe. Tel. (05780) 14295. VW-61R

LIMBURG

VALKENBURG A/D GEUL

[illegible]

'n Mooie Kerst!

[illegible]

WINTERSPORT

[illegible]

ROUEN - NORMANDIË, HOTEL LE VIKING** Ned. dir., 37 kamers met douche of bad en wc. AANTREKKELIJKE WEEKENDKORTINGEN. Tel.: 09-3335703495, 21 Quai du Havre, 76000 Rouen. FA-61R

VILLAGE LE CHAT
heeft alles van vissen tot golfen, gelegen in prima omg. Tel. 09-3345232474, Ned.-talig, Montbron Z.W.Fr. FA-61R

ABSOLUUT de laagste prijs van Nederland Bus + skipas + app. v.a. 399.-. Eigen vervoer 125.- korting. Spec. kinderkort. + arrang. GoGo-tours 010-4142599. FA-61R

DUITSLAND

SFEERVOLLE KERSTDAGEN

viert u in Hotel 'DER JÄGERHOF', Willebadessen. Heerlijk wandelgebied. Aangename, gemoedelijke sfeer, open haard. Alle kamers d/wc/telefoon.
FEESTELIJKE KERSTAVOND.
1e KERSTDAG 4-gangen-diner.
Arrangement: 4-dg. DM 350.- / 6-dg. DM 495.- p.p. inclusief ontbijt en diners.
Reserveren: 09 49 5646 1391. Fax 1441 DU-61R

Hotel Grossfeld

Grensvakantie in 't bergstadje net over de grens
Het best geoutilleerde, luxe familiehotel in Bad Bentheim met zijn [illegible] omgeving. Kamers met ligbad, toilet, ktv, mini-bar, telefoon. Zwembad (29°), sauna, solarium, bowling, bar, en Konditorei.
4-dagen superarrangement DM 255.- p.p.
Incl. elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.
Evenens aantrekkelijk weekendarrangementen.
Hotel Grossfeld, Postbus 441, 4444 Bad Bentheim, Duitsland.
Bel 053-36 32 46 (NL) of 09-49 59 22 828 (BRD) voor gratis prospectus. Fax. 09-49 59 22 43 49.

Weekend- en midweekreizen naar WINTERBERG. Voor groepen ook dagtochten. Bimbo Reizen. (080) 786778. SGR. DU-61R

HOTEL AM BERGHANG

Gastvrij, sfeervol en... dichtbij!

De unieke schitterende ligging van ons hotel in Bad Bentheim, aan de zuidkant van de Bentheimer Bergen, de royale kamers en suites met alle denkbare comfort, het binnenbad (29°C) en het relaxcenter, de bar, lounge en restaurant (met meesterlijke kok!) garanderen u een zorgeloos verblijf. Onze team van gezellig luxueus hotel maken wij ook graag voor u waar! Ons aanbod:
midweek-arr. (5 nachten) HP v.a. DM 298,- p.p. of weekend-arr. (2 nachten) HP v.a. DM 165,- p.p.
Postbus 129, D-4444 Bad Bentheim.
Bel 09-49.5922.2047 voor gratis folder. Fax 09-49.5922.4667.

Haus am Park - Gästehaus. „Harz"elijk-winterdiner '92 in de Zuid-Harz v. 2-1 t/m 12-4. Weekend v. vrijdag t/m zondag m. ontbijtbuffet m. winterprogramma v.a. DM 179,- p.p., of zondag t/m vrijdag m. HP/ontbijtbuffet v.a. DM 239,- p.p. incl. programma. Alle kam. m. do/wc/tel. Restaurant-Café, Waldstr. 48, D-3426 Wieda/Südharz. Tel. 09 49 5586/1825. Tennis en zwemplezier.

Triberg/Zwarte Woud
Vak. woningen, 2-5 pers., comf.ingericht, kleuren-TV, garage, speciale arrangementen. Tel. 09.49.772/1026. Fam. Merz.

Vakantiewoningen (nieuwbouw) v. 2-4 pers. v.a. DM 50,-. Informatie: God, D-7813 Staufen, Mülhauser Str. 1, tel. 09.49.7633/7788.

OOSTENRIJK

WINTERSPORT

ELLMAU (Oostenrijk)
v.a. ƒ 283,- p.p.
1 wk eigen auto, halfpension. Per bus v.a. ƒ 410,-, per trein v.a. ƒ 4[illegible]. Gezellig pension.
NBBS Reiswinkel in Maastricht of bel 043 - 21[illegible]
Vraag naar de wintersportbrochure.

All-in v.a. ƒ 725, 10 dgse busreis HP, 7 dgn skipas, 6 dgn skiles, 7 dgn ski-uitrusting Dolomieten ski safari v.a. ƒ 815, 10 dgse busreis HP, 7 dgn skipas, 6 dgn skibegeleiding, 7 dgn ski-uitrusting, langlaufsafari v.a. ƒ 570, 10 dgse busreis HP, 3 halve dagen langlaufles, 7 dgn langlauf uitrusting, 3 langlauf excursies, groepskorting v.a. 10 pers. Reizen ook met eigen auto mogelijk. Reisburo JOY TOURS LID ANVR/SGR. Tel. (070) 3633939. OS-61R

SNEEUWPLEZIER

nieuwe wintersportbestem. introductieprijzen v.a. ƒ 328,- p.w. HP, sneeuwzeker. Balaton Travel, tel. (073) 425738. OS-61R

Onze WINTERGIDS is uit, boordevol sneeuwzekere plaatsen. Ook losse buspendels. Bimbo Reizen, (080) 786778, SGR. OS-61R

Winter Sport Rudi
6365 KIRCHBERG/TIROL
Tel. 09-4353573413

WINTERSPORT

DE WINTERSPORT-SPECIALIST

10 dgn. bus, halfpension en 7-dgse skipas al v.a. ƒ 499.- in Oostenrijk, Frankrijk en Italië. Vraag de brochure bij Bizz Travel: 050-144255 (lid SGR). WI-61-R

ANDORRA

SKIËN IN ANDORRA
zon- en sneeuw zeker! Bel voor gratis folder: Sunski Tours. (05470) 60050, SGR. AN-61R

SPANJE

Winterreizen zonnig Benidorm. Gezellig met een groep in een fijne Royal Class bus naar een goed hotel, volpension, zelfbediening, dus eten zoveel u wilt, kamers met eigen badk. en balk. Vertrek elke vrijdag in nov. en dec. 10 dgn. ƒ 396, 17 dgn. ƒ 818. Bijk. kosten: Garantiefonds ƒ 10, adm.kst. ƒ 5, Royal Class-incl. Kerstreis vol. Vertrek 27-12, 10 dgn. ƒ 530 incl. nieuwjaarsgala. Gratis folder. SOLMAR TOURS, 040-460560. SP-61R

11-dgse. KERSTREIZEN Lloret de Mar Hotel Samba, Copacabana v.a. ƒ 699. BOOSTEN REIZEN, lid SGR. Bestel nu. Gratis zomergids '92. Tel. (045) 227777.

SPECIALE 12-DAAGSE

KERST- EN NIEUWJAARSREIS

23-12 t/m 3-1-'92
(óók voor alleengaanden!!)
INTER TRAVEL HOLLAND BV
kontrakteerde exclusief voor haar gasten het sfeervolle hotel MERCEDES in Lloret de Mar voor iedereen, die KERST en NIEUWJAAR eens op een andere wijze wil beleven. [illegible] maal 4 gangen met verrassende Catalaanse specialiteiten), zeer uitgebreid KERST-diner, oudejaarsavond diner-dansant, gratis wijn en sekt, elke avond live muziek, 4 gratis trips naar o.a. Andorra, bezoek night-club etc. etc. Kamers met bad/douche/wc, balkon, tel. + verw. Deze reis is mede ook bestemd voor alleenstaanden/gaanden, die een 2-pers.kamer als 1-pers. kamer krijgen.

Prijs ƒ 1.259.- per persoon
Voor boekingen, inlichtingen of gratis folder: Knt. Vianen: (03473) 76024 ma.-vr. 9-22 uur, za. + zo.: 12-18 uur. Knt. R'dam: (010) 4777444. Knt. Wormerveer: (075) 214445. SP-61R

VER. STATEN/CANADA

HOOGSTINS WTA (World Travel Advisors)
* Ski de Rocky Mountains
* Helikopterskiën in Canada
* Cruises ALASKA/CANADA: 02207-18186 VC-61R

CARIBBEAN

ARUBA - NEDERLANDSE ANTILLEN
Zon - strand - surfen - zeilen - duiken
** Caribbean Holidays ** 020-6833840/020-4780102.

PORTUGAL

Extra - Voordeel
Zonnig Algarve (nov.-mrt.) wekelijks v.a. Schiphol. Vlucht + transfer + reisl. + app. v.a.
ƒ 398.-
week verlenging v.a. ƒ 40,-; vlucht v.a. ƒ 396,-. Autohuur p./week v.a. ƒ 195,-. Uitgebreide info bij SGR/HTC
Super - Reizen
040 - 43 66 00 PO-61R

ALGARVE
4-wkse. vliegreizen incl. prima app. voor de 2 wkse. prijs! Al v.a. ƒ 594.- p.p. (bij 2 pers.). Vertr. 11-11, 15-11, 18-11 en 25-11; zo lang de voorraad strekt. Verleng. is mog. Bel Rent a Casa Vliegreizen, 079-416031 of vraag uw ANVR-reisburo. PO61R

ITALIË

GARDAMEER, NU RESERVEREN, IN 1992 PROFITEREN. Grote stacaravan, 2 el.k., badk., living m. keuken op gezellige camping. In voor- en naseiz. enorme kortingen. Vr. broch. Pubital Prom. (033) 950638. IT-61R

TSJECHOSLOWAKIJE

SPECIALE KERSTREIS PRAAG (8-dgse.). Vertr. 21 dec. a.s. Prijs ƒ 542 p.p. 2-pers. kmr. Kmrs. met douche en toilet. Incl. kerstdiner en excursies. Speciale aanb. 5-dgse. Praag dec.-jan.-febr. incl. variété-avond-bieravond en excursies. Wekelijks vertr. op donderdag, prijs ƒ 205 p.p., 2-pers. kmr. Ook groepsarrangementen op maat. Intour Reizen, tel.: (030) 628272. TS-61R

PRAAG, 8 dgn. bus l/o, prima hotel, 23-11, 14, 21, 28-12 ƒ 295. Verhuur kmrs./app. in Praag en vak.won. in wintersportgebied. MEVO REIZEN Holten, (05725) 1547. TS-61R

SNEEUWPLEZIER

kerst/krokus in Hoge Tatra ƒ 359.- p.w. HP (ook andere periode), sneeuwzeker. Balaton Travel (073) 425738. TS-61R

FILIPIJNEN

GOEDKOPE TICKETS AZIË. Filipijnen, Thailand, etc. 15 dg. Manila ƒ 2149,-. 15 dg. strand/duikvak. Puerto Galera (Fil.) ƒ 2399,- incl. ticket/hotels. Gr. keuze rondreizen en tours in Thailand en Filipijnen.
RC RAINBOW TOURS, tel. 085-454918/430992 FI61R

AZIË

Sri-Lanka ƒ 1425 incl. hotel L.O. ƒ 1795 incl. 8-dgn rondtour L.O. ƒ 2395, Thailand ƒ 1339, Singapore ƒ 1575. SCHAKEL TRAVEL & TOURS, tel. (085) 649548. AZ-61R

*****Thailand rondreis v.a. ƒ 2.198.-
14/22 dg. rondreis, veel zien en genieten, uitgerust terug. Ned. beg. 1e kl., vertr. elke week, 17-11 nog 6 pl.; 15-12 nog 5 pl.; 22-12 nog 8 pl. Tekkel Air 070-3468700. KERSTSPEC. 14 dg. all-in ƒ 2.748.-, vertr. 22-12 nog 4 pl. Pracht zuidreis 22 dg., vertr. 25 nov. v.a. ƒ 2.350.- AZ61R

EGYPTE

RONDREIS EGYPTE 15-22 dg. v.a. ƒ 1.545.- incl. vliegreis, hotels, vervoer ect. Div. vertrekdata v.a. 5-1. Folder? Djoser (071) 126400, lid SGR. EG-61R

SPANJE

Costa Brava v.a. ƒ 210.-
Barcelona v.a. ƒ 210.-
Salou v.a. ƒ 225.-
Costa Blanca v.a. ƒ 250.-
Retourprijzen per pers. (bijna) dagelijks naar Spanje, 29 bestemmingen.
Luxe bussen. Toilet - video - airco - royal class
Iberbus
(020) 6241010 SP-61R

ISRAËL

EILAT

Snorkelen in de Rode Zee
In stilte genieten van betoverende onderwater flora en fauna. Schitterende koralen. Een paradijs! Geniet van zo'n vakantie nú! Vlieg comfortabel met El Al lijndienst tegen zeer aantrekkelijke prijzen. Voor meer informatie: bel 020-622.01.91.
EL AL
Your [illegible] airline to Eilat.

Eilat, beleef het met Isropa reizen
8-daagse vliegreis incl. 7 nachten in HOTEL CAESAR ****
[illegible]
ISROPA

Israël
[illegible]
ƒ 844,-
Oppenheim
[illegible]

GR.BRITTANNIË/IERLAND

KONINKLIJK NAAR ENGELAND?

De Ruimte-Tweeling heeft een paleis voor een aantrekkelijke prijs

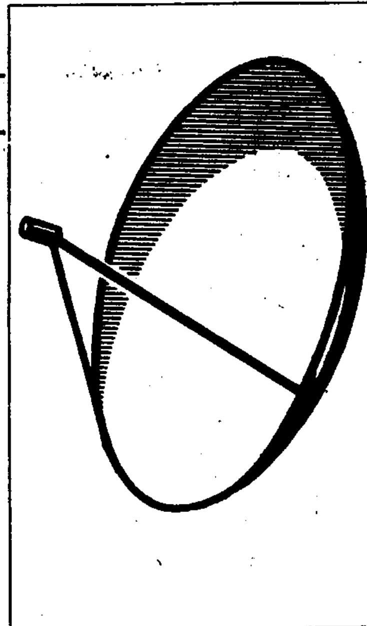
VORSTELIJK ONTHAAL IN DE COUNTRY HOUSE HOTELS

Olau steekt het Engelse vorstenhuis naar de kroon. Met een fantastisch programma gaat u als een vorst op vakantie. Overnachten in een fraai Engels paleis van 400 jaar oud. Of in stijlvolle landhuizen of eeuwenoude kastelen, Olau maakt het mogelijk. 4-Daagse autovakantie inklusief overtocht voor een zeer scherpe prijs. Vraag uw ANVR-reisadviesburo of reizenverkopende bank of bel Olau: 01184-88000. Doeoen!

Vanaf ƒ 514,-

Olau

BRITAIN IT'S THERE TO BE DISCOVERED - MET OLAU [illegible]

Nederland 1

-11.55 **Omroepparochie.** Eucharistieviering vanuit de St. Franciskerk te Amersfoort.
-13.12 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
Een andere wijze. Cursus over homeopathie en fysiotherapie. Afl.6.
Het gezongen woord. Koor- en samenzangprogramma vanuit Rhenen. Gast: Nel Benschop.
Ja en Amen - Dwars door de Bijbel. Een kennismaking met de bijbel. Afl.13: Johannes de Doper.
●● **Journaal.**
Internationaal concours hippique. Jumping indoor Maastricht. Paardesport.
KRO's Tekenfilmfestival.
Anna. Jeugdserie. Anna is een getalentvolle balletdanseres. Haar broer Jaap raakt betrokken bij een autoruis... graag autoritjes, maar heeft geen rijbewijs. Op een dag haalt hij Anna met de auto af.
Boggle. Woordspel.
Nummer 28. Serie waarin zeven jongeren die voor het eerst op kamers gaan met de camera worden gevolgd.
Perfect Strangers. Comedyserie. Afl.: De mannen die teveel wisten. Larry en Balki worden door de krant naar Los Angeles gestuurd om een society-huwelijk te verslaan. Ze raken daar ongewild betrokken bij een moord.
(TT) **Waku waku.** Quiz.
(●●+TT) **Journaal.**
(TT) **Vreemde praktijken.** Comedyserie. Afl.: Loos alarm. Bertus moet Harry van de Bor een alarmsysteem aan te leggen, omdat er een inbraakpoging is gedaan.
Ook dat nog. Satirisch consumentenprogramma.
Brandpunt. Actualiteiten.
Inspector Morse. Misdaadserie. Afl.: De dood van een diacones.
.55 **Eeuwigh gaat voor oogenblick.** Interview van Antoine Bodar met prof. dr. Frida Balk-Smit Duyzentkunst, hoogleraar Nederlandse taalkunde aan de UA.
.35-23.40 ●● **Journaal.**

Nederland 2

09.00 Dag meneer de koekepeer. Kleuterprogramma.
09.25 Waar woont Opa? Noorse film.
09.45 Het futiliteitenmuseum. Kinderprogramma. Afl.3: Het staartje.
10.00 Hoe zit dat en waarom. Actueel magazine.
10.15 De grote Laura en Lena Fhijnbeenshow. Serie. Afl.6: Laura en Lena en Balthazar.
10.30 Een zoen van mij. Kinderprogramma.
10.35 Mevrouw ten Kate en het beest in de mens. Serie. Afl.6.
11.00 Reiziger in muziek.
12.00 TROS Voetbal Plus.
12.45-13.37 ●● De VARA matinee. Symfonieën voor blazers, Stravinsky; Pianoconcert nr. 4, Beethoven. Uitgevoerd door het Rotterdams Philharmonisch Orkest o.l.v. Edo de Waart, met Deszö Ranki, piano.
14.00 Made in Germany. Documentaire uit 1977 over het Duitse bedrijfsleven aan de hand van een bezoek aan Daimler-Benz fabrieken.
14.55 Hollands spoor.
15.30 Entrée Brussels.
16.00 Een verre stem uit Pella. Reportage over Nederlanders die zich in 1847 in Amerika vestigden.
17.05 Landgenoten!
17.20 Hôrenleed. (1977).
18.00 ●● Journaal.
18.05 Paul Haenen vijf over zes. Cultureel-humoristisch programma.
18.40 Buren. Buren als voornaamste bron van irritatie in Nederland.
19.00 The wonder years. Comedyserie. Afl.: Who's aunt Rose?
19.25 Onrust. Vandaag: special met Lenny Kravitz.
20.00 ●● Journaal.
20.10 Van Kooten en de Bie's Keek op de week. Satirisch programma.
20.32 Belevenissen. Programma waarin Peter van Ingen een of meerdere personen volgt.
20.57 De VPRO in actie.
21.07 (TT) We zijn weer thuis.
21.35 Diogenes.
22.35 Die Kinder. Engelse serie. Afl.6 (slot): Revolution re-cycled.
23.25-23.30 ●● Journaal.

Nederland 3

08.55-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
10.00 Jaouaz. Gevarieerd programma in het Marokkaans-Arabisch en Nederlands.
10.30 Aktüel. Actualiteiten uit Nederland en Turkije.
11.00 Portret van Marokko. Reportage over dit land en de toeristische groei.
11.30 Omroep Fryslan Edukatyf: Klaas Kimen/Wales, dokumintere.
12.00 Het Capitool. Binnen- en buitenlands nieuws.
12.45-12.50 Jarig, maar (nog) niets te vieren. Filmpje van het Diabetes Fonds Nederland.
13.00 Logistiek. Afl. 4.
13.30-14.00 Effectief vergaderen. Les 4.
14.00-15.30 Edison klassiek. Documentaire over de winnaars en hun bekroonde opname.
18.25 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.30 Sesamstraat.
18.45 Studio sport.
20.00 ●● Journaal.
20.10 Prinsen in ballingschap. Canadese tv-film uit 1990 van Giles Walker. Over een kindervakantiekamp in de Canadese bossen, met kinderen, die lijden aan een min of meer ernstige vorm van kankeren, en talrijke activiteiten. Een puber is uit op de publicatie van zijn dagboek en het verliezen van zijn maagdelijkheid. Met: Zachary Ansley, Stacy Mistysin, Alexander Chapman e.a.
21.54 Het oude liedje. Nederlandse animatiefilm over het verschil tussen daad en verlangen.
22.00 ●● Journaal.
22.05 Salon Europa. 5-delige documentaire waarin hedendaagse auteurs het werk van een Europees schrijver bespreken. Deel 1: Joyce, door Claudio Magris en John Banville.
23.02 De gulden snede. Documentaire serie over de normen van kunstenaars en vormgevers. Afl.: De lamp.
23.32-23.37 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL4

07.00 Ochtendprogramma.
07.30 The world tomorrow.
08.00 Telekids. Kinderprogramma. Met o.a. schminck, het blokkenspel, het weerbericht, het weekbladenoverzicht, de uitgaanstip en de rubriek Vraag maar raak. Tekenfilms zijn er o.a. van Spiderman en Yogi Bear.
11.10 Studio Rembrandt. Cultureel programma. (herh.).
12.00 Bueno Dominica. Italiaans programma.
13.00 Hei elei kuck elei. Luxemburgs programma.
14.55 Thin air. Engelse serie.(herh.).
15.45 All in the family. Comedyserie.
16.15 Snow magazine. Actuele wintersportmogelijkheden.
16.45 Match. Actueel sportprogramma met informatie en reportages over andere sporten dan voetbal. Met name aandacht voor honkbal, basketball (uit Nederland en de VS), boksen, wielrennen, atletiek en ijshockey (halve finale van de Europacup).
17.35 The Simpsons. Amerikaanse tekenfilmserie (nagesynchroniseerd).
18.00 RTL4 zes uur nieuws.
18.15 Bios. Film- en videoprogramma. Presentatie: Marc Jacobs.
19.00 Blossom. Comedyserie.
19.30 RTL4 avondnieuws.
19.50 Match: voetbal. Sportprogramma met hoogtepunten en drie uitgebreide samenvattingen uit de Spaanse en Engelse competitie.
20.30 Twin Peaks. Dramaserie.
21.30 Ursul de Geer. Talkshow. Afl.:9.
22.20 M.A.S.H. Comedyserie.
22.50 Gloria Estefan muziekspecial. De special toont beelden, zowel privé als professioneel, van Gloria Estefan na haar ongeluk in 1990, waarbij ze haar rug brak. Tien maanden na haar ongeluk verschenen haar fragmenten te zien zijn. In maart 1991 startte Gloria een wereldtoernee in Miami.
23.50 RTL4 laatste nieuws.
00.05 Dallas. Amerikaanse serie.
01.15 Soap. Comedyserie.
01.30 Stingray. Amerikaanse serie.
02.20 Nachtprogramma.

België/TV 1

09.00 Samson. Jeugdprogramma.
10.05 Chateau Van Hove. Vandaag: Chocolade.
11.00 De zevende dag. Praatcafé.
11.00 De week in beeld.
11.15 Confrontatie.
12.00 Zeven op zeven.
12.45 Sportmiddag.
13.15 Huizen kijken.
13.30 De kinderen van de berg.
15.00 TOTSPORT: Karabijnschieten.
15.20 In 't wilde weg: Terrils in Limburg en elders.
16.10 Nova Zembla: Sri Lanka.
17.05 Sabena International Squash Tournament. En .... Op verzoek.
17.30 Bassie en Adriaan en de schatkaart. Nederlandse serie. Afl.11: Op zoek naar de kleine man.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl.314.
18.05 Kinderen voor Kinderen Festival, Vandaag: De finale. Presentatie: Bart Peeters.
19.00 De Cosby show. Comedyserie. Afl.: Shakespeare.
19.25 Mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Journaal/Sport.
19.45 Sportweekend.
20.30 Made in Vlaanderen: De bossen van Vlaanderen. Afl.6 (slot).
21.30 De Pré Historie. Montageprogramma met archiefmateriaal rond muziek en actualiteiten. Vandaag: 1972.
22.00 I.Q. Quiz.
22.30 Vandaag/Sport/Boekenbeursnieuws.
22.55 Memphis. Cultureel magazine met korte reportages over artistieke stromingen, culturele evenementen en kunstgevoelige trends.
23.35-23.45 Coda: Plastische kunsten: Kunst van de binnenzee, van Victor Pasmore (Tate Gallery, Londen).

België/TV 2

VANDAAG GEEN UITZENDING.

België/RTBF 1

10.30 Terre et soleil. **11.00** Eucharistieviering. **12.00** Faire le point. **13.00** Nieuws. **13.20** Le diable à quatre heures, Amerikaanse speelfilm uit 1961. **15.25** Génies en herbe. **16.00** Parole de chien. **16.30** Nouba nouba. **16.55** Les chevaux irlandais. **18.00** Autovision. **18.30** Week-end sportif. **19.30** Journaal. **20.05** Tribune electorale: Le P.R.L. **20.10** Magic show. **21.05** Pas si betes. **21.15** Solo pour deux, Amerikaanse speelfilm uit 1984. **22.45** Nieuws. **23.10-23.20** Tribune economique et sociale: La C.S.C.

België/Télé 21

14.00 Reflets. **15.00** Jazz à Liège: Steve Houben Quartet. (herh.). **16.00** Radio 21. (herh.). **18.00** Félix. (herh.). **18.30** Cargo spécial danse: Traces de pas. **19.30** Journaal. **20.00** ■ Le caporal épingle, Franse speelfilm uit 1961. **21.40** Nieuws. **22.10** Week-End sportif. **23.05-23.25** Coup de film.

TV 5

07.00 Nieuws. **07.20** Canadees nws. **07.35** Corps accord. **07.50** Envoyé spécial. Herh. **09.00** Nieuws. Aansl.: Ecrire contre c'oubli. **09.10** Bienvenue en France. **09.30** Feu vert. **10.00** Musique au coeur: Jeanne au bucher. **10.50** Grands solistes. **12.00** Nieuws. **12.05** Obsidienne. **12.30** Référence. **13.00** Nieuws. **13.10** L'école des fans. **14.00** Trente millions d'amis. Herh. **14.30** La rue du chat crevé, tv-film. Herh. **16.05** Nieuws. **16.15** Correspondances. Herh. **16.25** Sports loisirs. **17.30** Jours de guerre. **18.30** Nieuws. **18.50** Affiches en Clin d'oeil. **19.00** Nord Sud. **19.30** Nieuws. **20.00** Sept sur sept. **20.55** Ecrire contre l'oubli. **21.00** Nieuws. **21.30** Paulina s'en va, film. **23.00** Nieuws. **23.20** Cinérama. **00.30-01.00** Courts métrages et vidéo.

Duitsland 1

.35 **Disney Club.** Herh.
.00 **Frauen in Europa.** Afl.4: De Zweedse.
.30 **Typisch deutsch:** Zwei Bürgermeister.
1.00 **Kopfball.**
1.30 **(TT) Die Sendung mit der Maus.** Kinderprogramma.
2.00 **●● Presseclub.**
2.45 **Tagesschau.** Met Wochenspiegel.
3.10 **Weekoverzicht EINS PLUS.**
3.15 **●● Musikstreifzüge:** Rosen aus dem Süden. Muziek van Johann Strauss, vader en zoon.
3.45 **Wuff! Manchmal bin ich ein Hund.** Afl.10: Jedem das Seine.
4.10 **Philipp.** Afl.: Die Bonbons.
4.15 **Die Eisprinzessin.** 3-delige tv-film. Afl.1: Der Neue im Club.
5.00 **Tagesschau.**
5.05 **Paris ist voller Liebe.** Amerikaanse speelfilm uit 1965. Met: Ann-Margret, Louis Jordan, Chad Everett, e.a.
6.45 **Strassenbahnen der Welt,** Serie over trams. Vandaag: Nagasaki.
7.00 **ARD-Ratgeber:** Reise.
7.30 **Globus - die Welt von der wir leben.**
8.00 **Tagesschau.**
8.05 **Wir über uns.**
8.10 **Sportschau.**
8.40 **(TT) Lindenstrasse.** Afl.310: Enricos Tränen.
9.09 **Die Goldene 1.** Bekendmaking van de winnaars van de tv-loterij.
9.10 **Weltspiegel.**
9.50 **Sportschau-Telegramm.**
9.58 **Programma-overzicht.**
0.00 **(TT) Tagesschau.**
0.15 **(TT) Tatort - Die chinesische Methode.** Misdaadfilm. Met: Miro Nemec, Udo Wachtveitl, Ric Young, e.a.
1.45 **Titel, Thesen, Temperamente.**
2.15 **Tagesschau.**
2.20 **Die Kriminalpolizei rät.** Tips ter voorkoming van criminaliteit.
2.25 **Dublin.** Portret van de culturele hoofdstad van Europa van dit jaar.
3.10 **Die besten Jahre.** Serie. Afl.: Mama und Papa ante portas!
3.55 **Tagesschau.**
0.00-00.05 **Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.** Aus der alten Pinathek: Landschaft mit Regenbogen van Peter Paul Rubens.

Duitsland 2

08.43 Programma-overzicht.
08.45 Architektur am Scheideweg. Afl.7: Japan - Bauen mit dem Zen. (herh.).
09.15 Zur Zeit.
09.30 Katholieke kerkdienst.
10.15 Schwerpunkt Kasachstan: Atomtests in Kasachstan. Documentaire. Aansl. Fragen vor 12. Discussie over atoomproeven.
12.00 ●● Das Sonntagskonzert: Lampenfieber, junge Künstler im Rampenlicht. Filmportret van Matt Haimovitz, cello, en Lars Vogt, piano.
12.45 Heute.
12.47 Blickpunkt!
13.15 Damals vor vierzig Jahren: Der grosse Bruder Sowjetunion.
13.30 Siebenstein. Afl.: Schlafwandler.
13.55 Werner Fend: Mein Dschungelbuch. Afl.: Duelle im Urwald.
14.15 Karim und Sala. Afl.: 3: Die Flucht.
14.40 Schwerin - zwischen Schloss und Plattenbau. Filmportret van de nieuwe hoofdstad van Mecklenburg-Vorpommern.
15.10 Danke schön. Verslag van de Actie Sorgenkind. Aansl.: Der grosse Preis (VPS 15.19), bekendmaking van de winnaars.
15.20 Heute.
15.25 ZDF Sport extra. (Met ca.17.00 Heute.).
18.10 ML - Mona Lisa.
18.50 Programma-overzicht.
19.00 Heute.
19.10 Bonn direkt. Politiek nieuws.
19.30 (TT) Terra-X. Afl.: Die Reiter der Goldenen Horde. Deel 2.
20.15 Buona sera, mrs. Campbell. Engelse speelfilm uit 1967 van Melvin Frank. Met: Gina Lollobrigida, Shelley Winters, Phil Silvers e.a.
22.05 Heute. Met Sport am Sonntag.
22.25 ●● Dolly und Chouchou: Musikalische Erinnerungen an die Kindheit. Portret van Emma Bardac, die een relatie had met de componisten Gabriel Fauré en Claude Debussy.
23.25 Ein perfektes Paar. Amerikaanse speelfilm uit 1979 van Robert Altman. Met: Paul Dooley, Marta Heflin, Titos Vandis e.a.
01.10 Heute.

Duitsland 3 West

09.00 Cursus Engels (36). (herh.). **09.30** Cursusinformatie. **10.00** Cursus natuurkunde (10). (herh.). **10.30** Cursus bedrijfseconomie (10). (herh.). **11.00** Ihre Heimat - unsere Heimat. **12.00** Tele-akademie: Tod und Auferstehung im Märchen. Dl.1. **12.45** Sehen statt hören. **13.15** Europa-Magazin. **13.40** West 3 aktuell. **13.45** Sonntagsgespräch. **14.00** Die Kreativen. Afl.5. **15.00** Mörder ohne Maske, Amerikaanse speelfilm uit 1953. **16.20** Sport im Westen extra. **17.05** Ich trage einen grossen Namen, quiz. **17.50** Hunderd Meisterwerke: Die Künstlerin mit ihrer Tochter van Elisabeth Vigée-Lebrun. **18.00** Aktuelle Minute. **18.01** Meine kleine Robbe Laura, kinderserie. Afl.4. **18.30** Gott und die Welt. **18.58** Programma-overzicht. **19.00** Aktuelle Stunde. (19.30-19.45 Sport im Westen). **20.00** Die heiligen Narren, Spaanse speelfilm uit 1983. **21.43** West 3 aktuell. **21.50** Die Riesenpackung, amusement. **22.50** Extrem. **23.20** Geschichte/Zeitgeschichte: Die Araber und Europa, doc.serie. Afl.2. (herh.). **00.05** Nieuws. Aansl.: Zur Nacht.

Duitsland 3 SWF

07.55 Denkanstösse. **08.00** Avec plaisir. Afl. 20. (herh.). **08.30** Cursus wiskunde (8). (herh.). **09.00** Cursus Engels (36). (herh.). **09.30** Cursusinformatie. **10.00** Cursus natuurkunde (8). (herh.). **10.30** Cursus bedrijfseconomie (10). (herh.). **11.00** Musik um elf. **12.00** Tele-Akademie. **12.45** Sehen statt hören. **13.15** Ihre Heimat - unsere Heimat. **14.15** Menschen unter uns. **14.45** Gaudimax. **15.00** ■ Alles in Butter, Franse speelfilm uit 1963. **16.20** Sportimport. (herh.). **17.00** Ein deutsches Schicksal, Robert Havemann. **17.45** Leute, Leute, tv-jaarmarkt. **18.30** Das Südwest-Journal. **19.00** Die Schlagerparade der Volksmusik. **19.45** Gaudi Max (6). **20.15** Höllengefährte Arthur Rimbaud. **21.00** Nieuws. **21.05** Der Star und seine Stadt: Joy Fleming, Mannheim. **21.50** Flutlicht. **22.45** Wortwechsel, Heinz Galinski. **23.30** Weisser Fleck. **00.15** Nieuws.

RTL Plus

NB: Programma's en -tijden onder voorbehoud wegens eventuele tennisuitzending vanuit Oakland.
06.00 Turbo Teen. Herh.
06.25 Die Flintstone Kids. Herh.
06.40 Die Jetsons. Herh.
07.05 Yogi Bär. Herh.
07.30 Scooby Doo. Herh.
08.00 Li-La-Launebär: David, der Kabauter; 9.20 Metty macht's möglich; 9.30 Robinsons tolle Abenteuer.
10.55 Kunst und Botschaft. Vandaag: St. Martin-Bronzereliefs van Ernemann Sander (1983).
11.00 Die Woche mit Geert Müller-Gerbes. Talkshow.
12.05 Coach - Mit Herz und Scherz. Serie. Afl.: Der Störenfried. (herh.).
12.35 Das Geisterhaus von Waterloo Creek. Afl.: Der Schatz auf der Landkarte.
13.05 Mein Vater ist ein Ausserirdischer. Afl.: Brieffreunde. (herh.).
13.35 Familie Munster. Afl.: Das ist meine Party und ich sterbe, wann ich will.
14.05 Ultraman - Mein geheimes Ich. Afl.: Das überlebenstraining. (herh.).
14.30 Adam 12 - Einsatz in L.A. Afl.: Sag einfach nein.
14.55 Polizeibericht. Afl.: Gefahr am Automaten;Das Opfer als Täter.
15.40 EK Latijns-Amerikaans dansen amateurs. Vanuit Leningrad.
16.45 Kilometer 330. Duitse country- en truckermuziek.
17.50 Chefarzt Dr. Westphall - Das turbulente Krankenhaus. Afl.: Alte Lieben -neue Lieben.
18.45 RTL aktuell.
19.10 Ein Tag wie kein anderer. Quiz.
20.15 Allotria in Zell am See. Duitse speelfilm uit 1963.
22.00 Spiegel TV. Actualiteiten.
NB: Indien Steffi Graf de finale in Oakland haalt, wordt dit vanaf ca.22.35 rechtstreeks uitgezonden.
22.40 Prime Time - Spätausgabe.
23.00 Schloss Pompon Rouge. Afl.: Das Geburtstagsgeschenk.
23.35 Playboy Late Night Show. Herh.
00.35 Kanal 4. Tv-magazine.
01.00-02.40 Türkische Früchte. Nederlandse speelfilm uit 1972.

SAT 1

07.30 Mensch Dino. Herh. **07.55** ■ Addams Family. Amerikaanse serie. Herh. **08.20** Ollies total verrückte Farm. Herh. **08.45** Thundercats. Tekenfilm. **09.10** Drops!/Zapp. Herh. **10.00** Die sch ione Leiche, documentaire. **10.30** Auf und davon, reisshow. **10.55** So gesehen. **11.05** ■ Die blaue Hand, Duitse misdaadfilm uit 1967. **12.45** Bingo. **13.10** Fantasy Island. Amerikaanse serie. **14.05** Kino News. **14.30** Die Verfolger, Amerikaanse western uit 1971. **16.05** Strandpiraten. Canadese avonturenserie. **16.30** Drops. **17.05** Fantomas, 4-delige nieuwe Franse avonturenserie. **18.45** Sat.1 Blick. **18.50** Sportclub. **19.20** Glücksrad. **20.05** WetterNews. **20.15** Der Bomber, Italiaanse actiefilm uit 1982. Met Bud Spencer e.a. **22.00** Sat 1 Wetter. **22.05** Talk im Turm, live talkshow. **23.20** Sat 1 Blick, Nachrichten und Sport. **23.30** Der Gorilla, 13-delige Franse actieserie. **00.55** Tennis. **02.10** Programma-overzicht.

RAI UNO

06.00 Europa Europa. **07.45** Il mondo di quark. **08.30** Dall'Antoniano di bologna. **10.00** Linea verde magazine. **11.00** Santa messa. **11.55** Parole e vita. **12.15** Linea Verde. **13.00** TG luna. **13.30** Telegiornale. **14.00** Toto tv radiocorriere. **14.15** Domenica in. **15.20** Notizie sportive. **15.30** Domenica in. **16.20** Notizie sportive. **16.30** Domenica in. **18.10** 90 minuto. **18.40** Domenica in. **19.50** Che tempo fa. **20.00** Telegiornale. **20.25** TG1 sport. **20.40** L'avaro. **22.15** La domenica sportiva. **23.00** TG1 flash. **23.05** La domenica sportiva. **23.45** Zona cesarini. **00.30** TG1 notte - che tempo fa. **01.00** Il reduce.

BBC 1

09.40 The train now departing. Herh. **10.10** Nieuws. **10.15** Twin windsurfers and the Atlantic. Herh. **11.00** See hear! **11.30** Cenotaph service. **12.55** Remember.... **13.00** Through the looking glass. Herh. **13.30** Country file. **13.55** Agrarisch weerbericht. **14.00** Nieuws. Aansl. On the record. **15.00** (TT) EastEnders. Herh. **16.00** A man for all seasons, Amerikaanse speelfilm uit 1988. **18.25** Tekenfilm. **18.45** The clothes show. **19.10** (TT) Tomorrow - The world, serie. **19.20** Nieuws. **19.35** (TT) Songs of praise. **20.15** (TT) You rang, M'Lord?, serie. **21.05** (TT) Trainer, serie. **22.00** (TT) Nieuws. **22.15** (TT) Jute city, 3-delige thriller. Dl.3. **23.15** Heart of the matter, doc.serie. **23.50** The days and nights of Molly Dodd, serie. **00.15** Japanese language and people, doc.serie. **00.45** Mahabharat, feuilleton. Herh. **01.25-01.30** Weerbericht.

BBC 2

08.25 Tales of a wise king and the devil, serie. **08.30** Charlie Brown specials, tekenfilms. Herh. **08.55** Playdays: dot stop. Herh. **09.15** Bitsa, knutselmagazine. Herh. **09.30** Telling tales. Babar, tekenfilm. **10.10** ●● Blood and honey, serie. **10.30** (TT) Defenders of the earth, tekenfilm. Herh. **10.50** Blue Peter omnibus, jeugdmagazine. **11.40** The boy from Andromeda, serie. **12.10** Boxpops. Herh. **12.50** The O-Zone, muziek. **13.00** Regionale programma's. **13.30** (TT) Carry on Screaming, Engelse speelfilm uit 1966. **15.05** ■ Tokyo story, Japanse speelfilm uit 1953. **17.15** Rough guide to the world's journeys, serie. Herh. **18.05** Rugby special. **19.05** Travel show guides. **19.35** The money programma. **20.15** (TT) The birth of Europe, doc.serie. **21.10** Cenotaph highlights. **22.05** Did you see? **22.35** Not Mozart, Letters, riddles and writs, film. **23.05** (TT) Little England, serie. **23.15** (TT) Changing step, speelfilm. Herh. **00.45-01.20** Rapido. Herh.

Sportnet

08.00 Paardesport. **08.30** Bowlen. **09.00** Autosport. **09.30** Tennis. **11.00** American college football. **13.00** Boksen. **14.00** Formule 1. **15.00** Tennis, live. **16.30** Motorsport. **17.00** Snooker, live. **19.00** Britse motorsport. **19.30** World Sport Special. **20.00** Skiën. **20.30** Snooker, finale, live. **22.30** Tennis. **00.00** NBA Basketball.

Eurosport

09.00 Transworld sport. Herh. **10.00** Eurofun. Herh. **10.30** Golf. **11.30** Track action. **12.00** Boksen. Herh. **13.00** Supercross. **13.30** Sunday alive. **20.00** Free Climbing. Herh. **21.00** Badminton. Herh. **22.00** Kunstschaatsen. **23.00** Wielrennen. Herh. **00.00-01.00** Boksen. Herh.

Super Channel

06.00 The mix. **11.00** Hour of power. **12.00** The mix. **13.00** Die Welt von Morgen. **13.30** All mixed up! **15.00** ... written with George Vanderman. ... Touristic magazin. **16.00** The great offshore. **16.30** Hang loose. **17.00** Youthquake. **17.30** The world tomorrow. **18.00** Business weekly. **18.30** ... **19.00** Video fashion. **19.30** Thai panorama. **20.00** ■ Mr Wong in Chinatown, film. **21.15** The mix. **22.00** Nieuws. **22.30** Absolutely live! **23.30** Film Europe. **00.30** The mix all night.

MTV

08.00 All star weekend. **11.30** Europ. top 20. **13.30** XPO. **14.00** The big picture. **14.30** All star weekend. **18.30** Week in rock. **19.00** US Top 20 video countdown. **21.00** 120 Minutes. **23.00** XPO. **23.30** Headbangers ball. **01.30** Kristiane Backer. **03.00-07.00** Night videos.

CNN

07.10 Moneyweek. **07.40** Healthweek. **08.10** Showbiz this week. **08.40** Science and technology week. **09.40** The big story. **10.10** Pinnacle. **10.30** World business this week. **11.15** Larry King weekend. **12.10** Showbiz this week. **12.40** Style. **14.30** Inside business. **14.40** Evans and Novak. **15.40** ... money. **16.10** On the menu. **16.40** Newsmaker Sunday. **17.10** Travel guide. **18.00** World business this week. **18.40** Int. correspondents. **19.10** Futurewatch. **19.40** Moneyweek. **20.00** The week in review. **21.00** World report.

TV FILMS VIDEO

BBC 2
13.30 Carry on screaming. Het indertijd zeer populaire carry-on team krijgt te maken met spoken en vampiers. Nogal belegen humor, in 1966 geregisseerd door Gerald Thomas. Met Harry Corbett, Kenneth Williams.

Duitsland 3, West
15.00 Second chance. Mooi spel liefdesdrama van Rudolf Maté uit 1953. Robert Mitchum is een bokser op de vlucht in Mexico, waar hij verliefd wordt op Linda Darnell, die ook al op de loop is. 'Heavy' Jack Palance arriveert om haar te vermoorden.

Duitsland 1
15.05 Made in Paris (1966). Mooie modeontwerpster Ann Margret wordt door haar baas in New York naar Parijs gestuurd. Ze wordt verliefd op Louis Jourdan. Fantasieloos uitgewerkt door Boris Sagal.

BBC 2
15.05 Tokyo Story. Absoluut meesterwerk van Yasujiro Ozu uit 1953. Ouder echtpaar uit de provincie gaat op bezoek bij kinderen in Tokyo. Die hebben geen tijd en sturen hen naar een vakantiekolonie. Eenmaal terug thuis overlijdt de moeder. Fenomenaal.

● *Paul Dooley (Alex) en Marta Heflin (Sheila) in 'A perfect couple'. (Duitsland 2 – 23.25 uur).*

Duitsland 3, West
20.00 Los santos inocentes. Sociaalkritisch plattelandsdrama van Mario Camus uit 1984 bleek een enorm succes. De lotgevallen van een arme Spaanse boerenfamilie tijdens de jaren zestig. Met Alfredo Landa, Francisco Rabal.

Super Channel
20.00 Mr. Wong in Chinatown. Voorspelbaar moordmysterie waarin Boris Karloff de moord op een Chinese prinses moet oplossen. In 1939 gemaakt door William Nigh.

Duitsland 2
20.15 Buona sera Mrs. Campbell. Aardige komedie uit 1968 van Melvyn Frank met Gina Lollobrigida als handige Italiaanse schone die van drie Amerikaanse militairen geld heeft ontvangen omdat ieder denkt dat hij haar zwanger heeft gemaakt. Wanneer er een legerreünie plaatsvindt wordt 'mevrouw Campbell' zenuwachtig. Ook met Peter Lawford, Terry Savalas.

Duitsland 2
23.25 A perfect couple. Relatiekomedie van buitenbeentje Robert Altman uit 1979. Via bemiddeling van een computer ontmoeten een schuchter ventje en een voortvarende rockzangeres elkaar. Ze hebben snel door dat er iets is fout gegaan met de computergegevens. Met Paul Dooley, Marta Heflin.

RTL plus
1.00 Turks Fruit. Indertijd opzienbarende, soms ontroerende verfilming van de roman van Jan Wolkers, met vergaande naaktscenes en prachtig spel van Rutger Hauer en Monique van de Ven, die heuse sterren werden. Hetzelfde gold voor regisseur Paul Verhoeven. Uit 1973.

radio

Radio 1
7.05 KRO's Ontbijtshow (7.30 Nws.). 7.53 Ter overweging. 8.08 Groot nieuws. HV: 9.03 De verbeelding. IKON: 9.30 De andere wereld van zondagmorgen op één. 10.03 Wegwezen. 11.03 Ophef en vertier (12.30 Nws.). 13.08 Hier en nu. 14.03 Langs de lijn, sport en muziek (17.30 Nws.). 18.08 NOS Aktueel. 19.02 Van 0 tot 80. 20.02 Jazz uit het historisch archief; ca.20.30 NOSJazzgeschiedenis. 21.02 American Songbook. 22.02 New age music magazine. 23.05 Met het oog op morgen. 0.02-7.00 TROS Nachtwacht.

Radio 2
8.02 Vroege vogels. 10.02 Tony van Verre ontmoet Bertus de Rijk (6). 10.30 Muziekmozaïek. 11.30 Cappuccino in de morgen. 13.02 AVRO Radiojournaal. 14.02 Café op twee. 15.30 Mezzo. 17.02 De taalmeesters. 17.30 Nederlands op AVRO 2. 18.02 Album. 20.02 Moord in Eldorado (6), hoorsp. 20.30 The great American songbook. 21.00-7.00 Zie radio 1.

Radio 3
8.02 Goudkoorts. 10.02 De wakkere wereld. 12.02 KRO-miniparade. 13.02 Het weeshuis van de hits. 15.02 KRO's hitweek. 16.02 Liefdeslijn. 18.02 De jonge honden. 20.02 Leidsekade live. 22.02-24.00 Op slag van maandag.

Radio 4
8.00 Nws. 8.02 Liefde op 't eerste gehoor. 9.00 Musica religiosa et profana. 9.55 Programma-overzicht. 10.00 Eucharistieviering. 11.00 Aspecten van de kamermuziek: Liederen voor sopraan en piano. 12.00 De Nederlanden. 13.00 Nws. 13.02 Diskotabel. 14.15 Concert op zondagmiddag: Residentie Orkest met viool. (Pauze: Praten over muziek) 16.30 Vokalise. 18.00 Nws. 18.02 Muziek uit duizenden. 19.00 Continu klassiek. 20.00 Nws. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00 Kamerconcert. Orlando Festival 1991. 22.53-24.00 Finale.

Radio 5
6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. 9.55 Waterstanden. IKON: 10.00 Het verhaal. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde ganzen. 11.00 De andere wereld van zondagmorgen op vijf. 12.00 Nws. 12.05 Het zwarte gat. 13.00 Nws. 14.00 Radio Romantica. 16.55 Mededelingen en schippersberichten. ZvdK: 17.00 Kerkdienst. IKON: 17.58 Wilde ganzen. 18.00 Nws. 18.10 Mensen. 18.25 Liturgie & kerkmuziek. IOS: 18.40 De onbekende islam: specifieke onderwerpen. 19.00 Nieuws in het Turks. 19.05 Nieuws in het Marokkaans/Arabisch. 19.10 Nieuws in het Berbers. 19.15 Nieuws in het Chinees. 19.20 Suara Maluku. 19.55 Tambu. 20.30 Zorg en hoop. 21.20-22.20 Medelanders Nederlanders.

Omroep Limburg
9.00 Postbus 94, verzoekplaten. 11.00 Trefpunt, discussieprogramma. 12.00 Het Concert. 13.00 Overname Radio 1. 14.00-18.00 Omroep Limburg Sport.

België/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Goede Morgen, morgen. Een opgewekte muzikale ochtendgroet. (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. Non-stop retromuziek. 9.00 Visum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De pré-historie. 11.00 Kop of Flet. Personality- show van Michel Follet. 13.00 Nieuws. 13.10 Hittentit. Vlaamse hits van vroeger en nu. 14.00 Fiestag. 17.00 Nieuws. 17.05 Afgefloten (17.45 Nationale Voetbaluitslagen). 18.00 Nieuws. 18.10 Funiculi Funicula. 20.00 Vragen staat vrij (22.00 Nieuws). 23.30-6.00 Nachtradio (24.00 en 5.30 Nieuws.)

België/BRF
6.35 Fröhlicher Auftakt. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.05 Fröhlicher Auftakt. 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.00 Volkslieder. 11.05 Schlagersouvenirs. 12.35 BRF-Sonntagsmenü. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 Domino - die Spielshow des BRF. 17.05 Sporttreff. 18.40 Seniorenfunk. 19.00 Wunschkonzert. 21.05 Sportresultate am Wochenende.

RTL Radio
6.00 Sonntag-Morgen. ... Sonntagsfrühstück. 11.00 ... Shop, muziek en ... 12.00 Hits der Woche, Top ... 14.00 Happy Birthday. 17.00 ... sport. Rückblick auf ein Wochenende voller Sport. 18.00 Classic-Hits. Die grössten Hits, die besten Oldies. 21.00 Je t'aime. Das zärtliche Magazin. 24.00-4.00 Radio Nacht. Die Nacht lebt.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nachrichten. 8.05 Volkstümliche Matinee. 10.00 Nachrichten. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.00 Nachrichten. 12.05 Musik ist Trumpf. 13.00 Heimatmelodie, Folklore rund um die Welt. ... Nachrichten. 14.05 Was ... sein? 17.00 Der Tag um ... Chöre der Welt. 18.00 Nachrichten und Wetter. 18.05 Schallerschätzchen. 19.00 Auf ein Wort, Abendmelodie. 20.00 Nachrichten. 20.05 Erinnerung. 22.00 Nachrichten. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-4.05 ARD-Nachtexpress.